This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

P. OVIDII NASONIS
Epiſtolarum Heroïdum Liber:
INTERPRETATIONE & NOTIS
Illuſtravit
D. CRISP. HELVETIUS;
JUSSU
CHRISTIANISSIMI REGIS,
Ad Uſum
Sereniſſimi DELPHINI.
ACCESSIT
INDEX locupletiſſimus.

LONDINI,
Excudit C. RIVINGTON;
Impenſis C. BATHURST, W. STRAHAN, J. F. & C. RIVINGTON, J. POTE, T. CASLON, T. LONGMAN, B. LAW, G. ROBINSON, S. BLADON, G. WILKIE, & B. COLLINS.
MDCCLXXXIII.

p. 2-8

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
249150B
ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS
R 1943 L

LECTORI *S.*

HABES, benevole lector, magni *Naſonis* maximum opus. Quanta fuerit melliflui hujus vatis excellentia, quàm multæ variæque dotes, ſupervacaneum eſt dicere. In omnibus ejus operibus certat cum eruditione politiſſimâ ingenii felicitas mira. Licèt ſimplici & negligenti ludat venâ, adeſt tamen diligentiſſima artis elegantia: adeò ut arduum ſit dicere, utrùm artem natura, an verò naturam ars magìs excoluerit. Tam aptè conveniunt & materia & verba modis, ut vel reſoluta ſponte in modos defluere crederes. Ars equidem & labor improbus minimè deſiderantur; hæc tamen placidè obducit facilis ingenii & naturæ ſimplicitas. Atqui facilis hæc vena literis humanioribus uſque & uſque expolita, nullibi magìs quàm in ipſius *Epiſtolis* elucet. Preſtantiſſimum illud opus, quod *Epiſtolarum Heroïdum* titulo gaudet, quodque impræſentiarùm publici juris facimus, jure meritóque reliquis ejus operibus palmam præripit. Nihil hìc reperies quod Sarmaticam barbariem redoleat; nulla hìc vocum licentia reprehendenda venit. Si quis *Ovidii* nævos notare ſatagat, nuſquam minùs quàm in ipſius Epiſtolis metam attinget. Si quis autem maximas *Naſoniani* ingenii dotes inſpexerit, has non uſpiam magìs ſplendere comperiet. Ludit quidem jocis, & elegantes agit nugas, verecundè tamen & caſtigato ſtylo. Præterea, facetum hoc & amabile dicendi genus, ſubtiliſſima & accuratiſſima ingenii acies nuſquam non exornat; & ubique utile dulci præclarè miſcetur. Ità videtur à naturâ comparatus, ut quod quiſque in ſingulis caſibus optaret loqui, loquatur. Quas aliorum nomine conſcripſit *Epiſtolas*, tantâ cum felicitate æquè ac diligentiâ exaravit, ut omnia dixerit quæ in ſimili caſu cuipiam dicenda forent. Singula enim accuratè exquirit, non alium exprimit characterem,

racterem, quàm quem rerum ipſarum natura poſtulat; reconditos animi affectus tantâ cum ἀκριβείᾳ depingit, ut nemo ſanè naturæ adyta intimiùs perſpexiſſe videatur.

Reliquum eſt ut quid in hâc editione præſtitum fuerit, paucis moneam. Prodiêrunt non ita pridem *Ovidii Naſonis* opera omnia in uſum Sereniſſimi Delphini, cum interpretatione & perpetuis commentariis *Danielis Criſpini Helvetii*; viri de literis humanioribus optimè meriti, cujus operam hâc in parte plurimùm approbavit literatus orbis. Sequitur enim fideliſſimas *Nicolaï Heinſii* emendationes, quas ex MSS. fide ſummâ & pari diligentiâ confirmavit; immutati textûs vulgaris aptam reddit rationem; & notis quas ſubjicit non ſolùm poëtæ ſententiam, ſed ingenium & artem explicat. Ex locupletiſſimo illius penu hanc Epiſtolarum *Ovidii* editionem hauſimus; quas nitidè & accuratè impreſſas curavimus, in Scholarum uſum, & juventutis ſtudioſæ compendium. Adjicitur inſuper *Index locupletiſſimus* Epiſtolico huic operi ſeparatim accommodata.

P. Ovidii

P. Ovidii Naſonis

[a] H E R O Ï D E S.

E P I S T O L A I.

A R G U M E N T U M.

Orto Trojano bello ob raptam à Paride Helenam, habitoque à Græcis conventu, invitus cogitur Ulyſſes ad bellum proficiſci: in quâ expeditione multa adeò & deſignavit præclarè, & geſſit, ut exciſæ tandem Trojæ maxima illi laus adſcriberetur. Peractâ ultione, Trojâque funditus everſâ, victores Græci in patriam redeuntes, ſpoliis hoſtium ditati, indignatione læſæ Minervæ, variis acti ſunt procellis, adeò ut multis obrutis, pauci poſt varios errores evaſerint. Inter quos Ulyſſes (ad quem hæc epiſtola dirigitur) decem errans annos, peragravit varias orbis partes. Penelope igitur, ejus uxor, ignara quidem ubi hæreat, valde tamen ſolicita de ejuſdem reditu, ſcribit ei hanc epiſtolam, quâ cum primis ut redeat, monet, maximè, cùm & Trojâ jam exciſâ, aliiſque reverſis, ſolus nullam cunctandi cauſam habeat.

P E N E L O P E U L Y S S I.

HANC tua [b] Penelope lento tibi mittit, [c] Ulyſſe.
Nîl mihi reſcribas attamen: ipſe veni.
[d] Troja jacet certè [e] Danaïs [f] inviſa puellis:

I N T E R P R E T A T I O.

Ulyſſe, Penelope tua uxor *ſcribit ad te ſerò redeuntem hanc* epiſtolam: *attamen nihil mihi reſpondeas*; ſed *tu ipſe venias. Troja odioſa Græcis nuribus proſtrata*

N O T Æ.

a HEROÏDES] Eo nomine Ovidio appellatæ ſunt ſuæ epiſtolæ, quòd ab Heroïnis, maximâ ex parte, ſcriptæ fingantur.

b *Penelope*] Icarii Lacedæmonii filia, Penelope dicta, ut quibuſdam placet, Pindari interpretem ſequutis, ab ejuſdem nominis avibus, quæ expoſitam à parentibus educaverunt; vel ut volunt alii, à telâ, derivatione Græcâ, quòd in eâ texendâ maximam laudem invenerit, cùm priùs *Arnæa*. id eſt, abjecta, aut *Amyre*, appellaretur. Caſtitatis eximiæ fuiſſe plerique tradunt.

c *Ulyſſe*] Fuit Ulyſſes, ſeu Ulyſſeus, vel ut perſpicuè ſcriptum vidiſſe ſe teſtatur clariſſimus Heinſius, Ulixus, rex Ithacæ & Dulichii, filius Laërtæ & Anticleæ, homo decantatæ calliditatis & verſutiæ.

d *Troja*] Urbs fuit minoris Aſiæ celeberrima in tractu Occidentali, ad Septentrionem, quæ à regione ipsâ ita dicta eſt. Nomen ortum à Troë Rege; cùm antea *Teucria* à Teucro, & *Dardania* à Dardano, *Ilium* inſuper, & propriè nuncuparetur. Cæterùm verſus hunc per indignationem eſſe efferendum arbitror, quaſi dixiſſet Penelope, *Quando ita voluiſtis, Troja diruta eſt: At certè operæ pretium non fuit, ut eâ gratiâ, tanto cum molimine, tot heroës à nobis diſcederent.*

e *Danaïs*] Græci dicti ſunt *Danaï*, à Danao Argivorum rege, in Peloponneſo.

f *Inviſa*] Propter abſentiam præſertim virorum ſuorum.

Vix [g] Priamus [h] tanti, totaque Troja, fuit.
O utinam tunc, cùm [i] Lacedæmona claſſe petebat,
Obrutus [k] inſanis eſſet [l] adulter aquis!
[m] Non ego deſerto jacuiſſem frigida lecto,
Nec quererer [n] tardos ire relicta dies:
Nec mihi quærenti ſpatioſam fallere noctem,
[o] Laſſaret [p] viduas [q] pendula tela manus.
Quando ego non [r] timui graviora pericula veris?
Res eſt ſoliciti plena timoris amor.
In te fingebam violentos Troas ituros:
Nomine in [s] Hectoreo [t] pallida ſemper eram.
Sive quis [u] Antilochum narrabat ab Hectore victum;

INTERPRETATIO.

eſt equidem: at Priamus & Troja univerſa vix fuit tanti O utinam mœchus fuiſſet ſubmerſus aquis profundis & procelloſis, tunc cùm Spartam veniebat navibus! Ego non cubuiſſem gelida in ſtratis à te derelictis, nec ego deſerta conquererer dies lentè procedere; nec tela ex jugo pendens fatigaret manus deſtitutas mihi volenti decipere longas noctes. Quodnam fuit tempus, cùm ego non reformidaverim diſcrimina majora iis, in quibus reipſa verſabaris? Amor eſt res plena metûs anxii Arbitrabar violentos Trojanos in te impetum facturos; expaleſcebam ad nomen Hectoris. Siu aliquis diceret Antilochum ſuperatum ab Hectore;

NOTÆ.

g *Priamus*] Rex Trojæ, quo tempore à Græcis everſa eſt. Filius fuit Laomedontis.

h *Tanti*] Illud eſt quod Gallicè dicimus. *Cela n'en valoit pas la peine.* Angl. *It was not worth the while.*

i *Lacedæmona*] Accuſativus, inflectione Græcâ. Lacedæmon verò urbs eſt & regio Peloponneſis celeberrima, à Lacedæmone, Jovis & Taÿgetes filio, ſic nuncupata. Urbs *Sparta* quoque dicta eſt; fuitque regia Menelaï.

k *Inſanis*] Id eſt, *profundiſſimis*, ſeu *procelloſis*.

l *Adulter*] Paris eſt, qui, Helenâ raptâ, bello Trojano cauſam præbuit; cujus hiſtoriam prolixè apud omnes invenias. Dedignata autem eſt Penelope nomine proprio eum Paridem, aut Alexandrum appellare; ſed præ irâ adulterum vocat per contumeliam.

m *Non ego*] Si, ſcilicet, Paris aquis obrutus eſſet; neque Helenam rapuiſſet.

n *Tardos*] Illi longa dies videtur, qui aliquid expectat, quemve tædet.

o *Laſſaret*] Non enim illa, ut tœdium ex viri abſentiâ minueret, procoſve falleret, tam diu telam texuiſſet.

p *Viduas*] Synecdoche eſt partis pro toto: Manus viduæ poſitæ ſunt pro Penelope viduâ.

q *Pendula*] Tela enim ex jugo pendet. Gal. *Elle eſt ſur le mêtier.* Ang. *It is upon the loom.*

r *Timui*] Amorem ſuum à ſolicitudine amplificat.

s *Hectoreo*] Hector Trojanorum fuit fortiſſimus, filius Priami, quem Achilles interfecit.

t *Pallida*] Id eſt, *maximè timebam.* Timore enim ſanguis ad præcordia retrahitur, unde pallor.

u *Antilochum*] Fuit is filius Neſtoris. Conſtat verò illum non ab Hectore, ſed à Memnone fuiſſe confoſſum. Quare variè hunc locum ex Homero, aliiſque emendare conantur. Ego verò cum viris doctiſſimis, nihil neceſſe habeo, contra librorum fidem, quidquam mutare. De induſtriâ enim potuit à Poëtâ fœmina induci quarundam circumſtantiarum ignara, quæ per belli rumores vix unquam ſatis certò cognoſcuntur. Atque ex ignorantiâ Penelopes fides conciliatur, & ex perturbatione ejus amor deſcribitur.

Antilochus noſtri [x] cauſa timoris erat.
Sive [y] Menœtiaden [z] falſis cecidiſſe ſub armis,
Flebam ſucceſſu [a] poſſe carere dolos.
Sanguine [b] Tlepolemus [c] Lyciam [d] tepefecerat haſtam;
Tlepolemi letho cura novata mea eſt.
Denique, quiſquis erat caſtris jugulatus [e] Achivis,
[f] Frigidius glacie pectus amantis erat.
Sed bene conſuluit caſto [g] Deus æquus amori:
Verſa eſt in cinerem ſoſpite Troja viro.
[h] Argolici [i] rediêre duces: altaria [l] fumant:
[m] Ponitur ad patrios [n] barbara præda Deos.
Grata [o] ferunt [p] nymphæ pro ſalvis dona maritis:

INTERPRETATIO.

Antilochus erat cauſa metûs noſtri. Seu quis memoraret *Patroclum tectum alienis armis occubuiſſe, querebar fraudes poſſe felici eventu deſtitui.* Si *Tlepolemus calefecerat haſtam* Sarpedonis *Lycii ſanguine ſuo, ſolicitudo mea redintegrata eſt morte Tlepolemi. Tandem quicunque erat trucidatus in caſtris Græcis, cor* mei *amantis fiebat frigidius glacie. At Deus propitius bene proſpexit amori meo pudico: Troja redacta eſt in favillas; marito* meo *incolumi. Duces Græci redivetunt; aræ fumant; præda de barbaris appendi ur Diîs patriis; puellæ portant munera gratum animum teſtantia pro viris ſuis ſervatis:*

NOTÆ.

x *Cauſa*] Præ amoris impatientiâ & timore, ſcilicet. Solemus enim ex communi omnium metu, omnia in nos derivare. Quod quidem ut naturæ & finitæ noſtræ cognitionis & providentiæ, ita & infiniti erga nos ipſos amoris eſt vitium.

y *Menœtiaden*] Patroclus fuit Menœtii filius, Achilli amicitiâ conjunctiſſimus.

z *Falſis*] Cùm Achilles, præ irâ, quòd ſibi Agamemnon Briſeïdem rapuiſſet, ampliùs pugnare nollet, Patroclus ſe Trojanos putans territurum, ejus heroïs arma induit: verùm cùm in Hectorem incidiſſet, ab ipſo trucidatus eſt. Falſa itaque dicuntur Patrocli arma, quòd ejus non eſſent.

a *Poſſe*] Scilicet timebat Penelope, ne aliquando Ulyſſes, inſignis ille dolorum fabricator, in ſuis fraudibus interciperetur.

b *Tlepolemus*] Herculis ex Aſtyoche filius; quem Sarpedon rex Lyciæ interfecit.

c *Lyciam*] Id eſt, *Sarpedonis Lycii.* Lycia verò ad mare Mediterraneum, inter Pamphyliam & Cariam, jacet.

d *Tepefecerat*] Senſus eſt, *Si quis Sarpedonis haſtam in Tlepolemi ſanguine calefactam narraret; metuebam ne tu, Ulyſſe, fortè is eſſes, quem ille mactaret.*

e *Achivis*] *Græcis*; ab Achaiâ regione ita dicti.

f *Frigidius*] Propter metum, qui ſanguinem ad interiora retrahit.

g *Deus*] Hymenæus; aut aliquis alius.

h *Argolici*] *Græci*, ab Argolide Peleponneſi regione ita dicti.

i *Rediêre*] Ut Menelaüs, Neſtor, ex quo omnia ſe, per filium Telemachum, didiciſſe poſtea agnoſcet Penelope. Cæterum notandum eſt, pleriſque ducibus Græcis fatale & luctuoſum bellum Trojanum fuiſſe, paucoſque incolumes domum reverſiſſe.

l *Fumant*] Ex ſacrificiis & victimis, quæ Diîs pro gratiarum actione offeruntur.

m *Ponitur*] Solebant enim veteres Ethnici arma, & hoſtium ſpolia præſertim Diîs ſuis in templis appendere & conſecrare.

n *Barbara*] Id eſt, *de barbaris Trojanis*; omnes enim, præter ſe, Græci *barbaros* vocitabant.

o *Ferunt*] Hæc omnia memorat Penelope, ut Trojæ ruinâ comprobatâ, aliarumque Græcarum puellarum lætitiâ declaratâ, graviorum & æquiorem ſuam faciat querimoniam.

p *Nymphæ*] Id eſt, *novæ nuptæ*, vel potiùs *juniores.*

Illi victa ſuis Troïa [q] fata canunt.
[r] Mirantur juſtique ſenes trepidæque puellæ;
Narrantis conjux [s] pendet ab ore viri.
Atque aliquis poſitâ [t] monſtrat fera prælia menſâ;
Pingit & exiguo [u] Pergama tota mero.
Hàc ibat [x] Simoïs; hìc eſt [y] Sigeïa tellus.
Hìc ſteterat Priami regia celſa ſenis.
Illìc [z] Æacides: illìc tendebat Ulyſſes:
Hìc [a] lacer admiſſos terruit Hector equos.
Omnia namque tuo [b] ſenior, te quærere [c] miſſo,
Retulerat nato [d] Neſtor: at ille mihi.

INTERPRETATIO.

ipſi viri *cantant fata Trojana ſuperata à ſuis fatis. Æqui ſenes & puellæ timidæ admirantur* ea quæ de bello dicuntur; *uxor affixa eſt labiis mariti* ſingula *referentis. Nonnullus etiam oſtendit dura certamina ſuper menſâ admotâ, & deſcribit guttulâ vini totam urbem Trojam. Hàc,* inquit ille, *Simoïs fluebat; hìc eſt terra Sigeïa; hìc erectum fuerat palatium ſublime ſenis Priami. Illìc Achilles illìc Ulyſſes explicabat ſua tentoria; hìc Hector dilaniatus pertulit terrore equos concitatos. Neſtor enim ſenex enarraverat omnia filio tuo, juſſo te quærere, & ille mihi* retulit.

NOTÆ.

q *Fata*] Cùm omnia ex ordine fiant fatorum, id eſt, decreti divini, nihil mirùm, ſi fata pro ipſis rebus fato præſtitutis ſumantur, prout fit iſtud hoc in loco. At verò hic ordo fatorum, neſcio quo quarumvis rerum concurſu, apud Ethnicos, colligabatur. Hæc fuiſſe dicuntur Trojanorum fata, quibus inexpletis, Troja capi non poſſet. Vita Troili, Priami filii: hunc Achilles mactavit. Conſervatio Palladii, id eſt, Palladis ſimulacri, quod in urbe Trojani habebant: ab Ulyſſe & Diomede, noctu urbem ingreſſis, cæſis arcis cuſtodibus, exportatum eſt. Tertio loco fuerunt Rheſi equi, qui antè non caperentur, quàm *pabula guſtâſſent Trojæ, Xanthumque bibiſſent*, ut habet Virgilius: ab iiſdem Ulyſſe & Diomede abducti ſunt, ut videbitur poſtea. Ultimum fuit ſepulcrum Laomedontis, quod erat in portâ ſcæâ: atque illud violatum eſt, cùm à Trojanis ipſis diruta eſt porta, ut equo ligneo via aperiretur.

r *Mirantur*] Ea, ſcilicet, quæ de bello referuntur.

s *Pendet*] Id eſt, *maximo cum ſtudio auſcultat.*

t *Monſtrat*] Id eſt, *quaſi ad oculum oſtendit*, deductâ vini guttula, ad cujuſque rei ſitum in tabulâ deſignandum.

u *Pergama*] Alii Trojam, alii Trojanas arces eſſe voluerunt. Propriè, ut videtur, de his dicitur, quanquam & urbs per arces ſæpe intelligitur.

x *Simoïs*] Fluvius, vel potiùs rivulus agri Trojani. In gen. *Simoëntis.*

y *Sigeïa*] *Campus Trojanus*, à Sigæo promontorio, ubi ſepultus Achilles.

z *Æacides*] *Achilles.* Æaci nepos.

a *Lacer*] Ita omnino legendum eſſe, cum doctis viris, cenſeo; non *alacer*, ut volunt alii. Atque intelligendum iſtud de Hectore ab Achille circum muros Iliacos raptato, prout refert Virgilius.

b *Senior*] Quia tres vixit ætates.

c *Miſſo*] A Minervâ, quæ formam Mentæ, Anchiali, Taphiorum regis, filii, induerat. Telemachus enim, ſolâ nutrice conſciâ, Pylum ad Neſtorem, & Spartam ad Menelaüm, clam matre conceſſit, quod quidem nunc ab ipsâ diſſimulatur

d *Neſtor*] Pyliorum rex, Nelei filius, vir ſummâ prudentiâ clarus.

Retulit

Retulit & ferro [e] Rheſumque [f] Dolonaque cæſos:
Utque ſit [g] hic ſomno proditus, ille [h] dolo.
Auſus es, ô nimiùm nimiùmque oblite tuorum,
[i] Thracia nocturno tangere caſtra dolo;
Totque ſimul [k] mactare viros, adjutus ab uno.
[l] At bene cautus eras, & memor antè mei.
Uſque metu micuêre ſinus; dum victor amicum
Dictus es [m] Iſmariis îſſe per agmen equis.
Sed mihi quid prodeſt veſtris disjecta lacertis
Ilion; &, [n] murus [o] quod fuit antè, ſolum:
Si maneo, qualis Trojâ durante manebam;
Virque mihi dempto fine carendus abeſt?
Diruta ſunt aliis, uni mihi Pergama [p] reſtant,

INTERPRETATIO.

Renunciavit quoque & Rheſum & Dolona enſe percuſſos, & quomodo alter ſopore, alter fraude interceptus fuerit. Non veritus es, ô nimis, atque nimis negligens tuorum, adire caſtra Thracia nocturnâ fraude, & uno ſuſtentatus jugulare conjunctim tot viros. At enim egregiè providus eras, & antea mei recordabare. Pectus meum *aſſiduè trepidavit, donec dictus es tranſiiſſe victor per caſtra amica vectus equis Thraciis. Verùm quid me juvat Troja diruta veſtris brachiis, & terra quæ fuit murus an ea; ſiquidem ego permaneo qualis eram Trojâ ſtante, & maritus* meus *abſens eſt, quo nunquam frui liceat? Arces Iliacæ ſublatæ ſunt pro aliis, ſuperſunt mihi ſoli.*

NOTÆ.

e *Rheſumque*] Rheſus Eionei fuit filius, rex Thraciæ: qui cùm noctu in Priami auxilium veniſſet, atque adeò extra urbem pernoctare coactus eſſet, cuſtodibus ſuis ex itinere fatigatis, & ſomno preſſis, ab Ulyſſe & Diomede deprehenſus, ab iiſdem in tentoriis oppreſſus eſt. Ex quo ejus equi, candore nivali, præſertim verò pernicitate ventis comparandi, ad caſtra Græcorum abducti ſunt.

f *Dolonaque*] Fuit Dolon, vir Trojanus, Eumedis filius, qui pactus cum civibus ſuis, ut ſibi in remunerationem Achillis equi darentur, poſt victoriam, quam animo præſumebat, ſpeculator in caſtra Græcorum advenit. Verùm à Diomede, & Ulyſſe deprehenſus eſt, qui & ipſi ſpeculatum venerant, eâque in parte vigilias curabant. Promiſſa fuerat ab illis impunitas, ſiquidem Trojanorum conſilia aperiret, ex quo factum de Rheſo præcipuè, ut indicaverit. Verùm dignâ mercede, quanquam improbè, omnibus ab Ulyſſe perceptis, jugulatus eſt.

g *Hic*] Rheſus in tentoriis dormiens. *Hic* pro *alter* poſitum: aliàs *hic* ad proximum refertur.

h *Dolo*] Quem Dolon adverſus Græcos paraverat: neque enim veriſimile eſt, Penelopen marito proditionem exprobraturam, quam ille admiſit in ſe, cùm fidem Doloni datam non ſervavit.

i *Thracia*] *Rheſi Thracii.* Thracia verò Europæ regio eſt, ad maris Ægei Septentrionem: unde nomen adjectivum *Thracius.*

k *Mactare*] Non Ulyſſes, ſed Diomedes cædem peregit Rheſi, & duodecim ſociorum. Verùm marito ſuo blanditur Penelope.

l *At bene*] Ironia eſt.

m *Iſmariis*] *Thraciis*, ab Iſmaro, monte Thraciæ.

n *Murus*] Id eſt, *Quid mihi prodeſt, quòd muri Trojani ſolo æquati fuerint?*

o *Quod*] In quibuſdam legitur *quo*, in aliis, *qui*, autore Heinſio.

p *Reſtant*] Id eſt, *Eodem ſum loco ac ſi Troja ſtaret, nam tu abes, quaſi ilia expugnanda ſit.*

Incola captivo quæ bove victor [r] arat.
Jam ſeges eſt, ubi Troja fuit, reſecandaque falce;
Luxuriat [s] Phrygio ſanguine pinguis humus.
Semiſepulta virûm curvis feriuntur aratris
Oſſa: ruinoſas occulit herba domos.
Victor abes; nec ſcire mihi, quæ cauſa morandi,
Aut in quo [t] lateas ferreus [u] orbe, licet.
[x] Quiſquis ad [y] hæc [z] vertit peregrinam littora puppim,
Ille mihi de te multa rogatus abit.
Quamque tibi reddat, ſi te modò viderit uſquam,
Traditur huic digitis charta notata meis.
Nos [a] Pylon, antiqui [b] Neleïa Neſtoris arva,
Miſimus: [c] incerta eſt fama remiſſa Pylo.
Miſimus & [d] Sparten. Sparte quoque [e] neſcia veri,
Quas habitas terras, aut ubi lentus [f] abes.
[g] Utiliùs ſtarent etiam nunc mœnia [h] Phœbi.

INTERPRETATIO.

quas colonus victor ſubigit bove rapto. Jam fruges ſuccreverunt, ubi Troja ſtetit, & eæ demetendæ falce meſſoriâ, ſolum fœcundatum ſanguine Trojano ubertim producit lætas ſegetes; oſſa ſemitecta virorum Troûm *pulſantur aratris incurvis; gramen tegit domos in ruinam pronas. Victor deſideraris, nec poſſum cognoſcere quæ* ſit tibi *ratio moræ, &* cunctationis, *aut in quâ mundi parte* tu *durus latites. Quicumque navem exteram admovet ad hæc littora, ille diſcedit plurima à me de te interrogatus. & tabellæ ſignatæ meis digitis illi dantur, quas tibi tradat, ſi ſaltem te alicubi conſpexerit. Nos miſimus Pylon, in agros Neleïos Neſtoris; fama incerta* de te *remiſſa eſt* nobis *Pylo. Miſimus quoque Spartam; ſed Sparta eſt etiam ignara veri, quæ arva incolis, aut ubi* tu *tardus moraris. Muri ab Appolline extructi nunc ad-*

NOTÆ.

r *Arat*] Maximè augetur affectus iſtâ commemoratione.

s *Phrygio*] *Trojano:* in Phrygiâ enim minore, ſeu Troade, ſtetit Troja.

t *Lateas*] Suſpicionem & affectum habet vox iſta; quaſi Penelope unoequaque maritum ſuum quæſiêrit, ille verò, fortè alio amore irretitus, ſeſe occultaverit.

u *Orbe*] *Orbis parte*, aut *regione.*

x *Quiſquis*] Amoris anxietatem & impatientiam ulteriùs declarat.

y *Hæc*] *Noſtra*, ſcilicet, *Ithacenſia.*

z *Vertit*] Propriè. Nautæ enim, cùm ad portum perveniunt, puppim in littus convertunt.

a *Pylon*] Tres ſunt in Peloponneſi parte occiduâ. Utra verò fuerit Neſtoris, quamvis ambigitur, plerique tamen, eam quæ jacet in medio aliarum, ad meridiem fluminis Alphæi, eſſe volunt.

b *Neleïo*] *In quibus Neleus regnavit.* Voces verò iſtæ *Neleïa arva*, per appoſitionem cum voce *Pylon* junguntur.

c *Incerta*] Id eſt, *Nihil certi de te ex Neſtore didicimus.*

d *Sparten*] Sparta ceu Lacedæmon regia fuit Menelai; de quâ jam ſuprà.

e *Neſcii*] *Neſcit Menelaüs ubinam tu ſis.*

f *Abes*] Scripturam hanc minùs Latinam dicit Heinſius. Quamobrem non video. Pro *abes* mallet ille *agas*, quod in chartaceo eſſe dicit Scriverii; repoſito tamen *habites*, pro *habitas*, ut in uno Mediceo extare idem teſtatur.

g *Utiliùs*] Propter id, quod addit poſtea, *ſcirem ubi pugnares*, &c.

h *Phœbi*] Fabula eſt, Phœbum ſeu Apollinem & Neptunum, mercede promiſsâ Laomedonti Trojanorum regi, muros ædificaviſſe. Troja itaque per Appollinis muros intelligenda.

Iraſcor [i] votis heu levis ipſa meis!
[k] Scirem, ubi pugnares; & tantùm bella timerem;
Et mea cum multis [l] juncta querela foret.
Quid timeam [m] ignoro; timeo tamen omnia demens;
Et [n] patet in curas area lata meas.
Quæcunque æquor habet, quæcunque pericula tellus;
Tam longæ cauſas [o] ſuſpicor eſſe moræ.
[p] Hæc ego dum ſtultè meditor (quæ [q] veſtra libido eſt)
Eſſe peregrino [r] captus amore potes.
[s] Forſitan & narres, quàm ſit tibi ruſtica conjux:
Quæ tantùm lanas non ſinat eſſe rudes.
[t] Fallar, & hoc crimen tenues [u] vaneſcat in auras:
Neve revertendi liber abeſſe velis.
Me pater Icarius [x] viduo diſcedere lecto
[y] Cogit, & immenſas increpat uſque moras.

INTERPRETATIO.

huc commodiùs pro me eſſent erecti: heu ego inconſtans ſuccenſeo votis meis! Manifeſtum eſſet mihi quo in loco militares, ſi Troja ſtaret: *& reformidarem tantùm prælia; & querimonia mea eſſet communis cum multis,* Nunc *neſcio quid reformidare debeam; at tamen inſana cuncta reformido, & campus vaſtus apertus eſt meis ſolicitudinibus. Conjicio omnia diſcrimina quæ mare & terra habet, eſſe in culpâ tam longæ cunctationis. Quando ego hæc incautè volvo animo (quæ veſtra eſt protervia) tu potes eſſe irretitus amore extero. Fieri etiam poteſt, ut fabuleris quàm inculta ſit tibi uxor, quæ modò non patiatur lanas rudes. Utinam decipiar, & hæc criminatio in auras ſubtiles diſſipetur; neve capias eſſe foris da à poteſtate redeundi. Icarius pater* meus *me urget deſerere lectum marito deſtitutum, & indeſinenter arguit immoderatas tuas moras.*

NOTÆ.

i *Votis*] Scilicet Penelope, priuſquam Troja everſa eſſet, ut id brevì fieret, optabat; quò citiùs maritus ſuus domum reverteretur.

k *Scirem*] Si etiamnum Troja ſtaret, ſcilicet.

l *Juncta*] Plurimis verò de cauſis magno eſt ſolatio miſeriarum ſocietas, mulierculis præſertim, plebique, non cordato viro.

m *Ignoro*] *Poſtquam deleta eſt Troja,* ſcilicet, *nec ſcire poſſum, ubi tu ſis.*

n *Patet*] Id eſt, *Innumera ſunt, quæ ego pro te timeo, quæque me ſolicitam faciunt.*

o *Suſpicor*] Id eſt, *Suſpicor te in quodlibet diſcrimen incidiſſe.*

p *Hæc*] *Dum ſtultè ego de te ſum maximè ſolicita.*

q *Veſtra*] Minùs invidioſum eſt, quàm ſi dixiſſet *tua.* Etiam credibile eſt, quod multi factitant, ab Ulyſſe quoque factum fuiſſe.

r *Captus*] Ad Ulyſſis amores alludit, qui cum Circe & Calypſo dicitur conſueviſſe.

s *Forſitan*] Affectus maximè movet hæc ſuſpicio.

t *Fallar*] Id eſt. *Ne ſit iſtud, quod ſuſpicata ſum.*

u *Vaneſcat*] *Nihil ſit.*

x *Viduo*] *A te derelicto.* Id eſt, *vult pater, ut alteri nubam.*

y *Cogit*] Pro jure paterno, nam patris voluntas puellis, hâc in parte præſertim, ubi eas non habent admodum reluctantes, pro lege habetur.

Increpet uſque licèt: tua ſum; tua dicár oportet.
Penelope conjux ſemper Ulyſſis ero.
Ille tamen pietate meâ precibuſque pudicis
[z] Frangitur, & vires temperat ipſe ſuas.
[a] Dulichii, [b] Samiique, & quos tulit alta [c] Zacynthos,
[d] Turba, ruunt in me, luxurioſa, proci:
Inque tuâ [e] regnant, nullis prohibentibus, aulâ.
[f] Viſcera noſtra, tuæ dilaniantur opes.
Quid tibi [g] Piſandrum, Polybumque, [h] Medontaque [i] dirum,
[k] Eurymachique avidas [l] Antinoïque manus,
Atque alios referam; quos omnes turpiter abſens
Ipſe tuo partis ſanguine rebus alis?
[m] Irus egens, pecoriſque [n] Melanthius actor edendi,

INTERPRETATIO.

Quamvis indeſinenter arguat, ſum tua; opus eſt ut ego vocer tua. Penelope ſemper ero uxor Ulyſſis. Interim pater flectitur pietate meâ, & precibus caſtis; & ipſe minuit vim ſuam. Proci Dulichii, & Samii, & quos produxit Zacynthus eminens, agmen libidine excitum, cùm impetu in me concurrunt, & imperium in tuâ regiâ obtinent, nemine impediente; divitiæ tuæ, præcordia noſtra, dilacerantur. Quorſum tibi nominem Piſandrum, & Polybum, & crudelem Medonta, & manus rapaces Eurymachi & Antinoi, atque alios, quos cunctos tu abſens nutris, non ſine tuo dedecore, bonis acquiſitis ſanguine tuo? Irus mendicus, & Melanthius qui agit noſtros *greges, ut comedantur,*

NOTÆ.

z *Frangitur*] *Flectitur, ita ut minùs inſtet, minùſque me ad aliud conjugium compellat.*

a *Dulichii*] Dulichium inſula eſt una ex Echinadibus, Peloponneſo ab occaſu adjacens.

b *Samiique*] Samos vel Samus, nomen eſt plurium inſularum. Hic verò de eâ agitur, quæ Ithacæ adjacet, Cephalenia communiori nomine appellatâ, ubi etiam urbs fuit Same.

c *Zacynthos*] Inſula eſt juxta Cephaleniam, ad meridiem,

d *Turba*] *Proci turba*, Appoſitio eſt. Hinc verò 24. inde plures, procaciter Penelopen appetiverunt: nam nihil attinet ejuſmodo nugas accuratè recenſere.

e *Regnant*] Valde eſt iſtud invidioſum, quodque Ulyſſem poſſit malè urere, domumque reducere.

f *Viſcera*] *Opes Viſcera*, iterum Appoſitio, Sunt certè equidem opes viſcera, quando ex naturâ intelliguntur, ſiquidem per eas vita quotidie recreatur.

g *Piſandrum*] Nonnullos invidioſiſſimè nominat, fidem etiam faciendam.

h *Medontaque*] Hic præco fuit.

i *Dirum*] Hunc locum nonnulli ſollicitant, quòd dirus non videatur, cui ferè uni ob minora delicta Ulyſſes pepercit. Verùm præterquam quòd nihil neceſſe eſt *dirum* exponere *crudelem*, cùm pro *magno* etiam à Virgilio uſurpetur; fieri poteſt, ut hic Medon, erga Penelopen ex amore manſuetus, in alios dirus & crudelis fuerit. Vel fortè etiam ex obſcœno & truculento hominis vultu, ita eum Penelope vocitavit.

k *Eurymachique*] Hic erat quem Penelope Icarius deſtinabat. Qui verò fuerint iſti nebulones, quos vocat Horatius, parùm intereſt cognoſcere.

l *Antinoïque*] Fuit hic cum Eurymacho procus ex primoribus.

m *Irus*] Ithacenſis mendicus, corpore vaſtus, ſed nullis viribus, utpote quem Ulyſſes pugno mactavit. Pathos verò eſt à perſonæ humilitate.

n *Melanthius*] Fuit his Ulyſſis ovium magiſter, qui pinguiſſimas quaſque in procorum epulas ad lanienam agere ſolebat.

Ultimus

Ultimus accedunt in tua damna [o] pudor.
Tres ſumus imbelles numero; ſine viribus uxor,
Laërteſque ſenex, [p] Telemachuſque puer.
Ille [q] per inſidias pæne eſt mihi nuper ademptus;
Dum parat [r] invitis omnibus ire Pylon.
Dî precor hoc jubeant, ut euntibus [s] ordine fatis,
Ille meos oculos [t] comprimat, ille tuos.
Hoc faciunt cuſtoſque boüm, longævaque nutrix;
Tertius, immundæ [u] cura fidelis haræ.
[x] Sed neque Laërtes, ut qui ſit [y] inutilis armis,
[z] Hoſtibus in mediis regna tenere valet.
Telemacho [a] veniet (vivat modò) fortior ætas:
Nunc erat auxiliis illa tuenda patris.

INTERPRETATIO.

Poſtremum dedecus, accedunt in tua damna. Tres ſumus numero, bello inepti, conjux deſtituta viribus, Laërtes ſenex, & puer Telemachus. Atque *ille eſt propemodum mihi per dolum nuper ereptus, dum conatur ire Pylon, cunctis renitentibus. Precor, ut Dii hoc velint, ut fatis ſecundum ordinem procedentibus, ille claudat meos oculos, ille claudat tuos. Bubulcus* noſter, *& vivax nutrix* tua, *& tertius cuſtos ſedulus ſuilis, idem vovent. Sed neque Laërtes, ut qui ſit ineptus ad arma, poteſt imperium tenere inter hoſtes medios. Ætas præſtantior aderit Telemacho (ſi vivat) nunc illa erat adjuvanda tutelâ patris.*

NOTÆ.

o *Pudor*] *Irus & Melanthius pudor.* Appoſitio: Id eſt, *qui per ſortis ſuæ ignobilitatem maximo ſunt tibi dedecori.*

p *Telemachuſque*] Filius Ulyſſis.

q *Per inſidias*] Quas molitus eſt Antinoüs, proci ad Neſtorem eunti Telemacho paraverunt, quaſque ille Palladis ope & numine effugit.

r *Invitis*] Fabula eſt Telemachum, ſuaſu Palladis, iviſſe de patre ſciſcitatum, atque id illum clam habuiſſe, nemine præter nutricem, conſcio. Igitur, vel Penelope mentita eſt ſuprà, cùm dixit, ſe miſiſſe ad Neſtorem, ſi de filio intellexerit: vel ſi id minùs, per τό *omnibus* proci tantùm erunt intelligendi, qui, ne ille aliquid adverſus ipſos machinaretur, reformidarent. Quòd ſi hiſtoriæ fidem ſervatam eſſe ſupponas, per τo *invitis* neſcientes interpretaberis, tum matrem, tum procos; quod quidem ex Telemachi voto & opinione dictum fuerit, utcumque poſtea proci diſceſſum ejus ſubolverint, deinde etiam eidem inſidias ſtruxerint. Verùm, ut quod ego ſentio, liberè dicam, non neceſſe arbitror tam anxiè ex Homero leges ponere Naſoni, multo minùs Penelope; vel ſi id adeò, nihilominus de induſtriâ crediderim ita attemperatum fuiſſe à Poëtâ Penelopes orationem, ut cùm eam rem, de quâ loquimur, dubiam relinquat, utcumque vel gnati pietatem Ulyſſes, vel uxoris diligentiam laudet: atque hinc, tum conjugiales, tum paterni, in animi fluctuatione majores moveantur affectus.

s *Ordine*] Ita ut majores natu priores è vivis tollantur.

t *Comprimat*] Qui erant genere proximi mortuorum claudebant oculos. Quanquam auctor eſt Varra, apud Nonnium, ne filii parentibus in obitu oculos ſugillarent, id eſt, clauderent (ut Nonnius exponit) lege Mæviâ cautum fuiſſe.

u *Cura*] Id eſt, *qui curat.* Metonymia eſt, quæ vim maximè aúget orationis.

x *Sed neque*] Feſtinat ad concluſionem Penelope.

y *Inutilis*] Quia ſenex. Imò in quibuſdam legitur, *Inutilis annis.*

z *Hoſtibus*] Procis ſcilicet. Hâc voce autem Penelopes fidus amor commendatur.

a *Veniet*] Id eſt, *Non jam ille poteſt tot hoſtes depellere: adeóque neceſſarium eſt, ut tu, Ulyſſe, venias.*

Nec mihi ſunt vires inimicos pellere tectis.
Tu citiùs venias, [b] portus & ara tuis.
Eſt tibi, ſitque precor, natus; qui mollibus annis
In patrias artes erudiendus erat.
[c] Reſpice Laërten, ut jam ſua lumina [d] condas:
Extremam fati [e] ſuſtinet ille diem.
Certè ego, quæ fueram, te diſcedente, puella,
[f] Protinus ut redeas, facta videbor anus.

INTERPRETATIO.

Nec vires adſunt, quibus arceam hoſtes à noſtris ædibus; tu redeas celeriùs, quippe qui portus ſis & altare tuis. Habes, & precor ut habeas, filium, qui erat inſtituendus tenerâ ætate in virtutes paternas. Vide Laërten, ut jam claudas ſuos oculos; ille trahit poſtremum diem fati. Ego, quæ eram adoleſcentula cùm profectus es, tibi *haud dubiè videbor vetula, utcumque properes.*

NOTÆ.

b *Portus*] Id eſt, *Qui nobis omnia tuta faciat.*

c *Reſpice*] Vox eſt miſericordiæ.

d *Condas*] *Oculos claudas*, de more, ut ſuprà.

e *Suſtinet*] Id eſt, *Vix animam retinet, ut te ſemel adhuc videat.*

f *Protinus*] Id eſt. *Indeſinenter*, Gal. *Tout de ſuite, ſans vous arrêter nulle part.* Angl. *At once, without ſtop or ſtay.*

EPISTOLA II.

ARGUMENTUM.

Demophoön, Theſei & Phædræ filius, à bello Trojano in patriam rediens, maris tempeſtatibus in Thraciam delatus, à Phyllide Lycurgi & Cruſtumenæ filiâ (quæ tunc Thraciæ imperabat) hoſpitio & lecto benignè ſuſceptus eſt, cum quâ aliquandiu conjuevit. Auditâ deinde morte Mneſthei, qui poſt ejectum Athenis patrem Theſea, imperium occupaverat, regni cupidine captus Phyllidi fidem dat ſe intra menſem rediturum, confingens ad res componendas ſe ſuas ire. Mox refectis navibus Athenas petit, nec redire cogitat. Quatuor igitur exactis menſibus, Phyllis ad eum hanc epiſtolam ſcripſit, quâ ſuadet, uti beneficiorum memor, fidem datam non fallat: quòd ſi aliter fecerit, violatum amorem crudeli ſe morte vindicaturam minatur.

PHYLLIS DEMOPHOONTI.

HOSPITA, Demophoön, tu te [a] Rhodopeïa Phyllis
Ultra promiſſum tempus abeſſe queror.
[b] Cornua cùm Lunæ pleno ſemel orbe coïſſent,
Littoribus noſtris anchora pacta tua eſt.

INTERPRETATIO.

Demophoön, ego *Phyllis Thracia, tua hoſpita, conqueror te deſiderari ultra tempus aſſignatum. Anchora tua promiſſa eſt* à te *noſtris littoribus, poſtquam cornua Lunæ concurriſſent ſemel, pleno orbe;*

NOTÆ.

a *Rhodopeïa*] *Thracia*, à Rhodope monte Thraciæ.

b *Cornua*] Id eſt, *poſt menſem*, *Eo* enim temporis ſpatio evenit, ut Luna utrumque cornu, tum decreſcentis, tum creſcentis, in novum orbem concurrat.

Luna [c] quater latuit; toto quater orbe recrevit;
[d] Nec vehit [e] Actæas [f] Sithonis unda rates.
Tempora ſi numeres, bene quæ numeramus amantes;
[g] Non venit ante ſuum noſtra querela diem.
[h] Spes quoque lenta fuit; [i] tardè, quæ credita [k] lædunt,
[l] Credimus: [m] invitâ nunc & amante [n] nocent.
Sæpe [o] fui mendax pro te mihi: ſæpe putavi
Alba procelloſos vela referre [p] notos.
[q] Theſea devovi, quia te dimittere [r] nollet;
Nec tenuit [s] curſus forſitan ille tuos.
Interdum timui, ne, dum vada tendis ad [t] Hebri,
Merſa foret [u] canâ naufraga puppis aquâ.
Sæpe Deos ſupplex, ut tu, ſcelerate, valeres,
Sum prece thuricremis devenerata focis.

INTERPRETATIO.

Interim *Luna quater receſſit, ea quater renovata eſt toto orbe; nec mare Thracium reducit naves tuas Athenienſes. Si numeres dies, quos nos amantes bene numeramus, noſtra* de te *querimonia non exoritur ante ſuum tempus. Spes quoque* noſtra *longior fuit; ſerò credimus ea, quæ credita* nos *cruciant, & jam coactæ amanti officiunt. Sæpe mentita ſum mihi pro te; ſæpe credidi auſtros procelloſos reducere* tua *vela candida. Malè ſum precata Theſeo, quòd tibi redeundi poteſtatem non faceret, neque ille forſan reditum tuum probibuit. Quandoque reformidavi, ne, dum pergis ad vada Hebri, navis* tua *naufragium paſſa, eſſet ſubmerſa aquâ albâ. Sæpe ego ſupplex adoravi Deos ad altaria, ubi thus crematur, & precibus petivi; ut tu, ſceleſte, proſperâ valetudine fruereris.*

NOTÆ.

c *Quater*] Id eſt, *Quartus eſt menſis.*

d *Nec vehit*] Id eſt, *tu non redis.* Frequentiores ſunt iſtæ figuræ, quàm ut eas annotare opus ſit.

e *Actæas*] Id eſt, *Atticas, Athenienſes* Demophoöntis: A Græco ἀκτη, quòd Attica regio littoralis, & undis tracta ſit.

f *Sithonis*] Thracia; à vetuſto nomine *Sithon*, quo appellatam fuiſſe Thraciam refert Geſnius.

g *Non venit*] Omnino: ſiquidem poſt exactum primum menſem poterat Phyllis Demophoönti promiſſa oggerere.

h *Spes*] Id eſt, *Diu etiam ſperavi te venturum.*

i *Tardè*] Serò credidit Phyllis Demophoönta deceptorem eſſe, qui non rediret. Citiùs iſtud ſi animo ſediſſet, ipſum hoſpitio & lecto non communicâſſet; vel ſaltem communicatum non dimiſiſſet.

k *Lædunt*] Poſtquam ſe ludificatam eſſe non credit modò, ſed certò ſentit.

l *Credimus*] Peſſimè iſtud expoſuerunt *Te venturum ſperamus:* Imò contrà *Credimus te non venturum, te deceptorem eſſe.*

m *Invita*] *Non libens queror, ſed amor cogit* interpretantur. Nihil ad rem. Fatetur Phyllis ſe amare, quanquam potiùs deceptorem optaret odiſſe, & id tantùm.

n *Nocent*] Nocet omnino amanti, huic homini credidiſſe quem amat, cùm ſe ab eo derelictam ſentit.

o *Fui mendax*] *Multis mentita ſum* exponunt; *adeóque mihi poſtea dicam*. Oſcitanter. *Sibi* mentitam hoc ipſo verſu Phyllis ait. Scilicet ipſa quælibet excogitavit, quæ Demophoönta remorari ſibi perſuaſit.

p *Notos*] Notus ventus à meridie ſpirans, iis ſecundus qui ex Atticâ in Thraciam navigant.

q *Theſea*] *Patrem tuum, quem ego credidi retinere te; cùm redires nullus.*

r *Nollet*] *Prout equidem tunc conjiciebam*, adde.

s *Curſus*] *Tuum iter, tuam navigationem*, optimè.

t *Hebri*] Fluvius eſt Thraciæ.

u *Canâ*] *Albâ*; ex agitatione, & aëris permixtione.

Sæpe

Sæpe videns ventos cœlo, pelagoque faventes,
Ipſa mihi dixi; *Si valet, ille venit.*
Denique fidus amor, quicquid properantibus obſtat,
[x] Finxit; & ad [y] cauſas ingenioſa fui.
[z] At tu lentus abes: nec te jurata [a] reducunt
Numina; nec noſtro motus amore redis.
[b] Demophoön, ventis & [c] verba & vela dediſti.
Vela queror reditu, verba carere fide.
Dic mihi quid feci, [d] niſi non ſapienter amavi?
[e] Crimine te potui demeruiſſe meo.
Unum in me ſcelus eſt; quòd te, ſcelerate, recepi.
Sed ſcelus hoc meriti pondus & inſtar habet.
[f] Jura, fides, ubi nunc, commiſſaque [g] dextera dextræ?
Quique erat in falſo plurimus ore [h] Deus?
Promiſſus ſocios ubi nunc [i] Hymenæus in [k] annos,
Qui mihi conjugii ſponſor & obſes [l] erat?

INTERPRETATIO.

Sæpe cùm cernerem ventus mari & cælo propitios, ego mihi dixi, Si illi bene eſt, redit. *Denique fidelis* meus *amor excogitavit quicquid remoratur feſtinantis: & fui callida ad fingendum cauſas* tuæ retardationis. *At tu tardus abſens es: nec Dii, per quos juráſti, te reducunt: nec reverteris impulſus amore noſtro. Demophoön, commiſiſti ventis dicta & vela. Ego conqueror vela carere recurſu, dicta* carere *fide. Dic mihi quid admiſi niſi quòd incautè amavi? Potui te obſtrinxiſſe flagitio meo. Unum eſt in me flagitium, quòd te excepi, ſcelerate; ſed eo genere flagitii te demeruiſſe debueram. Ubi ſunt nunc jura, ubi fides, & manus juncta manui, & multus deus qui erat in ore* tuo *perjuro? Ubi nunc Hymenæus pactus in annos* noſtros *conjunctos, qui erat mihi ſponſor & obſes connubii?*

NOTÆ.

x *Finxit*] *Ad tui excuſationem.*

y *Cauſas*] *Quibus iter tuum impeditum fuerit.*

z *At tu lentus*] Affectus maximè movet, hoc in loco poſita iſta accuſatio.

a *Reducunt*] Non de Diîs, ſed de Demophoönte queritur, qui Deorum, quos perjurio violavit, iram contemnit.

b *Demophoön*] Si ego aliquid video, non tam ſtomachationem habet hæc denominatio, ut volunt, quàm amoris intimum ſenſum & mollitiem exprimat.

c *Verba*] *Verba dare ventis,* eſt quidem *verba in vanum fundere,* uti exponunt, ſed ſimpliciter & ſine interpretatione, hoc in loco, hæc phraſis eſt intelligenda.

d *Niſi non*] Clariſſimus Heinſius vel invitis libris, *ſi non,* &c. reponit, Quamobrem non potui divinare: ſenſus enim optimus eſt, quem facit lectio recepta. Gallicè diceres. *Qu'ay-je fait, ſi ce n'eſt de vous avoir aimé ſans aucune precaution?* Ang. *What have I done; but only loved you without any precaution?*

e *Crimine*] Id eſt, *Eâ re, quòd te amavi non ſapienter, & ſine diffidentiâ, tu ſimplicitate meâ ad ſervandum fidem adduci debuiſſes.* Veriſſimè. Nam bis quidem nequiter facit, qui & fallit, & fidentem fallit.

f *Jura*] *Hoſpitii, connubii.* Iſtud eſt quod Gallicè per exacerbationem dicimus. *Où eſt le droit, où eſt la foy?* &c. Angl *Where is your honeſty, where is your faith?*

g *Dextera*] Quæ hodieque fidei eſt ſymbolum

h *Deus*] *Cupido,* ut volunt, vel potiùs, *plurimus Deus* omnes Deos ſignificat, per quos Demophoön jurabat, quos & poſtea Phyllis recenſet.

i *Hymenæus*] Nuptiarum Deus.

k *Annos*] Anni dicuntur ſocii, qui à conjugibus in vitâ ſociali, a conjunctâ, prout decet exiguntur.

l *Erat*] *Eſſe debuerat.* Vult tantùm Phyllis ſanctiſſimas & inviolabiles matrimonii leges, adverſus Demophoönta proferre.

Per

Per mare, quod totum ventis agitatur & undis;
    Per quod ſæpe iêras, per quod iturus eras:
Perque tuum mihi juráſtì (niſi [m] fictus & ille eſt)
    Concita qui ventis æquora mulcet, [n] avum:
Per Venerem, nimiúmque mihi facientia tela,
    Altera tela arcus, altera tela [o] faces:
[p] Junonemque, toris quæ præſidet alma maritis,
    Et per [q] tædiferæ [r] myſtica ſacra Deæ.
Si de tot [s] læſis ſua [t] numina quiſque Deorum
    Vindicet; [u] in pœnas non ſatis unus eris.
[x] At laceras etiam puppes furioſa refeci:
    Ut, quâ deſererer, [y] firma carina foret.
Remigiumque dedi, quo me [z] fugiturus [a] abires.
    Heu patior telis vulnera facta [b] meis!

INTERPRETATIO.

Juráſti mihi per mare totum, quod movetur ventis & undis, per quod ſæpe cucurreras, per quod volebas currere, & per tuum avum (niſi & ille eſt falſus, qui temperat maria turbata ventis. Juráſti *per Venerem; & tela nimis ad me ſpectantia, per arcus tela altera, per faces tela altera; & per Junonem, quæ alma præeſt lectis maritalibus, & per ſacra myſtica Deæ tædiferæ. Si unuſquiſque Deorum de tot violatis ultum eat ſua numina, tu ſolus non poteris ferre* omnes *pœnas. At ego inſana etiam reſtitui naves fractas, ut carina, quâ ego deſtituerer, eſſet tuta. Atque ego dedi remigium, quo à me diſceſſurus proficiſceris; heu fero plagas impactas telis meis.*

NOTÆ.

m *Fictus*] Id eſt, *Niſi tu falsò, ut multa alia mentitus es, tuum eſſe avum aut proavum Neptunum dictitáſti, vel falsò de Theſeo & Ægeo ortum prædicáſti.*

n *Avum*] *Ægeum*, quem in Deum marinum tranſmutatum fuiſſe poëtæ fabulantur, cùm ſe in mare præcipitem dediſſet: quò etiam alludere videtur Ovidius Vel Avum, Ægeï patrem, pro proavo, Neptuno ſcilicet, poſuit, quod aliis placet.

o *Faces*] Sagittæ faces tela ſunt Cupidinis; non enim tantùm ſagittis ferire, ſed etiam face incendere dicitur. Ita Ovid. poſt ea in Metamorph. ſed & eadem Veneri tribuuntur.

p *Junonemque*] Juno Saturni filia, Jovis & ſoror & conjux, quæ nubentibus (unde pronuba) & parturientibus (unde Lucina) præſidere dicta eſt.

q *Tædiferæ*] Cereris Eleuſiniæ, cujus ſacra cum tædis fiebant, ad ejus rei memoriam, quòd ipſa Proſerpinam filiam, à Plutone raptam, noctu etiam, accenſis in Ætnâ monte tædis, totos orbe quæſiiſſet.

r *Myſtica*] Nocturna & occulta, ſacerdotibus tantùm cognita, quæque quàm occultiſſimis ceremoniis peragerentur

s *Læſis*] Perjurio; vix enim eo major eſſe poſſit Dei comtemptus.

t *Numina*] Per *Numina* varias intellige Deorum poteſtates; ſiquidem ab Ethnici huic & illi Deo, hæc & illa attributa ſunt, quibus præeſſent, unde & quandoque varia nomina ſortiebantur.

u *In pœnas*] *Ferendas*, ſcil. Id eſt, *Tu pœnis obrutus nequaquam Deorum iræ ſufficere poteris.*

x *At laceras*] Magnum habet dolorem hæc recordatio.

y *Firma*] Contra maris & ventorum impetum

z *Fugiturus*] Invidiosè. Non fuit diſceſſus, ſed fuga.

a *Abires*] Quanto cum dolore & affectu verbum iſtud extulit

b *Meis*] Quia laceras naves refecerat, quibus Demophoön fugeret. Metaph. ab armis, quæ aliquando adverſus nos ipſos præbemus.

c Credi-

[e] Credidimus blandis, quorum tibi copia, verbis:
Credidimus [d] generi, nominibuſque tuis:
Credidimus lachrymis; [e] an & hæ ſimulare docentur?
Hæ quoque habent [f] artes, quáque [g] jubentur, eunt?
Dîs quoque [h] credidimus; [i] quò jam tot pignora nobis?
Parte ſatis potui quâlibet inde capi.
Nec [k] moveor, quòd te juvi portuque, locóque;
[l] Debuit hoc meriti ſumma fuiſſe mei.
Turpiter hoſpitium lecto cumulâſſe jugali
Pœnitet, & lateri conſeruiſſe latus.
Quæ fuit ante [m] illam, mallem ſuprema fuiſſet
Nox mihi; dum potui Phyllis honeſta mori.
Speravi [n] meliùs, quia me meruiſſe putavi;
Quæcumque ex merito ſpes venit, [o] æqua venit.
Fallere credentem non eſt operoſa puellam
Gloria; ſimplicitas digna favore fuit.

INTERPRETATIO.

fidem habuimus illecebroſis ſermonibus, quibus abundas; credidimus ſtemmatibus tuis, *& tuis nominibus: credidimus lacbrymis, an & hæ inſtituuntur ad fraudem? an hæ quoque habent dolos, & fluunt quà imperantur? Credidimus etiam Diîs. Quorſum* verò *jam nobis tot pignora? Potui ſatis quâlibet parte intercipi. Nec curo, quòd tibi profui & portu & loco; hoc debuit eſſe omne meum officium. Pœnitet me adjeciſſe hoſpitio lectum maritalem, & junxiſſe latus lateri. Mallem noctem, quæ fuit ante illam, fuiſſe mihi ultimam, dum potui mori Phyllis pudica. Speravi meliùs, quia credidi me meruiſſe; quæcumque ſpes oritur ex merito juſta eſt. Non eſt difficilis gloria decipere puellam fidentem; ſimplicitas* mea *fuit digna favore.*

NOTÆ.

e *Credidimus*] Maximo eſt ſolatio malum pati, quod nos culpâ noſtrâ non arceſſivimus. In eo eſt Phyllis, ut conſilia ſua approbet, illudque excuſet, quòd ſimplicitate peccavit, in Demophoöntis perfidiam culpâ rejectâ.

d *Generi*] Id eſt, *Cùm tu Diîs ſatus eſſes, ex te tantam ortum iri perfidiam non ſuſpicabar.*

e *An & hæ*] Id eſt, *An aliquis etiam poteſt animum ad lacbrymas fictas inſtituere?* Vult eâ re Phyllis ſe & ſuam credulitatem maximè excuſare.

f *Artes*] Propè idem eſt quod antè dixit. Gallicè diceremus, *L'artifice peut il bien aller juſques à feindre des larmes?* Angl. *Can your artifice go ſo far as to feign tears?*

g *Jubentur*] *Ita ut de cauſâ quâlibet lacbrymas quiſquam poſſit effundere.*

h *Credidimus*] Iſtud optimè, nam ſicuti numinis ſui vindices, ita & videntur Diî earum rerum ſponſores, quæ, ipſis citatis, promittuntur. Quin ſuo modo ſuum & iſtud locum habet, ubi de vero Deo ter opt. max. agitur.

i *Quò*] Innuit ſe plura, quàm ſit opus, congerere, ut Demophoöntis perfidiam cauſam faciat ſuorum, ſi quæ ſint, dictorum, illumque ultrà quàm ſit ſatis dediſſe veri amoris, quibus fidendum eſſet, teſtimoniorum.

k *Moveor*] Id eſt, *Non illud me urit: Non ejus rei pœnitet.* Nimirum potuit ex humanitatis effectu Phyllis extorrem patriâ Demophoöntem hoſpitio excipere.

l *Debuit*] Jam ex eventu ſe ipſam quodammodo accuſat; atque iſtud tantùm, ut pœnitentiæ dolorem exacuat. Neque verò Phyllidis mens eſt ſuam culpam facere.

m *Illam*] *Quâ latus lateri conſerui.* Sed multus eſt in iſtâ reticentiâ & impetus & lepos.

n *Meliùs*] *Demophoöntem* ſcilicet *ſponſum fore firmum.*

o *Æqua*] Adeóque nec ipſa ſtultè aut ſine ratione ſperavit.

Sum'

Sum decepta tuis &[p] amans & fœmina verbis :
Dî faciant, laudis [q] ſumma ſit iſta tuæ :
Inter &[r] Ægidas mediâ [s] ſtatuaris in urbe :
Magnificus [t] titulis [u] ſtet pater antè ſuis.
Cum fuerit [x] Scyron [y] lectus, torvuſque [z] Procruſtes,
Et [a] Sinis, & tauri miſtaque [b] forma viri ;
Et domitæ bello [c] Thebæ, fuſique [d] bimembres,
Et pulſata nigri [e] regia cæca Dei :
Hoc tua poſt [f] illum titulo ſignetur imago :
Hic eſt, cujus *amans* [g] *hoſpita capta dolo eſt.*

INTERPRETATIO.

Et amanti. & fœminæ impoſuerunt tua verba : Dii faciunt ut ſit iſta omnis laus tua : Et colloceris inter Ægei poſteros in urbe mediâ; ſtatua patris tui titulis magnifici ſtet coram. Cùm Scyron fuerit lectus, & crudelis Procruſtes, & Sinis, & forma confuſa viri ſimul & tauri, & Thebæ bello ſubactæ, & Centauri fugati, & regia atri Dei per vim intrata, poſt illum imago tua notetur hoc elogio, Hic eſt, *cujus* fraude hoſpita amans decepta eſt.

NOTÆ.

p *Amans*] *Credula res amor eſt, ut* poſtea dicet Ovid.

q *Summa*] Id eſt, *In eo poſita ſit omnis laus tua :* quæ nulla eſt.

r *Ægidas*] *Ægei poſteros.*

s *Statuaris*] *Ex ſtatuâ repræſenteris.*

t *Titulis*] *Nominibus magnificis, & rerum geſtarum inſcriptione.*

u *Stet*] *Statua patris poſita ſit juxta tuam.*

x *Scyron*] Latro fuit inſignis, circa Megaram latrocinia ſua exercens, quem Theſeus interfecit.

y *Lectus*] In Theſei titulis, propter egregii facti memoriam.

z *Procruſtes*] Alius latro, quem Theſeus, in Atticâ viatoribus inſidiantem, fortiter ſuperavit. Hunc volunt obvios quoſque lectum quendam conſcendere coëgiſſe, longiores amputare ſolitum, breviores trahere, donec cum lecto æquarentur

a *Sinis*] Hic in iſthmo Corinthiaco alligatos curvatis arboribus homines in diverſa trahebat, diſcerpebat.

b *Forma*] Subtilis eſt Minotauri circumſcriptio, quem labyrintho incluſam Theſeus ſuſtulit. Forma verò ejus mixta dicitur, quòd partim hominis, partim tauri membris eum produxiſſet mater Paſiphaë Minoïs uxor, poſtquam Dædali ope cum tauro concubuiſſet. Prolixè fabulam iſtam apud Mythologos, & ejus explicationem invenias : dum alii ad Taurum Minoïs ducem, alii ad navem, alii ad alia referunt.

c *Thebæ*] Plures fuerunt eo nomine urbes. Hîc verò de Bœoticis agitur : in quibus ſubruendis Theſei virtus maximè emicuit.

d *Bimembres*] Centauri, Junonis vel potiùs nubis & Ixionis filii : quos Theſeus & Lapithæ, quòd illi in Pirithoï nuptiis, tum Hippodamiæ ſponſæ, tum aliis fœminis vim facere vellent, partim interfecerunt, partim fugaverunt. *Bimembres* verò dicti ſunt, quòd supernè homines, infernè equi eſſent. Quarum & id genus fabularum explicationem vide apud Mythologos, quorum verba huc fruſtra tranſcriberemus.

e *Regia*] Plutonis aula nigra, quam in Pirithoï gratiam, ut ei in conjugem Proſerpinam raperet, intravit. Quanquam iſtud in amici gratiam auſum fuiſſe Theſeo audaciæ tantum apponendum : namque ille in inferis, Pirithoö à Cerbero cane intercepto, malè multatus eſt, donec ab Hercule liberatus fuit.

f *Illum*] *Patrem tuum Theſeum.* Gall. *Qu'apres qu'on aura vu vôtre pere, & tous ſes éloges, &c.* Ang. *After one has ſeen your father and all his elogies,* &c.

g *Hoſpita*] In quinque libris *hoſpite* ſcriptum eſſe teſtatur clar. Heinſius : ut hic idem, quod in Helenes epiſtolâ, innuat.

Certus in hoſpitibus non eſt amor.

Verùm potior eſt lectio altera

h De

[h] De tantâ rerum turbâ, factiſque parentis,
[i] Sedit in ingenio [k] Creſſa relicta tuo.
Quod ſolum excuſat, ſolum [l] miraris in illo.
Hæredem patriæ, perfide, fraudis [m] agis.
Illa (nec invideo) fruitur meliore marito;
Inque capiſtratis [n] tigribus alta ſedet.
At mea deſpecti fugiunt connubia Thraces,
Quod [o] ferar externum præpoſuiſſe meis.
Atque aliquis, *Doctas jam nunc eat,* [p] inquit, [q] *Athenas:*
Armiferam Thracem, qui regat, alter erit.
[r] *Exitus acta probat;* [s] careat ſucceſſibus opto,
Quiſquis ab eventu facta [t] notanda putat.
[u] At ſi noſtra tuo ſpumeſcant æquora remo,
Jam mihi, jam dicar conſuluiſſe meis.
[x] Sed neque conſului: nec te mea regia [y] tangit,
Feſſaque [z] Biſtoniâ membra [a] lavabis aquâ.

INTERPRETATIO.

Cretenſis Ariadne deſerta manſit in animo tuo, de tantâ copiâ rerum & geſtis patris. Suſpicis in illo illud unum, quod unum excuſat. Perfide, te facis hæredem doli paterni. Illa (nec liveo) gaudet meliore marito, & ſublimis ſedet in tigribus frænatis. At Thraces contempti averſantur meum conjugium, quia ego dicor prætuliſſe peregrinum meis, atque aliquis dicet: Proficiſcatur jam nunc doctas Athenas; alter erit, qui imperet Thraciæ bellicoſæ. Eventus probat facta. *Cupio careat læto exitu, quicumque putat acta vituperanda ab eventu. At ſi maria noſtra albicent tuo remo, tum dicar proſpexiſſe mihi & meis. Sed neque proſpexi, neque mea aula te movet, neque lavabis laſſos artus aquâ Thraciâ.*

NOTÆ.

h *De tantâ*] Multum habet affectum hæc criminatio, ſed cuivis proficere cupienti facile erit imaginari, quæ longum eſſet ſcribere.

i *Sedit*] *Tibi tantum placuit & tibi imitandum ſumpſiſti, quod ille perfidioſè fecit.*

k *Creſſa*] *Ariadne,* Minoïs filia, de quâ plenius in ſequentibus.

l *Miraris*] Id eſt, *Probas, imitaris, quod in ſe reprehendendum pater egit.*

m *Agis*] Gall. *Vous vous portez pour heritier.* Ang. *You carry yourſelf like his heir.*

n *Tigribus*] Illis enim currus Bacchi trahitur, in quo Ariadne à Libero patre in conjugem aſſumpta, magnificè ſedet, quoque vehitur.

o *Feror*] Ita meliores libri, Auctore Heinſio: quanquam non minùs placeat *feror.*

p *Inquit*] Id eſt, *Quilibet ex meis poſſit dicere.*

q *Athenas*] *Ad ſuum Demophoönta,* ſcilicet, *egregium illum, quem nobis omnibus Thracibus præpoſuit.*

r *Exitus*] Verba ſunt Thracum ab eventu Phyllida damnantium.

s *Careat*] Reſponſio eſt Phyllidis, ad pravum Thracûm ſuorum judicium, per imprecationem in eos & indirectè propoſita. Atque equidem perverſè profectò ex eventu rationes, noſtræ dijudicantur.

t *Notanda*] *Judicanda & vituperanda.*

u *At ſi*] Purgationem ſuam a contrario eventu confirmat. *Dicar,* inquit, *bene feciſſe, ſi tu rediveris.* Phyllidis autem verba cum ſpe aliquâ & voto conjuncta videntur.

x *Sed neque*] Nam dejectus eſt qui modò affulſerat ſpei radius.

y *Tangit*] Placuerat Heinſio *tanget,* ſed quod antè legebatur, meo quidem judicio convenientius, *tangit* repoſui.

z *Biſtoniâ*] *Thraciâ noſtrâ.* Lacus eſt Biſtonius in Thraciâ.

a *Lavabis*] Pro veteri conſuetudine, quæ etiam ex Evangelio cognoſcitur. *Non lavabis: Ergo neque venies.*

[b] Illa meis oculis ſpecies abeuntis inhæret,
Cùm premeret portus claſſis itura meos.
[c] Auſus es amplecti; colloque infuſus amantis
Oſcula per longas jungere preſſa moras:
Cumque tuis lacrymis, lacrymas [d] confundere noſtras:
Quòdque caret velis aura ſecunda, [e] queri:
Et mihi diſcedens ſupremâ dicere voce;
Phylli, face [f] *expectes Demophoönta tuum.*
[g] Expectem, qui me nunquam viſurus abîſti;
Expectem pelago vela negata meo;
[h] Et tamen expecto, redeas modò [i] ſerus amanti:
Ut tua ſit ſolo [k] tempore lapſa fides.
Quid [l] precor infelix? jam te tenet [m] altera conjux
Forſitan, & nobis qui malè favit, amor.

INTERPRETATIO.

Imago illa tui *diſcedentis infixa eſt meis oculis, cùm claſſis diſceſſura eſſet in meis portibus. Non veritus es me amplecti, & projectus in collum* mei *amantis dare oſcula arcta per prolixas moras, & miſcere lacrymas noſtras cum tuis lacrymis, & queri quòd ventus eſſet favens velis, & mihi dicere ultimâ voce, cùm proficiſcereris,* Phylli, vide ut opperiaris tuum Demophoönta. *Opperiar, qui diſceſſiſti nunquam viſurus me; opperiar vela prohibita à mari meo? Et tamen præſtolor, modò revertaris tardus* mihi *amanti; ut fides tua defecerit ſolo tempore. Miſera quid voveo? Jam alia uxor te capit forſan, & amor, qui minùs fuit nobis propitius.*

NOTÆ.

b *Illa*] Se nihil amâſſe, unquam fateatur, qui iſtâ commemoratione non commovebitur.

c *Auſus es*] Ex Demophoöntis perfidiæ contemplatione, tum blanditiarum, quibus diſcedentem perfidum demulſerat, recordatione, vehemens hæc increpatio Phyllidis paſcitur. Quantùm verò imaginandi facultate valuerit Poëta, videbunt qui proficiendi ſtudio, phantaſiam ſuam illi committent: vel etiam qui ejus leporibus deducti, iis ſeſe oblectare voluerint.

d *Confundere*] Nequiter fecit Demophoön, qui ſinceras & ex amoris mollitie fluentes Phyllidis lacrymas, fictis ſuis & per dolum expreſſis fletibus compenſaverit.

e *Queri*] Quaſi ille motûs cauſam ventorum vim adverſam habere maluiſſet. Phyllidis hæc eſt querela: *An potuiſti inter tot amoris mei teſtimonia ejuſque illecebras, me ſimulatione tuâ deludere?* Vel, *quomodo ad nimiam & incredibilem fictionem pectus perfidiæ conſcium potuiſti adigere?*

f *Expectes*] Sicuti eſt iſta Demophoöntis vox ſuprema, & ultimus amoris conatus, ita & eſt ultimus perfidiæ gradus. Non enim tantùm torquetur animus, quando adempta ſpes eſt, & ille ſtupet, quàm cùm inter ſpem & timorem attentus, undiquaque diſtrahitur & curâ conficitur.

g *Expectem*] Cum dolore & increpatione. Gal. *Que j'attende?* Angl. *Should I wait for?*

h *Et tamen*] Vide mihi, quæſo, qui conatus, qui impetus, quæ lucta, priuſquam deſperet!

i *Serus*] Non ut ſerò redeat, petit; ſed quando ita neceſſe eſt, ut ſerò redeat, redeat ſaltem.

k *Tempore*] Proverbiali formâ dicimus. Gal. *Que je ne perde, que l'attente.* Angl. *May I loſe nothing but my attendance.*

l *Precor*] Votorum fervorem indicat, eademque vox iſta corripit. Ita enim ſeſe habent cordis noſtri cogitationes & vires. Cùm maximè fervent affectus, tum facillimè placantur; ubi maximus eorum impetus ibi demum & finis. Extrema quæque ſcilicet recurrunt & ſeſe tangunt; nec metas ultra licet erumpere.

m *Altera*] Puellis ſuſpicio familiaris. Ita & ſuprà Penelope. Sed prudentiam nota Poëtæ, quomodo affectus gradatim flectat, & ex iis ſingula quæque moveat. Majores fecerit progreſſus, qui unam epiſtolam meam curâ & diligentiâ in indagandâ arte meditatus fuerit, quam qui totum librum, ut mos eſt, legerit;

Utque tibi [n] excidimus, nullam, puto, Phyllida noſti.
  Hei mihi! [o] ſi, quæ ſim Phyllis, & unde, rogas.
Quæ tibi, Demophoön, longis [p] erroribus acto
  Threïcios portus, hoſpitiumque dedi.
Cujus [q] opes auxére meæ: cui dives egenti
  Munera multa dedi, multa datura fui.
Quæ tibi ſubjeci latiſſima regna [r] Lycurgi,
  Nomine fœmineo [s] vix ſatis apta regi:
Qua patet umbroſum Rhodope glacialis ad Hæmum,
  Et [u] ſacer admiſſas exigit Hebrus aquas.
Cui mea virginitas avibus [x] libata [y] ſiniſtris,
  Caſtaque fallaci [z] zona recincta manu.
[a] Pronuba [b] Tiſiphone thalamis [c] ululavit in illis,
  Et cecinit mœſtum [d] devia carmen avis.

INTERPRETATIO.

Et poſtquam ex conſpectu tuo ſublata ſum, nullam reor Phyllida cognoviſſe. Hei mihi! ſi quæris quæ ſim Phyllis & cujus. Ego, Demophoön, quæ præbui tibi longis itineribus jactato portus Thracios, & hoſpitium. Cujus divitias meæ majores fecerunt, cui divites multa dona contuli & volui multa conferre: quæ tibi ſubdidi latè patens imperium Lycurgi, quod vix poſſunt gubernari nomine feminineo: quà Rhodope gelu rigen… extenditur, uſque ad Hæmum umbroſum, & … quà ſacer Hebrus volvit aquas concitatas. … quo mea virginitas primo decerpta eſt alitibu… infauſtis, & zona pudica detracta eſt man… fraudulentâ. Tiſiphone pronuba ululavit i… illis noſtris nuptiis; & avis devia cantavi… carmen lugubre.

NOTÆ.

n *Excidimus*] Illud eſt quod Gall. dicimus, *Auſſi tot que vous m'eutes perdue de vue.* Angl. *As ſoon as you had loſt me out of your ſight.*

o *Si, quæ ſim*] Non major eſſe poteſt oblivio.

p *Erroribus*] Verè dicuntur errores, quæ per mare perficiuntur itinera.

q *Opes*] Quæ, ſtatu in quo erat, exiguæ erant.

r *Licurgi*] Pater fuit Phyllidis de quo Poëtæ, quòd Bacchum contempſiſſet, multa fabulantur.

s *Vix*] Quia feroces & bellicoſi.

t *Hæmum*] Mons eſt Thraciæ, ſicut & Rhodope, per quos regni ſui amplitudinem Phyllis deſcribit.

u *Sacer*] Quia omnes fluvii ſacri propter incolas & præſidentes Deos & Nymphas.

x *Libata*] *Primùm violata.* Matrimonii eſt circumſcriptio.

y *Siniſtris*] Id eſt, *Auſpiciis & Diis adverſis.* Nihil enim veteres illi inauſpicatò… vel ſine Diis, ſuſcipiebant.

z *Zona*] Cingulo nova nupta præcingebatur, quod vir in lecto ſolvebat, factum… ex lanâ ovis; ut ſicut illa in glomos ſublata, conjuncta inter ſe ſit, ſic vir ſuus ſecu… cinctus vinctuſque eſſet. Feſtus.

a *Pronuba*] *Loco Junonis noſtris nuptii… præfuit.*

b *Tiſiphone*] Furiarum una: altera eſt… Alecto; tertia Megæra, filiæ Noctis & Acherontis.

c *Ululavit*] Quanquam vocem hanc mediam eſſe docet Servius; ſatis conſtat tamen… hîc lugubrem & feralem, pro nuptiali cantum… ſignificare.

d *Devia*] Bubo, vel quælibet avis devi… nocturna & latebris gaudens, cujus vox querula mali ominis eſſe cenſebatur.

Adſuit

Adfuit [e] Alecto [f] brevibus torquata colubris;
Suntque [g] ſepulcrali lumina mota face.
Mœſta [h] tamen ſcopulos [i] fruticoſaque littora calco,
Quáque patent oculis æquora lata meis.
Sive die [k] laxatur humus, ſeu [l] frigida lucent
Sidera; proſpicio, quis freta [m] ventus agat.
Et quæcunque procul venientia lintea vidi,
Protinus illa [n] meos auguror eſſe Deos.
In freta procurro, vix me retinentibus undis,
Mobile quà primas porrigit æquor aquas.
Quò magìs accedunt, minùs & minùs [o] utilis adſto;
[p] Linquor, & ancillis excipienda cado.
[q] Eſt ſinus adductos modicè falcatus [r] in arcus,
Ultima præruptâ cornua mole [s] rigent.
Hinc mihi ſuppoſitas immittere corpus in undas
Mens fuit; & quoniam fallere pergis, erit.
Ad tua me fluctus projectam littora [t] portent,
Occurramque oculis [u] intumulata tuis.

INTERPRETATIO.

[Al]ecto compta brevibus ſerpentibus adſtitit, & [lu]mina admota ſunt ex tædâ funereâ. Nibilo[mi]nus triſtis premo ſcopulos & littora frutici[bu]s plena, & loca *unde vaſta maria aperta [su]nt meis oculis. Sive terra ſolvitur per [di]em, ſeu aſtra gelida lucent, obſervo quis [ve]ntus agitet maria; & quæcumque vidi [pr]ocul vela accedentia ſtatim conjicio illa eſſe [tu]os Deos. Accurro ad mare aquis me ægrè [ha]bibentibus, quà mare fluidum extendit primas aquas. Quò magìs accedunt, minùs & minùs firma ſum: deficio, & cado ſuſtentanda ab ancillis. Eſt ſinus paululùm curvatus in modum arcus contenti, ultima cornua* ejus *prærupta ſunt rupe arduâ. Hinc ànimus fuit corpus præcipitare in mare ſubjectum; &, quoniam pergis decipere, idem erit. Undæ me ferant præcipitatam ad tua littora; & inſepulta incidam in tuos oculos.*

NOTÆ.

e *Alecto*] Altera ex furiis, ut antè dixi[m]us.

f *Brevibus*] Ideoque, ut volunt, ſævioris.

g *Sepulcrali*] Id eſt, *Pro facibus quinque ſpinâ albâ aut pinu in nuptiis adbiberi ſoli[ti]s, ferales admotæ ſunt ex rogo accenſæ, vel [fu]neri deſtinatæ.*

h *Tamen*] Id eſt, *quanquam omnia ſint [mi]bi adverſa, tamen amoris mei tantus eſt [ar]dor, ut contra ſpem animi mei te ſemper [...] maximo cum labore, non ſine furore quæ[ra]m.*

i *Fruticoſaque*] Ubi difficile eſt admodum [su]os gradus firmare. Sed operæ pretium [es]t hæc omnia ſibi phantaſiæ opera oculis præſentare.

k *Laxatur Solis calore.*

l *Frigida*] Id eſt, *Per noctem.* Amoris [su]i anxietatem commendet, quæ diu noctu[qu]e ipſam ſollicitat.

m *Ventus*] Optimè amoris ſollicitudinem declarant iſtiuſmodi cogitationes.

n *Meos*] Id eſt, *Qui me exaudiverunt, & mibi propitii facti ſunt.*

o *Utilis*] *Quia te non eſſe video, vix poſſum niti pedibus.*

p *Linquor*] *Animi deliquium patior.*

q *Eſt ſinus*] Seſe tandem ad deſperationem coactam eſſe Phyllis declarat: quod loci deſcriptione, unde ſe in mare daturam dicit, cognoſcitur.

r *In arcus*] Id eſt, *Ad tenſi arcûs modum curvatus.* Curvatur enim arcus, cùm nervo extrema ejus ſimul in ſeſe adducuntur.

s *Rigent*] *Alta, prærupta, dura, & ſalebroſa ſunt ad horrorem & ſtuporem.*

t *Portent*] Votum eſt.

u *Intumulata*] Abſque ſepulturæ honore, quod Ethnicis præſertim horrendum, ſiquidem & iſtud ad Manes placandos, vel torquendos momentum haberet.

Duritiâ ferrum ut ſuperes, adamantaque, [x] teque ;
Non [y] tibi [z] ſic, dices, Phylli, ſequendus eram.
Sæpe venenorum ſitis eſt mihi : ſæpe cruentâ
Trajectam gladio morte perire juvat.
Colla quoque, infidis quia ſe nectenda lacertis
[a] Præbuerunt, laqueis implicuiſſe libet.
Stat nece [b] maturâ tenerum penſare [c] pudorem :
In necis [d] electu parva futura mora eſt.
Inſcribere meo cauſa [e] invidioſa ſepulcro :
Aut hoc, aut ſimili carmine notus eris :
Phyllida Demophoön leto dedit, [f] hoſpes amantem :
Ille neci [g] cauſam præbuit, ipſa manum.

INTERPRETATIO.

Quamvis durior ſis ferro, & adamante, & te ipſo ; dices, Phylli, non ita me debebas ſequi. *Sæpe cupio bibere toxicum ; ſæpe placet transfixam enſe perire morte ſanguinolentâ. Etiam, quia mea colla ſe præbuerunt implicanda brachiis perfidis, fune volo ea premere. Decrevi ſatisfacere nece acceleratâ tenero pudori : non diu cunctabor in electione mortis. Signaberis cauſa odioſa meo ſepulchro : notus eris, aut hoc, aut ejuſmodi titulo :* Demophoön hoſpes tradidit morti Phyllida amantem ; ille dedit cauſam morti, ipſa manum.

NOTÆ.

x *Teque*] Gradatione iſtâ vide Demophoönta ut Phyllis duriſſimum faciat.

y *Tibi*] Pro *à te.*

z *Sic*] *Mortua, intumulata, undis jactata & eroſa.*

a *Præbuerunt*] Nonnulli habent *præbuerint*, quod non minùs, imò ampliùs placeret.

b *Maturâ*] *Decoro & magnanimo leto* exponunt. Eſto decorum, ſed *maturum* mihi idem eſt quod *promptum, acceleratum, & opportunum.*

c *Pudorem*] *Violatam à te meam pudicitiam.*

d *Electu*] Inter tot mortis genera fluctuans, tandem ſeſe ex amygdalo ſuſpendiſſe dicitur ; quæ arbor cùm exaruiſſet, Demophoöntis adventu revixit.

e *Invidioſa*] Id eſt. *Quæ legentium invidiam & odium in te derivet.*

f *Hoſpes*] *Hoſpitio à Phyllide acceptus.* Paſſivè.

g *Cauſam*] Perfidiâ ſuâ.

EPISTOLA III.

ARGUMENTUM.

Poſtquam Græci Phrygiam attigerunt, urbes Trojæ finitimas, præcipuéque Leſbo oppoſitas, hoſtiliter aggreſſi populari cœperunt : inter quos Achilles, Pelei & Thetidis filius, utramque Ciliciam. & Thebanum, & Lyrneſiam invaſit. Expugnato inde Chryneſio oppido, duas egregiâ formâ virgines abduxit, Aſtynomen, Chryſæ ſacerdotis Sminthei Apollinis filiam, & Hippodamiam, Briſæ natam, quæ poſtea à paternis nominibus cognominatæ fuerunt. Chryſen Achilles Agamemnoni conceſſit, Briſeïde ſibi reſervatâ. Cùm deinde verò Agamemnon Deorum juſſu patri reſtitueret ſuo Chryſen, ipſe Achilli Briſeïda per vim & ſummam contentionem abſtulit. Quamobrem efferveſcens Achilles abſtinuit ſeſe aliquamdiu à pugnando : adeò ut nullius precibus ad arma contra Trojanos ſumenda moveri potuerit : nec poſtea Briſeïda recipere ſuam voluerit, quamvis eam maximis cum donis Agamemnon eſſet remiſſurus. Briſeïs ergo hanc ad eum epiſtolam mittit, quâ nimiam ejus iracundiam accuſat, rogitans, ut adverſus Trojanos arma capiat, dum ſeſe priùs ab Agamemnone ultro oblatam reciperet.

BRISEIS

BRISEIS ACHILLI.

QUAM legis, à [a] raptâ [b] Briſeïde littera venit,
Vix bene [c] barbaricâ Græca notata manu.
Quaſcunque aſpicies, lacrymæ fecêre, lituras;
Sed tamen & lacrymæ [d] pondera vocis habent.
[e] Si mihi pauca queri de te dominoque viroque
Fas eſt; de domino pauca viroque querar.
Non, ego poſcenti quòd ſum citò tradita [f] regi,
Culpa tua eſt: quamvis [g] hoc quoque culpa tua eſt.
Nam ſimul [h] Eurybates me Talthybiuſque vocârunt;
Eurybati data ſum Talthybioque comes.
Alter in alterius jactantes lumina vultum,
[i] Quærebant taciti, [k] noſter ubi eſſet amor.
Differri potui: [l] pœnæ mora grata fuiſſet.
Hei mihi! diſcedens oſcula nulla dedi.
At lacrymas ſine fine dedi, rupique capillos;
Infelix iterum ſum mihi viſa [m] rapi.

INTERPRETATIONE.

Epiſtola quam legis, vix bene Græcè ſcripta manu barbarâ eſt à raptâ Hippodamiâ. Lacrymæ fecerunt omnes lituras, quas videbis; ſed tamen etiam lacrymæ vim vocis habent. Si mihi licet conqueri pauca de te, & domino & marito, conquerar pauca de domino & marito. Non eſt culpa tua, quòd ego ſum ſtatim data regi petenti; quamvis hoc quoque eſt culpa tua. Nam ſtatim atque Eurybates & Talthybius me petiverunt, data ſum comes Eurybati & Talthybio. Illi *vertentes oculos, alter in vultum alterius ſciſcitabantur taciti. ubi noſter amor eſſet. Potui in tempus aliud remitti; mora fuiſſet accepta* meo *dolori. Hei mihi! abiens nulla* tibi *obtuli ſuavia. At effudi lacrymas ſine fine, & diſcerpſi comam. Miſera viſa ſum mihi iterum rapi.*

NOTÆ.

a *Rapta*] *A te* ſcilicet, *ex Lyrneſſo*. Prima eſt commiſeratio à fortunâ. Querimonias quidem non habet tam acres hæc epiſtola; neque tamen eò minor orationis apparatus.

b *Briſeïde*] Seu Hippodamiâ, Briſæ filiâ.

c *Barbaricâ*] Lyrneſſiæ puellæ, quæ cùm ſit barbara, Græcas litteras non rectè novit. Tacitè imperitiam, ne inepta videatur, excuſat.

d *Pondera*] Id eſt, *Non minùs ex lituris, quàm ex verbis meis amorem meum cognoſces.*

e *Si mihi*] Orationis præmonitio, ſine quâ ſervæ, bello captæ, cuique erga dominum nullum jus erat, honeſta querimonia non videbatur.

f *Regi*] *Agamemnoni.*

g *Hoc quoque*] Idem affimare videtur, quod modò negavit: ſed diverſus eſt reſpectus. Fatetur Achillis culpam non eſſe quòd tradita ſit regi, quia ex ipſo ortum illud non fuit: at in eo culpam eſſe dicit, quòd tam citò tradiderit, cùm potuiſſet ipſa differi.

h *Eurybates*] Agamemnonis, cum Talthybio miniſter.

i *Quærebant*] Achillem arguit ex eo, quòd etiam ejus in tradendâ Hippodamiâ celeritatem ipſi Agamemnonis miniſtri mirati ſint.

k *Noſter*] *Veſter*, vel invitis libris quamobrem reponendum cenſuerit Heinſius, demiror.

l *Pœnæ*] *Dolori, quem ex diſceſſu caperem.*

m *Rapi*] Quæ fuit antea, quamque Heinſius deturbaverat vocem, reſtitui, non aliâ causâ, quàm quia, ſine bonâ ratione, nihil in libris mutandum eſſe cenſeo. Nulla autem videtur, ea quam reddit, *Briſeïdem antè raptam fuiſſe ſe non legiſſe*; cùm, quæ ex Lyrneſſo expugnatâ capta, eſt eadem & rapta dici poſſit, Quanquam & *capi*, quod ex plurimus codicibus arripuiſſe ſe teſtatur idem, bonum eſt.

Sæpe ego decepto volui cuſtode [n] reverti;
Sed, me qui timidam prênderet, hoſtis [o] erat.
Si progreſſa forem, caperer ne fortè, timebam,
[p] Quamlibet ad Priami munus itura nurum.
[q] Sed data ſim, quia danda fui: tot noctibus abſum,
Nec repetor; ceſſas, [r] iraque lenta tua eſt.
Ipſe [s] Menœtiades, tunc, cum tradebar, in aurem,
Quid fles? hîc parvo tempore, dixit, *eris.*
[t] Nec repetîſſe parum eſt: pugnas, ne reddar, Achille,
[u] I nunc, & cupidi nomen amantis habe.
[x] Venerunt ad te [y] Telamone & [z] Amyntore nati;
[a] Ille gradu propior ſanguinis, ille comes;
[b] Laërtâque ſatus: per quos comitata redirem:
Auxerunt blandæ grandia [c] dona preces:
Viginti fulvos [d] operoſo ex ære lebetas;
Et tripodas ſeptem, [e] pondere & arte pares.
Addita ſunt illis auri bis quinque [f] talenta:
Bis [g] ſex aſſueti vincere ſemper equi.

INTERPRETATIO.

Sæpe ego volui redire, cuſtode deluſo; ſed hoſtis erat, qui me pavidam retineret. Metuebam ne, ſi diſceſſiſſem, forſàm abriperer, itura in donum ad quamlibet nurum Priami. Sed fuerim reddita, quia debui reddi: abſum per tot noctes, nec repetor; hæres, & ira tua tarda eſt. Ipſe Patroclus mihi *repoſuit in aurem tunc, cùm dabar,* Quamobrem ploras? non diu hîc manebis. *Parum eſt non repetiiſſe; certas, Achille, ne reſtituar. Ito nunc, & retine nomen amantis deſiderio flagrantis. Ad te profecti ſunt geniti ex Telamone & Amyntore, ille conjunctior gradu ſanguinis, ille comes, & natus ex Laërtâ, quibus ſtipata reverterer. Multo preces cumulârunt magno numero, viginti* ſcilicet *rufos cacabos ex ære elaborato, & ſeptem tripodas æquales pondere, & arte. Adjuncta ſunt illis decem talenta, auri, duodecim equi ſoliti ſemper victoriâ potiri.*

NOTÆ.

n *Reverti*] *Ad te*, ſcil.

o *Erat*] *Qui me prêndere poſſet*, ſupple: quod & poſtea dicet.

p *Quamlibet*] Etiam indigniſſimam.

q *Sed data ſim*] Quaſi dicat, *Quanquam peccatum fuit, quòd me tradideris, tam cito etiam; tamen iſtud mitto, ut graviora attingam.* Accuſationem itaque habet hæc loquendi formula.

r *Iraque*] *Ex eo quòd per vim me tibi Agamemnon præripuerit.*

s *Menœtiades*] *Patroclus, Menœtii filius.*

t *Nec repetiiſſe*] Achillem arguit, quòd ſe non modò non repetierit, ſed quòd inſuper, cùm redderetur, reſtiterit. In quibuſdam legitur *Non repetiiſſe.*

u *I nunc*] Ironia eſt. Gall. diceremus *Vraiment le voila l'amant paſſionné!* Angl. *A paſſionate lover indeed!*

x *Venerunt*] *Ut me tibi reſtituerent.*

y *Telamone*] *Ajax.*

z *Amyntore*] *Phœnix*, qui etiam à Peleo Achilli comes & moderator datus fuerat.

a *Ille*] Ajax, fuit enim Telamon frater Pelei; adeóque Achilles & Ajax patrueles.

b *Laërtâque*] *Ulyſſes*, prout jam ſæpe vidimus.

c *Dona*] Ea ſequentibus verſibus ex Homero recenſet.

d *Operoſo*] Id eſt, *Operâ & arte multâ fabricato.*

e *Pondere*] Id eſt, *In quibus ars materiæ pretium exæquabat.*

f *Talenta*] Multiplex fuit apud varias gentes, de quo multi tractaverunt, quos ſi voles adibis. Uſitatum fuit præſertim Atticum. ſexaginta minarum ſeu librarum pondere.

g *Sex*] Ita meliùs ex Homero, quàm, ut habent alii, *bis ſeptem.*

Quodque

Quodque [h] ſupervacuum, formâ præſtante puellæ
[i] Leſbides, [k] everſâ corpora capta domo.
Cumque tot his (ſed [l] non opus eſt tibi conjuge) conjux
Ex Agamemnoniis una puella [m] tribus.
Si tibi ab [n] Atridâ pretio redimenda fuiſſem,
Quæ dare [o] debueras, accipere illa negas.
Quâ merui culpâ fieri tibi vilis, Achille?
[p] Quò levis à nobis tam citò fugit amor?
An miſeros triſtis fortuna [q] tenaciter urget?
Nec venit inceptis mollior aura meis?
Diruta Marte tua [r] Lyrneſſia mœnia vidi:
Et fueram patriæ pars ego [s] magna meæ.
Vidi [t] conſortes pariter generiſque neciſque
Tres cecidiſſe: tribus, quæ mihi, mater erat.
Vidi, quantus erat, fuſum tellure cruentâ,
Pectora jactantem ſanguinolenta, [u] virum.
Tot tamen amiſſis te compenſavimus unum:
Tu dominus, tu vir, tu mihi frater eras.
Tu mihi, [x] juratus per numina [y] matris aquoſæ,
[z] Utile dicebas ipſe fuiſſe capi.

INTERPRETATIO.

Et, quod ſuperfluum, puellæ ex Leſbo pulchritudinis eximiæ, corpora capta domo dirutâ, & cum tot bis (ſed non opus babes uxore) una ex tribus puellis Agamemnoniis, in uxorem. Recuſas ea ſumere, quæ exhibere debueras, ſi tibi redimenda fuiſſem pretio ab Agamemnone. Quo delicto merui fieri tibi contempta, Achille? Quò inconſtans amor abiit tam citò à nobis? An ſors maligna premit indeſinenter infelices, nec aura lenior afflat meis auſibus? Vidi Lyrneſum urbem everſam bel'o. quod geſſiſti; & ego fueram magna pars patriæ meæ. Vidi tres conſortes pariter ſanguinis & mortis occubuiſſe, & matrem *tribus, quæ erat mibi mater. Vidi ſuper terrâ ſtratum, quantus erat, maritum* meum *agitantem corpus* ſuum *cruentum. Exæquavimus te unum tamen tot perditis: tu eras mibi dominus tu maritus, tu frater. Tu ipſe juratus per numina genetricis* tuæ *aquoſæ, dicebas mibi utile fuiſſe capi.*

NOTÆ.

h *Supervacuum*] Iſtud eſt ex præmaturâ Briſeïdis zelotypiâ.

i *Leſbides*] E Leſbo Inſulâ, non longè à Trojâ, abreptæ.

k *Everſâ*] A Græcis, Achille præſertim quo tempore Troïæ bellum indixerunt.

l *Non opus*] Quia ſe eam intendit eſſe.

m *Tribus*] Chryſothemis, Iphianaſſa ſive Iphigenia. & Laodice, tres illæ fuerunt.

n *Atridâ*] *Agamemnone*, Atrei filio.

o *Debueras*] *S: pretio ab Agamemnone redimi debuiſſem, aut potuiſſem.*

p *Quò*] Se eam eſſe innuit, quæ amantis conſtantiam mereatur.

q *Tenaciter*] Ex calamitatis commemoratione, quam primus Achilles immiſerat, quæque inde ipſam affligetur, commiſerationem ſtudet movere. Sumptum verò eſt iſtud ex eo quòd vulgò alia, deinde alia mala illi inferri credatur, quem ſemel iniqua fortuna afflavit.

r *Lyrneſſia*] Non fuit hæc Lyrneſſus Ciliciæ, ut malè annotavit Antonius, & deſcripſit ejus Excerptor; ſed majoris Myſiæ, contra Leſbon Inſulam, in orâ Trojæ poſita.

s *Magna*] Omnino, ſiquidem conjux eſſet Minetis Lyrneſſi principis, aut reguli.

t *Conſortes*] Fratres ſuos circumſcribit, quos Achilles mactavit.

u *Virum*] *Meum*, ſcil. *Minetem.*

x *Juratus*] Significatione activâ.

y *Matris*] *Tuæ*, ſcil. Thetidis.

z *Utile*] Quia potior apud te ſors mea eſſet, quàm cum meis.

[a] Scilicet ut, quamvis veniam [b] dotata, repellas;
Et mecum fugias, quæ tibi [c] dantur, opes.
Quin etiam fama eſt, cùm craſtina fulſerit [d] Eos,
Te dare nubiferis [e] linea vela [f] notis.
Quod [g] ſcelus ut pavidas miſeræ mihi contigit aures,
[h] Sanguinis atque animi pectus inane fuit.
Ibis, & ô miſeram! [i] cui me, violente, relinques?
Quis mihi deſertæ mite levamen erit?
Devorer antè, precor, ſubito telluris hiatu,
Aut rutilo miſſi fulminis igne cremer:
Quàm ſine me [k] Phthiis [l] caneſcant æquora remis,
Et videam puppes ire relicta tuas.
Si tibi jam redituſque placent, patriique penates;
Non ego ſum claſſi ſarcina magna tuæ.
Victorem [m] captiva ſequar, non nupta maritum:
[n] Eſt mihi, quæ lanas molliat, apta manus.
Inter [o] Achaïadas longè pulcherrima matres
In thalamos conjux ibit (eatque) tuos.

INTERPRETATIO.

Nimirum ut me rejicias, quamvis accedam dotata, & mecum recuſes divitias, quæ tibi offeruntur. Quinetiam ferunt te linea vela traditurum auſtris nubiferis, cùm dies craſtinus luxerit. Quod facinus poſtquam ad timidas aures delatum eſt, mihi infelici pectus fuit ſine ſanguine atque animo. Diſcedes, & ô infelicem, apud quem me deſeres, violente? Quis erit dulce ſolatium mihi deſtitutæ? Precor ut antè abſorbear celeri hiatu terræ, aut adurar igne rutilo vibrati fulminis, quàm maria albeſcant remis Achilleïs ſine me, & deſtituta videam naves tuas diſcedere. Si recurſus & domus patria nunc te juvant, ego non ſum grave onus tuæ claſſi. Ego *captiva ſequar victorem, non nupta maritum: habeo manum idoneam ad nendam lanam. Uxor longè formoſiſſima inter matres Achaïdes ibit (& eat) in toros tuos.*

NOTÆ.

a *Scilicet*] Ironicè ſuas cum Achille commoditates proponit; ut ejus vana promiſſa arguat, eumque commoveat.

b *Dotata*] Sibi dotem aſſumit ea quæ ſecum ad Achillis placandam iram Agamemnon mittebat.

c *Dantur*] Quamobrem eam vocem pro *dentur* Heinſius deturbaverit, nunquam videre potui; adeóque eam reſtitui.

d *Eos*] *Aurora*. Id eſt, *craſtino die*.

e *Linea*] In aliis *lintea*, item *lintea vella* unde *velle* poſtea procuſum, quod nonnullis placet.

f *Notis*] Id eſt, *Fama eſt, te uſque adeò iratum eſſe ut etiam ventis maximè adverſis, velis abire.* Flantes enim à meridie Noti iis prorsùs reſtant, qui ex Troade in Græciam navigant.

g *Scelus*] *Ut ante captam Trojam diſcedas*, ſicut etiam Antonius exponit; Nequaquam. Per reſpectum ad Briſeïdis deſiderium & amorem, vox iſta intelligenda eſt, & id tantùm.

h *Sanguinis*] Uno verbò, *defeci*.

i *Cui*] Iſtud ex amore Briſeïs, quæ nunquam Agamemnonis, ut cumque ei ſit tradita, ſeſe fuiſſe; ſed ſoli Achilli amorem ſuum reſervâſſe, innuit. Atque ex hoc loco maximè moveri potuit Achillis miſericordia.

k *Phthiis*] *Achilleïs*: nam Achillis Phthii fuerunt.

l *Caneſcant*] Id eſt, *Quàm tu, ſine me, abeas.* Metonymia.

m *Captiva*] Id eſt, *Tanquam captiva, non tanquam uxor.*

n *Eſt*] Id eſt, *Victum lanificio quæritabo.*

o *Achaïadas*] Achaia Achillis patria, unde Achaïades puellæ, & matres.

Digna

Digna nurus [p] ſocero, Jovis Æginæque [q] nepote;
Cuique ſenex [r] Nereus [s] proſocer eſſe velit.
Nos humiles famulæque tuæ data penſa trahemus:
Et minuent plenas ſtamina noſtra colos.
Exagitet ne me tantùm tua deprecor uxor,
Quæ mihi [t] neſcio quo non erit æqua modo.
Neve meos coràm ſcindi patiare capillos:
Et leviter dicas, *Hæc quoque noſtra fuit.*
Vel patiare licet; dum ne contempta [u] relinquar.
Hic mihi væ miſeræ concutit oſſa [x] metus.
Quid tamen [y] expectas? Agamemnona pœnitet iræ,
Et jacet ante tuos Græcia [z] mœſta pedes.
Vince animos iramque tuam, qui cætera vincis.
[a] Quid lacerat Danaas impiger Hector opes?
Arma cape, Æacida, ſed me tamen ante receptâ;
Et preme turbatos Marte favente [b] viros.
Propter me mota eſt, propter me deſinat ira:
Simque ego triſtitiæ cauſa modusque tuæ.
Nec tibi turpe puta precibus ſuccumbere noſtris;
Conjugis [c] OEnides verſus in arma prece eſt.

INTERPRETATIO.

Eſt nurus digna ſocero, & nepote Jovis & Æginæ, & cui ſenex Nereus velit eſſe proſocer. Nos abjectæ & ſervæ tuæ trahemus data penſa, & fila quæ nebimus minuent plenas colos. Deprecor tantùm, ne tua conjux, quæ mihi non erit neſcio quomodo propitia, me vexit, neve patiaris meam comam lacerari in tuo conſpectu: Et dicas obiter, Hæc quoque fuit noſtra, *vel ſinas, ſi voles, modò ne deſerar deſpecta. Væ, hic timor quaſſat oſſa mihi miſeræ. Quid tamen cupis? Agamemnona piget iræ, & Græcia triſtis proſtrata eſt ante tuos pedes. Doma mentem, & iram tuam, tu qui domas alia omnia. Quamobrem ſtrenuus Hector frangit vires Græcas? Indue arma, Æaco ſate, ſed tamen me ante receptâ; & urge Marte ſecundo viros fractos. Ira eſt excita propter me, ſedetur propter me; & ego ſim cauſa & finis tui doloris. Nec crede tibi eſſe inhoneſtum cedere precibus: Meleager ad arma compulſus eſt prece uxoris.*

NOTÆ.

p *Socero*] *Peleo.*

q *Nepote*] Jupiter ex Æginâ, Aſopi Bœotiæ regis filiâ, Æacum ſuſcepit, ex quo Peleus, Achillis pater.

r *Nereus*] Thetidis pater, Achillis avus maternus, Deus marinus.

s *Proſocer*] Quia pater fuit Thetidis, Pelei conjugis, quæ Thetis ſocrus ei fuiſſet, quam Achilles uxorem duxiſſet.

t *Neſcio quo*] Plus dicit iſta ſuſpicio, quàm ſi prolixè multa cumulâſſet.

u *Relinquar*] *Hîc* ſcil. *cum Agamemnone, procul à te.*

x *Metus*] *Ne relinquar.*

y *Expectas*] *Quid tibi vis? Quid quæris? quorſum ſpectat iſta tua ira implacabilis?*

z *Mœſta*] *Quæ, ex quo tempore arma poſuiſti, maxima damna ab hoſtibus Trojanis accepit.*

a *Quid lacerat*] Achillem ut moveat, ei blanditur; quaſi ille ſolus Hectorem, Trojanorum fortiſſimum (cujus præſertim meminit ad æmulationem) totumque adeò hoſtilem exercitum, poſſet profligare.

b *Viros*] *Trojanos, quos facilè in fugam verteris.*

c *OEnides*] *Meleager,* OEnei filius, qui, bello inter Curetes & Calydonios ob pellem apri ab ipſo Atalantæ traditam, conflato, cùm propter conceptam, ex matris imprecationibus, iram, nec hoſtes mœnibus depellere, nec laboranti patriæ opem ferre, vellet; tandem à Cleopatrâ uxore ad arma capienda compulſus eſt.

d Res

[c] Eſt aliquid collum ſolitis tetigiſſe lacertis,
[d] Præſentiſque oculos admonuiſſe ſui.
Sis licèt immitis, matriſque ferocior [e] undis;
Ut taceam, lacrymis comminuere meis.
Nunc [f] quoque ([g] ſic omnes Peleus pater impleat annos,
Sic eat auſpiciis [h] Pyrrhus [i] in arma tuis)
Reſpice ſollicitam Briſeïda, fortis Achille;
Nec miſeram lentâ ferreus ure morâ.
Aut, ſi verſus amor tuus eſt in tædia noſtri;
Quam ſine te cogis vivere, coge mori.
Utque facis, coges, abiît [k] corpuſque colorque;
Suſtinet hoc animæ ſpes tamen una tui.
Quâ ſi deſtituor, [l] repetam fratreſque virumque:
Nec tibi magnificum fœmina juſſa mori.
[m] Cur autem jubeas? ſtricto pete corpora ferro.
Eſt mihi, qui foſſo pectore ſanguis eat.
Me petat ille tuus, qui, ſi, [n] Dea paſſa fuiſſet,
Enſis in [o] Atridæ pectus iturus erat.

INTERPETATIO.

Eſt aliquid tetigiſſe collum brachiis aſſuetis, & admonuiſſe oculos ſui præſentis. Quamvis ſis aſper, & truculentior undis matris tuæ, tametſi ſileam, flecteris meis lacrymis. Nunc quoquè (ſic Peleus pater cumulet omnes annos, ſic Pyrrhus arma induat tuis auſpiciis) reſpice anxiam Hippodamiam, fortis Achille; nec durus torque miſeram longâ morâ. Vel, ſi amor tuus mutatus eſt in tædia noſtri, coge mori, quam cogis vivere ſine te. Atque prout facis, coges; corpus & color mihi *periît. Spes tamen una tui tuetur hoc vitæ; quâ ſi ſpolior, reviſam & fratres, & maritum; nec* erit *tibi glorioſum fœmina coacta mori. Cur verò coges? Percute corpus* meum *nudato gladio. Habeo ſanguinem, qui fluat pectore transfixo. Ille tuus gladius, qui perfodiſſet Agamemnonis pectus, ſi Pallas non prohibuiſſet, in me convertatur.*

NOTÆ.

e *Eſt aliquid*] Imò magnam habere vim fatebitur, quicunque ſemel amaverit.

d *Præſentiſque*] Alii habent *preſenteſque* oculos, deinde *ſinum*, & *ſinus* & *ſuis*: Unus Vaticanus *præſentiſque ſinus*: tres alii *præſentiſque ſinus*. Prior Scriverianus ſatis antiquus,

Præſentiſque oculos admonuiſſe ſinus.

Ubi minimâ mutatione Heinſius pro *ſinus*, *ſui* legit: quanquam nihil ille repugnat, ut eam, quam etiam retinuimus, & plures habent codices, lectionem approbemus, dum vulgatam, quæ certè, ut ille ait, inurbana eſt, rejiciamus.

e *Undis*] Quæ nullius audiunt vota.

f *Quoque*] Id eſt, *Poſtquam tibi & iræ tuæ conſulueris, tibique ab Agamemnone ſatisfactum fuerit, conſule etiam mihi miſeræ.*

g *Sic omnes*] Obteſtandi modus veteribus familiaris.

h *Pyrrhus*] Achillis ex Deidamiâ filius, qui etiam Neoptolemus dictus eſt.

i *In*] Meliùs quàm *ad*, quod in vulgatâ lectione Heinſius notavit; majorem quia habet emphaſim, animique ferocitatem probat.

k *Corpuſque*] Id eſt, *ejus habitudo*, Galli *l'embonpoint*. Ang. *Good caſe.*

l *Repetam*] Mortis beneficio ſcil.

m *Cur autem jubeas*] *Cùm tu*, ſcilicet, *iſtud efficere poſſis.*

n *Dea*] *Pallas*, quæ, ut Homerus ſcribit, Achilli, cùm ſtricto enſe in Agamemnonem ferretur, obſtitit.

o *Atridæ*] Agamemnonis, Atrei filii.

Ah!

Ah! potiùs ſerves noſtram tua [p] munera vitam:
Quod dederas hoſti victor, amica rogo.
Perdere quos meliùs poſſis, [q] Neptunia præbent
Pergama: [r] materiam cædis ab hoſte pete.
Me modò, ſive paras [s] impellere remige claſſem,
Sive manes, domini jure venire jube.

INTERPRETATIO.

Ah! potius tuearis noſtram vitam tua dona: peto à te *amica, quod tu victor dederas* mibi *inimicæ. Troja Neptunia exhibet quos juſtiùs queas interimere: quære materiam necis ab hoſte. Tantummodo, ſive cupias reducere claſſem remigibus, ſive commoreris, impera pro jure domini me accedere.*

NOTÆ.

p *Munera*] Quia victor illi eam adimere poterat. *Vitam munera*, Appoſitio.

q *Neptunia*] A Neptuno cum Apolline ædificata: quam fabulam jam ſuprà vidimus.

r *Materiam*] Id eſt, *Quod interficias.*

s *Impellere*] *In patriam tuam redire.*

EPISTOLA IV.

ARGUMENTUM.

Theſeus Ægei filius, interempto Minotauro, Ariadnen Minoïs & Paſiphaës filiam, quam, ob datam ſibi opem, ducturum ſe uxorem domum promiſerat, eamque, ſimul cum Phædrâ ſorore ejus, navi impoſitam abduxit. Verùm enim Bacchi admonitu in Naxo, ſive, ut alii volunt in Chio, Ariadne relictâ, Phædram duxit: quæ deinde, abſente Theſeo, in Hippolyti privigni, quem ex Hippolyte Amazone ſuſceperat, amorem exarſit. Qui, cùm cœlibem amans vitam ſeſe venando oblectaret, nec in ejus conſuetudinem abduci poſſet, hâc epiſtolâ amorem ex ſuum profitetur.

PHÆDRA HIPPOLYTO.

Quâ, niſi tu dederis, caritura eſt ipſa; ſalutem
Mittit [a] Amazonio [b] Creſſa puella viro.
Perlege [c] quodcunque eſt. Quid epiſtola lecta nocebit?
Te quoque, in hâc aliquid, quod juvet, eſſe [d] poteſt.

INTERPRETATIO.

Phædra, *puella Cretenſis mittit* Hyppolito, *viro Amazonio, ſalutem, quâ ipſa non fruetur, niſi tu obtuleris. Perlege quodcunque eſt. Quid epiſtola lecta oberit? Poteſt eſſe aliquid in hâc, quo proſit quoque tibi.*

NOTÆ.

a *Amazonio*] *Hippolyto*, Hippolytes Amazonis filio.

b *Creſſa*] *Phædra*; Minoïs Cretenſium regis filia.

c *Quodcunque eſt*] Quia Hippolyti ingenium noverat, quam fruſtrà aliàs illexerat, cujuſque faſtidia experta erat, cavet Phædra, ne etiam epiſtolam ſuam legere ille dedignetur, cùm primùm quid ſibi ea velit, ſenſerit. Neque verò immeritò maximam adhibuit cautionem in ſcribendâ epiſtolâ mulier impuriſſima: namque etiam ſatiùs fuerit cuivis eam non legiſſe, niſi alia omnia in eâ quærat, quàm quæ per eam quæſivit Phædra.

d *Poteſt*] Curioſitatem acuit Hippolyti, ut inter legendum ſuppoſitis dolis capiatur.

His

His arcana [e] notis terrâ pelagoque feruntur:
  [f] Inſpicit acceptas hoſtis ab hoſte notas.
[g] Ter tecum conata loqui, ter inutilis hæſit
  Lingua, ter in primo [h] deſtitit ore ſonus.
[i] Quà licet, & [k] ſequitur, pudor eſt miſcendus amori:
  Dicere quæ puduit, ſcribere juſſit [l] Amor.
Quidquid Amor juſſit, [m] non eſt contemnere tutum:
  Regnat, & in dominos jus habet ille [n] Deos.
Ille mihi primò dubitanti ſcribere, dixit,
  Scribe; dabit victas ferreus [o] *ille manus.*
[p] Adſit, &, ut noſtras avido [q] fovet igne medullas,
  [r] Figat ſic animos in mea vota tuos.
Non ego [s] nequitiâ ſocialia [t] fœdera rumpam:
  Fama (velim quæras) crimine noſtra [u] vacat.
Venit Amor graviùs, quò [x] ſeriùs; urimur intus,
  Urimur; & [y] cæcum pectora vulnus habent.
Scilicet ut teneros lædunt juga prima juvencos,
  Frænaque vix patitur de grege [z] captus equus:

INTERPRETATIO.

Quæ ſecreta ſunt, portantur terrâ & mari his ſignis: Hoſtis legit litteras acceptas ab hoſte. Lingua mea *ter conata tecum verba facere, ter conſtitit inutilis, ter vox reſtitit in extremis labiis. Quatenus fieri poteſt, & juvat, pudor eſt jungendus amori: Amor imperavit ſcribere, quæ puduit* me *loqui. Non eſt tutum ſpernere quicquid amor imperavit: Imperat, & ille jus habet in dominos Deos. Ille dixit mihi incertæ primò an ſcriberem,* Scribe, ille durus porriget manus victas. *Utinam faveat, & quemadmodum ille incubat medullis noſtris igne fervido, ſic vertat mentem tuam in mea deſideria. Ego non ſolvam levitate fœdera ſocialia; fama noſtra (opto ut inquiras) eſt intacta. Amor ſit vehementior, quò tardior. Ardemus intus, ardemus; & cor habet profundum vulnus. Nimirum ut prima juga vulnerant juvencos teneros, & equus de grege prehenſus ægrè tolerat fræna;*

NOTÆ.

e *Notis*] *Litteris.*

f *Inſpicit*] *Ergo nulla poteſt eſſe ratio, cur ab epiſtolæ meæ lectione abſtineas.*

g *Ter tecum*] Habet jam primùm iſtud commiſerationem, & ad favorem conciliandum aptum eſt.

h *Deſtitit*] Alii *reſtitit* & *conſtitit*. Sed bene Heinſius nihil mutandum eſſe cenſuit, & exemplis probavit.

i *Quà licet*] Id eſt, *quatenus licit, & amoris violentia patitur, cum eo verecundia jungenda eſt.*

k *Sequitur*] *Conveniens eſt.* Ita & Cicero. Optimâ verô ratione ſuum in ſcribendo conſilium hoc verſu approbat.

l *Amor*] In alium, Amorem ſcilicet, culpam ſuam rejicit.

m *Non eſt*] A neceſſitate amorem ſuum excuſat; ſed vide mihi quæſo, quâ arte illud ante conetur, quàm ipſum revelet. Eâ planè methodo noxios ſervos Terentius noſter in ſcenam inducit.

n *Deos*] Qui cupidinis etiam ſentiunt ſagittas.

o *Ille*] *Hippolytus. Succumbet; & quæ imperabis faciet.*

p *Adſit*] Votum eſt, ut Amor ſibi in demulcendo Hippolyto opem ferat.

q *Fovet*] Id eſt, *Quemadmodum me amoris igne conſumit Cupido, teque perditè amo.*

r *Figat*] *Sagittis te vulneratum voluntati meæ ſubjiciat.*

s *Nequitiâ*] Id eſt, *Libidinoſâ levitate.*

t *Fœdera*] *Quæ tu mecum iniveris,* ſupple.

u *Vacat*] *Impudicitiæ nota nulla me hactenus infamavit.*

x *Seriùs*] Id eſt, *Ætate provectiori.*

y *Cæcum*] *Occultum* adeóque grave.

z *Captus*] Id eſt, *Cùm primum eſt captus è grege.*

Sic

Sic malè vixque ſubit primos [a] rude pectus amores:
Sarcinaque hæc animo non [b] ſedet apta meo.
[c] Ars fit, ubi à teneris [d] crimen condiſcitur annis:
[e] Quæ venit exacto tempore, pejùs amat.
Tu [f] nova ſervatæ capies [g] libamina famæ;
Et pariter noſtrum fiet uterque [h] nocens.
[i] Eſt aliquid, plenis pomaria [k] carpere ramis,
Et tenui primam deligere ungue roſam.
[l] Si tamen ille prior, quo me ſine crimine geſſi,
Candor ab [m] inſolitâ labe notandus erat;
At bene ſucceſſit, [n] digno quòd adurimur igni:
[o] Pejus adulterio turpis adulter abeſt.
Si mihi concedat Juno [p] fratremque virumque;
Hippolytum [q] videor præpoſitura Jovi.

INTERPRETATIO.

Ita cor inaſſuetum malè & ægrè patitur primos amores; & hoc onus non convenit animo meo. Ars ſuccedit, cùm crimen diſcitur à primis annis. Quæ amat cùm tempus præteriit, amat iniquiùs. Tu decerpes prima libamina famæ ſervatæ; & uterque noſtrum fiet pariter conſcius. Aliquatenus juvat carpere pomaria plenis ramis, & colligere primam roſam ungue acuto. Si tamen illa innocentia prior, quâ vixi ſine crimine, erat maculanda culpâ inſuetâ; at bene cecidit, quòd ardemus præclaro amore: Mœchus ſordidus, qui eſt *quid turpius adulterio, abeſt. Si Juno mihi daret & fratrem, & maritum* ſuum, *videor antepoſitura Hippolytum Jovi.*

NOTÆ.

a *Rude*] *Quòd antea amoris ſtimulos nullos ſenſerat.* Senſus eſt, ſe nimiùm & afflictim amare.

b *Sedet*] Metaphora ab illis petita, qui onus grave portantes, illud modò in hunc, modò in illum humerum rejiciunt.

c *Ars fit*] Ex quâ facilitas naſcitur ad operandum, laborque minuiter.

d *Crimen*] *Amandi* ſcil.

e *Quæ venit*] *Quæ mulier ſerò in amorem incidit, violentiùs, & graviori cum pœnâ amat.*

f *Nova*] *Prima.*

g *Libamina*] Id eſt, *Quod primùm ex famâ meâ, hac uſque tam egregiè ſervatâ, & hactenus inviolatâ, decerptum fuerit, habebis. Vel, tu primus caſtitatis & pudicitiæ famam (quam maritus non aufert) delibabis.*

h *Nocens*] *Cùm neque ego, præter maritum, hactenus quemquam amavero; neque tu puellam ullam attigeris; uterque, ſi me redamare velis, amoris crimine pariter tenebimur.*

i *Eſt aliquid*] *Ad voluptatem confert.*

k *Carpere*] Id eſt, *Pomaria intrare, ex quibus nullum adhuc pomum collectum ſit; & ex ramis, fructibus plenis, primum florem & fructum auferre:* Ad pudicitiam iſtud referendum. Verùm cave ſis iſtæ te capiant nequitiæ, & improvidum à mentis puritate ſeducant: iis enim vivimus, quæ cum voluptate cogitamus.

l *Si tamen*] Secum communicat Phædra, & de eo quod antea tetigit, crimine, amore ſcilicet, ratiocinatur: idque ſeipſam conſolatur, quod è re natâ haud meliùs fieri potuerit; tum inde laudando Hippolyto locum facit.

m *Inſolitâ*] Jam antea caſtitatis laude ſeſe commendavit.

n *Digno*] Id eſt, *Quòd juvenem amore dignum amamus.*

o *Pejus*] Aic eſt ſenſus, *Quandoquidem neceſſe mihi fuit amare, & adulterium committere, bene eſt quòd non dignum hominem non amavi, quod pejus eſſet ipſo adulterio.*

p *Fratremque*] *Jovem*; qui Junonis eſt & frater & vir.

q *Videor*] Id eſt, *Credo quod præponerem Hippolytum Jovi.*

Jam quoque (vix credas) [r] ignotas [s] mutor in artes:
[t] Eſt mihi [u] per ſævas impetus ire feras.
Jam mihi [x] prima Dea eſt, arcu [y] præſignis [z] adunco
[a] Delia. [b] Judicium ſubſequor ipſa tuum.
In nemus ire libet, [c] preſſiſque in retia cervis,
Hortari celeres per juga ſumma canes:
Aut tremulum [d] excuſſo jaculum vibrare lacerto;
Aut in gramineâ ponere corpus humo.
Sæpe juvat [e] verſare leves in pulvere currus,
Torquentem frænis ora [f] fugacis equi.
Nunc [g] feror, ut Bacchi [h] furiis [i] Eleleïdes actæ,
[k] Quæque ſub [l] Idæo [m] tympana colle movent.

INTERPRETATIO.

Jam quoque (*vix poſſis fidem adhibere*) *ſum propenſa ad artes ignotas* antea: *percupio inſequi feras crudeles. Jam Dea Delia conſpicua arcu recurvo eſt mihi potiſſima: ego probo judicium tuum. Cupio in ſylvas progredi, & cervis in caſſes concitatis, inſtigare canes veloces per ultima montium cacumina: aut jacere tremulum jaculum brachio* [...] *moto; aut ſternere artus in terrâ* [...] *Sæpe libet* mihi *flectenti frænis ora* [...] *gacis agitare leves currus in pulvere.* [...] *incedo ut Bacchi miniſtræ agitatæ ejus* [...] *&* ut illæ *quæ pulſant tympana ſub Idæo.*

NOTÆ.

r *Ignotas*] De venaturâ loquitur, cui dedita antea non fuerat.

s *Mutor in artes*] Venuſtiſſimè, pro *vehementer amo.*

t *Et mihi*] Quia artis eſt amatoriæ, ſeſe ei, quem amamus, facilem & indulgentem commodare, noſtroſque ex ejus moribus mores inſtituere; ideo Phædra ſibi ad venationem, quam Hippolytus unicè amabat, propenſum animum eſſe dicit.

u *Per ſævas*] Plùs eſt quàm ſi dixiſſet *in feras.*

x *Prima*] Quia venationem, cui & indulget Hippolytus meus, ipſa amat.

y *Præſignis*] Nam etiam arcu inſtructa pingitur.

z *Adunco*] Enimvero in arcûs extremitate, ubi nervus alligatur, cornua apponuntur recurva, ne is inter tendendum, per ejuſdem extremitates exeat.

a *Delia*] *Diana,* à Delo Inſulâ, ubi, cum Apolline fratre, nata dicitur.

b *Judicium*] Id eſt, *Quandoquidem Dianam præſertim colendam tibi ſumpſiſti, eandem quoque in venatione ſequar.*

c *Preſſiſque*] *In retia abactis.*

d *Excuſſo*] Inter vibrandum, de more.

e *Verſare*] *Currum & equos agitare* [...] *gere.*

f *Fugacis*] Hanc vocem, pro quâ *ſ*[...] poſuerat Heinſius, revocavi.

g *Feror*] *Amoris impatientiâ, bu*[...] *Bacchantium more, non ſine furore* [...] *curro.*

h *Furiis*] Paſſim ex poëtarum [...] quis fuerit Baccharum furor facilè ef[...] cere. Ejus rei Pentheum & Lyc[...] teſtes facit Horatius, Carminum L[...] Ode 19.

i *Eleleïdes*] *Bacchæ. Bacchi m*[...] Bacchus enim *Eleles* à vociferation[...] mologiâ Græcâ, dictus eſt; quòd cu[...] pitu & clamoribus, ejus orgia, ſeu [...] ſacra celebrarent.

k *Quæque*] Mulieres intellige, C[...] ſeu Deûm matris ſacra, cum Gal[...] Corybantibus, ejus miniſtris, celebra[...]

l *Idæo*] Ida mons fuit Phrygiæ, [...] etiam, ubi maximus fuit Cybeles cul[...]

m *Tympana*] Incondito tympano [...] fiſtularum ſono, ac furiali ulula[...] Bacchi, ita & Cybeles ſacra per[...]tur.

Sic malè vixque ſubit primos [a] rude pectus amores:
Sarcinaque hæc animo non [b] ſedet apta meo.
[c] Ars fit, ubi à teneris [d] crimen condiſcitur annis:
[e] Quæ venit exacto tempore, pejùs amat.
Tu [f] nova ſervatæ capies [g] libamina famæ;
Et pariter noſtrum fiet uterque [h] nocens.
[i] Eſt aliquid, plenis pomaria [k] carpere ramis,
Et tenui primam deligere ungue roſam.
[l] Si tamen ille prior, quo me ſine crimine geſſi,
Candor ab [m] inſolitâ labe notandus erat;
At bene ſucceſſit, [n] digno quòd adurimur igni:
[o] Pejus adulterio turpis adulter abeſt.
Si mihi concedat Juno [p] fratremque virumque;
Hippolytum [q] videor præpoſitura Jovi.

INTERPRETATIO.

ita cor inaſſuetum malè & ægrè patitur primos amores; & hoc onus non convenit animo meo. Ars ſuccedit, cùm crimen diſcitur à primis annis. Quæ amat cùm tempus præteriit, amat iniquiùs. Tu decerpes prima libamina famæ ſervatæ; & uterque noſtrum fiet pariter conſcius. Aliquatenus juvat carpere pomaria plenis ramis, & colligere primam roſam ungue acuto. Si tamen illa innocentia prior, quâ vixi ſine crimine, erat maculanda culpâ inſuetâ; at bene cecidit, quòd ardemus præclaro amore: Mœchus ſordidus, qui eſt *quid turpius adulterio, abeſt. Si Juno mihi daret & fratrem, & maritum* ſuum, *videor antepoſitura Hippolytum Jovi.*

NOTÆ.

a *Rude*] *Quòd antea amoris ſtimulos nullos ſenſerat.* Senſus eſt, ſe nimiùm & afflictim amare.

b *Sedet*] Metaphora ab illis petita, qui onus grave portantes, illud modò in hunc, modò in illum humerum rejiciunt.

c *Ars fit*] Ex quâ facilitas naſcitur ad operandum, laborque minuiter.

d *Crimen*] *Amandi* ſcil.

e *Quæ venit*] *Quæ mulier ſerò in amorem incidit, violentiùs, & graviori cum pœnâ amat.*

f *Nova*] *Prima.*

g *Libamina*] Id eſt, *Quod primùm ex famâ meâ, hac uſque tam egregiè ſervatâ, & hactenus inviolatâ, decerptum fuerit, habebis.* Vel, *tu primus caſtitatis & pudicitiæ famam (quam maritus non aufert) delibabis.*

h *Nocens*] *Cùm neque ego, præter maritum, hactenus quemquam amavero; neque tu puellam ullam attigeris; uterque, ſi me redamare velis, amoris crimine pariter tenebimur.*

i *Eſt aliquid*] *Ad voluptatem confert.*

k *Carpere*] Id eſt, *Pomaria intrare, ex quibus nullum adhuc pomum collectum ſit; & ex ramis, fructibus plenis, primum florem & fructum auferre:* Ad pudicitiam iſtud referendum. Verùm cave ſis iſtæ te capiant nequitiæ, & improvidum à mentis puritate ſeducant: iis enim vivimus. quæ cum voluptate cogitamus.

l *Si tamen*] Secum communicat Phædra, & de eo quod antea tetigit, crimine, amore ſcilicet, ratiocinatur: idque ſeipſam conſolatur, quod è re natâ haud meliùs fieri potuerit; tum inde laudando Hippolyto locum facit

m *Inſolitâ*] Jam antea caſtitatis laude ſeſe commendavit.

n *Digno*] Id eſt, *Quòd juvenem amore dignum amamus.*

o *Pejus*] Aic eſt ſenſus, *Quandoquidem neceſſe mihi fuit amare, & adulterium committere, bene eſt quòd non dignum hominem non amavi, quod pejus eſſet ipſo adulterio.*

p *Fratremque*] *Jovem*; qui Junonis eſt & frater & vir.

q *Videor*] Id eſt, *Credo quod præponerem Hippolytum Jovi.*

Jam

Jam quoque (vix credas) [r] ignotas [s] mutor in artes:
[t] Eſt mihi [u] per ſævas impetus ire feras.
Jam mihi [x] prima Dea eſt, arcu [y] præſignis [z] adunco
[a] Delia. [b] Judicium ſubſequor ipſa tuum.
In nemus ire libet, [c] preſſiſque in retia cervis,
Hortari celeres per juga ſumma canes:
Aut tremulum [d] excuſſo jaculum vibrare lacerto;
Aut in graminea ponere corpus humo.
Sæpe juvat [e] verſare leves in pulvere currus,
Torquentem frænis ora [f] fugacis equi.
Nunc [g] feror, ut Bacchi [h] furiis [i] Eleleïdes actæ,
[k] Quæque ſub [l] Idæo [m] tympana colle movent.

INTERPRETATIO.

Jam quoque (*vix poſſis fidem adhibere*) *ſum propenſa ad artes ignotas* antea: *percupio inſequi feras crudeles. Jam Dea Delia conſpicua arcu recurvo eſt mihi potiſſima: ego probo judicium tuum. Cupio in ſylvas progredi, & cervis in caſſes concitatis, inſtigare canes veloces per ultima montium cacumina: aut jacere tremulum jaculum brachio fortiter moto; aut ſternere artus in terrâ herboſâ. Sæpe libet* mihi *flectenti frænis ora equi fugacis agitare leves currus in pulvere. Nunc incedo ut Bacchi miniſtræ agitatæ ejus furiis,* & ut illæ *quæ pulſant tympana ſub monte Idæo.*

NOTÆ.

r *Ignotas*] De venaturâ loquitur, cui dedita antea non fuerat.

s *Mutor in artes*] Venuſtiſſimè, pro *vehementer amo.*

t *Et mihi*] Quia artis eſt amatoriæ, ſeſe ei, quem amamus, facilem & indulgentem commodare, noſtroſque ex ejus moribus mores inſtituere; ideo Phædra ſibi ad venationem, quam Hippolytus unicè amabat, propenſum animum eſſe dicit.

u *Per ſævas*] Plùs eſt quàm ſi dixiſſet *in feras.*

x *Prima*] Quia venationem, cui & indulget Hippolytus meus, ipſa amat.

y *Præſignis*] Nam etiam arcu inſtructa pingitur.

z *Adunco*] Enimvero in arcûs extremitate, ubi nervus alligatur, cornua apponuntur recurva, ne is inter tendendum, per ejuſdem extremitates exeat.

a *Delia*] *Diana,* à Delo Inſulâ, ubi, cum Apolline fratre, nata dicitur.

b *Judicium*] Id eſt, *Quandoquidem Dianam præſertim colendam tibi ſumpſiſti, eandem quoque in venatione ſequar.*

c *Preſſiſque*] *In retia abactis.*

d *Excuſſo*] Inter vibrandum, de more.

e *Verſare*] *Currum & equos agitare & regere.*

f *Fugacis*] Hanc vocem, pro quâ *ſequacis* poſuerat Heinſius, revocavi.

g *Feror*] *Amoris impatientiâ, huc illùc, Bacchantium more, non ſine furore diſcurro.*

h *Furiis*] Paſſim ex poëtarum ſcriptis, quis fuerit Baccharum furor facilè eſt ediſcere. Ejus rei Pentheum & Lycorgum teſtes facit Horatius, Carminum Lib. 2. Ode 19.

i *Eleleïdes*] *Bacchæ. Bacchi miniſtræ.* Bacchus enim *Eleles* à vociferatione, etymologiâ Græcâ, dictus eſt; quòd cum ſtrepitu & clamoribus, ejus orgia, ſeu furialia ſacra celebrarent.

k *Quæque*] Mulieres intellige, Cybeles, ſeu Deûm matris ſacra, cum Gallis ſeu Corybantibus, ejus miniſtris, celebrantes.

l *Idæo*] Ida mons fuit Phrygiæ, Cretæ etiam, ubi maximus fuit Cybeles cultus.

m *Tympany*] Incondito tympanorum & fiſtularum ſono, ac furiali ululatu, ut Bacchi, ita & Cybeles ſacra peragebantur.

[g] Te tuus iſte rigor, poſitique ſine arte capilli,
Et [h] levis egregio pulvis in ore decet.
Sive ferocis equi luctantia colla [i] recurvas;
Exiguo flexos miror [k] in orbe [l] pedes.
Seu [m] lentum valido torques haſtile lacerto;
[n] Ora ferox in ſe verſa [o] lacertus habet.
Sive tenes [p] lato venabula [q] cornea ferro:
Denique, noſtra juvat lumina, quicquid agas.
Tu modo [r] duritiem ſilvis depone jugoſis:
Non ſum [s] materiâ digna perire tuâ.
Quid juvat [t] incinctæ [u] ſtudia exercere Dianæ;
Et Veneri [x] numeros eripuiſſe ſuos?
Quod caret [y] alternâ requie, durabile non eſt.
[z] Hæc reparat vires, feſſaque membra novat.
Arcus (& arma tuæ tibi ſunt [a] imitanda Dianæ)
Si nunquam ceſſes tendere, mollis erit.

INTERPRETATIO.

Tua iſta ſeveritas vultûs, & coma compta ſine arte, & pauculus pulvis in ore pulcherrimo te decet. Sive flectis colla repugnantia equi indomiti; miror pedes reductos in parvo circulo. Sive vibras gravem haſtam potenti brachiô; brachium validum habet vultum meum *conversum in ſe: Sive tractas venabula cornea amplo ferro. Denique quicquid facias,* illud *placet noſtris oculis. Tu omitte tantùm duritiem in ſylvis montoſis. Non ſum digna mori causâ tuâ. Quid prodeſt incumbere ſtudiis Dianæ ſuccinctæ, & ſuſtuliſſe Veneri vices ſuas? Quod deſtituitur quiete alternâ, non eſt durabile. Hæc reficit vires, & reſtituit artus laſſos. Arcus (tuque debes imitari arma tuæ Dianæ) fiet laxus, ſi nunquam deſinas intendere.*

NOTÆ.

g *Te tuus iſte rigor*] Mitiùs exponendus eſt hîc *rigor*, cùm dicit Phædra, *Tuus iſte rigor*, quam ſuprà *rigidus*. Gall. diceremus, *Cet air de fierté que vous avez.* Angl. *That air of fierceneſs which you have.*

h *Levis*] Qualis eſt, qui per corporis exercitium ex terrâ excitatur, deinde in veſtes vultumque reſidit: quem molles & delicatuli adoleſcentes, ut fœminæ curioſè vitant, viri ſine affectatione abſtergunt.

i *Recurvas*] Fræno, ſcil. non ſine peritiâ. Dicit Phædra ſibi Hippolytum quocumque fuerit ſtatu & habitu, placere.

k *In orbe*] In parvo terræ ſpatio; eſt vero periti ſeſſoris eo modo equum in gyrum dextrorſum & ſiniſtrorſum verſare.

l *Pedes*] *Equi*, ſcilicet, *quem tu maximâ arte flectis.*

m *Lentum*] *Ponderoſum* interpretor, *quodque* ideo *curvatur.*

n *Ora*] *Mea*, ſcil. *nam me in admirationem rapis, quidquid agas.*

o *Lacertus*] *Tuus, dum tu haſtile torques.*

p *Lato*] Id eſt, *Latum ferrum habentia.*

q *Cornea*] *Ex Corno arbore durâ, & ad venabula aptiſſimâ.*

r *Duritiem*] Id eſt, *Fac ut ex ſylvis redeas mei amoris plenus.*

s *Materiâ*] *Causâ.*

t *Incinctæ*] Id eſt, *Quæ veſtis ſinus habet collectos, ut ad venationem ſit expeditior.*

u *Studia*] *Venationem.* Nam Diana venationis Dea, ejus fuit maximè ſtudioſa.

x *Numeros*] Id eſt, *Ea quæ Veneri ſuo loco & ordine conveniunt.* Frequens eſt Gallicè hæc locutio.

y *Alternâ*] Eo nomine appellantur quæ ſibi invicem ſuccedunt.

z *Hæc*] *Requies*, ſcilicet, *membra reficit.*

a *Imitanda*] Id eſt, *Oportet ut corpus & animum relaxes, ſicut & arcus relaxantur, ne vis eorum aſſiduâ contentione infringatur.*

Clarus erat ſilvis [b] Cephalus, multæque per herbam
Conciderant, illo percutiente, feræ.
Nec tamen Auroræ malè ſe [c] præbebat amandum;
Ibat ad hunc [d] ſapiens à ſene [e] Diva [f] viro.
Sæpe ſub ilicibus Venerem, [g] Cinyrâque creatum,
Suſtinuit poſitos quælibet [h] herba duos.
Arſit & [i] OEnides in [k] Mænaliâ Atalantâ:
Illa [l] feræ ſpolium [m] pignus amoris habet.
[n] Nos quoque jam primùm [o] turbâ [p] numeremur in iſtâ.
Si Venerem tollas, [q] ruſtica ſilva tua eſt.
Ipſa comes [r] veniam: nec me ſalebroſa [s] movebunt
Saxa, nec [t] obliquo dente timendus aper.
[u] Æquora bina ſuis oppugnant fluctibus Iſthmon,
Et [x] tenuis tellus [y] audit utrumque mare.

INTERPRETATIO.

Cephalus erat celebris ſilvis, & multæ feræ procubuerunt in herbam, illo feriente. Neque tamen exhibebat ſe malè amandum Auroræ Diva ſapiens ibat à ſene marito ad hunc. Sæpe quodvis gramen duos habuit Venerem & filium Cinyræ, ſtratos ſub quercubus. Etiam Meleager perditè amavit Atalantam Arcadicam. Illa habet exuvias apri in pignus amoris. Nos quoque recenſeamur jam primùm in iſtâ copiâ amantium *Si removeas Venerem, ſilva tua eſt agreſtis. Ego te comitabor; nec cautes aſperæ me retinebunt, nec aper metuendus dente obliquo. Duo maria obſtrepunt Iſthmo ſuis undis; & terra parva audit bina maria.*

NOTÆ.

b *Cephalus*] Celeberrimus ille Procris maritus, ab Aurorâ adamatus, qui etiam venator fuit.

c *Præbebat*] Non eum dicit Auroram amâſſe, quod eſſet contra hiſtoriam; ſed tantùm ab iis omnibus non fuiſſe averſum, quæ amorem ſpectant. Atque hic locus ad Phædram, Auroræ exemplo, excuſandam, erat maximè idoneus.

d *Sapiens*] Quæ maritum ſenem Cephalo juveni & eleganti poſtpoſuit.

e *Diva*] *Aurora.*

f *Viro*] *Tithono,* ſcilicet, Laomedontis filio, & Priami fratre.

g *Cinyrâque*] Adonis eſt, Cinyrâ Cypriorum rege & Myrrhâ ejus filiâ genitus, quem præſertim Venus amavit.

h *Herba*] Id eſt, *Super herbâ ſuis amoribus indulſerunt.*

i *OEnides*] *Meleager,* de quo ſuprâ, in Briſeïdis Epiſtolâ.

k *Mænaliâ*] *Arcadicâ,* a Mænalo, altiſſimo Arcadiæ monte.

l *Feræ*] *Apri Calydonii,* de quo etiam epiſtolâ tertiâ

m *Pignus*] Quia eo Meleagri amor comprobatus eſt.

n *Nos*] *Tu & ego.*

o *Turbâ*] Ne tam quidem turba; ſed ubi rerum teſtimonia deſunt, verbis opus eſt ad ſententiam ſuam ſaltem fulcire.

p *Numeremur*] *Mutuo amore teneamur, ſicut & alii, qui venatione ſunt delectati.*

q *Ruſtica*] *Quæ nihil habeat pulchri aut jucundi.*

r *Veniam*] *Si,* ſcilicet, *velis amore me.*

s *Movebunt*] *A propoſito tecum venandi abducent.*

t *Obliquo*] Vel quia curvus eſt, vel quia obliquè ab apro impingitur.

u *Æquora*] Iſthmum Corinthiacum deſcribit.

x *Tenuis*] Omnino, ſiquidem Iſthmus nihil aliud eſt, quâm terræ exiguum, ita inter duo maria coarctatum, ut vix impediat, ne Cherſoneſus inſula fiat.

y *Audit*] Id eſt, *Sita eſt inter utrumque mare.* Audacia eſt tropi, quâ rei inanimatæ, quod animatorum eſt, tribuit.

[z] Hîc tecum [a] Trœzena colam [b] Pittheïa regna:
Jam nunc eſt patriâ gratior illa meâ.
[c] Tempore abeſt, aberitque diu, [d] Neptunius heros;
Illum [e] Pirithoï detinet [f] ora ſui.
[g] Præpoſuit Theſeus (niſi ſi manifeſta negamus)
Pirithoüm Phædræ, Pirithoümque tibi.
Sola nec hæc nobis injuria venit ab illo.
In magnis læſi rebus uterque ſumus.
Oſſa mei [h] fratris [i] clavâ perfracta trinodi
Sparſit humi: ſoror eſt præda [k] relicta feris.
[l] Prima [m] ſecurigeras inter virtute puellas
Te peperit, nati digna vigore [n] parens.
Si quæras, ubi ſit; [o] Theſeus [p] latus enſe peregit:
Nec [q] tanto mater pignore tuta fuit.

INTERPRETATIO.

Celebrabo hîc tecum Trœzena, regna Pittheïa: Jam nunc illa jucundior eſt patriâ meâ. Theſeus abeſt ab aliquo tempore, & aberit diu; regio Pirithoï ſui illum retinet. Theſeus (niſi negare velimus ea, quæ aperta ſunt) pluris fecit Pirithoüm, quàm Phædram & te. Nec illa una injuria nobis eſt orta ab illo; uterque ſumus offenſi in magnis rebus, Per terram disjecit oſſa mei fratris perfracta clavâ trinodi: ſoror eſt deſerta in prædam feris. Mater te genuit virtute præcipuâ inter Amazonas, digna virtute filii. Si petas ubi ſit; Theſeus transfodit latus gladio: nec mater fuit ſecura tanto filio.

NOTÆ.

z *Hîc*] *Ubi tu eſſe & venari amas.*

a *Trœzena*] Trœzen ſeu Trœzena urbs eſt Argolidis in Peloponneſo, ab Iſthmo Corinthiaco, ad ortum.

b *Pittheï*] *Ubi Pittheus pater Æthræ,* quam Theſeus matrem habuit, *regnavit.*

c *Tempore*] *Jam ab aliquo tempore:* niſi mavis *opportunè*, ut aliis placuit.

d *Neptunius*] *Theſeus,* cujus pater Ægeus, Ægei Neptunus.

e *Pirithoï*] Quem jam ſuprà Theſeo amicitiâ conjunctiſſimum fuiſſe vidimus.

f *Ora*] *Regio quam Pirithoüs incoluit; Theſſalia,* ſcilic. circa Peneum amnem, ubi potentatum Ixionem Pirithoï patrem tenuiſſe, ſcribit Diodorus. Ora verò, ſeu regio, poſita eſt, pro Pirithoö incolâ.

g *Præpoſuit*] *Quandoquidem nos hîc reliquit, & ad Pirithoüm ſuum non modò ivit, ſed & ibi ſemper commoratur.* Theſei verò, quem cauſatur negligentiâ, & injuriis Hippolytum ad patris contemptum Phædra, & ſui amorem, conatur perducere.

h *Fratris*] *Minotauri.*

i *Clavâ*] Quâ, ſicùt & Hercules, in memoriam victoriæ, quam de latrone quodam reportavit, teli loco Theſeus uſus eſt.

k *Relicta*] Jam ſuprà diximus, Ariadnea in inſulâ Naxo à Theſeo relictam.

l *Prima*] Nunc ad injurias deſcendit à Theſeo Hippolyto illatas: Et ut major prima videatur, quæ ejus matrem afflixit, eam ante omnia laudat.

m *Securigeras*] *Amazones,* quibus arma fuerunt præcipuè ſecures.

n *Parens*] *Hippolyte, mater tua.*

o *Theſeus*] Alii contrà ſcribunt, ab Amazone quâdam eam interfectam fuiſſe, cùm à Theſei partibus ſtaret, bello quod ille adverſus Amazonas geſſit.

p *Latus*] Invidiosè vox iſta poſita eſt, & facti atrocitatem auget.

q *Tanto*] *Te,* ſcilicet. Multa autem ſolent uxoribus condonare mariti, liberorum cauſâ.

At [r] nec nupta quidem, [s] tædâque accepta jugali.
[t] Cur, niſi ne caperes regna paterna nothus?
Addidit & [u] fratres ex me tibi: quos tamen omnes
Non ego [x] tollendi cauſa, ſed ille fuit.
O utinam nocitura tibi, pulcherrime rerum,
In medio niſu [y] viſcera rupta forent!
[z] I nunc, i, [a] meriti lectum reverere parentis:
[b] Quem fugit, & factis abdicat ille ſuis.
Nec, quia [c] privigno videar coïtura noverca,
Terruerint animos [d] nomina vana tuos.
[e] Iſta [f] vetus pietas, ævo moritura futuro,
[g] Ruſtica [h] Saturno regna tenente, fuit.
[i] Jupiter eſſe pium ſtatuit, quodcumque juvaret:
Et fas omne facit [k] fratre marita ſoror.

INTERPRETATIO.

At nec fuit *quidem deſponſata, nec admiſſa face jugali. Quamobrem niſi ne ſpurius regna paterna conſequereris? Adjunxit etiam tibi fratres ex me; quos tamen omnes ego non fui cauſa educandi, ſed ille. O utinam, pulcherrime rerum, præcordia tibi obfutura fracta eſſent in medio partu! Ito nunc, ito, & reverere torum patris meriti, quem fugit & rejicit actis ſuis. Nec nomina vana metum incuſſerint tuæ menti. Quoniam videar noverca ventura ad privignum. Fuit iſta antiqua pietas, dum Saturnus potiretur regno rudi: quæ periret ſæculo futuro. Jupiter ſanxit pium eſſe, quodcumque prodeſſet, &* Juno *ſoror conjux* Jovi *fratri facit omne fas* eſſe.

NOTÆ.

r *Nec nupta*] Altera eſt Théſei injuria quòd Hippolyti matrem uxorem non duxerit, ut is nothus eſſet, nec hæreditarium regnum adiret.

s *Tædâque*] Antea, in Phyllidis epiſtolâ, quædam ea de re annotavimus.

t *Cur*] *Non duxit*, ſcil. *Hippolyten uxorem?*

u *Fratres*]. Unum antea, Demophoönta nempe, videmus. Qui verò patres liberos ſuos valde amant, neque illis novercas, neque ex iis alios fratres quærunt.

x *Tollendi*] *Educandi*. Quæ verò fuerit priſcorum temporum in infantibus crudelitas, quibus quidem temporibus, patres, pro libitu, recèns natos, vel humo tollendos, deinde & nutriendos, vel mactandos, aut exponendos jubebant, fabulæ & hiſtoriæ prædicant.

y *Viſcera*] Hubertinus, qui certè maximam & imprimis laudabilem operam in Ovidio explanando collocavit, Phædram ſibi ipſi hoc in loco malè precatam eſſe, & mortem optâſſe, putavit. Nihilominus tamen crederem potiùs per *viſcera* intelligendos eſſe puèros, quos in ipſo partu mallet ſuffocâſſe, quàm ut Hippolyto nocerent.

z *I nunc*] Irriſio eſt. Arbitratur Phædra ſe plura, quàm ſit opus, congeſſiſſe, ut omnem patris reverentiam ex Hippolyti pectore eradicaret.

a *Meriti*] Immeritum contrà intelligit.

b *Quem*] Hippolytum intellige, quem fugiſſe & factis exhæredâſſe Theſeum patrem Phædra contendit.

c *Privigno*] *Tibi*, ſcil. Gall. *Beau fils*. Angl. *A ſon-in law*.

d *Nomina*] *Privignus* & *Noverca*.

e *Iſta*] Contemptum habet iſtud pronomen.

f *Vetus*] Adeóque contemnenda & deponenda.

g *Ruſtica*] *In quibus neque cognitio, neque virtus, ſed craſſa modò ruſticitas locum habuit.*

h *Saturno*] Saturnus Cœli & Terræ filius, Jovis pater.

i *Jupiter*] Qui nunc, patre de ſolio deturbato, mundi tenet moderamina.

k *Fratre*] Pro *fratri*, *Jovi* ſcilicet, qui Junonis frater eſt. Dicit, Jovem omnia in amore licita feciſſe, qui Junonem ſororem in uxorem acceperit.

[l] Illa

[l] Illa [m] coït firmâ generis junctura catenâ,
  Impoſuit nodos cui Venus ipſa ſuos.
Nec labor eſt [n] celare, [o] licet; pete [p] munus ab [q] illâ;
  [r] Cognato poterit nomine [s] culpa tegi.
Viderit amplexos aliquis? laudabimur ambo.
  [t] Dicar privigno fida noverca meo.
[u] Non tibi per tenebras duri reſerenda mariti
  Janua, non cuſtos decipiendus erit.
[x] Ut tenuit domus una duos, domus una [y] tenebit.
  Oſcula aperta dabas, oſcula [z] aperta dabis.
[a] Tutus eris mecum, [b] laudemque merebere culpâ;
  Tu licèt in lecto conſpiciare meo.
Tolle moras tantùm, properataque [c] fœdera [d] junge,
  Qui mihi nunc ſævit, [e] ſic tibi parcat Amor.

INTERPRETATIO.

Illa ſit conjunctio generis firmâ catenâ, cui Venus ipſa addidit nodos ſuos. Nec difficile eſt tegere, conceditur; poſce munus ab illa; crimen poterit velari nomine affini. Aſpexerit nos conjunctos aliquis? Ambo laudabimur; vocabor noverca indulgens privigno meo. Oſtium mariti ferocis non erit tibi aperiendum de nocte; cuſtos non erit fallendus. Quemadmodum domus una nos *duas habuit, domus una habebit. Ferebas oſcula coram omnibus, feres coràm omnibus. Eris ſecurus mecum, & facies laudem tuam crimine, quamvis videaris in lecto meo. Remove tantùm moras, & necte accelerata fœdera. Sic Amor, qui mihi eſt crudelis, tibi ſit propitius.*

NOTÆ.

l *Illa*] Scopus eſt, omnem conſanguinitatis proximitatem, præ Veneris neceſſitudine, aſpernari; quaſi hæc ſola conjunctio dici mereatur. Atque id facit Phædra, ut omnem ſcrupulum ex Hippolyti animo, circa violandum paternum lectum, amoveat. Quod quidem cujus ſit generis, nemo non videbit.

m *Coït*] Eſt verà & firma, non ut imaginariæ & ſimulatæ illæ ſanguinis juncturæ. *Il faut appeller alliance.* Angl. *It muſt be called kindred.*

n *Celare*] *Amores noſtros,* ſcilicit.

o *Licet*] *Facile eſt.*

p *Munus*] *Celandi amores noſtros,* ſcil.

q *Illâ*] *Venere,* quæ amorem alium pro alio oſtendat. Clariùs iſtud poſtmodum dicetur.

r *Cognato*] *Nomine, quo cognati appellantur.* Tota res manifeſta fiet, duobus verſibus proximè ſequentibus.

s *Culpa*] *Amor noſter.*

t *Dicar*] *Qui nos viderit amplexos, dicet iſtud ex charitate & pietate, non amore impuro, procedere.*

u *Non tibi*] A facilitate Hippolytum nititur in ſententiam ſuam adducere.

x *Ut tenuit*] Quando aliàs mecum fuiſti in domo patris tui.

y *Tenebit*] Nec quicquam in eo erit ſuſpectum.

z *Aperta*] *Coram omnibus.*

a *Tutus*] *Ab omni infamiâ,* ſcil.

b *Laudemque*] *Quia omnes, qui te videbunt, ex legitimo filii erga matrem affectu tuas blanditias venire arbitrabuntur.*

c *Fœdera*] *Amoris improba,* ſcil. de quibus locuta eſt.

d *Junge*] *Veni citò & properanter, ut Amoris jungamus fœdera.*

e *Sic tibi parcat*] Id eſt, *Ita tibi parcat, ut tu citò venies;* vel potiùs, *Ne tibi parcat, ut nec mihi pepercit Amor: ſævitia ſua te horſum adigat.*

At [r] nec nupta quidem, [s] tædâque accepta jugali.
[t] Cur, niſi ne caperes regna paterna nothus?
Addidit & [u] fratres ex me tibi: quos tamen omnes
Non ego [x] tollendi cauſa, ſed ille fuit.
O utinam nocitura tibi, pulcherrime rerum,
In medio niſu [y] viſcera rupta forent!
[z] I nunc, i, [a] meriti lectum reverere parentis:
[b] Quem fugit, & factis abdicat ille ſuis.
Nec, quia [c] privigno videar coïtura noverca,
Terruerint animos [d] nomina vana tuos.
[e] Iſta [f] vetus pietas, ævo moritura futuro,
[g] Ruſtica [h] Saturno regna tenente, fuit.
[i] Jupiter eſſe pium ſtatuit, quodcumque juvaret:
Et fas omne facit [k] fratre marita ſoror.

INTERPRETATIO.

At nec fuit *quidem deſponſata, nec admiſſa face jugali. Quamobrem niſi ne ſpurius regna paterna conſequereris? Adjunxit etiam tibi fratres ex me; quos tamen omnes ego non fui cauſa educandi, ſed ille. O utinam, pulcherrime rerum, præcordia tibi obfutura fracta eſſent in medio partu! Ito nunc, ito, & reverere torum patris meriti, quem fugit & rejicit actis ſuis. Nec nomina vana metum incuſſerint tuæ menti. Quoniam videar noverca ventura ad privignum. Fuit iſta antiqua pietas, dum Saturnus potiretur regno rudi: quæ periret ſæculo futuro. Jupiter ſanxit pium eſſe, quodcumque prodeſſet, &* Juno *ſoror conjux* Jovi *fratri facit omne fas* eſſe.

NOTÆ.

r *Nec nupta*] Altera eſt Théſei injuria quòd Hippolyti matrem uxorem non duxerit, ut is nothus eſſet, nec hæreditarium regnum adiret.

s *Tædâque*] Antea, in Phyllidis epiſtolâ, quædam ea de re annotavimus.

t *Cur*] *Non duxit*, ſcil. *Hippolyten uxorem?*

u *Fratres*]. Unum antea, Demophoönta nempe, videmus. Qui verò patres liberos ſuos valde amant, neque illis novercas, neque ex iis alios fratres quærunt.

x *Tollendi*] *Educandi*. Quæ verò fuerit priſcorum temporum in infantibus crudelitas, quibus quidem temporibus, patres, pro libitu, recèns natos, vel humo tollendos, deinde & nutriendos, vel mactandos, aut exponendos jubebant, fabulæ & hiſtoriæ prædicant.

y *Viſcera*] Hubertinus, qui certè maximam & imprimis laudabilem operam in Ovidio explanando collocavit, Phædram ſibi ipſi hoc in loco malè precatam eſſe, & mortem optâſſe, putavit. Nihilominus tamen crederem potiùs per *viſcera* intelligendos eſſe puèros, quos in ipſo partu mallet ſuffocâſſe, quàm ut Hippolyto nocerent.

z *I nunc*] Irriſio eſt. Arbitratur Phædra ſe plura, quàm ſit opus, congeſſiſſe, ut omnem patris reverentiam ex Hippolyti pectore eradicaret.

a *Meriti*] Immeritum contrà intelligit.

b *Quem*] Hippolytum intellige, quem fugiſſe & factis exhæredâſſe Theſeum patrem Phædra contendit.

c *Privigno*] *Tibi*, ſcil. Gall. *Beau fils.* Angl. *A ſon-in law.*

d *Nomina*] *Privignus & Noverca.*

e *Iſta*] Contemptum habet iſtud pronomen.

f *Vetus*] Adeóque contemnenda & deponenda.

g *Ruſtica*] *In quibus neque cognitio, neque virtus, ſed craſſa modò ruſticitas locum habuit.*

h *Saturno*] Saturnus Cœli & Terræ filius, Jovis pater.

i *Jupiter*] Qui nunc, patre de ſolio deturbato, mundi tenet moderamina.

k *Fratre*] Pro *fratri, Jovi* ſcilicet, qui Junonis frater eſt. Dicit, Jovem omnia in amore licita feciſſe. qui Junonem ſororem in uxorem acceperit.

[a] Illa

Flecte [a] feros animos. Potuit [a] corrumpere [b] taurum
Mater: eris tauro ſævior ipſe truci?
Per Venerem parcas oro, quæ [c] plurima mecum eſt:
[d] Sic nunquam, quæ te ſpernere poſſit, ames.
Sic tibi [e] ſecretis agilis [f] Dea ſaltibus adſit,
Silvaque [g] perdendas præbeat alta feras.
Sic faveant [h] Satyri, montanaque numina Panes:
Et cadat adverſâ cuſpide foſſus aper.
Sic tibi dent [i] Nymphæ (quamvis odiſſe puellas
Diceris) arentem quæ levet unda ſitim.
Addimus his lacrymas precibus quoque: verba precantis
Perlegis, & lacrymas [k] finge videre meas.

INTERPRETATIO.

Frange ferociam animi. Mater potuit movere taurum: eriſne ipſe crudelior tauro feroci? Per Venerem, quæ eſt plurima mecum, precor te, ut mihi *ignoſcas: ſic nunquam diligas quæ poſſit te contemnere. Sic tibi Diana faveat in ſaltibus remotis, & ſilva excelſa exhibeat feras interficiendas. Sic adſint Satyri, & Panes Dii montani; & aper transverberatus cadat venabulo tuo oppoſito. Sic Nymphæ (quamvis diceris odiſſe puellas) tibi aquam exhibeant, quæ ſedet ſitim ſiccam. Adjungimus quoque lacrymas his precibus: abſolvis verba orantis, cogita etiam cernere lacrymas meas.*

NOTÆ.

a *Feros*] *Amori reſiſtentes.*

a *Corrumpere*] *Ad amorem ſui perducere.*

b *Taurum*] Quando ipſa Paſiphaë, ſeſe in vaccâ ligneâ à Dædalo fabricatâ, occultavit.

c *Plurima*] Quia multùm amabat Phædra. Sed vide quomodo ex verbis fecit argumentum.

d *Sic*] Obteſtandi particula: Id eſt, *Perinde eveniat, ut tu ames vel non ames puellam, quæ te amet aut ſpernat, ut tu mihi peperceris.*

e *Secretis*] *Ab hominum cœtibus remotis.*

f *Dea*] *Diana.*

g *Perdendas*] *Interficiendas.*

h *Satyri*] Jam antea Satyros, Faunos, Paneſque, Deos eſſe agreſtes & ſylvaticos diximus.

i *Nymphæ*] *Aquarum Deæ.* Hippolyto Phædra ea omnia adprecatur, quæ à venatore poſſunt deſiderari.

k *Finge*] Optimè iſtud ultimum addidit, nam nihil magis animum movet, quàm iſtud quod phantaſiâ repræſentatur. Fruſtrà tamen Phædra caſtiſſimum pectus ad nequitiam conata eſt perducere. Quamobrem illum ad patrem accuſavit, quaſi de ſtupro eam appellâſſet; ex quo factum, ut correptâ fugâ, atque exterritis equis, qui ejus currum trahebant, à Phocis, quos Neptunus Theſei voto immiſit, per ſcopulos & ſaxa diſtractus, malè periêrit.

EPISTOLA ~~II.~~ V

ARGUMENTUM.

Cùm Hecuba, Ciſſei filia, & Priami uxor, gravida eſſet, ardentem ſe parere facem, quâ omnis inflammaretur Troja, ſomniavit. Territus itaque Priamus oraculum conſuluit: à quo cùm reſponſum accepiſſet, filium ipſi fore, qui patriæ exitium afferret, partum, quàm primùm ederetur, interfici juſſit. Hecuba verò, cum puerum, qui poſtea Paris dictus eſt, peperiſſet, maternâ pietate mota, paſtoribus regiis eundem clam alendum mandavit. Qui, cùm jam convaluiſſet, Œnonen Nympham adamavit, eamque, ut nonnullis placet, uxorem duxit. Sed cùm

Juno

Juno, Pallas, & Venus de pulchritudine contenderent, propter aureum pomum, in quo ſcriptum legebatur. Detur Pulchriori, *à Jove ad Paridem arbitrum remiſſæ ſunt: qui, cùm Juno regnum, Pallas ſapientiam, Venus mulierem pulcherrimam obtuliſſet, pro Venere ſententiam tulit. Poſtea à patre cognitus Paris, & receptus, Spartam navigavit, Helenamque Menelaï uxorem raptam abduxit Trojam. Quo intellecto, OEnone conqueritur hâc epiſtolâ de ejus perfidiâ, Helenamque Græcis reddat, ſuadet.*

[a] ŒNONE PARIDI.

PErlegis? An conjux prohibet [b] nova? perlege: non eſt
  Iſta [c] Mycenæâ [d] littera facta manu.
Pegaſis Œnone, [f] Phrygiis celeberrima ſylvis,
  [g] Læſa queror de te, ſi ſinis ipſe, meo.
Quis Deus oppoſuit noſtris ſua numina votis?
  Ne tua permaneam, quod mihi crimen obeſt?
Leniter, ex merito quicquid patiare, ferendum eſt:
  Quæ venit indignæ pœna, dolenda venit.
Nondum [h] tantus eras, cùm, te contenta marito,
  Edita de magno flumine Nympha fui.
Qui nunc [i] Priamides ([k] adſit reverentia vero)
  Servus eras. Servo nubere Nympha [l] tuli.
Sæpe [m] greges inter requievimus arbore tecti,
  Miſtaque cum foliis præbuit herba torum.
Sæpe ſuper ſtramen fœnoque jacentibus [n] alto
  Defenſa eſt humili cana [o] pruina casâ.

INTERPRETATIO.

Perlegiſne? An recèns nupta impedit? Perlege: illa epiſtola non eſt ſcripta manu Mycenæâ. Ego *OEnone Pegaſis laudatiſſima in ſylvis Phrygiis offenſa conqueror de te, qui meus es, ſi tu ipſe concedis. Quis Deus objecit ſuam poteſtatem noſtris depderiis? Quænam culpa obicem ponit, ne ſemper ſim tua; ferendum eſt leniter quicquid patiaris ex merito pœna quæ offertur immerenti, offertur ægrè ferenda. Nondum tam magnificus eras, cùm ego Nympha, nota ex magno flumine, fui contenta te marito.* Tu *qui nunc filius es Priami (concedatur honor veritati) eras ſervus. Ego Nympha ſuſtinui nubere ſervo. Cubuimus ſæpe inter greges, obvelati arboribus; & herba miſta cum foliis fuit* noſter *lectus. Sæpe alba pruina depulſa eſt à nobis proſtratis ſuper ſtramento & fœni metâ, depreſſo tugurio.*

NOTÆ.

a *OEnone*] Nympha Cebrenis, Troadis fluvii filia, ut placet Appollodoro: vel Xanthi, ut alii volunt.

b *Nova*] *Helena,* ſcil. *quam nuper rapuiſti.* Invidioſè.

c *Mycenæâ*] Menelaï aut Agamemnonis; quorum patria Mycenæ Peloponneſi civitas.

d *Littera*] *Quâ Helena à te repetatur; quamque adeò non libenter legas.*

e *Pegaſis*] *Fontana,* Græca Etymologia; & una ex Naïadibus, cùm ſit fluvii filia.

f *Phrygiis*] Jam antea diximus hanc Phry- ... m, quæ minor eſt, Troadem eſſe, in quâ ... ons Ida, ubi Paris educatus fuit.

g *Læſa*] *Quandoquidem aliam conjugem, Helenam,* ſcil. *tibi delegiſti.*

h *Tantus*] *Tanto nomine & potentiâ.* Credebatur enim Paris paſtoris regii ſervus, non regis filius.

i *Priamides*] *Priami filius.*

k *Adſit reverentia*] Id eſt, *Ignoſcas, ſi vera narro.*

l *Tuli*] *paſſa ſum.*

m *Greges*], Pergit in retundendâ Paridis ſuperbiâ, quia ſe rejectam credit.

n *Alto*] *Super fœni acervo, in fœnili.*

o *Pruina*] Gall. *Gelée blanche.* Angl. *Hoar froſt.*

Quis

p Quis tibi monſtrabat ſaltus venatibus aptos,
Et tegeret catulos quâ fera rupe ſuos?
Retia ſæpe comes q maculis diſtincta tetendi;
Sæpe citos ègi per juga longa canes.
Inciſæ r ſervant à te mea nomina fagi;
Et legor Œnone falce notata tuâ.
Et quantùm trunci, tantùm mea nomina creſcunt:
Creſcite, & in titulos ſurgite rectà meos.
Populus eſt (memini) fluviali conſita ripâ,
Eſt in quâ s noſtri litera ſcripta memor.
Popule, vive precor, quæ conſita margine ripæ,
Hoc in rugoſo cortice carmen habes:
Cùm Paris OEnone poterit ſpirare relictâ,
Ad fontem t Xanthi verſa recurret aqua.
Xanthe, retro propera; verſæque recurrite lymphæ,
u Suſtinet Œnonen deſeruiſſe Paris.
x Illa dies y fatum miſeræ mihi dixit: ab illâ
Peſſima z mutati cœpit amoris a hyems:

INTERPRETATIO.

is oſtendebat tibi ſaltus commodos ad venandum, & quâ caute fera occultaret ſuos catulos? Sæpe comes poſui plagas maculis diſtinctas. Sæpe agitavi canes celeres per extenſa ... tium cacumina: fagi à te ſculptæ retinent mea nomina; & legor OEnone ſignata ſcalpro. Et mea nomina tantùm augentur, quantùm trunci. Creſcite, & in ſublime niti recta in meam laudem. Eſt populus (recordor) poſita ad amnis ripam, in quâ eſt litera exarata memor noſtri. Popule, vitam ducito, quæſo, quæ poſita es in extremâ ripâ; habes hoc diſtichon in corrugato & aſpero cortice: Cùm Paris poterit vivere OEnone deſertâ, aqua reflexa feretur ad fontem Xanthi. *Xanthe, retrorſum curre, & aquæ converſæ recurrite: Paridem non pudet reliquiſſe OEnonen. Illa dies fatalis fuit mihi miſeræ, ab illâ cœperunt graviſſima mala amoris mutati:*

NOTÆ.

p *Quis*] Jam beneficia exprobrat.

q *Maculis*] Sunt maculæ retis foramina, Gall. *Les mailles.* Angl. *The meſhes.* Hîc ... niavit quidam interpres: quod quidem ... tantùm admoneo, ut ſibi quiſque caveat, ... alienis erroribus ducatur.

r *Servant*] Mos eſt adoleſcentibus eo modo ... ticibus arborum puellarum, quas amant, ... mina inſculpere. Quanquam verò leves ... nullius ponderis videantur hæ exprobrationes; attamen cùm præteritos amores & ... actam vitam quaſi ob oculos ponant, ... poſſunt non eſſe magni momenti ad ... movendum; ut hîc etiam trunci, quos ... pellat OEnone, vocati reſpondeant.

s *Noſtri memor*] *Propter ſcripturam quam in eâ de me Paris ſignavit.*

t *Xanthi*] Fuit Xanthus fluvius agri Trojani.

u *Suſtinet*] Vim habet occultam vox iſta, quaſi dicat, *quod incredibile eſt, illud fecit.*

x *Illa dies*] *Quâ Venus & Juno,* &c. lege ea quæ ſequuntur.

y *Fatum dixit*] *Fuit fatalis.*

z *Mutati*] *Qui mihi non ampliùs favet:* nam poſtea Paris aliò amores ſuos tranſtulit.

a *Hyems*] Frigus illud quod durum & moleſtum eſt, ſignificat vulgò vox iſta. Sæpe etiam pro re adverſâ ponitur.

Quâ

Quâ Venus & Juno, ſumptiſque[b] decentior armis
 Venit in [c] arbitrium nuda Minerva tuum.
Attoniti [d] micuêre ſinus, geliduſque cucurrit,
 Ut mihi [e] narrâſti, dura per oſſa tremor.
Conſului (neque enim modicè terrebar) [f] anuſque,
 [g] Longævoſque ſenes: [h] conſtitit eſſe nefas.
[i] Cæſa abies, [k] ſectæque trabes, &, claſſe paratâ,
 [l] Cærula [m] ceratas accipit unda rates.
Flêſti diſcedens: hoc ſaltem parce negare.
 [n] Præterito magis eſt [o] iſte pudendus amor.
Et flêſti, & noſtros vidiſti [p] flentis ocellos:
 Miſcuimus lacrymas mœſtus uterque ſuas.
Non ſic appoſitis vincitur vitibus [q] ulmus,
 Ut tua ſunt collo brachia [r] nexa meo.

INTERPRETATIO.

quâ Venus & Juno, & Pallas magìs decora armis aptatis, venit nuda ad judicium tuum. Pectus perculſum trepidavit, & horror gelidus cucurrit per oſſa dura, ut mihi illud dixiſti. Conſului (neque enim parum percellebar) & anus, & ſenes longævos. Certum fuit eſſe nefas. Pinus ſunt exciſæ, & trabes dolatæ, &, claſſe excitatâ, mare cæruleum excipit naves cerâ obductas. Abiens lacrymas dediſti: noli ſaltem hoc diffiteri: iſte amor eſt magìs erubeſcendus quàm prior. Et lacrymâſti, & intuitus es ocellos noſtros lacrymantes: uterque triſtis confundimus lacrymas ſuas. Ulmus non ſic conſtringitur vitibus juxta ſe poſitis, ut brachia tua connexa ſunt collo meo.

NOTÆ.

b *Decentior*] Spectabilior eſt Pallas, Dea belli, armata, qualem deſcribit Homerus, quàm nuda.

c *Arbitrium*] Ut judicaret Paris, quænam pulchrior, cui pomum daretur.

d *Micuêre*] Gall. diceremus, *J'eus de grands battemens de cœur.* Angl. *My heart beats ſtrangely.*

e *Narrâſti*] *Tres Deas ad judicium veniſſe; promiſſamque tibi à Venere pulcherrimam puellam.* Sed quæ moleſta ſunt, non exprimit.

f *Anus*] *Sortilegas & fatidicas,* ſcil.

g *Longævos*] *Senes qui diu vixerunt:* quos vulgus olim ſortilegos, hodie veneficos ſtatim credit.

h *Conſtitit eſſe nefas*] *Pro certo cognovi nefas eſſe.* Gall. *Il ſe trouva qu'il y avoit de la diablerie.* Angl. *It was plain there was roguery in it.*

i *Cæſa*] *In monte Idâ, quâ naves conſtruerentur, ut in Græciam ad Helenam navigaret.*

k *Sectæque*] *Ad naves ædificandas dolata.*

l *Cærula unda*] *Mare,* cujus aquæ cæruleæ videntur.

m *Ceratas*] *Cerâ & pice oblitas.*

n *Præterito*] *Quando me amabas.*

o *Iſte*] *Novus, quo in Helenam duceris.* Per contemptum loquitur, cùm dicit *iſte.*

p *Flentis*] *Mei flentis*; in genitivo caſu, nam accuſativus ſi eſſet. longa fieret ſyllaba, ut annotavimus ad Salluſtium. Nec conſtructio videri debet extraordinaria, namque eo planè modo Horatius. lib. 2. ſat 4.

——————cùm mea nemo
Scripta legat, vulgò recitare timentis.

Atque ita & Virgilius, & Cicero loquuti ſunt, ut optimè annotavit clariſſimus Heinſius.

q *Ulmos*] Quâ arbore utebantur, præſertim in Italiâ ad fulciendas vites.

r *Nexo*] *Cùm diſcederes in Græciam iter facturus.*

Ah!

Ah! quoties, cùm te vento [s] querereres teneri,
[t] Riſerunt comites! ille ſecundus erat.
Oſcula [u] dimiſſæ quoties repetita dediſti!
Quàm vix ſuſtinuit dicere lingua, *Vale!*
[x] Aura levis [y] rigido pendentia lintea malo
[z] Suſcitat; & remis [a] eruta canet aqua.
Proſequor infelix oculis abeuntia vela,
Quà licet; & lacrymis humet arena meis.
Utque celer venias, [b] virides [c] Nereïdas oro:
[d] Scilicet ut venias in mea damna celer.
[e] Votis ergo meis, [f] alii rediture, rediſti?
Hei mihi, pro dirâ [g] pellice [h] blanda fui;
Aſpicit immenſum [i] moles nativa [k] profundum;
Mons fuit: æquoreïs illa reſiſtit aquis.
Hinc ego vela tuæ cognovi [l] prima carinæ:
Et mihi per fluctus impetus [m] ire fuit.

INTERPRETATIO.

Ah! quoties comites riſerunt, cùm querereris te retineri vento! Illa erat favens. Quoties retuliſti oſcula iterata mihi *relictæ! Quàm ægrè lingua tua potuit dicere* Vale! *Ventus ſecundus inflat vela pendentia ex malo erecto, & aqua pulſata remis albeſcit. Miſera oculis comitor navem* tuam *fugientem quantùm poſſum; & ſabulum fit mandidum meis lacrymis. Atque precor glaucas Nereïdas, ut citò redeas. Scilicet, ut citò redeas in meam calamitatem.* Tu *ergo, qui rediturus eras beneficio precum mearum, rediſti ad alterius utilitatem? Hei mihi ſupplex fui pro crudeli pellice! Moles à naturâ facta ſpectat mare vaſtiſſimum; mons fuit: illa ſtat adverſus aquas marinas. Hinc ego cognovi prima lintea tuæ navis: & conata ſum ad te venire per undas.*

NOTÆ.

s *Querereres*] Indicat OEnone Paridem, quanquam ventus eſſet ſecundus, quòd eſſet adverſus, conqueſtum eſſe; ut ſaltem aliqua eſſet excuſatio aut prætextus, quò amor ſuus erga OEnonen, qui eam retinebat, quomodo diſſimularetur.

t *Riſerunt*] *De futili, quam obtendebas, excuſatione; cùm ſcirent te amore noſtro teneri.*

u *Dimiſſæ*] Poſtquam diſceſſiſſet, redibat, ut iterum oſcula repeteret: quod amoris mollitiem prodit.

x *Aura*] Paridis diſceſſum exponit.

y *Rigido*] Scilicet malus, ſeu navis arbor, Gall. *Le mât.* Angl. *The maſt,* ſtare & erectus eſſe debet.

z *Suſcitat*] *Inflat.*

a *Eruta*] Remis aqua propemodum ex profundo erui, ſeu trahi, videtur.

b *Virides*] Quia inter herbas habitant & aquas, quæ ex riparum repercuſſu virides & glaucæ conſpiciuntur.

c *Nereïdas Nymphas, Nerei filiae.*

d *Scilicet*] Eſt quaſi irriſio ſurripſius, cùm jam Paridem ſciat alio amore implicitum.

c *Votis*] Perinde loquitur, ac ſi vota ſua cauſa fuiſſent reditûs; ut inde majus Paridi crimen objiciat. Argutè profectò.

f *Alii*] In Helenæ, ſcilicet, utilitatem, & commodum.

g *Pellice*] Pellex eſt, quæ legitimæ uxoris locum nequiter occupat. Helena hîc intelligitur.

h *Blanda*] *Apud Deos ſupplex, quos votis meis pro te ſolicitavi.*

i *Moles natavi*] Sigæum promontorium, aut quodvis aliud deſcribit; unde Paridem Græciâ redeuntem primùm conſpicata eſt.

k *Profundum*] *Mare.*

l *Prima*] Quod affectum declarat; quo, primi, quod alii etiam ſentire poſſunt, cognoſcimus.

m *Ire*] *Ut te citiùs complecterer.*

Dum

Dum moror, in ſummâ fulſit mihi purpura prorâ.
  Pertimui: [n] cultus non erat ille tuus.
Fit propriòr, terraſque [o] citâ ratis attigit aurâ:
  Fœmineas vidi corde tremente genas.
Non ſatìs [p] id fuerat ([q] quid enim furioſa morabar?)
  Hærebat gremio turpis amica tuo.
Tunc verò rupique ſinus, & pectora [r] planxi,
  Et ſecui madidas ungue [s] rigente genas:
Implevique [t] ſacram querulis ululatibus Iden.
  Illinc has lacrymas [u] in mea ſaxa tuli.
Sic [x] Helene doleat, deſertaque conjuge ploret;
  [y] Quæque prior nobis intulit, ipſa ferat,
Nunc [z] tibi conveniunt, quæ te per [a] aperta ſequantur
  Æquora, [b] legitimos deſtituantque viros.
At cùm pauper eras, [c] armentaque paſtor agebas,
  Nulla, niſi Œnone, [d] pauperis uxor erat.

INTERPRETATIO.

Dum maneo, purpura mihi ſplenduit in extremâ prorâ. Valde timui; ille ornatus non erat tuus. Navis appropinquat, & attigit terras veloci vento: vidi vultus fæmineos corde attonito. Id non fuerat ſatìs (Quid enim inſana ibi ſtabam?) Infamis amica ſedebat in tuo ſinu. Tum verò veſtes diſcerpſi, & pectus percuſſi, & laceravi genas madidas duris unguibus. Et implevi ſacram Idam lacrymoſis queſtibus. Illinc tuli meas lacrymas in meas rupes. Sic Helena lugeat, & fleât derelicta à marito; & ipſa patiatur quæ prior nobis importavit. Nunc ad te veniunt, quæ ſequantur te per vaſta maria, & deſerant maritos ſuos. At cùm eras inops, & paſtor paſcebas boves, nulla præter OEnonen erat uxor inopis.

NOTÆ.

n *Cultus*] *Pertimui, quòd in prorâ ſedentem aliquem conſpicarer, cujus cultus, ſeu veſtes, te non eſſe referebant.*

o *Citâ*] Quæ etiam citò navem ad portum perpulit.

p *Id*] *Vidiſſe fæminam purpurâ ornatam; ex quo ſtatim crimen tuum perſpicere debui.*

q *Quid enim*] Quam ſuſtulerat Heinſius parentheſim, ad commodiorem ſenſum, repoſui.

r *Planxi*] *Deſperantium more percuſſi.*

s *Rigente*] *Duro.*

t *Sacram*] Propter Cybelem præſertim, ejuſque ceremonias.

u *In mea ſaxa*] *Ut tibi ſola & mæſta jacerem.* Hæc eſt omnino dolentium & plangentium conſuetudo. Primò querimoniis ſuis obvios quoſque obtundunt; dein, ubi ſolatii nihil eſt, laſſi in aliquod latibulum ſeſe conjiciunt.

x *Sic*] *Ut ego doleo.* Quàm peritè naturam ſequitur Ovidius.

y *Quæque*] *Et omnia eadem mala, quæ ipſa prior nobis intulit.*

z *Tibi conveniunt*] Pro *tecum veniunt*: quod in aliis legitur codicibus. Ita verò locutum eſſe Ovidium exemplis probavit Heinſius, quæ poſtea videbimus. Invidioſè verò plurali numero utitur; ut ſignificet OEnone nullam in Helenâ laudem, nullumque amorem eſſe; ſed eam commodis ſuis ſervire; quod mille aliæ pariter facerent.

a *Aperta*] *Quæ non dubitent alto & procelloſo mari ſeſe committere.* Scopus eſt OEnones, Helenæ fucatum amorem animumque titulis, non perſonæ ſervientem, inſectari. Verùm inſuper ex zelotypiâ eam in tranſcurſu perſtringet; omniaque in ipſâ damnet. Gall. diceret, *Vous avez à preſent des coureuſes, qui,* &c. Angl. *You have at preſent ſome rambling women, that,* &c.

b *Legitimos*] De Helenâ tantùm loquitur, quæ maritum Menelaüm reliquit; ſed, ut modò innuimus, eam OEnone in meretricularum globum rejecit.

c *Armentaque*] Armentum. Gall. *Herde, troupeau de groſſes beſtes.* Angl. *Herds, a company of great cattle.*

d *Pauperis*] *Tui: adeóque non te Helena, ſed fortunam tuam ſequitur.*

Non

Non ego miror opes, nec me tua regia [e] tangit,
  Nec [f] de tot Priami dicar ut una nurus.
Non tamen [g] ut Priamus Nymphæ ſocer eſſe recuſet;
  Aut [h] Hecubæ fuerim diſſimulanda nurus.
Dignaque ſum, & cupio fieri [i] matrona potentis;
  Sunt mihi, quas poſſint ſceptra [k] decere, manus.
Nec me, fagineâ quòd tecum fronde jacebam,
  Deſpice: [l] purpureo ſum magìs apta toro.
Denique, [m] tutus amor meus eſt tibi: nulla parantur
  Bella, nec [n] ultrices advehit unda rates.
[o] Tyndaris infeſtis [p] fugitiva repoſcitur armis;
  [q] Hâc venit in thalamos dote ſuperba tuos.
Quæ [r] ſi ſit Danaïs reddenda, vel Hectora fratrem,
  Vel cum [s] Deïphobo [t] Polydamanta roga.

INTERPRETATIO.

Ego non opto divitias, nec regia tua me movet, nec ut dicar una nurus de tot Priami nuribus. *Non tamen ut Priamus nolit eſſe ſocer Nymphæ, aut fuerim nurus non agnoſcenda Hecubæ. Et ſum digna, & cupio fieri matrona regis; habeo manus quas ſceptra poſſint decere. Nec me contemnas, quòd tecum cubabam ſuper ramis fagineis; ſum magis apta lecto purpureo. Denique meus amor eſt tibi ſecurus; nulla bella à* me *adornantur, nec mare apportat naves ultrices. Helena fugitiva repetitur armis infeſtis; hâc dote* illa *faſtuoſa it in geniale tuum cubiculum. Quæ an ſit reſtituenda Græcis, interroga vel fratrem Hectorem, vel Polydamanta cum Deïphobo.*

NOTÆ.

e *Tangit*] *Non ideo te amo, quôd in patris regiâ magnificus agas.*

f *De tot*] Plurimæ enim fuerunt Priamo, cui 44 filii ab Appollodoro numerantur, unde Virgilius 1. Æneid.

Vidi Hecubam, centumque nurus.

g *Ut*] Vim particulæ ex paraphraſi intellige. Senſus eſt enim, *Quid ego non moveor regiâ tuâ, nec magnificis titulis, cauſam non debet præbere, ut Priamus nolit mihi eſſe ſocer, nam Nympha ſum.* At reſtricta & coarctata eſt oratio. Gallicè eodem propemodum modo diceremus, *Ce n'ſt pas qu'eſtant nymphe, comme je ſuis, Priam put refuſer de m'être beau-pere.* Angl. *There is no reaſon that* Priam *ſhould refuſe me his daughter-in law, being a nymph, as I am.* Iſtud verò addidit OEnone, ne ruſtica, & quæ aulica & regalia ignoraret, fortè videretur.

h *Hecubæ*] *Priami uxori.* Gall. *Ni que j'ayé été une perſonne qu'Hecube put deſavoüer pour ſa bru.* Angl. *Nor am I ſuch a perſon, that* Hecuba *ſhould deny to be my mother-in-law.*

i *Matrona*] *Quæ cum viri in matrimonium convenit.* Gall. *La dame d'une maiſon.* Angl. *The miſtreſs of the houſe.*

k *Decere*] Id eſt, *Quæ ſceptrum decenter tractavero.*

l *Purpureo*] *Purpurâ ornato,* quales ſunt regum lecti.

m *Tutus*] *Ex quo nihil tibi mali veniat, cum ex Helenâ grave bellum immineat.*

n *Ultrices*] *Quomodo propter Helenæ raptum, tota Græcia navibus ad ulciſcendam eam injuriam mare cooperuit.*

o *Tyndaris*] *Helena,* Tyndari ex Lædâ filia credita, revera Jovis, ſi fabulæ credimus.

p *Figitiva*] Illa enim clam Menelao marito, ut credere eſt, diſceſſit.

q *Hâc*] *Bello,* ſcil. Cum ſtomacho irridet.

r *Si ſit*] *An ſit reddenda, necne.*

s *Deïphobo*] Fuit Deïphobos unus ex Priami filiis, idemque ſtrenuus: qui tamen à Paride fratre in certamine ſuperatus, cùm hic paſtoris adhuc ſervus, non Priami filius crederetur. Helenam, mortuo fratre, in uxorem accepit, quæ ipſum poſtea prodidit.

t *Polydamanta*] Fuit Polydamas unus ex Trojanis primoribus.

Quid

Quid gravis [u] Antenor, Priamus quid ſuadeat ipſe,
Conſule; queîs ætas [x] longa magiſtra fuit.
Turpe [y] rudimentum [z] patriæ præponere raptam.
[a] Cauſa pudenda tua eſt; juſta [b] vir arma movet.
Nec tibi, ſi ſapias, fidam promitte [c] Lacœnam,
Quæ ſit in amplexus [d] tam citò verſa tuos.
Ut minor [e] Atrides [f] temerati fœdera lecti
[g] Clamat, & [h] externo læſus amore dolet;
Tu quoque [i] clamabis. Nullâ reparabilis arte
Læſa pudicitia eſt: deperit illa [k] ſemel.
[l] Ardet amore tui? [m] ſic & Menelaon amavit.
Nunc jacet in [n] viduo [o] credulus ille toro.

INTERPRETATIO.

Pete quid ſeverus Antenor, quid ipſe Priamus cenſeat; pete quid cenſeant, *quibus vita longa fuit magiſtra. Fœdum initium præferre raptam patriæ. Cauſa tua eſt erubeſcenda; maritus infert juſtum bellum. Neque, ſi ſapias, confide Helenam tibi fore fidelem, quæ ſit flexa tam citò in complexus tuos. Quemadmodum junior Atrides queritur jura lecti violati, & offenſus amore externo indignatur; tu quoque quereris. Pudicitia temerata nullâ arte ſarciri poteſt; illa ſemel deperditur. Flagrat* Helena *amore tui? Sic etiam dilexit Menelaüm. Nunc ille ſimplex cubat in lecto viduo.*

NOTÆ.

u *Antenor*] Unus etiam ex principibus Trojanis, quem reddendæ Helenæ auctorem fuiſſe ipſe Ovidius alicubi teſtatur: de quo etiam ſic Horatius,

Antenor cenſet belli præcidere cauſam.

x *Longa*] Quem etiam imperitiſſimos experientia ſapientes facit.

y *Rudimentum*] *Initium.* Paridem dicit OEnone, ex quo greges, & ſylvas, ſeque reliquerit, & in patris regiam pervenerit, peſſimè vitam ſuam inſtituere. Hic enim eſt, meo judicio, verus ſenſus.

z *Patriæ*] *Cui, propter turpem meretriculam, grave bellum imminet.*

a *Cauſa*] *Lis, quæ armis tibi cum Græcis erit conteſtanda.*

b *Vir*] *Quicunque ad obtinendam ſuam conjugem arma movet. Adeóque & Menelaüs jure tibi bellum indicit.*

c *Lacænam*] *Helenam*; cujus maritus Menelaüs Laconiam tenuit, & Lacedæmone regnavit. A Maſculino *Lacon* fit fœmini[illegible] *Lacæna*, & adjectivum, *Laconicus a*,

d *Tam citò*] *Quia pari celeritate te deſeret, aliumque amabit.*

e *Atrides*] *Menelaüs Atreï filius, Agamemnone fratre natu minor.*

f *Temerati*] *A ſuâ conjuge Helenâ vitiati.*

g *Clamat*] *Graviter conqueritur.*

h *Externo*] *Amore quo ſua uxor erga te externum flagravit.*

i *Clamabis*] *Si Helenam retineas, cùm ejus levitatem expertus fueris.*

k *Semel*]. Innuit Helenam ſemper fore impudicam. Certè verò meditari dignum eſt, quod dicit OEnone.

l *Ardet*] Occurrit Paridis cogitationibus, ne ille ſibi blandiatur, quòd Helena jam ipſum amet.

m *Sic &*] Reſponſio eſt OEnones: quaſi dicat, *Perpetuum credis fortè Helenæ amorem futurum, quia ardet tui amore. Falleris; nam ſic etiam Menelaüm antea amavit; quem tamen deſeruit.*

n *Viduo*] *Quem Helena deſtituit.*

o *Credulus*] *Qui Helenæ amorem perpetuum fore credidit.*

Felix

Non ege miror opes, nec me tua regia [e] tangit,
Nec [f] de tot Priami dicar ut una nurus.
Non tamen [g] ut Priamus Nymphæ ſocer eſſe recuſet;
Aut [h] Hecubæ fuerim diſſimulanda nurus.
Dignaque ſum, & cupio fieri [i] matrona potentis;
Sunt mihi, quas poſſint ſceptra [k] decere, manus.
Nec me, fagineâ quòd tecum fronde jacebam,
Deſpice: [l] purpureo ſum magìs apta toro.
Denique, [m] tutus amor meus eſt tibi: nulla parantur
Bella, nec [n] ultrices advehit unda rates.
[o] Tyndaris infeſtis [p] fugitiva repoſcitur armis;
[q] Hâc venit in thalamos dote ſuperba tuos.
Quæ [r] ſi ſit Danaïs reddenda, vel Hectora fratrem,
Vel cum [s] Deïphobo [t] Polydamanta roga.

INTERPRETATIO.

Ego non opto divitias, nec regia tua me movet, nec ut dicar una nurus de tot Priami nuribus. *Non tamen ut Priamus nolit eſſe ſocer Nymphæ, aut fuerim nurus non agnoſcenda Hecubæ. Et ſum digna, & cupio fieri matrona regis; habeo manus quas ſceptra poſſint decere. Nec me contemnas, quòd tecum cubabam ſuper ramis fagineis; ſum magis apta lecto purpureo. Denique meus amor eſt tibi ſecurus; nulla bella à* me *adornantur, nec mare apportat naves ultrices. Helena fugitiva repetitur armis infeſtis; hâc dote* illa *faſtuoſa it in geniale tuum cubiculum. Quæ an ſit reſtituenda Græcis, interroga vel fratrem Hectorem, vel Polydamanta cum Deïphobo.*

NOTÆ.

e *Tangit*] *Non ideo te amo, quòd in patris regiâ magnificus agas.*

f *De tot*] Plurimæ enim fuerunt Priamo, cui 44 filii ab Appollodoro numerantur, unde Virgilius 1. Æneid.

Vidi Hecubam, centumque nurus.

g *Ut*] Vim particulæ ex paraphraſi intellige. Senſus eſt enim, *Quid ego non moveor regiâ tuâ, nec magnificis titulis, cauſam non debet præbere, ut Priamus nolit mihi eſſe ſocer, nam Nympha ſum.* At reſtricta & coarctata eſt oratio. Gallicè eodem propemodum modo diceremus, *Ce n'ſt pas qu'eſtant nymphe, comme je ſuis, Priam put refuſer de m'être beau-pere.* Angl. *There is no reaſon that* Priam *ſhould refuſe me his daughter-in-law, being a nymph, as I am.* Iſtud verò addidit OEnone, ne ruſtica, & quæ aulica & regalia ignoraret, fortè videretur.

h *Hecubæ*] *Priami uxori.* Gall. *Ni que j'aye été une perſonne qu'Hecube put deſavoüer pour ſa bru.* Angl. *Nor am I ſuch a perſon, that* Hecuba *ſhould deny to be my mother-in-law.*

i *Matrona*] *Quæ cum viri in matrimonium convenit.* Gall. *La dame d'une maiſon.* Angl. *The miſtreſs of the houſe.*

k *Decere*] Id eſt, *Quæ ſceptrum decenter tractavero.*

l *Purpureo*] *Purpurâ ornato,* quales ſunt regum lecti.

m *Tutus*] *Ex quo nihil tibi mali veniat, cum ex Helenâ grave bellum immineat.*

n *Ultrices*] *Quomodo propter Helenæ raptum, tota Græcia navibus ad ulciſcendam eam injuriam mare cooperuit.*

o *Tyndaris*] *Helena,* Tyndari ex Lædâ filia credita, revera Jovis, ſi fabulæ credimus.

p *Figitiva*] Illa enim clam Menelao marito, ut credere eſt, diſceſſit.

q *Hâc*] *Bello,* ſcil. Cum ſtomacho irridet.

r *Si ſit*] *An ſit reddenda, necne.*

s *Deïphobo*] Fuit Deïphobos unus ex Priami filiis, idemque ſtrenuus: qui tamen à Paride fratre in certamine ſuperatus, cùm hic paſtoris adhuc ſervus, non Priami filius crederetur. Helenam, mortuo fratre, in uxorem accepit, quæ ipſum poſtea prodidit.

t *Polydamanta*] Fuit Polydamas unus ex Trojanis primoribus.

Quid

Dixerat: [k] In curſu famulæ [l] rapuêre [m] furentem.
At mihi flaventes [n] diriguêre comæ.
Ah nimiùm vates miſeræ mihi vera fuiſti!
Poſſidet en [o] ſaltus illa juvenca meos.
Sit facie quamvis [p] inſignis, adultera certè eſt;
Deſeruit [q] ſocios [r] hoſpite capta Deos.
Illam de patriâ Theſeus ([s] niſi nomine fallor)
Neſcio quis Theſeus, abſtulit antè ſuâ.
A juvene & cupido [t] credatur reddita virgo.
Unde [u] hoc compererim tam bene, quæris? [x] amo.
[y] Vim licèt appelles, & culpam nomine veles;
Quæ [z] toties rapta eſt, præbuit ipſa rapi.
At manet Œnone fallenti caſta marito:
Et poteras falli [a] legibus ipſe tuis.

INTERPRETATIO.

Finiêrat: in fluxu verborum *ancillæ abduxerunt eam Deo attonitam. At flavi mei capilli ſteterunt. Ah! fuiſti vates nimis certa mihi miſeræ. En illa junix habet meos ſaltus. Quamvis ſit vultu præſignis, certè eſt adultera; incenſa hoſpitis amore deſtituit Deos nuptiales. Antea Theſeus (niſi nomen imponit) neſcio quis Theſeus rapuit eam ex patriâ ſuâ. Putetur reſtituta virgo ab adoleſcente & deſiderio flagrante. Petis unde tam bene iſtud cognoverim; Amo. Poteris vocare violentiam, & tegere crimen nomine; ipſa dedit locum raptui, quæ toties rapta eſt. At OEnone perſtat proba marito fraudanti: & poteras ipſe decipi tuis ſanctionibus.*

NOTÆ.

k *In curſu*] Hoc eſt, *antequam vaticinationem ſuam abſolviſſet; dum adhuc loqueretur. Curſum* verò dixit, ut vim ſpiritûs abripientis exprimeret.

l *Rapuêre*] Ne, ſcilicet, nimiùm, cum maximo corporis periculo, commoveretur & agitaretur. Nam quod de Priami juſſu ſcribunt, non placet.

m *Furentem*] *Vaticinantem.* Furere enim videntur, qui ſpiritu alieno abripiuntur, aut certè furunt.

n *Diriguêre*] *Ex horrore & metu futurorum ſteterunt.*

o *Saltus*] Vide, quæſo, quàm lepidè alludit, & vaticinationem explicat OEnone. *Saltus*, id eſt, *Paridem.*

p *Inſignis*] Alii *præſignis*, quomodo & alibi loquitur ipſe Ovidius. Conatur novis rationibus OEnone, Paridem ab Helenæ amore retrahere.

q *Socios*] *Conjugales, ſeu nuptiales,* Jupiter adultus, Juno perfecta, Venus, Suada, Diana, aliique.

r *Hoſpite*] *Paride.*

s *Niſi*] Ex perſonæ decore titubantem facit & incertam OEnonen poëta. Quanquam non fallitur tamen; nam Theſeus, Apollodoro & Hygino teſtibus, Helenam virgunculam adhuc rapuit; utcumque Caſtori & Polluci, fratribus, integram reſtituerit, ſi fabulis credimus.

t *Credatur*] Vitiatam à Theſeo fuiſſe innuit, & invictis propè rationibus evincit.

u *Hoc*] *Quod de Helenâ dico.*

x *Amo*] Nullus itaque Naſoni litem moveat, quaſi non potuerit OEnone omnia quæ dicit reſciviſſe; nam ut habet Virgilius,

Quis fallere poſſit amantem?

y *Vim*] *Quòd à Theſeo per vim rapta fuerit, licet dicere, & culpam verbis tegere. Ipſa voluit rapi, quandoquidem toties rapta fuit.* Cæterùm de fano Dianæ à Theſeo ſublata eſt Helena, cùm ſacrum faceret.

z *Toties*] Invidioſè, ſiquidem bis tantùm, rapta dicatur Helena; à Theſeo primùm deinde Alexandro.

a *Legibus tuis*] *Quibus uteris, qui non modò conjugium noſtrum violas, ſed alterius conjugem rapis.*

Me Satyri celeres ([b] ſylvis ego tecta latebam)
Quæſiêrunt rapido turba [c] proterva pede:
Cornigerumque caput pinu præcinctus acutâ
Faunus, in [d] immenſis quà tumet Ida jugis.
Me [e] fide conſpicuus Trojæ [f] munitor amavit:
Ille meæ ſpolium virginitatis habet,
Id quoque [g] luctando; rupi tamen ungue [h] capillos;
Oraque ſunt digitis [i] aſpera facta meis.
Nec pretium ſtupri gemmas aurumve popoſci.
[k] Turpiter ingenuum munera corpus emunt.
Ipſe, [l] ratus dignam, medicas mihi [m] tradidit artes;
Admiſitque meas ad ſua [n] dona [o] manus.
Quæcunque herba potens ad opem, radixque medendi
Utilis in toto naſcitur orbe, [p] mea eſt.
Me miſeram, quòd amor non eſt medicabilis herbis!
Deficior prudens artis ab arte meâ.

INTERPRETATIO.

Citi Satyri, grex luxurioſus, pede velociſſimo quæſiverunt me (ego deliteſcebam ſylvis occultata) & Faunus vinctus caput pinu acutâ me quæſivit *per vaſta cacumina, quàcunque Ida aſſurgit, & porrigitur. Trojæ ædificator citharâ inſignis amavit me; ille habet ſpolium meæ virginitatis, id quoque pugnando; ſcidi tamen ante* ejus *comam; & facies* ejus *facta eſt ſcabra meis digitis. Nec petivi gemmas vel aurum in pretium vitii. Dona emunt ſordidè corpus ingenuum, ipſe exiſtimans* me *dignam* eſſe, *dedit mihi artes medicas, & admiſit meas manus ad ſua munera. Quæcunque herba vim habet ad auxilium* ferendum, *& radix apta ad medendum creſcit in toto mundo,* illa *eſt mihi cognita. Me infelicem, quòd amor non eſt ſanabilis graminibus! Perita artis deſtituor ab arte meâ.*

NOTÆ.

b *Sylvis*] Quàm venuſtè, ſtatim poſt nominatos Satyros, ne ſcrupulus incideret, hanc parentheſim ſubjecit!

c *Proterva*] Quia maximè libidinoſi finguntur.

d *Immenſis*] Ergo maximâ pudicitiæ curâ fugitaverat & latitaverat OEnone, quam undiquaque fruſtrà quæſivit velociſſimum & ſalaciſſimum genus.

y *Fide*] *Citharâ.* Quâ quidem valuiſſe illum præſertim dicere nihil attinet. Hîc verò Synecdoche eſt.

f *Munitor*] *Apollo,* quem cum Neptuno Trojæ ædificatorem antea vidimus.

g *Luctando*] *Non voluntate meâ.*

h *Capillos*] Phœbi, ſcilicet.

i *Aſpera*] Quia ipſum unguibus dilaniavit: ſiquidem tamen ille credendum eſſe videtur.

k *Turpiter*] Adeóque, ſi Diîs placet, non erit meretrix, quæ non quæſtûs causâ corpus ſuum proſtituit.

l *Ratus dignam*] Seſe Apollinis judicio commendat.

m *Tradidit*] Nam ille etiam medicus, & medicæ artis Deus.

n *Dona*] *Artis medicæ peritiam, quam ille cuicunque vult, infundit.*

o *Manus*] *Adeóque, quod pauci medici ſciunt, uſum etiam didici.* Gall. *J'oy la ſcience & la pratique.* Angl. *I underſtand both the ſpeculative and the practic part.*

p *Mea*] *Mihi cognita; ut ad ſananda corpora uti poſſim.*

Ipſe repertor [q] opis vaccas paviſſe [r] Pheræas
Fertur, & è noſtro ſaucius igne fuit.
Quod neque [s] graminibus tellus fœcunda creandis,
Nec Deus auxilium, tu mihi ferre potes.
Et potes, & merui. Dignæ miſerere puellæ.
[t] Non ego cum Danaïs arma cruenta fero.
Sed tua ſum, tecumque fui puerilibus annis:
Et tua, quod ſupereſt temporis, eſſe [u] precor.

INTERPRETATIO.

Ipſe medicinæ inventor dicitur paviſſe vaccas Pheræos, & fuit vulneratus noſtro amore. Tu potes mihi opem præſtare, quam neque terra fertilis herbis producendis, nec Deus poteſt afferre. *Et potes, & digna ſum: miſereat te puellæ maritæ. Ego non infero arma ſanguinolenta cum Græcis: ſed ſum tua, & tecum vixi annis juvenilibus: & precor eſſe tua, quod reliquum eſt vitæ.*

NOTÆ.

p *Opis*] *Medicinæ.* Exemplo oſtendit nullâ arte amorem medicabilem eſſe; cùm ipſe artis inventor Apollo ne quidem ſibi opem afferre potuerit.

r *Pheræas*] *Admeti, qui Pheris in Theſſaliâ regnavit.* Cæterùm ad ſuum ſcopum fabulam detorquet OEnone: non enim propter amorem, quod ea innuit magìs; ſed propter Jovi iram, de cœlo deturbatus, quòd Cyclopas Jovis fulminum fabricatores transfixiſſet, Admeti vaccas aut equas paſcere coactus eſt.

s *Graminibus*] Quod neque herba, neque Deus illus adferre poſſet, auxilium, id ſibi Paridem præſtare poſſe dicit.

t *Non ego*] *Quid facit Helena.*

u *Precor*] Exitum Calaber poëta, ut vulgò appellatur, aperit. Dicit enim Paridem à Philoctete ſagittâ vulneratum ad OEnonen confugiſſe, ab eâque auxilium rogâſſe: quod cùm illa negaſſet, inter redeundum in Idâ monte expirâſſe, ubi cùm à paſtoribus de more cremaretur, OEnonen eòdem ſecutam, in eundem rogum ſe ipſam quoque præcipitâſſe. Dictys verò Cretenſis, Paridis interempti cadaver ad OEnonen fuiſſe relatum, refert, ut ſepulturæ mandaretur: illam autem priſtini amoris recordatione, ad primum ſtatim cadaveris conſpectum mortuam concidiſſe, eodemque cum illo funere ſepultam fuiſſe.

EPISTOLA VI.

ARGUMENTUM.

Monitus oraculo Pelias Neptuni filius, mortem ſibi portendi cùm quis patri ſacrificanti ſuperveniret nudo pede. Cui deinde annua ſacra peragenti, Jaſon Æſonis filius, unà cum nepote, relicto in limo Anauri fluvii calceo occurrit. Pelias igitur, oraculi memor, Jaſoni ſuadet, ut in Colchos proficiſcatur, ad aureum illud vellus repetendum, ſperans eum nunquam reverſurum incolumem, quòd audiviſſet opus illud humanis eſſe viribus majus. Jaſon magnanimus, expeditionem illam lubens ſuſcepit: ideóque compluribus Græciæ nobilibus evocatis, Argo navem ex Pegaſo, Theſſaliæ ſinu, ſolvit in Lemnon delatus: ubi, cùm mulieres communi conſenſu viros omnes unâ nocte trucidâſſent Hypſipyle, Thoantis filia, quæ patrem, cædis ſimulatione, ſervaverat, imperium exercebat Jaſonem & hoſpitio & lecto familiariſſimè excepit. Verùm enim duobus jam exactis annis, ſociis urgentibus, ut promiſſam expeditionem perficiat Jaſon, gravidam Hypſipylem relinquit, Colchoſque petit Ubi Medeæ artibus dracone ſopito. taurique ſuperatis, aureum illud vellus adeptus eſt: ipſamque Medeam abduxit volentem Quamobrem Hypſipyle, prælatam ſibi Medeam indignè ferens, hâc epiſtolâ Jaſonis reditum gratulatur, per contemptum ſcilicet, animoque abalienato, & poſtremò ambos diris devovet

HYPSI-

HYPSIPYLE JASONI.

LITTORA [a] Theſſaliæ reduci [b] tetigiſſe carinâ
Diceris, [c] auratæ vellere dives ovis.
Gratulor incolumi, [d] quantùm ſinis. Hoc tamen ipſa
Debueram ſcripto certior eſſe tuo.
Nam, ne pacta tibi [f] præter mea regna redires,
Cùm cuperes; ventos non habuiſſe potes.
Quamlibet adverſo [g] ſignetur epiſtola vento;
Hypſipyle miſsâ digna ſalute fui.
[h] Cur mihi fama prior, quàm nuncia littera, venit,
[i] Iſſe ſacros Marti ſub juga panda [k] boves?
[l] Seminibus jactis [m] ſegetes adolêſſe virorum,
Inque necem dextrâ [n] non eguiſſe tuâ?

INTERPRETATIO.

Tu appuliſſe diceris navi reduci ad littora Theſſaliæ, dives ex vellere arietis aurei. Grator tibi *ſalvo, quantùm per te licet. De eâ re tamen ego debueram eſſe certior epiſtolâ tuâ. Nam potes non habuiſſe ventos* ſecundos, *ne redires, tametſi optares, ad mea regna tibi promiſſa. Quantumvis vento contrario ſcribatur epiſtola. Ego fui digna ſalute miſsâ. Quamobrem fama velocior quàm epiſtola nuncia mihi advenit, tauros Marti dicatos, ſub jugum curvum miſſos fuiſſe? Seminibus ſparſis ſegetes virorum creviſſe, & non opus habuiſſe manu tuâ ad* ſuam *cædem?*

NOTÆ.

a *Theſſaliæ*] *Patriæ tuæ.*

b *Tetigiſſe*] Id eſt *Rediviſſe incolumis.*

c *Auratæ*] Decantatiſſimam velleris aurei fabulam poſtea in Metamorphoſi videbimus.

d *Quantùm ſinis*] Non poterat gaudere Hypſipyle, nec ex animo Jaſoni, quòd rediîſſet, gratulari, quamdiu ab ipſo ſe ſpretam, non ſine cauſâ, crederet.

e *Hoc*] *Quòd redieris.*

f *Præter*] *Juxta.* Gall. *Aupres, par devant.* Angl. *Near, by.* Vide Interpretationem: deinde perpende an non ſit ſenſus commodior, ſi intelligatur, non tam ab Hypſipyle, Jaſonem excuſari, quod alii volunt, quàm ſubiracundè, quod ille cauſſari poſſet concedi.

g *Signetur*] Vidi jam iratam Hypſipylen, quæ Jaſonem non dignatur alloqui, ſed tertiâ perſonâ utitur. Ita & loquitur Soſtrata apud Terentium, quæ præſentem virum ſub eâdem tertiâ perſonâ arguit. Gall. dicerets eodem charactere. *Le vent tant contraire que l'on voudra, on à bien tôt mis ſon nom au bas d'une lettre.* Angl. *Let the wind be as contrary as it will, one's name is quickly ſet to the bottom of a letter.*

h *Cur*] Et iracundiam indicat hæc interrogatio. *Cur priùs famâ quàm epiſtolâ tuâ didici?*

i *Iſſe ſub juga*] *A te domita fuiſſe.* Pharmacum à Medeâ, quæ ipſum Jaſonem amabat, eâ cauſâ acceperat, Apollodoro auctore. Quamquam alii aliter.

k *Boves*] *Tauros Marti ſacros, æripedes, & naribus ignem efflantes; quibus indomitis vellus aureum tolli non poterat.*

l *Seminibus*] Serpentis dentes intelligit, quos ſeminare Jaſonem Æetes imperaverat; ex quibus homines armati nati ſunt.

m *Segetes*] Id eſt *Multitudinem virorum.* Ita etiam dixit Virgilius, *Seges telorum.*

n *Non eguiſſe*] Cùm Medeæ monitu, lapidem, aut lapides, ut alii volunt, inter eos armatos Jaſon projeciſſet, fabula eſt eos in ſeſe arma convertiſſe, & mutuis vulneribus concidiſſe; tametſi Apollodorus ſcribit à Jaſone etiam, cùm inter ſe diffiderent, mactatos fuiſſe.

[o] Pervigilem [p] ſpolium pecudis ſervâſſe draconem,
Rapta tamen forti vellera [q] fulva manu?
[r] O, ego ſi poſſem [s] timidè credentibus, *Iſta Ipſe mihi ſcripſit*, dicere, [t] quanta forem!
[u] Quid queror officium lenti ceſſâſſe mariti?
[x] Obſequium, maneo ſi tua, grande tuli.
Barbara narratur veniſſe [y] venefica tecum,
In mihi promiſſi parte recepta tori.
Credula res amor eſt. Utinam temeraria dicar
Criminibus falſis inſimulâſſe virum!
Nuper ab [z] Hæmoniis hoſpes mihi Theſſalus oris
Venerat; & tactum vix bene limen erat:
[a] *Æſonides*, dixi, *quid agit meus?* [b] Ille [c] pudore
[d] Hæſit in oppoſitâ lumina fixus humo.
Protinus exilui; tunicîſque à pectore [e] ruptis,
[f] *Vivit? an*, exclamo, *me quoque fata* [g] *trahunt?*

INTERPETATIO.

Draconem inſomnem cuſtodiviſſe ovis exuvias. vellera tamen aurea ablata forti tuâ manu? O, ſi mihi liceret dicere iis, qui ægrè iſta *credunt*, Ipſe mihi ſcripſit iſta, *quanta eſſem! Quamobrem queror officium ſegnis mariti retardatum eſſe? Magno fruor officio, ſi ſum tua. Veneficam barbaram tecum ferunt advectam eſſe admiſſam in partem lecti mihi promiſſi. Amor eſt res, quæ facilè credit. Utinam levis dicar maritum arguiſſe, fictis criminibus! Nuper mihi advena acceſſerat è regione Theſſalicâ; & vix bene domum ingreſſus erat:* Quid agit meus Jaſon, *dixi? Ille habens oculos in terram adverſam defixos, pudore conticuit. Continuò me proripui, & veſtibus à pectore diſcerptis, exclamo*, Vivitne? an fata me quoque vocant?

NOTÆ.

o *Pervigilem*] Præter tauros æripides, fuit enim draco immenſæ magnitudinis, qui vellus aureum ſervaret, nec unquam dormiret.

p *Spolium*] *Pellem arietis.*

q *Fulva*] Auri color eſt fulvus; adeóque velleris aurei.

r *O, ego*] In melioribus ſcriptis *Hoc ego*, legitur; in aliis *hæc*; quod placuit Heinſio, *O, ego*, retinuimus.

s *Timidè*] Id eſt, *Vix ea credentibus, quæ de vellere aureo à te ſublato referuntur.*

t *Quanta*] *Quàm magna & felix!*

u *Quid queror*] Corrigit quòd conqueſta eſt de officii negligentiâ, cùm majora habeat, quibus dolendum ſit.

x *Obſequium*] Si rem ipſa ſpectes. Gall. diceres, *Je ſerai trop heureuſe, ſi vous me voulez encore pour vôtre femme.* Angl. *I ...ll be too happy. if you pleaſe to let me be ...r wiſe ſtill.* Quaſi dicat, non enim eſſe ...aritum Jaſonem, à quo multa officia ſint expetenda; ſatis eſſe, ſi in capitalibus qualemcunque præſtet obſequii ſpeciem.

y *Venefica*] Medeam intelligit, cujus veneficia notiora ſunt, quàm ut iis opus ſit chartam inficere.

z *Hæmoniis*] *Theſſalis*; ab Æmo monte, quod Servio placuit; vel potiùs, ut volunt illi, qui Servium refellunt, ab Æmone rege Theſſaliæ, *Æmonia* dicta.

a *Æſonides*] *Jaſon Æſonis filius.*

b *Ille*] *Hoſpes*, ſcilicet.

c *Pudore*] *Quia ea mihi dicere reformidabat, quæ tu feciſti.*

d *Hæſit*] *Tacuit.*

e *Ruptis*] Alii *raptis*, iidemque meliores, teſte Heinſio.

f *Vivit?*] Verba ſunt Hypſipyles, hoſpitem de Jaſone interrogantis.

g *Trahunt*] Perinde loquitur, ac ſi dolenti ſibi moriendum eſſet, extincto marito ſuo.

Vivit,

Vivit, ait; [h] timidumque mihi jurare coëgi.
Vix mihi, [i] teſte Deo, credita vita tua eſt.
[k] Ut rediît animus, tua facta requirere cœpi.
[l] Narrat ahenipedes Martis [m] arâſſe boves:
[n] Vipereos dentes in humum pro ſemine jactos,
Et ſubitò natos arma tuliſſe viros:
[o] Terrigenas populos, [p] civili Marte peremptos,
Implêſſe ætatis fata [q] diurna ſuæ.
Devicto ſerpente, [r] iterum, ſi vivat Iaſon,
Quærimus. [s] Alternant ſpeſque timorque fidem.
Singula dum narrat; [t] ſtudio [u] curſuque loquendi,
Detegit ingenio [x] vulnera facta tuo.

INTERPRETATIO.

Vivit, *reſpondit* ille; *& coëgi illum paventem mihi* illud *ſacramento confirmare. Vix credidi te vivere, Deo teſte. Ut rediît mihi animus, cœpi de tuis factis quærere. Narrat* ille *taurus Martis ahenipedes terram ſubvertiſſe, dentes draconis in terram miſſos pro ſemine, & ſtatim ortos viros arma geſtâſſe: gentem terrâ genitam interfectam bello inteſtino, preſunctam fatis diurnis vitæ ſuæ. Quærimus denuo, num Jaſon vitâ fruatur, dracone ſuperato: ſpes & timor viciſſim occupant fidem. Dum narrat hoſpes ſingula; affectu, & fluxu ſermonis aperit vulnera impacta tuo animo.*

NOTÆ.

h *Timidumque*] Cùm ideo hoſpitem vereri crederet Hypſipyle, quòd Jaſon mortuus eſſet, neque tamen id dicere vellet, ipſa eum hoſpitem ſacramento dicta confirmare coëgit.

i *Teſte Deo*] Id eſt, *Quamvis Deum in teſtimonii fidem ſacramento hoſpes citâſſet.* Vide verò quàm eleganter, & ad ſcopum appoſitè hæc omnia à poëtâ inflectantur, & in majus effingantur.

k *Ut rediît*] Vulgati codices, *Utque animus rediît*, quem locum quorundam librorum fide nitori ſuo reſtituit Heinſius;- qui etiam plurimos locos profert, ubi ultima ſyllaba producitur in *rediît*, ſicut & in *adîît*, *abîît*, *inîît*, &c.

l *Narrat ahenipedes*] Vetuſta exemplaria, *Narrat & æripides*, alii, *narrat æripedes*, pro quibus interpolâſſe correctores credit Heinſius *Rettulit æripides*. Ille verò, quam retinuimus lectionem, reſtituit *Ahenipedes*, id eſt, *pedes ex ære habentes*, quomodo Horatius *murum aheneum* dixit; Virgilius *lucem aheneam*.

m *Arâſſe*] Poſtquam à Jaſoni domiti eſſent.

n *Vipereos*] Fabulantur nonnulli, partem fuiſſe dentium ejus draconis, quem Cadmus interfecit.

o *Terrigenas*] Natos ex ſerpentis ſatis dentibus armatos viros intelligit, qui ex terrâ fuerunt geniti.

p *Civili*] Quia, ut antè diximus, iſti in ſeſe arma ſua converterunt.

q *Diurna*] Quia eodem quo nati, eodem ſunt die interempti.

r *Iterum*] Refertur ad *quærimus*. Dicit Hypſipyle, ſe, auditâ Jaſonis de vellere aureo hiſtoriâ, de novo ab hoſpite petiviſſe, num idem ille Jaſon viveret.

s *Alternant*] Dicit ſe Jaſonis causâ modo bene ſperâſſe, modò malè timuiſſe, quamdiu hoſpes ejus hiſtoriam perſequeretur.

t *Studio*] Id eſt, *Dum hoſpes ſigillatim & ſuo ordine mirabilia de te ſtudet enarrare, detegit*, &c.

u *Curſuque*] Quaſi non datâ operâ hoſpes, ſed orationis æſtu abreptus, Jaſonis erga Medeam amorem propalaverit.

x *Vulnera*] *Medeæ amorem.*

Heu! [y] ubi pacta fides? ubi connubialia jura?
Faxque [z] ſub arſuros dignior ire rogos?
Non ego ſum [a] furtim tibi cognita. Pronuba [b] Juno
Adfuit, & ſertis [c] tempora vinctus Hymen.
[d] At mihi nec Juno, nec Hymen, ſed triſtis [e] Erinnys
Prætulit infauſtas ſanguinolenta faces.
Quid mihi cum [f] Minyis? quod cum [g] Tritonide pinu?
Quid tibi cum patriâ, navita [h] Tiphy, meâ?
[i] Non erat hîc aries villo ſpectabilis aureo:
Nec ſenis [k] Æëtæ regia [l] Lemnos erat.
Certa fui primò (ſed me mala fata trahebant)
[m] Hoſpita [n] fœmineâ pellere caſtra manu.

INTERPRETATIO.

Heu! ubi fides promiſſa; ubi jura conjugalia, & fax dignior venire ſub pyras flagraturas? Ego non ſum tibi juncta clanculum. Juno pronuba adfuit, & Hymen redimitus caput coronis. At neque Juno, neque Hymen, ſed luctuoſa Erinnys ſanguine infecta prætulit mihi triſtes tædas. Quod mihi negotium cum Argonautis? Quodnam cum Argo navi? Quid tibi cum patriâ meâ, nauta Tiphy? Non erat hîc ovis conſpicua vellere aureo. Nec Lemnos erat aula ſenis Æëtæ. Primò decrevi (ſed mala fata me cogebant) exturbare caſtra hoſpita manu muliebri.

NOTÆ.

y *Ubi pacta fides*] Poſtquam apertiùs, quæ de Jaſonis immutato amore noverat, Hypſipyle declaravit, graviùs in eum invehitur.

z *Sub arſuros*] Id eſt, *Quæ potiùs in funeribus adhibenda fuiſſet, quàm in Nuptiis.* Mos verò fuit in illis, ut qui neceſſitudine proximus eſſet, averſus, rogo, accensâ face, ignem ſupponeret.

a *Furtim cognita*] Honeſtiſſimè quæ turpiſſima ſunt, explicat. Id eſt, non tibi conjuncta fui per adulterium, aut fornicationem, ſed per juſtum matrimonium.

b *Juno adfuit*] Adeóque legitimum fuit matrimonium.

c *Tempora vinctus*] Phraſis Græca Horatio familiaris, pro *vincta Tempora habens.*

d *At mihi*] Dixerat Junonem nuptiis ſuis adfuiſſe, ut juſtum matrimonium ſuum faceret. Jam loquendi formulam corrigit; vultque matrimonium equidem legitimum fuiſſe, ſed in eo Junonem non viſam fuiſſe.

e *Erinnys*] *Furia.* Tres fuerunt, quæ etiam *Diræ & Eumenides* dictæ.

f *Minyis*] *Argonautis.* Fuerunt illi populi Theſſaliæ, qui Jaſonem in expeditionem Colchicam ſequuti ſunt: quamvis aliter Hyginus.

g *Tritonide*] Id eſt, *Argo navi*; à Pallade, quæ, à Tritone palude, ubi nata creditur, *Tritonia* dicta eſt. Navis verò ideo à Pallade denominata, quòd ejus conſilio à Jaſone, adminiſtro Argo, contexta fuerit.

h *Tiphy*] Fuit Typhis navis gubernator. Quòd verò ita animatis & inanimatis iraſcitur Hypſipyle, id totum in Jaſonem redundat.

i *Non erat*] Quaſi dicat, *Quamobrem huc veniſti?* Cum quo verò potiſſimùm rixetur, nec quâ de causâ, neſcit Hypſipyle; quod maximum indicat dolorem.

k *Æëtæ*] Fuit Æëtes, ſive Æëta, Solis filius, Medeæ pater, rex Colchorum.

l *Lemnos*] Maris Ægæa inſula, propemodum ultima ad Septentrionem, ubi Hypſipyle regnavit.

m *Hoſpita*] *Hoſpitum Argonautarum.*

n *Fœmineâ*] Viros ſuos interfeciſſe Lemniades in argumento vidimus. Quod quidem factum, quia ob fœtorem à Venere iratâ immiſſum, ab iis ſpernerentur.

Lemnia-

Lemniadeſque viros, [o] nimiùm quoque, vincere nôrunt.
[p] Milite tam forti [q] vita tuenda fuit.
Urbe [r] virum [s] vidi, tectoque animoque recepi:
Hîc tibi biſque æſtas, biſque cucurrit hyems.
Tertia meſſis erat; cùm tu, dare vela [t] coactus,
[u] Implêſti lacrymis talia verba tuis:
[x] Abſtrahor, Hypſipyle: ſed (dent modò fata recurſus)
Vir tuus hinc abeo: vir tibi ſemper ero.
Quod [y] tamen è nobis gravidâ celatur in alvo,
[z] Vivat; & ejuſdem [a] ſimus uterque parens.
[b] Hactenus: &, lacrymis in [c] falſa cadentibus ora,
[d] Cætera te memini non potuiſſe loqui.
Ultimus è ſociis [e] ſacram conſcendis in Argo.
Illa volat: ventus [f] concava vela tenet.

INTERPRETATIO.

Lemniades ſciunt etiam optimè viros quoque ſuperare. Vita fuit defendenda tam ſtrenuo milite. Vidi virum in urbe, excepi in ædes & in cor: hîc æſtas bis tibi præteriît, & bis hyems. Tertia meſſis venerat, cùm tu coactus committere vela ventis, *cumulâſti talia verba lacrymis tuis: Abripior, Hypſipyle, ſed (fata concedant tantùm reditum) hinc maritus tuus diſcedo; ſemper ero tibi maritus. Interim quod abſconditur è nobis in utero tuo tumido, tollatur, & ſimus uterque parens ejuſdem. Hactenus: & lacrymis fluentibus per ſimulatos vultus, memini te non potuiſſe cætera proferre. Poſtremus ex ſociis aſcendis in ſacram Argo. Illa velociſſimè fugit; ventus occupat vela concava.*

NOTÆ.

o *Nimium*] Pro *valde, maximè:* ſic Terentius in Eunuch.

Os tuum impudens videre nimiùm vellem.

p *Milite*] *Lemniadibus,* ſcilicet, *mulieribus.*

q *Vita*] Quies, & vitæ jucunditas intelligenda eſt; ut ſæpe ea vox apud Terentium uſurpatur. Neque enim Hypſipyles vitæ ſtruxit inſidias. Sed monet Heinſius in uno codice Voſſiano pro diverſâ lectione *ripa* eſſe, quod tametſi non ob eaſdem rationes, ut quidem illi, mihi quoque placeret.

r *Virum*] *Te,* ſcilicet.

s *Vidi*] Heinſio vehementer friget vox iſta, proque eâ ſcribit *vidua*; quod certè, ſi paterentur membranæ, elegantiſſimum videretur; fuerit enim maximum beneficium, quòd mœnibus receptus ſit Jaſon, unde omnes viri deturbati fuiſſent.

t *Coactus*] Ab Hercule & aliis.

u *Implêſti*] Significat ſine lacrymis eum non potuiſſe loqui.

x *Abſtrahor*] Id eſt, *Per vim & contra voluntatem meam abducor.*

y *Tamen*] Quamvis diſcedam.

z *Vivat*] *Ne interficiatur.* Jam alicubi, nî fallor, de barbarâ pueros perpendi conſuetudine, apud veteres Ethnicos receptâ, admonuimus. Sed Hypſipylem opus fuit inſuper hortari, ut partum tolleret, ne ſi maſculum enixa eſſet, more patrio interficeretur.

a *Simus*] *Sitque pariter idem tuus ſatis amoris noſtris pignus:* nam iſtud eſt intelligendum. Videntur reipſa uterque parens unum fieri in libris.

b *Hactenus*] Id eſt, *Eò uſque pervenit oratio tua. Hæc locutus es. Non ultrà progreſſus es.*

c *Falſa*] Fictas fuiſſe lacrymas, & verba, & vultum, contendit Hypſipyle.

d *Cætera*] *Quæ velle te pronunciare geſtus & conatus indicabant.*

e *Sacram*] Quia Palladis curâ fabricata fuerat; deinde etiam propter malum, aut tabulam vocalem & fatidicam ex Dodonæâ ſylvâ, indicante Minervâ, deciſam.

f *Concava*] Cùm ventis inflantur.

Heu! [y] ubi pacta fides? ubi connubialia jura?
Faxque [z] ſub arſuros dignior ire rogos?
Non ego ſum [a] furtim tibi cognita. Pronuba [b] Juno
Adfuit, & ſertis [c] tempora vinctus Hymen.
[d] At mihi nec Juno, nec Hymen, ſed triſtis [e] Erinnys
Prætulit infauſtas ſanguinolenta faces.
Quid mihi cum [f] Minyis? quod cum [g] Tritonide pinu?
Quid tibi cum patriâ, navita [h] Tiphy, meâ?
[i] Non erat hîc aries villo ſpectabilis aureo:
Nec ſenis [k] Æëtæ regia [l] Lemnos erat.
Certa fui primò (ſed me mala fata trahebant)
[m] Hoſpita [n] fœmineâ pellere caſtra manu.

INTERPRETATIO.

Heu! ubi fides promiſſa; ubi jura conjugalia, & fax dignior venire ſub pyras flagraturas? Ego non ſum tibi juncta clanculum. Juno pronuba adfuit, & Hymen redimitus caput coronis. At neque Juno, neque Hymen, ſed luctuoſa Erinnys ſanguine infecta prætulit mihi triſtes tædas. Quod mihi negotium cum Argonautis? Quodnam cum Argo navi? Quid tibi cum patriâ meâ, nauta Tiphy? Non erat hîc ovis conſpicua vellere aureo. Non Lemnos erat aula ſenis Æëtæ. Primò decrevi (ſed mala fata me cogebant) exturbare caſtra hoſpita manu muliebri.

NOTÆ.

y *Ubi pacta fides*] Poſtquam, apertiùs, quæ de Jaſonis immutato amore noverat, Hypſipyle declaravit, graviùs in eum invehitur.

z *Sub arſuros*] Id eſt, *Quæ potiùs in funeribus adhibenda fuiſſet, quàm in Nuptiis.* Mos verò fuit in illis, ut qui neceſſitudine proximus eſſet, averſus, rogo, accenſâ face, ignem ſupponeret.

a *Furtim cognita*] Honeſtiſſimè quæ turpiſſima ſunt, explicat. Id eſt, non tibi conjuncta fui per adulterium, aut fornicationem, ſed per juſtum matrimonium.

b *Juno adfuit*] Adeóque legitimum fuit matrimonium.

c *Tempora vinctus*] Phraſis Græca Horatio familiaris, pro *vincta Tempora habens.*

d *At mihi*] Dixerat Junonem nuptiis ſuis adfuiſſe, ut juſtum matrimonium ſuum faceret. Jam loquendi formulam corrigit; vultque matrimonium equidem legitimum fuiſſe, ſed in eo Junonem non viſam fuiſſe.

e *Erinnys*] *Furia.* Tres fuerunt, quæ etiam *Diræ & Eumenides* dictæ.

f *Minyis*] *Argonautis.* Fuerunt illi populi Theſſaliæ, qui Jaſonem in expeditionem Colchicam ſequuti ſunt: quamvis aliter Hyginus.

g *Tritonide*] Id eſt, *Argo navi*; à Pallade, quæ, à Tritone palude, ubi nata creditur, *Tritonia* dicta eſt. Navis verò ideo à Pallade denominata, quòd ejus conſilio à Jaſone, adminiſtro Argo, contexta fuerit.

h *Tiphy*] Fuit Typhis navis gubernator. Quòd verò ita animatis & inanimatis iraſcitur Hypſipyle, id totum in Jaſonem redundat.

i *Non erat*] Quaſi dicat, *Quamobrem huc veniſti?* Cum quo verò potiſſimùm rixetur, nec quâ de causâ, neſcit Hypſipyle; quod maximum indicat dolorem.

k *Æëtæ*] Fuit Æëtes, ſive Æëta, Solis filius, Medeæ pater, rex Colchorum.

l *Lemnos*] Maris Ægæa inſula, propemodum ultima ad Septentrionem, ubi Hypſipyle regnavit.

m *Hoſpita*] *Hoſpitum Argonautarum.*

n *Fœmineâ*] Viros ſuos interfeciſſe Lemniades in argumento vidimus. Quod quidem factum, quia ob fœtorem à Venere iratâ immiſſum, ab iis ſpernerentur.

Lemniadeſque viros, [o] nimiùm quoque, vincere nôrunt.
[p] Milite tam forti [q] vita tuenda fuit.
Urbe [r] virum [s] vidi, tectoque animoque recepi:
Hîc tibi biſque æſtas, biſque cucurrit hyems.
Tertia meſſis erat; cùm tu, dare vela [t] coactus,
[u] Implêſti lacrymis talia verba tuis:
[x] Abſtrahor, Hypſipyle: ſed (dent modò fata recurſus)
Vir tuus hinc abeo: vir tibi ſemper ero.
Quod [y] tamen è nobis gravidâ celatur in alvo,
[z] Vivat; & ejuſdem [a] ſimus uterque parens.
[b] Hactenus: &, lacrymis in [c] falſa cadentibus ora,
[d] Cætera te memini non potuiſſe loqui.
Ultimus è ſociis [e] ſacram conſcendis in Argo.
Illa volat: ventus [f] concava vela tenet.

INTERPRETATIO.

Lemniades ſciunt etiam optimè viros quoque ſuperare. Vita fuit defendenda tam ſtrenuo milite. Vidi virum in urbe, excepi in ædes & in cor: hîc æſtas bis tibi præteriît, & bis hyems. Tertia meſſis venerat, cùm tu coactus committere vela ventis, *cumulâſti talia verba lacrymis tuis: Abripior, Hypſipyle, ſed (fata concedant tantùm reditum) hinc maritus tuus diſcedo; ſemper ero tibi maritus. Interim quod abſconditur è nobis in utero tuo tumido, tollatur, & ſimus uterque parens ejuſdem. Hactenus: & lacrymis fluentibus per ſimulatos vultus, memini te non potuiſſe cætera proferre. Poſtremus ex ſociis aſcendis in ſacram Argo. Illa velociſſimè fugit; ventus occupat vela concava.*

NOTÆ.

o *Nimium*] Pro *valde, maximè:* ſic Terentius in Eunuch.

Os tuum impudens videre nimiùm vellem.

p *Milite*] *Lemniadibus,* ſcilicet, *mulieribus.*

q *Vita*] Quies, & vitæ jucunditas intelligenda eſt; ut ſæpe ea vox apud Terentium uſurpatur. Neque enim Hypſipyles vitæ ſtruxit inſidias. Sed monet Heinſius in uno codice Voſſiano pro diverſâ lectione *ripa* eſſe, quod tametſi non ob eaſdem rationes, ut quidem illi, mihi quoque placeret.

r *Virum*] *Te,* ſcilicet.

s *Vidi*] Heinſio vehementer friget vox iſta, proque eâ ſcribit *vidua*; quod certè, ſi paterentur membranæ, elegantiſſimum videretur; fuerit enim maximum beneficium, quòd mœnibus receptus ſit Jaſon, unde omnes viri deturbati fuiſſent.

t *Coactus*] Ab Hercule & aliis.

u *Implêſti*] Significat ſine lacrymis eum non potuiſſe loqui.

x *Abſtrahor*] Id eſt, *Per vim & contra voluntatem meam abducor.*

y *Tamen*] Quamvis diſcedam.

z *Vivat*] *Ne interficiatur.* Jam alicubi, nî fallor, de barbarâ pueros perpendi conſuetudine, apud veteres Ethnicos receptâ, admonuimus. Sed Hypſipylem opus fuit inſuper hortari, ut partum tolleret, ne ſi maſculum enixa eſſet, more patrio interficeretur.

a *Simus*] *Sitque pariter idem tuus fœtis amoris noſtris pignus:* nam iſtud eſt intelligendum. Videntur reipſa uterque parens unum fieri in libris.

b *Hactenus*] Id eſt, *Eò uſque pervenit oratio tua. Hæc locutus es. Non ultrà progreſſus es.*

c *Falſa*] Fictas fuiſſe lacrymas, & verba, & vultum, contendit Hypſipyle.

d *Cætera*] *Quæ velle te pronunciare geſtus & conatus indicabant.*

e *Sacram*] Quia Palladis curâ fabricata fuerat; deinde etiam propter malum, aut tabulam vocalem & fatidicam ex Dodonæâ ſylvâ, indicante Minervâ, deciſam.

f *Concava*] Cùm ventis inflantur.

Cærula

Cærula propulſæ [g] ſubducitur unda carinæ:
[h] Terra tibi, nobis aſpiciuntur aquæ.
[i] In latus omne patens turris circumſpicit undas,
Huc [k] feror: & lacrymis oſque ſinuſque madent.
Per lacrymas ſpecto; cupidæque faventia menti
Longiùs aſſueto lumina noſtra vident.
[l] Adde preces caſtas, immiſtaque vota [m] timori,
Nunc quoque te ſalvo perſolüenda mihi.
Vota ego [n] perſolvam? votis Medea [o] fruetur?
Cor dolet; atque irâ miſtus [p] abundat amor.
Dona feram templis, [q] vivum quòd Iaſona perdo?
Hoſtia pro damnis concidat icta meis?
Non equidem [r] ſecura fui; ſemperque verebar,
Ne pater [s] Argolicâ ſumeret urbe nurum.
Argolidas timui: nocuit mihi [t] barbara pellex.
Non expectatâ vulnus ab hoſte tuli.

INTERPRETATIO.

Cærulei fluctus ſubtrahuntur agitatæ navi: verſus terram reſpicis, nos verſus aquam. Turris ex omni parte conſpicua imminet mari. Huc eo; & fac es & ſinus hument lacrymis. Per lacrymas aſpicio; & oculi noſtri faventes animo avido proſpiciunt longiùs quam ſoliti erant. Adde preces pudicas & vota cum metu conjuncta, quæ etiam nunc debeo exſolvere, te ſalvo. Ego exſolvam vota? Medea gaudebit votis? Cordi ægrè eſt, atque amor miſtus irâ affluit. Feram munera in templa, quia amitto Jaſona vivum? Hoſtia percuſſa cadat pro damnis meis? Non equidem vixi ſine curâ, & ſemper timebam, ne pater tuus diligeret nurum ex urbe Theſſalicâ. Reformidavi Theſſalicas; offecit mihi pellex barbara. Illa eſt plaga ab hoſte improviſâ.

NOTÆ.

g *Subducitur*] Quando ventis & remis navis impellitur, & velociter currit, non modò terræ, ſed maris etiam undæ, adeóque mare fugere & ſubtrahi videtur.

h *Terra*] Sic ſolent qui abeunt & qui remanent in ſeſe mutuò ora convertere, donec extremum *vale* dicere cogantur, quando per locorum diſtantiam omnino ſeparantur.

i *In latus*] Quæ ergo editiſſima erat. Locum deſcribit, unde diſcedentem Jaſonem ſpectâſſe dicit.

k *Feror*] Certè iſtud eſt ex intimo amoris ſinu depromptum; & quàm lepidum eſt, tam eſt & tenerum.

l *Adde*] Pro *addo*, ſeu *addidi*. Ita & ex affectu majore, vel etiam variandi causâ, loqui amamus.

m *Timori*] Timebat Jaſoni ſuo Hypſipyle, quem magnis periculis ſeſe objectare videbat.

n *Perſolvam*] Cum maximâ indignatione iſtud eſt pronunciandum, quia dolori maximo verſibus præcedentibus cauſa ſubſtrata eſt, iraque uſque ad extremum repreſſa. Attentè, qui volet proficere, poëtæ artem indagabitur; nec verò pœnitebit.

o *Fruetur*] *Eorum utilitate & fructu gaudebit?*

p *Abundat*] Iſtud quoque ex naturâ. Nam irâ ſpiritus animales irritantur, & ad id quod agimus promptiores redduntur. Itaque ne iraſcatur qui amat, niſi ametur.

q *Vivum perdo*] In vocibus & in re eſt repugnantia. Atque hæc omnia ironicè & per indignationem ſunt proferenda.

r *Secura*] *De matrimonio noſtro*, ſcilicit.

s *Argolicâ*] *Theſſalicâ:* nam etiam Theſſalia *Argos Pelagiſcum* dicta eſt.

t *Barbara*] *Medea.*

Nec

Nec facie meritiſve placet; ſed carmine [u] movit:
Diraque cantatâ pabula [x] falce metit.
Illa reluctantem curru [y] deducere Lunam
Nititur, & tenebris [z] abdere Solis equos.
Illa refrænat aquas, [a] obliquaque flumina ſiſtit:
Illa loco ſilvas, [b] vivaque ſaxa movet.
Per [c] tumulos errat paſſis diſcincta [d] capillis.
Certaque de tepidis colligit oſſa rogis.
Devovet abſentes; ſimulacraque cerea [e] figit,
Et miſerum tenues in [f] jecur urget acus.
Et quæ neſciêrim [g] meliùs: malè quæritur herbis,
Moribus & formâ conciliandus, amor.
Hanc potes amplecti? thalamoque relictus in uno
Impavidus ſomno nocte [h] ſilente frui?
[i] Scilicet ut [k] tauros, ita te juga ferre coëgit:
Quâque feros angues, te quoque mulcet ope.

INTERPRETATIO.

e illa tibi *grata eſt formâ vel beneficiis;* te *incantamentis pellexit: & vellit ber-* *noxias falce incantatâ. Illa conatur de-* *bere curru Lunam reſiſtentem, & abſcon-* *e tenebris equos Solis. Illa retinet undas,* *coërcet flumina ſinuoſa: illa deturbat ſylvas* *vivas rupes loco* ſuo. *Diſcincta vaga-* *per ſepulcra comâ ſparſâ, & legit quæ-* *s oſſa de rogis calidis. Mala precatur ab-* *ſentibus; & transverberat imagines cereas; & defigit in miſerum jecur acus exiles. Et quæ meliùs ignoraverim: amor malè captatur herbis, qui debet allici moribus & pulcritudine. Hanc non metuis fovere; & in eodem lecto deſtitutus poteſne dormire ſine metu per noctis ſilentium? Nimirum coëgit te jugum pati, ut coëgit tauros: & mollit te quoque eâdem operâ, quâ* mollit *ſævos ſerpentes.*

INTERPRETATIO.

Movit] *Te ad ſui amorem incantamentis* *ulit.*

Falce] Ex magicâ arte, quaſdam herbas diverſa uſu velli, aut indici oportebat. ue iſtud poſterius falce æneâ ad Lunam itatum eſſe ex Virgilio diſcimus.

Deducere] Id eſt, *Prorsùs venefica eſt* *lea.* Sic etiam dixit Tibullus. *antus & è curru Lunam deducere tentat.*

Abdere] Id eſt, *Solem ipſum lumine ſuo* *are.*

Obliqua] Epitheton fluminum, quorum us obliquus eſt.

Vivaque] Id eſt, *Ibi nata, & magna,* terræ implantata videntur. Gall. *Des* *ers.* Angl. *Rocks.*

Tumulos] *Sepulcra.*

Diſcincta] Ex diſciplinâ magicâ hæc ia tranſcripta ſunt. Sed vide quàm apè & ad ſcopum convenienter, quàm & jucundè variata oratio.

Figit] Ut, quemadmodum imago cerea & illud vulnus acceperit, ita & ille quem repræſentat, hoc aut illo affectu tangatur, *&c.* In his luſerunt etiam Virgilius & Horatius; quos, ſi cum illis ridere voles, videbis.

f *Jecur*] Quod ſedem dicunt amoris, ut ita percutiatur ille, cujus eſt illa imago.

g *Meliùs*] Multa alia peſſimâ arte dicit Medeam facere, quæ à ſe meliùs ignorentur, quàm cognoſcantur.

h *Silente*] *Per noctis ſilentium,* quod ad pavorem incutiendum etiam aptum eſt.

i *Scilicet*] Vide mihi, quæſo, quale ſit poëtæ ingenium; in quas ſe induat formas; & quomodo ex quolibet efficiat quidlibet. Hypſipylen verſibus proximè præcedentibus Jaſonem à Medeæ amore retrahentem, induxit: nunc cùm videtur illa rationum ſuarum vim infringere velle, illis pondus addit, ſeu potiùs ex iis novum argumentum ad Medeam alienandam colligit.

k *Tauros*] Quos Medeæ ope Jaſon perdomuit.

Adde

Adde, quòd adſcribi factis [l] procerumque tuiſque
[m] Se favet; & [n] titulo conjugis uxor obeſt.
Atque aliquis [o] Peliæ de partibus acta venenis
[p] Imputat, & populum, qui ſibi credat, habet.
[q] Non hæc Æſonides, ſed [r] Phaſias [s] Æëtine
Aurea [t] Phryxeæ terga [u] revellit ovis.
Non [x] probat Alcimede mater tua; conſule matrem:
Non pater, à [y] gelido cui venit axe nurus.
Illa ſibi [z] Tanaï, [a] Scythiæque paludibus udæ
Quærat, & à patriâ [c] Phaſidos uſque, virum.

INTERPRETATIO.

Adjice quòd illa *ſe gaudet auctorem celebrari factorum tuorum, & principum* Argonautarum, *& conjux nocet laudibus mariti. Atque aliquis ex factione Peliæ adſcribit facta* tua *venenis, & habet plebem, quæ ſibi fidem adhibeat. Non Jaſon, ſed Medea abſtulit pellem auream arietis Phryxei. Alcimede mater tua non laudat; conſilium pete à matre [illegible] non laudat pater, cui advehitur nurus à polo glaciali. Illa exquirat ſibi maritum ex Tanai [illegible] & paludibus Scythiæ humidæ, & uſque [illegible] patriâ Phaſidis.*

NOTÆ.

l *Procerum*] Caſtoris, Pollucis, Herculis, &c.

m *Se favet*] Venuſtè; alii *ſe facit*. Gall. *Elle prend plaiſir, elle ſe vante*. Angl. *She takes pleaſure, ſhe boaſts*. Hactenus verò in odium, nunc in invidiam Hypſipyle Medeam ideo conatur adducere, quòd in ſe tot heroüm gloriam derivaret.

n *Titulo*] *Laudibus tuis detrahit*.

o *Peliæ de partibus*] Id eſt, *Ex iis qui Peliæ partes ſequuntur, ipſi favent, tibique ſunt infenſi*.

p *Imputat*] *Dicit, non virtute tuâ, ſed Medeæ venenis, omnia facta fuiſſe, quæ in expeditione Colchicâ facta ſunt*.

q *Non hæc*] Intellige hæc verba eſſe cujuſpiam Peliæ fautoris, quibus Jaſonis gloriam minueret.

r *Phaſias*] *Medea*, à Phaſide Colchorum fluvio.

s *Æëtine*] *Æëtæ filia*; quemadmodum Neptunine, Nereine Oceanine, aliaque patronymica formantur. Sequutus verò ſum Heinſii correctionem, quam ex veteri erasâ lectione, utcumque tamen apparente, deinde etiam Salmaſii approbatione, confirmavit.

t *Phryxeæ*] A Phryxo, Athamantis & Nepheles filio, qui Jovi, vel, ut alii volunt Marti, apud Colchos arietem, quo Helleſpontum transfretaverat, immolavit.

u *Revellit*] Bene *revellit*: nam arietis [illegible] pellem, ſeu vellus aureum in templo Martis [illegible] Phryxus affixit.

x *Probat*] *Ea omnia*, ſcilicet, *quæ de* [illegible] *& Medeâ prædicantur*; *aut ab hoſtibus* [illegible] *in te jactantur*.

y *Gelido*] Colchide, ſcilicet, quæ reſpectu [illegible] Græciæ gelida eſt, utpote magis ad Septentrionem inclinans. Cæterùm invidiosè iſtu[illegible] auxit, quomodo Gallicè diceremus. Gal[illegible] *Du fonds de Septentrion*, vel, *des glaces* [illegible] *Pole*. Angl. *The fartheſt part of the North*[illegible] *the ice of the Pole*. Nam ab axe, ſeu polo [illegible] multùm diſtat Colchis.

z *Tanaï*] Tanaïs fluvius eſt notiſſimus [illegible] Aſiam ab Europâ diſterminans.

a *Scythiæque*] Scythia regio eſt, cujus [illegible] pars una Aſiæ, altera Europæ adſcribitur. [illegible] Iracundè verò ad barbaros, & magis [illegible] ſeptentrionem, Medeam, quæ ſibi maritum [illegible] quærat, remittit Hypſipyle.

b *A patriâ*] Id eſt, *Ex Colchidis*, [illegible] *Armeniæ montibus*, unde ortum ſuum [illegible] cere volunt fluvium Phaſidem.

c *Phaſidos*] Phaſis fluvius eſt profundiſſimus idemque rapidiſſimus, per quem Argonautæ in Colchos navigârunt. *Phaſidos* verò genitivus Græcus eſt; Latinè habet *Phaſis*, vel *Phaſidis*.

Mobilis

Mobilis Æſonide, vernâque incertior aurâ,
Cur tua [d] polliciti pondere [e] verba carent?
Vir meus hinc iêras, vir non meus inde redîſti.
Sim reducis conjux, ſicut euntis eram.
Si te nobilitas, generoſaque nomina tangunt;
En ego [f] Minoö nata Thoante feror.
[g] Bacchus avus, Bacchi conjux [h] redimita coronâ,
Præradiat ſtellis [i] ſigna minora ſuis.
Dos tibi [k] Lemnos erit, terra [l] ingenioſa colenti:
Me quoque res tales inter habere potes.
[m] Nunc etiam peperi. Gratare [n] ambobus, Iaſon:
[o] Dulce mihi gravidæ fecerat [p] auctor onus.
Felix in [q] numero quoque ſum; prolemque gemellam
[r] Pignora [s] Lucinâ bina favente dedi.
Si quæris, cui ſint ſimiles: [t] cognoſceris illis;
[u] Fallere non nôrunt: cætera patris habent.

INTERPRETATIO.

Inconſtans Jaſon, & levior vento verno quamobrem promiſſa tua non habent fidem? Abiêras hinc maritus meus, rediiſti maritus non meus. Sim uxor reducis, ſicut eram proficiſcentis. Si movearis nobilitate & magnificis titulis; en ego dicor genita Thoante Minoö. Bacchus eſt mihi *avus.* Ariadne *Bacchi conjux circumdata coronâ prælucet ſignis minoribus ſtellis ſuis. Dos erit tibi Lemnos, terra fœcunda cultori: potes quoque habere me inter res tam præclaras. Nunc etiam ſum enixa. Gratulare nobis duobus, Jaſon: auctor reddiderat pondus gratum mihi gravidæ. Sum quoque fortunata in numero, & emiſi binos liberos progeniem geminam, Lucinâ adjuvante. Si petis cui ſint ſimiles, cognoſceris per illos. Neſciunt fraudare, habent alia omnia patris.*

NOTÆ.

d *Polliciti*] Alii habent *pollicito*, quod Heinſio magis arriſit.

e *Verba polliciti*] Pro promiſſis. Nota bene hanc in loquendo rationem & ſolertiam. Quanti uſûs eſſe poteſt? Sed pauci iſtud intelligent, niſi aliquando operi manum admoverint.

f *Minoö*] Thoas enim, pater Hypſipyles, filius fuit Ariadnæ; Ariadna verò Minoëm patrem habuit.

g *Bacchus avus*] Omnino, ſiquidem ille Ariadnen uxorem habuit, ex quâ Thoantem ſuſcepit, patrem Hypſipyles

h *Redimita*] Hanc fabulam ſuprà vidimus in Phyllidis epiſtolâ; ſed nota quàm appoſitè & ex mulierculæ ingenio poëta, Hypſipylen, gloriam ex obviis quibuſque captantem, inducat.

i *Signa*] *Alia ſidera, minora & minùs lucida.* Gall. *Les étoiles de moindre grandeur: les conſtellations moins remarquables.* Angl. *The leſſer ſtars: conſtellations of leſs note.*

k *Lemnos*] *Inſula Lemnos, quæ dos eſt mea: tua erit, cum me uxorem duxeris.*

l *Ingenioſa*] Id eſt, *Fœcunda, fertilis*: nam ingenium terræ etiam tribuitur.

m *Nunc etiam*] Laudat ſe à fœcunditate, quæ ſolet eſſe maritis grata.

n *Ambobus*] *Mihi*, ſcilicet, & *tibi*.

o *Dulce*] *Minùs mihi grave fuit, quòd gravida eſſem, quia ex te eram.*

p *Auctor*] *Jaſon*, ſcilicet.

q *Numero*] Thoantem enim, & Eunæum uno partu edidit.

r *Pignora*] Id eſt, *liberos*; quia ſunt illi amoris conjugalis vincula & quaſi pignora.

s *Lucinâ*] Juno Lucina, quæ parturientibus aderat.

t *Cognoſceris*] Adeóque Jaſoni erant ſimillimi. Atque & iſtud, ad eum in fide & amore retinendum, conferebat.

u *Fallere*] *Sicut Jaſon eorum pater qui matrem fefellit.*

Legatos quos penè dedi [x] pro matre ferendos:
Sed tenuit cœptas ſæva [y] noverca vias.
Medeam timui: [z] plùs eſt Medea novercâ.
Medeæ faciunt ad ſcelus omne manus.
[a] Spargere quæ fratris potuit laniata per agros
Corpora, pignoribus parceret illa meis?
Hanc tamen, ô demens Colchiſque [b] ablate venenis,
Diceris Hypſipyles præpoſuiſſe toro.
Turpiter illa [c] virum cognovit adultera virgo:
Me tibi, teque mihi [d] tæda pudica dedit.
Prodidit [e] illa patrem: rapui [f] de cæde Thoanta.
[g] Deſeruit Colchos: me mea Lemnos habet.
Quid refert, ſcelerata piam ſi vincit, & ipſo
[h] Crimine dotata eſt, emeruitque virum?
Lemniadum facinus culpo, [i] non miror, Iaſon.
[k] Quælibet iratis ipſe dat arma dolor.
Dic age, ſi ventis (ut [l] oportuit) actus iniquis
Intrâſſes portus tuque, [m] comeſque, meos;

INTERPRETATIO.

Quos ferè tradidi portandos legatos pro matre: ſed crudelis noverca impedivit inceptum iter. Reformidavi Medeam; plùs eſt Medea quam noverca. Manus Medeæ aptæ ſunt ad omnem nequitiam. Quæ potuit diſſeminare per campos membra lacerata fratris; illa ignoſceret meis liberis? Tamen, ô inſane, & incantate venenis Colchicis, diceris prætuliſſe hanc lecto Hypſipyles. Illa juvenis adultera cognovit fœdè meum *maritum: fax caſta dedit me tibi, & te mihi. Illa prodidit patrem:* ego *ſubtraxi Thoanta neci.* Illa *reliquit Colchos: Lemnos mea tenet me. Quid intereſt, ſi ſceleſta ſuperat piam, & dotem habet crimen ipſum, &* eo ſibi *conciliavit maritum? Damno flagitium Lemniadum puellarum, non miror, Jaſon. Dolor ipſe ingerit quælibet arma infenſis. Dic, quæſo, ſi pulſus ventis adverſis (ut decuit) tu & comes introîſſes meos portus;*

NOTÆ.

x *Pro matre*] Id eſt, *Ut te mihi conciliarent.*

y *Noverca*] *Medea,* ſcilicet.

z *Plùs eſt*] Id eſt, *Major eſt adhuc in Medeâ ſævitia, quâm in novercà.* Gall. *Qui dit Medée, dit bien plus que marâtre.* Angl. *Medea is a much worſe name than mother-in-law.*

a *Spargere*] Fabula eſt, Medeam, ut inſequentem patrem moraretur, cùm Jaſonis fugam comitata eſſet. Abſyrti, fratris ſui, membra dilacerâſſe, iiſque viam ſtraviſſe.

b *Ablate*] Jaſonem innuit per veneficia mente alienatum à Medeâ fuiſſe.

c *Virum*] *Te,* ſcilicet, *qui meus es.*

d *Tæda pudica*] *Legitimum conjugium*; ad cujus celebrationem tædas adhibitas fuiſſe ſuprà vidimus. Motonym. eſt.

e *Illa*] *Medea,* cujus ope vellus aureum à Jaſone ſublatum.

f *De cæde*] Sola enim ex omnibus Lemniadibus patrem ſuum ſervavit, cùm aliæ viros omnes trucidâſſent.

g *Deſeruit*] *Ut impudicæ ſolent.*

h *Crimine dotata*] Medeam Jaſon abduxit, quòd ſui causâ patrem prodidiſſet. Quàm lepidè verò & appoſitè iſtud arguit Hypſipyle?

i *Non miror*] Quòd viros ſuos Lemniades interfecerint, ſe equidem dicit non approbare: veruntamen in eo nihil eſſe, quod dolore contemptæ uxori facilè non ſuggerat.

k *Quælibet*] Clariſſimus Heinſius malebat *quamlibet*: ſed non ita videtur ad ſcopum ſpectare.

l *Oportuit*] *Dignus fuiſti, cui iſtud evenerit.*

m *Comeſque*] *Medea,* quam præ dolore & irâ non nominat.

Obviaque exîſſem fœtu comitata gemello:
 ([n] Hiſcere nempe tibi terra roganda fuit.)
Quo vultu natos, quo me, ſcelerate, videres?
 Perfidiæ pretio quâ nece dignus eras?
Ipſe quidem per me tutus ſoſpeſque fuiſſes:
 Non quia tu dignus, ſed quia mitis ego.
[o] Pellicis ipſa meos implêſſem ſanguine vultus,
 [p] Quoſque veneficiis [q] abſtulit illa ſuis.
Medeæ [r] Medea forem. Quòd [s] ſi quid ab alto
 Juſtus adeſt votis Jupiter ipſe meis;
Quod gemit Hypſipyle, lecti quoque [t] ſubnuba noſtri
 Mœreat, & leges [u] ſanciat ipſa ſuas.
Utque ego deſtituor conjux materque duorum;
 [x] A totidem natis orba ſit, atque viro.
Nec malè parta diu teneat; pejúſque relinquat.
 Exulet; & toto quærat in orbe fugam.
Quàm fratri germana fuit, miſeroque parenti
 Filia; tam natis, tam ſit acerba [y] viro.

INTERPRETATIO.

& praceſſiſſem obviàm cum duobus liberis: (ſcilicet tibi opus fuiſſet precari terram, ut hiaret.) Quo ore potuiſſes intueri filios, quo me, ſceleſte? Quâ morte dignus eras pro mercede perfidiæ tuæ? *Tu quidem fuiſſes tutus & incolumis per me, non quia tu* es *dignus, ſed quia ego* ſum *lenis. Ego cooperuiſſem meos oculos ſanguine pellicis, &* tuos *quos illa abripuit veneficiis ſuis. Eſſem Medea Medeæ. Quòd ſi Jupiter ipſe adeſt æquus aliquâ parte ex cælo meis precibus; pellex mei lecti fleat, quod Hypſipyle queritur, & ipſa firmet leges ſuas. Et quemadmodum ego uxor, & mater duorum relinquor,* illa *ſit privata totidem liberis, atque marito. Nec diu poſſideat, quæ malè acquiſivit, & graviori modo deſerat. Exul vivat, & quærat fugam in toto mundo. Quàm ſæva fuit ſoror fratri, & filia* ſæva *patri, tam ſit* ſæva *liberis, tam ſit* ſæva *marito.*

NOTÆ.

n *Hiſcere*] Id eſt, *Tanti ſceleris pudore uſque adeò ſuffuſus fuiſſes & perturbatus, ut terræ hiatu abſorptum quàm in meum conſpectum datum te præoptâſſes.*

o *Pellicis*] *Medeæ.*

p *Quoſque*] *Jaſonis.*

q *Abſtulit*] *A me avertit.*

r *Medea*] Id eſt, *Sæviſſima.*

s *Si quid*] Alii *ſi quis.* Optimè verò & venuſtè *ſi quid* plurimi; quod repoſuit Heinſius: qui idem verè eleganter redundare τὸ *quid* aſſerit. Ita & Virgilius,

—— Si quid pietas antiqua labores
Reſpicit humanos.

t *Subnuba*] *Medea concubina.* Alii habent *Succuba:* quam vocem vix Latinam dicit Heinſius.

u *Sanciat*] *Firmet, & ratas efficiat.* Id eſt, *Cùm ipſa ſibi licitum credideret uxor de conjugali toro deturbare, & eâ de re quaſi legem exemplo in me edito poſuerit, opto ut etiam damno ſuo legem iſtam ſanciat.*

x *A totidem*] Voto ſuo non excidit Hypſipyle. Jaſon enim, cùm Creüſam Creontis Corinthiorum regis filiam uxorem duceret, Medeam expulit; quæ duos, quos ex Jaſone habuerat, filios crudeliter mactavit. Nota vero phraſim, *orbum eſſe à re aliquâ.* Ita & Cicero dixit in Oratione pro Flacco, *Orba ab optimatibus concio.*

y *Viro*] Cum Creüſâ conflagrâſſe Jaſonem incendio, quod Medea in Creontis regiâ excitavit, ſcribit Hyginus. Quanquam alii aliter.

Cùm

Cùm mare, cùm terras,[z] conſumpſerit; [a] aëra tentet.
Erret inops, exſpes, cæde cruenta ſuâ.
Hæc ego conjugio fraudata [b] Thoantias oro.
Vivite [c] devoto nuptaque virque toro.

INTERPRETATIO.

Cùm peragraverit mare & terras: experiatur aëra. Vagetur egena, ſine ſpe, ſanguinolenta ſuâ nece. Ego Thoantis filia expulſa conjugio hæc imprecor. Vivite vir & uxor lecto diri damnato.

NOTÆ.

z *Conſumpſerit*] *Fruſtràque in iis aſylum quæſierit.* Corintho verò Medea pulſa eſt, poſtquam Jaſoni Creüſa nupſiſſet: deinde etiam Athenis, ab Ægeo, cui nupſerat, repudiata.

a *Aëra*] Quomodo draconibus vecta Corinthio, Atheniſque aufugerit Medea paſſim reperies. Illudque ſæpius auctor noſter memorat.

b *Thoantias*] *Hypſipyle Thoantis filia.*

c *Devoto*] *Execrationibus & infelicitatibus per meas imprecationes referto.*

EPISTOLA VII.

ARGUMENTUM.

Trojâ à Græcis everſâ, Æneas, Anchiſæ & Veneris filius, poſtquam incendio penates eripuiſſet, viginti navibus mare ingreditur. Tempeſtate autem jactatus, diuque circum multa littora errans, in Libyam eſt delatus, ubi tunc Dido, ut fingit Virgilius, Beli filia, & Sichæi Herculis ſacerdotis uxor, Tyro profecta, fratris Pygmalionis ſævitiam & avaritiam fugiens, novam urbem, Carthaginem, moliebatur, à quâ Æneas unà cum ſociis liberaliter ſusceptus, ornatus, in ejuſdem ſeſe interiorem conſuetudinem demiſit. Cùm autem Mercurii monitu, in Italiam, fatis ſibi promiſſam, navigare pararet, Dido (ut quæ cùm maximè amans & ardens omnia momenta expenderet) animum ejus præſentiens, à navigandi propoſito eum revocare ſtudet: quo non impetrato, ut ſaltem differat præceps iter, orat. Multis autem fruſtrà admotis precibus, tandem moritura ad eum ſcribit, ut mortis cauſam præbuiſſe intelligat.

DIDO ÆNEÆ.

[a] SIC, ubi [b] fata vocant, udis abjectus in herbis,
Ad [c] vada [d] Mæandri concinit albus olor.

INTERPRETATIO.

Sic candidus cygnus jacens ſuper herbâ canit ad vada Mæandri, cùm mors vocat.

NOTÆ.

a *Sic concinit*] *Uti ego nunc cano*, ſupple: quod de induſtriâ à poëtâ non expreſſum, majoris affectûs declarandi cauſâ. Cæterùm in quibuſdam codicibus, hujus epiſtolæ initium faciunt verſus duo ſequentes:
Accipe, Dardanide, morituræ carmen Eliſſæ.
Quæ legis, à nobis ultima verba legis.
At illi, tametſi non ita malè cohærent, meritò tamen, cùm in optimis præſertim editionibus non appareant, tanquam adulterini rejecti ſunt. Epiſtola verò ferè tota eſt ex Virgilio deſumpta.

b *Fata vocant*] Id eſt, *cùm mors inſtat.* Inde tracta paraſis, quòd nihil ſine fatorum ordine fiat.

c *Vada*] Vadum locus eſt aquöſus, per quem tamen pedibus licet vadere. Sumitur etiam pro aquis ſimpliciter.

d *Mæandri*] Mæander, ſeu, ut alii ſcribunt Mæandrus, fluvius eſt minoris Aſiæ, in Ægeum mare influens, adeò ſinuoſus, ut ſæpe videater reverti.

e *Concinit*] Morti vicinum cygnum cantare voluerunt fabularum artifices poëtæ.

Nec,

Nec, quia te noſtrâ ſperem prece poſſe moveri,
  Alloquor: adverſo [f] vovimus [g] iſta Deo.
Sed [h] merita & [i] famam, corpuſque, [k] animumque pudicum
  Cùm malè perdiderim: perdere verba leve eſt.
[l] Certus es ire tamen, miſeramque relinquere Dido:
  Atque iidem venti vela [m] fidemque ferent.
Certus es, Ænea, cum fœdere [n] ſolvere naves:
  Quæque ubi ſint neſcis, Itala regna ſequi.
Nec [o] nova Carthago, nec te creſcentia tangunt
  Mœnia; nec ſceptro tradita [p] ſumma tuo.
[q] Facta fugis; [r] facienda petis. Quærenda per orbem
  Altera, quæſita eſt [s] altera terra tibi.
Ut terram invenias, quis eam tibi tradet habendam?
  [t] Quis ſua non notis arva tenenda dabit?
[u] Alter habendus amor tibi reſtat, & altera Dido:
  Quamque [x] iterum [y] fallas, altera danda fides.

INTERPRETATIO.

ique compello te, quòd credam te poſſe flecti *ıcatione noſtrâ, optavimus iſta Deo aver-* *Sed cùm malè profunderim beneficia & nam, & corpus, & animum caſtum, parum profundere verba. Decreviſti tamen abire, deſerere infelicem Didonem: atque iidem nti rapient vela & fidem* tuam. *Decrevi. ſti, Ænea, ſolvere naves cum pacto: & ına Itala petere, quæ ignoras ubi ſint. c nova Carthago, nec muri ſurgentes te movent; nec ſumma rerum conceſſa tuo ſceptro. Fugis quæ facta ſunt, ſequeris quæ facienda ſunt. Altera tellus inveſtiganda eſt tibi per orbem, altera eſt inventa. Quanquam ſolum reperias, quiſnam id tibi præbebit poſſidendum? Quis dabit agros ſuos poſſidendos* hominibus *incognitis? Supereſt tibi alter amor habendus, & altera Dido. Et fidei altera danda, quam frangas denuò.*

NOTÆ.

f *Vovimus*] Alii codices habent *movimus*: od quidem cur improbaverit Heinſius non leo (*movere* enim ſæpe pro ſuſcipere po. ur) niſi quia jam eâ voce, verſu proximè ecedenti, uſus eſt poëta. *Vovimus* verò hâc Baſileenſis codicis ſcripturâ *vois* ecit Heinſius.

g *Iſta*] *Ut te in mei amore retinerem.*

h *Merita*] Æneam hoſpitio perbenignè eperat, &c.

i *Famam*] Quia ante viſum Æneam ſtiſſima habebatur.

k *Corpuſque*] Ab Æneâ violatum.

l *Certus ire*] *Certus eundi.* Virgil. 4. terùm hæc omnia cum aliquâ admirane proferenda ſunt.

m *Fidemque ferent*] Id eſt, *Perfidus eris.* overbialis locutio, noſtris etiam famili-s, dum nullius momenti rem aliquam gitant. Dicunt enim. Gall. *Autant emporte le vent.* Angl. *It is no more to be depended on than the wind*; & ſimilia.

n *Solvere*] Iterum in diverſâ vocum ſignificatione ludit poëta. *Solvere fœdus*, eſt *fœdus frangere. Solvere naves*, eſt, *eas ex portu deducere.* Id eſt, *Decreviſti ſimul & pariter matrimonium noſtrum diſſolvere, &, abeundi cauſâ, naves portu ſolvere.*

o *Nova*] Quem tunc temporis Dido ædificabat.

p *Summa*] Id eſt, *Quidquid erat penes me divitiarum & poteſtatis.*

q *Facta*] *Carthaginem conditam.*

r *Facienda*] *Urbem, quam, fatis admonitus, in Italiâ conditurum ſe Æneas prædicabat.*

s *Altera*] *Hæc*, ſcilicet, *quam tibi dedi.*

t *Quis*] Quaſi dicat, *nullus.*

u *Alter*] *Quem fortaſſe nunquam invenies.*

x *Iterum*] *Sicuti datam mihi fefelliſti.*

y *Fallas*] *Fallere fidem*, pro *fidem violare*, etiam apud Ciceronem.

[z] Quando erit, ut condas inſtar Carthaginis urbem,
  Et videas populos altus ab arce tuos?
Omnia ut eveniant, nec te tua vota [a] morentur;
  Unde tibi, quæ te [b] ſic amet, uxor erit?
Uror, ut inducto ceratæ ſulfure [c] tædæ:
  Ut [d] pia fumoſis addita thura focis.
Æneas oculis ſemper vigilantis inhæret:
  Ænean animo noxque dieſque refert.
Ille quidem malè gratus, & ad mea munera [e] ſurdus;
  Et quo, ſi non ſim [f] ſtulta, carere velim:
Non tamen Ænean, quamvis malè cogitat, odi:
  Sed queror infidum, queſtaque pejùs amo.
Parce, Venus, [g] nurui, durumque [h] amplectere fratrem,
  [i] Frater Amor: caſtris [k] militet ille tuis.
Aut ego [l] quæ cœpi (neque enim dedignor) amare,
  [m] Materiam [n] curæ præbeat ille meæ.

INTERPRETATIO.

Quando eveniet, ut ædifices urbem inſtar Carthaginis; & ſublimis proſpicias populos tuos ab arce? Quantumvis omnia accidant, nec tua deſideria te retardent; unde conjux tibi aderit, quæ te amet, ut ego te amo? Ardeo, ut tædæ oblitæ ſulphure; ut pia thura injecta altaribus fumoſis. Semper Æneas obverſatur oculis mei *experrectæ: nox & dies repræſentat Ænean animo* meo. *Ille quidem ingratus, & durus ad mea dona; & quo, ſi non ſim inſana, capiam carere: non tamen odio habeo Ænean, quamvis malè animo ſentit, ſed querimoniam habeo de perfido, & poſtquam habui, magis amo. Venus, ignoſce nurui, tuque, ô Amor frater, complectere crudelem fratrem; ille ſequatur caſtra tua; aut ego ſequar quæ cœpi amare (neque enim abnuo) ille det materiam amori meo.*

NOTÆ.

z *Quando*] Quaſi dicat, *nunquam*, aut *tardiſſimè.*

a *Morentur*] Id eſt, *Quanquam nulla ſit mora, quin omnia quæ optaveris, eveniant.*

b *Sic*] *Ut ego te amo.*

c *Tædæ*] Tæda arbor eſt reſinoſis flammis luminibuſque ſacrorum grata, auctore Plinio.

d *Pia*] *Quibus erga Deos pietatem teſtamur.*

e *Surdus*] Quia illis neque movebatur, neque ab inſtituto itinere deterrebatur.

f *Stulta*] Stultus verò eſt, qui eo carere non vult, quem neque beneficiis, neque amore retinere poteſt.

g *Nurui*] Id eſt, *mihi.* Æneas matrem habit Venerem: adeóque Veneris nurus fuerit, quæ illum maritum vocitaverit.

h *Amplectere*] *Et ad mei amorem perduce.*

i *Frater*] Æneæ frater fuerat Amor, ſiquidem uterque Venere genitus.

k *Militet*] *Amet, & amet me.* Militia enim Amoris amor eſt.

l *Quæ*] *Quem*, ex melioribus codicibus correxerat Heinſius, *Quæ* verò, quod in aliis reperitur, repoſui, quia clariorem ſenſum & meliorem efficit: nam & idem ille Heinſius hanc, ut videtur, ſibi legem in correctionibus ſuis poſuit.

m *Materiam*] *Nutrimentum & cauſam, Amet.* Quàm acutè iſtud inflexerit, vide. Dicit Amori, ſe ſponte ejus militiæ nomen dediſſe, & ejus caſtra ſequi: tantummodo ille materiâ vota ſua non deſtituat. Quæ magis honeſta eſſe poteſt oratio ad imperatorem? At Dido tamen quod maximè cupit, conficit; nam Amoris materia Æneæ amor eſt reciprocus.

n *Curæ*] *Amori.* Sic Virgil. de hâc ipſâ Dido loquens,

At regina gravi jam dudum ſaucia curâ

Fallor;

[o] Fallor; & [p] iſta mihi falsò jactatur imago.
 Matris ab ingenio [q] diſſidet ille ſuæ.
[r] Te lapis, & montes, innataque rupibus altis
 [s] Robora, te ſævæ progenuêre feræ:
Aut mare, quale vides agitari nunc quoque ventis:
 [t] Quo tamen adverſis fluctibus ire paras.
Quò [u] fugis? obſtat [x] hyems: [y] hyemis mihi gratia proſit.
 Aſpice, ut [z] everſas concitet [a] Eurus aquas.
Quod tibi maluerim, ſine me debere procellis.
 [b] Juſtior eſt animo ventus & unda tuo.
Non ego ſum tanti ([c] quamvis merearis, inique)
 Ut pereas, dum me per freta longa fugis.
Exerces [d] pretioſa odia, & conſtantia magno;
 Si, dum me careas, eſt tibi vile mori.
Jam venti ponent, [e] ſtratâque æqualiter undâ,
 [f] Cæruleis [g] Triton per mare [h] curret equis.

INTERPRETATIO.

Decipior; & iſta cogitatio oſtentatur mihi falsò. Ille non vivit ex indole matris ſuæ. Saxum, & montes, & robora ingenita rupibus altis; feræ crudeles produxerunt te: Aut mare, quale cernis commoveri nunc quoque ventis; quo tamen ire cupis undis contrariis. Quò fugis? Tempeſtas impedit: tempeſtatis gratia mihi ſerviat. Vide ut Eurus eruat aquas concitas; fac ut debeam procellis, quod maluerim debere tibi. Ventus & fluctus eſt æquior tuo ingenio. Ego non ſum tanti ut pereas (quamvis digna ſis, injuſte) dum fugis me per vaſta maria. Odiis cariſſimis indulges & magno venientibus; ſi modo me careas, leve eſt tibi mori. Venti brevi quieſcent, &, fluctibus æqualiter diffuſis, Triton feretur per mare equis glaucis.

NOTÆ.

o *Faller*] *Quæ Ænean an mei amorem perduci poſſe cogito.*

p *Iſta*] *Quæ, dies, noctes, mentem obambulat; cùm Ænean facilem & amore victum, mihi fingo.*

q *Diſſidet*] *Quia ille durus, Venus mollis,* &c.

r *Te*] Ænean tanquam præſentem alloquitur. Quod quidem convenientiſſimè fecit, quo tempore eum phantaſiæ oberrantem induxit.

s *Robora*] Robur, arbor eſt glandifera, duriſſima.

t *Quo*] Alii habent *quà:* quod Heinſio propter ejuſdem *quò*, verſu proximè ſequenti, concurſum, placuit.

u *Fugis*] Invidioſè.

x *Hyems*] *Tempeſtas.* Ita & Horatius.

y *Hyemis gratia*] *Cujus vix ulla eſt.* Ovidium vide, ut ubique ingenioſus eſt.

z *Everſas*] Pro *evertat & concitet.*

a *Eurus*] Ventus ab ortu ſpirans proceloſus, & in Italiam ex Africâ navigaturis maximè contrarius.

b *Juſtior*] *Quia mihi bene merenti gratiam refert, cùm te apud me retinet, quam tu, qui beneficium accepiſti, non vis reddere.*

c *Quamvis merearis*] *Perire* ſcilicet. Sed multùm hîc variant codices. Quidam habent *quod non meditaris,* quod quidem non improbandum.

d *Pretioſa*] *Quandoquidem, ob ea, tu ipſe in periculum venis.*

e *Stratâ*] Cùm nullis ventis agitatur aqua, inter ripas ſuas æquabilis continetur.

f *Cæruleis*] Propter aquæ præſertim, in quâ vivunt, colorem.

g *Triton*] Deus marinus, Neptuni filius, ejuſdemque tubicen.

h *Curret*] Id eſt, *Placabitur æſtus maris.* Lubentiùs enim, quieſcente undâ, ſuper aquas Dii maris exeunt.

Tu quoque cum ventis utinam mutabilis eſſes!
Et, niſi duritiâ robora vincis, eris.
Quid, ſi [i] neſciêris, inſana quid æquora poſſint?
[k] Expertæ toties tam [l] malè credis aquæ?
Ut pelago [m] ſuadente etiam [n] retinacula ſolvas,
Multa tamen latus triſtia pontus habet.
Nec [o] violâſſe fidem tentantibus æquora prodeſt:
Perfidiæ pœnas exigit ille locus.
Præcipuè cùm læſus Amor: quia mater Amoris
Nuda [p] Cytheriacis edita fertur aquis.
Perdita ne [q] perdam timeo, noceamve nocenti;
Neu bibat æquoreas naufragus hoſtis aquas.
Vive, precor: ſic te [r] meliùs, quàm funere, perdam:
Tu potiùs leti causâ [s] ferare mei.
Finge, age, te [t] rapido (nullum ſit in omine pondus)
Turbine deprêndi: quid tibi mentis erit?
Protinus occurrent falſæ perjuria linguæ,
Et [u] Phrygiâ Dido fraude [x] coacta mori.

INTERPRETATIO.

Utinam tu eſſes quoque mobilis cum ventis! Et eris, niſi durior es roboribus. Quid? ſi ignorâſſes, quid procelloſa maria poſſent? Confides mari, quod toties tam malè ſenſiſti? Tametſi etiam mari conſulente moveas anchoram, tamen vaſtum mare habet multa luctuoſa. Neque juvat eos, qui ſe mari committunt, læſiſſe fidem. Ille locus repetit pœnas perfidiæ: præſertim cùm Amor violatus; quia mater Amoris dicitur genita nuda aquis Cytheriacis. Ego, quæ occidi, metuo ne ſi[m] exitio, vel obſim nocenti; neve hoſtis naufragium paſſus ſorbeat aquas marinas. Viv[e] quæſo; libentiùs amittam te ſic, quàm mort[e]. Tu potiùs dicaris cauſa mortis meæ. Age pone te corripi turbine furente (nulla ſit vis i[n] omine) quid erit tibi animi? Statim mente[m] ſubibunt perjuria perfidæ linguæ, & Eliſſa a[d] mortem impulſa fraude Trojanâ.

NOTÆ.

i *Neſciêris*] Sic habent nonnulli codices, referente Heinſio. Nec removere debet ultima ſyllaba producta; nam plurima alia exempla idem Heinſius congerit, ubi itidem producitur.

k *Expertæ*] Paſſivè: nota.

l *Male*] *Expertæ malè*; id eſt, *cum tuo periculo*: vel *credis malè*.

m *Suadente*] *Tranquillo*, quod ad navigationem invitare videtur.

n *Retinacula ſolvas*] *Solvas ancboram, diſcedas*.

o *Violâſſe*] Navigationem pergit diſſuadere Dido.

p *Cytheriacis*] Cytheræ inſula eſt in ſinu Laconico quò, cùm primùm nata eſſet, conchâ Venus devecta dicitur.

q *Perdam*] *Eum naufragio timeo perdere, quem ſua voluntas perdidit, quique adeò m[e] perdidit.*

r *Meliùs*] *Minori cum dolore.*

s *Ferare*] *Quàm ego tui*, ſupple, *ſi m[e] dum fugeres, perires.*

t *Rapido*] Quàm artificioſè quaſi in periculo ipſo conſcientiam Æneæ ſolicitat!

u *Phrygiâ*] *Æneæ Phrygii: tui.*

x *Coacta*] Quæcunque de Didonis & Æneæ dicuntur amoribus, fabulam eſſe meram, à Virgilio artificioſè intextam conſtat, ex eo præſertim, quòd Carthago 132 annos tantùm ante Romam à Didone ſit condita; Roma verò 432 poſt Trojæ excidium, quo excidii tempore Æneas vixit: ut ſic 300 annos circiter Æneæ munificè poëta condonaverit.

Con-

Conjugis ante oculos deceptæ ſtabit imago
Triſtis, & effuſis [y] ſanguinolenta comis.
Quicquid [z] *id eſt, totum merui,* [a] *concedite,* [b] dicas:
Quæque cadent, [c] in te fulmina miſſa putes.
[d] Da breve ſævitiæ ſpatium pelagique tuæque:
Grande moræ pretium tuta futura via eſt.
Nec mihi parcatur: puero parcatur Iulo.
[e] Te ſatis eſt titulum mortis habere meæ.
Quid puer [f] Aſcanius, quid Dî [g] meruêre [h] Penates!
[i] Ignibus ereptos obruet unda Deos.
Sed neque fers tecum; nec, quæ mihi, perfide, jactas,
[k] Preſſerunt humeros ſacra paterque tuos.
Omnia mentiris. Nec enim tua fallere lingua
Incipit à nobis; primaque plector ego.
Si [l] quæras, ubi ſit formoſi mater Iuli:
Occidit à duro ſola relicta viro.

INTERPRETATIO.

Species uxoris deluſæ ſtabit ante oculos mæſta, & ſanguine reſperſa, capillis ſparſis. Quicquid id eſt, omne merui, *dices,* diſcedite: *& credes fulmina quæ cadent eſſe intorta in te. Concede breve tempus furori maris, & tuæ. Via tuta futura eſt magna merces cunctationis. Nec mihi ignoſcatur, ignoſcatur puero Iulo. Satis eſt te dici cauſam mortis meæ. Quid puer Aſcanius, quid Dî Penates meruerunt? Aqua opprimet Deos ſubtractos ignibus. Sed neque* Deos *tecum portas; neque, perfide, pater & ſacra, quæ mihi prædicas, tetigerunt humeros tuos. Profers omnia falſa, neque verò lingua tua me primam decipit, neque ego prima crucior. Si quis petat, ubi ſit mater pulchri Iuli: periit deſerta ſola à crudeli marito.*

NOTÆ.

y *Sanguinolenta*] *Quæ tui cauſâ ſibi violentas manus injecerit.*

z *Id*] *Quod patieris mali. Quantacunque fuerint mala, quæ patiêris.*

a *Concedite*] Conſcientiæ ſtimulis & periculi magnitudine conturbatum Ænean fingit Dido ſui ſanguinolentam imaginem ſpectraque alloqui, & à ſe depellere.

b *Dicas*] Plurimi codices habent *dices*: quod quidem non improbaverim, quanquam illud alterum requirere verſum ſequentem Heinſius crediderit.

c *In te*] Ita verò noxios ſolet timida conſcientia agitare: hinc Juvenalis,

Hi ſunt qui trepidant, & ad omnia fulgura pallent,
Cùm tonat, exanimes primò quoque murmure cœli:
Non quaſi fortuitus, nec ventorum rabie, ſed
Iratas cadat in terras, & vindicet ignis.

d *Da breve*] Id eſt, *Diſceſſum tuum differ.*

e *Te ſatis*] Id eſt, *Satis eſt quòd meæ mortis auctorem te facias; nec ei filium tuum debes objecere,* &c.

f *Aſcanius*] Æneæ filius, qui & Iulus dictus eſt.

g *Meruêre*] *Quamobrem eos tempeſtati objicias.*

h *Penates*] Quos dicitur Æneas Trojâ in Italiam portâſſe.

i *Ignibus*] *Trojæ deflagrantis.*

k *Preſſerunt*] Pius ideo à Virgilio Æneas cognominatur, quòd patrem & Deos Penates flammis eripuerit. & humeris bajulaverit. Quomodo eum pictores etiam ex Virgilio celebraverunt.

l *Quæras*] *Aliquis quærat.* Ænean idcit Creüſam uxorem, Priami filiam, matrem Aſcanii, antè reliquiſſe, & decepiſſe. Quæ quidem eſt quorundam ſententia. Imò ab ipſo interſectam nonnulli tradunt.

[m] Hæc mihi narrâras: [n] at me movêre merentem.
[o] Inde minor culpâ pœna futura meâ eſt.
[p] Nec mihi mens dubia eſt, quin te tua numina damnent.
Per mare, per terras [q] ſeptima [r] jactat [s] hyems.
Fluctibus ejectum tutâ [t] ſtatione recepi,
Vixque bene audito nomine, regna dedi.
His tamen officiis utinam contenta fuiſſem;
Et mihi concubitûs fama [u] ſepulta foret!
Illa dies [x] nocuit, quâ nos declive ſub antrum
[y] Cæruleus ſubitis compulit imber aquis.

INTERPRETATIO.

Hæc mihi retuleras; ſed tetigerunt me flentem. Inde pœna tua *futura eſt levior culpâ meæ. Nec dubito quin tui Dii te exagitent. Septima tempeſtas jactat* illum *per mare, per terras. Recepi tuto portu* illum *expulſum undis; & regna tradidi, vix bene cognito* ejus *nomine, Utinam tamen ſatis mihi fuiſſet his beneficiis; & nulla eſſet mihi fama concubitûs! Ille dies me perdidit, quâ imber cæruleus detruſit nos ſub ſpeluncam curvam, repentinis aquis.*

NOTÆ.

m *Hæc*] *Quomodo Creüſam amiſiſſes.* Iſtud verò 2. Æneïdos, ſub finem, Didoni Æneas narrat.

n *At me movêre*] Alii *novêre:* unde ſenſum extorquere conatus eſt Hubertinus. Sed fruſtrà, meo quidem judicio. Quid verò dicam, vix reperio: niſi fortè hæc fuerit mens Didonis, & ita Ænean alloqui voluerat: *Narraveras mihi equidem, quomodo Creüſam uxorem tuam reliquiſſes, unde perfidum tuum ingenium cognoſcere debuiſſem, teque adeo longè à me propellere: at ſecùs evenit, nam, cùm in animo meo id unum inſediſſet, quâ ratione tibi poſſem prodeſſe & placere, etiam me movit, & ad miſericordiam perduxit ille, ut referebas, tuus & uxoris caſus.* Si quis accerſitam explicationem credat, pergratum fecerit meliorem proponere. Cæterùm, ſine manuſcriptorum fide, niſi ſummâ cautione, nolim quicquam mutare.

o *Inde*] Hanc lectionem retinuerunt ſeptem libri, auctore Heinſio; quam quidem arripui, eo præſertim inductus, quòd alii *unde*; alii *atque*, eodem propè ſenſu habeant. Heinſius vulgatam *illa* non mutavit; teſtatur *ipſe* in uno codice legi; neque aliud niſi quòd aliquid latere dicit. Hunc verò locum ſic expono; *Inde*, id eſt, *ex eo quòd vices tuas dolui, te deinde hoſpitio & lecto meo recepi, oratione tuâ decepta, ex eo, inquam, culpa mea evenit, ut minorem perfidiæ pœnam lueris.*

p *Nec mihi*] Confirmatio eſt, ſeu ejus, quod dixit, ulterior declaratio, Ænean perfidiæ erga uxorem pœnam luere.

q *Septima*] Cum Virgilio facit. Dionyſius verò, anno ab incensâ Trojâ altero, Ænean in Italiam veniſſe ſcribit.

r *Jactat*] Ænean, ſcilicet. Hæ verò Ellipticæ locutiones ferè cum indignatione, aut aliquo majore affectu, ſunt conjunctæ.

s *Hyems*] Pro anno.

t *Statione*] Portu, ſcilicet, Carthaginienſi.

u *Sepulta*] *Nullus ſciret.* De hâc verò famâ multa Virgil. Æneid.

x *Nocuit*] Quia eo, Junonis, Venerisque artificio, ſubire ſpeluncam Æneas & Dido, imbribus immiſſis, coacti, tum primùm concubuerunt, ut ſcribit Virgil. Æn. 4. Is verò, quàm nunc exponimus vocem, ſic reddit:

Ille dies primus leti, primuſque malorum
Cauſa fuit.

y *Cæruleus*] Pro nigricante. Utroque epitheto promiſcuè utitur Virgilius.

Audiêram [z] voces; Nymphas [a] ululâſſe putavi.
[b] Eumenides fatis [c] ſigna dedêre meis.
Exige, læſe pudor, pœnas, [d] violate Sichæo:
Ad quas (me miſeram!) plena pudoris eo.
Eſt mihi marmoreâ ſacratus in æde [e] Sichæus:
Appoſitæ frondes velleraque alba tegunt.
Hinc ego me ſenſi [f] noto quater ore citari:
[g] Ipſe ſono tenui dixit, [h] *Eliſſa veni.*
[i] Nulla mora eſt; venio. Venio tibi debita conjux:
Sed tamen [k] admiſſi [l] tarda pudore mei.
[m] Da veniam culpæ; decepit [n] idoneus auctor.
Invidiam noxæ detrahit ille meæ.
[o] Diva parens; ſeniorque [p] pater pia ſarcina nati,
Spem mihi manſuri ritè [q] dedêre viri.
Si fuit errandum, cauſas habet error honeſtas.
Adde [r] fidem; nullâ parte [s] pigendus erit.

INTERPRETATIO.

Exceperam ſonos, credidi Nymphas clamâſſe. Furiæ indicium fecerunt fatis meis. Pudor offenſe, violate Sichæo, repete pœnas, ad quas (me infelicem!) me dedo ſuffuſa pudore. Eſt mihi Sichæus ſacratus in templo marmoreo; rami admoti, & lana candida operiunt. Ego audivi me hinc vocari quater voce cognitâ, ipſe Sichæus *dixit voce gracili,* Adeſto, Eliſſa. *Non moror, adſum: eo uxor tibi debita, ſed tamen lenta pudore criminis mei Concede veniam delicto meo; dignus auctor me fraudavit. Ille minuit invidiam culpæ meæ. Mater Dea, & pater ſenior, pium onus filii, fecerunt mihi ſpem mariti firmi, ut par eſt. Si fuit peccandum, error præbet cauſas honeſtas. Adjice illi fidem, nullo modo erit pigendus.*

NOTÆ.

z *Voces*] Pluralem numerum ex vulgatâ editione repoſui, quamvis ſingularem habere meliores codices Heinſius teſtetur. Ratio eſt, quòd ſicut apud Virgilium, plures etiam hîc Nymphas Dido ipſa memorat.

a *Ululâſſe*] Vox eſt mediæ ſignificationis, quam, in bonam partem accipi, dubitare non ſinit Lucanus, cùm dicit,

Lætis ululare triumphis.

b *Eumenides*] *Furiæ*, eo nomine per antiphraſim Græcè dicta; id eſt *malevolæ*.

c *Signa*] Quæ ab illis non poſſunt eſſe niſi atra, & mortis præſagia.

d *Violate*] Quoniam Sichæi cineribus caſtitatem promiſerat.

e *Sichæus*] Didonis maritus, Herculis Tyri ſacerdos, quem Pygmalion, ob divitiarum famem, interfecit. Hîc verò per Sichæum, ejus ſtatua, quam ſummâ veneratione Dido colebat, intelligenda eſt.

f *Noto*] *Sichæi*, ſcilicet.

g *Ipſe*] *Sichæus*.

h *Eliſſa*] Nomen fuit alterum Didûs. Eo verò illam convenientiſſimè Sichæus appellat, ſiquidem, ſea *Dido*, ſeu virago linguâ Punicâ, per glorioſam mortem dicta tantum fuerit, quanquam aliter alii.

i *Nulla mora*] Seſe dicit mori paratam eſſe, ut ſic cum Sichæo.

k *Admiſſi*] *Impudicitiæ criminis.*

l *Tarda*] Tardè dicit ſe venire, quandoquidem non id ante violatam pudicitiam præſtiterit.

m *Da veniam*] Sichæum alloquitur.

n *Idoneus*] *Cuique nullus non confidendum eſſe dixiſſet.*

o *Diva*] Ea obiter enumerat, quæ facti ſui invidiam poſſint minuere. Primò quidem Æneæ matrem, Venerem ſcilicet, divam eſſe.

p *Pater*] *Anchiſes*, ſcilicet, quem humeris ſuis geſtâſſe pius ille Æneas prædicabat. Unde eum probum eſſe Dido conjiciebat.

q *Dedêre*] Non hoc dicit Dido, ut ſe omnino expurget; ſed tantùm, ut minorem culpam fuiſſe oſtendat.

r *Fidem*] *Quam mihi debebat Æneas.*

s *Pigendus*] Æneas, an error? Poſteriùs malim.

[t] Durat in extremum, vitæque noviſſima noſtræ
  Proſequitur fati, qui fuit antè, [u] tenor.
[x] Occidit [y] internas conjux mactatus ad aras:
  Et ſceleris tanti præmia [z] frater habet.
Exul [a] agor; cineresque viri patriamque relinquo:
  Et feror in duras [b] hoſte ſequente vias.
Applicor ignotis: fratrique elapſa fretoque,
  Quod tibi donavi, perfide, littus emo.
Urbem conſtitui; latéque patentia fixi
  Mœnia, finitimis [c] invidioſa locis.
Bella [d] tument: bellis peregrina & fœmina tentor:
  Vixque rudes portas urbis & arma paro.
Mille procis placui: qui me [e] coïêre querentes
  [f] Neſcio quem thalamis præpoſuiſſe ſuis.
Quid dubitas [g] vinctam [h] Gætulo tradere Iarbæ?
  Præbuerim ſceleri brachia noſtra tuo.
Eſt etiam frater: cujus manus impia poſſit
  Reſpergi noſtro, ſparſa cruore viri.
Pone Deos, & quæ tangendo ſacra profanas:
  Non bene cœleſtes impia dextra colit.

INTERPRETATIO.

Fati ratio, quæ fuit antea, manet uſque ad finem, & comitatur extrema vitæ noſtræ. Maritus meus *mortem obiit, jugulatus ad ſecreta altaria; & frater meus habet mercedem tanti facinoris. Pellor profuga, & deſero cineres mariti* mei, *& patriam. Et premo vias aſperas hoſte inſequente. Appellor ad* littora *ignota, & elapſa fratri & mari comparo littus, quod tibi dedi, perfide. Poſui urbem, & ſtatui muros latè patentes, invidioſos vicinis locis. Bella parantur, ego fœmina & extranea impetor bellis; vixque pono craſſas valvas urbis, & arma expedio. Grata fui mille procis, qui contra me conjuraverunt, querentes me antepoſuiſſe neſcio quem ſuis connubiis. Quid vereris* me *dedere ligatam Iarbæ Gætulo? Commodaverim lacertos noſtros flagitio tuo. Habeo etiam fratrem, cujus manus ſceleſta tincta ſanguine mariti* mei, *poſſit tangi noſtro. Omitte Deos, & ſacra quæ polluis tangendo; manus impia malè colit Deos.*

NOTÆ.

t *Durat*] Dicit Dido, infelicitates ſuas ab initio vitæ uſque ad finem durare.

u *Tenor*] Gall. *Le même train.* Angl. *The ſame courſe.*

x *Occidit*] Incipit enumerare infortunia ſua.

y *Internas*] Plerique habent *in terras.* Alii *ad terras,* &c. Coràm Diî Penatibus interfectus eſt.

z *Frater*] *Pygmalion,* qui Sichæi avunculi divitiis inhians, eum mactare non dubitavit.

a *Agor*] Fugam verò ſuaſit Sichæi imago, quæ Didoni noctu apparuit, totumque Pygmalionis facinus enarravit.

b *Hoſte ſequente*] *Fratre,* ſcilicet. Duriſſimum autem fugere, nec locum certum ad receptum cognoſcere, hoſtem inſequentem, eumque fratrem habere.

c *Invidioſa*] *Quæ ſuâ magnitudine finitimis invidiam moverunt.*

d *Tument*] Ab Hiarbâ Gætulo rege, ob ſpretum conjugium, Didoni bellum intentatum.

e *Coïêre*] Id eſt, *Adverſus me conjuraverunt.*

f *Neſcio quem*] Invidioſè.

g *Vinctam*] Acris eſt exprobatio, quaſi Æneæ causâ periculis objectam, non tantùm ipſe non eripiat, ſed magìs in eâ ingratus & infidus poſſit injicere.

h *Gætulo*] Gætulia regio eſt in mediâ propè Africâ.

Si

Si tu cultor eras elapſis igne futurus;
[i] Pœnitet elapſos ignibus eſſe Deos.
Forſitan & gravidam Dido, ſcelerate, relinquas,
[k] Parſque tui lateat corpore clauſa meo.
[l] Accedet fatis matris [m] miſerabilis infans;
Et nondum nato funeris auctor eris.
Cumque parente ſuâ frater morietur Iuli,
[n] Pœnaque connexos auferet una duos.
[o] Sed jubet ire [p] Deus. [q] Vellem vetuiſſet adire;
[r] Punica nec [s] Teucris preſſa fuiſſet humus.
Hoc duce ([t] nempe Deo) ventis [u] agitaris iniquis,
Et teris in rapido tempora longa freto.
[x] Pergama vix [y] tanto tibi erant repetenda labore,
Hectore ſi vivo quanta fuêre forent.
Non patrium [z] Simoënta petis; ſed [a] Tybridis undas,
Nempe, ut pervenias quò cupis, hoſpes eris.
Utque latet, vitatque tuas abſtruſa carinas,
[b] Vix tibi continget terra petita ſeni.

INTERPRETATIO.

Si tu eras futurus cultor Diis igne ereptis, pœnitet eos eſſe ereptos ignibus. Forte & deſeras Didonem prægnantem, ſceleſte; & pars tui celetur comprehenſa corpore meo. Infans miſerandus addetur fatis matris, & cauſa eris mortis nondum nato. Et frater Aſcanii morietur cum ſuâ matre, & unus dolor tollet duos conjunctos. At Deus te jubet proficiſci. Vellem prohibuiſſet me convenire, nec terra Punica fuiſſet calcata à Trojanis. Hoc duce (nempe Dei) ageris ventis adverſis, & perdis multa tempora in mari procelloſo. Vix Troja erat tibi denuo videnda tanto labore, quanquam eſſet tanta, quanta fuit Hectore ſuperſtite. Non is ad patrium Simoënta, ſed ad aquas Tybridis. Scilicet, quamvis applices quò optas, advena eris. Et ut latet terra quæſita, & abſcondita fugit tuas naves, vix tibi ſeni eveniet.

NOTÆ.

i *Pœnitet*] Quia mallent eſſe combuſti quàm talem habere cultorem.

k *Parſque*] Sic vocat puerulum, aut fœtum in utero latentem.

l *Accedet fatis*] *Cùm ille miſer erit.*

m *Miſerabilis*] Non ille eſt quem vocamus. Gall. *Miſerable*, ſed *digne* de *compaſſion*. Angl. *One that deſerveth compaſſion.*

n *Pœna*] *Mars.*

o *Sed jubet*] Objectio eſt, quam poſſet facere Æneas. Ironicé verò à Didone proponitur.

p *Deus*] *Apollo*, cujus juſſu petebat Italiam Æneas, vel *Jupiter*, aut nuncius *Mercurius.*

q *Vellem vetuiſſet*] Quaſi dicat, *Quandoquidem tam religiosè Deorum mandata perficis utinam adire me vetuiſſent.* Continuatio eſt ironiæ.

r *Punica*] *Carthaginienſis*; à Pœnis ſeu Phœnicibus, qui illùc cum Didone migraverunt, ita dicta.

s *Teucris*] *Trojanis*, à Teucro rege ſic nominatis.

t *Nempe Deo*] Ironiam abſolvit.

u *Agitaris*] Quod Didoni ineptum videtur.

x *Pergama*] Ita appellatæ Trojanæ arces: quanquam per illa Trojæ ipſa ſæpiſſime intelligitur.

y *Tanto*] *Quanto condendam urbem petis.*

z *Simoënta*] Simoïs Trojæ rivulus. Difficultates Æneæ ingerit Dido.

a *Tybridis*] Tybris fluvius eſt, qui agrum Romanum Romamque alluit.

b *Vix tibi*] *Vix ſenex in Italiam pervenies.*

Hos potiùs populos in dotem, [c] ambage remiſsâ
  Accipe; & advectas [d] Pygmalionis opes.
Ilion in [e] Tyriam transfer [f] feliciùs urbem,
  Inque loco regis ſceptra ſacrata tene.
Si tibi mens avida eſt belli, ſi quærit Iulus
  Unde ſuo partus Marte triumphus eat;
Quem ſuperet, ne quid deſit, præbebimus hoſtem;
  Hîc pacis leges, hic locus arma capit.
Tu modò, per matrem [g] fraternaque tela ſagittas,
  Perque fugæ comites [h] Dardana ſacra Deos:
([i] Sic ſuperent quoſcunque tuâ de gente reportas,
  [k] Mars ferus & damni [l] ſit modus ille tui.
Aſcaniuſque ſuos feliciter impleat annos,
  Et ſenis Anchiſæ [m] molliter oſſa cubent)
Parce precor domui, quæ ſe tibi tradit habendam.
  Quod crimen dicis, præter amâſſe, meum?
Non ego ſum [n] Phthias, magniſque oriunda [o] Mycenis:
  Nec [p] ſteterunt in te virque paterque meus.

INTERPRETATIO.

Sume potiùs hos populos meos in dotem dilatione ſublatâ, & allatas divitias Pygmalionis. Transporta feliciùs Trojam in urbem Tyriam: & tracta tanquam rex ſceptra ſacra. Si animus eſt tibi belli cupidus, ſi Aſcanius quærit unde triumphus ducatur acquiſitus virtute ſuâ; ne quid abſit, dabimus hoſtem, quem vincat. Hic locus convenit pacis legibus, convenit armis. Tu tantùm, precor per matrem, & ſagittas, quæ tela ſunt fratris Cupidinis, *& per ſacrà Trojana, per Deos comites fugæ: (ſic vivant omnes quoſcunque refers de tuâ gente, & illud bellum ſit finis tui detrimenti, & Aſcanius feliciter ſuos annos exigat: & oſſa ſenis Anchiſæ ſuaviter quieſcant) parce domui, quæ dedit ſe tibi poſſidendam. Quod crimen dicis eſſe mecum, præter amâſſe? Ego non ſum Phthias, & orta magnis Mycenis: nec maritus & pater meus adverſus te bella moverunt.*

NOTÆ.

c *Ambage*] *Quieſcendo ab omnibus maris erroribus, laboribus*, &c.

d *Pygmalionis*] Non enim tantùm Sichæi theſauros, ſed & Pygmalionis opes plurimas cum magnâ nobilitatis parte ſecum in Africam avexit Dido.

e *Tyriam*] *Carthaginem*, quam ſic à conditoribus denominat.

f *Felicius*] *Quàm poſſis in Italiam transferre.*

g *Fraternaque tela*] *Cupidinis*, ſcilicet.

h *Dardanà*] *Deos Penates. Dardana* verò dicuntur à Dardano Trojano rege.

i *Sic*] Adjurantis eſt, quomodo jam antea vidimus. Id eſt, *Sic vivant omnes, qui Trojæ incendio elapſi, tuam fortunam ſequuntur, ut tu meæ domui peperceris.*

k *Mars ille*] *Illud bellum quod in Trojam exorſit.*

l *Sit modus*] *Poſt illud bellum, nullum ampliùs damnum patiaris.*

m *Molliter*] Sic Juvenalis.

Dii majorum umbris tenuem, & ſine pondere terram.

n *Phthias*] *Ex Phthiâ, urbe Theſſaliæ, Achillis hoſtis patriâ oriunda: adeóque nec Græca, nec inimica.*

o *Mycenis*] Mycenæ, urbs Peloponneſi, Agamemnonis & Menelaï patria.

p *Steterunt*] Alii habent *ſteterant*: ſed illud maluit Heinſius, ex fide optimorum codicum: plurimaque exempla congerit, ubi pariter ſyllaba præteriti, plerumquè longa, corripitur. Sic etiam Virgil dixit,

Obſtupui, ſteteruntque comæ,

Nec ſteterunt; id eſt, *Non ſum hoſtibus tuis genita, ut me fugias.*

Si pudet uxoris; non nupta, ſed hoſpita dicar.
 Dum tua ſit Dido, quidlibet eſſe [q] feret.
[r] Nota mihi freta ſunt Afrum frangentia littus:
 Temporibus certis dantque negantque viam.
Cùm [s] dabit aura viam, præbebis carbaſa ventis.
 Nunc [t] levis ejectam [u] continet [x] alga ratem.
[y] Tempus ut obſervem, manda mihi; certiùs ibis:
 Nec te, ſi cupies ipſe, manere ſinam.
Et ſocii requiem poſcunt, laniataque claſſis
 Poſtulat exiguas ſemirefecta moras.
Pro meritis & [z] ſiqua tibi debebimus ultro,
 [a] Pro ſpe conjugii tempora parva peto.
Dum freta miteſcunt, [b] & Amor: dum tempore & [c] uſu
 Fortiter ediſco triſtia poſſe pati.
Sin minùs; eſt animus nobis effundere [d] vitam.
 In me crudelis [e] non potes eſſe diu.

INTERPRETATIO.

Si pudet te me habere uxorem; non vocabor conjux, ſed hoſpita. Modò Dido ſit tua, patiatur eſſe quidlibet. Maria alluentia littus Afrum ſunt mihi cognita. Dant & recuſant iter certis temporibus. Cùm ventus concedet viam, committes vela ventis. Nunc inutilis alga habet navem expulſam fluctibus. *Impera mihi, ut obſervem tempus, navigabis tutiùs: nec ego concedam te cunctari, ſi optaveris. Et comites petunt quietem, & claſſis quaſſata ſemirefecta depoſcit exiguas moras. Peto parvam moram pro ſpe connubii, ob beneficia* mea, *& ſi qua debebimus tibi ultro. Dum maria ſedantur, & Amor: dum perdiſco morâ & uſu poſſe ferre fortiter gravia. Sin minùs, decrevimus vitâ excedere. Non potes eſſe diu ſævus in me.*

NOTÆ.

q *Feret*] Nunc quendam memini, qui in Naſonis verſibus ordinem reprehendere ſatageret, quaſi non omnia ſuo loco dixiſſet. Mirum quòd, ut cœperat, ita non perrexerit. Hîc verò reprehendendi amplam ſegetem habuiſſet. Quod enim? poſtquam contumeliis & opprobriis Ænean Dido oneravit, ejuſdem illam ad pedes ſupplicem inducit! Ridiculum. Imò, nihil meliùs. Muliercularum non potuit veriùs exprimere leve & mobile ingenium.

r *Nota*] Iterum Ænean à propoſitâ navigatione Dido ſtudet revocare. Nota verò ſunt quæ de Syrtibus & Afro littore à ſcriptoribus memorantur.

s *Dabit aura*] *Cùm per ventos propitios licebit.*

t *Levis*] *Nullius valoris.* Quanquam eâ nonnulli ad ſtercorandos agros utuntur: propter ſal, ſcilicet.

u *Continet*] Id eſt, *Naves undiquaque et jactamentis maris obſeſſæ, quâ adverſos ventos & concitatum pelagus indicant, eas portu continendas eſſe admonens, & ab itinere retrahunt.* Ut nihil neceſſe ſit, hîc neſcio quæ de algâ ſuper undas ſeſe efferente, & naves morante, fabulari.

x *Alga*] Herba eſt mari innaſcens.

y *Tempus*] *Quomodo ſe habeat, quando erit navigationi opportunum.*

z *Siqua tibi deb.*] Id eſt, *Si beneficium, quod à te peto tanti eſt, ut etiam merita mea omnia ſuperet; atque ego inſuper, ut illud conſequar, tibi multùm debere agnoſcere tenear, eâ verò lege illud idem expeto.*

a *Pro ſpe conjugii*] *Ejus loco.*

b *Et Amor*] Salmaſii hæc eſt emendatio. Vulgata lectio ſic habet, *& amor dum temperat uſum.*

c *Uſu ediſco*] *Conſueſco.*

d *Vitam*] Cum ſanguine.

e *Non potes*] Quia ſeipſam interficere animo inſederat.

Adſpicias

Adſpicias utinam, quæ ſit ſcribentis imago!
  Scribimus, & gremio [f] Troïcus enſis adeſt:
Perque genas lacrymæ ſtrictum labuntur in enſem;
  Qui jam pro lacrymis ſanguine tinctus erit.
[g] Quàm bene conveniunt fato tua munera noſtro!
  [h] Inſtruis impensâ noſtra ſupulcra brevi.
Nec mea nunc primo feriuntur pectora [i] telo:
  [k] Ille locus ſævi [l] vulnus amoris habet.
Anna ſoror, ſoror [m] Anna, meæ [n] malè conſcia [o] culpæ,
  Jam dabis in cineres ultima [p] dona meos.
[q] Nec, conſumpta rogis, inſcribar Eliſſa Sichæi;
  Hoc tamen in tumuli marmore carmen erit:
Præbuit Æneas & cauſam mortis & enſem.
  Ipſa ſuâ Dido [r] *concidit uſa manu.*

INTERPRETATIO.

Utinam videas, quæ ſit ſpecies mei *ſcribentis! Scribimus, & gladius Trojanus eſt in ſinu: & lacrymæ defluunt per malas in gladium evaginatum, qui modò loco lacrymarum madidus erit ſanguine. Quàm bene cohærent dona tua cum fatis noſtris! Ornas ſepulchra noſtra modico ſumptu. Nec pectus meum percutitur nunc primo telo. Ille locus retinet plagam crudelis Amoris. Anna ſoror, ſoror Anna, malè conſcia mei criminis, jam mittes noviſſima munera in cineres meos. Nec abſumpta ignibus. inſculpar Eliſſa Sichæi, hoc tamen carmen erit in marmore ſepulcri:* Æneas obtulit & cauſam necis & gladium: ipſa Dido occidit uſa manu ſuâ.

NOTÆ.

f *Troïcus*] *Æneæ*, quem feſtinans omiſerat.

g *Quàm bene*] Exprobratio eſt cum Ironiâ. Hoc vult Dido; egregiè convenire, ut cauſam mortis qui præberet, idem ad eam inſtrumentum ſuppeditaret.

h *Inſtruis*] In rogum, aurum, veſtes, arma, aliaque injici, ſepulcra ornari, &c. moris fuiſſe, omnes nôrunt. Vult verò Dido eundem Æneæ gladium, & ſibi viventi mortis eſſe inſtrumentum, & jacenti ornamentum. Quanquam iſtud totum cum amarâ exprobratione eſt conjunctum.

i *Telo*] Ambiguâ voce uſus eſt poëtâ, ad amoris ſagittas, & Æneæ gladium reſpiciens.

k *Ille locus*] *Pectus.*

l *Vulnus habet*] *Amat.* Ita & Virgilius, in hoc negotio, de ipsâ Didone loquens,

Vulnus alit venis.

m *Anna*] *Soror Eliſſæ.* Abſentem verò alloquitur; namque eam, cùm ſic manum inferre vellet, Dido dimiſit, ut liquet ex Virgil. 4. Æneid.

n *Malè*] *Non ſine exitio; cùm mihi prodeſſe nequiveris.*

o *Culpæ*] De amore, quo Sichæo datam fidem violaverat, loquitur.

p *Dona*] Lacrymas, ſi voles, intellige. Id eſt, *Oſſa mea compones.* Hubertinus *exequias*; Antonius *urnam*, exponit. Quæ omnia eodem recidunt.

q *Nec inſcribar*] Quia Sichæo fida non fuerat. Mos verò erat, in mulierum epitaphiis maritorum nomen inſcribere.

r *Concidit*] Fabulam ſequutus eſt Ovidius. At Trogus aliter. Dicit enim Didonem, cùm ab Hiarbâ in matrimonium peteretur, atque ad id à civibus belli metu cogeretur, tempus ad mariti placandos Manes petiiſſe; quo exacto, in urbis eminentiore parte pyrâ inſtructâ, eodémque populo convocato, cùm ad virum ire ſe dixiſſet, in ignem ſe præcipitaſſe.

EPISTOLA VIII.

ARGUMENTUM.

Hermione, Menelaï & Helenæ filia, à Tyndaro avo materno, cui domûs ſuæ curam commendârat Menelaüs, dum ad Trojam iret, Oreſti, Agamemnonis & Clytemneſtræ filio deſponſatæ eſt; eandemque Menelaüs, inſcius hujus rei, Pyrrho, Achillis filio quoque promiſit, qui ab excidio Trojæ tandem reverſus Hermionem rapuit. Cùm autem Pyrrhi connubium adverſus animum ſuum ſervaret, Oreſtique amorem anteferret, per internuncium clam eum monet, facilè ſeſe poſſe vinculis Pyrrhi exſolvi. Quod etiam conſecuta eſt. Oreſtes enim, Ægyſthi & matris peractâ cæde, furore liberatus & expiatus, Pyrrhum in templo Apollinis interfecit, & Hermionem ſuam recepit.

HERMIONE ORESTÆ.

[[a] ALLOQUOR Hermione nuper fratremque virumque;
Nunc [b] fratrem; nomen conjugis [c] alter habet.]
Pyrrhus Achillides, animoſus [d] imagine patris,
Incluſam [e] contra juſque piumque tenet.
Quod potui, renui: [f] ne non invita tenerer;
[g] Cætera fœmineæ non valuêre manus.
Quid facis, [h] *Æacide?* [i] *non ſum ſine* [k] *vindice,* dixi:
[l] *Hæc tibi ſub* [m] *domino, Pyrrhe, puella ſuo eſt.*
Surdior [n] ille [o] freto clamantem [p] nomen Oreſtæ
Traxit [q] inornatis in ſua tecta comis.

INTERPRETATIO.

Ego *Hermione compello patruelem & maritum nuper; nunc patruelem, alius habet nomen mariti. Pyrrhus filius Achillis cordatus exemplò patris* ſui *tenet* me *clauſam contra jus & fas. Reſtiti quantùm licuit, ne tenerer contra voluntatem. Manus muliebres non potuerunt reliqua.* Quid agis, Æacide? *dixi:* Non ſum ſine ultore, Pyrrhe, hæc eſt tibi puella ſub ſuo domino. *Ille ſurdior mare rapuit in ſuam domum me vociferantem nomen Oreſtæ.*

NOTÆ.

a *Alloquor*] Cùm ab omnibus manuſcriptis abſit primum hoc diſtichon, meritò a quibúſdam rejicitur. Nec ideo epiſtola ἀκέφαλος ut Micyllus voluit, relinquetur.

b *Fratrem*] Patruelem. *Couſin.* Quomodo loqui amabant veteres.

c *Alter*] *Pyrrhus,* ſcilicet.

d *Imagine patris*] Id eſt, *Prout pater Achilles fuerat.* Unde Virgil.

Inſtat vi patriâ Pyrrhus.

e *Contra juſque*] Non enim uxores carcere ſunt concludendæ.

f *Ne*] pro *ut.*

g *Cætera*] *Abire,* puta; *manu libertatem vindicare,* &c.

h *Æacide*] Pyrrhus eſt, ab Æaco Jovis filio, proavo ſuo ita dictus. Fuit enim Pyrrhus Achillis, Achilles Pelei, Peleus Æaci filius.

i *Non ſum*] Id eſt, *Habeo qui me ex hâc ſervitute poſſit liberare, & injuriam ulciſci.*

k *Vindice*] Vindex eſt, qui aliquem ex ſervitute vindicat in libertatem.

l *Hæc tibi*] *Ego, quam injuſtè detines.*

m *Domino*] *Oreſtæ, cui deſponſata fui.*

n *Ille*] *Pyrrhus.*

o *Freto*] Quod precibus nullis movetur.

p *Nomen Oreſtæ*] Multum eſt hîc artificium ad commovendum Oreſtem, quòd ſe eum, quem Pyrrhus contempſerit, in auxilium vocâſſe Hermione profiteatur.

q *Inornatis*] Imo laceratis.

Quid

Quid gravius captâ Lacedæmone ſerva tuliſſem,
  Si raperet Graïas barbara turba [s] nurus?
Parcïùs [t] Andromachen vexavit [u] Achaïa [x] victrix,
  Cùm [y] Danaüs [z] Phrygias ureret ignis opes.
At tu, cura mei ſi te pia tangit, Oreſte,
  [a] Injice non timidas în [b] tua jura manus.
An, ſi quis rapiat ſtabulis armenta recluſis,
  Arma feras? raptâ conjuge lentus eris?
Sit [c] ſocer [d] exemplo, nuptæ repetitor [e] ademptæ:
  Cui pia [f] militiæ cauſa puella fuit.
Si ſocer ignavus viduâ ſtetiſſet in aulâ;
  Nupta foret Paridi [g] mater, ut antè fuit.
[h] Nec tu mille rates ſinuoſaque vela pararis;
  Nec [i] numeros Danaï militis: ipſe veni.
[k] Sic quoque eram repetenda tamen: nec turpe marito,
  Aſpera pro caro bella tuliſſe toro.

INTERPRETATIO.

Quid durius paſſa eſſem ſerva Lacedæmone ſubactâ, ſi turba barbara auferret puellas Græcas? Græcia victrix minùs afflixit Andromachen, cùm ignis Græcus adſumeret opes Trojanas. At tu, Oreſte, ſi pium deſiderium mei te movet, admove manus audacis in tua jura. An, ſi quis abducat armenta præſepibus clauſis, arma ſumes? uxore ablatâ ſegnis eris? Socer repetitor uxoris ſublatæ ſit tibi exemplo; cui puella fuit cauſa pia belli. Si ſocer manſiſſet ſocors in aulâ derelictâ, mater mea eſſet nupta Paridi, ut antè fuit. Nec tu adornaveris mille naves, & vela concava, nec cohortes Græci militis: veni tu ipſa. Tamen ſic quoque eram repetenda: nec inhoneſtum eſt *marito geſſiſſe gravia bella pro dilecto lecto.*

NOTÆ.

r *Lacedæmone*] *Patriâ meâ.*

s *Nurus*] Pro quibuſlibet puellis.

t *Andromachen*] Fuit Andromache Hectoris uxor; quam cùm Pyrrhus forte accepiſſet, Heleno Priami filio cum regni parte in uxorem dedit. Verè itaque dixit Hermione *Parciùs*, &c.

u *Achaïa*] Pro Græciâ. Per eam enim Peloponneſus quandoque, deinde ejus regiuncula. Græcia etiam intelligitur.

x *Victrix*] *Cui tamen belli jure multùm licuiſſet.*

y *Danaüs*] *A Danaïs, ſeu Græcis immiſſus.*

z *Phrygios*] *Trojanas:* ſita enim fuit Troja in Phrygiâ minore.

a *Injice*] Verbum eſt juris: dicitur enim *manus injicere*, qui nullâ juris expectatâ auctoritate, quod ſuum eſt, vendicat.

b *Tua jura*] *Jura quæ habes in me uxorem tuam.*

c *Socer*] *Menelaüs, pater meus.*

d *Exemplo*] Qui Helenam uxorem ſuam manu à Paride recepit.

e *Ademptæ*] *A Paride raptæ.*

f *Militiæ*] Nemo neſcit Menelaüm Græciam totam ad Helenam obtinendam armâſſe.

g *Mater*] *Mea, Helena.*

h *Nec pararis*] Sicuti factum opportuit, cùm ad repetendam Helenam Græci ad Trojam navigaverunt.

i *Numeros*] *Cohortes; milites.* Gall. *Il ne'eſt point neceſſaire de mettre des armées en campagne.* Angl. *It is not neceſſary to ſend armies into the field.*

k *Sic*] *Navibus & militibus; ſi me aliter recipere non potuiſſes.*

Quid,

Quid, quòd avus nobis [l] idem [m] Pelopeïus Atreus?
  Et ſi non eſſes vir mihi, [n] frater eras?
Vir precor uxori, frater ſuccurre ſorori:
  Inſtant officio nomina bina tuo.
Me tibi [o] Tyndareus, vitâ [p] gravis auctor & annis,
  Tradidit: [q] arbitrium neptis habebat avus.
At pater Æacidæ promiſerat inſcius [r] acti.
  [s] Plùs quoque, qui prior eſt ordine, poſſit avus.
Cùm tibi nubebam, nulli mea [t] tæda nocebat:
  Si jungar Pyrrho, [u] tu mihi læſus eris.
[x] Et pater ignoſcet noſtro Menelaüs amori.
  [y] Succubuit telis [z] præpetis ipſe [a] Dei.
Quem ſibi permiſit, [b] generò permittet amorem.
  Proderit exemplo mater amata ſuo.
[c] Tu mihi, quod matri pater, es: quas egerat olim
  [d] Dardanius partes advena, Pyrrhus agit.
* Ille licèt patriis ſine fine ſuperbiat actis;
  Et tu quæ referas acta parentis habes.

INTERPRETATIO.

Quid, quod nobis eſt *idem avus Atreus filius Pelopis! Et ſi non eſſes mihi maritus, eras patruelis? Marite opem fer, quæſo, conjugi; frater ſororem adjuva: duo nomina ſolicitant beneficium tuum. Tyndareus, auctor gravis moribus & ſenectute, dedit me tibi; avus habebat poteſtatem in neptim. Sed pater* meus *neſcius facti pactus erat* me *Pyrrho: plùs etiam poſſit avus, qui potior eſt ordine. Cùm tibi nubebam, mea fax nulli oberat: ſi cum Pyrrho copuler, tu eris mihi offenſus. Et pater* meus *Menelaüs veniam dabit noſtro amori. Ipſe victus eſt ſagittis Dei velocis. Ille permittet amorem genero, quem ſibi permiſit. Mater* mea *dilecta juvabit* nos *exemplo ſuo. Tu es mihi quod pater* meus *matri. Pyrrbus tuetur partes, quas peregrinus Trojanus ſuſtinuerat olim. Quamvis ille ſeſe efferat ſine fine factis patriis, tu etiam habes facta patris, quæ poſſis prædicare.*

NOTÆ.

l *Idem*] Atreus enim pater fuit Agamemnonis, ex quo Agamemnone Oreſtes, & Menelaï, ex quo Hermione.

m *Pelopeïus*] *Pelopis filius.*

n *Frater eras*] *Qui adeò me liberare debebas*; vides verò quamobrem fratrem vocet *Oreſtem.*

o *Tyndareus*] Qui fuit pater Helenæ.

p *Gravis*] Eum laudat Hermione, ne fortè temerè feciſſe videatur, cùm neptim in matrimonium collocavit.

q *Arbitrium*] *Quidvis de eâ poterat ſtatuere.* Gall. *Il en avoit la diſpoſition.* Angl. *He had the diſpoſal of her.*

r *Acti*] *Me* ſcil. *tibi deſponſatam.*

s *Plùs quoque*] Heinſius repoſuerat, *Plùs quo*, deinde *poſſit*. Potior verò viſa eſt vulgata lectio: ut vox *quoque* addita ſit poſt primam ab Hermione allatam rationem, *quòd, ab inſcio patre Pyrrbo promiſſa fuiſſet*: & iſtud, *quòd ab avo, ordine priori, collocata eſſet, altera ſit ratio.* Quaſi dicat, per modum objectionis, *Sed pater promiſerat me Pyrrbo.* Deinde reſpondet, *Verùm equidem promiſerat me; at inſcius acti promiſerat: deinde ratio poſtulat, ut plùs poſſit avus qui prior eſt, cuique commiſſa à patre fueram.*

t *Tæda*] Pro matrimonio, ad quod adhibebantur.

u *Tu mihi*] Quia, ſcilicet, illi promiſſa fuerat: maximaque eſt injuria deſponſatam uxorem alicui tollere.

x *Et pater*] Pergit in proferendis ad perſuadendum rationibus.

y *Succubuit*] Amore Helenæ victus.

z *Præpetis*] *Velocis & ad volandum expediti, celeriſque.*

a *Dei*] *Cupidinis.*

b *Genero*] *Tibi.*

c *Tu mihi*] *Maritus*, ſcilicet, *qui eadem matrimonii jura, ut ille, poſſis vindicare.*

d *Dardanius*] *Paris.* Id eſt, *Pyrrbus eſt adulter profligandus.*

* *Ille*] *Pyrrbus.*

e Tan-

[e] Tantalides omnes ipſumque [f] regebat Achillem:
[g] Hic pars militiæ; [h] dux erat ille ducum.
Tu quoque habes proavum Pelopem Pelopiſque parentem:
Si meliùs numeres, [i] à Jove quintus eris.
Nec virtute cares: [k] arma invidioſa tuliſti.
Sed tu quid faceres? [l] induit illa pater.
[m] Materiâ vellem fortis meliore fuiſſes:
[n] Non lecta eſt, operi ſed [o] data [p] cauſa tuo.
Hanc tamen [q] implêſti; juguloque Ægyſthus aperto
Tecta cruentavit, quæ pater antè tuus.
Increpat Æacides, [r] laudemque in crimina vertit.
[s] Et tamen aſpectus ſuſtinet ille meos.
[t] Rumpor; & ora mihi pariter cum mente [u] tumeſcunt.
Pectoraque incluſis [x] ignibus uſta dolent.

INTERPRETATIO.

Ille imperabat omnibus filiis Tantali & ipſi Achilli. Hic erat pars militiæ; ille, rex regum. Tu etiam habes proavum Pelopem, & patrem Pelopis: ſi bene numeres, eris quintus à Jove. Nec es expers virtutis: geſtaviſti arma invidioſa: ſed quid tu ageres? pater dedit illa. Optarem fuiſſes ſtrenuus cauſâ potiore: cauſa non lecta eſt, ſed præſcripta tuo labori. Hanc tamen exhauſiſti: & Ægyſthus ſanguine infecit domum jugulo perfoſſo, quam pater tuus antè cruentaverat. *Pyrrhus arguit, & detorquet laudem* tuam *in opprobria. Et tamen ille ſuſtinet meos vultus. Crucior & genæ turgeſcunt mihi pariter cum anima: & cor incenſum ignibus incluſis mæret.*

NOTÆ.

e *Tantalides*] *Agamemnon*; ita dictus à Tantalo proavo: fuit enim ille Pelopis pater; qui Pelops Atreum, Agamemnonis patrem, genuit.

f *Regebat*] In bello Trojano.

g *Hic*] *Achilles.*

h *Dux erat*] *Dux ducum, rex regum, rex maximus* vulgò Agamemnon dictus eſt.

i *A Jove*] Patet ex iis quæ modò annotavimus: Jupiter enim pater fuit Tantali.

k *Arma invidioſa*] Quaſi dicat, *Tametſi laudes tuæ non prædicentur, non ideo tamen virtute cares: ſed infeliciter arma tuliſti invidioſa.* Hoc dicit propter matris cædem, quam, in patris, à Clytemneſtrâ occiſi, vindictam, Oreſtes peregit. Sed ſtudio factum atrociſſimum diſſimulat Hermione, & de ſolo Ægyſtho Clytemnæſtræ adulterio loquitur.

l *Induit*] Id eſt, *Cauſam præbuit interfectus pater ut induerat.* Multa de eâ Tragici.

m *Materiâ*] Id eſt, *Vellem ut in re aliâ fortitudinem tuam manifeſtâſſes.*

n *Non lecta eſt*] Excuſatio eſt ejus quòd tacitè accuſavit, cùm dixit *vellem*, &c. Quaſi dicat, *Culpâ tuâ iſtud non evenit, non enim lecta, ſed data eſt cauſa facto tuo.*

o *Data*] *Cùm pater tuus ab Ægyſtho adultero, & Clytemneſtrâ matre tuâ mactatus eſt.*

p *Cauſa*] Ægyſthum mactandum intellige, unà cum Clytemneſtrâ matre.

q *Implêſti*] *Egregiè perfeciſti, quod tibi demandatum eſt, & oraculo conſultum.*

r *Laudem*] Id eſt, *Factum ex quo laudem merearis*; Ægyſthi, ſcilicet, & Clytemneſtræ cædem: quanquam de Clytemneſtrâ matre reticet.

s *Et tamen*] Arbitror iſtud indignabundam dicere Hermionem, quaſi non deberet Pyrrhus de Oreſte quem ipſa amabat, coràm malè dicere; aut indignum eſſet quòd ei ſilentium ipſe Oreſtes non imponeret.

t *Rumpor*] *Dolore*, ſcil. *quòd ſimul tuam & meam injuriam nequeam vindicare.* Atque confirmat iſtud noſtram priorem notam.

u *Tumeſcunt*] Propter ſpiritus per iram irritatos.

x *Ignibus*] *Iræ*, ſcil.

Hermione

Hermione coram [y] quicquamne objecit Oreſti ?
[z] Nec mihi ſunt vires, nec ferus enſis adeſt.
Flere licèt certè : flendo [a] diffundimus iram :
Perque ſinum lacrymæ fluminis inſtar eunt.
[b] Has ſolas habeo ſemper, ſemperque profundo :
Hument [c] incultæ [d] fonte perenne genæ.
Hoc generis [e] fato, quod noſtros [f] errat in annos,
Tantalides matres apta rapina ſumus.
[g] Non ego fluminei referam [h] mendacia cygni :
Nec querar in [i] plumis delituiſſe Jovem.
[k] Quà duo porrectus longè freta diſtinet [l] Iſthmos,

INTERPRETATIO.

Exprobravitne aliquid Oreſti coram Hermione? Nec polleo viribus; nec ſævus gladius adeſt. Certè licèt mihi *lugere: lugendo diſſipamus iram: & lacrymæ fluunt per ſinum tanquam flumen. Habeo has ſolas ſemper, & ſemper prodigo. Maxillæ neglectæ madidæ ſunt fonte jugi. Hoc fato* noſtræ *gentis, quod pervadit in noſtram ætatem, nos matres Tantalides ſumus præda idonea. Ego non commemorabo fraudem cygni fluminei; nec querar Jovem latitâſſe in plumis. Hippodamia fuit abducta curru externo,*

NOTÆ.

y *Quicquamne*] Alii habent *quiſquamne.* Eodem verò ſenſus redit. Indignans queritur Hermione, quòd in præſentiâ ſuâ auſus fuerit Pyrrhus de Oreſte malè dicere.

z *Nec mihi*] Eſt quaſi excuſatio, quòd non ulta ſit Oreſtis injuriam ; quaſi dicat, *Libentiſſimè feciſſem, ſed defuerunt vires,* &c.

a *Diffundimus*] Iſtud eſt quod Gall. dicimus, *Décharger ſa colere.* Angl. *To diſcharge one's choler.* In Puteaneo eſt *defundimus :* quod optimum videtur.

b *Has ſolas*] Gall, optimè dicimus, *C'eſt la tout mon recours.* Angl. *This is all my refuge.* Lacrymas habent mulieres impotentiæ ſuæ refugium, ubi iræ & vindictæ ſuæ dolis nequeunt conſulere. Ex imbecillitate enim, & ignorantiâ, ut neque plurimi effœminati homines, injuriam non valent coquere.

c *Incultæ*] Alludit ad terras incultas, quibus, cùm ob duritiem aquam non imbibant, nihil eſt magìs horridum : unde Horat. Carminum, Lib 2. Ode 9.

Non ſemper imbres nubibus hiſpidos
Manant in agrós.

Atque optimè exprimit iſtud puellæ ſtatum, quæ in mœrore eſt, & omnem ſui cultum negligit.

d *Fonte*] *Oculis,* ſcilicet, unde manant lacrymæ.

e *Fato*] Alii habent *fatum* ; quod eodem redit. Fato imputat, quòd ex genere Tantali puellæ rapiantur.

f *Errat*] *Ad meam uſque ætatem durat.*

g *Non ego*] Rhetorico artificio, quod nolle ſe dicit, id facit. Tangit verò fabulam Ledæ, Hermiones aviæ maternæ, quam Jupiter in cygnum converſus vitiavit ; ex cujus Ledæ ovis Pollux & Helena, Caſtor & Clytemneſtra nati ſunt. Vix verò inter Tantalidas recenſetur Leda : adeóque dixit Hermione, *Non ego fluminei,* &c. Sed Tantalis mater tamen, quia mater Helenæ, Tantalidis matris, quæ Helena Menelaüm Tantalo ortum virum habuit.

h *Mendacia*] Cùm ſe cygnum eſſe ſimulaverit.

i *Plumis*] *Cygni,* ſcil.

k *Quà duo*] Peloponneſum, aut Peloponneſi potiùs partem deſcribit, ubi per vim & dolum alia rapta eſt Tantalis, Hippodamia ſcilicet.

l *Iſthmos*] Iſthmus dicitur terra inter duo maria coarctata. Hîc verò de Corinthiaco ſermo eſt. OEnomaüs enim Hippodamiæ pater, non longè ab eo in Elide regnabat : atque ad Iſthmum de Hippodamiâ certamen finitum eſt.

Vecta [m] peregrinis [n] Hippodamia rotis.
[o] Caſtori Amyclæo & [p] Amyclæo Polluci
[q] Reddita [r] Mopſopiâ [s] Tænaris urbe ſoror.
Tænaris, [t] Idæo trans æquor ab hoſpite rapta,
Argolicas pro ſe vertit in arma manus.
Vix equidem [u] memini; memini tamen: omnia luctûs,
Omnia ſolliciti [x] plena timoris erant.
Flebat [y] avus, [z] Phœbeque ſoror, [a] fratreſque gemelli:
Orabat ſuperos Leda, [b] ſuumque Jovem.
Ipſa ego non longos [c] etiam nunc ſciſſa capillos
Clamabam, *Sine me, me ſine, mater, abis?*

INTERPRETATIO.

eâ parte *quâ Iſthmus extenſiùs disjungit longè due maria. Soror Tænaris, reſtituta* eſt *urbe Mopſopiâ Caſtori Amyclæo, & Polluci Amyclæo Tænaris, trans mare avecta ab hoſpite Idæo, impulit pro ſe ad arma manus Græcas. Equidem vix recordor, recordor tamen: omnia erant plena mœroris, & metûs anxii. Avus lugebat, & ſoror Phœbe, & fratres gemini: Leda precabatur Deos, & ſuum Jovem. Ego ipſa ſparſam habens comam adhuc non longam, clamabam,* Sine me, mater, diſcedis ſine me.

NOTÆ.

m *Peregrinis*] *Pelopis, Phrygiis,* qui corrupto OEnomaï aurigâ Myrtillo, illum curuli certamine ſuperavit; ex quo Hippodamiam, victoriæ præmium ab ipſo OEnomao poſitum, reportavit. Notiſſimam verò fabulam nihil opus eſt totam referre.

n *Hippodamia*] OEnomaï filiam hanc Tantalidem eſſe negat Antonius. At verò ille, quod modò in Ledâ admonuimus, non advertit. Tantalis mater dicitur Hippodamia, quæ Pelopem Tantali filium habuit maritum; per quam Tantali proles propagata.

o *Caſtori*] Fuit Caſtor Jovis, vel potiùs Tyndari filius, Pollucis & Helenæ frater.

p *Amyclæo*] Ab urbe Amyclis in Peloponneſo, quæ Caſtoris & Pollucis fuit patria. Nota verò ſyllabam ultimam in vocalem deſinentem ante aliam vocalem non elidi: deinde quintum hujus verſûs pedem ſpondæum eſſe, non dactylum.

q *Reddita*] Adeóque rapta fuerat: in eo verò eſt Hermione, ut Tantalides matres fato rapinæ aptas exemplis probet.

r *Mopſopia*] Attica eo nomine à Mopſo, vel Mopſopo rege, ut alibi ſcribit Strabo, dicta eſt. Urbs verò Mopſopia intelligitur *Aphidna*; quò Helenam raptam Theſeus abduxerat.

s *Tænaris ſoror*] *Helena,* à Tænaro Peloponneſi promontorio ita dicta; quam alibi vocat *Tænariam.* Mavult enim Heinſius hanc ex Puteaneo codice retinere lectionem, ut fiat oppoſitio, cum terrâ Mopſopiâ, quàm ut in aliis legitur. *Tyndaris*; quo nomine Helena à Tyndaro matris Ledæ marito, dicta fuerit.

t *Idæo*] *Paride,* ab Idâ Phrygiæ monte, in quo educatus fuit, ſic appellato.

u *Memini*] *Matris raptus.*

x *Plena*] *Cùm mater mea Helenæ, à Paride rapta fuit.*

y *Avus*] Tyndarus.

z *Phœbeque ſoror*] *Helenæ,* ſcil. Hanc verò lectionem optimè ex Euripide reſtituit clariſſimus Heinſius; eo ducente Puteaneo codice, itemque Juniano, ubi *Phœbique* legebatur. Cùm in aliis mendum irrepſiſſet *flebatque.*

a *Fratres*] *Caſtor & Pollux.*

b *Suum*] *A quo amata fuerat.*

c *Etiam nunc*] Heinſius legi vult *etiamnum.* Sed perinde eſt ſi *etiamnum, etiam nunc,* aut *etiam tum,* quod in uno Farneſiano invenitur, legeris.

Nam

Nam [d] conjux aberat. [e] Ne non Pelopeïa credar,
Ecce [f] Neoptolemo præda parata fui.
[g] Pelides utinam vitâſſet [h] Apollinis arcus!
[i] Damnaret nati facta proterva pater.
Nec quondam placuit, nec nunc placuiſſet Achilli,
Abductâ viduum conjuge [k] flere virum.
Quæ mea cœleſtes injuria fecit iniquos?
Quod mihi væ miſeræ ſidus obeſſe querar?
Parva meâ [l] ſine matre fui; pater arma [m] ferebat;
Et, duo cùm vivant, orba duobus eram.
Non tibi blanditias primis, mea mater, in annis
[n] Incerto dictas ore puella tuli.
Non ego captavi brevibus tua colla lacertis,
Nec gremio ſedi ſarcina grata tuo.
[o] Non cultûs tibi cura mei: nec pacta marito
Intravi thalamos, [p] matre parante, novos.
Obvia prodiêram reduci tibi; vera fatebor:
Nec facies nobis nota parentis erat:
Te tamen eſſe Helenen, quòd eras pulcherrima, ſenſi.
Ipſa requirebas, quæ tibi nata foret.

INTERPRETATIO.

Non maritus ejus *aberat. Ne non credar Pelopeïa, ecce fui rapina adornata Pyrrho. Utinam Achilles effugiſſet arcus Apollinis! Pater argueret acta petulantia filii. Nec placuit olim, nec placuiſſet nunc Achilli, maritum deſtitutum lugere uxore raptâ. Quodnam meum crimen reddidit Deos* mihi *adverſos! Væ miſeræ! Quam ſtellam querar mihi nocere?* Ego *parva fui ſine matre meâ; pater gerebat bellum: & cùm eſſent duo ſuperſtites eram deſtituta duobus. Mater mea,* ego *puella non tibi paravi blanditias in primis annis prolatas ore titubante. Ego non ſum amplexa tuum collum parvis brachiis: nec quievi onus gratum ſinui tuo. Non cogitâſti de meo cultu; nec deſponſata marito ingreſſa ſum thalamos novos, matre* meâ *adornante. Obviàm proceſſeram tibi revertenti; confitebor verum; neque vultus matris erat nobis cognitus. Cognovi tamen te eſſe Helenen, quia eras formoſiſſima. Tu ipſe petebas quænam eſſet tibi filia.*

NOTÆ.

d *Conjux*] *Matris*, ſcil. *Menelaüs*, qui, ut volunt, in Cretam iverat.

e *Ne non*] Nunc ſeſe Hermione recenſitis ex Pelopis gente matribus, quæ raptæ fuerant, annumerat.

f *Neoptolemo*] Pyrrhus, intelligitur cui cognomen iſtud in bello Trojano, ad cujus reliquias juvenis admodum ivit, datum eſt. Ita fatis enim erat, Trojam, ſine Æacidarum aliquo, capi non poſſe.

g *Pelides*] *Achilles*; Pelei filius, Pyrrhi pater.

h *Apollinis*] In ejus templo, ipſius etiam ope, Achillem Paris, in calcem (quâ parte tantùm ille vulnus poterat accipere) adactâ ſagittâ, confecit.

i *Damnaret*] Quia ille graviſſimâ irâ in Agamemnonem, qui *ſibi* Briſeïdem rapuerat, exarſit.

k *Flere*] Vidimus antè de eâ re in Briſeïde. At obſerva, quæſo, quàm argutè orationem detorquet Hermione, ut Achillis exemplo, Oreſten officii admoneat.

l *Sine matre*] Quia illa à Paride rapta.

m *Ferebat*] Adverſus Trojanos.

n *Incerto*] *Titubante, & balbutiente.* Se iis dicit caruiſſe voluptatibus, quibus puellæ ſolent gaudere, quæ inter parentum amplexus, eos quoque oblectant.

o *Non cultûs*] Fortè autem non magìs vera puellis contingit voluptas, quàm matrum ſentire ſolicitum amorem.

p *Matre parante*] Moris verò erat, ut matres, vel quæ ſanguine eſſent conjunctiſſimæ, nuptas in thalamum collocarent.

[q] Pars hæc [r] una mihi conjux bene ceſſit Oreſtes;
Is quoque, nî [s] pro ſe pugnet, ademptus erit.
Pyrrhus habet raptam reduce & victore [t] parente:
[u] Munus & hoc nobis diruta Troja dedit.
[x] Cùm tamen altus [y] equis [z] Titan radiantibus inſtat,
Perfruor infelix [a] liberiore malo.
Nox ubi me thalamis ululantem & [b] acerba gementem
Condidit, in mœſto procubuique toro;
Pro ſomno [c] lacrymis oculi funguntur obortis:
Quàque licet fugio, ſicut ab hoſte, [d] virum.
Sæpe malis ſtupeo; rerumque oblita locique
Ignarâ tetigi [e] Scyria membra manu.
Utque nefas ſenſi; malè corpora tacta relinquo:
Et mihi pollutas credor habere manus.
Sæpe Neoptolemi pro nomine, nomen Oreſtæ
Exit: & errorem vocis, ut [f] omen, amo.

INTERPRETATIO.

Hæc una pars mihi pulchrè evenit Oreſtes maritus: Is quoque erit ſublatus, niſi certet pro ſe, Pyrrhus habet me obductam patre meo reduce & victore: & Troja everſa exhibuit nobis hoc donum. Cùm tamen Sol ſublimis urget equos ſplendidos, ego miſera minùs ſentio malum. Poſtquam nox concluſit me vociferantem, & acerbè querentem, & recubui in triſti lecto, oculi indulgent lacrymis profluentibus pro ſomno: Et quantum poſſum maritum vito tanquam hoſtem. Sæpe torpeo calamitate, & oblita rerum & loci, tetigi artus Scyrios manu inſciâ. Et ut cognovi nefas, deſero membra malè tacta: Et mihi videor habere manus commaculatas. Sæpe nomen Oreſtæ profertur pro nomine Pyrrhi: & amo aberrationem vocis ut præſagium.

NOTÆ.

q *Pars hæc*] Enumeratis multis infelicitatibus ſuis, nunc dicit Hermione quâ in re felix fuerit; quòd, ſcilicet, Oreſten maritum habuerit.

r *Una*] Ferè pro *ſola* poſita vox.

s *Pro ſe*] *Ne adimatur mihi.*

t *Parente*] *Meo*, ſcil. *Menelao.*

u *Munus &*] Hîc multum variant codices, ſed quæ probari poterunt proferam tantùm. Quidam habent

Et minùs ab, nobis diruta Troja fuit.

Qui ſenſus optimus videtur: nam & eandem propè vidimus ſuprà, in Penelope, querimoniam. Et hæc erit maxima infelicitas, quòd Hermionæ ſtent etiam quæ aliis ſunt diruta.

Alii habent quam repoſuimus lectionem: nam Heinſianam, quanquam bona eſt etiam, non retinuimus, ſine librorum auctoritate. Atque ita ad Trojam ſtantem Hermione alluſerit, unde Paris Helenæ raptor prodiêrit: cùm ſibi eadem everſa Troja alium, Pyrrhum ſcilicet, immiſerit.

x *Cùm tamen*] Id eſt, *Poſtquam dies rediit.*

y *Equis*] Nota eſt de Solis equis fabula, quam etiam in Metam videbimus.

z *Titan*] *Sol*, ex Titanibus ortus.

a *Liberiore*] *Mitiore.*

b *Acerba*] Pro acerbè.

c *Lacrymis*] *Lacrymantur, cùm dormire deberent.*

d *Virum*] *Pyrrhum.*

e *Scyria*] *Pyrrhi Scyrii.* Scyros verò inſula eſt maris Mediterraniæ, in quâ regnavit Lycomedes Deidamiæ pater, ex quâ Achilles Pyrrhum ſuſcepit.

f *Omen*] Quia inde illa Oreſtæ ſe aliquando conjunctam fore bene ominabatur. Nomen faciebat omen.

Per

Per genus [g] infelix juro, generiſque [h] parentem,
Qui freta, qui terras, qui ſua regna quatit;
Per patris oſſa tui, [i] patrui mihi; quæ [k] tibi debent,
Quòd ſe ſub tumulo fortiter ulta jacent:
Aut ego [l] præmoriar, [m] primoque extinguar in ævo;
Aut ego [n] Tantalidæ Tantalis uxor ero.

INTERPRETATIO.

ro per genus miſerum, & per patrem ge-is, qui temperat maria, qui terras, qui regna; per oſſa patris tui, patrui mihi; e tibi debent, quòd, ulta ſe ſtrenuè, quieſcunt in ſepulchro; aut ego ante tempus moriar, & ſpiritus præcludetur in primâ ætate; aut ego Tantalis ero conjux Tantalidæ.

NOTÆ.

g *Infelix*] Non tantum propter Tantali-n matrum raptus, ut volunt; verùm a ex illâ domo ſatìs habuerunt materiæ ſua poëmata tragici; ubi omnia cædis ſanguinis fuerunt plena.

h *Parentem*] *Jovem*, Tantali patrem.

i *Patrui mihi*] Omnino, ſiquidem Agamnon, pater Oreſtæ, frater fuit Menelaï, tris Hermiones.

k *Tibi debent*] Oreſtes enim Ægiſthum matris adulterum, ipſamque Clytemneſtram matrem, Agamemnonis patris interfectores morte multavit.

l *Præmoriar*] Id eſt, *Ante tempus, & immaturo funere.*

m *Primoque*] Id eſt, *Adoleſcentula.*

n *Tantalidæ*] *Tui*, ſcil. Oreſtis. Voto potita eſt Hermione; eam enim Oreſtes, interfecto Pyrrho, recepit.

EPISTOLA IX.

ARGUMENTUM.

rculem Jupiter ex Alcmenæ compreſſu, pro Amphitryone ſe gerens, ſuſcepit: quem Euryſtheus, rex Mycænarum, Junonis inſtructus dolis, ut ſic periret, ad labores arduos incitavit. Qui tamen ſemper victor evaſit. Verùm enim, cæteris monſtris fortiter ſuperatis, amori nulierosus ſuccubuit. Deianira, OEnei regis Calydonis filia, uxor ejus, tam illaudato Ioles amore offenſa, redigit illi ad animum antè partas honeſtates, præclaraque facinora, ut ad exemplum illorum ſuos jam mores æſtimet. Hæc autem ſcribenti nunciatur extrema Herculis calamitas, quam veſte Neſſi Centauri, virulento ſanguine tinctâ, ipſique à ſe miſſâ, conciliaverat, cui ineſſe vim revocandi eum ab alienis amoribus credebat; graviſſimo igitur dolore oppreſſa, facinus ſuum purgare ſtudet; denique ſuſpendio vitam finire cogitat.

DEIANIRA HERCULI.

GRATULOR [a] OEchaliam titulis accedere [b] veſtris:
[c] Victorem victæ ſuccubuiſſe queror.

INTERPRETATIO.

Grator OEchaliam annumerari veſtris elogiis: queror victorem à victâ victum eſſe.

NOTÆ.

a *OEchaliam*] Tres eo nomine urbes auc-es meminerunt, in Theſſaliâ, Arcadiâ, & bœâ. Quanquam verò inter veteres, utra ryti fuerit, de quâ nunc, ambigatur; rique poſtremam intelligunt. Illam verò rcules expugnavit, quòd ſibi Iolen Eurytus er, OEchaliæ rex, ejuſque filii uxorem promiſſam negarent. Ex quo ſatìs patet, quamobrem Deianira Herculis uxor, de eodem gratuletur, & queratur.

b *Veſtris*] Alii habent *noſtris.*

c *Victorem*] Id eſt, *Te Ioles amore victum fuiſſe.*

Fama [d] Pelaſgiadas ſubitò pervenit in urbes
[e] Decolor, & factis [f] inficianda tuis;
Qem nunquam [g] Juno, [h] ſerieſque immenſa laborum
Fregerit; huic Iolen impoſuiſſe jugum.
[i] Hoc velit [k] Euryſtheus, velit hoc [l] germana Tonantis;
Lætaque ſit vitæ labe [m] noverca tuæ.
At non [n] ille velit, cui nox (ſi creditur) una
Non tanti, ut tantus conciperere, fuit.
Plùs tibi, quàm Juno, nocuit Venus. Illa premendo
[o] Suſtulit: hæc [p] humili ſub pede colla tenet.
Reſpice [q] vindicibus pacatum viribus orbem,
[r] Quà latam [s] Nereus cærulus ambit humum.
Se tibi [t] pax terræ, tibi ſe [u] tuta æquora debent;
Implêſti meritis [x] Solis utramque domum.

INTERPRETATIO.

Turpis fama & neganda factis tuis repentè advolavit ad urbes Græcas, Iolen immiſiſſe jugum illi, quem nunquam Juno, & numerus infinitus laborum proſtraverit. Iſtud cupiverit Euryſtheus, iſtud cupiverit ſoror Tonantis, & noverca gaviſa fuerit crimine vitæ tuæ. At non ille cupiverit, cui (ſi fides habetur) nox una non ſatìs fuit, ne genereris tantus. Venus obfuit tibi plùs quàm Juno. Illa evexit te urgendo, hæc tenet collum ſub vili pede. Reſpice orbem terrarum pacatum viribus tuis *ultricibus, quà mare glaucum circuit vaſtam terram. Terra pacata, maria tuta debent ſe tibi: cumulâſti beneficiis utramque domum Solis.*

NOTÆ.

d *Pelaſgiadas*] *Græcas*. Quanquam enim Pelaſgi vetuſtiſſimi Græciæ populi, à Pelaſgo Jovis filio appellati, Theſſaliæ parti primò, deinde Peloponneſo nomen dederunt; tamen ipſi pro omnibus Græcis ſæpiſſime veniunt.

e *Decolor*] *Turpis*; Metaphora ab infecto panno.

f *Inficianda*] *Neganda*, quòd prioribus non reſpondeat.

g *Juno*] Cujus in Jovis omnes nothos incenſæ, ſuaſu, infinitos labores Herculi Euryſtheus quotidie imponebat.

h *Serieſque*] Decantatiſſimos Herculis labores, nihil eſt opus, credo, hîc commemorare: cùm plurimos hâc ipsâ epiſtolâ viſuri ſimus.

i *Hoc velit*] *Et tandem â virtute deſciſcas, victuſque diſcedas.*

k *Euryſtheus*] Rex fuit Mycenarum cujus mandatis, variis de cauſis, Herculem obnoxium faciunt auctores.

l *Germana*] *Juno*, Jovis ſoror,

m *Noverca*] *Juno* eadem quæ Herculis noverca, cùm ſi Jovis conjux.

n *Ille*] *Jupiter*; qui, tribus in unam congeſtis noctibus, cum Alcmenâ Amphitryonis uxore, & Hercules matre conſuevit.

o *Suſtulit*] Omnino, ſiquidem per labores & præclara facta, in tantam celebritatem Hercules pervenit.

p *Humili*] Qui ad deprimendum non ſatìs potens videbatur.

q *Vindicibus*] Hoc dicit, quia plurimos nefarios homines Hercules ſuſtulerat.

r *Quà latam*] Totum orbem peragrâſſe ſuum Herculem volunt Græci, qui illi quicquid ab omnibus (nam plures fuerunt) factum eſt, attribuerunt.

s *Nereus*] Deus marinus, pro mari ipſo poſitus.

t *Pax terræ*] *Terra à te pacata.*

u *Tuta*] *Monſtris & in mari inſidiantibus latronibus interfectis.*

x *Solis*] *Orientem & occidentem.*

Quod

Quod te [y] laturum eſt, cœlum prior ipſe tuliſti:
[z] Hercule ſuppoſito ſidera fulſit Atlas.
Quid niſi [a] notitia eſt miſero quæſita pudori,
Si maculas turpi facta priora [b] notâ?
[c] Tene ferunt [d] geminos preſſiſſe tenaciter angues,
Cùm tener in cunis jam Jove dignus eras?
Cœpiſti meliùs, quàm deſinis: ultima primis
Cedunt: diſſimiles hic vir & ille puer.
Quem non mille feræ, quem non [e] Stheneleïus hoſtis,
Non potuit Juno vincere; vincit Amor.
[f] At bene nupta feror; quia nominer Herculis uxor:
Sitque [g] ſocer, rapidis qui tonat altus equis.
[h] Quàm malè inæquales veniant ad aratra juvenci,
Tam premitur magno conjuge nupta minor.
[i] Non honor eſt, ſed onus, [k] ſpecies læſura ferentem:
Si [l] quà voles aptè nubere, nube pari.
Vir mihi ſemper abeſt; & conjuge [m] notior hoſpes:
[n] Monſtraque [o] terribiles perſequiturque feras.

INTERPETATIO.

Tu prior cælum fulſiſti. quod te feret. Atlas tulit ſidera Hercule ſubmiſſo. Quid partum eſt niſi cognitio infelici dedecori, ſi dehoneſtas facta priora labe ſordidâ? Tene aiunt ſtrenuè ſuffocâſſe geminos ſerpentes, cùm te nellus in cunis jam eras dignus Jove. Meliùs incœpiſti, quàm finis: ultima non reſpondent primis: hic vir, & ille infans ſunt abſimiles. Amor ſuperat quem mille feræ. quem hoſtis Stheneleïus nec Juno potuit vincere. At dicor nupta feliciter, quia appeller uxor Herculis; & ſocer ſit mihi qui tonat altus equis fervidis. Nupta impar tam læditur magno marito, quàm tauri impares malè junguntur ad aratra. Non honor eſt, ſed onus, ſpecies quæ premet gerentem: Si quà cupies bene nubere, nube æquali. Maritus ſemper mihi deſideratur, & hoſpes notior eſt marito: Perſequitur monſtra, & truces feras.

NOTÆ.

y *Laturum*] Vult Deïanira Herculem virtute in cœlum aſcenſurum.

z *Hercule*] Id eſt, *Atlas Herculis ope cœlum ſuſtinuit*. Fictum verò iſtud ideo volunt quòd Atlanti Hercules in Aſtrologiâ, quam ab ipſo didicit, ſucceſſerit.

a *Notitia*] Id eſt, *Quid tibi per præclara tua facta comparâſti, niſi ut nunc magis cognoſcatur dedecus tuum?* Huic affine eſt quod dicit Marius in Jugurthâ Salluſtii: *Majorum gloria poſteris lumen eſt, neque mala eorum in occulto patitur.*

b *Notâ*] *Maculâ, vitio.*

c *Tene*] Quaſi dicat, *Fierine potuit, ut tam mollis tamque turpis evaſeris?*

d *Geminos*] Ab iratâ Junone immiſſos.

e *Stheneleïus*] *Euryſtheus*, Stheneli filius.

f *At bene*] Objectio, cum ironiâ proferenda.

g *Socer*] *Jupiter.*

h *Quàm malè*] Reſponſio eſt ad objectionem.

i *Non honor*] Sententia eſt, cum exornatione rhetoricâ per Adnominationem figuram. Dicit magis onus quàm honorem eſſe, nubere majori.

k *Species*] Dicit, quòd nupſiſſe majori ſit ſpecies, honor, aut dignitas illi uxori moleſta, quæ illâ videtur gaudere. Hîc verò quidam graviter hallucinatus eſt.

l *Quà*] *Puella*, ſcil.

m *Notior*] *Quia ſæpius hoſpes domum, quàm maritus petit.*

n *Monſtraque*] Quale fuit Hydra Lernæa, ſeptem, novem, aut etiam ampliùs, ſecundum aliquos, capitibus horribilem; itemque Cerberus, Cacus, &c.

o *Terribiles*] Puta Leonem Nemæum, Aprum Erymanthium, alias, quæ in Herculis fuerunt duodecim laboribus.

Ipſa domo viduâ, votis [p] operata pudicis,
[q] Torqueor; infeſto ne vir ab hoſte cadat.
Inter ſerpentes, aproſque, avidoſque leones
[r] Jactor, & eſuros terna per ora [s] canes.
Me pecudum [t] fibræ, [u] ſimulacraque inania ſomni,
[x] Ominaque arcanâ nocte [y] petita movent.
[z] Aucupor infelix incertæ murmura famæ:
[a] Speque timor dubiâ, ſpeſque timore cadit.
[b] Mater [c] abeſt; [d] queriturque Deo placuiſſe potenti.
Nec [e] pater Amphytrion, nec puer [f] Hyllus adeſt.
[g] Arbiter Euryſtheus iræ Junonis iniquæ
[h] Sentitur nobis, iraque longa Deæ.

INTERPRETATIO.

Poſtquam ego dedi operam votis caſtis in domo deſertâ, crucior metu ne maritus intereat ab hoſte ſævo. Verſor inter angues, & apros, & leones rapaces, & canes manducatures per ternos rictus. Fibræ victimarum, imagines vanæ ſomni, & præſagia ſecretâ nocte quæſita me perturbant. Miſera capto rumores dubiæ famæ: & metus recedit ſpe incertâ, & ſpes metu. Mater abeſt: & dolet ſe gratam fuiſſe Deo potenti. Nec pater Amphitryon, nec puer Hyllus hîc eſt. Premor Euryſtheo vindice furoris Junonis infenſæ, & furore permanente Deæ.

NOTÆ.

p *Operata*] *Operari* ſignificat, inter alia, *rem divinam facere, ſacrificare.* Hic fuerit, ſacrificiis, votorum, pro viri ſalute conceptorum, impletionem à Diîs petere.

q *Torqueor*] *Metu crucior.*

r *Jactor*] Ex eo maximum declarat amorem Deïnaira, quòd omnia cogitatione pericula ſubeat, quæ Hercules obivit.

s *Canes*] Qualis fuit Cerberus, quem, Euryſthei juſſu, Hercules, fruſtrà oblatrantem, ad ſuperos perduxit.

t *Fibræ*] *Exta*, quæ, ut quid de te futurum ſit, cognoſcam, inſpicio. Deorum enim voluntatem per mactatas hoſtias exquirebant.

u *Simulacraque*] *Somnia.*

x *Ominaque arcanâ*] *Auguria* interpretatur Hubertinus: Micyllus *reſponſa ac vaticinia.* Neutrum probo. Per *omina* nihil aliud intelligo quàm inanes, ex quibuſlibet rebus, per noctem, conceptas cogitationes; quomodo vel ex abaci crepitu, & ejuſmodi multis, portenta ſibi fingere ſolent etiam noſtræ mulierculæ.

y *Petita*] *Excogitata.*

z *Aucupor*] Id eſt, *Diligenter, nec ſine religione ſcrutor.*

a *Speque*] Id eſt, *Timorem inter & ſpem conflictor.* Sed ſpem dubiam dicit; cujus itaque potiores non fuerunt vices.

b *Mater*] *Alcmena.*

c *Abeſt*] Trachynen enim, in exilium, ubi Deianiram uxorem reliquit. Hercules, poſt interfectum in convivis OEnei pincernam, conceſſerat. Sed de totâ hâc fabulâ omnino opus eſt adire Apollodorum.

d *Queritur*] *Quandoquidem dilectiſſimum ex eo filium nunquam poteſt videre.*

e *Pater*] *Herculis*, ſcilicet, vulgò creditur; cùm Alcmenæ matris maritus eſſet.

f *Hyllus*] Herculis ex Deianirâ filius, ab Euryſtheo etiam in exilium miſſus.

g *Arbiter Euryſtheus*] Cujus mandatis obnoxium Herculem jam antea monuimus. Junonis verò iræ dicitur arbiter, quia pro arbitrio, quæ Junonis iram explerent, Herculi imperabat; illumque maximis laboribus damnabat.

h *Sentitur*] Viri enim abſentiâ, ejus omnia in ſe redundabant incommoda.

Hæc

Hæc mihi ferre [i] parum eſt: peregrinos addis amores:
  Et mater de te quælibet eſſe poteſt.
Non ego [k] Partheniis [l] temeratam vallibus [m] Augen,
  Nec referam partus, [n] Ormeni nympha, tuos.
Non tibi crimen erunt [o] Theutrantia turba ſorores:
  Quarum de populo nulla [p] relicta tibi.
[q] Una recens crimen [r] præfertur adultera nobis:
  Unde ego ſum Lydo facta noverca [s] Lamo.
[t] Meandros, [u] toties qui terris errat in îſdem,
  Qui lapſas in ſe ſæpe retorquet aquas;
[x] Vidit in Herculeo ſuſpenſa [y] monilia collo:
  [z] Illo, cui cœlum ſarcina parva fuit.
Non puduit fortes auro cohibere lacertos,
  Et [a] ſolidis gemmas apposuiſſe toris.

INTERPRETATIO.

Leve eſt mihi tolerare hæc; adjicis amores extraneos, & quævis poteſt eſſe parens de te. Ego non commemorabo Augen vitiatam in vallibus Partheniis, nec partus tuos, nympha Ormeni. Sorores, turba Theutrantia, de quarum numero nulla tibi omiſſa, non erunt tibi flagitium. Una pellex novum probrum nobis anteponitur; ex quâ ego ſum facta noverca Lamo Lydo. Mæander, qui toties vagatur in terris iiſdem, qui ſæpe in ſe reflectit aquas emiſſas, intuitus eſt armillas pendentes collo Herculeo; illo, cui cælum exiguum fuit onus. Non puduit implicare ſtrenua brachia auro, & adjunxiſſe gemmas firmis nervis.

NOTÆ.

i *Parum*] Ironicè credo intelligendum, ut conjuncta ſit aliqua exprobatio.

x *Partheniis*] *Arcadicis*, à monte Parthenio ſit appellatis.

l *Temeratam*] *Vitiatam.*

m *Augen*] Fuit Auge Alci Arcadiæ regis filia, ex quâ Telephum Hercules ſuſcepit.

n *Ormeni*] Aſtydamiam intelligit, Ormeni regis filiam, quam cùm Hercules dari ſibi in conjugem petiviſſet, pater renuit, ſciens eum habere Deïaniram. Quare indignatus Hercules regi bellum intulit, captâque urbe, & rege interfecto, Aſtydamiam captam vitiavit, atque ex eâ Cteſippum genuit. *Diodor. lib.* 5.

o *Theutrantia*] De quinquaginta Theſpii, Erechthei Athenienſis regi filii, natabus, quas, ut nonnullis placet, unâ nocte Hercules vitiavit, intelligi volunt. Quamobrem verò Theutrantia turba dicantur, Antonius à Theutrantio Atticæ oppido, ubi pictura viſebatur admiranda, quomodo hæc ab Hercule geſta eſſent, teſtatur.

p *Relicta*] *Intacta*, ſcilicet: quanquam unam excipit Pauſanias in Bæoticis.

p *Una*] De Omphale Lydorum reginâ intelligendum: cui quà ſerviliter ſeſe Hercules ſubjecerit, neque Terentianum Thraſonem latuit.

r *Præfertur*] *Anteponitur.*

s *Lamo*] Fuit hic Lamus Herculis ex Omphale filius, cui quidem Deianira noverca fuerit.

e *Mæandros*] Vulgati habent *Mæander.* Fluvius eſt Lydiam à Cariâ diſterminans.

u *Toties*] Hoc dicit, quia, ſicut jam antè, nî fallor, annotavimus, ita flexuoſus eſt, ut in ſe videatur recurrere. Ex quo factum, ut omnes obliquitates, & vafra conſilia, Mæandros veteres appellaverint.

x *Vidit*] Fluvio, quod ejus accolis, tribuit.

y *Monilia*] Non tantum muliebrem cultum quandoque Hercules apud Omphalem ſumpſit, ſed inſuper nevit, &c.

z *Illo*] Alii habent *Collo.*

a *Solidis*] Id eſt, *Fortibus & nervoſis muſculis & lacertis.* Hercules mollitiem arguit.

Nempe

Nempe [b] ſub his animam [c] peſtis Nemeæa lacertis
Edidit: [d] unde humerus tegmina [e] lævus habet.
[f] Auſus es hirſutos [g] mitrâ redimire capillos;
Aptior Herculeæ populus [h] alba comæ.
Nec te [i] Mæoniâ, laſcivæ more puellæ,
Incingi zonâ dedecuiſſe [k] putat?
Non tibi ſuccurrit [l] crudi [m] Diomedis imago,
Efferus humanâ qui dape pavit equas?
Si te vidiſſet cultu [n] Buſiris in iſto;
Huic victor victo nempe [o] pudendus eras.
[p] Detrahat [q] Antæus duro redimicula collo;
Ne pigeat molli ſuccubuiſſe viro.

INTERPRETATIO.

Scilicet pernicies Nemeæa, ex quâ tuus *humerus ſiniſter habet tegumentum, efflavit animam ſub his brachiis. Potuiſti coërcere comam hiſpidam mitrâ. Populus alba magis idonea capillis Herculeis. Nec credit tibi turpe fuiſſe cingi cingulo more puellæ luxuriantis? Non tibi obverſata eſt ſpecies feri Diomedis, qui crudelis aluit equas cibis humanis? Si Buſiris te aſpexiſſet in iſto ornatu; nimirum victor eras erubeſcendus huic victo. Antæus deripiat armillas forti collo; doleat victum fuiſſe à viro effœminato.*

NOTÆ.

b *Sub his*] *Ita ornatis.* Herculem irridet, qui turpiſſimè molli & laſcivo habitu brachia ſua ornaverit, aut potiùs oneraverit.

c *Peſtis Nem.*] Leo, quem in Nemeæâ ſylvâ Hercules interfecit.

d *Unde*] Illius leonis pellem poſtea Hercules pro ſcuto & thorace geſtavit.

e *Lævus*] Nam dexterum exortum & detectum habere oportuit, ut eſſet ad pugnam & ictus expeditior.

f *Auſus es*] Hoc dicit præſertim, quia maximè ridiculum erat hirſutis & impexis capillis muliebre ornamentum apponere.

g *Mitrâ*] Servio teſte nomen eſt barbarum, quo capitis quoddam ornamentum, aut pileus incurvus, de quo philyræ dependerent, intelligitur; cujus, apud Lydias & Phrygias mulieres, aut quoſdam etiam effœminatos viros, uſus erat.

h *Alba*] Ex quâ ſibi coronam feciſſe fertur Hercules, cùm ad inferos Cerberum petiturus, deſcenderet: unde illi ſacra arbor fuit. Alia eſt autem arbor populus nigra.

i *Mæoniâ*] Omphales Mæoniæ, ſeu Lydiæ.

k *Putat*] Heinſius malebat *putas*, quod etiam in quibuſdam codicibus reperitur.

l *Crudi*] *Feri & inhumani.*

m *Diomedis*] Hunc crudeliſſimum fabulantur Thraciæ tyrannum, qui equos ſuos hoſpitum paſcebat carnibus; quem victum iiſdem equis Hercules in pabulum dedit.

n *Buſiris*] Hunc etiam Ægypti tyrannum, hoſpites immolare ſolitum, Hercules mactavit.

o *Pudendus*] Id eſt, *Illum à te vinci puduiſſet.*

p *Detrahat*] Id eſt, *Detrahere cupiat.* Nota hanc figuram; alibi uſum ſuum habere poterit. De præterito, tanquam de futuro loquitur; utque Herculem arguat Deïanira, Antæum ex mortuis excitat.

q *Anteus*] Gigas fuit terræ, vel ut alii dicunt, Neptuni filius, qui hoſpites ſecum luctari cogebat, & occidebat. Hunc etiam Hercules ſublimen, & à terrâ, ex quâ ſemper novas vires habebat, abſtractum, necavit.

Inter

Inter [r] Ioniacas [s] calathum [t] tenuiſſe puellas
Diceris; & dominæ pertimuiſſe minas.
Non [u] fugis, [x] Alcide, victricem [y] mille laborum
[z] Raſilibus calathis impoſuiſſe manum?
[a] Craſſaque robuſto deducis pollice fila,
[b] Æquaque [c] formoſæ penſa rependis heræ?
Ah quoties, digitis dum torques ſtamina duris,
[d] Prævalidæ fuſos comminuêre manus!
[[e] Crederis, infelix, ſcuticæ tremefactus [f] habenis,
Ante pedes dominæ pertimuiſſe minas.]
[g] Eximiis pompis præconia ſumma triumphi,
Factaque narrabas [h] diſſimulanda tibi.
[i] Scilicet immanes eliſis faucibus hydros
Infantem [k] cunis involuiſſe manum?

INTERPRETATIO.

Perhiberis tractâſſe quaſillum inter puellas Ioniacas, & reformidâſſe minas dominæ. Non pœnitet, Alcide, admoviſſe manum victricem mille laborum quaſillis expolitis? Et trahis fila rudia forti pollice, & reddis penſa æqua pulchræ dominæ? Ah quoties, dum premis ſtamina firmis digitis, manus æquo fortiores fregerunt fuſos! Miſer, diceris exterritus loris flagri extimuiſſe minas ante pedes dominæ. Commemorabas maximas tuas laudes præclaris pompis triumphi, & facinora tibi tacenda. Nempe manum puerilem in cunabulis preſſiſſe ſerpentes ingentes gulis attritis?

NOTÆ.

r *Ioinacas*] *Omphales*, ſcil. nam Ionia Lydiæ adeò conjuncta, ut vix limitibus disjungatur. Quanquam plurimi codices habent *Mæonias:* ſed jam præceſſit.

s *Calathum*] Calathus vaſculum eſt vimineum, lanis, floribus, & ejuſmodi reponendis aptum.

t *Tenuiſſe*] Id eſt, *Cum puellis, periſtromatibus conficiendis incubuiſſe.* Gall. *D'avoir eu vos corbeilles, & vos petits paniers: De vous être amuſé à faire de la tapiſſerie.* Angl. *To have had your baſkets, and your little hampers: To have amuſed yourſelf with making tapeſtry.*

u *Fugis*] *Pudet*; quod in aliis legitur.

x *Alcide*] Cognomen eſt Herculis, ab Alcæo avo; vel, ut alii volunt, ab ἀλκὴ robore.

y *Mille*] Duodecim præcipuè ab Euryſtheo imperati memorantur: quanquam alii plurimi fuerunt.

z *Raſilibus*] *Politis.*

a *Craſſaque*] Quod fili eſt vitium; nam tenue laudatur. Herculi exprobat Deïanira, quòd fila trahat; quæ etiam trahere neſciat.

b *Æquaque*] Id eſt, *Quod tibi penſum tali pondere datum eſt, eodem, cum Omphalæ ancillis, dominæ, poſtquam netum eſt, reddis.*

c *Formoſæ*] Heinſius, quod in uno eſt codice, mallet *famoſæ:* quia veriſimilo non ſit, Deïaniræ laudatam eſſe à formâ pellicem.

d *Prævalidæ*] Herculem irridet, quòd fuſos fregerit.

e *Crederis*] Hoc diſtichon adulterinum eſſe opinatur Heinſius, quia neque in Puteaneo codice, niſi in margine, apparet: atque eadem fere ſuprà habentur. Nolim tamen eradere.

f *Habenis*] *Loris.*

g *Eximiis*] Heinſio & hoc diſtichon, quod neque in Putaneo codice legitur, ſuſpectum eſt. Alludit verò poëta ad pompam triumphorum; ut, eo quo erat habitu, ad pedes dominæ projectus, ridiculus magis Hercules videatur.

h *Diſſimulanda*] Quia quò illis major erat Hercules eò ineptior videbantur.

i *Scilicet*] Ea refert Deïanira, quæ Herculem apud Omphalen prædicâſſe fingit.

k *cunis*] Alii habent *caudis.* Alii
Infantem nudâ dilacerâſſe manu.

Ut

Ut [l] Tegeæus aper cupreſſifero [m] Erymantho
 Incubet, & vaſto pondere [n] lædat humum?
Non tibi [o] Threïciis [p] affixa penatibus ora,
 Non hominum pingues cæde tacentur equæ?
Prodigiumque [q] triplex, armenti dives Iberi
 Geryones; quamvis [r] in tribus unus erat?
Inque canes totidem [s] trunco digeſtus ab uno
 Cerberus, implicitis [t] angue minante comis?
[u] Quæque redundabat fœcundo vulnere ſerpens
 Fertilis, & damnis dives ab ipſa ſuis?
[x] Quique inter lævumque latus lævumque lacertum
 Prægrave compreſsá fauce pependit onus?
[y] Et malè confiſum pedibus formâque bimembri
 Pulſum Theſſalicis agmen equeſtre jugis?
Hæc tu [z] Sidonio potes inſignitus amictu
 Dicere? non cultu lingua retenta ſilet?

INTERPRETATIO.

Quomodo aper Tegæus incumbat Erymantho cupreſſifero, & premat terram ingenti onere? Non à te prætermittuntur capita Appenſa poſtibus Threciis, non equæ opimæ ſanguine hominum; Nec portentum triplex, Geryon abundans armentis Iberis; quamvis unus erat in tribus? Nec Cerberus diviſus in totidem canes ab uno corpore, pilis involutis ſerpentibus, minans intentantibus? Nec hydra fœcunda, quæ renaſcebatur plagâ fertili, ipſa opulenta etiam ex ſuis diſpendiis? Nec qui inter ſiniſtrum latus & ſiniſtrum brachium fuit onus ponderoſiſſimum gutture eliſo? Nec turma equeſtris malè nixa pedibus & figurâ biformi, profligata ex montibus Theſſalicis? Tu potes hæc referre decoratus veſtitu Sidonio? Lingua non tacet repreſſa ornatu?

NOTÆ.

l *Tegeæus*] *Arcadicus*, à Tegeâ, vel, ut poëtæ ſcribunt, Tegeæâ, Arcadiæ urbe. Hunc verò aprum vivum ad Euryſtheum pertraxit Hercules.

m *Erymantho*] Erymanthus mons Arcadiæ.

n *Lædat*] Alii *pulſet*.

o *Threïciis*] Diomedis, quem Hercules mactavit.

p *Affixa*] Eorum hoſpitum, quos equis devorandos Diomedes apponebat, ora & capita poſtibus affigebat.

q *Triplex*] De Geryone, Hiſpaniæ, vel potiùs inſularum Gadium rege, agitur: quem, ob triplicem exercitum, treſque filios, inſulas etiam ternas, triplicem, tergeminum, tricorporem poëtæ fabulati ſunt. Quanquam alia etiam alii. Hoc verò devicto boves, quibus ille erat ditiſſimus, Hercules in Italiam egit.

r *In tribus unus*] Juſtinus tres fratres concordes interpretatus eſt.

s *Trunco*] *Cerberi*, ſcil. *corpore*.

t *Angue*] Imò *anguibus*; centum enim habuiſſe dicitur.

u *Quæque*] Hydram Lernæam ſignificat ſeptem, novem, quinquaginta, centum, etiam, ut nonnullis placet, capitibus terribilem; quorum uno amputato, duo alia renaſcebantur. Quem Iolaï, ignem ad cæſa capita apponentis, operâ Hercules ſuſtulit.

x *Quique*] Antæus eſt, quem ne terræ matris auxilium ſentiret, Hercules, ſiniſtro brachio ſublatum, dextrâ ſuffocavit.

y *Et malè*] De centauris agitur, ideo à poëtis ſupernâ parte viris, infernâ equis fictis, quòd primi equo Theſſali illi pugnare cœperint. Illos verò partim cædit, partim fugavit Hercules, quòd ad mirabilem vini, quod Pholus Centaurus exhibebat, odorem, occurrentes, impetum feciſſent.

z *Sidonio*] *Purpureo*. Laudatiſſima verò erat Sidonia purpura.

Se

Se quoque Nympha tuis ornavit [a] Iardanis armis,
Et tulit è capto [b] nota tropæa viro.
[c] I nunc tolle animos, & fortia geſta recenſe.
Quòd tu non eſſes jure, vir illa fuit.
Quâ tantò minor es, quantò te, maxime rerum,
Quàm quos viciſti, vincere majus erat.
Illi [d] procedit rerum menſura tuarum.
Cede [e] bonis: hæres laudis amica tuæ.
Pro pudor! hirſuti coſtas exuta leonis,
Aſpera texerunt vellera [f] molle latus.
Falleris, & neſcis: non ſunt ſpolia iſta leonis,
Sed tua; tuque [g] feri victor es, illa tui.
Fœmina [h] tela tulit Lernæis atra venenis,
Ferre gravem lanâ vix ſatìs apta colum:
Inſtruxitque manum clavâ domitrice ferarum:
Vidit & in ſpeculo [i] conjugis arma ſui.
[k] Hæc tamen audiêram: licuit non credere famæ.
En venit ad ſenſus [l] mollis ab aure dolor.
[m] Ante meos oculos adducitur advena [n] pellex:
Nec mihi, quæ patior, diſſimulare licet.

INTERPRETATIO.

Puella etiam Iardanis ſe inſtruxit tuis armis, & reportavit nota tropæa ex viro victo. Ito jam, effer animos, & facta nobilia commemora. Illa fuit vir, quia tu non eras merito. Quâ tantò es inferior, ſumme rerum, quantò præſtantius erat ſuperare te, quàm quos ſuperâſti. Illi prodeſt menſura factorum tuorum. Cede bonis: amica eſt hæres gloriæ tuæ. Pro pudor! pellis hirſuta derepta lateribus leonis horridi velavit latus effœminatum. Erras & ignoras; iſtæ exuviæ non ſunt leonis, ſed tuæ; & tu es victor feræ, illa tui. Mulier, vix ſatìs idonea ad gerendum colum lanâ plenam, geſtavit ſagittas infectas toxicis Lernæis, & armavit dextram clavâ victrice ferarum, & intuita eſt arma ſponſi ſui in ſpeculo. Hæc tamen acceperam: potui non habere fidem famæ. Ecce levis dolor ad ſenſus penetrat ab aure. Adultera peregrina perducitur ante meos oculos: nec poſſum occultare quæ ſuffero.

NOTÆ.

a *Iardanis*] *Omphale* à patre eo nomine appellata: quæ viciſſim & clavâ, & cætero Herculis cultu ornari voluit.

b *Nota*] Alii habent *bina*; ut de amore Herculis, & de ejus ſpoliis tropæa poſuerit Omphale.

c *I nunc*] Increpatio eſt per irriſionem.

d *Procedet*] *Illi omnium à geſtarum rerum laudi gloriæque vertitur magnitudo.*

e *Bonis*] *Laude omni quandoquidem te majorem invèniſti.*

f *Molle*] *Omphales.*

g *Feri*] *Leonis.*

h *Tela*] Herculis, quæ ille Lerneæ hydræ ſanguine ſeu veneno infecit, unde peſtifera fuerunt.

i *Conjugis*] *Herculis.*

k *Hæc tamen*] Innuit ſe non ita, iis omnibus, quæ tantùm per famam cognoverat, malè affectam fuiſſe, quia fortè vera non eſſent.

l *Mollis*] *Minor:* quia non ita certa ſunt, quæ auribus precipiuntur.

m *Ante meos*] Iſtud verò dicit graviſſimum: nam poſtea oculis credetur.

n *Pellex*] *Iole*, Euryti OEchaliæ regis filia, quam ultimam Hercules amavit.

Non

Non ſinis[o] averti? mediam captiva per urbem
Invitis oculis aſpicienda venit.
Nec venit incultis captarum more capillis,
Fortunam vultus falſa tegendo ſuos.
Ingreditur latè lato ſpectabilis auro:
Qualiter [p] in Phrygiâ tu quoquo cultus eras.
Dat vultum populo ſublime [q] ſub Hercule victo:
[r] OEchaliam vivo ſtare parente putes.
Forſitan &, pulſâ [s] Ætolide Deïanirâ,
Nomine depoſito pellicis, uxor erit:
[t] Eurytidoſque Ioles, atque inſani Alcidæ
Turpia [u] famoſus corpora junget Hymen.
Mens [x] fugit admonitu, frigusque perambulat artus,
Et jacet in gremio languida facta manus.
Me quoque cum multis, ſed me [y] ſine crimine amâſti:
Ne pigeat, pugnæ [z] bis tibi cauſa fui.
[a] Cornua flens legit ripis [b] Achelöus in udis,
[c] Truncaque limosâ [d] tempora merſit aquâ.

INTERPRETATIO.

Non pateris me ſuccedere? Captiva adducitur ſpectanda oculis renuentibus per urbem mediam. Nec accedit comâ inornatâ more captivarum, agnoſcens fortunam, velando ſuam faciem. Intrat latè inſignis auro multo: quomodo tu quoque eras ornatus in Phrygiâ. Superbè exhibet faciem populo ſub Hercule ſuperato: crediderís OEchaliam manere patre ſuperſtite. Fortè etiam nomine adulteræ omiſſo, eret conjux Deïanirâ Etolide repudiatâ. Hymen infamis copulabit corpora impudica Ioles Eurytides & dementis Alcidæ. Animus horret recordatione. & tremor diſcurrit per membra, & manus torpens jacet in ſinu. Amâſti me quoque cum multis, ſed amâſti me ſine flagitio: ne doleat, bis tibi cauſa fui certaminis. Achelöus lachrymans ſuſtulit cornua in ripis humidis, & condidit tempora mutilata aquâ lutulentâ.

NOTÆ.

o *Averti*] *A me amoveri.*

p *In Phrygiâ*] Apud Omphalen.

q *Sub Hercule*] Id eſt, *Hercule victo ita volente.*

r *OEchaliam*] Id eſt, *Quilibet crederet Iolen triumphare; non patrem mor tuum, patriamque ſubverſam eſſe.*

s *Ætolide*] *Ætoliæ regis filiâ.*

t *Eurytidoſque*] *Ioles, Euryti filiæ.*

u *Famoſus*] *Turpi conjugio infamatus.*

x *Fugit admonitu*] *Recordatione horret, & propemodum à me recedit.*

y *Sine crimine*] Quia legitima fuit uxor.

z *Bis*] Primùm cum Acheloö, deinde cum Neſſo Centauro.

a *Cornua*] Alterum tantùm Hercules perfregit.

b *Achelöus*] Filius fuit Oceani & Terræ vel, ut alii volunt, Thetidis; cui conceſſerat mater, ut cum adverſario pugnans quam vellet formam indueret. Cum Hercule itaque, propter Deïaniram congreſſus, primò ſerpentis, deinde ſub tauri formâ latuit: victuſque tandem in Acheloüm flumen ſeſe abdidit. Cujus fabulæ expoſitionem prolixè apud omnes mythologos reperies; de quâ etiam in Metamorph. aliquid poſtea dicemus.

c *Truncaque*] Dextero cornu abſciſſo.

d *Tempora*] Non tempora modò, aut caput, ſed ſe totum in fluvium præcipitavit. Minatus verò ejuſmodi figuras, quibus aſſueti ſumus, nihil eſt opus indicare.

Semivir

[e] Semivir occubuit in letifero [f] Eveno
  Neſſus; & infecit ſanguis equinus aquas.
Sed quid ego hæc refero? ſcribenti nuncia venit
  Fama, virum [g] tunicæ tabe perire meæ.
Hei mihi! quid feci? [h] quò me furor egit amantem?
  Impia quid dubitas Deïanira mori?
An tuus in mediâ conjux lacerabitur [i] OEtâ?
  Tu ſceleris tanti cauſa ſuperſtes eris?
[k] Si quid adhuc habeo facti, cur Herculis uxor
  Credar; conjugii mors mihi pignus erit.
Tu quoque [l] cogneſces in me, Meleagre, ſororem.
  [m] Impia quid dubitas Deïanira mori?
Heu [n] devota domus! ſolio ſedet [o] Agrios alto:
  [p] OEnea deſertum nuda ſenecta premit.
Exulat ignotis [q] Tydeus germanus in oris.
  [r] Alter fatali vivus in igne fuit.

INTERPRETATIO.

Neſſus ſemivir cecidit in Eveno mortifero, & cruor equinus tinxit aquas. Sed quamobrem hæc recordor? Fama nuncia venit ſcribenti maritum interire veneno tunicæ meæ. Hei mihi! quid egi? quò impetus abſtulit amantem? Sceleſta Deïanira, quamobrem cunctaris obire? An tuus maritus diſcerpetur in mediâ OEtâ? Tu cauſa tanti flagitii vives? Si habeo adhuc aliquid admiſſi, cur dicar conjux Herculis, obitus erit mihi pignus connubii. Meleagre, agnoſces tu etiam in me ſororem. Sceleſta Deïanira, quid cunctaris mori? Heu domus infelix! Agrius premit ſolium excelſum: ſenecta ſpoliata urget OEnea deſtitutum. Tydeus frater profugus latet in orbe incognito. Alter vivus fuit in igne fatali.

NOTÆ.

e *Semivir*] *Centaurus Neſſus*, qui Deïaniræ, quam tranſvehebat, vim facere aggreſſus, ab Hercule ſagittâ transfixus eſt.

f *Eveno*] Evenus fluvius eſt Ætoliæ.

g *Tunicæ tabe*] *Cruore Lernæi ſerpentis & Centauri Neſſi infectæ.* Hæc eſt verò fabula, cùm ſe morientem videret Neſſus, ut mortem ulciſceretur, Deïaniram ad ſe vocat, dicitque, ſi philtrum quo nullam præter ſe mulierem attingat Hercules, vellit habere, ejus tunicam ſanguine, qui ex vulnere, per ſagittam fluebat, intingere properet. Credula mulier, clam Hercule quod erat mandatum perficit: deinde, cùm ejus amores cognoviſſet, tunicam illam ſacrificaturo per Lycham famulum miſit: Quam non priùs ille induit, quàm tabe conſumptus, & in furorem actus, tandem in pyram ſeſe conjicere coactus eſt.

h *Quò me*] Queritur, quòd marito cauſam mortis præbuerit.

i *OEtâ*] In eo Theſſaliæ monte, oraculi monitu, conſtructa eſt pyra, in quam Hercules aſcendit, & mortalitatem reliquit.

k *Si quid*] Id eſt, *Si quid dignum laude ſupereſt.*

l *Cognoſces*] *Quia, ſicut tu propter Atalantam conjugem, ego propter Herculem oppetam.*

m *Impia*] Verſus intercalaris dicitur, qui ſæpe interponitur.

n *Devota*] *Exitio deſtinata.*

o *Agrios*] Frater OEnei, qui poſt hujus diſſipatam domum regnum invaſit, quod nunc deflet Deïanira.

p *OEnea*] Accuſativus Græcus.

q *Tydeus*] Hic, patruo, vel ut Hyginus ſcribit, fratre Menalippo interfecto, ad Argivorum regem Adraſtum profugit, cujus filiam Deïphylen uxorem duxit.

r *Alter*] Meleager eſt, quem, projecto in ignem, à matre Althæâ, fatali ſtipite, quocum ipſius vitam Parcæ colligaverant, inteſtino ſimul igne conſumptum poëtæ voluerunt.

[s] Exegit

[s] Exegit ferrum ſua per præcordia mater:
Impia quid dubitas Deïanira mori?
[t] Deprecor hoc unum, per jura ſacerrima lecti;
Ne videar [u] fatis inſidiata tuis.
Neſſus, ut eſt [x] avidum [y] percuſſus [z] arundine pectus,
Hic, dixit, [a] vires ſanguis amoris habet.
Illita Neſſeo miſi tibi texta veneno.
Impia quid dubitas Deïanira mori?
[b] Jamque vale, ſeniorque pater, germanaque Gorge,
Et [c] patria, & patriæ [d] frater adempte tuæ.
Et tu lux oculis hodierna noviſſima noſtris,
Virque (ſed ô [e] poſſis!) & puer Hylle, vale.

INTERPRETATIO.

Mater transfixit ſua viſcera gladio. Impia Deïanira, quamobrem differs mori? Hoc unum precibus amolior, per jura ſacratiſſima tori: ne credar ſtruxiſſe inſidias fatis tuis. Neſſus poſtquam fuit vulneratus pectus cupidum ſagittâ, Hic cruor, inquit, habet vim amatoriam. Miſi tibi veſtem infectam tabo Neſſeo. Impia Deïanira quamobrem cunctaris obire? Jamque vale & pater provectior, & ſoror Gorge, & patria, & frater ſublate patriæ ſuæ. Et tu dies hodierna ultima oculis noſtris, & marite (ſed ô poſſis!) & puer Hylle, vale.

NOTÆ.

s *Exegit*] Seſe ipſa gladio, pœnitentiâ interfecti filii, vel, ut Diodorus ſcribit, laqueo peremit.

t *Deprecor*] *A me averto, quod feciſſe ne credideris.*

u *Fatis*] *Mortem tibi intentâſſe ne videar.* Alii habent *thalamis*: ut ſit ſenſus, Deïaniram non eò tunicam miſiſſe, ut pellicem unà cum Hercule tolleret.

x *Avidum*] *Nimio amore inſanum.*

y *Percuſſus pectus*] Phraſis Græca.

z *Arundine*] *Sagittâ*

a *Vires*] Id eſt, *Ad amandum poteſt impellere.* Ovidius Metamorph. 9. *Velut irritamen amoris.*

b *Jamque vale*] Laqueo parato, ſuos ſalutat.

c *Patria*] Calydon.

d *Frater*] Tydeus.

e *Poſſis*] *Valere*, ſcil.

EPISTOLA X.

ARGUMENTUM.

Minos Jovis & Europæ filius, Cretenſis rex, ob Androgeum filium ab Athenienſibus doloſè occiſum, illos tandem poſt acria bella coëgit, ut ſibi pœnas penderent, & quidem quotannis pueros ſeptem, & totidem virgines mitterent, ut Minotauro, quem arte Dædali Paſiphaë ex tauro genuêrat, dum ejus maritus Minos cum Athenienſibus bellum gereret, devorandi traderentur. Cùm verò ſors Theſeo contigiſſet, ab Ariadne edoctus eſt, quonam pacto, interfecto Minotauro, ex Labyrintheïs ambagibus egrederetur, Errabunda regens tenui veſtigia filo, *ut ait* Catullus. *Theſeus autem Creta cum Ariadne & Phædrâ diſcedens, in Naxon inſulam delatus eſt: ubi à Baccho monitus, ut Ariadnen relinqueret. Qui dei voce percuſſus, altiſſimo ſomno ſopitam reliquit. Illa expergefacta hanc epiſtolam ſcripſit, in quâ crudelitatem Theſei aut duritiem*

duritiem accuſans, immemorem beneficiorum eum appellat; poſt multas querelas rogat, ut converſâ nave redeat.

[a] ARIADNE [b] THESEO.

MITIUS inveni, quàm te, genus omne ferarum:
Credita non ulli, quàm tibi, pejùs eram.
Quæ legis, ex illo, Theſeu, tibi littore mitto,
Unde tuam ſine me vela tulêre ratem.
In quo me ſomnuſque meus malè prodidit, & tu
[c] Per facinus ſomnis inſidiate meis.
[d] Tempus erat, [e] vitreâ quo primùm terra pruinâ
Spargitur, & tectæ fronde queruntur aves.
[f] Incertum vigilans, à ſomno languida, movi
[g] Theſea prênſuras ſemiſupina manus.
Nullus erat: referoque manus, iterumque retento,
Perque torum moveo brachia: nullus erat.
Excuſsêre metus ſomnum: conterrita ſurgo:
Membraque ſunt viduo præcipitata toro.
[h] Protinus adductis ſonuerunt pectora palmis:
Utque erat è ſomno [i] turbida, rapta coma eſt.
Luna fuit: ſpecto, ſi quid, niſi littora, cernam.
Quod videant oculi, nîl, niſi littus, habent.
Nunc huc, nunc illùc, & [k] utrôque ſine ordine curro:
Alta puellares [l] tardat arena pedes.

INTERPRETATIO.

Experta ſum omne genus ferarum lenius quàm te; non infeliciùs cuiquam poteram committi, quàm tibi. Mitto tibi quæ legis, Theſeu, ex illo littore, ex quo vela abripuerunt tuam navem. In quo & ſomnus meus me malè perdidit, & tu inſidiate per flagitium ſomnis meis. Tempus erat, quo humus tegitur pruinâ vitreâ, & aves ramis velatæ conqueruntur. Vix experrecta torpens à ſomno, ſemiſupina movi manus amplexuras Theſeum. Non aderat, & refero manus, & iterum quærito, & agito lacertos per lectum. Nullus erat. Timor proturbavit ſomnum: tremefacta erigor: & artus ſunt dejecti lecto deſtituto. Statim mea pectora ſonum reddiderunt manibus impactis: & capilli, ut erant confuſi è ſomno, ſunt dilaniati. Luna fulſit: aſpicio ſi quid videam, præter littora. Oculi nihil inveniunt, quod aſpiciant, niſi littus. Nunc huc, nunc illùc, & utrôque feror ſine ratione. Arena cumulata remoratur pedes virgineos.

NOTÆ.

a *Ariadne*] Minoïs filia.

b *Theſeo*] Fuit Theſeus Ægei, regis Athenienſis, filius.

c *Per facinus*] Alii habent *proh facinus!*

d *Tempus erat*] Vide an non cum ſtomacho ſit iſtud legendum.

e *Vitreâ*] *Vitro ſimilis.* Autumnale tempus deſcribit.

f *Incertum vigilans*] Id eſt, *Neſcio, an vigilarem.*

g *Theſea*] Accuſat. Græcus.

h *Protinus*] Id eſt, *Pectus ex dolore & admiratione percuſſi.*

i *Turbida*] *Incompta.*

k *Utroque*] *Surſum, deorſum; dextrorſum, ſiniſtrorſum; rurſum, prorsùm; huc & illùc.*

l *Tardat*] Difficile eſt omnino in arenâ, niſi madida ſit, ambulare.

Interea toto clamanti littore, THESEU,
[m] Reddebant nomen concava ſaxa tuum:
Et quoties ego te, toties locus ipſe vocabat.
Ipſe locus miſeræ ferre volebat opem.
Mons fuit; apparent frutices in vertice rari:
[n] Nunc ſcopulus raucis pendet adeſus aquis.
Adſcendo; vires animus dabat: atque ita latè
Æquora proſpectu metior alta meo.
Inde ego (nam ventis quoque ſum crudelibus uſa)
Vidi præcipiti carbaſa tenta noto.
Aut vidi: aut etiam, cùm me vidiſſe putarem,
Frigidior glacie ſemanimiſque fui.
Nec languere diu patitur dolor; excitor illo,
Excitor, & ſummâ Theſea voce voco.
Quò fugis? exclamo: ſcelerate, revertere, Theſeu.
Flecte ratem: [o] *numerum non habet illa ſuum.*
Hæc ego: quod voci deerat, [p] plangore replebam.
Verbera cum verbis miſta fuêre meis.
Si non audires, ut ſaltem cernere poſſes,
Jactatæ latè ſigna dedêre manus.
Candidaque impoſui longæ [q] velamina virgæ,
Scilicet oblitos admonitura mei.
Jamque oculis ereptus eras: tum denique flevi.
[r] Torpuerant molles antè dolore [s] genæ.

INTERPRETATIO.

Interea rupes cavæ referebant nomen tuum mihi *vociferanti toto littore* THESEU: *& quoties ego te, te toties ipſe locus citabat. Ipſe locus volebat auxilium præbere infelici. Mons extitit; frutices pauci cernuntur in cacumine: ſcopulus autem cavatus aquis obſtrepentibus imminet. Aſcenſu ſupero, animus ſufficiebat vires: atque ita vaſtè luſtro meo proſpectu profunda maria. Inde ego aſpexi vela inflata auſtro rapido (nam afflicta ſum quoque ſævis ventis.) Vel aſpexi, vel etiam, cùm arbitrarer me aſpexiſſe, fui frigidior glacie & ſemiviva. Nec dolor ſinit diu torpere: illo excitior, excitor; contentiſſimâ voce inclamo Theſeum.* Quò prorumpis? *vociferor:* redi, ſceleſte Theſeu. Converte navem: illa non habet ſuum numerum. *Hæc ego, planctu compenſabam, quod voci deerat. Ictus conjuncti fuerunt cum meis verbis. Manus multùm concuſſæ fecerunt indicia; ut ſaltem poſſes intueri, ſi non audires. Et veſtem albam aptavi perticæ, commonefacturam nempe vos mei oblitos. Jamque eras ademptus oculis: tum denique in fletus prorupi. Oculi teneri priùs ſtupuerant dolore.*

NOTÆ.

m *Reddebant*] Quæ adeò Theſeo ipſo mitiora erant.

n *Nunc*] Pro *autem*; quomodo, non ſine lepore, utuntur aliquando boni auctores. Quanquam nonnulli codices habent *Hic*; Alii *hinc*; Voſſianus *Huic*.

o *Numerum*] Quia illa aberat.

p *Plangore*] *Pectus graviter percutiendo.*

q *Velamina*] Quodvis linteum intellige.

r *Torpuerunt*] Cùm antea tota in clamando, & plangendo fuiſſet Ariadne, evidenti ratione flere non poterat.

s *Genæ*] *Palpebræ*; nam pro iis etiam ſumuntur. Per eas verò oculos intellige.

Quid

Quid potius facerent, quàm me mea lumina flerent,
Poſtquam [t] deſiêrant vela videre tua?
Aut ego diffuſis erravi ſola capillis;
Qualis ab [u] Ogygio concita [x] Baccha [y] Deo:
Aut mare proſpiciens in ſaxo [z] frigida ſedi:
Quámque lapis [a] ſedes, tam lapis ipſa fui.
Sæpe torum repeto, qui nos acceperat ambos;
Sed non acceptos exhibiturus erat.
[b] Et tua, quà poſſum, pro te veſtigia tango;
Strataque, quæ membris intepuêre tuis.
Incumbo, lacrymiſque toro [c] manante profuſis,
Preſſimus, exclamo, te duo; redde duos.
Venimus huc ambo: cur non diſcedimus ambo?
Perfide, pars noſtri, lectule, major ubi eſt?
Quid faciam? quò ſola ferar? vacat inſula cultu.
Non hominum video, non ego facta boûm.
Omne latus terræ cingit mare. Navita nuſquam:
Nulla per [d] ambiguas puppis itura vias.
Finge dari comiteſque mihi, ventoſque, ratemque;
Quid ſequar? acceſſus terra paterna negat.
[e] Ut rate felici pacata per æquora labar;
Temperet ut ventos [f] Æolus; exul ero.

INTERPRETATIO.

Quid priùs agerent oculi mei, quàm me lugerent, poſtquam deſiiterant cernere carbaſa tua? Aut ego ſum vagata ſola comâ ſparſâ, qualis Bacche acta à Deo Ogygio: aut proſpectans mare, gelida ſedi in rupe; & ipſa tam fui ſaxum, quam ſedile fuit ſaxum. Sæpe ad lectum redeo, qui acceperat nos ambos, ſed non erat redditurus acceptos. Et tango quantùm poſſum tua veſtigia pro te: & veſtes quæ calefactæ fuerant artubus tuis. Innitor, & lacrymis effuſis, lecto rorante, vociferor, duo tibi incubuimus: reſtitue duos. Ambo huc acceſſimus, cur non ambo abimus? Torule infide, ubi eſt pars potior noſtri? Quid agam? Quò eam ſola? Inculta eſt inſula. Ego non intueor labores hominum non intueor boûm. Æquor circumdat omnem oram terræ. Nullibi nauta: nulla navis curſura per vias incertas. Pone contingere mihi & comites, & auras, & navem: quid incipiam? Solum paternum negat aditus. Quanquam curram nave fortunatâ per maria placida; quanquam Æolus molliat ventos, profuga ego.

NOTÆ.

t *Deſiêrant*] Alii habent *deſiêram*; quòd Heinſio placuit.

u *Ogygio*] *Thebano*: ab Ogyge Thebanorum rege.

x *Baccha*] Jam antea muliercularum, Bacchi furore correptarum, inſaniam vidimus.

y *Deo*] *Baccho*; à matre Semele, Cadmi Thebarum conditoris filiâ, Thebano dicto.

z *Frigida*] Ex dolore; deinde etiam ſaxi frigiditate.

a *Sedes*] *Cui inſidebam.*

b *Et tua*] Vide mihi, quæſo, quàm lepide, quantoque cum affectu, hæc poëta ſcripſerit. Ipſe tibi relictus, aut ſexum mutâſſe videaris, ſi illius inſiſtere veſtigiis non reformidaveris.

c *Manante*] Id eſt, *Rivulo ex lacrymis per lectum currente.*

d *Ambiguas*] Qualis eſt omnis in mari. Neminem dicit illâ tranſiturum.

e *Ut*] *Quamvis.*

f *Æolus*] Ventorum Deus

[g] Non ego te, Crete, [h] centum digeſta per urbes,
Aſpiciam, puero [i] cognita terra Jovi.
Nam pater, & tellus [k] juſto regnata parenti,
Prodita ſunt facto nomina [l] cara meo.
Cùm tibi, ne [m] victor tecto morere [n] recurvo,
Quæ regerent paſſus, pro duce fila dedi.
Cùm mihi dicebas, Per ego ipſa pericula juro,
Te fore, dum noſtrûm vivet uterque, meam.
Vivimus: & non ſum, Theſeu, tua: [o] ſi modò vivis,
Fœmina, perjuri fraude [p] ſepulta viri.
Me quoque, quâ [q] fratrem, [r] mactâſſes, improbe, clavâ.
Eſſet, quam dederas, morte [s] ſoluta fides.
Nunc ego non tantùm, quæ ſum paſſura, recordor?
Sed quæcunque poteſt ulla relicta pati.
Occurrunt animo pereundi mille [t] figuræ:
Morſque minus pœnæ, quàm mora mortis, habet.
Jam jam venturos aut hâc, aut ſuſpicor illâc,
Qui lanient avido viſcera dente, lupos.
Forſitan & fulvos tellus alat iſta leones:
Quis ſcit, an hæc ſævas tigrides inſula habet?

INTERPRETATIO.

Ego te non videbo, Creta, diviſa per centum oppida, terra viſa Jovi puero. Nam pater & terra dominata æquo patri, nomina dilecta prodita ſunt meo facinore: cùm tibi exhibui fila pro directore, quæ modum fecerent tuis *greſſibus, ne victor interires in domo perplexâ. Cùm mihi dicebas, Ego juro per ipſa diſcrimina te futuram meam, quamdiu uterque noſtrûm vitâ fruetur. Vitâ fruimur, & non ſum tua, Theſeu: ſi ſaltem vitâ frueris, ô puella perdita dolo mariti perjuri. Me quoque interfeciſſes, perfide, clavâ, quâ fratrem. Fides quam voveras eſſet liberata morte. Nunc ego non tantùm cogito quæ ſum latura; ſed quæcunque ulla destituta poteſt experiri. Mille modi pereundi animo obverſantur: & mors habet minus ſupplicii quàm dilatio mortis. Mentem ſubit lupos jam jam acceſſuros aut hâc, aut illâc, qui diſcerpant præcordia dente famelico. Forſitan iſta terrà nutriat etiam leones fulvos. Cui perſpectum, an hæc inſula alat crudeles tigrides?*

NOTÆ.

g *Non ego*] Maximum affectum habet hæc recordatio.

h *Centum*] Hæc fama de centum Cretæ urbibus, ex Homero invaluit; quam veram fuiſſe, non facilè crediderim, niſi etiam vicos annumeraveris.

i *Cognita*] Quia ibi nutritus fuit.

k *Juſto*] Quamobrem apud inferos judex.

l *Cara*] *Pater & Patria* nomina cara ſunt.

m *Victor*] Superato Minotauro. Alii habent *victus*.

n *Recurvo*] Labyrinthi periphraſis.

o *Si modò vivis*] Hæc habet correctio multam emphaſim; magnumque affectum.

p *Sepulta*] *Prorsùs Perdita.* Ita & Terentius alicubi.

q *Fratrem*] *Minotaurum.*

r *Mactâſſes*] Deeſt *utinam*. *Utinam me interfeciſſes.*

s *Soluta*] Quia tantùm, dum uterque viveret, fidem ſuam dederat Theſeus. Ingenioſum verò eſt iſtud; quaſi tantum nefas ille patraverit, ut interfectâ conjuge fidem ſervâſſe videretur.

t *Figuræ*] *Mortis genera.*

Et

Et freta dicuntur magnas [u] expellere [x] phocas.
Quid vetat & [y] gladios per latus ire meum?
Tantùm ne religer durâ captiva catenâ;
Neve traham ſervâ grandia penſa manu,
Cui pater eſt Minos, cui mater [z] filia Phœbi:
Quódque magìs memini, quæ tibi pacta fui.
Si mare, ſi terras, porrectaque littora vidi;
Multa mihi terræ, multa minantur aquæ.
Cœlum [a] reſtabat; timeo [b] ſimulacra Deorum.
Deſtituor rapidis præda cibuſque feris.
Sive colunt habitantque viri, diffidimus illis.
Externos didici [c] læſa timere viros.
Viveret [d] Androgeos utinam: nec facta luiſſes
Impia [e] funeribus, [f] Cecropi terra, tuis!
Nec tua mactâſſet [g] nodoſo ſtipite Theſeu,
Ardua [h] parte virum dextera, parte bovem!
Nec tibi, quæ reditus monſtrarent, fila dediſſem,
Fila per adductas ſæpe recepta manus!
Non equidem miror, ſi ſtat victoria tecum,
Strataque Cretæam bellua tinxit humum.

INTERPRETATIO.

Maria etiam perhibentur immittere ingentes vitulos. Quid obſtat enſes etiam adigi per latus meum? Tantùm ne capta conſtringar ſævis vinculis; neve ſervâ manu penſa ingentia diducam, ego cui Minos eſt pater, cui filia Phœbi mater; & quod amplius recordor, quæ tibi promiſſa fui. Si aſpexi mare, ſi terras & vaſta littora; terræ mihi intentant multa, aquæ multa. Cœlum ſupererat. Metuo imagines Deorum. Deſeror in rapinam & eſcam feris furentibus. Seu viri celebrant, & excolunt hanc terram, eos ſuſpicimus: Decepta docta ſum metuere viros peregrinos. Utinam Androgeos ſuperſtes eſſet: nec exſolviſſes facinora impia tuorum cædibus, terra Cecropi: nec manus tua in altum ſublata, Theſeu, interfeciſſet clavâ nodoſâ, virum ſemibovem, bovem ſemivirum! Nec tibi præbuiſſem fila, quæ oſtenderent regreſſus; fila relicta per manus ſæpe admotas! Non equidem ſtupeo, ſi victoria tecum permanet, & bellua humi afflicta infecit ſolum Cretæum.

NOTÆ.

u *Expellere*] *In ſiccum mittere.* In terrâ verò vivere, ſpirare, præ aliis etiam omnibus animalibus graviſſimo ſomno dormire phocæ dicuntur, auctore Plinio.

x *Phocas*] *Vitulos marinos.*

y *Gladios*] Cujuſvis advenæ.

z *Filia Phœbi*] *Paſiphaë.* Vult maximè indignum videri, ſi ipſa regis filia, aliiſque gaudens titulis, ſervire cogatur.

a *Reſtabat*] *Quod contra me non eſſet.*

b *Simulacra*] *Figuras, in quas illi ſe dicuntur mutare.*

c *Læſa*] *A Theſeo hoſpite, qui Cretæ mihi impoſuit, meque hîc reliquit.*

d *Androgeos*] De quo in argumento. Longè verò, mulierum more, malorum ſuorum cauſam repetit Ariadne.

e *Funeribus*] Puerorum & puellarum ſeptem; quod annuum erat Athenienſium, erga Minoëm, tributum, Minotauro tradendum.

f *Cecropi*] *Attica*, à Cecrope Athenienſium rege. Ille verò eſt vocativus Græcus, à formâ patronymicâ *Cecropis, idos.*

g *Nodoſo ſtipite*] *Clavâ*, quâ utebatur Theſeus.

h *Parte virum*] *Minotaurum.*

Non poterant figi præcordia ferrea [i] cornu:
[k] Ut te non tegeres, pectore tutus eras.
Illîc tu ſilices, illîc adamanta tuliſti:
Illîc qui ſilices Theſea vincat habes.
Crudeles [l] ſomni, quid me tenuiſtis inertem?
[m] At ſemel æternâ nocte premenda fui.
Vos quoque, crudeles venti nimiúmque parati;
[n] Flaminaque in lacrymas officioſa meas.
Dextera Crudelis, quæ me fratremque necavit;
Et data poſcenti [o] nomen inane fides.
In me jurârunt ſomnus ventuſque fideſque:
Prodita ſum cauſis una puella tribus.
[p] Ergo ego nec lacrymas matris moritura [q] videbo;
Nec, mea qui digitis lumina condat, erit?
Spiritus infelix [r] peregrinas ibit in auras:
Nec poſitos artus unget amica manus?
[s] Oſſa ſuperſtabunt volucres inhumata marinæ?
Hæc ſunt [t] officiis digna ſepulcra meis?
[u] Ibis Cecropios portus: patriâque receptus
Cùm ſteteris urbis celſus in arce tuæ;
Et bene narraris letum taurique virique,
Sectaque per dubias [x] ſaxea tecta vias;

INTERPRETATIO.

Dura tua viſcera non poterant fodi cornu: quanquam te non defendiſſe, eras ſecurus pectore. Tu geſtâſti illîc ſaxa, illîc geſtâſti *adamanta: habes illîc Theſeum, qui durior ſit ſaxis. Somni crudeles, cur me ignavam retinuiſtis? Imò ſemel obruenda fui nocte æternâ. Vos quoque ſævi venti, & nimis expediti; & flatus obſequioſi in meos fletus. Manus ſæva quæ occidit me & germanum: & fides obſtricta mihi petenti nomen vanum. Somnus & ventus & fides conjuraverunt in me. Una puella perdita ſum tribus cauſis. Ego peritura neque aſpiciam fletus matris, nec dabitur qui claudat oculos meos digitis? anima miſera feretur in aërem ignotum; nec manus amica condet membra compoſita? Aves maritimæ inſiſtent oſſibus* meis *inſepultis? Hæc ſepulcra ſunt digna obſequiis meis? Tanges portus Cecropios: & redux in patriam cùm ſublimis conſtiteris in arce urbis tuæ, & bene retuleris mortem & tauri & viri, & domum lapideam diviſam per vias ambiguas;*

NOTÆ.

i *Cornu*] *Minotauri.*

k *Ut*] *Quamvis.*

l *Somni*] In ſomnum invehitur, quo retenta eſt, dum Theſeus abiret.

m *At*] Correctio eſt ingenioſa: quaſi dicat; *Imò in æternum debuiſſem dormire.*

n *Flamina*] *Ventorum flatus.*

o *Nomen inane*] Fides, ſi non ſervetur, eſt profectò nomen inane.

p *Ergo*] Concludentis non eſt hoc loco particula, ſed indignantis. Ingemiſcit, & ingeminat Ariadne, quòd in illâ inſulâ ſola ſit moritura.

q *Videbo*] Quod alicujus eſſet ſolatii.

r *Peregrinas*] Hîc volunt arguti quidam videri; at alieno loco, uti quidem videtur puellari enim ſimplicitate & mollitie iſtud arbitror ab Ariadne dictum.

s *Oſſa*] Dicit, ſe avibus laniatum iri.

t *Officiis*] *Erga te, Theſeu.* Ironia eſt, cum exprobratione.

u *Ibis*] Et Iſtud cum maximo affectu, & invidiâ eſt conjunctum.

Saxea] *Labyrinthum.*

Me

Me quoque narrato ſolâ tellure relictam.
[y] Non ego ſum titulis ſurripienda tuis.
[z] Nec pater eſt Ægeus; nec tu [a] Pittheïdos Æthræ
Filius: auctores ſaxa fretumque tui.
[b] Dî facerent, ut me ſummâ de puppe videres!
[c] Moviſſet vultus mœſta figura tuos.
Nunc quoque non oculis, ſed, quâ potes, aſpice mente
Hærentem ſcopulo, quam vaga pulſat aqua.
Aſpice demiſſos lugentis in ore capillos;
Et tunicas lacrymis, ſicut ab imbre, graves.
Corpus, ut impulſæ ſegetes Aquilonibus, [d] horret:
Literaque [e] articulo preſſa tremente labat.
Non te per meritum, quoniam [f] malè ceſſit, [g] adoro.
Debita ſit [h] facto gratia nulla meo:
Sed nec pœna quidem: ſi non ego cauſa ſalutis,
Non tamen eſt, cur ſis tu mihi cauſa necis.
Has tibi, plangendo lugubria pectora, laſſas,
Infelix tendo trans freta longa manus.
Hos tibi, [i] qui ſuperant, oſtendo mœſta capillos.
Per lacrymas oro, quas tua [k] facta movent:
[l] Flecte ratem, Theſeu; verſoque relabere vento.
Si priùs occidero: tu tamen oſſa [m] feres.

INTERPRETATIO.

refer me quoque deſtitutam in terrâ deſertâ. Ego non ſum diſſimulanda tuis elogiis. Nec pater eſt Ægeus, nec tu filius Æthræ Pittheïdos. Scopuli & mare ſunt tui parentes. Utinam Dii præſtarent, ut me aſpiceres de ſupremâ puppe! triſtis ſpecies flexiſſet tuos oculos. Nunc etiam intuere non oculis, ſed animo, quo tibi licet, ſtantem ſcopulo, cui aqua incerta obſtrepit. Cerne comam ſparſam per vultus mærentis; & veſtes ponde roſas lacrymis, tanquam à pluviâ. Corpus fremit ut ſegetes actæ Boreâ: & littera ſignata digito trepidante vacillat. Non te precor per beneficium, quandoquidem malè ceſſit: gratia nulla ſit debita officio meo. Sed nec malum quidem: ſi ego non fui cauſa ſalutis, non eſt tamen, cur tu ſis mihi cauſa mortis. Miſera porrigo tibi trans vaſta maria manus defeſſas tundendo mœſta pectora. Triſtis exhibeo hos capillos, qui ſuperſunt. Rogo per lacrymas, quas tua facinora eliciunt, converte navem, Theſeu; & revertere, vento mutato. Si priùs occubuero, tu tamen colliges oſſa.

NOTÆ.

y *Non ego*] Vehemens eſt Ironia.

z *Nec pater*] Jam apertè indignationem prodit.

a *Pittheïdos*] Pittheus Æthræ pater fuit.

b *Dî facerent*] *Utinam* adde: deinde *feciſſent* pro *facerent* intellige.

c *Moviſſet*] Certè, nam ipſa ejus verba movent.

d *Horret*] Frigore, timore, dolore,

e *Articulo*] *Digito.*

f *Malè ceſſit*] Malè enim beneficia in Theſeum ingratum collocaverat.

g *Adoro*] Refertur verbum iſtud ad ſequens, verſu epiſtolæ penultimo, *flecte. Flecte ratem*, &c.

h *Facto*] *Beneficio, quo te ex labyrinthi erroribus extraxi.*

i *Qui ſuperant*] *Nam cæteros avulſi.*

l *Facto*] *Crudelia*, ſcilicet; qui ſolam deſtituit. Sed vis quædam latet in voce *tua.*

k *Flecte*] *Ad me converte.*

m *Feres*] Alii habent *leges.* Illa verò non periit, ut videtur metuere; fuit enim poſtea Bacchi uxor, & tranſlata in cœlum, ut jam ſuprà vidimus. Quanquam alia fabulantur alii.

EPISTOLA XI.

ARGUMENTUM.

Macareus & Canace, Æoli regis ventorum filii, cùm turpiter ſe amarent, & conſang[illegible] prætextu culpam tegentes concumberent, Canace filium peperit; quem cùm clam à [illegible] nutricem emitteret, ut aleretur, infelix infans ſuo vagitu ſe avo prodidit. Qui fili[illegible] incenſus celere, innocuum infantem juſſit canibus exponi: & per ſatellitem Canacæ gla[illegible]ſit, quo illa pro meritis uteretur; ſe interfeciſſe creditur. Sed priuſquam moreretur, [illegible] qui jam in templum Apollinis Delphici confugerat, hâc epiſtolâ caſum ſuum narrav[illegible], [illegible] ut expoſiti infantis oſſa legat, & unà cum ſuis urnâ componat.

CANACE MACAREO.

[a] SI [b] qua tamen [c] cæcis errabunt ſcripta lituris,
[d] Oblitus à dominæ cæde libellus erit.
Dextra tenet calamum; ſtrictum tenet altera ferrum:
Et jacet in gremio charta [e] ſoluta meo.
Hæc eſt [f] Æolidos fratri ſcribentis imago:
[g] Sic videor duro poſſe placere patri.
Ipſe necis cuperem noſtræ ſpectator adeſſet;
[h] Auctoriſque oculis exigeretur [i] opus.
Ut ferus eſt, multòque ſuis truculentior Euris,
[k] Spectaret ſiccis vulnera noſtra [l] genis.
[m] Scilicet eſt aliquid cum ſævis vivere ventis:
Ingenio [n] populi convenit ille ſui.

INTERPRETATIO.

Si tamen aliqua ſcripta depravata erunt obſcuris lituris, libellus erit deletus à nece dominæ. Dextra movet ſtylum, altera habet gladium nudatum, & charta eſt explicita in ſinu meo. Hæc eſt ſpecies Æolidos ſcribentis fratri: ſic videor placere poſſe patri ſævo. Optarem ipſe adſtaret teſtis mortis noſtræ, & opus perficeretur in conſpectu auctoris. Ut ſævus eſt, & multò terribilior ſuis Euris, vidiſſet plagas noſtras oculis aridis. Nempe eſt aliquid vitam agere cum ventis aſperis: ille reſpondet ingenio populi ſui.

NOTÆ.

a *Si qua tamen*] Propter iſtud *tamen* putaverunt nonnulli interpolatores ſequentes duos verſus huic epiſtolæ initium facere:

Æolis Æolidæ, quam non habet ipſa ſalutem
Mittit, & armatâ verba notata manu.

Fruſtrâ verò illi: nam, ut Æoli filiam ſic morientem decebat, principio abrupto uſa eſt Canace; ita ut ſenſus, non verba ſupplenda ſint. Quis verò ſenſus fuerit, ſpurii illi duo verſus declarant.

b *Qua*] *Si quæ epiſtolæ meæ partes.*

c *Cæcis*] Quæ vix legi poſſint.

d *Oblitus*] Id eſt, *In culpâ erit cædes dominæ, quòd epiſtola lituris oblita.*

e *Soluta*] *Explicata.*

f *Æolidos*] De ſeipsâ Canace, Æoli filiâ, loquitur.

g *Sic*] *Enſe ad meam necem parata.* Patris arguit crudelitatem.

h *Auctoris*] *Patris*, ſcil. qui enſem, quo ſe ipſa interficeret, per ſatellitem miſerat.

i *Opus*] *Cædes mea.*

k *Spectaret*] Alii habent *ſpectâſſet.*

l *Genis*] *Oculis:* ut ſupra in Ariadne.

m *Scilicet*] Reddit rationem cur ſævus ſit pater. Sed latet quædam indignatio & Ironia.

n *Populi*] *Venti.*

Ille

Ille [o] Noto [p] Zephyroque, & [q] Sithonio Aquiloni
Imperat, & [r] pennis, [s] Eure proterve, tuis.
Imperat, (heu!) ventis: [t] tumidæ non [u] imperat iræ:
[x] Poſſidet & vitiis regna minora ſuis.
Quid juvat [y] admotam per [z] avorum nomina cœlo
Inter cognatos poſſe referre Jovem?
Num minùs infeſtum funebria munera [a] ferrum
Fœmineâ teneo, non mea tela, manu?
O utinam, Macareu, quæ nos commiſit in unum,
Veniſſet [b] leto ſerior hora meo!
Cur unquam plùs me, frater, quàm frater amâſti?
Et tibi, non debet quod ſoror eſſe, fui?
Ipſa quoque [c] incalui: qualemque audire ſolebam,
[d] Neſcio quem ſenſi corde tepente [e] Deum.
[f] Fugerat ore color: macies [g] adduxerat artus:
Sumebant minimos ora [h] coacta cibos.

INTERPRETATIO.

Ille imperium tenet in Auſtrum, & Favonium, & Boream Thracium, & pennas tuas, Subſolane procax. Heu! temperat ventos; non temprat iram ferventem. Et habet regna minora ſuis vitiis. Quid prodeſt ſublatam cælo per nomina avorum poſſe annumerare Jovem inter conſanguineos? Anne minùs tracto fœmineâ dextrâ gladium odioſum, dona funeſta, arma mihi non apta? O utinam, Macareu, hora quæ nos coëgit in unum, adveniſſet tardior morte meâ! Quamobrem frater amaſti me unquam plùs quàm frater? Et tibi fui, quod germana non debet eſſe? Ipſa quoque ſum incenſa, & ſum experta neſcio quem Deum pectore tepido, qualem conſueveram audire. Color exceſſerat facie: macies contraxerat membra: ora invita capiebant minimum alimentum.

NOTÆ.

o *Noto*] Vento à meridie flanti.

p *Zephyroque*] Ab occaſu.

q *Sithonio*] *Threïcio*, à Sithone monte Thraciæ, quæ Græciæ & Italiæ reſpectu ad Septentrionem vergit: unde Aquilo ſeu Boreas flatus emittit.

r *Pennis*] Alati enim leves venti finguntur.

s *Eure*] Flat Eurus ab ortu.

t *Tumidæ*] Quæ adeò ventis furentibus eſt ſævior.

u *Imperat*] Jam apertè Canaces dolor erumpit.

x *Poſſidet*] *Ventos, quibus imperat, pater aſperitate & ſævitiâ ſuperat.*

y *Admotam cælo*] Vide, quæſo, quomodo granditatem rebus per verba poëta tribuat. Solemus nos dicere Gallicè. *Il eſt deſcendu de la race des Dieux.* Angl. *He is deſcended of the race of the Gods*, & ſimilia. Veriùs loquimur, at tanta non eſt dignatis.

z *Avorum*] Jam videtur vox iſta in numero plurali rei dignitatem, ut verſui numerum, addere; quod contrà eſt, nam quò propior Jovem poëta Canacem poſuiſſet, eò majorem feciſſet. Potuit autem, ſiquidem, ut quibuſdam placitum Jupiter pater fuit Æoli. At, ne quid temerè in poëtam ſcripſiſſe videar, ſciendum, quòd obſcurum valde, & parum cognitum ſit genus Æoli, diverſiſſimaque de eo ſcripſerint mythologi. Ex quo poëtæ opus fuerit fortè longâ avorum & atavorum ſerie, non modò à maternâ, ſed & paternâ parte, ut Canacen uſque ad Jovem attolleret.

a *Ferrum*] *Gladium, quem pater miſit.*

b *Leto ſerior*] Id eſt, *Nunquam veniſſet, quæ leti cauſa.*

c *Incalui*] *Amore incenſa fui.*

d *Neſcio quem*] *Qui antè incognitus fuerat.*

e *Deum*] *Cupiditatem.*

f *Fugerat*] Pallent enim amantes.

g *Adduxerat*] *Contraxerat, corrugaverat attenuaverat.*

h *Coacta*] Amore; qui cibi tollit appetentiam.

Nec

Nec ſomni faciles, & nox erat [i] annua nobis:
Et gemitum nullo læſa dolore dabam.
Nec cur hæc facerem, poteram mihi reddere cauſam:
Nec nôram, quid amans eſſet: at illud eram.
Prima malum nutrix animo præſenſit anili:
Prima mihi nutrix, *Æoli*, dixit, *amas.*
Erubui, gremioque pudor [k] dejecit ocellos.
Hæc ſatis [l] in tacitâ ſigna fatentis erant.
Jamque [m] tumeſcebant vitiati pondera ventris,
Ægraque [n] furtivum membra gravabat [o] onus.
Quas mihi non herbas, quæ non medicamina nutrix
Attulit, [p] audaci [q] ſuppoſuitque manu?
Ut penitùs noſtris (hoc te celavimus [r] unum)
Viſceribus creſcens excuteretur onus.
Ah! nimiùm vivax admotis reſtitit infans
[s] Artibus; & tectus tutus ab [t] hoſte fuit.
Jam novies erat orta [u] ſoror pulcherrima Phœbi;
Denaque luciferos Luna movebat equos.
Neſcia quæ faceret ſubitos mihi cauſa dolores,
Et rudis ad partus, & nova miles eram.
Nec tenui vocem. *Quid*, ait, *tua crimina prodis?*
Oraque clamantis conſcia preſſit anus.

INTERPRETATIO.

Nec ſomni leves, & nox erat nobis longiſſima: & gemebam nullo dolore preſſa. Nec poteram mihi indicare cauſam, cur hæc agerem: nec cognoveram, quid eſſet amans, at illud eram. Nutrix prima ſubodorata eſt malum mente anili; nutrix prima mihi dixit, Æoli, amas. *Pudore ſuffuſa ſum, & pudor demiſit oculos in ſinum Hæc indicia in ſilente erant confitentis. Jamque onera uteri temerati turgeſcebant, & ſarcina ſecreta impediebat artus morbidos. Quas herbas, quæ medicamenta non mihi exhibuit nutrix, & ſubjecit manu temerariâ ut penitus adoleſcens prorsùs dejiceretur noſtris præcordiis? (tibi occultavimus hoc unum) Ah! fœtus nimiùm vivax, fuit firmus adverſus medicamina adhibita, & fuit defenſus & ſecurus ab hoſte. Jam ſoror formoſiſſima Ibidi erat renovata novies, & luna decima agebat equos luciferos. Ignorabam quæ mihi eſſet cauſa* dolorum *ſubitaneorum, & eram imperita ad partus, & miles novitia. Nec compeſcui vocem.* Quamobrem, *anus inquit,* tua profers flagitia? *Et particeps flagitii obſtruxit ora exclamantis.*

NOTÆ.

i *Annua*] *Nox una, præ tædio & amoris impatientiâ, annus videbatur.*

k *Dejecit*] Pudoris proprium.

l *In tacita*] Id eſt, *Licèt tacerem, hæc ſatiùs indicabant me amorem meum confiteri.*

m *Tumeſcebant*] Ventremque adeò tumidum efficiebant.

n *Furtivum*] Furto, ſtuproque conceptum.

o *Onus*] Puer, quem utero geſtabat.

p *Audaci*] Ut quæ facinus admittebat.

q *Suppoſuitque*] *Utero ad excutiendum fœtum appoſuit.*

r *Unum*] Refertur ad *hoc.*

s *Artibus*] *Medicaminibus.*

t *Hoſte*] *Anu*, ſcil. quæ illum medicinis quæſivit interficere.

u *Soror*] *Luna*; *nonus menſis lunaris præterierat.*

Quid

Quid [x] faciam infelix? gemitus dolor edere cogit:
Sed timor, & nutrix, & pudor ipſe, vetant.
Continuò gemitus, gemitus, elapſaque verba [y] reprêndo:
Et cogor lacrymas combibere ipſa meas.
Mors erat ante oculos; & opem [z] Lucina [a] negabat:
Et grave, ſi morerer, [b] mors quoque crimen erat.
Cùm ſuperincumbens, [c] ſciſsâ tunicâque comâque,
[d] Preſſa refoviſti pectora noſtra [e] tuis.
Et mihi *Vive, ſoror, ſoror ô cariſſima,* dixti,
Vive: nec unius corpore perde [f] *duos.*
Spes bona det vires: fratri nam nupta futura es.
Illius, es [g] *de quo mater, & uxor eris.*
Mortua (crede mihi) tamen ad tua verba reviχi:
Et poſitum eſt uteri crimen onuſque mei.
[h] Quid tibi grataris? mediâ [i] ſedet Æolus aulâ:
Crimina ſunt oculis ſurripienda patris.
[k] Frugibus infantem, ramiſque albentis olivæ,
Et levibus [l] vittis ſedula celat anus:
Fictaque ſacra facit, [m] dicitque precantia verba:
[n] Dat populus ſacris, dat pater ipſe, viam.

INTERPRETATIO.

Quid agam miſera? Dolor ſubigit gemere; ſed metus, & nutrix, & ipſe pudor probibent. Protinus reprimo gemitus & voces quæ exciderant; & cogor ipſa abſorbere meas lacrymas. Mors erat præ oculis; & Lucina recuſabat auxilium; & obitus erat etiam ſcelus atrox, ſi fato fungerer. Cum ſuper ſtratus veſtibus & capillis laniatis recalefeciſti noſtra pectora fota tuis. Et mihi dixiſti, Vive, ſoror, ô ſoror dilectiſſima, vive: nec interfice duos corpore unius. Bona ſpes ſufficiat vires: nam futura es uxor fratris. Eris conjux illius, de quo es mater. *Defuncta (crede mihi) tamen excitata ſum ad tua verba: & crimen & pondus alvi meæ eſt depoſitum. Quamobrem tibi gratularis? Æolus regnat mediâ aulâ. Flagitia ſunt ſubtrahenda oculis patris. Anus diligens occultat infantem frugibus & frondibus olivæ canentis, & faſciis levibus; & operatur ſacris ſimulatis, & profert verba orantia. Populus cedit viâ ſacris, ipſe pater cedit.*

NOTÆ.

x *Faciam*] Pro *facerem.*

y *Reprêndo*] *Reprimo.*

z *Lucina*] *Juno*; quæ parturientibus adeſſe ſolet.

a *Negabat*] *Fœtum emittere non poteram.*

b *Mors quoque*] Quia crimine accelerata.

c *Sciſſâ*] Ex dolore, quòd ſororem ita laborantem videret.

d *Preſſa*] *Doloribus,* ſcil.

e *Tuis*] Dixit ipſum ſuperincubuiſſe. Solemus enim, quos amamus, in dolorum & mortis anguſtiis, benevolentiæ & amoris teſtificandi causâ, ſolandi etiam, amplecti.

f *Duos*] *Te & filium.*

g *De quo*] *Cujus facto.* De ſeipſo Macareus loquitur.

h *Quid tibi*] Seipſam alloquitur; quæ, tanquam de bono aliquo, de partu ſuo viſa eſt loqui; cùm pernicies ab Æoli crudelitate imminerat.

i *Sedet*] *Qui otiosè omnia circumſpicit, omnibuſque providet.*

k *Frugibus*] Mola ſalſa: quâ in ſacrificiis utebantur. Ut infantem auferret, ſimulavit anus ſe, quæ ad rem ſacram faciendam requiſita eſſent, portare.

l *Vittis*] *Faſciis,* quibus victimæ coronabantur.

m *Dicitque precantia*] Hymnos & ſupplicationes.

n *Dat*] Id eſt, *Omnes loco, & viâ cedunt, nec quiſquam anui affert impedimentum.*

Jam

Jam prope [o] limen erat: patrias [p] vagitus ad aures
 Venit, & indicio proditur [q] ille ſuo.
Eripit infantem, [r] mentitaque ſacra revelat
 Æolus: inſanâ regia voce ſonat.
Ut mare [s] fit tremulum, tenui cùm [t] ſtringitur aurâ;
 Ut quatitur [u] tepido [x] fraxina virga Noto;
Sic mea [y] vibrari pallentia membra videres.
 Quaſſus ab impoſito corpore lectus erat.
[z] Irruit; & noſtrum vulgat clamore [a] pudorem:
 Et vix à miſero continet ore manus.
Ipſa nihil, præter lacrymas, pudibunda profudi:
 Torpuerat gelido lingua retenta metu.
Jamque dari parvum canibuſque avibuſque nepotem
 Juſſerat; in ſolis deſtituique locis.
Vagitus dedit ille miſer: ſenſiſſe putares:
 Quâque ſuum poterat voce rogabat avum.
Quid mihi tunc animi credas, germane, fuiſſe;
 (Nam potes ex animo colligere ipſe tuo)
Cùm mea me coram ſylvas [b] inimicus in altas
 [c] Viſcera montanis ferret edenda lupis?
[d] Exiêrat thalamo: tunc demum pectora plangi
 Contigit, inque meas unguibus ire genas.

INTERPRETATIO.

Jam ad limen pervenerat: vagitus penetravit ad patris aures, & ille detegitur indicio ſuo. Æolus corripit infantem, & detegit ſacra ficta: regia perſonat voce boante. Quemadmodum mare tremit, cùm raditur vento levi, quemadmodum virgultum fraxineum pulſatur Auſtro calido, ſic cerneres meos artus pallidos tremere. Cubile concutiebatur à ſuperſtrato corpore. Pater *irrumpit & propalat clamore noſtrum dedecus: & vix abſtinet manus à facie infelici. Ego pudore ſuffuſa nihil niſi lacrymas emiſi: lingua ſtupuerat repreſſa timore frigido. Jamque imperaverat tenerum nepotem projici canibus & avibus, & relinqui in locis deſertis. Ille infelix edidit vagitus, credes intellexiſſe: & orabat avum ſuum verbis quibus poterat. Quid putes, frater, fuiſſe tunc mihi animi (nàm potes ipſe inferre ex ingenio tuo) cùm in meo conſpectu deferret præcordia mea in excelſas ſylvas devoranda à lupis montanis? Exceſſerat cubiculo: tunc denique conceſſum tundi pectora, & immittere ungues in meas genas.*

NOTÆ.

o *Limen*] Ad regiæ portam perneverat, quâ egrederetur.

p *Vagitus*] *Puerulí clamor.*

q *Ille*] *Infans.*

r *Mentita*] *Infantem ipſum,* quem ſacra eſſe anus ſimulaverat.

s *Fit tremulum*] *Fremit & criſpatur cùm primulùm vento agitatur.*

t *Stringitur*] *Leviter percutitur, & corrugatur.*

u *Tepido*] Quia ſpirat à meridie.

x *Fraxina*] Cujus folia tenuia & oblonga facilè commoventur. *Fraxina* verò poſitum pro *fraxinea.*

y *Vibrari*] *Moveri, tremere.*

z *Irruit*] *In meum cubiculum intrat.*

a *Pudorem*] *Dedecus, infamiam.*

b *Inimicus*] Quivis ejus patris ſatelles, qui infantem in ſylvas & loca ſola deferret.

c *Viſcera*] *Filium meum.*

d *Exiêrat*] *Pater,* ſcil.

Interea

Interea patrius vultu mœrente ſatelles
Venit, & indignos edidit ore ſonos:
[e] *Æolus hunc enſem mittit tibi*, tradidit [f] enſem:
Et jubet ex [g] *merito ſcire* [h] *quid iſte velit.*
Scimus: & utemur violento fortiter enſe:
Pectoribus [i] condam dona paterna meis.
His mea muneribus, genitor, connubia donas?
Hâc tua dote, pater, filia dives erit?
Tolle procul, decepte, faces, [k] Hymenæe, maritas:
Et fuge [l] turbato tecta [m] neſanda pede.
Ferte [n] faces in me, quas fertis, [o] Erinnyes [p] atræ:
Ut meus ex [q] iſto luceat igne rogus.
Nubite [r] felices [s] Parcâ [t] meliore ſorores;
Admiſſi memores ſed tamen eſte mei.
[u] Quid puer admiſit [x] tam paucis editus horis?
Quo læſit facto, vix bene natus, avum?
[y] Si potuit meruiſſe necem, meruiſſe putetur.
[z] Ah miſer admiſſo plectitur ille meo!

INTERPRETATIO.

Interea miniſter patrius accedit, vultu triſti, & emiſit ore horrendas voces; Æolus mittit tibi hunc gladium *porrexit gladium:* & imperat nôſſe ex merito quid iſte ſignifi cet. *Novimus, & utemur intrepidè ſævo gladio: abdam munera paterna meo cordi. Muneraris, pater, his donis meum conjugium? Filia tua, pater, erit opulenta hâc dote. Hymenæe eluſe, procul ſummove tædas nuptiales: & vita domum ſceleſtam pede exterito. Furiæ nigræ, in me concutite faces, quas geritis, ut rogus meus accendatur ex iſto igne. Sorores beatæ, nubite fato lætiore, ſed tamen memineritis mei facinoris. Quid puer patravit natus antè tam paucas horas? Quo facinore offendit avum, vix bene editus? Si potuit meruiſſe mortem, credatur meruiſſe. Ah ille infelix punitur ob factum meum?*

NOTÆ.

e *Æolus*] Verba ſunt ſatellitis Æoli.

f *Tradidit enſem*] Verba Canaces.

g *Merito*] Per crimen, inceſtum ſcilicet.

h *Quid iſte velit*] *Quid cum iſto gladio tibi faciendum.*

i *Condam*] *Me eo interficiam.*

k *Hymenæe*] Deus nuptiarum præſes.

l *Turbato*] *Celeri & præcipiti.* Metonymia eſt antecedentis pro conſequente.

m *Nefanda*] *Propter meum inceſtum.*

n *Faces*] Nuptiis adhiberi ſolitas, ut antea vidimus.

o *Erinnyes*] Furiæ, malefactorum ultrices Deæ.

p *Atræ*] Quia infernales.

q *Iſto*] *Infernali, ex veſtris facibus accenſo.*

r *Felices*] Id eſt, *Feliciter.*

s *Parca*] Ex parcarum ſeu fatorum ordine omnia fieri Ethnici etiam crediderunt. Tres autem fuerunt Parcæ, Clotho, Lacheſis, Atropos.

t *Meliore*] *Magìs propitia.*

u *Quid puer*] Poſtquam de ſe ſtatuit, ad infantem revertitur Canace, ejuſque cauſâ patrem arguit.

x *Tam paucis horis*] Id eſt, *Ante paucu-las horas.* Gall. *Il y à ſi peu de tems.* Angl. *The time is ſo ſhort.*

y *Si potuit*] Permiſſione hâc inſontem puerum eſſe oſtendit. Nec fortiter negat hæc figura, & commiſerationem movet.

z *Ah*] Commiſerantis.

Nate, dolor matris, rapidarum præda ferarum,
(Hei mihi! [a] natali dilacerate tuo:
Nate, parum fauſti miſerabile [b] pignus amoris;
Hæc tibi prima dies, hæc tibi ſumma fuit.
Non mihi te licuit lacrymis perfundere [c] juſtis:
In tua [d] non tonſas ferre ſepulchra comas.
Non [e] ſuperincubui: non oſcula frigida carpſi.
Diripiunt avidæ viſcera noſtra feræ.
Ipſa quoque infantes [f] cum vulnere proſequar umbras:
[g] Nec mater fuero dicta, nec orba diu.
Tu tamen, ô fruſtrà miſeræ [h] ſperate ſorori,
[i] Sparſa precor nati collige membra tui:
Et refer ad matrem, ſocioque impone ſepulcro:
Urnaque nos habeat, quamlibet arcta, duos.
Vive memor noſtri, lacrymaſque in vulnere funde:
Neve [k] reformida corpus amantis amans.
[l] Tu (rogo) [m] projectæ nimiùm mandata ſororis
[n] Perfer: mandatis [o] perfruar ipſa patris.

INTERPRETATIO.

Fili, dolor matris, rapina ferarum avidarum, (Hei mihi!) diſcerpte tuo die natali: fili, pignus flebile amoris infelicis; hæc fuit tibi prima lux, hæc tibi fuit ultima. Non mihi fuit conceſſum te irrorare juſtis lacrymis, non immittere in tuos rogos capillos deſectos. Non me ſuperimmiſi: non ſumpſi oſcula gelida: feræ rapidæ dilaniant noſtra præcordia. Ipſa quoque comitabor umbras infantes cum vulnere: nec dicta fuero diu mater, nec orba. Tu tamen, ô incaſſùm ſperate infelici ſorori, collige artus diſſectos filii tui; & eos reporta ad matrem, & immitte tumulo communi; & urna quantumvis parva capiat nos duos. Vive memor noſtri, & effunde lacrymas in plagam; neve metue amantis corpus amantis. Tu (quæſo) perfice juſſa ſororis nimiùm infelicis: ipſa exequar imperata patris.

NOTÆ.

a *Natali*] *Die*, ſcilicet.

b *Pignus amoris*] Hinc liberi *pignora* ſimpliciter dicuntur.

c *Juſtis*] Quæ, cùm juſta mortuo perſolvuntur, in exequiis effunduntur.

d *Non tonſas*] Hubertinus has duas voces conjunctim legit. Non bene, credo, Optimè Mycillus *non* refert ad *licuit*; deinde *tonſas* ſimpliciter intelligit comas; quas, funerali more etiam tondere, & in rogum, aut ſepulchrum mittere, in gravi funere mulieres ſolebant.

e *Superincubui*] Parentes enim, ex affectu, matres præſertim, cadavera etiam liberorum, ſolent amplecti & oſculari.

f *Cum vulnere*] Id eſt, *Per vulnus quod mihi gladio infligam.*

g *Nec mater*] *Quia mortuus eſt filius, & ipſe jamque moriar.*

h *Sperate*] In matrimonium, ſcil.

i *Sparſa*] *A canibus & lupis huc illuc diſtracta.*

k *Reformida*] Quanquam ipſa mortuum cadaver exhorruiſſet.

l *Tu, rogo*] Totum hoc diſtichon à manu ſecundâ in Puteaneo codice, optimè interpolatorum eſſe, & elegantiâ Ovidianâ indignum, cenſuit clariſſimus Heinſius

m *Projecta*] *Infelicis & abjectæ.*

n *Perfer*] *Perfice.*

o *Perfruor*] *Quod imperavit pater efficiam.*

EPIS-

EPISTOLA XII.

ARGUMENTUM.

...on, cùm primum Colchos attigit, à Medeâ, Æëtæ Colchorum regis & Hecates filiâ, receptus eſt, & amatus: interpoſitâque conjugii ſponſione, illum edocuit, quonam pacto ad optatam perveniret prædam. Aureo igitur vellere rapto, clam cum Medeâ fugam arripuit. Quos cùm inſequeretur Æëta, illa Abſyrti fratris, quem ſecum ducebat, occiſi membra diſperſit: ut ita patrem oſſa filii legentem moraretur. Et ſic incolumes in Theſſaliam tandem devenerunt: ubi Æſonem Jaſonis patrem, annis jam decrepitum, ad viridem ætatem reduxit. Jaſon dein' Medeam repudiavit: & Creüſam, Creontis regis Corinthiorum filiam, uxorem aſſumſit. Furibunda igitur Medea ad Jaſonem ſcripſit, ingratum ejus animum accuſat, præſentemque ultionem, niſi recipiatur, interminatur.

MEDEA JASONI.

[a] AT tibi [b] Colchorum (memini) [c] regina [d] vacavi;
[e] Ars mea, cùm peteres, ut tibi ferret [f] opem.
Tunc, quæ [h] diſpenſant mortalia [i] fila, [k] ſorores
Debuerant fuſos [l] evoluiſſe meos.
Tunc potui Medea mori [m] bene. Quicquid ab illo
Produxi vitæ tempore, [n] pœna fuit.
Hei mihi! cur unqnam juvenilibus [o] acta lacertis
[p] Phryxeam petiit [q] Pelias [r] arbor ovem?

INTERPRETATIO.

...di (memini) ego regina Colchorum tibi ...ram præſtiti, cùm rogares, ut ars mea tibi ...ilium præberet. Tunc ſorores, quæ divi...t fila mortalia, debuerant exhauſiſſe fuſos ...s. Tunc potui Medea bene fato fungi. Quidquid protraxi vitæ ab illo tempore fuit ſupplicium. Hei mihi! quamobrem unquam Pelias impulſa brachiis juvenilibus expetivit vellus Phryxeum.

NOTÆ.

[a] *At*] Admirantis eſt ſimul & indignantis, ...ncipio verò utitur abrupto, ubi multa intelligenda ſunt, majoris affectûs de...andi cauſâ.

[b] *Colchorum*] Colchi populi ſunt Ponti ...tini, ab ortu accolæ.

Regina] Quippe Æëtæ Colchorum re... filia.

Vacavi] *Operam præſtiti, inſervivi.*

Ars] *Magica*. Veneficiis verò Medea ...ſſima.

Opem] In tollendo vellere aureo, omni...ne, quibus ſeptum erat illud inceptum, ...randis difficultatibus.

Tunc] *Cùm primùm opem meam petiiſti.*

Diſpenſas] *Cuique vitæ modum & men...s aſſignant.*

Fila] Tres Parcas fatale exercere lanifi..., earumque primam ſtamen ducere, alteram fuſam verſare, tertiam filum abrumpere, ex fabulis notiſſimum. Quanquam variè hæc omnia fingunt poëtæ.

k *Sorores*] Parcæ.

l *Evoluiſſe*] Id eſt, *Vitæ meæ finem impoſuiſſe.*

m *Bene*] *Quia felix & honeſta ad illud tempus fueram.*

n *Pœna*] *Nam per criminum omnia genera, curaſque & dolores, vitam traduxi.*

o *Acta*] *Impulſa.*

p *Phryxeam*] *Vellus aureum*, quod Marti Phryxus appendit.

q *Pelias*] *Theſſalica*; à Pelio monte Theſſaliæ, ubi deciſæ arbores, ex quibus Argo navis fabricata eſt. Muliebri verò more malorum ſuorum cauſam Medea longè repetit.

r *Arbor*] Pro navi, quâ in Colchos vecti ſunt Argonautæ.

Cur

Cur unquam Colchi [s] Magnetida vidimus Argo;
[t] Turbaque [u] Phaſiacam Graia [x] bibiſtis aquam?
Cur mihi [y] plùs æquo [z] flavi placuêre capilli;
Et decor, & [a] linguæ gratia ficta tuæ?
Aut (ſemel in noſtras quoniam [b] nova puppis arenas
Venerat, audaces attuleratque viros)
Iſſet [c] anhelatos non [d] premedicatus in ignes
[e] Immemor [f] Æſonides, [g] oraque adunca boûm.
[h] Semina jeciſſet; totidem ſenſiſſet & [i] hoſtes,
[k] Ut caderet cultu cultor ab ipſe ſuo.
Quantum perfidiæ tecum, ſcelerate, perîſſet!
Dempta forent capiti quàm mala multa meo!
Eſt aliqua ingrato meritum exprobrare voluptas.
[l] Hâc fruar: hæc de te gaudia ſola feram.
[m] Juſſus [n] inexpertam Colchos advertere puppim,
Intrâſti patriæ regna [o] beata meæ.

INTERPRETATIO.

Cur unquam Colchi aſpeximus Argo Magnetida; & agmen Græcum potâſtis aquam Phaſiacam? Quamobrem coma flava, & forma, & lepos ſimulatus linguæ tuæ arriſerunt mihi plùs juſto? Aut (quandoquidem nova navis ſemel appulerat noſtris litteribus, & advexerat viros temerarios) ingratus Æſonides deſcendiſſet nullis medicamentis præmunitus in ignes efflatos, & ora recurva boûm. Sparſiſſet ſemina; & expertus eſſet totidem hoſtes, ut ipſe agricola interiret ab agriculturâ ſuâ. Quantum perfidiæ tecum interiiſſet, ſceleſte! quàm multa mala ſubtracta eſſent meo capiti! Eſt aliqua ſuavitas objicere beneficium immemori. Hâc gaudebo; conſequar de te hanc ſolam voluptatem. Coactus Colchos dirigere rudem navem, ſubiîſti regna felicia patriæ meæ.

NOTÆ.

s *Magnetida*] *Theſſalicam*; à Magneſiâ regiunculâ Theſſaliæ, in quâ mons Pelius; niſi quòd veriùs illam huic conterminam dixeris.

t *Turba*] Argonautæ.

u *Phaſiacam*] *Cholchicam*; à Phaſi, Colchorum fluvio.

x *Bibiſtis*] Id eſt, *Cur veniſtis?* Vim majorem habet interrogatio, quàm ſi dixiſſet ſimpliciter, ſe optare, ut nunquam Argonautæ Colchos vidiſſent.

y *Plùs æquo*] *Ut tui cauſâ patrem perdiderim, aliaque multa patraverim.*

z *Flavi*] Qui etiam nunc ſunt in pretio; Gall. *bland*, & Angl. *fair*.

a *Linguæ*] Dicit, Jaſonem mellita verba, orationemque bene comptam, dolo malo, ut ipſam caperet, quæſiviſſe: non ex animo, nec verâ gratiâ locutum eſſe.

b *Nova*] Cui ſimilem nunquam viderant. Quanquam Ovidius, aliique, primam Argo navem fuiſſe voluerunt.

c *Anhelatos*] *Ex taurorum Ahenipedum naribus emiſſos.*

d *Præmedicatus*] Venenis Medea Jaſonem inſtruxerat, ne in ſubigendis tauris ab ipſis læderetur. De quibus omnibus ſuprà in Hypſipyle.

e *Immemor*] *Beneficiorum à me acceptorum*, ſcil. *Ingratus.*

f *Æſonides*] *Jaſon*, Æſonis, Theſſaliæ regis filius.

g *Ora adunca*] Propter cornua.

h *Semina*] *Dentes ſerpentis.*

i *Hoſtes*] Qui ex jactis ſeminibus nati ſunt.

k *Ut caderet*] *Ut Jaſon, qui tanquam agricola dentes ſerpentis in terram miſiſſet, ab hoſtibus armatis, qui ex illo ſemine naſcerentur, interficeretur.*

l *Hâc*] *Exprobrandi*, ſcil. *beneficia.*

m *Juſſus*] *A Peliâ patruo.*

n *Inexpertam*] Navi tribuit, quod nautis referendum.

o *Beata*] *Ditia.*

Hoc

Hoc illîc Medea fui, [p] novanupta quod [q] hîc eſt.
Quàm pater eſt illi, tam mihi dives erat.
Hic [r] Ephyren [s] bimarem; [t] Scythiâ [u] tenus [x] ille [y] nivoſâ
Omne tenet, [z] Ponti quà plaga læva jacet.
Accipit hoſpitio [a] juvenes Æëta Pelaſgos,
Et [b] premitis pictos corpora Graia toros.
Tunc ego te vidi: tunc cœpi ſcire quid eſſes.
Illa fuit mentis prima ruina meæ.
Ut vidi, ut periî! [c] nec notis ignibus arſi:
[d] Ardet ut ad magnos pinea tæda Deos.
Et formoſus eras, & me mea [e] fata trahebant:
[f] Abſtulerant [g] oculi lumina noſtra tui.
Perfide, [h] ſenſiſti: quis enim bene celat amorem?
[i] Eminet indicio prodita flamma ſuo.
Dicitur interea tibi [k] lex; ut [l] dura ferorum
Inſolito premeres [m] vomere colla boûm.

INTERPRETATIO.

*Medea illîc id fui, quod nova nupta eſt ... Pater erat mihi tam opulentus, quàm ... eſt illi. Hic imperium habet in Ephyren ... m; ille in omnem partem Scythiæ ni... quà regio ſiniſtra Ponti porrigitur. ... excipit hoſpitio juvenes Pelaſgos; & ... Græci, diſcumbitis lectis pictis. Tum ... aſpixi, tunc primùm cognovi quid eſſes: ... ima fuit pernicies animi mei. Ut aſpexi, ut interiî! nec incenſa ſum flammis cogni*tis: Incenſa ſum *tanquam tæda pinea flagrat ad magnos Deos. Et pulcher eras, & fata mea me cogebant. Oculi tui rapuerant noſtros oculos. Perfide, advertiſti: quis enim bene tegit amorem? Flamma apparet manifeſtata ſuo indicio. Interea conditio tibi proponitur, ut urgeres fortes cervices boûm ferocium vomere inaſſuetos.*

NOTÆ.

... *ova nupta*] *Creüſa*; de quâ in argu...

... *ic*] Creon, creüſæ pater.

... *hyren*] Corinthus eſt, cui primo illud ... datum.

... *marem*] Quis eſt inter duo maria.

... *ythiâ*] Alii habent *Scythiæ latus ille* ... De Scythis jam antea diximus, qui ... fuerunt Aſiæ, itemque Europæ.

... *nus*] Id eſt, *Uſque ad Scythiam.*

... *e*] *Pater meus.*

... *ivoſâ*] *Frigida*; quia multùm ad Sep... nem vergit.

... *nti*] *Maris Euxini.*

... *venes*] *Argonautas, Græcos.*

... *emitis*] *Diſcumbitis in lectis, tapitibus* ...

... *c notis*] Id eſt, *Maximis*: niſi fortè ... tantùm, ſe antea non amaſſe.

d *Ardet*] *Arſi, ut tæda ardet.*

e *Fata trahebant*] Dicit ſe, & Jaſonis elegantiâ, & fato ſuo ad ipſum amandum compulſam fuiſſe.

f *Abſtulerant*] Id eſt, *Niſi te, nihil ampliùs videre poteram.* Quod maximum eſt indicium amoris.

g *Oculi*] In illis verò vis multa eſt ad provocandum amorem.

h *Senſiſti*] *Me amorem teneri.*

i *Eminet*] *Apparet.*

k *Lex*] Quâ vellus aureum tollendum erat.

l *Dura*] *Ferocia, minùſque jugo aſſueta.*

m *Vomere*] Non equidem vomere, ſed jugo premuntur colla boûm; niſi quòd jugo aratrum, cujus vomer pars eſt, alligatur.

[n Martis erant tauri plùs, quàm per cornua, ſævi;
Quorum terribilis o ſpiritus ignis erat.]
Ære p pedes ſolidi, prætentaque naribus æra:
Nigra per afflatus hæc quoque facta ſuos.
q Semina præterea r populos genitura juberis
Spargere s devotâ lata per arva manu,
t Qui peterent u ſecum natis tua corpora telis.
Illa eſt agricolæ x meſſis iniqua ſuo.
y Lumina cuſtodis ſuccumbere neſcia ſomno
Ultimus eſt aliquâ z decipere arte labor.
a Dixerat Æëtes. b Mœſti conſurgitis omnes:
Menſaque purpureos c deſerit alta toros.
d Quàm tibi nunc e longè regnum dotale Creüſæ,
Et ſocer, & f magni nata Creontis erant?
Triſtis abis. g Oculis abeuntem proſequor udis:
Et dixit tenui murmure lingua, *Vale*.
Ut poſitum tetigi thalamo malè i ſaucia lectum;
k Acta eſt per lacrymas nox mihi, quanta fuit.

INTERPRETATIO.

Tauri erant Martis magìs terribiles quàm per cornua, quorum flatus erat flamma formidabilis. Pedes duri ære, & æra inducta naribus; hæc quòque facta atra per halitus ſuos. Imperaris inſuper jacere manu conſecratâ per vaſtos agros ſemina emiſſura populos, qui inveherentur in tua membra jaculis ſecum ortis. Illa meſſis parum favet ſuo cultori. Labor poſtremus eſt fallere aliquo dolo oculos cuſtodis fugientes ſuperari à ſomno. Abſolverat Æëtes. Omnes prorumpitis: & menſa ſublimis deſtituit lectos purpureos. Quàm procul tibi erant tunc & regnum dotale Creüſæ & filia magni Creontis? Mæſtus recedis. Comitor diſcedentem oculis humidis: & lingua dixit levi murmure, Vale, *Poſtquam malè vulnerata preſſi torum admotum cubitulo; nox, quàm longa fuit, eſt mihi præterita per fletus.*

NOTÆ.

Martis] Hoc diſtichon Heinſio Ovidianæ venæ eſſe non videtur. Videtur equidem: quomodo tamen extextu tolli poſſit, non video.

o *Spiritus*] *Halitus.* Ore flammam emittebant.

p *Pedes*] *Ungula*, ſcilicet.

q *Semina*] *Dentes ſerpentis.*

r *Populos*] *Homines armatos.* De quibus in Hypſipyle.

s *Devota*] *Quæ ſe huic fato devoverat.* Ita optimè Hubertinus. Quo ſenſu *devoti* dicuntur, qui ſe in medios hoſtes, vel ineluctabile diſcrimen præcipitant.

t *Qui peterent*] *Qui in te irruerent*,

u *Secum natis*] Armati illi ex terrâ prodiiſſe dicuntur.

x *Meſſis*] Segetem intellige.

y *Lumina cuſtodis*] *Oculos draconis pervigilis, qui vellus aureum cuſtodiebat.*

z *Decipere*] *Sopire*, puta.

a *Dixerat*] *Omnia propoſuerat, quæ priùs abſolvenda eſſent, quàm vellus aureum avelleres.*

b *Mæſti*] Quòd impoſſibilia crederent quæ imperabantur.

c *Deſerit*] Remota eſt menſa, poſtquam Argonautæ ſurrexiſſent.

d *Quàm tibi*] Quàm vero appoſitè jam iſtud interneċtit!

e *Longè*] *De iis minimùm cogitabas.*

f *Magni*] Ex Jaſonis ingenio loquitur, Gall. *Je crois qu'alors la grandeur de votre beau pere ne vous occupoit guerres l'eſprit* Angl. *I thought that at that time the grandeur of your father-in-law did not much run in your mind.*

g *Oculis*] Egregiè amorem ſuum declarat.

h *Malè*] *In perniciem meam.*

i *Saucia*] *Amore incenſa.*

k *Acta*] *Per totam noctem lacrymavi.*

An

Ante oculos [l] taurique meos, ſegeteſque nefandæ;
Ante meos oculos pervigil anguis erat.
Hinc amor, hinc timor eſt: ipſum [m] timor auget amorem.
[n] Manè erat, & thalamo chara recepta ſoror;
Disjectamque comas averſaque in ora [o] jacentem
Invenit, & lacrymis omnia plena meis.
[p] Orat opem [q] Minyis: petit altera, & * altera habebit.
[r] Æſonio juveni, quod rogat illa, damus.
[s] Eſt nemus & [t] piceis & frondibus [u] ilicis atrum:
Vix illùc radiis ſolis adire licet.
Sunt in eo, fuerantque diu, [x] delubra Dianæ:
Aurea barbaricâ ſtat [y] Dea facta manu.
[z] Neſcio an exciderint mecum loca. Venimus illûc.
Orſus es infido ſic prior ore loqui:
Jus tibi & arbitrium noſtræ Fortuna ſalutis
Tradidit: inque tuâ vitaque morſque manu.
[a] Perdere poſſe ſat eſt, ſi quem juvet ipſa poteſtas.
Sed tibi ſervatus gloria major ero.

INTERPRETATIO.

uri & ſegetes infandæ oculis obverſa-*ır: draco pervigil erat præ oculis* *Ex unâ parte eſt amor, ex alterâ me-amor creſcit ipſo metu. Manè erat, *ilecta ſoror admiſſa in cubiculum* me*rit & ſparſam capillos, & cubantem* *ıciem averſam, & omnia redundantia* *mis meis. Rogat auxilium Minyis. Al-rogat, & altera babebit. Concedimus* *illa petit juveni Æſonio. Eſt nemus* *rum & piceis, & ramis ilicis: vix conceditur radiis Solis illùc intrare. Stant in eo, & diu ſteterant templa Dianæ: Dea aurea erecta eſt facta manu barbaricâ. Haud ſcio an locorum oblitus fueris ſicuti mei. Illûc acceſſimus: ſic primus cæpiſti loqui ore perfido: Fortuna tibi obtulit jus & poteſtatem noſtræ ſalutis, & vita & mors* eſt *in tuâ manu. Abunde eſt poſſe opprimere, ſi quis delectetur ipſâ poteſtate. Sed liberatus ero tibi laus major.*

NOTÆ.

Taurique] *A quibus tibi metuebam.*

Timor auget] Veriſſimum, & diligen-otandum. Seſe invicem acuunt & au-affectus: imò inter ſe commutantur.

Manè erat] *Poſtquam matutinum tempus* *iſſet, Chalciope ſoror mea cubiculum meum* *wit.*

Jacentem in ora] *Cubantem in faciem, ut* *ſt dolentibus.*

Orat] Quia naufragos ejus liberos, nu-ıe & inopes, Jaſon adjuverat; ut re-Hyginus.

Minyis] *Argonautis:* quorum dux Ja-x Iolcho oriundus; quò ex Orchomeno & Minyeum dictum, coloni deducti, *nſonem ſervavimus.*

* *Altera babebit*] Creüſa, ſcilicet.

r *Æſonio*] *Jaſoni Æſonis filio.*

s *Eſt nemus*] Locum, ubi cum Medeâ Jaſon collocutus eſt, deſcribit.

t *Piceis*] Picea arbor eſt, ex quâ reſina defluit.

u *Ilicis*] Ilex arbor eſt glandifera, duriſſima.

x *Delubra*] *Templa, Dianæ dedicata.*

y *Dea*] *Diana.*

z *Neſcio an*] Id eſt, *Neſcio an locorum ſicut mei oblitus fueris.* Affectum verò movet hæc commemoratio & dubitatio.

a *Perdere*] Id eſt, *Si quis poteſtate delectatur, ei ſatis eſſe debet, quod poſſit nocere aut perdere; nocere autem revera non debet.*

Per mala noſtra precor, quorum potes eſſe levamen;
Per [b] genus & numen cuncta videntis [c] avi;
Per [d] triplicis vultus [e] arcanaque ſacra Dianæ:
Et ſi fortè alios gens habet iſta Deos:
O virgo, miſerere mei; miſerere meorum!
Effice me meritis tempus in omne tuum.
Quòd [f] ſi fortè virum non dedignare [g] Pelaſgum,
(Sed mihi tam faciles unde [h] meoſque Deos?)
Spiritus antè meus tenues [i] vaneſcat in auras,
Quàm thalamo, niſi tu, nupta ſit ulla meo.
[k] Conſcia ſit Juno, [l] ſacris præfecta maritis;
Et [m] Dea, marmoreâ cujus in æde ſumus.
Hæc animum (& [n] quota pars hæc ſunt?) movêre [o] puellæ
Simplicis; & dextræ dextera juncta meæ.
[p] Vidi etiam lacrymas: [q] an pars eſt fraudis in illis?
[*] Sic citò ſum verbis capta puella tuis.

INTERPRETATIO.

Oro per mala noſtra, quorum potes eſſe ſolatium, per genus & poteſtatem avi omnia intuentis; per faciem & ſacra myſtica Dianæ triplicis; & ſi fortè hæc natio agnoſcit alios Deos; ô virgo movearis commiſeratione erga me; movearis commiſeratione erga meos! Devincito me tibi in omne tempus officiis. Quòd ſi fortè non aſpernaris virum Pelaſgum (ſed unde ſperem *Deos tam benignos mihi & faventes?) Anima mea priùs diſcerpatur in aëra ſubtilem, quàm uxor ulla, niſi tu, ſubeat meum cubiculum. Juno præpoſita ſacris jugalibus ſit teſtis; & Dea, in cujus delubro marmoreo ſtamus. Hæc (& quantula pars hæc ſunt?) tetigerunt mentem puellæ credulæ; & manus commiſſa meæ remanui. Aſpexi etiam lacrymas; an pars doli invenitur in illis? ſic puella ſum ſtatim decepta verbis tuis.*

NOTÆ.

b *Genus*] *Tuum*, ſcil.

c *Avi*] *Solis* Æëta enim Medeæ pater, illius fuit filius.

d *Triplicis*] Quam lunam in cœlis, Dianam in terris, Proſerpinam apud inferos poëtæ fabulati ſunt: illam etiam triplici capite, equino, humano, canino, fecerunt.

e *Arcana*] *Myſtica nocturnaque.*

f *Si fortè*] Non audet nunc ſperare, ſe non contemptum iri Jaſoni, qui poſtea Medeam ſprevit.

g *Pelaſgum*] *Me Græcum.* Fuerunt enim Pelaſgi Græciæ populi.

h *Meos*] *Mihi propitios. Quamobrem ſperem Deos mihi uſque adeò propitios, ut efficient me à te non contemni?*

i *Vaneſcat*] *In nihilum redigatur.*

k *Conſcia*] *Quæ mihi læſi ſui numinis pœnas infligat, ſi pejeravero.*

l *Sacris maritis*] *Solemnitatibus nuptialibus.*

m *Dea*] *Diana.*

n *Quota pars*] Dicit, ſe paucula referre eorum omnium, quæ Jaſon promiſerat.

o *Puellæ*] Ipſius Medeæ, ſcilicet.

p *Vidi etiam*] Dicit etiam Jaſonem lacrymas effudiſſe.

q *An pars eſt*] Iſtud eſt quod de lacrymis dixit poëta in Phyllide:

——An & hæ ſimulare docentur?
Hæ quoque habent artes, quàque jubentur eunt?

[*] *Sic*] *Cùm juràſſes; dextram dextræ junxiſſes: lacrymas addidiſſes.*

r Jungis

ngis & æripedes [s] inaduſto corpore tauros,
t ſolidam [t] juſſo vomere findis humum.
ι venenatis pro ſemine dentibus imples:
'aſcitur, & gladios ſcutaque miles habet.
ſa ego, quæ dederam medicamina, [x] pallida ſedi;
:ùm vidi [y] ſubitos arma tenere viros.
ιec [z] terrigenæ (facinus miſerabile) fratres
ıter ſe [a] ſtrictas conſeruêre manus.
/igil ecce draco ſquamis crepitantibus horrens
ibilat; & [b] torto pectore verrit humum.
otis opes ubi tunc? ubi tunc tibi regia conjux?
Quique maris gemini diſtinet [d] Iſthmos aquas?
ego, quæ tibi ſum nunc [e] denique barbara facta,
Nunc tibi ſum pauper, nunc tibi viſa [f] nocens;
ammea [h] ſubduxi medicato lumina ſomno:
:t tibi, quæ raperes, vellera [i] tuta dedi.
oditus eſt genitor; regnum patriamque reliqui;
Munus in exilio quodlibet eſſe tuli.

INTERPRETATIO.

'auros æripedes corpore igni in-indis terram duram vomere impe-gis agros dentibus venenatis pro ιs erumpit, & gerit enſes & cly-ipſa, quæ obtuleram medicamenta, im aſpexi viros repentinos trac-uſquedum fratres terrâ ſati (fac in ſeſe invicem converterunt ma-nas. Ecce ſerpens pervigil hor-tis ſtrepentibus edit ſibila, & ob-ſtergit terram ſinuoſo pectore. Ubi tum di-vitiæ dotis? Ubi tum tibi uxor regalis? Et Iſthmus qui dividit aquas maris duplicis? Illa ego quæ ſum tibi nunc denique facta bar-bara, nunc ſum tibi viſa egena, nunc tibi viſa venefica; ſubmovi oculos igneos ſomno me-dicamine inducto, & tradidi tibi vellera ſe-curè tollenda. Pater eſt proditus, deſerui reg-num & patriam; & exiſtimavi bonum omne eſſe in exitio.

NOTÆ.

] *Jugo ſubjicis.* Narrat Medea, ι ſe impetrato auxilio, quæcun-Æetes imperaviſſet, Jaſon perfe-

to] Referunt ad tauros: malim ınem, ut intelligatur Medeæ ope itu terribiles illos tauros incolu piſſe.

vomere] Id eſt, *Juſſus terram du-*

go] *Quantò magìs alii timere de-ι præſertim, ſi abſque medicamine veniſſes.*

a] Ex timore oritur pallor.

s] *Subitò natos.*

'enæ] *Militis ex terrâ geniti.*

as] *Strictis enſibus, in pugnam en-*

b *Torto*] Obliquè & ſinuosè ſeſe agitando ſerpentes prorepunt.

c *Dotis*] *Quam ex Creüſâ tuâ nunc ſperas.*

d *Iſthmus*] Corinthiacum intellige, qui maris utrimque illum alluentis aquas reti-net, & dividit.

e *Denique barb.*] Jaſoni exprobrat, quòd ſe barbarum appellet, poſtquam alio amo-rem ſuum, beneficiorum oblitus, transtule-rit.

f *Nocens*] *Venefica.*

g *Flammea*] *Flammam & ignem jaculan-tia.*

h *Subduxi*] *Sopivi*, uno verbo.

i *Tuta*] Id eſt, *Quæ tuto raperes.*

k *Proditus*] *A me.*

l *Munus in exilio*] Id eſt, *Exulari tecum mihi omnium bonorum loco eſſe duxi.*

Virginitas facta eſt peregrini præda latronis:
Optima cum carâ [m] matre relicta ſoror.
[n] At non te fugiens ſine me, germane, reliqui.
[o] Deficit hoc uno litera noſtra loco.
[p] Quod facere auſa mea eſt, non audet ſcribere dextra.
[q] Sic ego, [r] ſed tecum, dilaceranda fui.
Nec tamen [s] extimui (: [t] quid enim poſt [u] illa timerem ?)
Credere me pelago [x] fœmina, jamque nocens.
[y] Numen ubi eſt ? ubi Di ? meritas [z] ſubeamus in alto,
Tu [a] fraudis pœnas, [b] credulitatis ego.
[c] Compreſſos utinam [d] Symplegades eliſiſſent.
Noſtraque [e] adhærerent oſſibus oſſa tuis !

INTERPRETATIO.

Virginitas facta eſt rapina externi prædonis; optima ſoror deſtituta eſt cum matre dilectiſſimâ. Ac, frater, abiens non te deſerui. Epiſtola noſtra manca eſt hoc uno loco. Manus non audet conſignare quod ſuſtinuit patrare. Ego ſic fui dilanianda, ſed tecum. Nec tamen ſum verita (quid enim vererer poſt illa?) puella etiam ſcelerata committere me mari. Ubi eſt numen? Ubi Dii? Afficiamur ſuppliciis meritis in mari, tu doli, ego ſimplicitatis. Utinam Symplegades oppreſſiſſent conſtrictos, & oſſa noſtra conjungerentur oſſibus tuis!

NOTÆ.

m *Matre*] Hypſeam eam vocant nonnulli, plerique Idyiam.

n *At non te*] Fratris Abſyrti vices dolet; quem, ut inſequentem patrem remoraretur fugiens Medea laceravit: membraque ejus, quæ ille colligeret, huc illùc per viam diſperſit.

o *Deficit*] *Quia ex omnibus quæ pro te feci, hoc unum eſt, quod ſcribere non audeo.* Loquitur de fratris lacerati morte.

p *Quod facere*] De fratris laceratione iterum loquitur.

q *Sic*] *Ut frater à me diſcerptus eſt.*

r *Sed tecum*] *Quia etiam meruiſti.*

s *Extimui*] Ex conſcientiæ ſtimulis, quæ ſontibus vindictam furiaſque objicis.

t *Quid enim*] Ne jocum ex verbis malè captâſſe Naſo videatur, Medeæ totam ſententiam ſic accipe. *Quanquam nunc non audeam ſcribere, quæ ipſa patravi; non verita ſum tamen antea mari me credere: nam quid non auſa eſſet, quæ potuit ea omnia, quæ in patrem & fratrem peccavi, admittere?* Se fatetur antea inconſultè at veluti per dementiam, aut rabie quâdam divexatam, omnia feciſſe.

u *Illa*] *Patrem proditum, fratrem laniatum.*

x *Fœmina*] A naturâ timidior.

y *Numen*] *Deorum poteſtas, quâ ſontes puniremur.*

z *Subeamus*] De præterito attentè cogitans, ut de preſenti loquitur. Id eſt, *Cur non in profundum ultrici Deorum irâ projecti fuimus?*

a *Fraudis*] *In me.*

b *Credulitatis*] *Qui tibi perfido crediderim.* Veriùs dixiſſet *crudelitatis*; niſi metri ratio repugnaret.

c *Compreſſos*] Quia procul viſentibus juncti videbantur ſcopuli Symplegades, ideo eos disjungi, dein concurrere poëtæ fabulati ſunt. Hinc vides quamobrem dixit Medea, *compreſſos*.

d *Symplegades*] Cyaneæ etiam dictæ ſunt duæ inſulæ, vel potiùs ſcopuli in Boſphoro Thraciæ, aut veriùs in Ponti Euxini oſtio.

e *Adhærerent*] *Poſtquam colliſa ſimul & confracta fuiſſent.*

Aut

Aut nos Scylla [f] rapax [g] canibus miſiſſet edendos!
[h] Debuit ingratis Scylla nocere viris.
[i] Quæque vomit fluctus totidem, totidemque reſorbet,
Nos quoque [k] Trinacriæ ſuppoſuiſſet aquæ.
Soſpes ad [l] Hæmonias victorque reverteris urbes:
Ponitur ad patrios aurea [m] lana Deos.
[n] Quid referam Peliæ natas [o] pietate nocentes,
[p] Cæſaque virgineâ membra paterna manu?
[q] Ut culpent alii, tibi me laudare neceſſe eſt:
Pro quo ſum toties eſſe coacta nocens.
Auſus es ô (juſto deſunt ſua verba dolori)
Auſus es, [r] *Æſoniâ*, dicere, *cede domo.*
Juſſa domo ceſſi, natis comitata duobus;
Et, qui me ſequitur ſemper, amore tui.

INTERPRETATIO.

Aut Scylla vorax nos tradidiſſet devorandos canibus! Scylla debuit obeſſe viris ingratis. Et quæ reddit undas totidem, & totidem reſumit, nos quoque ſubmerſiſſet aquâ Siculâ. Voti compos redis incolumis ad urbes Hæmonias: vellus aureum appenditur Diis patriis. Quid commemorem filias Peliæ ſceleſtas pietate, & artus paternos diſcerptos manu puellari? Quamvis alii me vituperent, cogeris me probare, tu, *cujus cauſâ toties coacta ſum eſſe noxia. Potuiſti ô (verba ſua deſtituunt juſtum dolorem) potuiſti dicere,* Amolire te domo Æſoniâ. *Coacta exceſſi domo, ſtipata filiis duobus, & amore tui, qui nunquam me dereliquit.*

NOTÆ.

f *Rapax*] *Quæ naves attrahit.*

g *Canibus*] Poëtæ Scyllam ſcopulum infernâ parte canum & luporum capita habuiſſe, propter aquæ fremitum undarumque æſtum, fabulati ſunt. Adeóque dixit poëta noſter *miſiſſet.*

h *Debuit*] Quia ipſa etiam in numero amantium fuit Scylla Phorci filia. Indignata autem Circe, quòd illa mutuo Glauci amore teneretur, quæ Glaucum ipſum perditè amabat, fontem, in quo lavare puella conſueverat, noxiis herbis infecit. Cujus rei ignara Scylla, de more fontem ingreſſa, ubi advertit inferiorem ſui corporis partem in caninos rictus eſſe mutatam, amiſſæ dolore formæ exhorreſcens, ſe in vicinum mare præcipitem jecit; ubi in ſcopulum naufragiis infamem verſa eſt. Quanquam verò hæc potiſſimùm à poëtis Scylla intelligitur, quæ in ſcopulum verſa ſit; iſtam tamen Ovidius cum Scyllâ aliâ, Niſi filiâ, quæ Minoï, à quo contempta eſt poſtea, patriam patremque, amore incenſa prodidit, alicubi Naſo confudit. Atque hinc meliùs cognoſcitur quamobrem Medea dicat, *Debuit ingratis Scylla nocere viris*; quippe hæc, cùm ſe à Minoë ſpretam vidiſſet, doloris impatientiſſima, non ſine causâ ingratis infenſa exiſtimetur.

i *Quæque vomit*] Charybdis vorago intelligitur, quam dicit Salluſtius univerſa ſorbere, eaque circum littus Taurominitanum egerere. Ne quis verò miretur quamobrem Scyllam Charybdimque Medea meminerit, ſciendum eſt, quòd illùc etiam Jaſon, immiſſâ ab irato Jove, propter Abſyrti necem, tempeſtate, delatus ſit.

k *Trinacriæ*] Siciliæ, quæ ſic à Græcis dicta propter figuram. Antea autem monuimus Scyllam & Charybdim in mari Siculo eſſe.

l *Hæmonias*] *Theſſalicas*, ab Hæmo monte quo à Thraciâ dividitur, ita dictas.

m *Lana*] *Vellus aureum.*

n *Quid referam*] Aliud in Jaſonem Medea commemorat beneficium; quæ Pelian ipſius filiarum manibus, ſollicita ſe eum ad juvenilem ætatem reducturam, jugulavit.

o *Pietate*] Patri enim juvenilem ætatem non mortem, adferre arbitrabuntur.

p *Cæſa*] Patrem verò illæ Medeæ hortatu diſſecuerunt.

q *Ut*] *Quamvis.*

r *Æſoniâ*] *Patris mei Æſonis.*

Ut ſubitò noſtras Hymen [s] cantatus ad aures
Venit, & accenſo [t] lampades igne micant,
[u] Tibiaque [x] effundit ſocialia carmina vobis,
At mihi [y] funeſtâ flebiliora tubâ;
Pertimui; nec adhuc [z] tantum ſcelus eſſe putabam:
Sed tamen in toto pectore [a] frigus erat.
[b] Turba ruunt, &, *Hymen*, clamant: *Hymenæe*, [c] frequentant.
Quò propior vox hæc, [d] hôc mihi pejùs erat.
[e] Diverſi flebant [f] ſervi, lacrymaſque tegebant.
Quis vellet tanti nuncius eſſe mali?
Me quoque, quicquid erat, potiùs [g] neſcire juvabat:
[h] Sed tanquam ſcirem, mens mea triſtis erat.
Cùm minor è [i] pueris, [k] juſſus, [l] ſtudioque videndi,
Conſtitit ad [m] geminæ limina prima [n] foris:
Hic mihi, *Mater*, *abi*; [o] *pompam pater*, inquit, *Iaſon*
Ducit; *&* [p] *adjunctos* [q] *aureus urget equos.*

INTERPRETATIO.

Ut repentè Hymen celebratus penetravit ad aures noſtras; & faces fulgent igne excitato & tibia vobis expromit carmina nuptualia, at mihi luctuoſiora tubâ lugubri; exterrita ſum, nec arbitrabar adhuc tantum eſſe flagitium: ſed tamen horror hærebat in toto pectore. Turba prorumpunt, & vociferantur, Hymen, Hymenæe *ingeminant. Quò hic ſonus viciniοr, eò mihi erat triſtius. Servi dejecti lacrymabantur, & celabant lacrymas. Quis cuperet eſſe index tanti mali? Proderat me quoque ignorare potiùs quidquid erat: ſed animus meus mæſtus erat quaſi cognoviſſem. Cùm junior è pueris, miſſus, & deſiderio inſpiciendi, ſubſtitit ad prima limina portæ duplicis: Hic mihi,* Mater, *excede,* ait, pater Jaſon vehit pompam, & ſplendidus inſtat equis jugatis.

NOTÆ.

s *Cantatus*] *Cantibus celebratus.*

t *Lampades*] *Faces*, in nuptiis Jaſonis & Creüſæ adhibitæ.

u *Tibiaque*] Vel ex Terentii fabulis, tibias nuptiis adhiberi ſolatas eſſe, clarum eſt.

x *Effundit*] Ad tibiam carmen nuptiale cantabatur.

y *Funeſtâ*] *Funeribus admoveri ſolitâ.*

z *Tantum*] *Ut, me ſpretâ, aliam uxorem duceres.*

a *Frigus*] *Timor*, ex quo frigus.

b *Turba ruunt*] Pergunt in deſcribendis Jaſonis cum Creüſâ nuptiis.

c *Frequentant*] *Ingeminant, iterum atque iterum*, de more, *invocant.*

d *Hôc*] *Tantò.*

e *Diverſi*] Id eſt, *Hìc, illic.* Gall. *Les uns d'un coté, les autres d'un autre.* Angl. *Some on one ſide, and ſome on the other.* Ita & loquitur Salluſtius alicubi in Jugurthâ.

f *Servi*] *Mei*, ſcil. *quòd me deſertam viderent.*

g *Neſcire juvabat*] Omne enim, quod eſt interea tempus, priuſquam id reſcitum lucro eſt, ut habet Comicus.

h *Sed Tanquam*] Sic & Terentius in Heaut.
Neſcio quid profectò mihi animus præſagis mali.

i *Pueris*] Mermerum & Phereten Jaſonis & Medeæ filios vocat Appollodorus.

k *Juſſus*] *Juſſu meo*, ſcil.

l *Studioque*] Pueri enim nova omnia videre cupiunt.

m *Geminæ*] Gall. *à deux battans.* Angl. *The outer, or great gates.*

n *Foris*] Genitivus ſingularis. In uſu verò eſt tantùm numerus pluralis.

o *Pompam*] *Apparatum nuptialem.*

p *Adjunctos*] *Currui junctos.*

q *Aureus*] *Aureis veſtibus ornatus.*

Protinus

Protinus abſciſsâ planxi mea pectora veſte:
Tuta nec à digitis ora fuêre meis.
Ireanimus mediæ ſuadebat in [r] agmina turbæ,
[s] Sertaque compoſitis demere rapta [t] comis.
Vix me continui, quin ſic [u] laniata capillos
Clamarem, [x] *Meus eſt*, [y] injiceremque manus.
Læſe pater, [z] gaude: Colchi gaudete relicti.
[a] Inferias umbræ [b] fratris habete mei.
[c] Deſeror (amiſſis regno patriâque domoque)
Conjuge, qui nobis omnia ſolus erat.
[d] Serpentes igitur potui, tauroſque furentes;
Unum non potui perdomuiſſe virum?
Quæque feros pepuli doctis medicatibus ignes,
Non valeo [e] flammas effugere ipſa meas?
Ipſi me [f] cantus, herbæque [g] arteſque relinquunt?
Nîl [h] Dea, nîl Hecates ſacra potentis agunt?
Non mihi grata Dies: noctes vigilantur amaræ:
Nec tener in miſero pectore ſomnus adeſt.
Quæ me non poſſum, potui ſopire draconem.
Utilior cuivis, quàm mihi, [i] cura mea eſt.

INTERPRETATIO.

tim percuſſi mea pectore, amictu laniato: vultus fuerunt ſecuri à meis unguibus. ns impellebat ruere in agmina mediæ turbæ, auferre corollas dereptas capillis comptis. me repreſſi, quin ſic ſciſſa comam exclamem, Meus eſt: *& immitterem manus. er offenſe, lætator: Colchi deſerti lætamini: iræ fratris mei habete inferias. Regno, patriâ, & domo perditis, deſtituor marito, unicus erat nobis omnia. Ergo mihi it vincere & angues & tauros ſævos, non potui ſuperâſſe unum virum? Et ego quæ repreſſi ignes ſævos expertis medicaminibus, ipſa non poſſum vitare ignes meos? Incantationes ipſæ, & herbæ, & artes deſtituunt me? Dea nihil* præſtat, *ſacra Proſerpinæ potentis nihil præſtant? Lux mihi diſplicet: noctes acerbæ pervigiles ducuntur, nec ſomnus mollis ſubit meum infelix pectus. Ego quæ potui ſoporem inducere ſerpenti mihi non poſſum. Ars mea eſt opportunior cuivis, quàm mihi.*

NOTÆ.

r *Agmina*] *Multitudinem, quæ te, ſponſamque tuam comitabatur.*

s *Sertaque*] *Coronas.*

t *Comis*] *Sponſæ tuæ*, ſcil.

u *Laniata capillos*] *Meos*, ſcil. Gall. *echevelée, comme j'étois.* Angl. *In my hair, as I was.*

x *Meus eſt*] *Jaſon*, ſcil.

y *Injiceremque manus*] *Ut meum aſſererem vindicarem.* De manuum injectione jam quid vidimus ſuprà in Oreſte.

z *Gaude*] *Quia nunc graviſſimas perfidiæ pœnas luo.*

a *Inferias*] Sunt inferiæ ſacra ad mortuorum placandos Manes: quæ ex inimicorum morte & ſuppliciis erant gratiſſima.

b *Fratris*] *Abſyrti*, de quo antea.

c *Deſeror*] Quomodo plectatur enarrat.

d *Serpentes*] Quàm bene, & appoſitè in malorum ſuorum hæret contemplatione, & exulceratione.

e *Flammas*] *Amoris.*

f *Cantus*] *Incantationes.*

g *Arteſque*] *Magicæ*, ſcilicet.

h *Dea*] *Diana*, quæ & *Proſerpina*, ſeu *Hecate.*

i *Cura*] *In magicâ arte diligentia.*

Quos

Quos ego ſervavi, pellex amplectitur artus:
 Et noſtri fructus illa laboris habet.
Forſitan &, ſtultæ dum te [k] jactare maritæ
 Quæris, & injuſtis auribus [l] apta loqui,
[m] in faciem moreſque meos [n] nova crimina fingas.
 Rideat, & vitiis [o] læta ſit illa [p] meis.
[q] Rideat, & [r] Tyrio jaceat [s] ſublimis in oſtro,
 Flebit: & ardores [t] vincet adusta meos.
Dum ferrum flammæque aderunt, [u] ſuccuſque veneni;
 Hoſtis Medeæ nullus inultus erit.
[x] Quòd ſi fortè preces [y] præcordia ferrea tangunt;
 Nunc animis audi verba [z] minora meis.
Tam tibi ſum ſupplex, quàm tu mihi ſæpe fuiſti:
 Nec moror ante tuos procubuiſſe pedes.
Si tibi ſum vilis; communes reſpice natos.
 Sæviet in [a] partus dira noverca meos.
Et [b] nimiùm ſimiles tibi ſunt: & [c] imagine tangor:
 Et, quoties video, lumina noſtra [d] madent.

INTERPRETATIO.

Adultera complectitur membra, quæ ego vindicavi: & illa gaudet præmiis noſtri laboris. Fortè etiam, dum ſtudes te efferre apud imperitam conjugem, & proferre idonea auribus iniquis, comminiſceris inaudita probra in vultus & mores meos: illa rideat, & gaudeat meis probris: rideat, & ſuperba incumbat purpuræ Tyriæ. Ejulabit & cremata ſuperabit meos æſtus. Dum ferrum & ignes ſuppetent, & humor veneni; nullus hoſtis Medeæ erit impunitus. Quòd ſi forſitan preces movent dura tua viſcera; nunc auſculta voces inferiores meis cogitationibus. Tam ſum tibi demiſſa, quàm tu fuiſti mihi ſæpe; nec abnuo proſtratam fuiſſe ante tuos pedes. Si ſum tibi contemnenda; intuere filios communes. Noverca crudelis rabiem exercebit in natos meos. Et ſunt tibi prorsùs ſimiles; & moveor ſimilitudine: & quoties intueor, oculi noſtri humeſcunt.

NOTÆ.

k *Jactare*] Gall. *Vous faire valoir.* Angl. *To ſet off yourſelf.*

l *Apta*] *Quæ placeant.*

m *In faciem*] *Quòd non ſim pulchra.*

n *Nova*] *Inaudita, maxima.*

o *Læta*] Puellarum more, quæ aliarum vitiis delectantur, quòd inde minùs gratas eas fore ſciant ſuis amaſiis.

p *Meis*] *Quæ mihi affingis.*

q *Rideat*] Conceſſio eſt per indignationem.

r *Tyrio*] Laudatiſſima fuit Tyria purpura, ſive oſtrum.

s *Sublimis*] *Magnifica & ſuperba, in ſolio ſedens.*

t *Vincet*] *Magìs ardebit.* Quod poſtea perfecit, nunc Medea minitatur; quæ in regium ignem, in quâ Creüſa cremata eſt, immiſit.

u *Succuſque veneni*] *Venenum.*

x *Quòd ſi*] Jam ad preces convertitur; ſi fortè Jaſonem flectere queat.

y *Præcordia*] *Tua,* ſcil. *ô Jaſon.*

z *Minora*] *Quæ non reſpondeat ſuperbiæ & iræ meæ.* Hinc ſummus magiſter Horatius Lib. de Arte Poëticâ,

Sit Medea ferox, invictaque.

a *Partus*] *Liberos noſtros communes,*

b *Nimiùm*] Pro *valde:* eoque ſenſu etiam apud Terentium legitur.

c *Imagine tangor*] Moveor: non preces nudas, ut vides, Medea protulit: ſunt enim quæ dicit amoris plena, & ad perſuadendum maximè accommodata.

d *Madent*] *Rigantur lacrymis.*

Per ſuperos oro, per avitæ [e] lumina flammæ,
Per [f] meritum, & natos [g] pignora noſtra duos:
Redde [h] torum: pro quo tot res [i] inſana reliqui.
[k] Adde fidem dictis; auxiliumque [l] refer.
Non ego te imploro contra tauroſque viroſque;
Utque tuâ ſerpens victa [m] quieſcat ope.
Te peto, quem merui, quem nobis [n] ipſe dediſti;
Cum quo ſum pariter facta parente parens.
Dos ubi ſit, quæris? campo [o] numeravimus illo,
Qui tibi laturo vellus arandus erat.
Aureus ille aries villo ſpectabilis aureo,
Dos mea: quam, dicam ſi tibi, Redde; [p] neges.
Dos mea, tu ſoſpes: dos eſt mea, [q] Graia juventus.
I nunc, [r] Siſyphias, improbe, [s] confer opes.
Quòd vivis; quòd habes [t] nuptam ſocerumque potentem,
Hoc ipſum, ingratus quòd potes eſſe, meum eſt.
Quos equidem [u] actutum! ſed quid prædicere pœnam
Attinet? ingentes [x] parturit ira minas.
Quò feret ira, [y] ſequar. Facti fortaſſe [z] pigebit;
Et piget infido conſuluiſſe viro.

INTERPRETATIO.

Precor per Deos, per radios ſolis aviti, per beneficia & duos filios pignora noſtra, reſtitue lectum, cujus gratiâ amens tot res deſerui. Præbe fidem dictis tuis; *& opem præſta viciſſim. Ego non te oro adverſus boves & viros; & ut draco ſuperatus operâ tuâ ſopiatur. Te poſco, quem merui, quem ipſe tradidiſti nobis; cum quo parente ſum pariter facta parens. Petis ubi ſit dos? exhibuimus illo agro, qui erat findendus tibi raturo vellus* aureum. *Ille aries aureus inſignis lanâ aureâ* eſt, *dos mea; quam ſi dicam tibi, Reſtitue, recuſes. Dos mea, tu incolumis: juventus Græca eſt dos meæ. I nunc, peſſime, compara divitias Siſyphias cum meis. Quòd vitâ frueris, quòd habes maritam & ſocerum opibus præcellentem; hoc ipſum quòd licet eſſe ingratus, eſt meum. Quos equidem confeſtim! ſed quorſum antè indicare ſupplicium? Ira concipit maximas minas. Faciam quod ira ſuadebit. Fortè pœnitebit facinoris, pœnitet etiam faviſſe viro perfido.*

NOTÆ.

e ***Lumina***] *Per radios, lucemque Solis avi mei.*

f ***Meritum***] *Meum,* ſcil.

g ***Pignora***] Liberi ſunt matrimonii & amoris pignora.

h ***Torum***] *Quem mihi demis, Creüſæ tradis.* Id eſt, *Matrimonium noſtrum firma.*

i ***Inſana***] *Amore demens.*

k ***Adde fidem***] *Præſtando quod pollicitus es.*

l ***Refer***] *Sicut tibi auxilium tuli, parem gratiam referas.*

m ***Quieſcat***] *Dormiat.*

n ***Ipſe***] Id eſt, *Sponte tuâ, ultro.*

o ***Numeravimus***] Beneficia maxima à ſe accepiſſe Jaſonem, dotis loco, indicat.

p *Neges*] *Nolis mihi dare.*

q *Graia*] *A me tecum ſervata.*

r *Siſyphias*] Creontis, Siſyphi filii.

s *Confer*] *Cum meis compara.*

t *Nuptam*] *Creüſam.*

u *Actutum*] Subauditur *puniam,* vel aliquid ejuſmodi. Simile eſt illud Virgilii,

Quos ego——ſed motos, &c.

x *Parturit*] *Cogitat & emittere conatur.*

y *Sequar*] *Faciam quod ira ſuadedit.*

z *Pigebit*] *Me,* ſcil. Ad terrorem incutiendum hæc ſunt maximè idonea: ſed & ad deterrendum locus eſt aptiſſimus.

a Viderit

[a] Viderit iſta Deus, qui nunc mea pectora verſat,
Neſcio quid certè mens mea [b] majus agit.

INTERPRETATIO.

Deus iſtis conſuluerit, qui nunc cor meum agitat: profectò mens mea neſcio quid majus movet.

NOTÆ.

a *Viderit*] Gall. dicimus, *Il en arrivera ce qu'il plaira à Dieu.* Angl. *The ſucceſs ſhall be what God pleaſes.* At cum furore hæc ſunt pronuncianda.

b *Majus*] *Maximum, & antea inauditum* Illa verò ex Jaſone liberos ſuos mactavit, regiam ubi Creüſa periît, venenis quibuſdam accendit, deinde Thebas ad Herculem ſervandorum Jaſonis promiſſorum ſponſorem profugit. Quâ de re plurima, diverſiſſima etiam poëtæ.

EPISTOLA XI.

ARGUMENTUM.

Proteſilaüs Iphicli filius, ad Trojam quadraginta navibus (ut ait Homerus) navigans, cum cæteris Græcis Aulide, portu Bœotiæ, ob tempeſtatem clauſus eſt. Quod cùm intellexiſſet Laodamia Acaſti ex Laodatheâ filia, ejus uxor, ſincerè maritum amans, multis ſomniis perterrita, hanc epiſtolam ad eum ſcripſit: quâ ſuadet, ut oraculi memor, à belli periculis abſtineat. Datum enim Græcis fuerat reſponſum, eum, qui primus ex claſſe in terrâ Trojanorum deſcendiſſet, periturum. At Proteſilaüs magnanimus, primus deſcendit, & ab Hectore occiſus eſt.

LAODAMIA PROTESILAO.

MITTIT, & optat amans, quò mittitur, ire, ſalutem,
[a] Hæmonis Hæmonio Laodamia viro.
[b] Aulide te fama eſt vento retinente morari.
Ah! me [c] cùm fugeres, [d] hic ubi ventus erat?
Tum freta debuerant veſtris obſiſtere remis:
Illud erat ſævis [e] utile tempus aquis.
Oſcula plura viro, [f] mandataque plura dediſſem?
Et ſunt quæ volui dicere plura tibi.

INTERPRETATIO.

Laodamia Hæmonis amans mittit ſalutem marito Hæmonio, & eam cupit pervenire quò mittitur. Rumor eſt te manere in Aulide vento obſtante. Ah! ubinam erat hic ventus, cùm à me diſcederes? Tum maria debuerant adverſus veſtros remos niti. Illud tempus erat aptum aquis furentibus. Pluribus ſuaviis & pluribus mandatis maritum cumulâſſem: & ſunt plura, quæ volui tibi dicere.

NOTÆ.

a *Hæmonis*] *Theſſalica*, ab Æmo monte.

b *Aulide*] Aulis, oppidum & portus Bœotiæ, ubi Dianæ irâ, ob cervam ab inſcio Agamemnone interfectam, Græci Trojam navigaturi, tempeſtate, donec ille filiam Iphigeniam immolaret, retenti ſunt.

c *Cùm fugeres*] Iſtud ex deſiderio dictum, & affectu: non enim fugit Proteſilaüs.

d *Hic*] *Qui te apud me retinuiſſet.*

e *Utile*] *Quia te mihi ſervâſſet.*

f *Mandataque*] Hortata eſſet ampliùs, ut ſibi proſpiceret, &c.

Raptus

Raptus es hinc [g] præceps: &, qui tua vela vocaret,
Quem cuperent nautæ, [h] non ego, ventus erat.
Ventus erat nautis aptus, non aptus amanti.
Solvor ab amplexu, Proteſilaë, tuo;
Linguaque mandantis verba [i] imperfecta relinquit.
Vix illud potui dicere triſte, Vale.
[k] Incubuit [l] Boreas, abreptaque vela tetendit;
Jamque meus longè Proteſilaüs erat.
Dum potui ſpectare virum, ſpectare juvabat:
Sumque [m] tuos oculos uſque ſecuta meis.
Ut te non poteram, poteram tua vela videre:
Vela diu vultus detinuêre meos.
At poſtquam nec te, nec vela fugacia vidi:
Et quod ſpectarem, nîl, niſi pontus, erat;
Lux quoque tecum [n] abiît, [o] tenebris exanguis obortis
[p] Succiduo [q] dicor procubuiſſe genu.
Vix ſocer Iphiclus, vix me [r] grandævus Acaſtus,
Vix [s] mater gelidâ mœſta refecit aquâ.
Officium fecêre pium, ſed [t] inutile nobis.
Indignor miſeræ non licuiſſe mori.
Ut rediît animus, pariter redière dolores;
Pectora legitimus caſta momordit amor.

INTERPRETATIO.

Ablatus es hinc feſtinus; & ventus flabat qui cieret tua vela; quem nautæ expeterent non ego. Ventus erat favens nautis, non amanti. Disjungor ab amplexu tuo, Protoſilaë; & lingua admonentis deſtituit voces incompletas. Vix potui proferre mœſtum illud, Vale. Aquilo irruit, & inflavit carbaſa correpta. Jamque meus Proteſilaüs erat longè. Dum potui aſpicere maritum, proderat aſpicere: & ſum proſequuta tuos oculos meis. Cùm te non poſſem, poteram tua vela cernere: vela diu retinuerunt oculos meos. At poſtquam neque aſpexi te, neque vela fugentia, & nihil erat quod aſpicerem, niſi mare, lumen quoque tecum exceſſit, caligine inductâ perhibeor exanguis cecidiſſe, genu vacillante. Vix ſocer Iphiclus, vix Acaſtus ſenex, vix mater triſtis me reſtituit aquâ frigidâ. Præſtiterunt officium pium, ſed nobis ineptum. Doleo non licuiſſe infelici obire. Poſtquam animus rediît, dolores pariter redièrunt, amor pudicus corda caſta conſtrinxit.

NOTÆ.

g *Præceps*] *Feſtinus.*

h *Non ego*] Quia vento ſecundo Proteſilao erat diſcedendum.

i *Imperfecta*] *Non potui, quæ dicere volebam, abſolvere.*

k *Incubuit*] *Conſtanter flavit.*

l *Boreas*] Qui ventus ab axe ſpirans primo, Proteſilao à Moloſſis, Theſſaliæque orâ occidentali, ad Aulidem Trojamque navigaturo, ſecundus fuit.

m *Tuos oculos*] Id eſt, *Cùm tu oculos ad me converteres, ego etiam ad te aſſiduè reſpiciebam.*

n *Abiît*] *Ex meis oculis,* ſcil.

o *Tenebris*] *Inductâ ante oculos caligine.* Quod iis ſolet accedere, qui animi patiuntur deliquium.

p *Succiduo*] *Debili, & ad cadendum prono.*

q *Dicor*] *Nam ipſa quid egerim neſcio*

r *Grandævus*] *Senex, pater meus.*

s *Mater*] *Mea.*

t *Inutile*] *Quia meliùs fuiſſet mori, quàm tantis de te curis vexari.*

Nec mihi pectendos cura eſt præbere capillos:
Nec libet auratâ corpora veſte tegi.
Ut quas [u] pampineâ tetigiſſe [x] Bicorniger haſtâ
Creditur, huc illùc, quò furor egit, eo.
Conveniunt matres [y] Phylleïdes, & mihi clamant,
Indue regales, Laodamia, ſinus.
[z] Scilicet ipſe geram ſaturatas [a] murice veſtes,
Bella ſub [b] Iliacis mœnibus [c] ille gerat?
Ipſa [d] comas pectar, galeâ caput ille prematur?
Ipſa novas veſtes: dura vir arma ferat?
[e] Quà poſſum, [f] ſqualore tuos imitata labores
Dicar: & hæc belli tempora triſtis agam.
Dum Pari Priamide, [g] damno formoſe tuorum,
[h] Tam ſis hoſtis iners, quàm malus [i] hoſpes eras.
Aut te [k] Tænariæ faciem [l] culpâſſe maritæ,
Aut illi vellem diſplicuiſſe tuam.
Tu, qui pro raptâ nimiùm, Menelaë, laboras,
Hei mihi, quàm [m] multis flebilis ultor eris!

INTERPETATIO.

Nec volo tradere comam ornandam: nec placet corpora velari amictu aurato. Incedo huc illûc, quò tulit impetus, ut quas Bicorniger exiſtimatur perculiſſe haſtâ pampineâ. Matronæ Phylleïdes confluunt & mihi clamant; Laodamia, ſume veſtes regias. *Scilicet ipſa induam veſtimenta bis tincta murice, ille bella moveat ſub muris Trojanis? Ipſa orner capillis; ille urgeatur caput caſſide? Ipſa* geram *amictus ſplendidos; vir gerat arma aſpera? Dicar imitata tuos labores ſordibus, quantùm queo: & mæſta ducam hæc belli ſpatia. Pari, dux Priamide, ſpecioſe detrimento tuorum, tam ſis hoſtis ignavus, quàm eras hoſpes infidus. Vel cuperem te vituperâſſe vultus uxoris Tænariæ: vel tuos illi minùs placuiſſe. Tu, Menelaë, qui es nimiùm anxius pro ſublatâ, hei mihi, quantùm eris vindex luctuoſus multis!*

NOTÆ.

u *Pampineâ*] Thyrſum intelligit; quod fuit telum, ſeu geſtamen aut ſceptrum Bacchi, vel haſta pampinis hederiſque obducta, quo qui tacti eſſent, furore, pro quo etiam quandoque Thyrſus ſumitur, corripiebantur.

x *Bicorniger*] Bacchus eſt, cui cornua propter vini effectus poëtæ affixerunt.

y *Phylleïdes*] *Theſſalicæ*; à Phyllo Theſſaliæ urbe. Alii habent *Phylaceïdes*: quod minùs Heinſio placuit: quia plerumquè à poëtâ geminato *l*, producitur.

z *Scilicet*] Reſponſio eſt Laodamiæ, ad id quod ſuadebant matronæ, ut veſtes indueret pretioſas: dicitque illud non decere, quamdiu maritus ſuus periclitaretur.

a *Murice*] Murex piſcis eſt, cujus ſanguine tinguntur lanæ. *Dibapham* verò vocabant purpuram bis tinctam, & murice ſaturatam, quæ erat prætioſiſſima.

b *Iliacis*] *Trojanis.* Ilium enim Trojana eſt civitas, ab Ilo rege, à quo ampliata fuit, ſic dicto.

c *Ille*] *Proteſilaüs.*

d *Comas pectar*] Elegans Græciſmus: quanquam alii habent *pectam.*

e *Quà poſſum*] *Quantùm poſſum.* Alii habent, *quo*, ſqualore ſcilicet.

f *Squalore*] *Sorde & corporis neglectu.*

g *Damno*] Nam illius causâ patria everſa eſt.

h *Tam ſis*] *Ne proteſilao meo noceas.*

i *Hoſpes*] *Cùm apud Menelaüm eſſes, cujus perfidiosè uxorem clam ſubduxiſti.*

k *Tænariæ*] *Helenæ*; à Tænaro Laconiæ, unde ea orta eſt, promontorio.

l *Culpâſſe*] Quod ſi feciſſet, neque Helenam amâſſet; neque rapuiſſet, neque inde ortum bellum eſſet; neque Proteſilaüs abiviſſet.

m *Multis flebilis*] Quia multi hâc tuâ ultione peribunt.

Dî, precor, à nobis [n] omen removete ſiniſtrum:
Et ſua [o] det [p] reduci vir meus arma Jovi.
Sed timeo: quotieſque ſubit miſerabile bellum,
More nivis lacrymæ ſole [q] madentis eunt.
Ilion & [r] Tenedos, [s] Simoïſque & Xanthus & [t] Ide,
Nomina ſunt ipſo penè [u] timenda ſono.
Nec [x] rapere auſurus, niſi ſe defendere poſſet,
[y] Hoſpes erat: vires noverat ille ſuas.
Venerat (ut fama eſt) multo ſpectabilis auro,
Quique ſuo Phrygias [z] corpore ferret opes.
Claſſa viriſque [a] potens, per quæ fera bella geruntur,
Et ſequitur regni pars [b] quotacunque ſui.
[c] His ego te [d] victam, [e] conſors [f] Ledæa [g] gemellis,
Suſpicor: [h] hæc [i] Danaïs poſſe nocere puto.
Hectora [k] neſcio quem timeo. Paris [l] Hectora dixit
Ferrea ſanguineà bella movere manu.

INTERPRETATIO.

Dii, oro avertite à nobis malum præſagium; & maritus meus ſuſpendat arma ſua Jovi reduci. Sed metuo, & quoties in mentem venit bellum lamentabile, lacrymæ fluunt in modum nivis ſole liqueſcentis. Ilion, & Tenedos, & Simoïs, & Xanthus, & Ide ſunt nomina ferè metuenda ipſo ſono. Nec hoſpes conatus eſſet Helenam abducere, niſi poſſet ſe tueri: ille cognoverat ſuas opes. Acceſſerat (ut fama fertur) inſignis multo auro, & qui geſtaret corpore ſuo divitias Phrygias. Potens claſſe, & viris, per quæ bella ſæva adminiſtrantur: & quotacunque pars regni ſui eum comitatur. Ego conjicio te, ô conjuncta Ledæa geminis, ſuperatam fuiſſe *iſtis: arbitror hæc poſſe officere Græcis. Reformido neſcio quem Hectorem. Paris dixit Hectorem gerere fera bella manu cruentâ.*

NOTÆ.

n *Omen*] Ominoſum videbatur, quòd multis flebilem Menelaüm dixiſſet: non enim de nihilo, ſed propter maritorum mortem fleturas matronas Græcas intelligendum eſt: adeóque addidit Laodamia, *Dî precor*, &c.

o *Det*] *De more appendat, & ſacra faciat.*

p *Reduci*] *Reductori, conſervatori.*

q *Madentis*] *Humeſcentis & liqueſcentis.*

r *Tenedos*] Inſula in Trojæ conſpectu.

s *Simoïſque & Xanthus*] Sunt agri Trojani rivuli.

t *Ide*] Ide, ſeu Ida, mons Phrygiæ.

u *Timenda*] Timidæ, ſcil. & delicatulæ puellæ; quæ ſibi, extra domum attonita omnia fingit aſpera.

x *Rapere*] Helenam, ſcilicet.

y *Hoſpes*] *Paris.*

z *Corpore*] Ex quo, illum, qui vidiſſet tam magnificè ornatum, quàm dives eſſet Phrygia, poterat judicare.

a *Potens*] Supple, *Paris venerat.*

b *Quotacunque*] Id eſt, *Minima ſequitur. Unde conjicere licet, quantis ſit Paris ille inſtructus viribus.*

c *His*] *Magnifico Paridis ornatu, viribuſque.*

d *Victam*] *Ad illum amandum inductam.*

e *Conſors*] *Soror.*

f *Ledæa*] *Ledâ matre orta.*

g *Gemellis*] *Caſtori & Polluci*, qui gemini fuerunt, non eodem ovo, ut malè annotaverunt, ſed eodem partu editi.

h *Hæc*] *Vires & divitiæ.*

i *Danaïs*] *Græcis*, à Danao Argivorum rege.

k *Neſcio quem*] Fortiſſimum intelligit, atque hæc, ex puellæ ingenio, itemque decoro, timorem auget dubitatio.

l *Hectora*] Accuſat. Græcorum more. Fuit verò Hector Priami filius.

Hectora,

Hectora, quiſquis is eſt, ſi ſum tibi cara, caveto.
  Signatum memori pectore [m] nomen habe.
Hunc ubi vitâris, alios vitare memento:
  Et multos illîc [n] Hectoras eſſe puta.
Et facito dicas, quoties pugnare parabis,
  Parcere me juſſit Laodamia [o] *ſibi!*
Si cadere [p] Argolico fas eſt ſub milite Trojam;
  Te quoque non ullum vulnus habente cadat.
Pugnet, & adverſos tendat [q] Menelaüs in hoſtes:
  [r] Ut rapiat Paridi, quam Paris antè ſibi.
Irruat; & [s] causâ quem vincit, vincat & armis.
  Hoſtibus è mediis nupta petenda viro eſt.
Cauſa tua eſt [t] diſpar. Tu tantùm vivere [u] pugna,
  Inque pios dominæ poſſe redire ſinus.
Parcite, [x] Dardanidæ, de tot (precor) hoſtibus uni.
  Ne meus ex [y] illo corpore ſanguis eat.
[z] Non eſt, quem deceat nudo concurrere ferro,
  Sævaque in oppoſitos pectora ferre viros.
[a] Fortiùs ille poteſt, multo quum pugnat amore:
  Bella gerant alii; Proteſilaüs amet.

INTERPRETATIO.

Vitato Hectorem, quisquis is eſt, ſi ſum tibi dilecta. Gere nomen illud notatum mente memori. Ubi effugeris hunc, cogites effugere alios: & crede multos Hectoras illîc eſſe. Et cura ut dicas, quoties te inſtrues ad pugnam, Laodamia mihi imperavit ſibi indulgere. *Si fas eſt Trojam ruere ſub milite Argolico; ruat te quoque nullâ plagâ impedito, Menelaüs certet, & eat in hoſtes oppoſitos, ut auferat Paridi, quam Paris antè ſibi* abſtulit. *Irrumpat: & ſuperet armis, quem ſuperat causâ. Uxor petenda eſt viro è mediis hoſtibus. Cauſa tua eſt diſſimilis: tu certa tantùm vivere, & poſſe reverti in pium gremium dominæ. Dardanidæ, ignoſcite (quæſo) uni de tot hoſtibus. Ne meus ſanguis fluat ex illo corpore. Non eſt cui ſit decorum confligere ſtricto gladio, & agere ferocia pectora in viros adverſos. Ille poteſt generoſiùs, cum certat multo amore. Alii bella moveant: Proteſilaüs amet.*

NOTÆ.

m *Nomen habe*] *Ut ſemper ab illo caveas.*

n *Hectoras*] Id eſt, *Multos à quibus caveas, viros fortiſſimos.*

o *Sibi*] Indicat ſe, ex amore, non niſi in Proteſilao vivere.

p *Argolico*] *Græco*; ab Argo, quæ duplex fuit Græcorum civitas; ſeu Argolide, eorum provinciâ.

q *Menelaüs*] *Cujus uxoris causâ bellum inceptum.*

r *Ut rapiat*] Heinſius hunc verſum cum ſequenti à Puteaneo & Lovanienſi codice abeſſe teſtatur.

s *Causâ quem vincit*] Potior Menelaï, cui rapta conjux, cauſa fuit, quàm Paridis, qui illam rapuerat.

t *Diſpar*] *Nam domi uxorem tuam habes: unde non tibi pugnandum ut illam habeas; ſed ut vivas.*

u *Pugna*] Prorsùs Proteſilao adverſus ſeipſum pugnare opus fuiſſet, ne tam acriter in hoſtes, animi primo impetu victus, irrueret.

x *Dardanidæ*] Trojanos, non ſine maximo affectu, tanquam præſentes eſſent, compellat. Illos verò à Dardano ſuo rege eo nomine appellatos antea diximus.

y *Illo*] *Mariti mei Proteſilaï, in quo ego vivo.*

z *Non eſt*] Supple *maritus meus.*

a *Fortius*] Suum dicit Proteſilaüm meliùs Cupidinis, quàm Martis caſtra ſequi: quod quidem ex Laodamiæ votis intelligendum; quæ illum ab hoſtibus Trojanis in hoſtium numero non cupit recenſeri.

Nunc

[b] Nunc fateor: voluï [c] revocare; animuſque [d] ferebat:
  Subſtitit auſpicii lingua [e] timore mali.
Cùm foribus velles ad Trojam exire paternis,
  Pes tuus offenſo limine [f] ſigna dedit.
Ut vidi, ingemui; tacitoque in pectore dixi:
  Signa [g] reverſuri ſint precor iſta viri.
Hæc tibi nunc refero, ne ſis [h] animoſus in armis:
  Fac meus [i] in ventos hic timor omnis eat.
Sors quoque [k] neſcio quem [l] fato deſignat iniquo,
  Qui primus Danaûm [m] Troàda tangat humum.
Infelix, quæ prima virum lugebit ademptum!
  Dî faciant, [n] ne tu ſtrenuus eſſe velis!
Inter mille rates tua ſit [o] milleſima puppis,
  Jamque [p] fatigatas ultima verſet aquas.
Hoc quoque præmoneo: de nave noviſſimus exi.
  Non eſt, quò properes, [q] terra paterna tibi.
Cùm [r] venies, [s] remoque move veloque [t] carinam;
  Inque tuo celerem littore ſiſte gradum.

INTERPRETATIO.

Nunc agnoſco; volui te retrabere; & mens ſuadebat. Lingua retenta eſt metu mali ominis. Cùm velles excedere limine paterno ad Trojam, pes tuus omina fecit limine percuſſo. Ut aſpexi, ingemui; & dixi in pectore ſecreto: Oro iſta ſint indicia mariti reditui. *Nunc hæc tibi narro, ne ſis audax in armis: fac hic omnis metus vaneſcat in auras. Sors etiam deſtinat neſcio quem morti injuſtæ, qui primus Danaûm attingat ſolum Trojanum. Miſera quæ prima flebit maritum ſublatum! Dii præſent, ne tu velis eſſe generoſus! Inter mille naves tua ſit navis milleſima, & poſtrema eruat undas laſſas. Hoc quoque antè hortor; prodito ultimus è nave. Solum non eſt tibi patrium, quò feſtines. Cùm reverteris, impelle navem remo & velo, & fige pedem velocem in tuo littore,*

NOTÆ.

b *Nunc fateor*] *Quod antea non ſum auſa dicere, ne malè ominari viderer, illud jam moneo.*

c *Revocare*] *Impedire, ne ad bellum Trojanum ires.*

d *Ferebat*] *Cupiebat.*

e *Timore*] *Timens ne malè ominari viderer:* quod jam dixi.

f *Signa*] *Auguria, omina, præſagia.*

g *Reverſuri*] Malum erat omen ita cæſpitâſſe; quod ſatis indicavit: at ne quidem vult illud effari.

h *Animoſus*] *Audax, qui in omne diſcrimen irruas.*

i *In ventos*] *De nihilo me inveſerit; vanuſque ſit.*

k *Neſcio quem*] Fuit ille ipſe Proteſilaüs.

l *Fato*] *Morti.*

m *Troada*] *Troas* vocatur regio Trojana: ex quâ patronymicum maſculinum. *Tros, Trois*; & fœminin. *Troas, Troadis.*

n *Ne tu ſtrenuus*] Id eſt, *Ne tu primus pereas:* ſed vocibus abſtinet ominoſis.

o *Milleſima*] *Ultima, quæ terram attingat.*

p *Fatigatas*] *Aliorum remis agitatas.*

q *Terra paterna*] *Ubi ab amicis excipiaris, ſed inimica.*

r *Venies*] *Reverteris in patriam.*

s *Remo*] *Ocyſſimè redi.*

t *Carinam*] *Navem.* Pars poſita eſt pro toto; eſt enim carina navis pars ima.

I Sive

Sive latet [u] Phœbus, ſeu terris altior extat,
  Tu mihi luce dolor, tu mihi nocte, venis.
Nocte tamen, quàm luce, magis. Nox [x] grata puellis,
  Quarum ſuppoſitus colla [y] lacertus habet.
[z] Aucupor in lecto mendaces [a] cælibe ſomnos.
  Dum careo veris, gaudia falſa juvant.
Sed tua cur nobis pallens occurrit imago?
  Cur venit à verbis multa querela tuis?
[b] Excutior ſomno; [c] ſimulacraque noctis adoro.
  Nulla caret [d] fumo Theſſalis ara meo.
Thura [e] damus, lacrymamque ſupèr; [f] quâ ſparſa relucet,
  Ut ſolet adſuſo ſurgere flamma mero.
[g] Quando ego, te reducem cupidis amplexa lacertis,
  Languida lætitiâ [h] ſolvar ab ipſa meâ?
Quando erit, ut lecto mecum bene junctus in uno
  Militiæ referas ſplendida facta tuæ?
Quæ mihi dum referes; quamvis audire juvabit,
  Multa tamen capies oſcula, multa dabis.
Semper [i] in his [k] aptè narrantia verba [l] reſiſtunt.
  [m] Promptior eſt [n] dulci lingua referre morâ.

INTERPRETATIO.

Sive ſol abſconditur, ſeu ſublimior terris eminet; tu mihi occurris dolor de die, tu mihi dolor *de nocte. De nocte tamen magìs quàm de die; nox ſuavis puellis, quarum cervicem brachium ſubjectum amplectitur. Capto ſomnos fallaces in lecto viduo. Gaudia ficta proſunt, dum deſtituor veris. Sed quamobrem tua ſpecies nobis ſiſtitur pallida? Quamobrem multa querimonia oritur ex verbis tuis? Somno excutior; & veneror imagines noctis. Nullum altare Theſſalicum deſtituitur fumo meo. Exbibemus thura & lacrymas ſuper ea, quibus irrigata, flamma micat, ut ſolet erumpere vino inſtillato. Quando ego, complexa te reducem ulnis avidis, deliquium patiar ipſa deficiens meo gaudio? Quando erit, ut bene mecum compoſitus in uno toro narres ſtrenua facta militiæ tuæ? Quæ dum mihi narrabis; quamvis gratum erit auſcultare; tamen multa ſumes oſcula, offeres multa. Voces quæ aliquid referunt ſemper commodè in his hærent. Lingua eſt paratior narrare ſuavi morâ.*

NOTÆ.

u *Phœbus*] Sive *ſol.* Dicit ſe diu noctuque de Proteſilao anxiam eſſe.

x *Grata*] Adeóque ingrata, cùm maritus abeſt.

y *Lacertus*] Mariti, ſcil.

z *Aucupor*] *Studeo læta de te ſomniare.*

a *Cælibe*] *Viro deſtituto.*

b *Excutior*] Subito excitor. Gall. *Je m'eveille en ſurſaut.* Angl. *I ſtart out of my ſleep.*

c *Simulacraque noctis*] *Nocturnas umbras, quæ in ſomnos tuam imaginem mibi repræſentant.*

d *Fumo*] Id eſt, *Sacrificio.*

e *Damus*] *Focis injicimus.*

f *Quâ*] In aliis eſt, *quæ ſparſa reducent*: ſic verò referendum ad thura, non ad flammam.

g *Quando*] Affectum auget interrogatio, cum exclamatione.

h *Solvar*] Nimio gaudio etiam animi deliquium patimur.

i *In his*] *Oſculis.*

k *Aptè*] *Cum jucunditate & voluptate.*

l *Reſiſtunt*] *Abrumpuntur.*

m *Promptior*] *Paratior*

n *Dulci*] *Quam fecerunt oſcula.*

Sed

Sed cùm Troja [o] ſubit, ſubeunt ventique fretumque;
Spes bona ſollicito victa timore cadit.
Hoc quoque, quòd venti [p] prohibent exire carinas,
Me movet: invitis ire paratis aquis.
Quis velit in patriam vento prohibente reverti?
A patriâ pelago vela vetante datis.
Ipſe [q] ſuam non præbet iter Neptunus ad urbem:
[r] Quò ruitis, veſtras quiſque redite domos.
Quò ruitis, Danaï! ventos audite vetantes,
Non ſubiti caſûs, [s] numinis iſta mora eſt.
Quid petitur tanto, niſi turpis adultera, bello?
Dum licet, [t] Inachiæ [u] vertite vela rates.
[x] Sed quid ego revoco hæc? omen revocantis abeſto,
Blandaque compoſitas aura [y] ſecundet aquas.
[z] Troaſin invideo, quæ ſi lacrymoſa ſuorum
[a] Funera conſpicient, [b] nec procul hoſtis erit;

INTERPRETATIO.

Sed cùm Troja occurrit, occurrunt etiam venti & mare; ſpes bona ſuperata metu anxio dilabitur. Hoc quoque me percellit, quòd auræ obſtant, ne naves diſcedant. Inſtituitis diſcedere aquis renitentibus. Quis cupiat redire in patriam vento obſtante. Panditis vela à patriâ mari probibente. Neptunus ipſe non dat viam ad urbem ſuam. Quò prorumpitis? Quiſquis repetite veſtras domos. Quò prorumpitis, Danaï? auſcultate auris probibentibus. Iſta retardatio eſt Dei, non caſûs repentini. Quid quæritur tanto bello, niſi infamis adultera? Naves Inachiæ flectite carbaſa, dum datur. Sed quid ego hæc repeto? Augurium repetentis abeſto, & lenis aura faveat aquis quietis. Æmulor Trojanis, quæ ſi intuebuntur flebiles cædes ſuorum, nec hoſtis erit longè.

NOTÆ.

o *Subit*] *In mentem recurrit.* Sic Gall dicimus, *Mais quand je ſonge.* Angl. *But when I think on it.*

p *Probibent*] Illud ſuprà vidimus.

q *Suam*] Quia, cum Apolline, Trojæ mœnia ædificaverat.

r *Quò ruitis*] Vim habet maximam & affectum hæc iteratio. Tantùm non inconſideratos & inſanos vocat Danaos.

s *Numinis*] *Neptuni Dei; cui non poſſitis reſiſtere.*

t *Inachiæ*] *Argivæ ſeu Græcæ;* à priſco Argivorum rege Inacho.

u *Vertite vela*] *Adeôque in patriam revertimini.*

x *Sed quid ego*] Mirè hîc variant libri veteres, quorum nonnulli,

Sed quid ego revocans? revocantis nomen abeſto.

Longum eſſet omnia referre. Heinſius putat ſcribendum.

Sed quid ego bos revoco, revocaminis omen abeſto.

Senſus verò apertiſſimus eſt. Malum omen ex voto & revocatione ſuâ Laodamia metuens, correptione utitur; conceditque, ut Græci ad Trojam ire pergant.

v *Secundet*] *Navigationi veſtræ faventes efficiat.*

z *Troaſin*] *Troas invideo* habebat Puteaneus: unde Salmaſius, τῶ in geminato, feliciter, teſte Gronovio. *Troaſin invideo,* tertio caſu Græco plurali, reponebat. Quod ut approbet Heinſius, quædam ex Propertio ſimilia loca citat. Nihil verò adverſus tantos viros auſim ferre: quanquam hanc fateor correctionem mihi non arridere. Accuſativus equidem ſolus vulgò cum verbo *invideo* non ita conſtruitur: at nolim ideo affirmare Ovidium non ita ſcripſiſſe.

a *Funera*] *Cædes.*

b *Nec procul*] *Unde ſequitur, quòd ſuos maritos ſæpe videbunt uxores Trojanæ:* nam iſtud intelligendum; ne beneficii loco, quod peſſimum eſt, arripuiſſe Laodamia videatur.

Ipſa ſuis manibus forti nova nupta marito
Imponet galeam, [c] barbaraque arma dabit.
[d] Arma dabit: dumque arma dabit, ſimul oſcula ſumet,
Hoc genus officii dulce duobus erit.
[e] Producetque virum; dabit & mandata reverti:
Et dicet, *Referas iſta* [f] *face arma Jovi.*
Ille, ferens dominæ mandata recentia ſecum,
Pugnabit cautè, reſpicietque domum.
Exuet hæc reduci clypeum, galeamque reſolvet,
Excipietque ſuò pectora laſſa ſinu.
[g] Nos ſumus [h] incertæ: nos anxius omnia cogit,
Quæ poſſunt fieri, facta putare, timor.
Dum tamen arma geres [i] diverſo miles in orbe,
Quæ referat vultus, eſt mihi [k] cera, tuos.
Illi blanditias, illi tibi debita verba
Dicimus: amplexus accipit illa meos.
Crede mihi; [l] plùs eſt, quàm quod videatur, imago:
Adde [m] ſonum ceræ; Proteſilaüs erit.
Hanc ſpecto, teneoque ſinu pro conjuge vero:
Et tanquam poſſit vérba referre, [n] queror.

INTERPRETATIO.

Nova nupta ipſa aptabit caſſidem manibus ſuis ſtrenuo marito, & exhibebit arma barbara. Exhibebit arma: & dum arma exhibebit, ſimul capiet oſcula. Hoc genus officii erit ſuave ambabus. Et detinebit maritum, & admonebit redire: & dicet, Vide ut reportes iſta arma Jovi. Ille ſecum portans juſſa nova dominæ, certabit pravidè, & oculos convertet ad domum. Hæc detrahet ſcutum reduci, & caſſide levabit, & recipiet pectora defeſſa gremio ſuo. Nos ſumus dubiæ: metus ſolicitus ſubigit credere acta omnia, que poſſunt evenire. Dum tamen arma tractabis, miles in terris remotis, eſt mihi cera, quæ exhibeat faciem tuam. Loquimur illi blanditias, loquimur *illi verba tibi debita; illa fruitur meis amplexibus. Fidem mihi habeto, plùs eſt effigies quàm quod videatur, Adjice vocem imagini, erit Proteſilaüs. Hanc intueor, & teneo gremio pro vero marito; & conqueror quaſi poſſit voces reddere.*

NOTÆ.

c *Barbaraque*] Epitheton vagum. Arma intellige ſimpliciter: quamvis barbara vocavit, quia barbarorum Trojanorum.

d *Arma dabit*] Repetit quòd Trojanis mulieribus invidet, quaſi arma ab uxore tradita vim majorem habeant: quod fortè ſuo modo verum eſt.

e *Producetque*] Retardabit: ne tam citò in pericula veniat.

f *Face*] *Fac* Imperativus antiquorum more.

g *Nos*] *Mulieres Græcæ, quæ tam longè à maritis diſſitæ ſumus.*

h *Incertæ*] *Quid agant,* ſcil. *mariti noſtri, quid ſperandum ſit, &c.*

i *Diverſo*] *In terris longè remotis:* in Aſiâ, ubi Troja fuit.

k *Cera*] Ex quâ Proteſilaï imago ficta erat.

l *Plùs eſt*] Ex maximo erga Proteſilaüm amore, dicit, ſe majori in ejus deoſculandâ imagine, voluptate frui, quàm cuiquam videretur.

m *Sonum*] *Vocem.*

n *Queror*] *Apud illam imaginem,* ſcil. *tanquam mihi reſpondere poſſet.*

Per

Per reditus, corpuſque tuum, mea numina juro
   Perque [o] pares animi conjugiique faces:
Perque, quod ut videam canis [p] albere capillis,
   Quod tecum poſſis ipſe referre, caput;
Me tibi [q] venturam comitem, quòcunque vocâris:
   Sive ([r] quod heu timeo!) ſive ſuperſtes eris.
Ultima mandato claudetur epiſtola parvo;
   Si tibi cura mei, ſit tibi cura tui.

INTERPRETATIO.

Juro per regreſſus, & corpus tuum mea numina; & per faces ſimul animi & conjugii; & per caput quod ipſe poſſis tecum reportare, ut videam canere albâ comâ; me acceſſuram tibi comitem quòcunque juſſeris; ſive (quod heu metuo!) ſive eris ſuperſtes. Infima litera finietur parvo monito: Curam geras tui, ſi me amas.

NOTÆ.

o *Pares animi*] *Quæ me tibi pariter animo & corpore conjunxerunt.*

p *Albere*] *Seneſcere.* Metonymia eſt.

q *Venturam*] *Etiam morituram; ſi ipſe moriaris.*

r *Quod heu timeo*] Id eſt, *Sive interficiaris.* Cavit autem vocibus uti ominoſis.

EPISTOLA XIV.

ARGUMENTUM.

Danaüs, Beli priſci filius, ex pluribus conjugibus quinquaginta filias ſuſcepit: quas, cùm Ægyptus ejus frater, cui totidem erant filii, rogâſſet ſibi nurus; Danaüs oraculi reſponſo comperto, ſe manibus generi moriturum, volens periculum evitare, conſcenſis navibus Argos venit. Indignatur Ægyptus, quòd ſpretus eſſet, filioſque cum exercitu ad illum oppugnandum mittit. hâc lege ut non niſi interempto Danao ad ſe redirent, aut filiarum connubia iniſſent. Ille autem obſidione coactus, filias ſe daturum ſpoſpondit. Sed puellæ, accepto à patre gladio, ut juſſum erat, primâ nocte, cùm vino lætitiaque calentes juvenes arctiſſimo ſomno eſſent ſopiti, unaquæque ſuum jugulavit: Hypermneſtrâ exceptâ, quæ Lino, quem Euſebius Lynceum appellat, marito ſuo pepercit, ſuaſitque, ut ad patrem Ægyptum, detecto facinore, quàm primùm fugeret. Sed cùm pater Danaüs ab omnibus perfectum facinus intellexiſſet, præterquam ab Hypermneſtrâ, eam crudeliſſimè vinctam in carcerem compegit. Quare maritum hâc epiſtolâ rogat, ut vel opem ferat, vel, ſi mori contingat, ſepulturæ honore non careat. Sed à Lino tandem, Danao trucidato, fuit liberata.

HYPERMNESTRA LYNCEO.

[a] MITTIT Hypermneſtra de tot modo [b] fratibus uni:
   Cætera nuptarum crimine [c] turba jacet.

INTERPRETATIO.

Hypermneſtra ſcribit uni de tot modò fratribus: cæteri periêrunt flagitio uxorum.

NOTÆ.

a *Mittit*] Epiſtolam, ſcil.

b *Fratribus*] Patruelibus Hypermneſtræ.

c *Turba*] *Fratres tui, à ſororibus meis interfecti.*

Clauſa domo teneor, gravibuſque coërcita vinclis.
  Eſt mihi ſupplicii cauſa, fuiſſe [d] piam.
Quòd manus extimuit [e] jugulo dimittere ferram,
  Sum rea. Laudarer, [f] ſi ſcelus auſa forem.
Eſſe ream præſtat, quàm ſic placuiſſe parenti.
  Non piget immunes cædis habere manus.
Me pater igne licèt, [g] quem non violavimus, urat;
  Quæque aderant [h] ſacris, [i] tendat in ora faces:
Aut illo jugulet, quem [k] non bene tradidit, enſe;
  Ut quâ non cecidit vir nece, nupta cadam:
Non tamen, ut dicant morientia, *Pœnitet*, [l] ora,
  Efficiet; [m] non ſum, quam piget eſſe piam.
[n] Pœniteat ſceleris Danaum ſævaſque ſorores.
  [o] Hic ſolet eventus facta nefanda ſequi.
Cor pavet [p] admonitu [q] temeratæ ſanguine noctis;
  Et ſubitus [r] dextræ præpedit oſſa tremor.
[s] Quam [t] tu cæde putes fungi potuiſſe [u] maritâ,
  Scribere de facta [x] non ſibi cæde timet.

INTERPRETATIO.

Detineor domo concluſa, & conſtricta ponderoſis catenis. Eſt mibi cauſa pœnæ, fuiſſe piam. Arguor quòd dextra verita eſt exigere enſem per fauces tuas; *celebrarer, ſi audax fuiſſem ad flagitium. Satiùs eſt ream argui, quàm ſic gratam fuiſſe patri. Non pœnitet babere manus inſontes bomicidii. Quamvis pater me incendat igne, quam non temeravimus, & immittat in faciem tædas, quæ aderant ſacris, aut mactet gladio, quem malè exbibuit, quamvis eâ morte occumbam, quâ maritus non occubuit, non tamen adiget, ut ora occumbentia proferant,* Pœnitet*: non ſum quam pigeat eſſe piam. Pigeat Danaüm & ſorores crudeles flagitii. Hic eventus ſolet comitari facta facinoroſe. Cor trepidat recordatione noctis pollutæ cruore, & repentinus borror occupat oſſa dextræ. Quam tu credas potuiſſe perpetrare cædem mariti, metuit ſcribere de cæde à ſe non patratâ.*

NOTÆ.

d *Piam*] *Erga te, quem ſervavi.*

e *Jugulo*] *Tuo*, ſcil. *Quia nolui te interficere.*

f *Si ſcelus*] *Si te perfidiosè mactâſſem, à patre laudarer.*

g *Quem*] Facium nuptialium ignem intellige; quem, quia matrimonii fidem interfecto marito, non læſerat Hypermneſtra, ſe non violâſſe dicit.

h *Sacris*] *Nuptialibus*, ſcil.

i *Tendat*] *In ora immittat.*

k *Non bene*] Quandoquidem ad interficiendum maritum dederat.

l *Ora*] *Mea*, ſcil. *Non faciet pater meus, ut, quòd te non mactaverim, me pœnitere profitear.*

m *Non ſum*] Heinſius legebat *non es* ut ſeſe alloquatur Hypermneſtra.

n *Pœniteat*] Propter mactatos Lyncei fratres.

o *Hic eventus*] Pœnitere, ſcil.

p *Admonitu*] Id eſt, *Quando memini, ſeu recordor: recordatione: cùm mentem ſubit cogitatio.*

q *Temeratæ*] *Pollutæ, maculatæ, fœdatæ, infectæ.*

r *Dextræ*] *Quâ nuper mactando tibi, nunc ſcribo.*

s *Quam*] *Dextram*, ſcil.

t *Tu putes*] Pro *aliquis putet.*

u *Maritâ*] Alii habent *mariti.*

x *Non ſibi*] *Non à ſe.*

Sed

Sed tamen [y] experiar. [z] Modò facta [a] crepuſcula terris;
[b] Ultima pars lucis, primaque noctis erat:
Ducimur [c] Inachides magni ſub tecta [d] Pelaſgi:
Et ſocer [e] armatas accipit æde nurus.
Undique collucent [f] præcinctæ lampades auro.
Dantur in [g] invitos [h] impia thura focos.
Vulgus, *Hymen*, *Hymenæe*, vocant: [i] fugit ille vocantes.
Ipſa [k] Jovis conjux [l] ceſſit ab urbe [m] ſuâ.
Ecce mero [n] dubii, comitum clamore [o] frequentes,
Flore novo [p] madidas impediente comas,
In [q] thalamos læti, thalamos ſua buſta [r] feruntur;
[s] Strataque corporibus [t] funere digna premunt.
Jamque cibo vinoque [u] graves ſomnoque jacebant;
Securumque quies [x] alta per Argos erat.

INTERPRETATIO.

d tamen tentabo. Modò crepuſcula adve- ant terris; erat pars noviſſima diei, erat prima noctis: Inachides deducimur domum gni Pelaſgi, & ſocer in tecta admittit us armis inſtructas. Lucernæ auro deco- æ fulgent undique. Thura impia mittun- in aras illa *reſpuentes. Vulgus invocans* men, Hymenæe; *ille fugit invocantes. Ipſa Jovis uxor diſceſſit ab urbe ſuâ. Ecce vino labentes celebrati circumfuſorum comitum vociferatione, flore recenti capillos unctos re- dimente, feſtivè eunt in cubicula, cubicula ſuos rogos, & corporibus incumbunt lectis dig- nis funere. Jamque preſſi cibo & vino & ſomno jacebant; & profundus ſopor habebat Argos quietum.*

NOTÆ.

Experiar] Conabor tibi, quo pacto fra- n peracta ſit cædes, perſcribere.

Modò facto] Optimè totius facti ſeriem, mpore facto initio, narrare occipit.

Crepuſcula] Quid ſit crepuſculum ſe- nti verſu dicit: ſed aliud eſt etiam ma- num.

Ultima] Heinſius quoſdam ſequutus co- s legit,

Ultima pars noctis, primaque lucis erat.

vulgata lectio potior videtur, quippe ad ritus matrimoniales ſervandos eſt ìs accommodata: nam ſub noctem ſponſa um ſponſi deducebatur.

Inachides] *Inachi proneptes.* Ille enim enuit, quæ ex Jove Epaphum; Epaphus um, ex quo, ut in argumento vidimus, yptus, Danaüſque quinquaginta puella- pater, orti ſunt.

Pelaſgi] Qui olim Argis regnaverat.

Armatas] *Pugionibus à patre datis in- ctas.*

Præcinctæ] *Auro ornatæ & circumdatæ.*

Invitos] Diîs enim feralia connubia, ſacrificia placere poterant. Foci pro diîs iti.

h *Impia*] Quæ ab impiis offeruntur.

i *Fugit*] Non enim vult lætus nuptiarum Deus infauſtis connubiis adeſſe.

k *Jovis conjux*] Juno juga pronubaque, quæ connubiis adeſſe ſolet.

l *Ceſſit*] Ne improbum conjugium vide- ret.

m *Suâ*] Illi enim ſacrum Argos, ubi præcipuè colebatur.

n *Dubii*] Sponſos intelligit vino captos, & titubantes.

o *Frequentes*] *Comitibus lætis & ſtrepenti- bus ſtipati.*

p *Madidas*] *Unguentis delibutas.* Gall. *Parfumez.*

q *Thalamos buſta*] Appoſitio. Thalami, *buſta*, ſeu, *ſepulcra* eorum dicuntur, quòd ibi eſſent illi jugulandi.

r *Feruntur*] *Eunt.*

s *Strata premunt*] *Jacent in lectis, veſti- mentis linteiſque ſtratis.*

t *Funere digna*] Dicit lectos funeribus magìs quàm nuptiis convenire.

u *Graves*] *Gravati & oppreſſi.*

x *Alta quies*] Omnibus profundo ſomno ſopitis.

Circum me gemitus [y] morientum audire videbar:
Et [z] tamen audîbam; [a] quodque verebar, erat.
Sanguis [b] abit; mentemque [c] calor corpuſque relinquit:
Inque [d] novo jacui frigida facta toro.
Ut leni [e] Zephyro fragiles vibrantur ariſtæ;
Frigida [f] populeas ut quatit aura comas,
Aut ſic, aut etiam tremui magis; ipſe jacebas:
Quæque tibi dederam vini, [g] ſoporis erant.
Excuſsêre metum violenti juſſa parentis.
Erigor; & capio tela tremente manu.
Non ego falſa loquor: ter acutum ſuſtulit enſem,
Ter [h] malè ſublato recidit enſe manus.
[[i] Admovi jugulo: ſine me tibi vera fateri;
Admovi jugulo tela paterna tuo.]
Sed [k] timor & pietas crudelibus obſtitit auſis:
Caſtaque mandatum dextra refugit opus.

INTERPRETATIO.

Videbar audire circum me gemitus morientium: & tamen audiebam, & erat quod metuebam. Sanguis recedit, & calor deſtituit animum & corpus: & jacui gelida facta in novo lecto. Quemadmodum fragiles ariſtæ concutiuntur placido Favonio: quemadmodum ventus frigidus concutit frondes populeas: aut ſic, aut etiam ampliùs trepidavi; tu jacebas: & vina quæ tibi exbibueram, erant ſoporifera. Mandata ſævi patris expulerunt timorem. Surgo, & ſumo enſem manu trepidante. Ego non proferam ficta: manus ter ſuſtulit gladium acuminatum, ter recidit gladio male ſublato. Admovi faucibus; concede me tibi vera confiteri, admovi faucibus tuis enſem paternum. Sed metus & pietas prohibuit ſæva cœpta, & manus pudica abnuit opus juſſum.

NOTÆ.

y *Morientum*] *Fratrum tuorum*, ſcil.

z *Tamen*] Pro *omnino*: ſed nota vim occultam iſtius voculæ; quâ efficitur, ut Hypermneſtra, præ metu & rei atrocitate, ita turbata videatur, ut ne illa poſſit ſatìs ſuis auribus credere; ſed, audiatne revera morientium gemitus, an verò id tantùm ex imaginatione credat, dubia hæreat.

a *Quòdque verebar*] *Ne patrueles interficerentur.*

b *Abit*] *In intimas corporis partes, in præcordia, ipſumque adeò cor, ut ſolet ex metu, relabitur.*

c *Calor*] Siquidem ſanguis ad præcordia ex metu fugit, calor cum eo pariter recedit.

d *Novo*] Qui fuit novæ nuptæ.

e *Zephyro*] Ventus eſt Zephyrus ab occaſu ſpirans. *Favonius* Latinis dicitur.

f *Populeas comas*] *Frondes populi arboris.*

g *Soporis*] *Quæ ſoporem inducerent.* Succum aliquem ſoporiferum vino immixtum fuiſſe innuit.

h *Malè*] *Nec audaciâ, nec, quibus par erat, viribus* Vel. *malè*, id eſt, *non juſtè averſus maritum.* Prior vera videtur expoſitio.

i *Admovi*] Alii habent,

Ac rurſus monitis. juſſuque coacta parentis.

Alii aliter. Heinſius expungendum totum hoc diſtichon putat; utpote à ſciolo confictum, qui ſuperiora cum ſequentibus non cohærere arbitrabatur. Quæ quidem optimè cohærere dicit ille idem Heinſius, ſi pro *Sed*, proximo verſu *Et* reponas. Nullus certè dubito quin ſpurii ſint illi.

k *Timor*] Qui omnibus à naturâ eſt inſitus, qui malè faciunt; maximè cùm criminum aſſuetudine conſcientiæ ſtimulus non elanguit: quanquam aliàs inutiles, ſtrenuæ ſunt ad malè faciendum plurimæ mulierculæ.

Purpureos laniata [l] ſinus, laniata capillos,
  Exiguo dixi talia verba [m] ſono;
Sævus, Hypermneſtra, pater eſt tibi; juſſa parentis
  Effice: germanis ſit comes [n] *iſte ſuis.*
[o] *Fœmina ſum & virgo, naturâ mitis & annis.*
  Non [p] *faciunt* [q] *molles ad fera tela manus.*
[r] *Quin age, dumque* [s] *jacet,* [t] *fortes imitare ſorores.*
  Credibile eſt cæſos [u] *omnibus eſſe viros.*
[x] *Si manus hæc aliquam poſſet committere cædem;*
  Morte foret [y] *dominæ ſanguinolenta ſuæ.*
[z] *Quo meruêre necem* [a] *patruelia regna tenendo,*
  Quæ tamen [b] *externis danda forent generis?*
[c] *Finge viros meruiſſe mori: quid fecimus ipſæ?*
  [d] *Quo mihi commiſſo non licet eſſe piæ?*
[e] *Quid mihi cum ferro?* [f] *quò bellica tela puellæ?*
  Aptior eſt digitis lana coluſque meis.

INTERPRETATIO.

Sciſſa amictus purpureos, ſciſſa comam, protuli talia verba voce demiſſâ: Hypermneſtra, parentem habes crudelem. Perfice mandata patris: iſte ſit ſocius ſuis fratribus. Fœmina ſum & virgo, mollis naturâ & ætate. Manus teneræ non ſunt aptæ ad ſæva arma. Quin age, & dum jacet, æmulator ſtrenuas ſorores. Credibile eſt maritos eſſe interfectos ab omnibus, Si hæc dextra poſſet patrare aliquam cædem, cruenta eſſet nece dominæ ſuæ. Quâ re *illi* digni ſunt morte poſſidendo regna patruelia, quæ tamen eſſent tradenda generis peregrinis? Pone viros dignos eſſe interire: quid nos commeruimus? Quo facinore non licet mihi eſſe piæ? Quid mihi cum enſe? Quorſum militaria tela virgini? Lana & colus eſt magis idonea digitis meis

NOTÆ.

l *Sinus*] *Veſtes meas.*

m *Sono*] *Voce demiſſâ.*

n *Iſte*] *Lynceus maritus meus.*

o *Fœmina ſum*] Oſtendit nunc, quod maritum non poſſit interficere, rationibus à ſexu & ætate petitis

p *Faciunt*] *Aptæ ſunt.*

q *Molles*] Quales ſunt muliebres.

r *Quin age*] Jam muliebri more mutat conſilium, vel potiùs mutans ad illud mutandum ſeſe hortatur.

s *Jacet*] *Maritus,* ſcil.

t *Fortes*] Imò furioſæ, quæ ſuos maritos trucidaverunt: quamobrem etiam à poëtis infame illud genus ad inferos detruſum.

u *Omnibus*] Pro *ab omnibus*. Ita ſæpe & eleganter loquuntur poëtæ, Horatius præſertim.

x *Si manus*] Nunc conſilium de interficiendo marito reſpuit.

y *Dominæ*] *Mei ipſius, quæ me potiùs ipſa quàm maritum interficerem.*

z *Quo*] *Quâ re? quo crimine?* Nullum dicit eſſe in patruelibus crimen, ad quos, ex ſuo cum Danaï filiabus conjugio, jure ejus regnum perveniat, cùm hæredibus maſculis ille careret.

a *Patruelia*] *Quæ hæreditario jure ad patrueles ſuas obvenirent; quæque per ſuum cum illis conjugium ſua fierent.*

b *Externis*] *Qui ex ſuâ gente non eſſent: quibuſvis aliis hominibus.*

c *Finge*] *Pone.* Gall. *Suppoſez.* Angl. *Suppoſe.*

d *Quo commiſſo*] *Propter quod peccatum?*

e *Quid mibi*] *Quamobrem in manus meas gladium pater poſuit?*

f *Quò*] *Fine,* ſcilicet. Sciebat, equidem eſſe ea ad interficiendos patrueles, quorſum verò ſpectaret illa cædes neſciebat, aut neſcire ſimulabat.

g Hæc

[g] Hæc ego: dumque queror, lacrymæ [h] ſua verba ſequuntur,
Deque meis oculis in tua membra cadunt.
Dum [i] petis amplexus, ſopitaque brachia [k] jactas;
Penè manus telo ſaucia facta tua eſt.
Jamque patrem, famuloſque patris, lucemque timebam.
Expulerunt ſomnos hæc mea dicta tuos;
Surge age, [l] *Belide*, *de tot modò fratribus* [m] *unus:*
Nox tibi, *nî properas*, *iſta* [n] *perennis erit.*
Territus exſurgis: fugit omnis [o] inertia ſomni.
Aſpicis in timidâ [p] fortia tela manu.
Quærenti [q] cauſam, *Dum nox ſinit*, *effuge*, dixi.
Dum nox atra ſinit, tu fugis: ipſa moror.
Manè [r] erat: & Danaüs generos ex cæde jacentes
Dinumerat; [s] ſummæ criminis unus abes.
Fert [t] malè [u] cognatæ jacturam mortis in uno;
Et queritur [x] facti ſanguinis eſſe parum.
[y] Abſtrahor à patriis pedibus; [z] raptamque capillis
(Hæc meruit [a] pietas præmia) carcer habet.

INTERPRETATIO.

Hæc ego; & dum conqueror, lacrymæ ſubſequuntur ſua verba, & fluunt in tuos artus de meis oculis. Dum quæris me *complecti, & agitas lacertos ſopitos; manus tua eſt propemodum vulnerata gladio. Jamque me tuebam patrem & miniſtros patris, & diem. Hæc mea verba excuſſerunt ſomnos tuos:* Surge age, Belide, ſolus de tot modò fratribus: Iſta nox erit tibi perpetua, niſi feſtinas. *Tremefactus excuteris: omnis ſegnities ſomni dilabitur: cernis tela valida in manu pavidâ. Dixi tibi ſciſcitanti cauſam.* Prorumpe, dum nox concedit. *Dum nox obſcura facit copiam, tu abis: ego remaneo. Manè erat: & Danaus enumerat generos proſtratos ex nece: ſolus deſideraris ſummæ flagitii. Iniquè patitur damnum mortis conſanguineæ in uno; & queritur eſſe parum ſanguinis effuſi. Abripior à pedibus paternis; & vincula (pictas meruit hanc mercedem) tenent ablatam comâ.*

NOTÆ.

g *Hæc ego*] *Depreſſâ voce dixi*, ſupple.

h *Sua verba*; Id eſt, *Quæ ejuſmodi querimoniæ & lacrymis competerent.*

i *Petis amplexus*] *Inter dormiendum vis me amplecti.*

k *Jactas*] *In ſomnis moves.*

l *Belide*] *Beli nepos.* Ille verò eſt vocativus Græcorum more, à nominativo *Belides.*

m *Unus*] *Solus.*

n *Perennis*] *Per annos omnes duratura:* [illegible]

[illegible] Illam intelligit pigritiam, quâ [illegible]rrecti teneri ſolent.

[illegible] eſt, *Quæ ſolent eſſe fortium* [illegible]

[illegible] *Quamobrem telum manibus ba-* [illegible]

r *Erat*] Pertinet iſtud ad ſequentem narrationem.

s *Summæ*] *Ex omni numero, tu ſolus deeras, qui non eſſes conjugis ſocrique crimine mactatus.*

t *Malè*] *Iniquè.* Danaüm dicit iratum ideo, quòd unus ex ſuis conſanguineis morti eſſet ereptus.

u *Cognatæ*] *Conſanguineæ.* Id eſt, *Pro morte unius conſanguinei.*

x *Facti*] *Sparſi, effuſi.*

y *Abſtrahor*] Scilicet ad patris pedes, delicti veniam petens procubuerat. Quanquam alii codices habent *manibus*; alii *laribus.*

z *Raptamque*] *Quæ in carcerem capillis protracta fuit.*

a *Pietas*] *Erga te.* Ironicè, adverſus patrem, loquitur.

Scilicet

[b] Scilicet ex [c] illo Junonia permanet ira;
  Quo [d] bos ex homine eſt, ex bove facta Dea.
At [e] ſatìs eſt pœnæ teneram [f] mugîſſe puellam:
  [g] Nec [h] modo formoſam poſſe placere Jovi.
Adſtitit in ripâ [i] liquidi [k] nóva vacca parentis,
  Cornuaque in patriis [l] non ſua vidit aquis:
Conatoque [m] queri mugitus edidit ore:
  Territaque eſt formâ, territa voce ſuâ.
Quid [n] furis, infelix? quid te miraris [o] in umbrâ?
  Quid [p] numeras factos ad nova membra pedes?
[q] Illa Jovis magni [r] pellex metuenda ſorori,
  Fronde [s] levas nimiam [t] ceſpitibuſque famem.
Fonte bibis, ſpectaſque tuam ſtupefacta figuram:
  Et te ne feriant, quæ geris, [u] arma times.

INTERPRETATIO.

mpe ira Junonia perſtat ex illo tempore, *vacca facta eſt fœmina, & ex vaccâ* *. At ſatìs eſt ſupplicii mollem puellam* *gîſſe: nec jam pulchram poſſe gratam eſſe* *vi. Nova juvenca conſtitit in ripâ patris* *ri, & aſpexit cornua aliena in aquis pa*-*is; & mugitus emiſit ore nixo conqueri:* *tremefacta eſt figurâ ſuâ, tremefacta eſt* *ſono. Quamobrem inſanis, miſerâ? Quamobrem te ſtupes in umbra? Quamobrem dinumeras pedes accommodatos ad novos artus? Illa adultera timenda ſorori excelſi Jovis, ſedas foliis & herbis nimiam famem. Fonte potas, & mirabunda aſpicis tuam formam: & metuis arma, quæ geſtas, ne te appetant.*

NOTÆ.

Scilicet] Tantam domûs ſuæ & patru-m calamitatem, muliebri more, altiùs -tit; ab irâ Junonis, ſcil. propter Jovis Io vaccâ conſuetudinem.

Illo] *Tempore*, ſcilicet.

Bos] Io eſt ab Jove in vaccam mutata, uâ poſtea in Metamorphoſi videbimus. -rà ex eâ Danaüm Ægyptumque per a-ſuos ortos eſſe diximus: adeòque jam -ndum eſt tantùm, quòd pellici illi ab -one immiſſo œſtro per furorem maximâ terrarum parte pererratâ, tandem in -yptum delata ſit; ubi priſtinam formam -quam Jovis auxilio recuperâſſet, ab -yptiis pro Deâ eſt habita, vocataque

Satìs eſt pœnæ] *Io ſupplicio ſatìs magno* -*mone afflicta eſt; jamque ejus poſteris de*-*parcere.*

Mugîſſe] *In vaccam mutatam eſſe.* Ab Jove in vaccam mutata eſt Io, ne ſuum illâ adulterium ab interveniente Ju- cognoſceretur.

Nec poſſe placere] Propter vaccæ for-: quanquam nec ipſe Jupiter. quam-ſatiandi turpiſſime amoris causâ, indu-edignatus eſt.

h *Modò formoſam*] Pulcherrima fuit Io, antequam vaccæ formam indueret.

i *Liquidi*] *Inachi*, fluvii Peloponneſi.

k *Nova*] *Non à longo tempore ex puellâ facta.*

l *Non ſua*] Non enim cornua hominum, ſed brutorum ſunt.

m *Queri*] De ſuâ tranſmutatione, & infortunio.

n *Furis*] Oeſtro percita Io, huc illûc furens à poëtis eraſſe fingitur. Quamobrem illud fecerit, ejus calamitatis, Junoniſque iræ deſcribendæ causâ, Hypermneſtre quærit.

o *In umbrâ*] *Cùm tuam umbram vides.*

p *Numeras*] Quia quatuor erant, hoc petit. Commiſerationem verò habent ejuſmodi compellationes.

q *Illa*] *Tu, Io, antè pellex illa, quam Juno ob formam metueret, jam, &c.*

r *Pellex*] Ita vocatur Io, quæ Junonem ex Jovis mariti lecto pelliciendo, ſi vim vociſpectes, pelleret.

s *Levas*] *Minuis; ſedas.* Non verò ſine commiſeratione hæc proferenda.

t *Ceſpitibuſque*] *Herbis.* Pròpriè verò eſt ceſpes, herba cum terrâ revulsâ.

u *Arma*] *Cornua.*

Quæque

Quæque modò, ut poſſis etiam Jove digna videri,
Dives eras; nudâ nuda recumbis humo.
Per mare, per terras, [x] cognataque flumina curris.
[y] Dat mare, dant amnes, dat tibi terra viam.
Quæ tibi cauſa fugæ? quid, Io, ſreta longa pererras?
Non poteris [z] vultus effugere ipſa tuos.
[a] Inachi, quò properas? [b] eadem ſequeriſque fugiſque.
Tu tibi dux comiti: tu comes ipſa duci.
[c] Per ſeptem [d] Nilus [e] portus emiſſus in æquor
Exuit [f] inſanæ [g] pellicis [h] ora bovi.
[i] Ultima [k] quid referam, [l] quorum mihi cana ſenectus
Auctor? dant anni quod querar, ecce, mei.
Bella pater patruuſque [m] gerunt: regnoque domoque
Pellimur: ejectos [n] ultimus orbis habet,

INTERPRETATIO.

Et quæ modò eras opulenta, ut poſſis etiam videri digna Jove: jaces nuda in terrâ nudâ. Erras per mare, per terras, & flumina conſanguinea. Mare præbet tibi iter, flumina præbet, terra præbet. Quæ tibi cauſa fugæ? Quamobrem, Io, diſcurris per vaſta maria? Non ipſa poteris vitare tuam faciem. Inachi, quò feſtinas? Eadem inſequeris & fugis. Tu dux tibi comiti, tu ipſa comes duci. Nilus erumpens in mare per ſeptem oſtia detraxit faciem pellicis vaccæ furenti. Quamobrem commemorem remotiſſima, quorum ſenectus cana eſt mihi auctor? Ecce mea ætas ſuppeditat quod conquerar. Pater & patruus bella exercent: ejicimur regno & domo: remotiſſimæ regiones tenent expulſos.

NOTÆ.

x *Cognata*] Propter patrem fluvium.

y *Dat mare*] Hujus eſt verſûs, qui ſuperioris, idem ſenſus: verba differunt.

z *Vultus*] *Bovillos*, ſcil.

a *Inachi*] vocativus Græcus patronimici fœminini. Id eſt, *filia Inachi*.

b *Eadem ſequeriſque*] Id eſt, *Cùm ipſa vacca ſis, fugiendo vaccam, eandem ſequeris; nec fugiendo, vaccam eſſe deſines.*

c *Per ſeptem*] Dicit eam in Ægypti figuram bovis depoſuiſſe.

d *Nilus*] Fluvius eſt Ægypti maximus, in mare per ſeptem oſtia influens: quanquam plura alii memorant.

e *Portus*] Oſtia Nili portus appellat: bene quidem, ejuſque ratio aperta.

f *Inſanæ*] *Oeſtro, & Junonis irâ furentis.*

g *Pellicis*] *Quæ fuerat Junonis pellex, dum formam hominis obtineret.*

h *Ora*] Omnemque adeò formam.

i *Ultima*] *Remota, & antiqua.*

k *Quid referam*] Vel contra librorum auctoritatem *refero* reponendum eſſe cenſet clariſſimus Heinſius. Quamobrem non video. Senſum enim optimum illa alia lectio efficit: ut innuat Hypermneſtra plura à ſe de Io poſſe referri, quibus ejus pœnarum atrocitatem, Junoniſque erga ſuam domum ſævitiam augeret; niſi amplam querendi materiam de novo haberet. Atque egregiè illud ad Hypermneſtræ ſcopum pertinet. Fortè dicat aliquis, *At omnia de Io memoraverat Hyperm.* Ne omnia quidem: illud etiam ſi eſſet: tamen ex Rhetoricâ arte, ſic loqui, ubi rem augere eſt opus, ſæpe ſolemus.

l *Quorum cana ſenectus auctor*] Id eſt, *Quæ a ſenibus didici.*

m *Gerunt*] Quas vidit ipſa calamitates narrare incipit.

n *Ultimus*] Peloponneſus eſt, quò aufugiſſe Danaüm in argumento vidimus. Ultimus vero dicitur, vel ex puellæ ingenio, pro remotiſſimo; vel, quia eâ parte orbis terrarum terminus eſt, cùm mari cingatur: quâ ratione etiam Britanniam alterum orbem dixerunt.

[o] Ille ferox ſolus ſolio ſceptroque potitur:
Cum [p] ſene nos inopi turba vagamur inops.
De fratrum populo pars [q] exiguiſſima [r] reſtas.
Quique dati leto, [s] quæque dedêre, fleo.
Nam mihi quot fratres, totidem [t] periêre ſorores.
Accipiat lacrymas [u] utraque turba meas.
En ego, [x] quòd vivis, pœnæ crucianda reſervor.
[y] Quid fiat ſonti, cùm [z] rea laudis agar?
Et conſanguineæ quondam [a] centeſima turbæ
Infelix, [b] uno fratre manente, cadam?
At tu, ſi qua [c] piæ, Lynceu, tibi cura ſororis,
[d] Quæque tibi tribui munera, [e] dignus habes;
Vel fer opem, vel dede neci, defunctaque vitâ
Corpora [f] furtivis inſuper adde rogis.
Et ſepeli lacrymis perfuſa fidelibus oſſa:
Scriptaque ſint [g] titulo noſtra ſepulcra brevi:
Exul Hypermneſtra [h] *pretium pietatis iniquum,*
Quam mortem fratri depulit, ipſa tulit.

INTERPRETATIO.

Ille ferociens ſolus occupat ſolium & ſceptrum: nos turba egena erramus cum ſene egeno. Superas pars minima de turbâ fratrum. Lugeo illos qui morti traditi ſunt, & quæ tradiderunt. Nam quot fratres mihi amiſſi, totidem ſorores amiſſæ. Uterque populus habeat meas lacrymas. Ecce ego torquenda deſtinor ſupplicio, quia vivis. Quâ pœnâ multetur conſcia, cùm ejus arceſſar quod laudandum? & miſera, olim centeſima populi cognati, moriar, uno fratre ſuperſtite? At tu, Lynceu, ſi qua tibi cura piæ patruelis, & non immeritus frui donis, quæ tibi exhibui; vel auxilium præbe, vel trade morti: & inſuper impone rogis ſecretis artus jacentes. Et conde oſſa delibuta lacrymis fidelibus: & noſter tumulus ſit ſignatus brevi elogio: Hypermneſtra profuga mercedem injuſtam reportavit pietatis necem, quam à fratre ſummovit.

NOTÆ.

o *Ille*] *Patruus Ægyptus.*

p *Sene*] *Danao patre noſtro.*

q *Exiguiſſima*] Quippe ſolus ſuperſtes, cæteris ab uxoribus interfectis.

r *Reſtas*] Lynceum alloquitur, cui aliam ſuam calamitatem memorat.

s *Quæque*] Quia miſeræ, quæ tantùm facinus perpetraverant, quibus Hypermneſtræ carendum erat.

t *Periêre ſorores*] Qui cum illis non eſt, quia perditæ illæ, quæ nocentes, quia pœna ſua illas attinget.

u *Utraque*] *Patruelium & ſororum.*

x *Quòd vivis*] *Quia te non jugulavi.*

y *Quid fiat*] Quaſi dicat, *multò crudeliùs.* Patris crudelitatem arguit. Alii codices habent *fiat*, *fieret.*

z *Rea laudis*] *Cùm de eo accuſer, quo laudem meretur.*

a *Centeſima*] Omnino. Fuerunt enim quinquaginta Danaï filiæ, totidemque Ægypti filii, patrueles, qui omnes centeſimum numerum implent.

b *Uno fratre*] *Solo Lynceo ſuperſtite.*

c *Piæ*] *Quæ te ſervavit.*

d *Quæque*] *Vitam*, ſcilicet.

e *Dignus habes*] *Mereris. Si mereris vitam, quam tibi dedi.*

f *Furtivis*] *Quos, ſi non auſus fueris, aut non potueris palam, furtim & occultè excitaveris.*

g *Titulo*] *Epigrammate ſequenti.*

h *Pretium mortem*] Appoſitio. Id eſt, *Mortem in pretium.*

Scribere

Scribere plura libet: ſed pondere laſſa catenæ
Eſt manus; & vires ſubtrahit ipſe [1] timor.

INTERPRETATIO.

Vellem plura ſcribere, ſed manus eſt defeſſa onere catenæ; & ipſe timor auſert vires.

NOTÆ.

1 *Timor*] *Ne pater, aut ab eo aliquis, ſcribenti interveniat.*

---

[a] EPISTOLA XV.

ARGUMENTUM.

Tradunt ſcriptores, duas hoc nomine Sappho extitiſſe: quarum altera Ereſia, poëtria percelebris, quæ Tarquinii Priſci tempore claruit: quæ etiam plectrum prima adinvenit: altera Mytilenæa, longè junior, quæ pſaltria & meretrix fuit. Ælianus libr. 12. ſcribit, pulcherrimum mortalium omnium Phaonem fuiſſe, in cujus amorem omnes mulieres Leſbiæ exarſerint: præ cæteris verò impatientiſſimè atque ardentiſſimè eum eſſe à Sappho adamatum. Cùm vero Phaon in Siciliam fortè diſceſſiſſet, Sappho amoris ignibus incenſa, & planè ardens, ſe ab illo ſperni timens, ſtatuit etiam capitis periculo furorem lenire, præcipitato in mare corpore, ex Leucate Epiri promonotorio. Sed antequam illuc accederet, per inconſtantiam muliebrem tentans quod deſperaverat, hâc epiſtolâ eum advocare ſtudet: faciens abſenti invidiam ſuæ conditionis & calamitatis, quem omnibus incommodis miſerabilem oſtendit. Denique omnes miſericordiæ angulos percurrit; nec quidquam, quod movere poſſit prætermittit.

SAPPHO PHAONI.

[b] ECQUID, ut inſpecta eſt [c] ſtudioſæ littera dextræ,
Protinus eſt oculis cognita noſtra tuis?
An, niſi [d] legiſſes auctoris nomina Sapphûs,
Hoc breve neſcires unde movetur [e] opus?

INTERPRETATIO.

An non poſtquam viſum eſt ſignum manus ſedulæ, ſtatim noſtrum eſt agnitum oculis tuis?

An, niſi legiſſes nomina Sapphûs auctoris, ignorares à quo hoc breve opus.

NOTÆ.

a *Epiſtola*] In nullis Heroïdum Ovidianarum exemplaribus, niſi recentiſſimis, apparere hanc epiſtolam teſtatur clariſſimus Heinſius, qui eam inſuper in calcem operis rejectam dicit. Quod fortè non ſine cauſâ factum fuit, cùm ſit omnium pulcherrima.

b *Ecquid*] Interrogatio hæc Ironiam habet, & affectum auget: ut hinc Sapphûs dolorem intelligas; quæ ſe uſque adeò à Phaone neglectam ſaltem ſimulat, ut manum ne quidem ſuam, niſi addito nomine, ab ipſo putet cognitum iri.

c *Studioſæ littera*] *A manu accuratâ & doctâ ſcripta.*

d *Legiſſes*] *Annon, niſi inſcriptum vidiſſes.* Sappho Phaoni, *unde eſſet epiſtola, neſcivijſes?*

e *Opus*] Epiſtolam ſuam intelligit, cui nomen ſuum, de more, præfixerat.

Forſitan & quare mea ſint [f] alterna [g] requiras
Carmina; [h] cùm lyricis ſim magìs apta modis.
[i] Flendus amor meus eſt: elegeïa [k] flebile carmen.
Non [l] facit ad lacrymas [m] barbitos ulla meas.
Uror, ut, [n] indomitis ignem [o] exercentibus Euris,
Fertilis accenſis meſſibus [p] ardet ager.
Arva Phaon [q] celebrat [r] diverſa [s] Typhoïdos [t] Ætnæ.
Me [u] calor Ætnæo non minor igne coquit.
[x] Nec mihi, [y] diſpoſitis [z] quæ jungam carmina nervis,
Proveniunt; vacuæ [a] carmina mentis opus.
[b] Nec me [c] Pyrrhiades [d] Methymniadeſve puellæ,
Nec me [e] Leſbiadum cætera turba [f] juvant.

INTERPRETATIO.

Fortè etiam petas, quare mei verſus ſint alterni, cùm ſim magìs parata ad numeros lyricos. Amor meus eſt lugendus: elegeïa carmen lugubre. Nulla cithara apta eſt meis lacrymis. Ardeo, ut campus fertilis flagrat meſſibus inflammatis, Euris furentibus excitantibus ignem. Phaon incolit agros diſſitos Ætnæ Typhoïdos: ardor non levior flammâ Ætneâ me torret. Nec mihi profluunt carmina, quæ accommodem chordis concinnatis; carmina ſunt opus animi tranquilli. Nec Pyrrhiades aut Methymniades puellæ, mihi gratæ ſunt, nec populus reliquus Leſbiadum mihi gratus eſt.

NOTÆ.

f *Alterna*] Qualia ſunt Elegiaca, quæ alternis vicibus hexametris & pentametris conſtant.

g *Requiras*] *Poſtquam quæſiêris cujus ſit epiſtola, forſan & velis ſcire quamobrem*, &c.

h *Cùm lyricis*] *Cùm magìs ſoleam carmina, quæ ad lyram cantentur, componere.* Hoc verò dicit, quia in lyricis Sappho maximè claruit, à quà etiam Sapphicum carmen, cujus ea inventrix fuit, appellatum eſt.

i *Flendus*] Rationem reddit quamobrem elegos ſcripſerit.

k *Flebile*] *Rebus, quæ fletum moveant ſcribendis aptum.*

l *Facit*] *Convenit. Apta eſt.*

m *Barbitos*] Inſtrumentum eſt muſicum citharæ ſeu lyræ proximum, quod multis chordis fuiſſe indicat Theocritus. Hîc verò, per barbiton, carmina ad barbitos cantari ſolita intelligenda ſunt.

n *Indomitis*] *Vehementibus.*

o *Exercentibus*] *Huc illûc jactantibus; urgentibus, & excitantibus.*

p *Ardet*] *Ardere ſolet.*

q *Celebrat*] Pro *incolit frequentat*: Sed vox illa dignitatem habet.

r *Diverſa*] *Remota, & hinc procul poſita.*

s *Typhoïdos*] *Sub quo Typhonem ſeu Typhœum gigantem fulmine ictum Jupiter coërcuit.*

t *Ætnæ*] Ætna mons Siciliæ, ignibus quos evomit notiſſimus.

u *Calor*] *Amoris*, nempe.

x *Nec mihi*] Id eſt, *Jam nimio amore tabida, adverſus deducendos ſum inutilis.*

y *Diſpoſitis*] Scilicet ſuo quoque loco, pro ratione gravis aut acuti ſoni, nervi ſeu chordæ inſtrumentis muſicis accommodantur.

x *Quæ jungam*] *Lyrica*; quæ ſimul voce & citharâ cantentur.

a *Carmina opus*] Appoſitio. Carmina dicit ab otioſâ mente provenire.

b *Nec me*] Dicit ſe puellarum, quibus ad pangendos verſus olim incitabatur, jam nullâ moveri.

c *Pyrrhiades*] Muſæ; à Pyrrhâ & Pyrrhæâ ſeu Theſſaliâ ſic dictæ: enimvero à locis quæ incoluerunt, poëtæ ſolent illas appellare. Sed malim per Pyrrhiades, Pyrrhæ, Leſbiæ urbis, puellas, quàm muſas, intelligere: quanquam Domitio aliter viſum, cujus hîc certè in quærendis allegoriis odioſa viſa eſt nimia diligentia.

d *Methymniadeſve*] A Methymnâ Leſbi inſulæ urbe celebri.

e *Leſbiadum*] *Puellarum in Leſbo inſulâ commorantium.*

f *Juvant*] *Ad verſus pangendos incitant*; ſi tamen probanda ſit Domitii expoſitio. Vel *non juvant*, id eſt, *non curo.*

Vilis

Vilis [g] Anactorie, [h] vilis mihi candida Cydno:
Non oculis grata eſt Atthis ut antè, meis.
[i] Atque aliæ [k] centum, quas non ſine crimine amavi.
[l] Improbe, multarum [m] quod fuit, unus habes.
[n] Eſt in te [o] facies, [p] ſunt apti luſibus anni.
O facies oculis inſidioſa meis!
Sume [q] fidem & [r] pharetram; [s] fies manifeſtus Apollo.
Accedant capiti cornua; Bacchus eris.
[t] Et Phœbus [u] Daphnen, & [x] Gnoſida Bacchus amavit;
[y] Nec nôrat lyricos illa vel illa modos.
At mihi [z] Pegaſides [a] blandiſſima carmina dictant:
Jam canitur toto nomen in orbe meum.

INTERPRETATIO.

Anactorie mihi nullius pretii, nec mihi cordi eſt formoſa Cydno. Atthis non eſt accepta meis oculis, ut antè. Atque aliæ centum, quas non amavi ſine flagitio, viles ſunt. *Proterve, ſolus tenes quod fuit multorum. Eſt in te forma, ætas eſt apta deliciis, O forma inſidioſa oculis meis! Cape citharam & pharetram, eris verè Apollo. Cornua addantur capiti, eris Bacchus. Et Apollo amavit Daphnen, & Bacchus Gnoſida. Nec illa vel illa ſciebat numeros lyricos. At Pegaſides ſuggerunt mihi carmina molliſſima. Jam nomen meum celebratur per omnes terras.*

NOTÆ.

g *Anactorie*] Una fuit ex iis quas Sappho impudicè amavit. Niſi tamen, quòd Teleſippam & Megaram, pro Anactorie & Cydno apud Suidam poſitas invenies.

h *Vilis*] *Non curo, poſtquam tui amore correpta ſum.*

i *Atque aliæ*] *Viles ſunt*, ſcilicet.

k *Centum*] Numerus certus pro incerto.

l *Improbe*] Bene pro avido, neque etiam re immodicâ contento, improbum ſumi, optimè annotavit Domitius. Attamen hîc locum non habet hæc ſignificatio, ſed ſimpliciter per improbum malus eſt intelligendus.

m *Quod fuit*] *Amor, quem in multos diſpenſaveram.*

n *Eſt in te*] Jam ſuum amaſium laudat.

o *Facies*] Pro pulchritudine & elegantiâ.

p *Sunt apti*] Id eſt, *Juvenis es.*

q *Fidem*] *Citharam.* Synecdoche eſt, pars pro toto, chorda pro toto inſtrumento ponitur.

r *Pharetram*] Gall. *Le carquois.* Angl. *The quiver.* Fuerunt verò cithara & pharetra Apollinis, qui muſicâ & ſagittis claruit, duo inſignia.

s *Fies manifeſtus*] Id eſt, *Tam elegans es, ut nullus te cum Apolline comparare diffiteatur.*

t *Et Phœbus*] Jam Phaonem ad amorem ſui, rationibus ab exemplo petitis, Sappho perducere nititur.

u *Daphnen*] Daphnes Penei fluvii filiæ in laurum mutatæ hiſtoriam poſtea in Metamorphoſi videbimus.

x *Gnoſida*] Id eſt, *Ariadnen*, Minoïs filiam, qui Cretam inſulam tenuit, ubi Gnoſus civitas.

y *Nec nôrat*] Se dicit quàm Daphne & Ariadne, quòd neutra verſus pangere docta fuiſſet, præſtantiorem.

z *Pegaſides*] Muſæ, Græcâ etymologiâ, ab Heliconis fonte clariſſimo, quem ictu ungulæ Pegaſus alatus equus aperuiſſe fingitur, ſic dictæ.

a *Blandiſſima*] *Suaviſſima.* Carminum verò ſuavitate præcipuè Sappho commendatur.

Nec

Nec plùs [c] Alcæus, [d] conſors patriæque [e] lyræque,
Laudis habet; quamvis grandiùs ille ſonet.
[f] Si mihi [g] difficilis formam natura negavit;
Ingenio formæ damna [h] rependo meæ.
Sum [i] brevis: at nomen, quod terras impleat omnes,
Eſt mihi: menſuram nominis [k] ipſa fero.
Candida ſi non ſum; placuit [l] Cepheïa Perſeo
Andromede, [m] patriæ fuſca colore ſuæ.
Et [n] variis albæ junguntur ſæpe columbæ;
Et niger â [o] viridi turtur amatur ave.
Si, niſi quæ [p] facie poterit te digna videri,
[q] Nulla futura tua eſt; nulla futura tua eſt.
At [r] me cùm legeres, etiam formoſa videbar:
[s] Unam jurabas uſque decere loqui.
Cantabam; memini (meminerunt omnia amantes)
Oſcula cantanti tu mihi [t] rapta dabas.
[u] Hæc quoque laudabas: omnique à parte placebam:
Sed tum præcipuè, cùm fit amoris opus.

INTERPRETATIO.

lcæus ſocius patriæ & lyræ conſecutus ajorem gloriam, quamvis ille cantet iùs. Si natura iniqua mihi non tribuit itudinem; compenſo diſpendia pulchritu- meæ ingenio. Sum parva: at fama bi, quæ feratur per omnes terras; ipſa aſtitatem meæ gloriæ. Si non ſum alba, mede Cepheïa grata fuit Perſeo, nigra patriæ ſuæ. Columbæ etiam candidæ opulantur cum verſicoloribus; & turtur ater diligitur ab alite viridi. Si nulla futura eſt tua, niſi quæ poterit videri te digna pulchritudine, nulla futura eſt tua. At cùm legeres mea opuſcula, videbar etiam pulchra: ſine fine jurabas mihi *ſoli decorum eſſe loqui. Canebam; recordor (amantes omnia recordantur) tu oſcula caplebas canentis. Probabas hæc etiam; & grata eram ab omni parte: ſed tum præſertim, cùm tentatur negotium amoris.*

NOTÆ.

lec plùs] *Quia ſicuti ille granditate lau- onſecutus eſt, ita ego ſuavitate.*

Alceus] Poëta fuit Mitylenæus ſeu ıs, cui, propter granditatem & elocu- ſublimitatem, aureum plectrum ve- attribuerunt.

onſors] *Ejuſdem patriæ:* nam uterque m habuit Leſbon.

Lyræque conſors] *Qui ejuſdem generis a lyræ aptanda, ſicut & ego, ſcripſit.*

i mihi difficilis] Quod firmiſſimum ri potuiſſet Phaon, formæ vitium, t, ipſe Sappho diluere conatur.

ifficilis] *Iniqua & maligna.*

epeudo] *Compenſo.*

revis] *Parva ſtatura.*

pſa fero] *Adeóque magna ſum.*

pheïa] Andromede eſt, Cephei Æthio- regis filia. à Perſeo liberata & amata.

Patriæ] Scilicet Æthiopia, ſolis ardo- exuſta, candidos non gignit homines.

n *Variis*] *Colorum varietate diſtinctis.*

o *Viridi ave*] *Pſittaco.* De hoc pſittacorum amore Plinius: de quo etiam poſtea aliquid ab ipſo Naſone habebimus.

p *Facie*] *Pulchritudine.*

q *Nulla*] *Puella,* ſcil. Prior verò hæc negatio conditioni annexa eſt: poſterior abſolutè & affirmando intelligenda eſt. Gall. *Si vous n'en voulez point qui ne vous paroiſſe digne de vous par ſa beauté, vous n'en aurez point du tout.* Ang. *If you have no woman but ſuch as ſhall appear worthy of you in point of beauty, you never will have any.*

r *Me*] *Meos verſus.*

s *Unam*] *Me ſolam ſine fine jurabas decere loqui.*

t *Rapta dabas*] *Furtim raptimque oſculabaris.*

u *Hæc*] Oſcula rapta. Multa verò eſt hîc non ſuavitas modò, ſed laſcivia.

Tunc te plùs ſolito laſcivia noſtra juvabat,
Crebraque mobilitas, aptaque verba joco:
Quique, ubi jam amborum fuerat confuſa voluptas,
Plurimus in laſſo corpore languor erat.
Nunc tibi [x] Sicelides veniunt nova præda puellæ.
[y] Quid mihi cum Leſbo? Sicelis eſſe volo.
[z] At [a] vos [b] erronem tellure remittite noſtrum
[c] Niſiades matres, Niſiadeſque nurus.
Neu vos decipiant blandæ [d] mendacia linguæ,
[e] Quæ dicit vobis, dixerat ante mihi.
Tu quoque quæ montes celebras, [f] Erycina, [g] Sicanos,
(Nam [h] tua ſum) vati conſule, Diva, tuæ.
[i] An gravis [k] incœptum peragit Fortuna tenorem,
Et manet in curſu ſemper acerba ſuo?
Sex mihi [l] natales iêrant; cùm [m] lecta parentis
[n] Ante diem lacrymas oſſa bibêre meas.

INTERPRETATIO.

Tunc luxuria noſtra tibi placebat plùs ſolito: & frequens mobilitas, & verba idonea luſibus, & languor multus qui erat in corpore defeſſo, poſtquam gaudia amborum fuerant commixta. Nunc Sicelides puellæ accedunt tibi nova rapina. Quid mihi cum Leſbo? Cupio eſſe Sicula. At vos, matronæ Niſiades & nurus Niſiades, remittite terrâ veſtrâ vagum noſtrum. Neve doli mitis linguæ vos fallant, mihi antè dixerat quæ dicit vobis. Tu quoque, Dea Erycina, quæ frequentas colles Siculos, fave vati tuæ (nam tua ſum.) An fortuna adverſa abſolvit tenorem inceptum, & crudelis perſtat ſemper id ſuo proceſſu? Sex anni mihi prætereiêrant, cùm oſſa patris collecta ante tempus hauſerunt meas lacrymas.

NOTÆ.

x *Sicelides*] *Siculæ.* Phaoni exprobrat, quòd veteris amoris oblitus, ad puellas Siculas animum adjecerit.

y *Quid mihi*] Patriam, ut in Siciliam, ubi ſuus eſt Phaon, concedat, cupit Sappho deſerere.

z *At vos*] Corrigit votum, meliúſque judicat, ſi à Siculis ſuus ſibi remittatur Phaon.

a *Vos*] Clariſſimus Heinſius putat *veſtra* legendum.

b *Erronem*] *Phaonem; qui relictâ patriâ, in alienis regionibus errat.*

c *Niſiades*] Megarenſes intellige; quæ à Niſo, qui Megaris in Siciliâ, non procul à Syracuſis regnavit, illud nomen habuerunt.

d *Mendacia*] *Quæcunque Phaon, ut vos ad ſui amorem pelliciat, proferre poterit.*

e *Quæ dicit*] *Quæ vobis ille nunc promittit, eadem & mihi antè pollicitus erat, fidem, conſtantiam,* &c. *& tamen me deſtituit.*

f *Erycina*] Venus eſt; quæ ab Eryce Siciliæ monte, ubi matri Veneri templum Æneas conſtituit, illud nomen ſortita eſt.

g *Sicanos*] Siculos; à Sicano rege ſic dictos.

h *Tua ſum*] Omnino, ſiquidem amans amatoria ſcripſerit.

i *An gravis*] Fatorum iniquitatem & pertinaciam hâc interrogatione arguit.

k *Inceptum peragit*] *Ut mihi antehac, ita porro infeſta erit.*

l *Natales*] *Anni intelliguntur;* quibus ſingulis natalis dies celebrabatur.

m *Lecta*] Oſſa, cineresque mortuorum, quos cremare olim ſolebant, poſtquam rogi flamma ſubſediſſet, colligebantur.

n *Ante diem*] Patrem dicit funere immaturo obiiſſe.

Arſit [o] inops [p] frater victus meretricis amore;
    Miſtaque cum turpi damna pudore tulit.
Factus inops agili [q] peragit freta cærula remo;
    Quaſque [r] malè amiſit, nunc malè quærit opes.
Me quoque, quod * monui bene multa fideliter, odit.
    [s] Hoc mihi libertas, hoc pia lingua dedit.
Et tanquam deſint, quæ me ſine fine fatigent,
    Accumulat curas [t] filia parva meas.
Ultima tu noſtris accedis cauſa querelis.
    [u] Non agitur vento noſtra carina [x] ſuo.
Ecce, jacent collo ſparſi [y] ſine lege capilli:
    Nec premit [z] articulos lucida gemma meos.
Veſte tegor vili: nullum eſt in crinibus aurum:
    Non [a] Arabo noſter rore capillus olet.
[b] Cui colar infelix, aut cui placuiſſe laborem?
    Ille mei cultûs unicus [c] auctor abeſt.
Molle meum [d] levibus cor eſt violabile telis:
    Et ſemper cauſa eſt, cur ego ſemper amem.
Sive ita naſcenti legem dixêre [e] ſorores;
    f Nec data ſunt vitæ [g] fila ſevera meæ;

INTERPRETATIO.

Frater egenus incenſus eſt ſuperatus amore ſcorti; & paſſus eſt diſpendia juncta cum infamiâ. Egenus factus percurrit maria glauca remo celeri; & nunc malè captat divitias, quas malè perdidit. Me etiam odio perſequitur, quia plurima fideliter admonui. Facilitas & ingenuitas mihi hoc attulit, hoc pia lingua. Et, tanquam abſint quæ me indeſinenter urgeant, parva filia auget meam ſolicitudinem. Tu advenis cauſa poſtrema noſtris querimoniis. Noſtra navis non impellitur vento ſuo. Ecce coma diffuſa recumbit collo ſine ordine: nec gemma micans circumdat meos digitos. Induor amictu minimi pretii; nullum aurum eſt in capillis; coma noſtra non fragrat rore Arabo. Cui orner miſera, aut cui cupiam placuiſſe! Ille ſolus cauſa mei ornatûs abeſt. Cor meum tenerum eſt obnoxium telis mollibus: & eſt ſemper cauſa, cur ego ſemper amem. Seu ſorores ſic poſuerunt legem naſcenti; nec fila dura ſunt tradita vitæ meæ;

NOTÆ.

o *Inops*] Meretricis Rhodopes causâ, bonis omnibus dilapidatis.

p *Frater*] *Charaxus.* Larychus & Eurigius duo alii fuerunt.

q *Peragit*] Piraticam, amiſſis bonis, exercuit.

r *Malè*] *Turpiter & per infamiam.*

* *Monui*] Imò fratem multis carminibus laceravit.

s *Hoc*] *Fratris odium.*

t *Filia*] Cleïs nomine; quam ex Ceryclâ aut Cercolâ viro peperiſſe Sappho auctor eſt Suidas.

u *Non agitur*] Metaphora à nautis petita ſe infelicem eſſe dicit.

x *Suo*] *Propitio.*

y *Sine lege*] *Incompti ſine ordine.*

z *Articulos*] *Digitis annulum nullum ornatûs causâ habeo.*

a *Arabo rore*] Myrrham, aut quemlibet odorem intellige, Ex Arabiâ verò plurimos aſportari non opus eſt indicare.

b *Cui*] *In cujus gratiam.*

c *Auctor*] Phaon, ſcil. cui ut placeret, ſeſe Sappho ornabat.

d *Levibus*] Qualia Amoris eſſe decet.

e *Sorores*] *Parcæ*; quas antea cuique vitam & ſortem aſſignare vidimus.

f *Nec*] Contra librorum fidem vocem iſtam pro & repoſuit clar. Heinſius. Quæ lectio, qualemcunque ex aliâ ſenſum eruere ſatagas, meliorem & elegantiorem efficit.

g *Fila*] Per fila, quæcunque ad vitam ſpectant intellige.

Sive abeunt ſtudia in mores, h artesque magiſtras;
Ingenium nobis molle i Thalia facit.
Quid mirum, k primæ ſi me l lanuginis ætas
m Abſtulit, atque n anni, quos vir amare poteſt?
o Hunc ne pro p Cephalo raperes, q Aurora, timebam,
Et faceres: ſed te r prima rapina tenet.
Hunc ſi conſpiciat, quæ conſpicit omnia, s Phœbe;
t Juſſus erit ſomnos continuare Phaòn.
Hunc Venus in cœlum curru vexiſſet u eburno;
Sed videt & x Marti poſſe placere ſuo.
y O nec adhuc juvenis, nec jam puer; utilis ætas!
O decus, atque ævi gloria magna tui!
Huc ades: inque ſinus, formoſe, relabere noſtros.
Non ut ames oro, z verùm ut amare ſinas.
Scribimus, & lacrymis oculi rorantur obortis.
Aſpice, quàm ſit in hoc a multa litura loco!

INTERPRETATIO.

Sive ſtudia concedunt in conſuetudinem & in artes magiſtras; Thalia nobis dat ingenium tenerum. Quid mirum ſi ætas primæ lanuginis me abripuit, & anni quos vir poteſt amare? Aurora, metuebam ne hunc tolleres pro Cephalo. Et tolleres: ſed prima præda te retinet. Si Phœbe, quæ videt omnia, hunc videat, Phaon coactus erit prorogare ſomnos. Venus tranſtuliſſet hunc in cœlum curru eburneo; verùm ſcit eum poſſe etiam gratum eſſe ſuo Marti. O nec adhuc juvenis, nec jam puer, ætas idonea! O honor, & gloria magna tui ſæculi! Huc redi, & pulcher redi in gremium noſtrum. Non precor ut ames, verùm ut concedas amari. Scribimus, & oculi irrigantur lacrymis prorumpentibus. Vide quàm multa litura ſit in hoc loco!

NOTÆ.

h *Arteſque magiſtras*] Omnino ſcribendum eſſe *magiſtræ* clariſſimus Heinſius cenſebat: attamen re accuratiùs penſa â ſenſum propè eundem eſſe, nec, ſine manuſcriptorum auctoritate, lectionem mutandam eſſe, contendere me poſſe arbitror. Utrobique enim ſignificaverit Sappho, ex ſtudio, & ad rem aliquam propenſione, deindè & artibus, formari mores; quibus difficile ſit reſiſtere. Illa verò de artibus amatoriis præcipuè hoc in loco intelligit.

i *Thalia*] Novem Muſarum una eſt, quam à cantûs amœnitate & laſciviâ ſic dictam volunt. Hîc verò per illam ſtudium intellige poëtices, & rerum delectabilium.

k *Primæ languinis ætas*] Id eſt, *Juvenilis.*

l *Lanuginis*] Lanugo vocantur primi & teneri pili, quales adoleſcentium genis cernuntur. Gall. *Du poil follet.* Angl. *Downy hair.*

m *Abſtulit*] *In amores illectam ab omni re aliâ avertit.*

n *Anni*] Id eſt, *Si amoribus eo tempore indulſi, cùm poteram amari.*

o *Hunc*] *Phaonem.*

p *Cephalo*] Hunc Aurora amavit; cujus fabulam prolixè in Metamorph. videbimus.

q *Aurora*] Vocativi eſt caſûs: illam enim compellat Sappho. Quo artificio Phaonem ſuum elegantiſſimum fingit.

r *Prima*] *Cephalus*, quem rapuiſſe Auroram finxerunt poëtæ.

s *Phœbe*] *Luna.* Phœbi ſoror.

t *Juſſus*] Ad Endymionis paſtoris fabulam alludit; quem perpetuo ſomno à Jove damnatum Luna dicitur amâſſe.

u *Eburno*] Lunæ argenteum, Veneri eburneum currum poëtæ tribuerant.

x *Marti*] Martis cum Venere adulterium vel pueris notum. Dicit Sappho, quòd niſi Venus ſuis cum Marte amoribus detineretur, Phaonem ſibi præriperet.

y *O nec*] Phaonis ſui ætatem aliaque bona, furore amoris correpta Sappho miratur.

z *Verùm ut*] Durum hoc cl. Heinſio viſum: adeóque legeret *Me ſed.*

a *Multa*] *Quam fecerunt lacrymæ.*

Si tam certus eras hinc ire, [b] modeſtiùs îſſes;
Et modò dixiſſes, [c] *Leſbi puella, vale.*
Non tecum lacrymas, non oſcula [d] ſumma tuliſti.
Denique [e] non timui, [f] quod dolitura fui,
Nil de te mecum eſt, niſi tantùm [g] injuria: nec te
[h] Admonuit, quod tu pignus amantis habes.
[i] Non mandata dedi: neque enim mandata dediſſem
Ulla, niſi, ut nolles immemor eſſe mei.
[k] Per tibi, [l] qui nunquam longè diſcedat, Amorem,
Perque [m] novem juro numina noſtra Deas!
Cùm mihi neſcio quis, *Fugiunt tua* [n] *gaudia*, dixit;
Nec me flere diu, [o] nec potuiſſe loqui.
Et lacrymæ deerant oculis, & lingua palato:
Aſtrictum gelido [p] frigore pectus erat.
Poſtquam ſe dolor [q] invenit; nec pectora plangi,
Nec puduit ſciſſis exululare comis:
Non aliter, quàm ſi gnati pia mater adempti
Portet ad inſtructos corpus [r] inane rogos.

INTERPETATIO.

Si tam bene conſtitueras hinc diſcedere, leniùs diſceſſiſſes; & ſaltem dixiſſes; Vale, puella Leſbi. *Non potâſti tecum lacrymas, non ſuavia ultima. Denique non metui, quod fui fletura. Nihil eſt mecum de te, niſi tantùm injuſtitia: nec te coarguit, quod tu habes pignus amantis. Non juſſis inſtruxi: neque verò juſſis ullis inſtruxiſſem, niſi ut non oblivisceris mei. Juro tibi per Cupidinem, qui nunquam procul obeat, & per novem Deas noſtra numina! cùm neſcio quis mihi dixit,* Exceſſit tua voluptas, *me diu nec lugere potuiſſe, nec verbum proferre. Et lacrymæ deſtituebant oculos, & lingua palatum Pectus erat oppreſſum gelido frigore. Poſtquam dolor ſe comperit, nec puduit pectora percuti, nec afflictim ejulare capillis laniatis: non aliter* teci *quàm ſi pia mater ferat ad rogos congeſtos corpus vacuum filii erepti.*

NOTÆ.

b *Modeſtiùs îſſes*] Ruſticitatem accuſat, quòd diſcedens, ne amaſiam quidem ſalutaverit.

c *Leſbi puella*] Hæc erat appellatio, ſine omni amoris indicio.

d *Summa*] *Ultima.*

e *Non timui*] Nulla verò hîc à Phaone injuria, verba ſi ſpectes: at metonymicè per *non timere diſceſſum*, intelligendum eſt de eo Phaonem non monuiſſe.

f *Quod dolitura*] *Diſceſſum.*

g *Injuria*] *Quòd ſcil. me deſeruiſti.* Nam ad concubitum referre non placet.

h *Admonuit*] *Admoneat* alii. Cauſam oſtendit, inquit Domitius, quare munera diſcedentibus amicis dari, accipique ſoleant, ut, ſcilicet, ſint monumenta amici abſentis, cujus repræſentent memoriam. Malim ego ita intelligere. *Nec pignora quæ habes mei amoris, te admonuerunt, ut ſaltem diſcedens valedíceres.* Si tamen legas *admoneat*, Domitii favebis interpretationi.

i *Non mandata dedi*] *Sicuti mos eſt valedicentibus.*

k *Per tibi, qui nunquam longè diſcedat*] Alii habent *Per, tibi qui nunquam longè diſcedat, Amorem*, ſenſu, ut vides diverſo.

l *Qui nunquam longè diſcedat*] *Quamvis to diſceſſeris; perque amorem præſens es.*

m *Novem*] *Muſas.*

n *Gaudia*] *Phaon*, ſcil. quem gaudia ſua amatoriè dicit.

o *Nec potuiſſe*] Muti ſunt, ſcilicet, affectus violenti.

p *Frigore*] Sanguine, ſcilicet, per dolorem ad præcordia retracto.

q *Invenit*] Alii *imminuit*, eodem ſenſu, ſed illud præcedit: poſtquam enim remiſerunt dolores, qui naturam opprimebant, ipſa ſenſus & vires revocat, & invenit. Gall. *Les ſens ſe rappellent.* Angl. *The ſenſes recollect themſelves.*

r *Inane*] *Ex quo anima evolavit.*

Gaudet, & è noſtro [s] creſcit mœrore Charaxus
Frater; & ante oculos [t] itque reditque meos.
Utque [u] pudenda mei videatur cauſa doloris;
[x] *Quid dolet hæc? certè filia* [y] *vivit*, ait.
[z] Non veniunt in idem pudor atque amor: [a] omne videbat
Vulgus; eram lacero pectus [b] aperta ſinu.
Tu mihi cura, Phaon: te ſomnia noſtra [c] reducunt;
Somnia formoſo [d] candidiora die.
[e] Illîc te invenio; quanquam regionibus abſis.
Sed [f] non longa ſatìs gaudia ſomnus habet.
Sæpe tuos noſtrâ cervice onerare lacertos,
Sæpe tuæ videor ſuppoſuiſſe meos.
Blandior interdum, [g] veriſque ſimillima verba
Eloquor: & [h] vigilant ſenſibus ora meis.
Oſcula cognoſco, quæ tu committere linguæ,
Aptaque conſuêras accipere, apta dare.
Ulteriora pudet narrare: ſed omnia fiunt:
Et juvat, & ſine te non libet eſſe mihi.

INTERPRETATIO.

Frater Charaxus lætatur, & augetur ex noſtro luctu; & meat & remeat ante vultus meos. Et ut cauſa meæ mœſtitiæ videatur erubeſcenda; Quamobrem hæc luget? *inquit:* certè filia vivit. *Pudor & amor non conveniunt: vulgus omne cernebat; nudaveram pectus amictu laniato. Tu, Phaon, mihi cura; ſomnia noſtra, ſomnia ſplendidiora pulchro die te revehunt. Illîc te reperio; quanquam ſis terris diſſitus. Sed ſomnus non habet voluptatem ſatìs prolixam. Sæpe videor premere brachia tua noſtro collo, ſæpe ſubmiſiſſe mea tuo. Nonnunquam mulceo, & profero voces ſimillimas veris. Et ora mea ſunt experrecta ſenſibus meis. Agnoſco ſuavia quæ ſolitus eras concredere linguæ, & ſumere jucunda, & offerre jucunda. Erubeſco referre cætera, ſed omnia fiunt: & prodeſt & mihi non placet eſſe ſine te.*

NOTÆ.

s *Creſcit*] Hanc figuram Gallicè retinuimus, cùm ita aliquem ex alienis malis exultantem interrogamus, *êtes vous bien plus gras?* Angl. *Are you much the fatter for it?*

t *Itque reditque*] Ejuſmodi verò itiones ſunt quaſi inſultationes: atque, ut metuunt qui in mœrore degunt luctus ſuos inimicos teſtes habere, ita alii qui ſunt inſenſibiliis præſentiâ ſuâ dolorem refricare & augere amant.

u *Pudenda*] *Quòd te amem.*

x *Quid dolet hæc?*] Verba ſunt Charaxi ſororem objurgantis. *Quamobrem hæc luget?*

y *Vivit*] *Adeòque luctûs cauſam hanc non habet.* Ex quo pronum erat aliam & veram ſuſpicari.

z *Non veniunt*] Ratio eſt ejus quod ſequitur. Pudorem dicit & amorem non eadem curare, adeóque ſe pudoris, quæ amori indulſiſſet, rationem non habuiſſe. Ovidius alibi,

—— *Quid deceat non videt ullus amans.*

a *Omne*] *Populus tametſi me videret, negligebam tamen, & coram illo lacero eram pectore.*

b *Aperta*] *Præ dolore, ob tuum diſceſſum.*

c *Reducunt*] *Reducem fingunt.*

d *Candidiora*] *Quæ tuam ſpeciem mihi exhibent.*

e *Illîc*] *In ſomniis.*

f *Non longa*] Quia experrectis evaneſcunt.

g *Veriſque*] Id eſt, *Iis quæ à vigilante proferuntur.*

h *Vigilant ſenſibus*] Id eſt, *Os linguaque experrecta eſt, & prompta ad exprimendum ea, quæ animo percipio & ſentio.*

At

At cùm ſe [i] Titan oſtendit, & omnia ſecum;
Tam citò me ſomnos deſtituiſſe [k] queror.
Antra nemuſque peto; tanquam nemus antraque proſint.
Conſcia deliciis illa fuêre tuis.
Illùc mentis inops, ut quam furialis [l] Erichtho
Impulit, in collo crine [m] jacente, [n] feror.
Antra vident oculi [o] ſcabro [p] pendentia toſo,
Quæ mihi [q] Mygdonii [r] marmoris inſtar erant.
Invenio ſylvam, quæ ſæpe cubilia nobis
Præbuit, & multâ texit opaca [s] comâ:
At non invenio dominum ſylvæque meumque:
Vile ſolum locus eſt: [t] dos erat ille loci.
Agnovi [u] preſſas noti mihi ceſpitis herbas:
De noſtro curvum pondere gramen erat.
Incubui; tetigique locum, quâ parte fuiſti.
[x] Grata prius lacrymas combibit herba meas.
Quin etiam rami [y] poſitis lugere videntur
Frondibus: & [z] nullæ [a] dulcè queruntur aves.

INTERPRETATIO.

At cùm Titan ſe profert, & omnia ſecum, doleo ſomnos me dereliquiſſe tam citò. Me conferò in ſpecus, & ſilvas, tanquam ſylvæ & ſpecus juvent. Illi fuerunt teſtes tuorum gaudiorum. Illùc irrumpo amens, comâ ſparſâ per cervices, ut quam Erichtho furibunda perculit. Oculi aſpiciunt ſpecus arcuatas toſo aſpèro; quæ mihi erant pro Mygdonio marmore: reperio ſylvam, quæ ſæpe ſuppeditavit nobis lectos, & obſcura nos *velavit multis frondibus: at non reperio dominum & ſylvæ & meum. Locus eſt terra aſpernanda. Ille erat præſtantia loci. Agnovi herbas proculcatas ceſpitis mihi cogniti: herba erat trita de noſtro pondere. Incubui, & tetigi locum, quâ parte fuiſti. Herba antè jucunda abſorbet meas lacrymas. Quin etiam rami videntur dolere foliis amiſſis, & nullæ aves ſuaviter conqueruntur.*

NOTÆ.

i *Titan*] *Sol*, ex Titanibus ortus.

k *Queror*] Voluiſſet nempe diutiùs Phaonem ſuum in ſomnis amplecti

l *Erichtho*] Veneficiis famoſa fuit Theſſala mulier, cujus nomen hîc pro quâlibet veneficâ poſitum.

m *Jacente*] *Sparſo*, furentium more.

n *Feror*] *Huc illùc diſcurro.*

o *Scabro*] Gall. *raboteux*. Angl. *rugged.*

p *Pendentia*] *Abrupto, & à naturâ cavato toſo facta.*

q *Mygdonii*] Phrygium intellige, quod pretioſiſſimum fuit: nam Mygdonia Phrygiæ eſt contermina, aut pars ejus, ſi Stephano credimus.

r *Marmoris*] *Quamdiu mecum eras*, ſcilicet.

s *Comâ*] *Arborum frondibus.*

t *Dos erat*] *Phaon meus pretium dabat loco.*

u *Preſſas*] Ubi Phaon & Sappho procubuerant, ibi herba erat proculcata. Affectus verò movent ejuſmodi locorum commemorationes.

x *Grata*] *Nunc verò ingrata, cùm tu abſis.*

y *Poſitis*] Ingenioſè admodum luctûs ſui arbores, anni tempeſtate folia cæteroquin dimittentes, participes facit. ut ſuum augeat. Illæ enim viriditate ſuâ ſpoliatæ, ſolitudinem, frigus, mœſtitiamque inducere videntur.

z *Nullæ queruntur*] Adeóque maximus luctus, maximi enim doloris ſignum eſt ſilentium.

a *Dulcè*] Et verò etiam ſua in cantu lugubri ſuavitas.

Sola virum [b] non ulta piè mœſtiſſima [c] mater
[d] Concinit [e] Iſmarium [f] Daulias ales [g] Ityn.
[h] Ales Ityn, Sappho deſertos cantat amores.
[i] Hactenus; ut [k] mediâ cætera nocte ſilent.
Eſt nitidus, vitroque magìs perlucidus omni,
Fons ſacer; hunc multi numen habere putant.
Quem ſupra ramos expandit aquatica [l] lotos,
[m] Una nemus: tenero ceſpite terra viret.
Hîc ego cùm laſſos poſuiſſem fletibus artus,
Conſtitit ante oculos [n] Naïas una meos.
Conſtitit, & dixit, *Quoniam [o] non ignibus æquis*
Ureris, [p] Ambracias terra [q] petenda tibi.
[r] Phœbus ab excelſo, quantùm patet, aſpicit æquor:
[s] Actiacum populi [t] Leucadiumque vocant.

INTERPRETATIO.

Sola avis Daulias mater triſtiſſima impiè ulta maritum, cantat Ityn Thracium. Avis celebrat Ityn, Sappho amores deſtitutos. Hactenus, reliqua tacent ut mediâ nocte. Fons eſt ſacer limpidus, ſplendidior omni vitro; multi arbitrantur hunc habere Deum. Supra quem lotos aquatica, quæ ſola ſylvam efficit, porrigit ramos. Humus vireſcit molli ceſpite. Cùm ego huc miſiſſem membra defeſſa luctibus, Naïas una adſtitit ante vultus meos. Adſtitit, & dixit, Quandoquidem non inflammata es ignibus mitibus, tellus Ambracias tibi eſt adeunda. Phœbus ſpectat, è ſublimi, mare, quantùm porrigitur. Populi appellant Actiacum & Leucadium.

NOTÆ.

b *Non piè*] Quia in eo ulciſcendo filium Ityn patri epulandum appoſuit. Quâ de re poſtea in Metamorph.

c *Mater*] Progne eſt, Terei uxor, cujus fabulam vide in Metamorph. Philomelam verò ſororem in luſciniam mutatam fuiſſe trita eſt fabula; ſed hîc cum quibuſdam aliis facit Ovid. qui Prognen dicit.

d *Concinit*] *Filii fata queritur.*

e *Iſmarium*] *Thracium*; ab Iſmaro monte Thraciæ. Pater enim Tereus rex fuit Thraciæ.

f *Daulias ales*] Luſcinia avis, in quam mutata fingitur Progne. Quanquam, ut dixi, plerique, ipſe etiam alibi poëta noſter Philomelam in luſciniam, Prognen in hirundinem mutatam eſſe dicit. Vocatur verò Daulias à Dauliâ Phocidis urbe, ubi etiam Tereum imperium tenuiſſe ſcribit Thucydides.

g *Ityn*] Fuit Itys Terei ex Progne filius, quem ipſa, quòd Philomelæ ſorori vim intuliſſet, patri comedendum appoſuit.

h *Ales*] *Progne* in luſciniam mutata.

i *Hactenus*] Dixerat, *nullæ querentur aves*; deinde tamen querelarum & luctûs conſortem ſibi fecerat Prognen, ſeu luſciniam; nunc omnino præter ſuam & luſciniæ vocem, aliam nullam in ſylvâ audiri negat.

k *Mediâ*] Quo tempore omnia ſilent & quieſcunt.

l *Lotos*] Arbor eſt in Africâ, cujus fructu qui veſcuntur, lotophagi dicti ſunt. Tantæ autem dicitur eſſe fructus ille ſuavitatis, ut vix illinc abduci poſſint, qui eum ſemel guſtaverunt: patriæque oblivionem inducat.

m *Una nemus*] Appoſitio. Dicit unam arborem, ramorum ſuorum veſtitate, nemus efficere.

n *Naïas*] Sunt Naïdes fontium Nymphæ.

o *Non æquis*] Omnino, ſiquidem à Phaone relicta eſſet.

p *Ambracias*] Alii habent *Ambracia*. Acarnaniam intellige, ad Ambracium ſinum poſitam; in quâ urbs fuit Actium, quæ templum Apollini ſeu Phœbo ſacrum habuit.

q *Petenda*] Quamobrem dicitur poſtea.

r *Phœbus*] *Templum ilii dicatum.*

s *Actiacum*] Ab Actio oppido.

t *Leucadiumque*] A Leùcade nunc vicinæ inſula; quam olim Acarnaniæ adhæſiſſe, unamque ſimul cum illâ peninſulam ſeu Cherſoneſum feciſſe ſcripſit Strabo.

Hinc

Hinc ſe [u] *Deucalion Pyrrhæ ſuccenſus amore*
Miſit, & illæſo corpore preſſit aquas.
Nec mora: [x] *verſus amor* [y] * *tetigit* [z] *lentiſſima Pyrrhæ*
Pectora: Deucalion [a] *igne levatus erat.*
[b] *Hanc legem locus ille tenet, pete protinus altam*
Leucada; nec ſaxo [c] *deſiluiſſe time.*
Ut monuit, cum voce [d] abiît: ego frigida ſurgo;
Nec gravidæ lacrymas continuêre genæ.
Ibimus, ô Nymphæ, monſtrataque ſaxa petemus.
Sit procul inſano victus amore [e] timor.
[f] Quicquid erit, meliùs quàm nunc erit: [g] aura ſubito:
Et mea [h] non magnum corpora pondus habent.
Tu quoque, mollis Amor, [i] pennas ſuppone cadenti:
Ne ſim Leucadiæ mortua [k] crimen aquæ.
[l] Inde [m] chelyn Phœbo, [n] communia munera [o] ponam:
Et ſub eâ verſus unus & alter erunt.

INTERPRETATIO.

Deucalion flagrans amore Pyrrhæ ſe hinc præcipitem dedit, & impulit aquas corpore inoffenſo. Et ſtatim, amor mutatus movit frigidiſſimum cor Pyrhæ; Deucalion erat ſanatus ardore. Ille locus habet hanc conditionem, adi ſublimen Leucada ſine morâ, nec reformida te miſiſſe ex ſcopulo. *Poſtquam hortata eſt, exceſſit cum voce; ego frigida eriger: nec palpebræ turgidæ cobibuerunt lacrymas. Proficiſcemur, ô Nymphæ, & adibimus ſcopulos indicatos. Metus recedat ſuperatus amore furioſo. Quicquid erit, erit jucundiùs quàm nunc: aura ſubito: & mea corpora nòn ſunt multùm gravia. Tu etiam, tener Cupido, ſubmitte pennas ruenti: ne defuncta ſim probrum aquæ Leucadiæ. Inde appendam Phœbo citharam, munera communia: & verſus unus & alter inſcribentur ſub eâ.*

NOTÆ.

u *Deucalion*] Promethei fuit filius; à quo & Pyrrhâ uxore poſt diluvium reparatum dicitur genus humanum.

x *Verſus*] *Mutatus*: a Deucalione in Pyrrham converſus.

y *Tetigit*] *Ad amandum impulit.*

* *Tetigit lentiſſima Pyrrhæ*] Naugerius habet, *fugit lentiſſima merſi.*

z *Lentiſſima*] *Tardè ad amorem inclinantia, non amantia.* Convitium eſt amatorium.

a *Igne*] *Amore.*

b *Hanc legem*] Ut qui ex illâ petrâ in mare ſeſe immitteret, amoris flammâ levaretur.

c *Deſiluiſſe*] *In mare te dediſſe.*

d *Abiît*] *Naïas*, ſcil.

e *Timor*] Se de ſaxo dejiciendi.

f *Quicquid erit*] Mortem ſibi non vult ominari: ſed eam tamen præſenti calamitate minùs moleſtam dicit.

g *Aura ſubito*] Jam, quaſi ſeſe in mare mittere vellet, auram, quæ corpus ſuſtineat, appellat, ut ſubeat.

h *Non magnum*] *Adeòque me facilè poteris ſuſtinere.*

i *Pennas*] Mos fuit, ut in Apollinis Actiaci ſacrificio, ſontem aliquem ex ſpeculâ dejicerent, avertendæ numinis iræ gratiâ; quem tamen pennis inſtruebant, multiſque naviculis excipere conabantur, ut poſtea ſervatum extra patrios fines mitterent. Ad illud jam alludit Sappho.

k *Crimen*] Id eſt, invidiæ & infamiæ cauſa.

l *Inde*] *Poſtquam ex aquâ prodiêrim.*

m *Chelyn*] Per teſtudinem, ſeu Græcorum Chelyn, citharam intellige, ex teſtudine animali primo à Mercurio fabricatam.

n *Communia*] Fuit verò cithara, quam ſuam facit Sappho, quòd verſus lyricos ad eam cantandos componeret, etiam Apollinis ejus inventoris proprium geſtamen.

o *Ponam*] *Appendam; ſacra faciam.*

p *Grata*

[p] *Grata lyram poſui tibi, Phœbe, poëtria Sappho:*
Convenit illa mihi, convenit illa tibi.
[q] Cur tamen Actiacas miſeram me mittis ad oras,
Cùm profugum poſſis ipſe referre pedem?
Tu mihi Leucadiâ potes eſſe ſalubrior undâ;
Et formâ & meritis tu mihi Phœbus eris.
An potes, ô ſcopulis undâque ferocior illâ,
Si moriar, [r] titulum mortis habere meæ?
At quantò meliùs jungi mea pectora tecum,
Quàm poterant ſaxis præcipitanda dari!
[s] Hæc ſunt illa, Phaon, quæ tu laudare ſolebas;
Viſaque ſunt toties ingenioſa tibi.
Nunc vellem [t] facunda forent: [u] dolor artibus obſtat;
Ingeniumque meis [x] ſubſtitit omne malis.
Non mihi [y] reſpondent veteres in carmina vires:
[z] Plectra dolore tacent: muta dolore lyra eſt.
[a] Leſbides [b] æquoreæ, nupturaque nuptaque proles;
Leſbides, [c] Æoliâ nomina [d] dicta lyrâ.

INTERPRETATIO.

Sappho vates memor tibi ſuſpendi lyram, Phœbe: illa mihi apta eſt, illa tibi apta eſt. *Cur tamen me ablegas in littora Actiaca, cùm ipſe poſſis retroagere pedem exulem? Tu mihi plùs potes eſſe ſalutaris quàm aqua Leucadia: tu eris mihi Phœbus & pulchritudine & beneficiis. An potes, ô ſævior ſaxis & aquâ illâ, dici cauſa meæ mortis, ſi peream? At quantò meliùs mea pectora poterant copulari tecum, quàm tradi dejicienda ex ſcopulis? Hæc ſunt illa, Phaon, quæ tu conſueveras probare; & ſunt viſa tibi toties ſolertia. Nunc vellem diſerta eſſent: mœror officit ingenio; & omne acumen obtuſum meis malis. Antiquæ vires non mihi ſufficiunt in carmina. Plectra ſilent luctu: lyra muta eſt luctu. Leſbides marinæ, progenies nuptura & nupta; Leſbides, nomina celebrata lyrâ Æoliâ.*

NOTÆ.

p *Grata*] *Quòd tuo nomine ſim ſervata, grato animo recolens.*

q *Cur tamen*] Jam Phaonem Sappho alloquitur.

r *Titulum*] *Adeòque mortis meæ cauſa eſſe.*

s *Hæc*] *Carmina.*

t *Facunda*] Ut reditum perſuaderent.

u *Dolor*] Dolorem dicit non ſinere ut artificioſa pangat carmina.

x *Subſtitit*] Verè equidem neceſſitatem omnium inventorum matrem eſſe dicunt: at certè non omnis neceſſitas eſt inventrix. Neceſſitati ſua eſt lex etiam & neceſſitas, ne certas quaſdam metas tranſgrediatur, quas ultra adeò non acuit ingenium, ut contra illud retundat atque hebetet.

y *Reſpondent*] *Non mihi præſtò ſunt.* Elegantiſſimè verò hîc illa eſt vox poſita.

z *Plectra*] Plectrum inſtrumentum eſt, quo chordæ fideſve pulſantur.

a *Leſbides*] Quas docuit & amavit puellas Sappho compellat. Hujus verò vocis repetitione non modò uſus eſt Ovidius majoris affectûs declarandi, ſed etiam Sapphûs, cui hæc figura fuit familiaris, imitandi cauſâ.

b *Æquoreæ*] Quia inſulares.

c *Æoliâ*] Id eſt, *Lyra Sapphûs Æolia, ſeu Leſbiæ:* fuit enim Leſbos Æoliæ, Aſiæ minoris regiunculæ, imò Æolicarum fermè urbium metropolis, ut ſcribit Strabo: unde & Æolicam linguam originem ſortitam eſſe auctor eſt Dionyſius.

d *Dicta*] *Calebrata.*

Leſbides,

Leſbides, [e] infamem quæ me feciſtis amatæ;
[f] Deſinite ad citharas turba venire meas.
[g] Abſtulit omne Phaon, quod vobis antè placebat
(Me miſeram! dixi quàm modò penè, meus!)
[h] Efficite ut redeat: vates quoque veſtra redibit.
Ingenio vires ille dat, ille rapit.
[i] Ecquid ego precibus? [k] pectuſne agreſte movetur?
An [l] riget? & [m] Zephyri verba [n] caduca [o] ferunt?
[p] Qui mea verba ferunt, vellem tua vela referrent.
[q] Hoc te, ſi ſaperes, lente decebat opus.
Sive [r] redis, puppique tuæ [s] votiva parantur
Munera; quid laceras pectora noſtra morâ?
Solve ratem: Venus [t] orta mari, [u] mare præſtet eunti.
Aura dabit curſum; tu modò ſolve ratem.
Ipſe gubernabit reſidens in puppe Cupido:
Ipſe dabit tenerâ vela [x] legetque manu.
Sive juvat longè fugiſſe [y] Pelaſgida Sappho;
(Non [z] tamen invenies, cur ego digna fugâ.

INTERPRETATIO.

Leſbides dilectæ, quæ me præſtitiſtis infamem, omittite accedere turba ad meas lyras. Phaon (Me infelicem! quàm propemodum modò dixi, meus!) avexit omne quod vobis antea arridebat. Perficite ut revertatur, vates quoque veſtra revertetur. Ille præbet vires ingenio, ille aufert. Ecquid promoveo precibus? Anne cor durum tangitur? An obfirmatur? & Zephyri rapiunt verba inania? Optarem ut qui abripiunt mea verba, reducerent tua vela. Hoc opus, ſi ſaperes, tarde te decebat. Sex reverti cogitas, & dona votiva apparentur tuæ navi! quamobrem mactas noſtra pectora cunctatione! Tolle ancheras: Venus procreata mari, præbeat mare venienti. Ventus præſtabit reditus; tu tantùm tolle ancheras. Ipſe Cupido ſedens in puppi reget: ipſe pandet & colliget vela molli manu. Sive places longè effugiſſe Sappho Pelaſgida; non tamen comperies, quamobrem ego digna fugâ.

NOTÆ.

e *Infamem quæ*] Concubinas intelligit.

f *Deſinite*] Quamobrem dicit verſu ſequenti.

g *Abſtulit*] Scilicet neque verſus facere, neque eos lyræ ſociare, abſente Phaone ſuo, amabat.

h *Efficite*] Puellas eaſdem quas modò appellat.

i *Ecquid ego*] Scripti plerique *Hæc quid ego*, vel *Ecquid ego*; unus *Hæc ego quid?* Heinſius legit *Sed quid ego hæc?* prout ſæpe noſter aliique locuti ſunt. Quæ quidem lectio mihi placeret.

k *Pectus*] Phaonis, ſcil.

l *Riget*] *Duritiem ſuam ſervat.*

m *Zephyri*] *Venti.* Spirat verò Zephyrus ab occaſu æquinoctiali.

n *Caduca*] *Mea*, ſcil. *quæ Phaonis animum non poſſint mollire.*

o *Ferunt*] *Inutilia ſunt.*

p *Qui mea*] Non fruſtrà ferunt vela, qui venti fruſtà ferunt verba.

q *Hoc opus*] Reditus.

r *Redis*] *De reditu cogitas.*

s *Votiva*] *Quæ navi ſalvâ, teque reduce perſolvantur.*

t *Orta mari*] Ex ejus ſpumâ formatam voluerunt poëtæ.

u *Mare*] Alii habent, *mare præſtet amanti*; quod Heinſio placuit; non mihi.

x *Leget*] *Contrahet.*

y *Pelaſgida*] *Græcam, Leſbamque:* per univerſam enim Græciam vagos erràſſe Pelaſgos, nomenque ſuum plurimis dediſſe auctor eſt Strabo, Heſiodum, Homerumque ſecutus.

z *Non tamen*] Parentheſim, quam hinc deturbaverat Heinſius, huc revocandum judicavi.

[a] O ſaltem miſeræ crudelis epiſtola dicat:
Ut mihi [b] Leucadiæ fata petantur aquæ.

INTERPRETATIO.

O ſaltem epiſtola dura dicat miſeræ: ut fata mihi quærantur aquæ Leucadiæ.

NOTÆ.

a *O ſaltem*] Alii *hoc ſaltem*, eodem propè ſenſu: ſed illud ex ſcriptis, cl. Heinſii teſtimonio, proculdubio eſt præferendum. Poſtremum verò hoc diſtichon, quod attinet, vix eſt ut pro legitimo agnoſcat idem Heinſius: nec ſatìs aſſequi, quid ſibi velit, fatetur. Cur ita crediderit vir clariſſimus certè non video: imo, abſque hoc diſticho epiſtolæ clauſulam ſuam deeſſe, mihi quidem videtur. Senſus profectò apertus eſt, *Si*, inquit, *velis longè à me fugere, moneas ſaltem, huc huic malo remedium in aquis Leucadiis quæram.*

b *Leucadiæ fata*] Id eſt, *Quæ per eas aquas abſolvuntur.* In eas verò ſe immiſiſſe Sappho auctor eſt Strabo: quod quidem mihi loco eſt fabulæ.

EPISTOLA XVI.

ARGUMENTUM.

Paris, qui alio nomine Alexander dictus eſt, ob Helenam ſibi à Venere promiſſam, navigat Lacedæmona: ubi à Menelao honorificè acceptus eſt. Menelaüs, ad procurandum ab Atreo relictam hæreditatem, in Cretam proficiſcitur: atque interea, dum alias res agit, Helenam ſuam committit Paridi, ſerióque bonum hunc illi hoſpitem commendat. Paris amator, hanc oblatam ſibi opportunitatem minimè negligendam ratus, omnibus modis Helenam ſolicitat, eidemque hâc epiſtolâ artificiosè amoris ſui æſtum ſignificat, ab omnibus modis ſeſe commendans virtutibus, quibus laudari amatores ſolent. Et, quia muliebrem eſſe ſexum fragilem noverat, formæque gloriâ duci, nihil prætermittit Paris, quo conciliare ſibi Helenæ animum poſſit, maritumque in contemptum ejus adducit. Suadet ergo fugam, quam facilè tueri ſe Trojanis viribus poſſe confirmat.

PARIS HELENÆ.

HANC tibi [a] Priamides mitto, [b] Ledæa, ſalutem;
Quæ tribui ſolâ te mihi dante poteſt.
[c] Eloquar? an [d] flammæ non eſt opus indice notæ;
Et plus, quàm vellem, jam meus [e] extat amor?

INTERPRETATIO.

Ego *Priamides mitto tibi, ô filia Ledæ, hanc ſalutem, quæ poteſt mihi advenire te ſola prebente. Dicamne? An non eſt opus indice flammæ cognitæ, & amor jam plùs apparet quàm cuperem?*

NOTÆ.

a *Priamides*] *Filius Priami.*

b *Ledæa*] *Helena*, filia Ledæ.

c *Eloquar*] *Anne opus eſt verbis tibi amorem meum patefacere?* Deliberatione verò utitur, ut paulatim, utpote in turpi cauſâ, ſubdola obrepat oratio.

d *Flammæ*] *Amori jam tibi cognito.*

e *Extat*] *Apertus, cognitus eſt.*

Ille

Ille quidem malim lateat; dum tempora dentur
  Lætitiæ miſtos [f] non habitura metus.
Sed malè diſſimulo: quis enim celaverit [g] ignem,
  Lumine qui ſemper proditur ipſe ſuo?
Si tamen expectas, vocem quoque [h] rebus ut addam;
  [i] Uror: habes animi nuncia verba mei.
Parce, precor, [k] faſſo, nec vultu cætera [l] duro
  Perlege, ſed formæ [m] conveniente tuæ.
[n] Jamdudum gratum eſt, quòd epiſtola noſtra [o] recepta
  Spem facit, [p] hoc recipi me quoque poſſe modo.
[q] Quæ rata ſint, nec [r] te fruſtrà promiſerit, opto,
  [s] Hoc mihi quæ ſuaſit [t] mater Amoris iter.
Namque ego divino monitu, [u] ne neſcia pecces,
  Advehor: & cœpto non leve numen adeſt.

INTERPRETATIO.

Malim equidem ille tegatur, donec tempora concedantur non habitura timores conjunctos gaudio. Sed malè fingo: quis enim occultaverit ignem, qui ipſe ſemper detegetur ſplendore ſuo? Si tamen cupis ut verba quoque rebus adjiciam, ardeo: habes voces indices meæ mentis. Ignoſce, quæſo, confitenti; nec perlege reliqua vultu ſevero ſed digno tuæ pulchritudinis. Jamdudum juvat, quòd litera noſtra accepta ſpem fovet, me quoque poſſe accipe hoc modo. Quæ certa ſint percupio, nec mater Cupidinis quæ me ad hoc iter compulit, te incaſſùm pollicita ſit. Namque, ne ignorans impingas, ego advento hortatu divino, & numen non parvum favet auſibus.

NOTÆ.

f *Non habitura*] *Poſtquam cognovero me tibi non eſſe ingràtum, teque uno & eodem amore teneri: ſi modò tanta me manet delectatio.*

g *Ignem*] Egregia amoris cum igne comparatio.

h *Rebus*] *Quibus ſatìs ſupérque amorem meum prodidi.*

i *Uror*] *Amore ardeo.*

k *Faſſo*] *Mihi qui confeſſus ſum amorem meum.*

l *Duro*] *Difficili; irato, infenſo.*

m *Conveniente*] *Leni, facili.*

n *Jamdudum*] Gall. *Il y a long tems.* Angl. *Long ago.* Temporis habet rationem hæc vocula: at nonnunquam rerum de quibus agitur connexum, & conſequentiæ neceſſitatem notat, Quæ vis vocis & ſignificatio meliùs ſentitur quàm exprimitur. Locus eſt in Terentii Eunucho, ex quo maximè quid ego velim cognoſci poſſit. Ibi, de meretriculâ, ſic ad Thraſonem loquitur Gnatho,

Quando illud, quod tu das, expectat atque amat,
Jamdudum amat te: jam illi facilè ſit quod doleat.

Jamdudum in noſtro Ovidii loco ſic reſolvas, *Statim mihi & valde gratum fuit; mihique gratulatus ſum: jamque gratum eſt, quòd apertè & ſtatim gratum fuit.*

o *Recepta*] Metri causâ eâ voce uſus eſt: cujus loco dicimus *accepta.*

p *Hoc*] Quo epiſtola recepta.

q *Quæ*] *Ab Helenâ recipi*, ſcilicet; *lætum amoris exitum habere*, &c.

r *Te*] Helenam Paridi Venus promiſerat, cùm pro ſuâ pulchritudine judicium in monte Idâ tuliſſet.

s *Hoc*] *Quod tui videndæ & obtinendæ causâ in Græciam ſuſcepi.*

t *Mater amoris*] *Venus.*

u *Ne neſcia pecces*] Sic intellige: *Ne pecces, ſi neſciveris me divino inſtinctu, quidquid in hâc re conor, incipere.*

Præmia

Præmia magna quidem, [x] ſed non indebita, poſco,
Pollicita eſt thalamo te [y] Cytherea meo.
Hâc duce [z] Sigæo [a] dubias à littore [b] feci
Longa [c] Phereclêâ per freta puppe vias.
Illa dedit faciles auras, ventoſque ſecundos.
In mare nimirum jus habet orta mari.
[d] Perſtet: &, ut pelagi, ſic [e] pectoris adjuvet æſtum:
[f] Deferat in portus & mea [g] vota ſuos.
[h] Attulimus flammas, non hîc invenimus, illas.
Hæ mihi tam longæ cauſa fuêre viæ.
Nam neque triſtis [i] hyems, neque nos huc appulit error:
[k] Tænaris eſt claſſi terra [l] petita meæ.
[m] Nec me crede fretum merces portante carinâ
Findere: [n] quas habeo, Dî tueantur, opes.
Nec venio Graias veluti ſpectator ad urbes.
Oppida ſunt regni divitiora mei.
Te peto; quam lecto pepigit Venus [o] aurea noſtro.
Te priùs optavi, quàm mihi nota fores.

INTERPRETATIO.

Peto equidem magnam mercedem, ſed non indebitam. Cytherea promiſit te cubiculo meo. Hâc duce iter feci incertum ab orâ Sigæâ, per vaſta maria navi Phereclêâ. Illa præbuit auras lenes, & ventos faventes. Scilicet mari procreata habet poteſtatem in mare. Permaneat: & ſic mulceat impetum cordis, ut mulſit impetum *maris: & perducat in portus ſuos mea optata. Advexinus illos ignes, non hîc reperimus. Illi fuerunt mihi cauſa tam prolixi itineris. Nam neque ſæva tempeſtas, neque error nos huc applicuit. Tellus Tænaris eſt quæſita meæ claſſi. Nec arbitrare me ſulcare maria navi ferente mercimonia: Dii ſervent divitias, quas poſſideo. Nec advehor tanquam ſpectator ad urbes Græcas: urbes mei regni ſunt ſplendidiores. Te quæro; quam formoſa Venus pollicita eſt noſtro toro. Te antè expetivi, quàm mihi eſſes cognita.*

NOTÆ.

x *Non indebita*] Quia à Venere promiſſa, quo tempore maxima in ejus gratiam, à Junone & Minervâ, Paris contempſit.

y *Cytherea*] *Venus*, à Cytheris inſulâ inter Cretam & Peloponneſum, quò primùm è mari emergens appuliſſe dicitur, ita dicta.

z *Sigæo*] *Trojano*, à Sigæo promontorio.

a *Dubias*] Scilicet in mari via non eſt trita.

b *Feci*] *Dubiam à Trojâ in Græciam navigationem ſuſcepi.*

c *Phereclêâ*] Eo nomine, à Phereclo fabricatore appellata eſt navis, quæ Alexandrum vexit, quod ex Homero liquet.

d *Perſtet*] *Ut mihi hactenus, ita porrò faveat Venus.*

e *Pectoris æſtum*] *Amorem.*

f *Deferat*] *Ad optatum exitum vota mea perducat.*

g *Vota*] Quæ erant ut Helenâ potiretur.

h *Attulimus*] Se dicit, antè viſam Helenam, Trojæ ejus amore arſiſſe.

i *Hyems*] *Tempeſtas.* Ita & loquitur Horatius, itemque Virgilius.

k *Tænaris*] *Laconia*; à Tenaro promontorio.

l *Petita*] Id eſt, *Deditâ operâ, propter te in hanc regionem iter direxi.*

m *Nec me*] *Neque etiam credas me, faciendæ mercaturæ causâ, per maria currere.*

n *Quas habeo*] Quaſi dicat, *Nil mihi eſt opus, ut fiam dives, maris pericula ſubire: jam ſunt ampliſſimæ, ſi modo Dii ſervaverint, opes paratæ.*

o *Aurea*] *Formoſa, magnifica, munifica,* &c.

Antè tuos animo vidi, quàm [p] lumine, vultus:
Prima fuit vultûs nuncia fama tui.
[[q] Nec tamen eſt mirum, [r] ſi, ſicut oporteat, arcu
Miſſilibus telis eminus, ictus amo.
Sic placuit fatis: quæ ne [s] convellere tentes,
[t] Accipe cum verâ dicta relata fide.
Matris adhuc utero, partu remorante, tenebar;
Jam gravidus juſto pondere venter erat.
Illa ſibi ingentem viſa eſt ſub imagine ſomni
Flammiferam pleno reddere ventre facem.
Territa conſurgit; metuendaque [u] noctis [x] opacæ
Viſa ſeni Priamo, [y] vatibus ille, refert.
Arſuram [z] Paridis vates canit Ilion [a] igni.
[b] Pectoris, ut nunc eſt, fax fuit illa mei.
[c] Forma vigorque animi, quamvis de plebe videbar,
Indicium [d] tectæ nobilitatis erant.

INTERPRETATIO.

Intuitus ſum priùs tuam faciem mente, quàm oculis; fama fuit prima nuncia tuæ formæ. Nec tamen eſt mirum, ſi, ut par eſt, ſagittis procul arcu emiſſis, vulneratus amo. Sic fata voluerunt; quæ ne ſtudeas infringere, accipe verba prolata cum certâ fide. Eram adhuc in matris utero, partu cunctante; jam venter tumeſcebat juſto onere. Illa viſa eſt ſibi ſub ſpecie ſomni emittere utero gravido tædam maximam inflammatam. Tremefacta erigitur, & narrat Priamo ſeni ſomnia reformidanda noctis obſcuræ, ille enarrat aruſpicibus. Aruſpex reſpondet, Trojam flagraturam flammâ Paridis Illa fuit fax pectoris mei, ut nunc eſt, Species, & vis animi, quamvis videbar de plebe, erant ſignum nobilitatis abſconditæ.

NOTÆ.

p *Lumine*] *Oculis.*

q *Nec tamen*] Ab hoc verſu 39 ad 143, ex omnibus ſcriptis codicibus centum & quatuor verſus abſunt, quos tanquam nothos non immeritò, neque hâc unâ cauſâ rejiciendos, plerique rejecerunt. Quamobrem camulo, diſcriminis cauſâ, inciuſimus.

r *Si, ſicut oporteat, arcu*] Hæc ſana non eſſe, putat clariſſ. Heinſius; legitque *ſicut oportuit actum.* Nihil mutavero. Senſus verò eſt, nihil mirum eſſe, ſi Cupidinis arcu & telis, eminus, ſicuti miſſilibus oporteat ictus, amet.

s *Convellere*] *Irrita facere.*

t *Accipe*] Id eſt, *Audi quæ mihi dicta ſunt, tibique cum verâ fide refero.* Digreſſio eſt, quâ cauſam & amoris ſui originem eſt expoſiturus.

u *Noctis*] Id eſt, *Quæ per noctem in ſomnis viderat.*

x *Opacæ*] *Obſcuræ.*

y *Vatibus*] Ut ſomnii ſenſum ſcrutarentur, illudque interpretarentur.

z *Paridis*] Prolepſis eſt; nondum enim nomen illud habebat, qui ne quidem natus erat.

a *Igni*] Quem patriæ ex ſuo amore, bello ideo iter Græcos Trojanoſque concitato, intulit.

b *Pectoris*] Id eſt, *Amorem, quo uror, fax illa ſignificabat.* Vatum conjectionem invertit, ut de amore ſuo tantùm facem illam interpretetur.

c *Forma vigorque*] Hic diſtichon poſt hujus epiſtolæ verſum nonageſimum, rejicit clar. Heinſius. Quàm meritò hoc loco alienum dixerit, nullus, credo, non videbit.

d *Tectæ*] *Sub paſtoris habitu latentis.*

Eſt

Eſt locus in mediæ numeroſis vallibus [e] Idæ
[f] Devius, & piceis ilicibuſque frequens:
Qui nec ovis placidæ, nec amantis ſaxa capellæ,
Nec patulo tardæ carpitur ore bovis.
Hinc ego [g] Dardaniæ muros excelſaque tecta,
Et freta proſpiciens, arbore nixus eram.
Ecce pedum pulſu viſa eſt mihi terra moveri.
Vera loquar, [h] veri vix habitura fidem.
Conſtitit ante oculos, actus velocibus alis,
Atlantis magni [i] Pleïoneſque [k] nepos.
Fas vidiſſe fuit; fas ſit mihi viſa referre:
Inque Dei digitis [l] aurea virga fuit.
Treſque ſimul Divæ, Venus, & cum Pallade Juno
Graminibus teneros impoſuêre pedes.
Obſtupui; geliduſque comas erexerat horror.
Cùm mihi, *Pone metum*, nuncius [m] ales ait.
[n] *Arbiter es formæ: certamina* [o] *ſiſte Dearum*;
[p] *Vincere quæ formâ digna ſit una* [q] *duas.*
Neve recuſarem, [r] verbis Jovis imperat: & ſe
Protinus ætheriâ tollit in aſtra viâ

INTERPRETATIO.

Eſt locus devius in vallibus frondoſis mediæ Idæ, & conſitus piceis & ilicibus, qui neque tondetur ore mitis ovis, nec capræ ſectantis rupes, nec patulo ore *lentæ vaccæ. Ego hinc proſpectans mœnia, & domus ſublimes Trojæ, & maria, fultus eram arbore. Ecce tellus viſa eſt mihi agitari ictu pedum: dicam vera, vix conſecutura fidem veri.*
Nepos magni Atlantis & Pleiones impulſus alis celeribus ſubſtitit ante oculos. Fas mihi fuit ſpectâſſe; fas ſit ſpectata enarrare: & baculus aureus fuit in manibus Dei. Et tres Deæ ſimul, Venus, & Juno cum Pallade herbis immiſerunt molles pedes. Dirigui, & horror frigidus arrexerat capillos. Cùm alatus nuncius mihi dixit, Depone timorem. Judex es pulchritudinis: finem impone litibus Dearum; ut ſit digna ſuperare duas pulchritudine. *Et nec abnuerem, jubet nomine Jovis, & ſtatim evehitur in cælum viâ ætheriâ.*

NOTÆ.

e *Idæ*] Ida, mons fuit Phrygiæ, in quo Paris educatus fuit.

f *Devius*] *Ad omni viâ tritâ remotus.*

g *Dardaniæ*] Impropriè pro Trojâ urbe, regionem poſuit.

h *Veri*] Hanc vocem pro *vero*, ut *verum* fortè ſine neceſſitate ſuppoſuit Heinſius.

i *Pleïoneſque*] Fuit Pleïone Nympha Oceani & Tethyos filia, uxor Atlantis, Maïæ mater, ex quâ Maïâ Jupiter Mercurium ſuſcepit.

k *Nepos*] *Mercurius*, ut pater ex proximè præcedente notâ.

l *Aurea virga*] *Caducum*, Mercurii geſtamen, Gall. *Son caducée.* Angl. Mercury's *wand.*

m *Ales*] Mercurius, talariis inſtructus; itemque galero, & virgâ pariter alatis.

n *Arbiter*] Paridis de triûm Dearum formâ, ut pulchriori Diſcordiæ pomum traderetur, judicium notius eſt, quàm ut opus ſit prolixam eâ de re fabulam huc tranſcribere.

o *Siſte*] Paridis judicio ſtandum ſtatuerat Jupiter.

p *Vincere*] *Pronuncia* ſupple.

q *Duas*] *Deas* ſcil.

r *Verbis*] *Mercurius Jovis nomine imperat, ut dicerem utra Dearum eſſet pulchrior.*

Mens

Mens mea convaluit, ſubitóque [s] audacia venit:
Nec timui vultu [t] quamque notare meo.
[u] Vincere erant omnes dignæ: judexque verebar
Non omnes [x] cauſam vincere poſſe ſuam.
Sed tamen ex illis jam tunc magis una placebat:
Hanc eſſe [y] ut ſcires, unde movetur amor.
Tantaque [*] vincendi cura eſt; ingentibus ardent
Judicium donis [z] ſollicitare meum.
Regna [a] Jovis conjux, virtutem [b] filia [c] jactat.
Ipſe [d] potens dubito, [e] fortis an, eſſe velim.
Dulcè Venus [f] riſit, *Nec te, Pari, munera tangant;*
Utraque ſuſpenſi [g] *plena timoris,* ait.
[h] *Nos dabimus quod ames: & pulchræ* [i] *filia Ledæ*
[k] *Ibit in amplexus pulchrior ipſa, tuos.*
Dixit; & [l] ex æquo donis formâque probatâ,
Victorem cœlo retulit illa pedem.

INTERPRETATIO.

Animus meus confirmatus eſt, & derepente confidentia orta eſt: nec expavi unamquamque ſpectare oculis meis. Omnes merebantur ſuperare, & arbiter pavebam non omnes poſſe tenere ſuam cauſam. Sed tamen una ex illis jam tunc magis placebat; ut cognoſceres hanc eſſe, à quâ amor ingeneratur. Et tantum eſt deſiderium ſuperandi; flagrant corrumpere meum judicium præmiis maximis. Uxor Jovis prædicat regna, filia virtutem. Ipſe neſcio cupiamne eſſe opulentus, an virtute præditus. Venus ſuaviter ariſit, Nec te, *inquit,* moveant dona, Pari; utramque ſunt plena metûs ſolliciti. Nos exhibebimus quod diligas; & filia formoſæ Ledæ, ipſa formoſior, veniet in complexus tuos. *Dixit; & illa, muneribus, & pulchritudine pariter approbatâ, retulit pedem victorem cœlo.*

NOTÆ.

s *Audacia*] Ut Dearum litem cognoſceret, deque eâ ſententiam ferret.

t *Quamque notare*] Nudas verò vidiſſe eas fingitur apud Lucianum.

u *Vincere*] Quia pulcherrima erat quælibet.

x *Cauſam*] *Vincere cauſam* Latinum non eſſe annotavit Heinſius; quanquam *tenere cauſam* bene dicatur.

y *Ut ſcires*] *Ut facilè eſſet ſcire.*

* *Vincendi cura eſt*] Dicit Deas maximè cupiviſſe ſingulas, ut pro ſuâ pulchritudine Paris judicaret.

z *Sollicitare*] Imò corrumpere.

a *Jovis conjux*] *Juno.*

b *Filia*] *Pallas ſeu Minerva.*

c *Jactat*] Quæ Paridi eſſet datura, ſi pro ſe judicaret, certatim oſtentabat Dearum quælibet.

d *Potens*] *Ex regnis à Junone promiſſis,* ſcilicet.

e *Fortis*] *Ex virtute quam Pallas offerebat.*

f *Riſit*] Appoſitè, & ex Veneris ingenio & more iſtud.

g *Plena*] Dicit Junonis & Palladis munera ea eſſe, quæ ſine aſſiduo metu non poſſint retineri.

h *Nos dabimus*] Egregiè verò Venus, quæ ſemper grata adveniens; mox tamen pectus totum curis, timoribus, & omni mœrore implet.

i *Filia Ledæ*] *Helena,* Jovis & Ledæ filia.

k *Ibit*] Id eſt, *Illam tibi tradam.*

l *Ex æquo donis*] Hujus loci ſenſus eſt, Paridem donis, Helenâ ſcilicet à Venere promiſſâ, contentum fuiſſe; eundemque Veneris pulchritudinem approbâſſe Junonique & Palladi prætuliſſe.

Interea (credo, [m] verſis ad proſpera fatis)
Regius agnoſcor per [n] rata ſigna puer.
Læta [o] domus nato [p] per tempora longa recepto;
Addit & ad feſtos [q] hunc quoque Troja diem.
Utque ego te cupio, ſic me cupière puellæ;
[r] Multarum votum ſola tenere potes.
Nec tantùm regum natæ petière ducumque:
Sed [s] Nymphis etiam curaque [t] amorque fui.
At mihi cunctarum ſubeunt faſtidia, poſtquam
Conjugii ſpes eſt, [u] Tyndari, facta tui.
Te vigilans oculis, animo tè nocte [x] videbam,
Lumina cùm placido victa ſopore jacent.
Quid facies præſens, quæ nondum viſa placebas?
Ardebam; quamvis hic procul [y] ignis erat.
Nec potui [z] debere mihi ſpem longiùs iſtam,
[a] Cæruleâ peteram quin [b] mea vota viâ.

INTERPRETATIO.

Interea (puto, fatis flexis ad lætiora) cognoſcor filius regis per indicia certa. Regia feſtiva, filio recuperato per producta tempora; Troja annumerat quoque & hunc diem feriatis. Et ut ego te expeto, ſic puellæ me expetiverunt; ſola potes frui optatis multarum. Nec ſolummodò filiæ Regum & Dynaſtarum me cupiverunt; ſed fui quoque cura & amor Nymphis. At contemptus omnium mentem occupavit, Tyndari, poſtquam ſpes eſt indulta tui connubii. Experrectus intuebar te oculis; te nocte intuebar mente, cùm oculi ſuperati jucundo ſomno jacent. Quid præſtabis præſens, quæ nondum aſpecta placebas? Flagrabam, quamvis hæc flamma longè erat. Nec potui diſtineri diutiùs ſpe iſtâ, quin quærerem mea deſideria viâ glaucâ.

NOTÆ.

m *Verſis*] Fata verò adverſa fuerant, cùm regiâ domo ejectus inter paſtores tenuiſſimâ fortunâ educaretur; atque adeò nunc verſa ſunt, cùm ad patris regiam reducitur.

n *Rata*] *Crepundia*, ſcil. *aliaque certa ſigna.*

o *Domus*] Priami regiam intellige.

p *Per*] Pro *poſt*.

q *Hunc*] Illum quo receptus fuit.

r *Multarum votum*] *Me*, ſcil.

s *Nymphis*] De Oenone ſuprà multa vidimus. Cæterùm ſua omnia egregiè, more amantium, extollit.

t *Amorque fui*] Poſt hunc verſum Palatinus & veteres editiones addunt,

Quas ſuper Oenonen facies mutarer in orbem.
Nec Priamo eſt ad te dignior ulla nurus.

Quos Ovidianos eſſe verſus non dubito. Sed prior eſt mendoſiſſimus, ac proinde uterque à nuperis editionibus juſſus exulare, ni fallor; idque peſſimo exemplo. Poſteriori legendum eſt *A te.* Noſter alibi.

A veneris facie non eſt prior ulla, tuâque. Heinſius.

u *Tyndari*] Helena, Tyndari filia, ut vulgò credebatur. Vocativi casûs.

x *Videbam*] *Videre credebam, aut fingebam.*

y *Ignis*] Helenam ſuum ignem vocat. Ita & Terentianus ille Parmeno ad dominum de Thaïde meretriculâ, *Accede ad ignem hunc.*

z *Debere ſpem iſtam longiùs*] Id eſt, *Spem mei amoris longiùs differre.*

a *Cæruleâ*] *Per mare cæruleum.*

b *Mea vota*] *Te Helenam, quam mihi exoptabam.*

Troïa

Troïa cæduntur Phrygiâ pineta ſecuri,
  Quæque erat æquoreis utilis arbor aquis:
Ardua proceris ſpoliantur [c] Gargara ſylvis;
  Innumeraſque mihi longa dat Ida trabes.
Fundatura citas flectuntur robora naves:
  Texitur & coſtis [d] panda carina ſuis.
Addimus [e] antennas, & vela ſequentia malos:
  Accipit & pictos puppis [f] adunca [g] Deos.
Quâ tamen ipſe vehor, comitata Cupidine parvo,
  [h] Sponſor conjugii ſtat Dea picta ſui.
Impoſita eſt factæ poſtquam manus ultima claſſi:
  Protinus [i] Ægæis ire [k] lubebat aquis.
Et [l] pater & [m] genetrix inhibent mea vota rogando;
  Propoſitumque piâ voce morantur iter.
Et ſoror [n] effuſis, ut erat, [o] Caſſandra capillis,
  Cùm [p] vellent noſtræ jam dare vela rates;
Quò ruis? exclamat: *referes* [q] *incendia tecum;*
  Quanta per has neſcis flamma petatur [r] *aquas.*
Vera fuit vates; dictos invenimus ignes:
  Et ferus in molli pectore flagrat [s] amor.

INTERPRETATIO.

Pineta Trojana abſcinduntur ſecuri Phrygiâ, & arbor quæ erat apta aquis marinis: Gargara excelſa viduantur excelſis arboribus; & vaſta Ida mihi præbet trabes ſine numero. Incurvantur robora fundamenta datura navibus celeribus: & curva carina conſtruitur ſuis lateribus. Adjicimus antennas, & vela conſequentia malos: & puppis curva ſumit Deos pictos. Dea tamen ſponſor connubii, ſtipata parvo Cupidine erigitur picta navi, *quâ ipſe feror. Poſtquam manus noviſſima admota eſt ſtructæ claſſi, ſtatim volebam vehi aquis Ægeis. Et pater & mater morantur mea deſideria orando, & retardant iter inceptum voce piâ. Et ſoror Caſſandra, ut erat coma ſparſa, cùm noſtræ naves jam vellent pandere vela;* Quò feſtinas? *exclamat;* revehes tecum incendia; ignoras quantus ignis quæratur per has aquas. *Vera fuit fatidica reperimus flammas prædictas, & amor ſævus ardet in tenero pectore.*

NOTÆ.

c *Gargara*] Mons & oppidum Troadis, in ſummitate montis Idæ.

d *Panda*] *Curva.*

e *Antennas*] Antenna lignum eſt illud malo tranſverſum, cui vela alligantur.

f *Adunca*] *Curva.*

g *Deos*] Ex eo quòd ita Deos aliaque inſignia in puppi locarent, multus fabulæ locus datus eſt.

h *Sponſor*] Venus eſt.

i *Ægeis*] Scilicet mare Ægæum Græciam Trojâ dividit.

k *Lubebat*] Pro hâc voce quam clariſſ. Heinſius ſubſtituit, priſcæ editiones *jubebat* aut *jubebar* habent. Atque Micyllus intelligit Paridem à fatis juſſum fuiſſe.

l *Pater*] *Priamus.*

m *Genetrix*] *Hecuba.*

n *Effuſis*] Furentium, dolentium, & vaticinantium more.

o *Caſſandra*] Paridis ſoror, quæ in concubitûs mercedem vaticinandi facultatem ab Apolline acceperat.

p *Vellent*] Inanimatis tribuit navibus quod animatorum eſt, quod Paridis fuit.

q *Incendia*] Fuit verò Helenæ raptus incendii Trojani cauſa.

r *Aquas*] Per mare Ægæum.

s *Amor*] Aliorſum Caſſandræ ſororis vaticinia detorquet.

Portubus egredior; ventiſque ferentibus uſus
Applicor in terras, [t] Oebali Nympha, tuas.
Excipit hoſpitio vir me tuus: hoc quoque factum
Non ſine conſilio numinibuſque Deûm.
Ille quidem oſtendit, quidquid [u] Lacedæmone totâ
Oſtendi dignum conſpicuumque fuit.
Sed mihi laudatam cupienti cernere formam,
Lumina, nîl aliud, quo caperentur, erat.
Ut vidi, obſtupui; præcordiaque intima ſenſi
Attonitus curis [x] intumuiſſe novis.
His ſimiles vultus, quantùm reminiſcor, habebat,
[y] Venit in arbitrium cùm [z] Cytherea meum.
Si tu veniſſes pariter certamen in [a] illud;
[b] In dubium Veneris [c] palma futura fuit.
[d] Magna quidem de te rumor præconia fecit,
Nullaque de facie neſcia terra tuâ eſt.
Nec tibi par uſquam [e] Phrygiâ, [f] nec ſolis ab ortu
Inter formoſas altera nomen habet.
Credis & hoc nobis? [g] minor eſt tua gloria vero:
Famaque de formâ pœnè [h] maligna tuâ eſt.

INTERPRETATIO.

Solvo è portubus; & potitus ventis ſecundis appello ad tua littora, Nympha Oebali. Maritus tuus me accipit hoſpitio: hoc quoque factum non ſine voluntate & numinibus Deorum. Ille quidem monſtrat quicquid dignum monſtrari, & inſigne fuit totâ Lacedæmone. Sed nihil aliud erat mihi deſideranti aſpicere pulchritudinem celebratam, quo oculi detinerentur. Ut aſpexi, ſtupefactus hæſi; & perculſus, ultima viſcera expertus ſum turgiſſe novis curis. Cùm Cytherea deſcendit in meum judicium, habebat, quantùm recordor, faciem huic parem. Si tu acceſſiſſes pariter in illam pugnam; palma Veneris ventura fuit in diſcrimen. Fama equidem magnis laudibus te celebravit, & nulla pars orbis eſt ignara formæ tuæ: nec tibi uſquam ſimilis in Phrygiâ, nec altera ab ortu Solis famam conſecuta eſt inter pulchras. Fidem etiam mihi adhibes in hâc re? Laus tua eſt minor vero, & fama de pulchritudine tuâ propemodum invida.

NOTÆ.

t *Oebali*] Helena eſt ſic ab avo Oebalo, Tyndari patre, cognominata.

u *Lacedæmone*] In celebri illâ Peloponneſi urbe regnavit Menelaüs, Helenæ maritus.

x *Intumuiſſe*] Libri habent *intenuiſſe*: quod, non ſine causâ Heinſius, aliique alienum huic loco judicârunt. Porrò idem Heinſius mallet *indoluiſſe*.

y *Venit in arbitrium*] Loquitur de famigerato illo de tribus Deabus judicio.

z *Cytherea*] *Venus*, ob ante dictam rationem.

a *Illud*] *Quod Deas inter de pulchritudine fuit.*

b *In dubium*] Ita & Terentius dixit, *me eſſe in tantum honorem*. Sed uſitatus eſt ſextus caſus in locis ejuſmodi.

c *Palma*] Notum eam arborem victoriæ fuiſſe indicium; non immeritò, ſiquidem curvata validiùs in ſublime nitatur. Ergo dicit Paris, quòd Veneri certa non fuiſſet de pulchritudine victoria, ſi quarta ad judicium acceſſiſſet Helena.

d *Magna*] *Multùm equidem tuam formam fama celebravit.*

e *Phrygiâ*] Pro in *Phrygiâ*.

f *Nec ſolis*] Id eſt, *Tibi non eſt ſimilis*.

g *Minor eſt*] *Minùs quàm digna eſt laudatur tua forma.*

h *Maligna*] *Quæ parcè bene prædicat.*

Plùs

Plùs [i] hîc invenio, quàm quod promiſerit illa:
[k] Et tua materiâ gloria victa ſuâ eſt.
Ergo [l] arſit meritò, qui noverat omnia, Theſeus!
Et viſa es tanto digna rapina viro:
More tuæ gentis [m] nitidâ dum nuda [n] palæſtrâ
Ludis, & es nudis fœmina miſta viris.
Quòd rapuit, laudo: miror, quòd reddidit unquam.
Tam bona conſtanter præda tenenda fuit.
Antè receſſiſſet caput [o] hoc cervice cruentâ,
Quàm tu de thalamis abſtraherere meis.
Te-ne manus unquam noſtræ dimittere vellent?
Te-ne meo paterer vivus abire ſinu?
Si reddenda fores, [p] aliquid tamen antè tuliſſem:
Nec Venus, [q] ex toto noſtra fuiſſet iners.
Vel mihi virginitas eſſet libata; [r] vel illud,
Quod poterat ſalvâ virginitate rapi.
Da modò te; quæ ſit Paridi conſtantia, noſces.
[s] Flamma rogi flammas finiet [t] una meas.
Præpoſui regnis ego te; quæ maxima [u] quondam
Pollicita eſt nobis nupta ſororque Jovis.
[x] Dumque tuo poſſem circumdare brachia collo,
Contempta eſt virtus, Pallade dante, mihi.

INTERPRETATIO.

Plùs hîc reperio, quàm quod illa pollicita ſit: & laus tua eſt ſuperata cauſâ ſuâ. Ergo Theſeus, qui omnia perſpectat, jure inflammatus eſt; & viſa es præda digna tanto viro; dum nuda ludis more tuæ gentis in palæſtrâ unctâ, & puella es immixta viris nudis. Probo quòd abſtulit, ſtupeo quòd reſtituit unquam: tam bona rapina fuit firmiter retinenda. Caput hoc priùs detractum eſſet collo ſanguinolento, quàm tu avellereris de meis cubiculis. Manuſne noſtræ vellent unquam te remittere? Vivuſne ſinerem te excedere gremio meo? Si eſſes reſtituenda, tamen aliquid priùs conſecutus eſſem; nec Venus noſtra fuiſſet omnino ignava. Vel virginitas mihi eſſet direpta, vel illud, quod poterat decerpi integrâ virginitate. Trade te modò; cogneſces quæ ſit firmitas Paridi. Solus ignis rogi finem imponet ignibus meis. Ego te antepoſui regnis, quæ maxima & uxor & ſoror Jovis nobis olim promiſit. Et dummodo poſſem amplecti collum tuum lacertis, virtus ſpreta eſt, Pallade eam mihi exhibente.

NOTÆ.

i *Hîc*] *Cùm video te.*

k *Et tua*] Id eſt, *Et gloria tua ex pulchritudine minor eſt, quàm materia & pulchritudo ipſa.*

l *Arſit*] *Tui amore correptus eſt*: quâ de re in præcedentibus epiſtolis.

m *Nitidâ*] *Unctâ.*

n *Palæſtrâ*] Gall. *La luite.* Angl. *The wreſtling-ring.* Ad illud verò ſtudium ſe maximè adjungebant Laconici.

o *Hoc*] *Meum.*

p *Aliquid tamen*] *Non te intactam, ut Theſeus, remiſiſſem.*

q *Ex toto*] *Penitùs.*

r *Vel illud quod*] Oſcula, puta.

s *Flamma rogi*] *Poſtquam mortuus fuero.*

t *Una*] *Sola.*

u *Quondam*] Cùm de pulchritudine inter Deas judicavit.

x *Dumque*] *Modò ut.* Gall. *Pourveu que.* Angl. *Provided that.*

Nec piget; aut unquam ſtultè [y] legiſſe videbor:
Permanet in [z] voto mens mea firma ſuo.
Spem modò ne noſtram fieri patiare [a] caducam,
Te precor, ô tanto digna labore peti.
Non ego conjugium generoſæ [b] degener opto.
Nec mea (crede mihi) turpiter uxor eris.
[c] Pliada, [d] ſi quæras, in noſtrâ gente Jovemque
Invenies: [e] medios ut taceamus avos.
Sceptra parens Aſiæ, quâ nulla beatior [f] orâ,
[g] Finibus immenſis vix obeunda tenet.
Innumeras urbes atque [h] aurea tecta videbis:
Quæque ſuos dicas templa decere Deos.
[i] Ilion aſpicies, firmataque turribus altis
Mœnia, [k] Phœbeæ ſtructa [l] canore lyræ.
Quid tibi de turbâ narrem [m] numeroque virorum?
Vix populum tellus ſuſtinet [n] illa ſuum.

INTERPRETATIO.

Nec pœnitet, aut unquam videbor ineptè elegiſſe: animus meus perſtat conſtans in deſiderio tuo. Te oro tantùm, ne ſpem noſtram ſinas eſſe inanem, ô merita quæri tanto labore. Ego non ſum ignobilis, qui cupiam connubium nobilis: nec, crede mihi, eris inhoneſtè uxor mea. Si exquiras, reperies Pleïadem, & Jovem in noſtris ſtemmatibus; ut prætereamus avos medios. Pater tractat ſceptra Aſiæ, quâ regione nulla opulentior, vix ambienda immenſis finibus. Cernes oppida ſine numero, & domos magnificas: & ædes quas fatearis decere Deos ſuos. Cernes Ilion, & muros ſuffultos excelſis turribus, poſitos ad ſonum lyræ Phœbeæ. Quid tibi commemorem de populo & copiâ virorum? Vix illa terra fert ſuos incolas.

NOTÆ.

y *Legiſſe*] *Elegiſſe: Cùm te potiùs quàm Junonis aut Palladis dona elegerim, nunquam ſtultè elegiſſe videbor.*

z *Voto ſuo*] *Ut te conjugem habeo.*

a *Caducam*] *Vanam.*

b *Degener*] *Ignobilis.* Aliàs *degener* eſt qui à majorum virtute deſcivit.

c *Pliada*] Alii habent *Pleïada*. Hîc verò Electra intelligitur, ex ſeptem Pleïadibus Atlantis & Pleïones filiabus, una, ex quâ Jupiter Dardanum, qui, ut habet Virgil,

Dardanus Iliacæ primus pater urbis & auctor.

Ex quo adeóque, per Erichthonium, Troëm, Ilum, Laomedontem, Priamum, Paris genus ducebat.

d *Si quæras*] *Si in natales meos inquiras.*

e *Medios*] Qui modò recenſiti reges fuerunt.

f *Orâ*] Pro regione poſita eſt.

g *Finibus*] *Propter immenſa ſpatia, & longè remotos fines vix peragranda.*

h *Aurea*] *Auro ornata*; adeóque magnifica.

i *Ilion*] *Urbem, Trojæ caput*: nam Troja regio eſt, quæ etiam pro urbe ipsâ ponitur.

k *Phœbeæ*] Jam ſuprà Phœbum, ſeu Apollinem, cum Neptuno, Trojanæ urbis conditorem vidimus.

l *Canore*] Dicuntur ad Apollinis cantum ſaxa in opus exiliiſſe: cujus fabulæ ad pollicitos accommodationem paſſum apud mythologos reperies.

m *Numeroque virorum*] *Quibus*, ſcil. *imperium noſtrum Aſiaticum ſuffultum eſt.*

n *Illa*] *Aſiatica, ſeu Trojana.*

o Occurrent

[o] Occurrent denſo tibi Troades agmine matres:
[p] Nec capient Phrygias atria noſtra nurus.
O quoties dices, *Quàm pauper* [q] *Achaïa noſtra eſt!*
Una domus [r] quaſvis urbis habebit opes.
Nec mihi fas fuerit Sparten contemnere veſtram.
In quà tu nata es, terra beata mihi eſt.
[s] Parca ſed eſt Sparte: tu cultu divite digna es.
Ad [t] talem formam [u] non facit iſte locus.
Hanc faciem largis ſine fine [x] paratibus uti,
Deliciiſque decet [y] luxuriare novis.
Cùm videas cultum noſtrâ de gente virorum;
[z] Qualem Dardanidas credis habere nurus?
Da modò te [a] facilem: nec dedignare maritum,
Rure [b] Therapnæo nata puella, [c] Phrygem.
Phryx erat & noſtro genitus de ſanguine, [d] qui nunc
Cùm Dîs potandas nectare miſcet aquas.
Phryx erat Auroræ [e] conjux, tamen abſtulit illum
Extremum noctis [f] quæ Dea finit iter.

INTERPRETATIO.

Matronæ Troades tibi obviàm procedent ſpiſſo agmine; nec atria noſtra continebunt nurus Phrygias. O quoties dices, Quàm miſera eſt noſtra Achaïa! *unica domus fruetur omnibus divitiis urbis. Nec mihi fas fuerit ſpernere veſtram Spartem. Tellus in quâ nata es, eſt mihi felix. Sed Sparte eſt frugalis: tu mereris ornatum ſplendidum. Iſte locus non aptus eſt ad ejuſmodi pulcbritudinem: hos decet vultu ſemper uti multis ornatibus, & affluere novis deliciis. Cùm aſpicias ornatum virorum de noſtrâ ratione; qualem arbitraris puellas Dardanidas habere? Præbe te tantùm lubentem: nec aſpernare maritum Phrygem, puella nata rure Therapnæo. Qui nunc cum Divis miſcet nectare aquas bibendas, erat Phrygius, & procreatus de noſtro ſanguine. Maritus auroræ erat Phrygius, tamen Dea quæ terminat viam ultimam noctis, illum rapuit.*

NOTÆ.

o *Occurrent*] Honoris gratiâ.

p *Nec capiens*] *Cùm in regiam ad te excipiendum concurrent.*

q *Achaïa*] Peloponneſus eſt. Alibi pro Græciâ ſumitur.

r *Quaſvis*] *In unâ domo, quamcunque in noſtrâ regione delegeris, unius Græcæ urbis opes invenire licebit.*

s *Parca*] *Ex inſtitutis Lycurgi*, dixit aliquis. Quaſi verò ex illius inſtitutis, qui mortuo Paride, & poſt ejus mortem longo interjecto tempore, in lucem prodierit. Parca fuit Sparte, quia nec divites, adeóque nec ſumptuoſi Lacedæmonii, ſicut Aſiatici ſeu Trojani, qui ſuâ luxuriâ famoſi facti ſunt.

t *Talem*] *Qualis eſt tua, ô Helena.*

u *Non facit*] *Non reſpondet. Indignus eſt iſte locus, qui te talem habeat.*

x *Paratibus*] *Ornatibus, cultibus.*

y *Luxuriare*] *Abundare, affluere.*

z *Qualem*] *Multò pulchriorem, & ſplendidiorem.*

a *Facilem*] *Exorabilem.*

b *Therapnæo*] *Laconico*; ſunt enim Therapnæ agri Laconici non longè à Spartâ, ad flumen Eurotan.

c *Phrygem*] Paridem intellige, qui Trojanus, adeóque Phryx fuit.

d *Qui nunc*] Ganymedem intelligit, qui Troïs, Trojanorum regis filius, à Jove, in aquilam tranſmutato, raptus eſt; cui in deliciis, & pincernæ loco fuit.

e *Conjux*] Tithonus eſt, Laomedontis filius, Priamique frater.

f *Quæ Dea*] Aurora, ſcilicet; quæ noctem finit, diem inchoat.

Phryx etiam [g] Anchiſes: [h] volucrum cui [i] mater amorum
 Gaudet in Idæis concubuiſſe jugis.
Nec, puto, [k] collatis formâ Menelaüs & annis,
 Judice te, nobis anteferendus erit.
Non dabimus certè [l] ſocerum [m] tibi clara fugantem,
 Lumina; qui trepidos [n] à dape vertat [o] equos.
[p] Nec pater eſt Priamo ſoceri de cæde cruentus;
 Et qui [q] Myrtoas [r] crimine ſignet aquas.
Nec [s] proavo [t] Stygiâ noſtro captantur in undâ
 Poma, nec in mediis quæritur humor aquis.
Quid tamen hoc refert, ſi te tenet [u] ortus ab illis?
 Cogitur huic domui Jupiter eſſe [*] ſocer.
Heu facinus! totis indignus noctibus ille
 Te tenet; amplexu perfruiturque tuo.

INTERPRETATIO.

Anchiſes etiam erat *Phrygius; cum quo mater amorum alaterum amat latus conſeruiſſe in collibus Idæis. Nec arbitror, Menelaüs, ſpecie & ætate comparatis, nobis erit præponendus, te judice. Non exhibebimus certè tibi ſocerum in fugam vertentem clarum Solem; qui avertat equos territos à convivio. Nec pater eſt Priamo ſanguinolentus de nece ſoceri, & qui notet flagitio aquas Myrtoas. Nec poma expetuntur à proavo noſtro in fluctibus Stygiis, nec aqua deſideratur in mediis aquis. Quid tamen hoc intereſt, ſi illis ſatus te habet? Jupiter tenetur eſſe ſocer huic familiæ. Heu nefas! ille indignus te tenet totis noctibus, & uſque gaudet tuo amplexu.*

NOTÆ.

g *Anchiſes*] Filius fuit Capys, adeóque ex ſtirpe regiâ Æneæ pater.

h *Volucrum*] Quippe finguntur alati.

i *Mater amorem*] Venus eſt, quæ cum Anchiſe in monte Idâ concubuiſſe, deinde Æneam peperiſſe, fingitur.

k *Collatis*] *Formâ & annis meis cum formâ & annis Menelaï comparatis, Menelaüs, credo, non erit nobis præferendus.*

l *Socerum*] *Qualis eſt Atreus, Menelaï pater,* ſupple.

m *Tibi clara*] *Qui te cogat oculos avertere.* Ad Atrei, Menelaï patris, factum alludit; qui, ut violati à Thyeſte fratre tori ſui injuriam ulciſceretur, ei proprios ejus filios epulandos appoſuit. Cujus facinoris horrore Sol retroceſſiſſe dicitur.

n *A dape*] Nefariâ, ſcil. qualis fuit illa Atrei.

o *Equos*] Equis vehi Solis currum apud Poëtas vulgatum eſt. Adeòque *vertere equos,* eſt *retrocedere.*

p *Nec pater*] *Sicuti Atreo Menelaï patri eſt pater Pelops, qui, ut Hippodamiâ poteretur, Oenomaüm ejus patrem interfecit.* Iſtud verò contra Menelaüm Paris commeminit.

q *Myrtoas*] Mare Myrtoum, quod pars eſt Ægæi, à Myrtilo Oenomai aurigâ, quem in illud Pelops præcipitavit, quidam dictum eſſe volunt, quos quidem Paridi ſerviendi causâ hîc ſequitur Ovidius.

r *Crimine*] In eo fuit Pelopis crimen, quòd Myrtilum bene meritum, & cujus operâ Oenomaüm Hippodamiæ patrem curuli certamine vicerat, in mare præcipitaverit.

s *Proavo*] *Sicuti Tantalo Pelopis patri,* ſupple: cujus apud inferos ſupplicium Menelao pronepoti objicitur. Fingitur verò ille aquis tantùm non ſubmerſus fugientia flumina captare, quæ ad extinguendam ſitim attingere non liceat; pomiſque circumſtantibus inhiare, quæ comprehendere nequeat. Quâ de re Poëtæ ſunt multi.

t *Stygiâ*] Styx inferorum fluvius eſſe dicitur, per quem Diî jurare ſoliti.

u *Ortus*] Menelaüs, ſcilicet.

* *Socer*] Omnino, ſi Menelao Helena Jovis filia nupta manſiſſet, ipſius Menelaï Jupiter ſocer fuiſſet.

At

[x] At mihi conſpiceris poſitâ vix denique menſâ;
Multaque, quæ lædant, hoc quoque [y] tempus habet.
Hôſtibus eveniant convivia talia noſtris,
Experior poſito qualia ſæpe mero.
[z] Pœnitet hoſpitii, cùm, me ſpectante, lacertos
Impoſuit collo [a] ruſticus iſte tuo.
[b] Rumpor, & invideo ([c] quid enim tamen omnia narrem?)
Membra ſuperjectâ cùm tua veſte fovet.
Oſcula cùm verò coràm [d] non dura daretis;
Ante oculos [e] poſui pocula ſumpta meos.
Lumina demitto, cùm te tenet arctiùs ille:
[f] Creſcit & invito lentus in ore cibus.
Sæpe dedi gemitus: & te, laſciva, [g] notavi
In gemitu riſum non tenuiſſe meo.
Sæpe mero volui [h] flammam compeſcere: at illa
Crevit; & ebrietas [i] ignis in igne fuit.
Multaque ne videam, [k] verſâ cervice recumbo:
Sed [l] revocas oculos protinus ipſa meos.
Quid faciam dubito; dolor eſt meus illa videre;
Sed dolor à facie major abeſſe tuâ.
Quà licet & poſſum, luctor celare furorem:
Sed tamen apparet diſſimulatus amor.

INTERPRETATIO.

At ægrè à me ſpectaris tandem menſâ admotâ: Et hoc quoque tempus habet plurima quæ offendant. Epulæ qualibus admittor ſæpe vino appoſito, admoveantur tales hoſtibus noſtris. Piget hoſpitii, cùm me intuente ille agreſtis admovit brachia collo tuo. Crucior, & æmulor (quid enim tamen omnia referam?) cùm calefacit artus tuos tunicis ſuperſtratis. Cùm verò præberetis in meo conſpectu ſuavia mollia, tenui pocula capta ante oculos meos. Dejicio oculos, cùm ille te urget pluſculum: & cibus gravis creſcit in ore nauſeante. Sæpe duxi ſuſpiria; & obſervavi, proterva, te non repreſſiſſe riſum in ſuſpirio meo. Sæpe volui coërcere ignem vino: at ille auctus eſt, & ebrietas fuit ignis in igne. Et ne aſpiciam multa, decumbo collo reflexo. Sed tu ſtatim retrahis meos oculos. Incertus ſum quid agam: piget illa cernere, ſed major eſt dolor recedere à vultu tuo. Quatenus licet & poſſum, conor occultare mentis impetum, ſed tamen amor tectus cernitur.

NOTÆ.

x *At mihi*] Queritur quòd tantùm, vixque etiam tempore cœnæ Helenam videre poſſit.

y *Tempus*] Quo cœna ſumitur, ſcil.

z *Pœnitet hoſpitii*] Id eſt, *Nollem hoſpitium mihi cum Menelao eſſe.*

a *Ruſticus iſte*] *Menelaüs.*

b *Rumpor*] *Diſcrucior.*

c *Quid enim*] Alii *quid nunc.* Alii aliter.

d *Non dura*] *Mollia & laſciva.*

e *Poſui*] *Ne videret,* ſcil.

f *Creſcit*] *Videtur creſcere, quia præ dolore comedere non poſſum.*

g *Notavi*] *Adverti.*

h *Flammam*] *Amorem.*

i *Ignis*] Vini calor amóris flammam acuebat.

k *Verſâ cervice*] Id eſt, *Cervice & capite in aliam partem verſo, diſcumbo.*

l *Revocas*] Id eſt, *Facit forma tua, ut ſtatim oculos ad te convertam.*

Nec

Nec tibi verba damus; [m] ſentis mea vulnera, ſentis:
  Atque utinam ſoli ſint ea nota tibi!
Ah quoties lacrymis venientibus [n] ora reflexi,
  Ne cauſam fletûs quæreret [o] ille mei!
Ah quoties [p] aliquem narravi potus amorem,
  Ad vultus [q] referens ſingula verba tuos!
[r] Indiciumque mei ficto ſub nomine feci.
  [s] Ille ego, ſi neſcis, verus amator eram.
Quin etiam, ut poſſem verbis [t] petulantiùs uti,
  Non ſemel ebrietas eſt ſimulata mihi.
[u] Prodita ſunt (memini) tunicâ tua pectora laxâ,
  Atque oculis aditum nuda dedere meis;
Pectora vel puris nivibus, vel lacte, tuamque
  Complexo matrem candidiora [x] Jove.
Dum ſtupeo viſis (nam pocula fortè tenebam)
  [y] Tortilis è digitis excidit anſa meis.
Oſcula ſi natæ dederas; ego protinus illa
  Hermiones tenero lætus ab ore tuli.
Et [z] modò cantabam [a] veteres [b] reſupinus amores:
  Et modò per nutum [c] ſigna tegenda dabam.

INTERPRETATIO.

Nec tibi imponimus; ſentis meas plagas, ſentis. Atque utinam illæ ſint tibi ſoli perſpectæ! Ah quoties detorſi faciem lacrymis erumpentibus, ne ille peteret cauſam mei luctûs! Ah quoties potus commentus ſum aliquem amorem, affingens ſingulas voces ad oculos tuos! & me declaravi ſub nomine commentitio. Ego ille eram verus amator, ſi ignoras. Quin etiam, ut poſſem procaciùs verba profundere, ebrietas non eſt mihi, ſemel ficta. Aperta ſunt (recordor) tua pectora veſte laxatâ, & nuda præbuerunt acceſſum meis oculis, pectora ſplendidiora vel nivibus intaminatis, vel lacte, & Jove complexo tuam matrem. Dum ſtupidus hæreo aſpectis (nam fortè tractabam pocula) anſa flexuoſa elapſa eſt meis digitis. Si oſcula præbueras filiæ, ego ſtatim gaudens illa ſumpſi ab ore molli Hermiones. Et modò reſupinus celebrabam veteres amores: & modò exhibebam per nutum indicia occultanda.

NOTÆ.

m *Sentis mea vulnera*] *Scis certò me tui amore teneri.*

n *Ora reflexi*] *Faciem aliò converti, ne lacrymas videret Menelaüs.*

o *Ille*] *Menelaüs*, cujus invidioſè nomen reticuit.

p *Aliquem*] Puteanus & alii nonnulli habent *juvenum*. Se dicit aliorum expoſuiſſe amores, ut ſuum aperiret.

q *Referens*] *Ut intelligeres me propter te, & tui amore incenſum ea omnia dicere.*

r *Indiciumque*] *Me amore indicavi.*

s *Ille*] *Cujus tibi amorem enarrabam.*

t *Petulantiùs*] Alii habent *petulantibus*; quod magis placeret.

u *Prodita*] *Aperta, patefacta.*

x *Jove*] Cygni verò naturâ candidiſſimi formam indutus, Lædam Helenæ matrem Jupiter vitiavit.

y *Tortilis*] Anſas amabant in poculis intortas & implicatas.

z *Modò*] *Interdum.*

a *Veteres*] *Veterum, qui amoribus inclaruerunt.*

b *Reſupinus*] Tanquam nimio mero correptus fuiſſet.

c *Signa tegenda*] *Signa, quibus amorem meum tibi declarabam, celanda omnibus, præſertim verò Menelao marito.*

Et

Et comitum [d] primas Clymenen [e] Æthramque tuarum
[f] Anſus cum blandis nuper [g] adire ſonis.
Quæ mihi non aliud, [h] quàm formidare, locutæ,
Orantis medias [i] deſeruêre preces.
[k] Dî facerent, magni pretium certaminis eſſes;
Teque ſuo victor poſſet habere toro.
[l] Ut tulit [m] Hippomenes Schœneïda [n] præmia curſûs,
Venit ut in [o] Phrygios Hippodamia ſinus;
Ut ferus [p] Alcides [q] Acheloïa cornua fregit,
Dum petit amplexus, Deïanira, tuos;
Noſtra r per has leges [s] audacia fortiter iſſet:
Teque mei ſcires eſſe laboris [t] opus.
Nunc mihi nîl ſupereſt, niſi te, formoſa, precari;
Amplectique tuos, ſi patiare, pedes.

INTERPRETATIO.

Auſus ſum etiam nuper colloqui ſuavibus verbis, Clymenen & Æthram primas comitum. Quæ mibi non aliud reſpondentes, quàm ſe timere, deſtituerunt medios preces rogantis. Dii annuerent eſſes præmium gravis pugnæ; & victor poſſet te fovere ſuo lecto. Quemadmodum Hippomenes reportavit Schœneïda pretium curſûs; quemadmodum Hippodamia ivit in gremium Phrygium; quemadmodum ſævus Alcides eliſit cornua Acheloï, dum cupit tuos complexus, Deïanira; noſtra fortitudo ſtrenuè certâſſet his conditionibus: & noſces te eſſe præmium mei laboris. Nunc nihil mihi eſt reliquum, ô pulchra, niſi te orare, & complecti tuos pedes, ſi ſinas.

NOTÆ.

d *Primas*] *Præcipuas & intimas.*

e *Æthramque*] Hanc Theſei matrem fuiſſe ſcribit Hubertinus, quod tamen temporum ratio non ſinit. Adeóque hæc ab illâ Theſei matre alia eſt.

f *Auſus cum*] Alii habent *Auſus ſum*,

g *Adire*] Ut ſibi in ſuis amoribus opem ferrent.

h *Quàm formidare, locutæ*] *Quæ, cùm nihil mibi reſpondiſſent, niſi quòd dicerent ſe timere.*

i *Deſeruêre*] Adeóque noluerunt ejus preces auſcultare; multò minùs illi obtemperare. Sed alii habent *deſtituêre*.

k *Dî facerent*] *Utinam* ſupple.

l *Ut tulit*] Quorundam ſumit exempla, qui pro ſuis amoribus certârunt, quos fortiter ſe eſſe dicit imitaturum.

m *Hippomenes*] Hic fuit Macarei, vel, ut alii ſcribunt, Megarei filius, qui Atalantam Schœni filiam, à Venere adjutus, quæ illi tria poma ex Heſperidum hortis dedit, quorum pulchritudine puellæ curſum impedivit, curſu ſuperâſſe traditur. Quâ de re poſtea in Metamorph.

n *Præmia*] Ipſam Atalantam, quæ ſe eâ lege in viri manus venturam ſpoſponderat, ſi à quopiam curſu vinceretur.

o *Phrygios*] *Pelopis Phrygii*, qui Oenomaüm Hippodamiæ patrem curuli certamine ſuperavit.

p *Alcides*] Hercules eſt, à robore Græcâ etymologiâ ſic dictus, ἀλκὴ enim robur eſt. Vel ab Alcæo avo, ut placet Herodoto.

q *Acheloïa*] *Acheloï fluvii*, qui cum Hercule pro Deïanirâ ſibi promiſsâ pugnavit, à quo altero cornu in certamine mulctatus eſt.

r *Per has leges*] *Ut pariter victori, tu, Helena, in matrimonium cederes.*

s *Audacia fortiter*] Voſſianus codex habet *fortior*: quod cl. Heinſio, mihi quoque placet. Alii *victoria* pro *audacia*.

t *Opus*] *Victoriæ meæ præmium.*

O decus,

O decus, ô [u] præſens [x] geminorum gloria fratrum;
O Jove digna viro, nî Jove nata fores!
Aut ego [y] Sigeos repetam te conjuge portus:
Aut ego [z] Tænariâ contegar exul homo.
Hon mea ſunt [a] ſummâ leviter [b] diſtricta ſagittâ
Pectora: deſcendit [c] vulnus ad oſſa meum.
Hoc mihi (nam [d] repeto) fore ut à [e] cœleſte ſagittâ
Figar, erat verax vaticinata [f] ſoror.
[g] Parce [h] datum fatis, Helene, contemnere amorem:
[i] Sic habeas faciles in tua vota Deos.
[k] Multa quidem [l] ſubeunt: ſed coràm ut plura loquamur,
Excipe me lecto nocte ſilente tuo.
An [m] pudet, & metuis Venerem temerare maritam,
[n] Caſtaque legitimi fallere jura tori?
Ah nimiùm ſimplex, Helene, ne ruſtica dicam,
[o] Hanc faciem culpâ poſſe carere putas!
Aut faciem mutes, aut ſis non dura, [p] neceſſe eſt.
[q] Lis eſt cum formâ magna pudicitiæ.

INTERPRETATIO.

O honos, ô gloria certa fratrum gemellorum! ô digna Jove marito, niſi eſſes Jove procreata! Aut ego revehar in portus Sigeos, te uxore; aut ego extorris ſepeliar in terrâ Tænariâ. Mea pectora non ſunt leviter vulnerata extremâ ſagittâ: plaga mea porrigitur ad oſſa. Soror verò prædixerat hoc mihi (nam recordor) futurum ut confoderer à cœleſti ſagittâ. Noli, Helene, ſpernere amorem immiſſum fatis: ſic fruaris Diîs propitiis tuis deſideriis. Multa quidem ſuccurrunt: ſed, ut plura proferamus in conſpectu, excipe me toro tuo nocte tacitâ. An pudet, & times violare Venerem conjugialem? & ludificare jura pudica lecti legitimi? Ah nimiùm rudis, Helene, ne dicam ſtupida, credis talem formam poſſe carere crimine! aut oportet immutes vultus, aut ſis non crudelis. Gravis eſt diſcordia caſtitatis cum pulchritudine.

NOTÆ.

u *Præſens*] *Magnum, certumque.* Hanc vocem nota; vim habet & dignitatem.

x *Geminorum*] *Caſtoris & Pollucis.*

y *Sigeos*] *Trojanos*; à Sigeo promontorio.

z *Tænariâ*] *Laconicâ*, à Tænaro promont.

a *Summâ*] Id eſt, *Sagittæ tantùm parte extremâ.*

b *Diſtricta*] *Vulnerata*; ſed vulnus leve indicat per ſe vox iſta: quod notandum. Gall. *Ce n'eſt pas une petite égratignure.* Angl. *It is not a ſlight ſcratch.*

c *Vulnus*] *Amor.*

d *Repeto*] *Recolo* multi ex ſcriptis. Id eſt, *In memoriam reduco.*

e *Cœleſte*] Pro *cœleſti* antiquè metri neceſſitate.

f *Soror*] *Caſſandra*, de quâ ſuprà.

g *Parce*] *Noli.*

h *Datum*] *Clar.* Heinſius vellet *ratum.* Pro amore à fati neceſſitate arguit.

i *Sic*] *Ita invenias Deos ad ea quæ optaveris exorabiles, ut mihi nunc auſcultaveris.*

k *Multa*] *Quæ tibi ſcribam*, ſupple.

l *Subeunt*] *In mentem veniunt.*

m *Pudet*] *Me toro tuo excipere*, ſcil.

n *Caſtaque legit.*] *Maritalem Venerem* hic verſus interpretatur, *An pudicitiam maritalem violare metuis?*

o *Hanc*] *Tuam, tam pulchram.*

p *Neceſſe eſt*] Malè verò ceſſit pulchritudini, ſi neceſſariò cum impudicitiâ conjuncta ſit.

q *Lis eſt*]——*Rara eſt adeò concordia formæ*
Atque pudicitiæ.

Jupiter

Jupiter his gaudet, gaudet Venus aurea [r] furtis.
[s] Hæc tibi nempe patrem furta dedêre Jovem.
[t] Vix fieri, [u] ſi ſunt vires in ſemine avorum,
[x] Et Jovis & Ledæ filia, caſta potes.
Caſta tamen tum ſis, cùm te mea Troja tenebit:
Et tua ſim, quæſo, [y] crimina ſolus ego.
Nunc ea peccemus, quæ [z] corrigit [a] hora jugalis:
[b] Si modò promiſit non mihi vana Venus.
Sed tibi & hoc ſuadet [c] rebus, non voce, maritus:
Neve ſui furtis hoſpitis obſtet, abeſt.
[d] Non habuit tempus, quo [e] Creſſia regna videret,
Aptius, [f] ô mirâ calliditate virum!
Ivit, & [g] *Idæi mando tibi*, dixit iturus,
Curam [h] *pro nobis hoſpitis, uxor, agas.*
Negligis abſentis (teſtor) mandata mariti:
Cura tibi non eſt hoſpitis ulla tui.
[i] Hunccine tu ſperes hominem [k] ſine pectore [l] dotes
Poſſe ſatis formæ, Tyndari, nôſſe tuæ?

INTERPRETATIO.

Jupiter lætatur adulteriis. Venus ſplendida illis lætatur. Nempe hæc adulteria tibi fecerunt Jovem patrem. Filia Jovis & Ledæ vix potes fieri pudica ſi ſit aliqua poteſtas in ſemine avorum. Pudica ſis tamen tum, cùm Troja te habebit: & ego ſolus precor ſim tua flagitia. Nunc ei delinquamus, quæ horà conjugialis emendet: ſi ſaltem Venus non eſt mihi pollicita inania. Sed & maritus tibi eſt hujus auctor factis, non verbis: & ne prohibeat adulteria ſui hoſpitis, peregrè eſt. Non habuit tempus commodius, quo adiret regna Cretenſia: ô virum egregiâ aſtutiâ! Diſceſſit, & profecturus dixit, Conjux, tibi præcipio curam geras hoſpitis Idæi pro nobis. *Contemnis (juro) juſſa viri abſentis: nulla eſt tibi cura tui hoſpitis, Anne tu ſperes hunc hominem inſulſum poſſe ſatis cognoſcere pretium formæ tuæ?*

NOTÆ.

r *Furtis*] *Adulteriis.*

s *Hæc*] Jupiter verò furtivo cum Lædâ concubitu Helenam genuit.

t *Vix fieri*] Scilicet, ut *fortes creantur fortibus & bonis*, ita plerumquè ex corvi malo ovo malus corvus naſcitur.

u *Si ſunt*] Atque ſunt certè ut plurimùm, etiam quod ad mores attinet.

x *Et Jovis & Ledæ*] Utriuſque adulterio.

y *Crimina ſolus*] *Cum nemine præterea pecces.*

z *Corrigit*] Faciet legitima, aut ſaltem reſarciet. Duo habent *corrigat:* quod cl. Heinſius retinuit.

a *Hora jugalis*] Pro matrimonio.

b *Si modò*] Id eſt, *Si ſaltem uxor eſſe meà debeas, ſicuti à Venere mihi eſt promiſſum: nec me illa deceperit.*

c *Rebus*] *Quandoquidem, me hîc tecum relicto, diſceſſeris.*

d *Non habuit*] Menelaüm irridet, qui tali formâ conjugem tecum reliquerit.

e *Creſſia*] *Cretæ Inſulæ.*

f *O mirâ*] Irriſio eſt Menelaï

g *Idæi*] Paridis; ab Idâ monte Phrygiæ ſic dicti.

h *Pro nobis*] *Loco noſtro.*

i *Hunccine*] Menelaüm eum eſſe negat hominem, qui Helenæ pulchritudinem ſatìs noverit æſtimare.

k *Sine pectore*] *Sine ſapientiâ.* Ita & Horatius loquutus eſt de Tibullo; *Tu non corpus eras ſine pectore.*

l *Dotes*] *Excellentiam, & pretium.*

Falleris

Falleris; [m] ignorat: nec, ſi bona magna putaret
  Quæ tenet, externo crederet illa viro.
[n] Ut te nunc mea vox, nec te meus incitet ardor;
  Cogimur [o] ipſius commoditate frui.
Aut erimus ſtulti, [p] ſic ut ſuperemus & ipſum,
  Si tam ſecurum tempus abibit [q] iners.
Pæne ſuis ad te manibus deducit [r] amantem.
  Utere non vafri ſimplicitate viri.
Sola jaces viduo tam longâ nocte cubili;
  In viduo jaceo ſolus & ipſe toro.
Te mihi, meque tibi communia gaudia jungant.
  Candidior medio nox erit [s] illa die.
Tunc ego jurabo quævis tibi numina; meque
  Adſtringam [t] verbis in ſacra [u] jura tuis.
Tunc ego, [x] ſi non eſt fallax fiducia noſtrî,
  Efficiam præſens, ut mea regna petas.
Si pudet; & metuis, ne me videare ſecuta;
  Ipſe reus ſine te criminis hujus [y] agar.
[z] Nam ſequar [a] Ægidæ factum, [b] fratrumque tuorum;
  Exemplo tangi non [c] propiore potes.
Te rapuit Theſeus: geminas [d] Leucippidas illi:
  Quartus in exemplis enumerabor ego.

INTERPRETATIO.

Hallucinaris; neſcit: nec ſi crederet magna bona eſſe *quæ poſſidet, illa committeret viro peregrino. Quamvis te nec mea verba, nec te meus amor urgeat, cogimur uti facilitate ipſius. Aut erimus ſtolidi, ita ut etiam ipſum vincamus, ſi opportunitas tam tuta prætereat inutilis. Perducit propemodum amantem ad te manibus ſuis. Utere imperitiâ mariti ſimplicis. Sola decumbis lecto deſtituto nocte tam prolixâ: ipſe etiam ſolus decumbo in lecto viduo. Voluptas communis copulet te mihi & me tibi. Illa nox erit ſplendidior medio die. Tunc ego jurabo tibi quoſvis Deos, & me obligabo vocibus tuis in jura ſacra. Tunc ego, ſi fiducia noſtrî non eſt mendax, præſens præſtabo ut adeas noſtra regna. Si pudet: & times ne videaris ſecuta me; ipſe conſtituar reus hujus flagitii ſine te. Nam imitabor admiſſum Ægidæ, & fratrum tuorum. Non potes moveri exemplo propiore. Theſeus te abſtulit; illi duas Leucippidas; ego quartus recenſebor in exemplis.*

NOTÆ.

m *Ignorat*] *Quod ſit formæ tuæ pretium,* ſcil.

u *Ut*] *Quamvis.*

o *Ipſius*] Gronovianus *abſentis commoditate viri.*

p *Sic ut*] *Adeò ut ipſo Menelao ſimus ſtultiores.*

q *Iners*] *Sine amoris affectu.*

r *Amantem*] *Me,* ſcil.

s *Illa*] *Quâ jungemur,* ſcil.

t *Verbis tuis*] *Jurando ſecundum eam quam præſcripſeris formulam.*

u *Jura*] *Matrimonii,* ſcil. *quod nunquam diſſolvam.*

x *Si non eſt*] *Niſi fortè majora quàm poſſim exequi animo præſumo.*

y *Agar*] Alii *ero.* Id eſt, *Volo hujus facti culpam omnem in me transferri.*

z *Nam*] Dicit ſe Helenam à ſe raptam fuiſſe velle fateri.

a *Ægidæ*] *Theſei, Ægei filii qui te rapuit.*

b *Fratrum*] *Caſtoris & Pollucis.*

c *Propiore*] Sunt verò fratres inter ſe maximè propinqui.

d *Leucippidas*] *Leucippi filias,* Phœben & Elaïram; quâ de re poſtea pleniùs in Faſtis.

Troïa

Troïa [e] claſſis adeſt, armis inſtructa viriſque:
Jam [f] facient celeres remus & aura vias.
Ibis Dardanias ingens regina per urbes;
Teque novam credet vulgus adeſſe Deam.
Quàque [g] feres greſſus, [h] adolebunt [i] cinnama flammæ,
Cæſaque [k] ſanguineam victima [l] planget humum.
Dona pater fratreſque, & cum genetrice ſorores,
[m] Iliadeſque omnes, totaque Troja, dabunt.
Hei mihi! pars à me vix dicitur ulla [n] futuri.
Plura feres, quàm quæ litera noſtra refert.
Nec tu [o] rapta time, ne nos fera bella ſequantur;
Concitet & vires Græcia magna ſuas.
[p] Tot priùs abductis, [q] ecquæ repetita per arma eſt?
Crede mihi, [r] vanos res habet iſta metus.
Nomine ceperunt Aquilonis [s] Erechthida Thraces:
Et tuta à bello [t] Biſtonis ora fuit.

INTERPRETATIO.

Claſſis Trojana munita armis & viris, hîc eſt: Remus & ventus jam præſtabunt iter expeditum. Incedes ſuperba regina per oppida Trojana: & vulgus arbitrabitur te adeſſe novam Deam. Et quà pedes movebis, immittent cinnamomum in ignem & victima mactata percutiet terram cruentam. Pater & fratres & ſorores cum matre, & omnes Iliades, totaque Troja præbebunt munera. Hei mihi! vix pars ulla futuri narratur à me. Pluribus cumulaberis, quàm quæ epiſtola noſtra commemorat. Nec tu abrepta metue, ne ſæva bella nos perſequantur, & magna Græcia commoveat opes ſuas. Tot antè ablatis, ecquæ revocata eſt per arma? Fidem mihi adhibe; res iſta habet timores inanes. Thraces abſtulerunt Erechthidem nomine Boreæ: & regio Thraciæ fuit ſecura à bello.

NOTÆ.

e *Claſſis*] Adeóque facilis diſceſſus.

f *Facient celeres*] Id eſt, *Facient ut celeriter viam conficiatis.*

g *Feres greſſus*] *Ibis.*

h *Adolebunt*] *In tuum honorem, tanquam Deæ cremabunt.*

i *Cinnama*] Cinnamum & Cinnamomum frutex eſt, cujus corticis uſus eſt etiam apud nos vulgaris. Gall. *De la canelle.* Angl. *The ſpice called cinnamon.* Hîc verò pro quovis odoramento poſitum eſt.

k *Sanguineam*] Poſtquam victimæ ſanguis eam rotaverit. *ſcilicet.*

l *Planget*] *Percutiet*, cùm in terram cadet.

m *Iliadeſque*] *Mulieres Trojanæ.*

n *Futuri*] Id eſt, *Bonorum & commoditatum, quæ tibi Trojæ tempore futura evenient.*

o *Rapta*] *Si rapta, vel, poſtquam, rapta fueris.*

p *Tot*] Puelles, *ſcil.* antehac raptis.

q *Ecquæ repetita*] Id eſt, *Nulla repetita eſt.*

r *Vanos res*] Id eſt, *De nihilo & ſine cauſſa iſtud metueris.*

s *Erechthida*] Orithyiam. Erechthei Athenienſium regis filiam; quam cùm Aquilo ſeu Boreas bonâ gratiâ non poſſet impetrare, vi rapuit. Atque ex eâ Zethen & Calaïm ſuſcepit, qui Argonautæ Harpyas fugaverunt.

t *Biſtonis*] *Thracia*; à Biſtonide palude, vel Biſtoniâ urbe, vel, qui eam condidit, Biſtonis Martis filio.

[u] Phaſida puppe novâ vexit [x] Pagaſæus Iaſon:
* Læſa nec eſt Colchâ Theſſala terra manu.
Te quoque qui rapuit, rapuit [y] Minoïda, Theſeus:
Nulla tamen Minos, [z] Cretas ad arma vocat.
Terror [a] in his ipſo major ſolet eſſe periclo:
Quæque timere [b] libet, pertimuiſſe pudet:
[c] Finge tamen, ſi vis, ingens conſurgere bellum;
Et mihi ſunt vires: & mea tela nocent.
Nec minor eſt Aſiæ, quàm veſtræ copia terræ;
Illa viris dives, dives abundat equis.
Nec plùs [d] Atrides animi Menelaüs habebit,
Quàm Paris; aut armis anteferendus erit.
Pæne puer cæſis [e] abducta armenta recepi
Hoſtibus: & [f] cauſam nominis inde tuli.
Pæne puer vario juvenes certamine vici:
In quibus [g] Ilioneus, [h] Deïphobuſque fuit.
Neve putes, non me niſi cominus eſſe timendum;
[i] Figitur in juſſo noſtra ſagitta loco.

INTERPRETATIO.

Jaſon Pagaſæus abduxit Phaſida navi novâ: nec terra Theſſala vexata eſt manu Colchâ. Theſeus, qui te abſtulit, abſtulit Minoïda: Minos tamen nullos Cretas ciet ad arma. Trepidatio in his ſolet eſſe major ipſo diſcrimine: Et pudet reformidâſſe quæ libet reformidare. Pone tamen, ſi vis, bellum grave excitari: Et mihi vires ſuppetunt; & mea arma officiunt. Nec minores ſunt opes Aſiæ quâm terræ veſtræ: illa opulenta viris opulenta abundat equis. Nec Menelaüs Atrides habebit plus audaciæ, quàm Paris, aut præferendus erit bello. Propemodum puer recuperavi armenta abacta, hoſtibus profligatis; & inde habui cauſam nominis. Propemodum puer ſuperavi juvenes diverſâ pugnâ: inter quos Deïphobus & Ilioneus. Et ne credas me non eſſe reformidandum niſi ex propinquo, ſagitta noſtra tangit locum appetitum.

NOTÆ.

u *Phaſida*] *Medeam*; à Phaſi Colchorum fluvio celeberrimo ſic dictam.

x *Pagaſæus*] *Theſſalicus*, â Pagaſis Theſſaliæ urbe, juxta quam Argo navis ædificata eſt, à quâ etiam propinquus ſinus unde Jaſon navem ſolvit, Pagaſæus dictus eſt.

* *Læſa nec*] *Nec quiſquam ex Colchis propter Medeam raptam adverſus Theſſalos bellum movet.*

y *Minoida*] *Ariadnen*, Minoïs filiam.

z *Cretas*] *Qui in Græciam Ariadnen repetitum navigent*, ſupple.

a *In his*] *Cùm rapta eſt aliqua puella.*

b *Libet*] *Et pudet timuiſſe, quæ voluimus timore, quanquam timenda non eſſent.* Stultum & ex ineptâ libidine eſſe metum illum innuit.

c *Finge*] *Pone.* Gall. *Suppoſez.* Angl. *Suppoſe.*

d *Atrides*] *Atrei filius.*

e *Abducta*] A latronibus, dum ille in Idâ monte inter paſtores ageret.

f *Cauſam nominis*] Ille verò Græcâ etymologiâ Alexander ἀπὸ τῦ ἀνδρὸς. Id eſt, à viro, & ἀλέγω, *auxilior*, dictus eſt.

g *Ilioneus*] Vir fuit Trojanus, fortiſſimus, Phorbantis filius, Æneæ comes.

h *Deïphobuſque*] Paridis frater bellicoſiſſimus.

i *Figitur*] Seſe ſagittandi peritiâ commendat.

Num potes hæc [k] illi primæ dare facta [l] juventæ?
  Inſtruere Atriden num potes [m] arte mea?
Omnia ſi dederis; nunquid [n] dabis Hectora fratrem?
  Unus is innumeri militis [o] inſtar habet.
Quid valeam, neſcis: & te mea robora [p] fallunt:
  Ignoras cui ſis nupta futura viro.
Aut igitur nullo belli repetêre tumultu;
  Aut cedent [q] Marti [r] Dorica caſtra meo.
Nec tamen indigner pro tantâ ſumere ferrum
  Conjuge: certamen præmia magna movent.
Tu quoque, ſi [s] de te [t] totus contenderit orbis,
  [u] Nomen ab æternâ poſteritate feres.
Spe [x] modò non timidâ, Dîs [y] hinc egreſſa ſecundis,
  Exige [z] cum plenâ munera [a] pacta fide.

INTERPRETATIO.

Anne potes illi tribuere hæc facinora primæ juventutis? Anne potes adornare Atriden peritiâ meâ? Quamvis omnia tribueris, numquid tribues fratrem Hectorem? Is habet præſtantiam militis innumeri. Ignoras quanti ſim, & meæ vires te latent. Neſcis cui viro ſis futura conjux. Vel igitur nullo belli motu revocaberis; aut exercitus Græci vincentur à Marte meo. Nec tamen ægrè feram ferrum corripere pro tantâ uxore: magna munera pugnam cient. Tu quoque, ſi univerſus orbis certaveris propter te, conſequeris famam ab æternâ poſteritate. Tantùm hinc profecta Dîis propitiis, ſpe haud incertâ repoſce promiſſa præmia cum certâ fide.

NOTÆ.

k *Illi*] *Menelao.*

l *Juventæ*] *Meæ*, ſcilicet.

m *Arte*] *Ad omne certamen peritiâ.*

n *Dabis Hectora*] Id eſt, *Tam ſtrenuum ut frater eſt.*

o *Inſtar*] Similitudinem notare hanc vocem dicunt Grammatici; at, ni fallor, præſtantiam & dignitatem inſuper habet: quod quidem hic etiam ſuum locum invenit.

p *Fallunt*] *Quæ ſint ignoras.*

q *Marti*] *Virtuti & viribus bellicis*, Mars enim Deus belli.

r *Dorica*] *Græca*: Pars pro toto.

s *De te*] *Propter te*; nam eam vim habet quoque præpoſitio *de*, exemplaque ſunt obvia.

t *Totus*] Europam & Aſiam intellige, quæ Helenæ causâ bello decennali colliſæ ſunt.

u *Nomen*] *Gloriam.* Credere eſt enim pulcherrimam fuiſſe ob quam tantæ motæ lites.

x *Modo*] *Tantummodo.*

y *Hinc*] *Ex Menelaï domo.*

z *Cum fide*] *Non dubitans quin omnia præſtem.*

a *Pacta*] *Tibi à me promiſſa.*

EPISTOLA XVII.

ARGUMENTUM.

Helena, lectâ Paridis epiſtolâ, quaſi offenſa, primùm objurgat eum. Deinde, ut pudorem tueatur, Paridis ſuaſiones infringere conatur; ita tamen, ne omnino illius amorem negligere videatur. Et ſic apertè oſtendit muliebre ingenium varium eſſe, atque mutabile: juxta illud Ovidii in Arte amandi: Forſitan & primò veniet tibi litera triſtis, Quæque roget, ne ſe ſollicitare velis. Quod rogat illa, timet: quod non rogat, optat ut inſtes,

Poſtremò, Paridis voluptatem expletura, ut honeſtiùs, ita tutiùs viſum eſt, ſi quid ſit, non literis mandare, ſed per Clymenem & Æthram, ſocias fidiſſimas agere. Idque cùm feciſſent, rebus compoſitis, una Trojam abiêrunt. Multi hanc epiſtolam non eſſe Ovidii contendunt, ſed Sabini.

HELENA PARIDI.

NUNC oculos tua cùm violârit epiſtola noſtros:
[a] Non reſcribendi gloria viſa [b] levis.
Auſus es hoſpitii [c] temeratis advena [d] ſacris
Legitimam nuptæ ſollicitare fidem?
[e] Scilicet [f] idcirco ventoſa per æquora vectum
Excepit portu [g] Tænaris ora ſuo?
Nec tibi [h] diverſâ quamvis è gente venires,
[i] Oppoſitas habuit regia noſtra fores;
Eſſet ut [k] officii merces [l] injuria tanti?
Qui [m] ſic intrabas, hoſpes an hoſtis eras?
Nec dubito, quin hæc, cùm ſit tam juſta, vocetur
Ruſtica, judicio, noſtra querela tuo.
Ruſtica ſim ſanè: [n] dum non oblita pudoris:
Dumque [o] tenor vitæ ſit ſine labe meæ.

INTERPRETATIO.

Poſtquam tuæ literæ læſerunt oculos noſtros, gloria non reſpondendi viſa eſt parva. Auſus es hoſpes, violatis ſacris hoſpitii, labefactare fidem legitimam maritæ? Nempe eâ cauſâ regio Tænaris accepit portu ſuo te adductum per maria procelloſa? Nec palatium noſtrum habuit valvas tibi clauſas, quanquam accederes à natione peregrinâ, ut injuſtitia eſſet præmium tanti beneficii? Qui ſic ingrediebaris, eraſne hoſpes an hoſtis? Nec dubito quin hæc querimonia, cùm ſit tam juſta, dicatur inepta judicio tuo. Sim profectò inepta, modò non immemor pudicitiæ: & modò ordo meæ vitæ ſit ſine maculâ.

NOTÆ.

Puteaneus margini adſcriptos habet hos verſus initio epiſtolæ,

Si mihi quæ legi, Pari non legiſſe liceret,
Servarem numeros, ſicut & antè, probæ.

a *Non*] Duplex poteſt eſſe ſenſus, qui tamen propè eodem redeat, prout voculam iſtam *non* ad *reſcribendi*, vel ad *levis* retuleris.

b *Levis*] *Parva.*

c *Temeratis*] *Violatis.* Enimviro hoſpitii jura violat, qui hoſpitis uxorem adulterio corrumpere nititur.

d *Sacris*] Scilicet, Jovi & diis hoſpitalibus ſacra fiebant, in hoſpitii ſanciendo fœdere.

e *Scilicet*] Ironiæ apta etiam vocula.

f *Idcirco*] *Ut me corrumperes.*

g *Tænaris*] *Laconica*; à Tænaro promontorio, de quo jam ſæpe.

h *Diverſâ*] *Remotâ, & quæ aliis moribus vivit.* Barbarorum verò nomine alios omnes Græci contemnebant. Hoſpites Spartani præſertim odio habebant.

i *Oppoſitas*] *Clauſas. Regiâ non excluſus es.*

k *Officii*] Communicati hoſpitii.

l *Injuria*] In adulterium ſolicitationem intellige, quam beneficii mercedem Helena arguit.

m *Sic*] *Cum deſiderio me abducendi.*

n *Dum*] *Dummodo.* Gall. *Pourveu que.* Angl. *Provided that.*

o *Tenor*] Seriem, continuationem, & curſum notat vox iſta. Gall. *De cours de la vie.* Angl. *The courſe of my life.*

Si

[p] Si non eſt [q] ficto vultus mihi triſtis in ore;
  Nec ſedeo [r] duris [s] torva [t] ſuperciliis;
Fama tamen clara eſt: & adhuc ſine crimine [u] luſi:
  Et [x] laudem de me nullus adulter habet.
Quò magìs admiror, quæ ſit fiducia [y] cœpto;
  Spemque tori dederit quæ tibi cauſa mei.
[z] An, quia vim nobis [a] Neptunius attulit heros,
  Rapta ſemel, videor bis quoque digna rapi?
[b] Crimen erat noſtrum, ſi [c] delinita fuiſſem.
  Cùm ſim rapta, meum quid [d] niſi nolle fuit?
Non tamen è [e] facto fructum tulit ille [f] petitum:
  Excepto rediî paſſa timore nihil.
Oſcula [g] luctanti tantummodo pauca protervus
  Abſtulit: ulterius nîl habet ille mei.
[h] Quæ tua nequitia eſt, non [i] his contenta fuiſſet:
  Dî meliùs! [k] ſimilis non fuit ille tui.
Reddidit [l] intactam; minuitque modeſtia crimen;
  Et juvenem [m] facti [n] pœnituiſſe patet.

INTERPRETATIO.

Si ſpecies mihi non eſt ſevera in ore ſimulato; nec ſum terribilis ſævis ſuperciliis; fama tamen eſt illuſtris, & jocata ſum adhuc ſine flagitio: & nullus ſtuprator habet gloriam de me. Quo magis ſtupeo, quæ ſit fiducia auſo; & quæ cauſa tibi præbuerit ſpem lecti mei. An, quia heros Neptunius nobis vim fecit, abducta ſemel, videor quoque digna bis abduci? Noſtrum erat flagitium, ſi pellecta fuiſſem. Cùm ſim ablata, quid fuit meum niſi nolle? Ille tamen non conſecutus eſt ex cœpto præmium quæſitum: reverti nihil paſſa, ſi metum tollas. Tantùm procax rapuit renitenti pauca ſuavia: ille nihil habet mei ampliùs. Quæ tua eſt protervia, non fuiſſet contenta his. Dii meliùs! ille tibi par non fuit. Reſtituit illibatam, & modeſtia leviorem fecit ejus culpam, & manifeſtum eſt juvenem pœnituiſſe facinoris.

NOTÆ.

p *Si non eſt*] Ad id quod primum ex vultûs hilaritate conjici poteſt, Helena reſpondet. Teſtaturque ſe, quamvis feſtivam, caſtam tamen eſſe.

q *Ficto*] Major non eſt profectò earum puellarum virtus, quæ triſtitiam & ſeveritatem neſcio quam ridiculam affectant.

r *Duris*] *Quæ inexorabilem ſeveritatem prædicent.*

s *Torva*] *Terribilis.*

t *Superciliis*] In quibus præſertim ſeveritatis & ſuperbiæ ſedes.

u *Luſi*] Verbum amatorium. Alii habent *vixi.*

x *Laudem*] Id eſt, *De me non poteſt ſeſe jactare.*

y *Cœpto*] *Tuo,* ſcil. *qui me corrumpere quæras.*

z *An, quia*] Tota hæc Helenæ ratio perſuadere magis, quàm diſſuadere videtur.

a *Neptunus*] *Theſeus,* Neptuni nepos.

b *Crimen*] *Culpa.*

c *Delinita*] *Theſei blanditiis capta, & ad ejus amorem perducta.*

d *Niſi nolle*] Per vim à Theſeo ſe dicit abductam.

e *Facto*] *Raptu.*

f *Petitum*] *Deſideratum.*

g *Luctanti*] *Mihi,* ſcil. *quæ ipſi reſiſtebam.*

h *Quæ tua nequitia*] Gall. dicimus, *Mechant comme vous êtes.* Angl. *Wicked as thou art.*

i *His*] *Oſculis.*

k *Similis*] *Ita ut tu es protervus & libidinoſus.*

l *Intactam*] *Non vitiatam.* Quanquam non defuerunt qui aliter ſenſerint.

m *Facti*] *Raptûs.*

n *Pœnituiſſe patet*] Omnino, ſiquidem intactam ſponte reddidiſſet: at verò vi magnâ repetentibus fratribus reddita eſt.

Theſea [o] pœnituit, Paris ut ſuccederet illi;
[p] Ne quando nomen non ſit in ore meum?
[q] Nec tamen iraſcor (quis enim ſuccenſet amanti?)
Si modò, quem [r] præfers, non ſimulatur amor.
[s] Hoc quoque enim dubito: non quòd [t] fiducia deſit,
Aut mea ſit facies non bene nota mihi:
Sed quia credulitas damno ſolet eſſe puellis;
[u] Verbaque dicuntur veſtra carere fide.
[x] At peccant aliæ; matronaque rara pudica eſt.
[y] Quid prohibet raris nomen ineſſe meum?
Nam mea quòd [z] viſa eſt tibi mater idonea, cujus
Exemplo flecti me quoque poſſe putes;
Matris in [a] admiſſo [b] falsâ ſub imagine luſæ
[c] Error ineſt: plumâ tectus adulter erat.
[d] Nil ego, ſi peccem, poſſim neſciſſe: nec ullus
Error, qui facti crimen obumbret, erit.
Illa [e] bene erravit, vitiumque [f] auctore [g] redemit:
Felix in culpâ [h] quo Jove dicar ego?

INTERPRETATIO.

Pœnituit Theſeum, ut Paris ille ſubſtitueretur, ne aliquando nomen meum non teratur ore hominum? *Nec tamen ſuccenſeo (quis enim ſuccenſet amanti?) Si modò amor quem indicas non fingitur. Nam de hoc etiam incerta ſum: non quòd, confidentia abſit, aut mea forma non ſit mihi ſperſpecta: ſed quia facilitas ſolet eſſe detrimento puellis, & veſtra verba dicuntur eſſe abſque fide. At aliæ delinquunt, & matronæ paucæ ſunt caſtæ. Quid obſtat nomen meum eſſe inter paucas? Nam quòd mater mea tibi viſa eſt apta, cujus exemplo credas me poſſe quoque moveri: error eſt in facto matris deceptæ ſub fictâ ſpecie; ſtuprator erat velatus pennis. Ego, ſi delinquam, nihil poſſim ignoráſſe, nec ullus error erit, qui velet probrum admiſſi. Illa bene erravit, & compenſavit ſtuprum auctore. Quo ego Jove beata vocer in crimine?*

NOTÆ.

o *Pœnituit*] Interrogativè & quâdam cum indignatione legendum.

p *Ne quando*] Id eſt, *Ut ſemper ſiniſtris hominum rumoribus differar.*

q *Nec tamen*] Ecce, antea paciſcentem veriùs quàm reſiſtentem Helenum, jam ſtatim ſeſe more muliebri prodentem.

r *Præfers*] *Indicas & prædicas.*

s *Hoc quoque*] *Ego quoque dubito, ne fortè amorem ſimules.*

t *Fiducia deſit*] Id eſt, *Non quod de formâ meâ diffidam.*

u *Verbaque dicuntur*] *Fidelem haud ferme mulieri invenias virum.* Terent.

x *At peccant*] *Quamvis fideles non ſint viri, tamen, quaſi eſſent, puellæ peccant.* Objectio eſt, quaſi ex parte Paridis: dixerat verò ille, *Lis eſt cum formâ magna pudicitiæ.*

y *Quia prohibet*] Reſponſio eſt Helenæ ad objectionem. *Quid probibet*, inquit, *me inter paucas pudicas recenſeri?*

z *Viſa eſt*] Dixerat verò Paris, *Hæc tibi nempe patrem furta dedêre Jovem.*

a *Admiſſo*] *Adulterio.*

b *Falsâ*] Cygni, ſcilicet.

c *Error*] Cygnum enim eſſe eum credidit, qui fuit Jupiter.

d *Nil ego*] Adeóque non pudicitiæ ſecuritatem, ſed impudicitiæ latibulum quærit: qualis ingenii plurimas inveneris mulieres.

e *Bene*] *Feliciter.* Sed vocis ambiguitas orationi ſubſervit.

f *Auctore*] *Jove.* Nullum dicit fuiſſe Ledæ crimen, quod ei à Jove vitium oblatum fuerit.

g *Redemit*] *Compenſavit.*

h *Quo Jove*] Id eſt, *Nullo.* Paridem Jovem eſſe, quo crimen ſuum compenſetur, negat Helena.

Quòd

Quòd [k] genus & proavos, & regia nomina jactas:
Clara ſatìs domus [l] hæc nobilitate ſuâ.
Jupiter [m] ut ſoceri [n] proavus taceatur, & omne
Tantalidæ Pelopis [o] Tyndareique decus;
Dat mihi Leda Jovem cycno decepta parentem;
Quæ falſam gremio credula fovit avem.
[p] I nunc, & Phrygiæ latè primordia gentis,
Cumque ſuo Priamum Laomedonte refer.
Quos ego [q] ſuſpicio; ſed, qui tibi gloria magna eſt,
[r] Quintus, is à noſtro nomine [s] primus erit.
[t] Sceptra tuæ quamvis rear eſſe potentia Trojæ,
Non tamen [u] hæc illis eſſe minora puto.
[x] Si jam divitiis locus hic numeroque virorum
Vincitur: at certè barbara terra tua eſt.
Munera tanta quidem promittit epiſtola [y] dives,
Ut poſſint ipſas illa movere Deas.
Sed ſi jam fines vellem tranſire pudoris:
[z] Tu melior culpæ cauſa futurus eras.

INTERPRETATIO.

Quòd prædicas gentem & proavos & nomina regia: hæc domus ſatìs eſt illuſtris ſuâ nobilitate. Quamvis Jupiter proavus ſoceri prætermittatur, & omnis honos Pelopis Tantalidæ, & Tyndarei; Leda deluſa cycno, quæ ſimplex calefacit ſinu avem fictam, facit mihi Jovem patrem. I nunc & prolixè commemora initia generis Phrygii, & Priamum cum ſuo Laomedonte. Quos ego veneror: ſed quintus, qui tibi eſt magna gloria, is erit primus à noſtro nomine. Quanquam arbitrer ſceptra tuæ Trojæ eſſe valida, non tamen credo hæc eſſe inferiora illis. Tametſi hic locus ſuperetur opibus & numero virorum, at profectò terra tua eſt barbara. Literæ tuæ magnificæ equidem pollicentur tanta dona, ut illa valeant tangere ipſas Deas. Sed ſi maximè cuperem tranſgredi limites honeſtatis, tu futurus eras potior cauſa peccati.

NOTÆ.

i *Quòd*] Gall. *Quant à cè que.* Angl. *As to that which.*

k *Genus*] *Extractio.*

l *Hæc*] *Mea.*

m *Ut*] *Quamvis.*

n *Proavus*] Vide ſuprà.

o *Tyndareique*] Fuit Tyndareus Ledæ maritus, dictuſque adeò Helene pater.

p *I nunc*] Quaſi dicat, *fruſtrà genus tuum jactas.*

q *Suſpicio*] *Veneror.*

r *Quintus*] De Jove loquitur. Miror verò Hubertinum, qui quidem optimè ex Mythologis Paridis genealogiam ſcripſit, ejuſque genus à Priamo, Laomedonte, Ilo, Troë, Erichthonio, Dardano, Jove repetit; hunc verò, qui ſeptimus eſt, quintum facit. Credendum eſt itaque, vel locum hunc corruptum eſt; vel aliter quàm ſolent Naſonem Paridis avos recenſuiſſe; vel denique, de induſtriâ errantem fœminam induxiſſe.

s *Primus*] Quia pater. Eò verò optimè majorem ſuam facit dignitatem Helena, quò minùs a Jove diſtat: Ut maximè noſtrorum quorundam ſtultorum homuncionum demirer ineptiam, qui quò plùs à majoribus ſuis ætate & virtute ſunt remoti, eò ſibi majorem partem credunt nobilitatem. Egregiè verò, ſiquidem minùs ab illis remotiſſimis iſtorum ſocordiæ lumen affulget. Virtus eſt, ſcilicet, minùs pravum videri!

t *Sceptra*] Ad id reſpondet quod dixerat Paris, *Sceptra parens Aſiæ*, &c.

u *Hæc*] *Noſtra.*

x *Si jam*] Paridi concedit quidem ejus Aſiam Græcia opulentiorem, ſed barbaram eſſe dicit.

y *Dives*] *Quæ divitias pollicetur.*

z *Tu melior*] *Tua elegantia magìs flecterer, quàm divitiis.* Jam diu victa eſt, quæ ſic loquitur.

Aut ego perpetuò famam ſine labe tenebo;
Aut ego te potiùs quàm tua dona ſequar.
Utque ea non ſperno: ſic acceptiſſima [a] ſemper
Munera ſunt, [b] auctor quæ pretioſa facit.
[c] Plùs multò eſt quòd amas; quòd ſum tibi cauſa laboris;
Quòd per tam [d] longas [e] ſpes tua venit aquas.
[f] Illa quoque appoſitâ quæ [g] nunc facis, [h] improbe, menſâ,
(Quamvis [i] experiar diſſimulare) noto.
Cùm modò me ſpectas oculis, laſcive, [k] protervis;
Quos vix [l] inſtantes lumina noſtra ferunt:
Et modò ſuſpiras: modò pocula proxima nobis
Sumis; [m] quâque bibi, tu quoque parte bibis.
Ah quoties [n] digitis, quoties ego tecta notavi
Signa ſupercilio [o] pæne loquente dari!
Et ſæpe extimui, ne vir meus illa videret:
Non ſatis occultis erubuique notis.

INTERPRETATIO.

Vel ego tuebor ſemper nomen ſine maculâ, vel ego potiùs te ſequar quàm tua munera. Et ut ea n.n contemno; ſic dona ſunt ſemper gratiſſima, quæ auctor reddit pretioſa. Ampliùs eſt multò quòd amas; quòd ſum tibi cauſa laboris; quòd ſpes tua accedit per tam vaſta maria. Adverto etiam illa quæ nunc, proterve, agis, menſâ admotâ, quamvis coner diſſimulare. Cùm modò me aſpicis oculis procacibus, luxurioſe; quos urgentes vix oculi noſtri tolerant: & modò gemis, modo capis pocula proxima nobis, & tu quoque bibis parte quâ bibi. Ah quoties adverti notas occultas exhiberi digitis, quoties ſupercilio propemodum & loquente? ſæpe pertimui ne maritus meus illa cerneret; & erubui ſignis non ſatis tectis.

NOTÆ.

a *Semper*] Gottorphianus *quondam*, *pro quandoque*, *nonnunquam*: quod clar. Heinſio, non ſine cauſâ, elegans viſum eſt.

b *Auctor quæ*] Terent. de meretriculâ in Eunucho,

——Læta eſt, non tam ipſo quidem
Dono, quàm abs te datum eſſe: id verò ſeriò
triumphat.

c *Plùs multo*] *Ut me in tui amorem pellicias*, *ſcil.*

d *Longas*] Scilicet à Trojâ ad Peloponneſum, non eſt brevis via.

e *Spes tua*] *Tu me abducere ſperans.* Metonym.

f *Illa*] Quæ verſibus ſequentibus recenſet.

g *Nunc*] Vide quo ſenſu hâc voce utatur, de re præteritâ quidem loquens, ſed præſentem quam facit.

h *Improbe*] Non hîc *nefarium*, aut *ſceleſtum* expoſueris; ſed *procacem*, *audacem*, *aſſiduum*.

i *Experiar diſſimulare*] Id eſt, *Coner ſimulare me non intelligere.*

k *Protervis*] *Petulantibus*, *procacibus*, & *laſcivis.*

l *Inſtantes*] *Nimirum quid velint declarantes*, & *quaſi potentes.*

m *Quâque*] *Quâ parte.*

n *Digitis*] Manu etiam amoris ſui ſigna Paris dederat.

o *Pæne loquente*] Maxima eſt in oculis animi declaratio.

p *Non ſatis occultis*] Quia ſignis illis ipſe etiam Menelaüs Paridis amorem, imò & Helenæ culpam, cognoſcere potuiſſet.

Sæpe

Sæpe vel exiguo, [q] vel longo murmure dixi,
    Nil pudet [r] *hunc.* [s] Nec vox hæc mea falſa fuit.
[t] Orbe quoque in menſæ [u] legi ſub nomine noſtro,
    Quod deducta mero littera fecit, AMO.
Credere me tamen [x] hoc oculo [y] renuente negavi.
    Hei mihi! jam didici [z] ſic quoque poſſe loqui.
His ego blanditiis, ſi [a] peccatura fuiſſem
    Flecterer: his poterant pectora noſtra capi.
[b] Eſt quoque (confiteor) facies tibi rara: poteſtque
    Velle ſub amplexus ire puella tuos.
Altera [c] vel potiùs felix ſine crimine fiat,
    Quàm cadat [d] externo noſter amore pudor.
Diſce [e] meo exemplo, formoſis poſſe carere.
    Eſt [f] virtus placitis abſtinuiſſe bonis.
Quàm multos credas juvenes optare, [g] quod optas,
    [h] Qui ſapiant? oculos an [i] Paris unus habes?

INTERPRETATIO.

Sæpe dixi, vel tenui, vel protracto murmure, Nihil pudet hunc, *Nec hæc mea verba fuerunt falſa. Legi etiam in ambitu menſæ ſub nomine noſtro.* AMO, *quod litera exarata vino fecit. Negavi tamen me bis fidem habere oculo abnuente. Hei mihi! jam docta ſim poſſe quoque ſic loqui. Ego moverer bis blandimentis, ſi fuiſſem lapſura: pectora noſtra poterant bis deliniri. Eſt quoque tibi, agnoſco, ſpecies præſtans: & puella poteſt velle venire in complexus tuos. Vel altera fiat potiùs beata ſine culpa, quàm noſter pudor recidat amore peregrino. Diſce meo exemplo poſſe vivere ſine pulchris. Eſt virtus ſibi temperâſſe à bonis placitis. Quàm multos juvenes arbitreris cupere, quod cupis, qui ſibi temperent? An ſolus Paris habes oculos?*

NOTÆ.

q *Vel longo*] Quod eſt quodammodo admirantis & ſubiraſcentis.

r *Hunc*] *Paridem.*

s *Nec vox*] Quia pudore carebat Paris.

t *Orbe menſæ*] *In menſâ rotundâ.*

u *Legi ſub nomine*] Poſtquam Helenæ nomen vino Paris ſcripſiſſet, hanc nomini vocem ſuppoſuit *Amo*; ut intelligeret Helena ſe ab illo amari.

x *Hoc*] *Me à te amari.*

y *Renuente*] *Nutu tibi reſpondente, & negante.*

z *Sic*] Oculorum nutu.

a *Peccatura*] *Si conjugii voluiſſem fidem fallere.*

b *Eſt quoque*] Reſpondet ad id quod dixit Paris, *Nec puto collatus formâ Menelaüs,* &c.

c *Vel*] Quantam vim habet hoc in loco hæc vocula, quàmque prodit bene occultum Helenæ amorem?

d *Externo*] *Viri extranei, qui maritus non eſt.*

e *Meo exemplo*] *Quæ licèt non habeam maritum pulchrum, tamen eo ſum contenta,* ut exponit Hubertinus. Quod minimè placet. Tacitè indicat Helena ſe Paridis amore captam eſſe, cui per virtutem reſiſtat.

f *Virtus*] Maxima quidem, ut vix detur major, ex quo ſolenne illud Epicteti ſummi Philoſophi, *Suſtine & Abſtine.*

g *Quod optas*] Ejus concubitus, *ſcil.*

h *Qui ſapiant*] *A me abſtineant.* Sapientiæ verò non anguſtos admodum poſuit fines, cui vota impura ſint licita.

i *Paris unus*] Unus Vaticanus, *Pari ſolus.* Plurimis ſuam dicit eſſe cognitam pulcritudinem.

Non tu plùs cernis: ſed plùs temerarius audes:
Nec tibi plus cordis, ſed magis [k] oris adeſt.
Tunc ego te vellem celeri veniſſe carinâ,
Cùm mea virginitas mille petita procis.
Si te vidiſſem, [l] primus de mille fuiſſes:
Judicio veniam vir dabit ipſe meo.
Ad poſſeſſa venis [m] præceptaque gaudia ſerus?
Spes tua lenta fuit; quod petis, alter habet.
[n] Ut tamen optarem fieri tibi Troïa conjux,
[o] Invitam ſic me nec Menelaüs habet.
Deſine [p] molle, precor, verbis [q] convellere pectus:
Neve mihi, quam te dicis amare [r] noce.
Sed ſine, quam tribuit ſortem Fortuna, [s] tueri:
Nec ſpolium noſtri turpe pudoris habe.
[t] At Venus hoc pacta eſt: & in altæ vallibus Idæ
Tres tibi ſe nudas exhibuêre Deæ:
Unaque cùm regnum, belli daret altera laudem;
[u] *Tyndaridos conjux*, [x] tertia dixit, *eris*.
Credere vix equidem cœleſtia corpora poſſum
Arbitrio formam ſuppoſuiſſe tuo.

INTERPRETATIO.

Tu non ampliùs viſu polles, ſed temerarius ampliùs audes. Nec tibi plus ineſt animi, ſed plus linguæ. Ego vellem te tunc acceſſiſſe veloci nave, cùm mea virginitas quæſita eſt *mille procis. Si te aſpexiſſem, fuiſſes primus de mille. Ipſe maritus ignoſcet meo judicio. Accedis tardus ad voluptatem occupatam & correptam. Spes tua fuit tarda; alter poſſidet quod cupis. Quamvis tamen cuperem fieri tibi uxor Trojana, Menelaüs nec me ita retinent coactam.* Omitte, *quæſo, labefactare verbis cor tenerum: neve mihi obſis quam profiteris te amare. Sed patere me ſervare conditionem quam Fortuna exhibuit, ne refer indecorum ſpolium noſtræ pudicitiæ. At Venus hoc pollicita eſt, & tres Deæ oſtenderunt ſe tibi ſine veſtibus in vallibus Idæ excelſæ, & cùm una polliceretur imperium, altera gloriam belli, tertia dixit,* Fies maritus filiæ Tyndari. *Vix equidem poſſum credere corpora cœleſtia permiſiſſe pulchritudinem judicio tuo.*

NOTÆ.

k *Oris*] *Inverecundiæ.* Alii habent, *ſed magis oris ineſt.*

l *Primus*] Scilicet, ne quis ex procis offenderetur, ſi cui pater Helenam deſponderet, conſenſerunt omnes, ut, quem vellet, cui reliqui auxilio eſſent, ipſa eligeret.

m *Preceptaque*] *Ante occupata.*

n *Ut*] *Quanquam.*

o *Invitam*] Dicit ſe nec malè nec contra animi deſiderium cum Menelao eſſe.

p *Molle*] *Ad amandum pronum.*

q *Convellere*] *Commovere, labefactare, ab officio deflectere, in tui amorem pellicere.*

r *Noce*] *In crimen & dedecus me impellendo.*

s *Tueri*] *Ut caſtè cum Menelao vivam.*

t *At Venus*] Reſpondet ad id quod dixerat Paris, *Pollicita eſt thalamo te Cytherea meo.*

u *Tyndaridos*] *Helenæ.* Videſis Paridis epiſtolam: quæ huic vicem præſtet commentarii.

x *Tertia*] *Venus,* ſcil.

y Utque

[y] Utque ſit [z] hoc verum; certè [a] pars altera ficta eſt,
[b] Judicii pretium quâ data dicor ego.
Non eſt tanta mihi fiducia [c] corporis, [d] ut me
Maxima, teſte Deâ, dona fuiſſe putem.
Contenta eſt oculis hominum mea forma probari:
Laudatrix Venus eſt invidioſa mihi.
Sed nihil [e] inficior: faveo quoque laudibus iſtis:
Nam mea vox quare, [f] quod cupit, eſſe neget?
Nec tu [g] ſuccenſe [h] nimiùm mihi [i] creditus ægrè:
Tarda ſolet magnis rebus ineſſe fides.
Prima mea eſt igitur Veneri placuiſſe voluptas:
Proxima, [k] me viſam præmia ſumma tibi:
Nec te Palladios, nec te Junonis honores
Auditis Helenæ præpoſuiſſe [l] bonis.
Ergo ego [m] ſum virtus? ego ſum tibi [n] nobile regnum?
Ferrea ſim, ſi non [o] hoc ego pectus amem.
[p] Ferrea, crede mihi, non ſum: [q] ſed amare repugno
Illum, quem fieri vix puto poſſe meum.

INTERPRETATIO.

quamvis hoc ſit verum, certè pars altera falſa quâ ego dicor facta merces judicii. ...n mihi tanta eſt confidentia corporis, ut ...dam me fuiſſe maxima munera Deæ in ju...io. Meæ pulchritudini ſatis eſt laudari ...lis hominum. Venus approbatrix eſt mihi ...vidioſa. Sed nihil nego, probo etiam iſta ...econia. Nam quamobrem meus ſermo inſi...ur eſſe quod optat? Nec tu vix creditus ...iùm mihi iraſcaris. Fides lenta ſolet tribui magnis rebus. Ergo prima gaudia ſunt placuiſſe Veneri: altera, me viſam tibi maxima munera: nec te prætuliſſe honores Palladios, nec te prætuliſſe honores *Junonis bonis auditis Helenæ. Ergo ego ſum tibi virtus? Ego ſum ſplendidum regnum? Inhumana forem, ſi ego non diligam hunc* tuum *animum. Crede mihi, non ſum inhumana; ſed refugio illum diligere, quem arbitror vix poſſe fieri meum.*

NOTÆ.

y *Utque*] *Quamvis.*

z *Hoc*] *Quòd de formâ Dearum judicaris.*

a *Paris altera*] *Eorum quæ dicis*, ſcil.

b *Judicii*] *Quo Veneri palmam tuliſti.*

c *Corporis*] *Quod ad pulchritudinem ſpectat*, ...telligc.

d *Ut me*] Vide ut magìs de formâ quàm pudicitiâ ſolicita ſit, utque victam ſe tra...t potiùs, quàm ab adultero tueatur.

e *Inficior*] Alii *infirmo.*

f *Quod cupit*] Eſſe pulchram, *ſcil.*

g *Succenſe*] *Iraſcere.* Enimvero iſtud e...m curaverit mulier pudica!

h *Nimiùm mihi*] Ex Paridis perſonâ loqui...r, cùm ipſum nimis ægrè creditum dicit, quaſi is ideo queri poſſet, quòd ſibi Helena non crederet.

i *Creditus*] De iis intellige, quæ de Helenâ prædicâſſe Venerem, Paris dicebat.

k *Me viſam*] *Me putatam & judicatam eſſe.*

l *Bonis*] Pulchritudine, *ſcil.*

m *Sum virtus*] Hoc dicit, quia ſe virtutis à Pallade promiſſæ loco, Paris elegerat.

n *Nobile regnum*] Id eſt, *Regni à Junone promiſſi loco.*

o *Hoc*] *Tuum, tale.*

p *Ferrea*] *Dura, inhumana, quæ amare neſciam.*

q *Sed*] Illud verò *ſed* nihil eſt. Atque etiam *vix* ſubdit.

[r] Quid

[r] Quid [s] bibulum curvo proſcindere littus aratro,
[t] Spemque ſequi coner, quam [u] locus ipſe neget?
Sum rudis ad Veneris furtum: nullâque fidelem
(Dî mihi ſunt teſtes) [x] luſimus arte virum.
[y] Nunc quoque, quòd [z] tacito mando mea verba libello,
Fungitur officio litera noſtra [a] novo.
[b] Felices, quibus [c] uſus adeſt! ego neſcia rerum
[d] Difficilem culpæ ſuſpicior eſſe viam.
Ipſe [e] malo metus eſt: [f] jam nunc confundor, & [g] omnes
In noſtris oculos vultibus eſſe reor.
Nec reor hoc falsò: ſenſi mala murmura vulgi:
Et [h] quaſdam voces retulit [i] Æthra mihi.
At tu diſſimula: niſi ſi [k] deſiſtere mavis.
Sed cur deſiſtas? diſſimulare potes.
Lude, ſed occultè; [l] major, non maxima nobis
Eſt data libertas, quòd Menelaüs abeſt.
Ille quidem procul eſt, ita re cogente profectus:
Magna fuit ſubitæ juſtaque [m] cauſa viæ:

INTERPRETATIO.

Quamobrem tentem findere littus bibulum adunco vomere, & ſpem ſovere, quam ipſe locus probibeat? Sum imperita ad furtum Veneris: & (Dii mibi ſunt teſtes) nullâ fraude decepimus maritum fidum. Nunc etiam quòd committo mea verba libello ſecreto; epiſtola noſtra facit officium inſolitum. Beatæ quibus experientia adeſt: ego imperita conjicio iter ad crimen eſſe aſperum. Ipſe timor eſt oneri! jam nunc turbata ſum & puto omnes oculos hærere in noſtrâ facie. Neque hoc falsò reputo. Experta ſum ſiniſtros rumores vulgi; & Æthra renunciavit mihi quædam verba. At tu diſſimula, niſi ſi præoptas deſinere. Sed quamobrem deſinas? potes diſſimulare. Ludito, ſed clam: licentia major, non maxima eſt nobis indulta, quòd Menelaüs procul eſt. Ille quidem abiit, digreſſus re ita urgente: Magna & juſta cauſa fuit repentino itineri:

NOTÆ.

r *Quid bibulum*] Per ſimilitudinem oſtendit ſibi Paridis amori non eſſe fruſtrà indulgendum.

s *Bibulum*] Nimirum littus arenoſum ſtatim aquam omnem ebibit, & ſterile eſt.

t *Spemque*] *Velim ex ſemente lætam meſſem ſperare, quam locus ipſe deneget.* Seſe à Paride amari fingit non credere.

u *Locus*] *Littus arenoſum & ſterile.*

x *Luſimus*] *Decepimus.*

y *Nunc quoque*] Ad alium ſe antea unquam ſcripſiſſe negat.

z *Tacito*] *Secreto.*

a *Novo*] *Inſolito.*

b *Felices*] Suſpirans iſtud dicit proba mulier.

c *Uſus*] *Experientia, exercitatio.*

d *Difficilem*] Adeóque maximè cavendum in principio, ne peccemus.

e *Malo eſt*] *Mihi nocet; moleſtus eſt.*

f *Jam nunc*] *Antequam peccaverò; quid poſtea eſſet?*

g *Omnes*] *Qui fraudem & peccatum meum arguant.*

h *Quaſdam voces*] *Populi*, ſcil. *de amore noſtro obmurmurantis.*

i *Æthra*] Helenæ altera comes.

k *Deſiſtere*] *Amore ſuperſedere.*

l *Major*] *Quàm ſi adeſſet maritus*, intellige: *at non omnis tamen data eſt.* Dixerat Paris, *Sed tibi & hoc ſuadet rebus, non voce maritus*; ad hoc reſpondet Helena.

m *Cauſa*] Ea fuit, ut dividerentur in Cretâ Atrei bona.

Aut

Aut mihi [n] ſic viſum eſt. Ego, cùm dubitaret an iret,
Quamprimum, dixi, *fac rediturus eas.*
[o] Omine lætatus [*] dedit oſcula: *Reſque, domuſque,*
Et tibi ſit curæ [p] *Troïcus hoſpes*, ait.
[q] Vix tenui riſum; quem dum compeſcere luctor,
Nîl illi potui dicere, prœter, [r] *Erit.*
Vela quidem [s] Creten ventis dedit ille ſecundis:
Sed tu non ideo cuncta licere puta.
Sic meus hinc vir abeſt, ut me cuſtodiat abſens.
An neſcis longas regibus eſſe manus?
Fama quoque [t] eſt oneri; nam quò conſtantiùs ore
Laudamur veſtro, juſtiùs [u] ille timet.
Que [x] juvat, [y] ut nunc eſt, eadem mihi gloria [z] damno eſt:
Et meliùs famæ [a] verba dediſſe foret.
Nec, quòd [b] abeſt, hic me tecum mirare relictam:
Moribus & vitæ credidit ille meæ.
[c] De facie metuit, [d] vitæ confidit: & illum
Securum probitas, forma timere facit.

INTERPRETATIO.

Aut ſic mihi viſum eſt. Ego, cùm incertus eſſet, an proficiſceretur, Fac, *inquam*, diſcedas mox reverſurus, *Gaudens præſagio* me *deoſculatus eſt; & inquit*, Et res, & domus, & hoſpes Trojanus ſit tibi curæ. *Vix repreſſi riſum; quem dum conor coërcere, nihil potui illi dicere, præter*, Erit. *Ille quidem expandit carbaſa Creten ventis propitiis. Sed tu ne credas ideo omnia eſſe conceſſa. Maritus meus ita hinc abeſt, ut abſens me ſervet. An ignoras manus longas eſſe regibus? Fama quoque gravis eſt; nam quò certiùs celebramur ore veſtro, ille metuit juſtiùs. Gloria quæ prodeſt, ut nunc eſt, eadem mihi eſt detrimento. Et aptiùs eſſet feſelliſſe famam. Nec, quia procul eſt* maritus, *mireris me hîc tecum deſertam; ille confiſus eſt moribus & vitæ meæ. Timet de formâ, vitæ credit; & integritas* præſtat *illum tutum, pulchritudo cogit metuere.*

NOTÆ.

n *Sic*] *Ut Menelaüs in Cretam proficiſceretur, cauſam eſſe juſtam.* Quippe juſtam fingebat adultera, quæ diſcedere maritum cupiebat.

o *Omine*] Illo nempe, quòd dixiſſet Helena, *Quamprimum rediturus eas.*

* *Dedit*] *Mihi*, ſcil.

p *Troïcus*] *Paris.*

q *Vix tenui*] Quia ovem lupo concredere Menelaüm ſciebat.

r *Erit*] *Curæ*, ſcil. *domus, & res, & Troïcus hoſpes.*

s *Creten*] Id eſt, *Ut in Creten iret.*

t *Eſt oneri*] *Me retinet, ne omnia quæ lubens peccarem, audiam.*

u *Ille*] *Menelaüs*, adeóque maritus quilibet.

x *Juvat*] *Quia mihi amorem tuum conciliavit.*

y *Ut nunc eſt*] Maxima, ex pulchritudinis laude.

z *Damno*] *Quia per eandem ex pulchritudine laudem & gloriam minùs latere & peccare licet.* Nihil enim ad rem dixiſſe videntur commentatores.

a *Verba dediſſe*] Ut neſciret fama tantopere viris placere Helenam.

b *Abeſt*] Menelaüs, ſupple.

c *De facie*] *Quia pulchra ſum, ne quis mihi inſidietur, metuit.*

d *Vitæ*] *Quam antea pudicè egi.* Quanquam ratiocinatio hæc. *Caſta fuit, ego erit*, cautione egeat; vixque poſſit certò ſcire quiſquam, quantumvis fuerint caſtæ non paucæ, hæcne an illa talis ſit.

e Tempora

[e] Tempora ne pereant [f] ultro data [g] præcipis; utque
Simplicis utamur commoditate viri.
[h] Et libet, & timeo: [i] nec adhuc exacta voluntas
Eſt ſatìs; in dubio pectora noſtra labant.
Et vir abeſt nobis; & tu ſine conjuge dormis:
[k] Inque vicem tua me, te mea forma capit;
[l] Et longæ noctes; & jam ſermone [m] coîmus:
Et tu ([n] me miſeram!) blandus; & una domus.
Et pereant, ſi non invitant omnia culpam:
Neſcio quo tardor ſed tamen ipſa metu.
Quod [o] malè perſuades, utinam [p] bene cogere poſſis:
Vi mea ruſticitas excutienda fuit.
[q] Utilis interdum eſt ipſis injuria paſſis:
Sic certè felix eſſe coacta velim.
Dum novus eſt, [r] potiùs cœpto pugnemus amori:
Flamma recens parvâ ſparſa reſedit aquâ.
Certus in hoſpitibus non eſt amor; [s] errat, ut ipſi:
Cùmque nihil ſperes firmius eſſe, [t] fuit.

INTERPRETATIO.

Suadet ne opportunitas ſponte exhibita dilabatur, & ut utamur facilitate creduli mariti. Et cupio, & metuo, nec voluntas eſt adhuc ſatìs explorata: corda noſtra in incerto fluctuant. Et maritus nobis eſt abſens & tu cubas ſine uxore, & tua ſpecies viciſſim me movet, & mea, te; & noctes prolixæ, & jam verbis conjuncti ſumus; & tu (me infelicem!) comis, & una domus. Et inteream, ſi omnia non pelliciunt ad crimen. Sed tamen ipſa detineor neſcio quo timore. Utinam queas bene cogere quod malè perſuades, mea moroſitas per vim fuit profliganda. Nonnunquam injuſtitia grata eſt ipſis injuſtitiâ *affectis. Sic profectò per vim cupiam eſſe beata. Dum tener eſt, certemus potiùs adverſus naſcentem amorem: flamma nova disjecta, oppreſſa eſt pauculâ aquâ. Amor non eſt firmus in hoſpitibus: vagatur ſicut & ipſi; & cùm credas nihil eſſe certius, fuit.*

NOTÆ.

e *Tempora*] *Imò per illa amori indulgemus.*

f *Ultro*] *Cùm vir meus exceſſerit.*

g *Præcipis*] *Suades.*

h *Et libet, &*] Pudica mulier.

i *Nec adbuc*] Tutò ut peccaret ſolicita erat.

k *Inque vicem*] *Viciſſem, tu me, ego te.*

l *Et longæ*] Rationes enumerat, quibus in Paridis vota trahebatur.

m *Coîmus*] *Conjungimur.* Neſcio quos gradus enumerant, Videre, Colloqui, Tangere, &c.

n *Me miſeram*] Iſtud dicit quæ contra rationis & pudicitiæ leges ſeſe ſentit abripi.

o *Malè*] *Non boneſtè.*

p *Bene*] *Ut mibi boneſta ſit excuſatio.* Illud verò unum plerumquè quærunt, non aliud.

q *Utilis*] Quia & per injuriam ſeſe excuſant. Jam verò, cùm totam propemodum Ovidii artem in hâc epiſtolâ videam, mirari eos ſubit, qui politiſſimum ejus opus ab alio ingenio ortum eſſe putent.

r *Potiùs*] Ecce muliebrem mobilitatem; quâ etiam ad inflammandos viros utuntur.

s *Errat*] *Amor boſpitum erro & levis eſt ut ipſi boſpites, quibus certa non eſt ſedes.* Gall. *Leur amour eſt volage.* Angl. *Their love is vagrant.*

t *Fuit*] Argutè, ut intelligatur nullum eſſe amorem. Alii tamen codices habent *fugit.*

[u] Hypſipyle

[u] Hypſipyle teſtis, teſtis [x] Minoïa virgo eſt;
In non exhibitis utraque [y] queſta [z] toris.
Tu quoque dilectam multos, infide, per annos
Diceris Oenonen deſtituiſſe tuam.
Nec tamen ipſe negas; & nobis omnia de te
Quærere, ſi neſcis, maxima cura fuit.
Adde quòd, ut cupias conſtans in amore manere,
Non potes; [a] expediunt jam tua vela Phryges.
Dum loqueris mecum, dum nox ſperata [b] paratur,
Qui ferat in patriam jam tibi [c] ventus erit.
[d] Curſibus in mediis [e] novitatis plena relinques
Gaudia: cum ventis noſter abibit amor.
An [f] ſequar, ut ſuades; [g] laudataque Pergama viſam;
Pronurus & magni Laomedontis ero?
Non ita contemno [h] volucris præconia Famæ,
[i] Ut probris terras impleat illa meis.
Quid de me Sparte poterit, quid Achaïa tota,
Quid gentes Aſiæ, quid tua Troja loqui?

INTERPRETATIO.

ypſipyle eſt teſtis, virgo Minoïa eſt teſtis, raque conqueſta in lectis non datis. Tu oque perfide perbiberis deſeruiſſe tuam Oenen amatam per multos annos. Nec tamen ſe diffiteris; &, ſi ignoras, maxima cura it nobis omnia de te percontari. Adjice od, quamvis deſideres eſſe firmus in amore, potes. Phryges jam adornant tua vela. um mecum ſerm cinaris, dum nox expecta apparatur, jam tibi aura veniet, quæ te vebat in patriam. Deſtitues delicias penas jucunditatis in mediis progreſſibus: noſter amor excedet cum ventis. An me tibi dedam comitem, ut pellicis; & petam Pergama celebrata; & ero pronurus magni Laomedontis? Non ita ſperno laudes celeris famæ, ut illa adimpleat orbem meo dedecore. Quid Sparte poterit dicere de me, quid tota Achaïa, quid populi Aſiæ, quid tua Troja?

NOTÆ.

u *Hypſipyle*] *A Jaſone relicta.*

x *Minoïa*] *Ariadna* Minoïs filia.

y *Queſta*] Correctio eſt clariſſ. Heinſii. ulgati codices habent *juncta*; alii *luſa*; i *pacta, victa, juxta, juncta, ducta, juſta.*

z *Toris*] Per torum fidem conjugalem intllige.

a *Expediunt*] *Qui diſcedant, ſcilicet, teque um revebant.*

b *Paratur*] Pro *parabitur*; ſed major eſt i, & meliùs res ipſa per tempus præſens claratur.

c *Ventus*] *Quo ſecundo, hortantibus tuis oficiſceris; meque, tdmeeſs nalles, deſtituere geris.*

d *Curſibus*] *Amoris voluptatibus.* Metaphora ab aurigis.

e *Novitatis*] Adeóque maxima, & jucundiſſima, quia non bene cognita, vixque delibata.

f *Sequar*] *Te*, ſcil. Ad ea incommoda pergit, quæ ſequentur, ſi cum Paridi aufugere malit.

g *Laudataque*] *A te*, ſcil.

h *Volucris*] Cujus alæ pernices, utì quidem eam finxerunt poëtæ, Virgilius præſertim in illâ ſuâ magnificâ Famæ deſcriptione.

i *Ut probris*] Id eſt, *Ut ea admittam, quibus me jure poſſit fama probris onerare, & infamem probare.*

[e] Tempora ne pereant [f] ultro data [g] præcipis; utque
Simplicis utamur commoditate viri.
[h] Et libet, & timeo: [i] nec adhuc exacta voluntas
Eſt ſatis; in dubio pectora noſtra labant.
Et vir abeſt nobis; & tu ſine conjuge dormis:
[k] Inque vicem tua me, te mea forma capit;
[l] Et longæ noctes; & jam ſermone [m] coîmus:
Et tu ([n] me miſeram!) blandus; & una domus.
Et peream, ſi non invitant omnia culpam:
Neſcio quo tardor ſed tamen ipſa metu.
Quod [o] malè perſuades, utinam [p] bene cogere poſſis:
Vi mea ruſticitas excutienda fuit.
[q] Utilis interdum eſt ipſis injuria paſſis:
Sic certè felix eſſe coacta velim.
Dum novus eſt, [r] potiùs cœpto pugnemus amori:
Flamma recens parvâ ſparſa reſedit aquâ.
Certus in hoſpitibus non eſt amor; [s] errat, ut ipſi:
Cùmque nihil ſperes firmius eſſe, [t] fuit.

INTERPRETATIO.

Suadet ne opportunitas ſponte exhibita dilabatur, & ut utamur facilitate creduli mariti. Et cupio, & metuo, nec voluntas eſt adhuc ſatis explorata: corda noſtra in incerto fluctuant. Et maritus nobis eſt abſens & tu cubas ſine uxore, & tua ſpecies viciſſim me movet, & mea, te; & noctes prolixæ, & jam verbis conjuncti ſumus; & tu (me infelicem!) comis, & una domus. Et inteream, ſi omnia non pelliciunt ad crimen. Sed tamen ipſa detineor neſcio quo timore. Utinam queas bene cogere quod malè perſuades, mea moroſitas per vim fuit profliganda. Nonnunquam injuſtitia grata eſt ipſis injuſtitiâ *affectis. Sic profectò per vim cupiam eſſe beata. Dum tener eſt, certemus potiùs adverſus naſcentem amorem: flamma nova disjecta, oppreſſa eſt pauculâ aquâ. Amor non eſt firmus in hoſpitibus: vagatur ſicut & ipſi; & cùm credas nihil eſſe certius, fuit.*

NOTÆ.

e *Tempora*] *Imò per illa amori indulgemus.*

f *Ultro*] *Cùm vir meus exceſſerit.*

g *Præcipis*] *Suades.*

h *Et libet, &*] Pudica mulier.

i *Nec adhuc*] Tutò ut peccaret ſolicita erat.

k *Inque vicem*] *Viciſſem, tu me, ego te.*

l *Et longæ*] Rationes enumerat, quibus in Paridis vota trahebatur.

m *Coîmus*] *Conjungimur.* Neſcio quos gradus enumerant, Videre, Colloqui, Tangere, &c.

n *Me miſeram*] Iſtud dicit quæ contra rationis & pudicitiæ leges ſeſe ſentit abripi.

o *Malè*] *Non honeſtè.*

p *Bene*] *Ut mihi honeſta ſit excuſatio.* Illud verò unum plerumquè quærunt, non aliud.

q *Utilis*] Quia & per injuriam ſeſe excuſant. Jam verò, cùm totam propemodum Ovidii artem in hâc epiſtolâ videam, mirari eos ſubit, qui politiſſimum ejus opus ab alio ingenio ortum eſſe putent.

r *Potiùs*] Ecce muliebrem mobilitatem; quâ etiam ad inflammandos viros utuntur.

s *Errat*] *Amor hoſpitum erro & levis eſt ut ipſi hoſpites, quibus certa non eſt ſedes.* Gall. *Leur amour eſt volage.* Angl. *Their love is vagrant.*

t *Fuit*] Argutè, ut intelligatur nullum eſſe amorem. Alii tamen codices habent *fugit.*

[u] Hypſipyle

[u] Hypſipyle teſtis, teſtis [x] Minoïa virgo eſt;
  In non exhibitis utraque [y] queſta [z] toris.
Tu quoque dilectam multos, infide, per annos
  Diceris Oenonen deſtituiſſe tuam.
Nec tamen ipſe negas; & nobis omnia de te
  Quærere, ſi neſcis, maxima cura fuit.
Adde quòd, ut cupias conſtans in amore manere,
  Non potes; [a] expediunt jam tua vela Phryges.
Dum loqueris mecum, dum nox ſperata [b] paratur,
  Qui ferat in patriam jam tibi [c] ventus erit.
[d] Curſibus in mediis [e] novitatis plena relinques
  Gaudia: cum ventis noſter abibit amor.
An [f] ſequar, ut ſuades; [g] laudataque Pergama viſam;
  Pronurus & magni Laomedontis ero?
Non ita contemno [h] volucris præconia Famæ,
  [i] Ut probris terras impleat illa meis.
Quid de me Sparte poterit, quid Achaïa tota,
  Quid gentes Aſiæ, quid tua Troja loqui?

INTERPRETATIO.

Hypſipyle eſt teſtis, virgo Minoïa eſt teſtis, utraque conqueſta in lectis non datis. Tu quoque perfide perhiberis deſeruiſſe tuam Oenonen amatam per multos annos. Nec tamen ipſe diffiteris; &, ſi ignoras, maxima cura fuit nobis omnia de te percontari. Adjice quod, quamvis deſideres eſſe firmus in amore, non potes. Phryges jam adornant tua vela. Dum mecum ſermocinaris, dum nox expectata apparatur, jam tibi aura veniet, quæ te vehat in patriam. Deſtitues delicias primas jucunditatis in mediis progreſſibus: noſter amor excedet cum ventis. An me tibi dedam comitem, ut pellicis; & petam Pergama celebrata; & ero pronurus magni Laomedontis? Non ita ſperno laudes celeris famæ, ut illa adimpleat orbem meo dedecore. Quid Sparte poterit dicere de me, quid tota Achaïa, quid populi Aſiæ, quid tua Troja?

NOTÆ.

u *Hypſipyle*] *A Jaſone relicta.*

x *Minoïa*] *Ariadna* Minoïs filia.

y *Queſta*] Correctio eſt clariſſ. Heinſii. Vulgati codices habent *juncta*; alii *luſa*; alii *pacta, victa, juxta, juncta, ducta, juſta.*

z *Toris*] Per torum fidem conjugalem intellige.

a *Expediunt*] *Qui diſcedant, ſcilicet, teque ſecum revehant.*

b *Paratur*] Pro *parabitur*; ſed major eſt vis, & meliùs res ipſa per tempus præſens declaratur.

c *Ventus*] *Quo ſecundo, hortantibus tuis, proficiſceris; meque, etiamſi nolles, deſtituere cogeris.*

d *Curſibus*] *Amoris voluptatibus.* Metaphora ab aurigis.

e *Novitatis*] Adeóque maxima, & jucundiſſima, quia non bene cognita, vixque delibata.

f *Sequar*] *Te*, ſcil. Ad ea incommoda pergit, quæ ſequentur, ſi cum Paridi aufugere malit.

g *Laudataque*] *A te*, ſcil.

h *Volucris*] Cujus alæ pernices, utì quidem eam finxerunt poëtæ, Virgilius præſertim in illâ ſuâ magnificâ Famæ deſcriptione.

i *Ut probris*] Id eſt, *Ut ea admittam, quibus me jure poſſit fama probris onerare, & infamem probare.*

Quid

Quid Priamus de me, Priami quid [k] ſentiet uxor;
Totque tui fratres, Dardanideſque nurus?
Tu quoque, quî poteris tibi me ſperare fidelem?
Et non exemplis [l] anxius [m] eſſe tuis?
Quicunque Iliacos intraverit advenâ portus,
Is tibi ſolliciti [n] cauſa timoris erit.
Ipſe mihi quoties iratus, *Adultera*, dices!
Oblitus [o] noſtro crimen ineſſe tuum.
Delicti fies idem reprehenſor & auctor.
Terra, precor, vultus obruat [p] antè meos.
[q] At fruar Iliacis opibus, cultuque beato:
Donaque promiſſis uberiora feram.
Purpura nempe mihi, pretioſaque texta dabuntur:
Congeſtoque auri pondere dives ero.
Da veniam [r] faſſæ; non ſunt tua munera tanti.
Neſcio quo tellus me tenet [s] iſta modo.
Quis mihi, ſi lædar, Phrygiis ſuccurrat in oris?
Unde petam fratres, unde parentis opem?
Omnia Medeæ fallax promiſit Iaſon:
Pulſa eſt [t] Æſoniâ num minùs illa domo?

INTERPRETATIO.

Quid cogitabit Priamus de me, quid conjux Priami; & tot tui fratres, & nurus Trojanæ? Tu quoque, quomodo poteris ſperare me tibi fidelem, & non eſſe ſolicitus tuis exemplis? Quicunque peregrinus ſubiërit portus Iliacos, is erit tibi cauſa metûs anxii. Quoties ipſe infenſus, mihi dices, Adultera! *immemor flagitium tuum eſſe in noſtro. Idem fies cenſor & auctor peccati. Tellus, oro, priùs defodiat faciem meam. At gaudebo divitiis Iliacis, & ornatu ſplendido; & conſequar munera majora pollicitis. Nimirum exhibebuntur mihi purpura, & ſplendida veſtimenta, & ero opulenta pondere cumulato auri. Ignoſce confitenti, tua dona non ſunt tanti. Neſcio quomodo iſta terra me retineat. Quis mihi opem ferat in terris Phrygiis, ſi offendar? Unde arceſſam fratres, unde auxilium patris? Jaſon mendax omnia pollicitus eſt Medeæ: num illa minùs eſt ejecta domo Æſoniâ?*

NOTÆ.

k *Sentiet*] *Sentiat* ſex libri: unus habet *cenſeat*.

l *Anxius*] Quis verò ſibi fidelem credat mulierem, quam ipſe perfidiam docet?

m *Tuis*] *Qui me à Menelao marito non dubitas abſtrahere.*

n *Cauſa timoris*] *Quia eo, quo tu huc appuliſti, animo, eodem illum advenire credes.*

o *Noſtro crimen*] *Te uno & eodem crimine mecum reum eſſe.*

p *Antè*] *Quam*, intellige *tu reprehendas meum delictum.* Nam illud tantùm metuit adultera, utcumque diſſimulet.

q *At fruar*] Iſtud pollicitus erat Paris.

r *Faſſæ*] *Mihi ingenuè confitenti, tua munera tanti non eſſe, ut hinc diſcedam.*

s *Iſta*] *Laconica*; ſolum patrium; cujus dulcedine capi cunctos alicubi canit Poëta.

t *Æſoniâ*] *Domo Æſonis*, qui fuit Jaſonis pater.

Non

[u] Non erat Æëtes, ad quem deſpecta rediret:
Non [x] Ipſea parens, Chalciopeque ſoror.
Tale nihil timeo: [y] ſed nec Medea timebat:
[z] Fallitur augurio ſpes bona ſæpe ſuo.
Omnibus invenies, quæ nunc jactantur in [a] alto,
Navibus [b] à portu lene fuiſſe fretum.
Fax quoque me terret: quam ſe peperiſſe cruentam
Ante diem partûs eſt tua viſa parens.
Et vatum timeo monitus: quos igne Pelaſgo
Ilion arſuram præmonuiſſe ferunt.
Utque favet [c] Cytherea tibi, quia [d] vicit, habetque
Parta per arbitrium [e] bina tropæa tuum;
Sic [f] illas vereor: quæ, [g] ſi tua gloria vera eſt,
Judice te cauſam non tenuêre duæ.
Nec dubito, quin, te ſi proſequar, arma parentur.
Ibit per gladios (hei mihi!) noſter amor.
Non fera Centauris indicere bella coëgit
[h] Atracis [i] Hæmonios Hippodamia viros?

INTERPRETATIO.

Non erat Æëtes, ad quem ſpreta reverteretur: non mater Ipſea & ſoror Chalciope. Nihil tale metuo, ſed nec Medea metuebat. Spes bona ſæpe decipitur omine ſuo. Comperies mare fuiſſe mite à portu omnibus navibus, quæ nunc agitantur in aperto mari. *Fax quoque, quam ſanguinolentam mater viſa eſt partu emiſiſſe ante diem puerperii, mihi terrorem incutit. Et metuo reſponſa vatum, quæ aiunt prædixiſſe Trojam flagraturam igne Pelaſgo. Et quemadmodum Cytherea tibi eſt æqua, quia ſuperior diſceſſit, & conſecuta eſt duo tropæa per judicium tuum; ſic timeo illas, quæ duæ, ſi honor tuus non eſt fictus, cauſâ exciderunt te arbitro. Nec dubito, quin, ſi te comiter, arma commoveantur. Hei mihi! noſter amor feretur per enſes. An Hippodamia Atracis adegit viros Hæmonios denunciare ſæva bella Centauris?*

NOTÆ.

u *Non erat*] Erat quidem; ſed ad quem accedere auderet Medea, non erat: quanquam acceſſiſſe, imò ipſum regno pulſum reſtituiſſe eam ſcripſit Appollodorus.

x *Ipſea*] Hîc maximè variant codices: unde corruptum locum eſſe licet conjicere; eo præſertim, quòd nullus, quòd quidem ſciam, illó nomine hanc Medeæ matrem appellaverit. Reponendum itaque, ex Heſiodo, Apollonio, Apollodoro, Hygino, *Idya*: quæ eſt communis opinio; tametſi aliam nonnulli meminerunt.

y *Sed nec*] Argutè profectò. Exemplo nihil metuentis Medeæ, ſe poſſe deſtitui dicit Helena.

z *Fallitur*] *Non ea eveniunt quæ bene ſperavimus; contra ſæpe cedunt malè omina.*

a *Alto*] *In mari, procul à terris.*

b *A portu*] Hâc comparatione innuit, non eſſe ſtatim primæ rerum ſpecie credendum.

c *Cytherea*] *Venus.*

d *Vicit*] *Per te, qui ipſi pulchritudinis palmam detuliſti.*

e *Bina*] De Junone & Pallade.

f *Illas*] Junonem & Palladem.

g *Si tua*] *Si verum eſt quod ad tuam gloriam dicis, te, de pulchritudine, Dearum litem diremiſſe.*

h *Atracis*] Atrace, ſeu Atracia Theſſaliæ urbe oriunda, niſi fortè Atracia pro Theſſaliâ generatim poſita. Nam quod Antonius Atracis fluvii Hippodamiam filiam facit, nullibi potui reperire.

i *Hæmonios*] *Theſſalos:* Pirithoüm ſcilicet, Theſeum, Herculem, Lapithas: qui, ut vidimus in Phyllide, Centauros, in Hippodamiæ & Pirithoï nuptiis, mulieribus vim parantes partim interfecerunt, partim fugaverunt.

Tu fore tam juſtâ lentum Menelaon in irâ,
Et geminos [k] fratres, Tyndareumque putas?
Quòd bene te jactas, & fortia facta recenſes;
A verbis facies diſſidet [l] iſta ſuis.
Apta magìs Veneri, quàm ſint tua corpora Marti:
Bella gerant fortes: tu, Pari, ſemper ama.
Hectora, quem laudas, pro te pugnare jubeto:
[m] Militia eſt operis altera digna tuis.
[n] His ego, ſi [o] ſaperem, paulóque audacior eſſem,
Uterer; utetur, ſi qua puella ſapit.
Aut ego depoſito [p] faciam fortaſſe pudore;
Et dabo [q] conjunctas [r] tempore victa manus.
Quod petis, ut furtim præſentes plura loquamur;
[s] Scimus quid captes, colloquiumque voces.
Sed nimiùm properas; & adhuc tua meſſis [t] in herbâ eſt.
Hæc mora [u] ſit voto forſan amica tuo.
[x] Hactenus [y] arcanum furtivæ conſcia mentis
Littera jam laſſo pollice [z] ſiſtat opus.
Cætera per ſocias Clymenen Æthramque loquamur,
Quæ mihi ſunt comites [a] conſiliumque duæ.

INTERPRETATIO.

Tu arbitraris Menelaüm, & fratres gemellos & Tyndareum futurum tardum in vindictâ tam juſtâ? Quòd magnificè te efferſ, & enumeras ſtrenua facinora; iſte vultus diſſentit à ſuis vocibus. Tua corpora ſint magìs idonea Veneri, quàm Marti. Strenui ſequantur arma, tu, Pari, ſemper ama. Fac Hector, quem celebras, pro te certet; altera militia eſt digna tuis laboribus. Ego, ſi ſaperem, & eſſem paulò cordatior uterer his: utetur puella, ſi qua ſapit. Aut ego fortaſſe utar pudore profligato, & aliquando ſuperata porrigam manus connexas. Quod poſtulas, ut in conſpectu quâm plura fabulemur, novimus quid quæràs, & vocites colloquium. Sed nimiùm feſtinas, & tua meſſis eſt adhuc in herbâ. Forſitan hæc dilatio ſit grata tuo deſiderio. Hactenus epiſtola particeps animi ſecreti modum faciat operi furtivo pollice jam defeſſo. Aperiamus reliqua per ſocias Clymenen & Æthram, quæ duæ ſunt mihi comites & conſilium.

NOTÆ.

k *Fratres*] *Meos, Caſtorem & Pollucem.*

l *Iſta*] Quæ amorem, non bellum, præ ſe fert.

m *Militia*] Amoris *ſcil.* Enimvero *Militat omnis amas, & habet ſua caſtra Cupido.*

n *His*] Operis, *ſcil.*

o *Saperem*] *Si mihi & voluptati meæ conſulerem, remque meam facere vellem.*

p *Faciam*] *Tuis bonis &, in amoribus, tuâ operâ utar.* Sed unus & alter codex venuſte habent *ſapiam.*

q *Conjunctas*] Quales eorum ſolent eſſe, qui ſeſe dedunt & ſubmittunt.

r *Tempore*] *Aliquando, tandem.*

s *Scimus*] Difficile non fuit; cùm dixerit Paris.

Excipe me lecto, nocte ſilente, tuo.

t *In herbâ*] Adeóque tempus ejus remotum. Metaphoræ verò ſenſus apertus eſt.

u *Sic*] Pro *erit.* Vides muliebre ingenium, & quàm bene Ovidio perſpectum fuerit.

x *Hactenus conſcia*] *Cui hactenus mentis meæ ſecreta commiſi.* Hæc omnia ex Amandi arte.

y *Arcanum opus*] *Secreta ſcribendi officium.*

z *Siſtat*] *Finiat.*

a *Conſiliumque*] Quibus adeò omnia licet tutò concredere. Scilicet, ut multa alia, per internuncios meliùs geruntur res iſtæ.

EPISTOLA XVIII.

ARGUMENTUM.

elſpontiacum mare ſeptem tantùm ſtadiis Europam ab Aſiâ dividit. Seſtos in Europâ, lerûs patria & Abydos in Aſiâ, ex quâ fuit Leander, adverſæ urbes ſunt. Cùm autem eander Abydenus Seſtiam puellam Hero miſerè deperiret, per Helleſpontum noctu ad eam atare conjueverat. Sed maris tempeſtate interclusus, jam præteritis ſeptem diebus, ad amiam Hero, per audacem nautam eâ tempeſtate Seſton navigantem, hanc epiſtolam miſit: in uâ primùm amorem ſuum firmum & ſtabilem eſſe oſtendit. Deinde queritur, quòd natandi facultas ob ferventiſſimum maris æſtum ei ſit ablata. Demum verò pollicetur ſe brevì venturum: & quamvis mare non fuerit tranquillum, ſe tamen periculis potiùs vitam ſuam commiſſurum, quàm illius jucundiſſimo conſpectu atque colloquio cariturum.

LEANDER HERONI.

MITTIT [b] Abydenus, quam [c] mallet ferre, ſalutem,
[d] Si cadat ira maris, [e] Seſta puella, tibi.
Si mihi Dî [f] faciles & ſunt in amore [g] ſecundi,
[h] Invitis oculis hæc mea verba leges.
Sed non ſunt faciles: nam cur mea vota morentur,
[i] Currere me [k] notâ nec patiantur aquâ?
[l] Ipſa vides cœlum pice [m] nigrius; & freta ventis
Turbida, perque cavas vix adeunda rates.
Unus, & hic audax, à quo tibi litera noſtra
Redditur, è portu navita movit iter.

INTERPRETATIO.

Puella Seſta, Abydenus mittit tibi ſalu-, quam præoptaret ferre, ſi impetus maremitteret. Si Dii ſint mihi benigni & pitii in amore, leges hæc mea verba ocureluctantibus. Sed non ſunt benigni: nam cur diſtineant mea vota; nec ſinant me natare aquâ aſſuetâ? Ipſa cernis cœlum obſcurius pice, & maria turbata ventis, & vix tangenda navibus. Unus nauta, & hic audax, à quo epiſtola noſtra tibi exhibetur, ſolvit è portu.

NOTÆ.

b *Abydenus*] *Leander, ex Abydo urbe.*

c *Mallet*] *Malit* meliùs ad verbum ſe ens *cadat* reſponderet.

d *Si cadat*] *Si fluctus maris, ſeu tempeſtas ata fuerit.*

e *Seſta*] Mallet clar. Heinſius, *Seſti*, it alibi *Leſbi*, ſi per antiquos libros liet. Non immeritò certè; nam aliud juſce formationis nomen haud facilè in nias. Statio Hero *Seſtias* dicitur, quam *ſtiam* etiam analogice dixeris. Cæten in Puteaneo codice, manu recentiore ebatur hoc diſtichon, cujus loco excerpta uſæ,

Quam cuperem ſolitas, Hero, tibi ferre per undas,
Accipe Leandri, dum venit ipſe, manum.

f *Faciles*] *Exorabiles & propitii.*

g *Secundi*] *Faventes.*

h *Invitis*] *Ita ut, quod opto, maluerit me, quàm epiſtolam videre.*

i *Currere*] *Natare.*

k *Nota*] *Aſſueta.*

l *Ipſa vides*] Vide verò quàm aptè Poëta omnia connectit, & facilè ad ſingula deſcendit.

m *Nigrius*] Scilicet aquis tempeſtate turbatis nigricat mare.

Aſcenſurus eram : niſi quòd, cùm vincula proræ
  Solveret, [n] in ſpeculis omnis [o] Abydos erat.
[p] Non poteram celare meos, velut antè, parentes :
  Quemque tegi volumus, non latuiſſet amor.
Protinus hæc ſcribens, *felix*, *i*, *litera*, dixi :
  Jam tibi formoſam porriget [q] *illa manum.*
Forſitan admotis etiam tangêre labellis ;
  Rumpere dum [r] *niveo* [s] *vincula dente volet.*
Talibus exiguo dictis mihi murmure verbis,
  Cætera [t] cum chartâ dextra locuta mea eſt.
[u] Ah quantò mallem, quàm ſcriberet, [x] illa nataret,
  Meque per aſſuetas ſedula ferret aquas !
Aptior illa quidem placido [y] dare verbera ponto :
  Eſt tamen & ſensûs apta miniſtra mei.
[z] Septima nox agitur, ſpatium mihi longius anno,
  [a] Sollicitum [b] raucis [c] ut mare [d] fervet aquis.
[e] His ego ſi [f] vidi mulcentem pectora ſomnum
  Noctibus : [g] inſani [h] ſit mora longa freti.
Rupe ſedens aliquâ ſpecto tua littora triſtis :
  Et quò non poſſum corpore, mente feror.

INTERPRETATIO.

Ingreſſurus eram niſi quòd cùm revelleret funes proræ, tota Abydos erat in ſpeculis. Non poteram diſſimulare meis parentibus amorem, ut antea, & quem volumus celari, non occultatus eſſet. Statim hæc ſcribens, Proficiſcere, *dixi*, beata epiſtola : illa jam tibi præbebit pulchram manum ; fortè etiam tangêris labiis adductis, dum cupiet ſolvere linum dente candido. *Talibus verbis à me prolatis parvo murmure, manus mea protulit reliqua cum chartâ. Ah quantò mallem illa maria agitaret, quàm pingeret, & diligens me portaret per aquas ſolitas ! Illa quidem magis idonea* eſt *percutere mare tranquillum. Eſt tamen etiam idonea miniſtra animi mei. Nox ſeptima currit, tempus mihi prolixius anno, poſtquam mare turbidum æſtuat aquis ſonantibus. Si ego ſomno delinitus fui bis noctibus, longâ morâ mare ſævum æſtuet. Mœſtus inſiſtens ſaxo aliquo proſpicio tua littora ; & vehor animo quo non poſſum corpore.*

NOTÆ.

n *In ſpeculis*] *In locis editioribus, unde diſcedentem navem proſpicerent.*

o *Abydos*] Pro Abydenis.

p *Non poteram*] *Navem,* inquit, *non aſcendi ; quia, aſcendendo, amorem noſtrum, ut antea, non poteram celare meos parentes.*

q *Illa*] *Hero, amica mea.*

r *Niveo*] *Nivis inſtar albo.*

s *Vincula*] Linum, quo conſtringebantur tabellæ.

t *Cum chartâ*] Id eſt, *Scripſi.*

u *Ah*] Alii *At.*

x *Illa*] *Manus mea.*

y *Dare verbera*] *Natare.*

z *Septima nox, ſpatium*] *Appoſitio.*

a *Sollicitum*] *Commotum.*

b *Raucis*] *Frementibus.*

c *Ut*] *A quo tempore.* Optimè.

d *Fervet*] *Æſtuat.*

e *His*] Septem, *ſcil.* noctibus.

f *Vidi ſomnum*] *Dormivi.*

g *Inſani*] *Æſtuantis & furentis.*

h *Sit mora*] *Ita ut te videre non poſſim.*

[i] Lumina quin etiam ſummâ [k] vigilantia turre,
Aut videt, aut [l] acies noſtra videre putat.
Ter mihi depoſita eſt in ſiccâ veſtis arenâ,
Ter grave tentavi carpere nudus iter.
Obſtitit inceptis tumidum [m] juvenilibus æquor:
Merſit & adverſis [n] ora natantis aquis.
At tu de rapidis [o] immanſuetiſſime ventis,
Quid mecum [p] certâ prælia mente geris?
In me, ſi neſcis, Borea, non æquora, ſævis.
[q] Quid faceres, eſſet ni tibi notus amor?
Tam gelidus [r] cùm ſis, non te tamen, improbe, quondam
Ignibus [s] Actæis incaluiſſe negas.
[t] Gaudia rapturo ſi quis tibi [u] claudere vellet
Aërios aditus; quo paterere modo?
Parce, precor; [x] facilemque move moderatiùs auram:
Imperet [y] Hippotades [z] ſic tibi triſte nihil.
[a] Vana peto, precibuſque meis [b] obmurmurat ipſe:
Quaſque [c] quatit, nullâ parte [d] coërcet aquas.

INTERPRETATIO.

Quin etiam oculi noſtri cernunt, aut arbitrantur cernere, faces accenſas in faſtigio turris. Amictus ter mihi demiſſus eſt in aridâ arenâ, ter nudus conatus ſum ingredi moleſtam viam. Mare inflatum cobibuit auſa juvenilia: & obruit vultus natantis undis oppoſitis. At tu immitiſſime de ventis furentibus, quamobrem moves certamina mecum animo obfirmato? Furis in me, Aquilo, ſi ignoras, non adverſus *æquora. Quid ageres, niſi amor eſſet tibi cognitus? Cùm ſis tam frigidus, proterve, non tamen diffiteris te flagrâſſe olim ignibus Actæis. Si quis cuperet denegare acceſſus aërios tibi carpturo gaudia; quomodo ferres? Ignoſce, quæſo, & age leniùs auram placidam. Sic Hippotades nihil te jubeat, quod grave ſit: fruſtrà precor, & ipſe obſtrepit meis petitionibus: & nullo modo mulcet aquas, quas commovet.*

NOTÆ.

i *Lumina*] Facem intelligit, quam in ſummâ turre Hero accendebat, ut ad ejus lucem Leander natatum dirigeret.

k *Vigilantia*] *Accenſa.*

l *Acies*] Oculorum *ſcil.* acies, *Oculi.*

m *Juvenilibus*] Ineptum profectò & juvenile fuit incœptum: attamen *audax* intellige.

n *Ora natantis*] *Mea.*

o *Immanſuetiſſime*] Boream compellans, convenientiſſimo nomine appellat: eſt enim vehementiſſimus.

p *Certâ*] *Obſtinatâ,* Jam per ſeptem dies & noctes maria turbabat.

p *Quid faceres*] Quaſi dicat, *multò magis ſævires.*

r *Cùm*] Puteaneus habet *quòd*; deinde *num* pro *non*; ut hæc per interrogationem legantur.

s *Actæis*] *Athenienſibus.* Orithyæ Erechthei filiæ quam amâſſe Borean ſuprà vidimus.

t *Gaudia*] Ex amore, *ſcil.*

u *Claudere*] *Ut ne ad amicam ire poſſes.*

x *Facilem*] *Mobilem, levem.*

y *Hippotades*] Æolus ventorum Deus, Hippotæ, ex Egeſtâ, Segeſtâ, aut Aceſtâ, ejus filiâ, nepos.

z *Sic*] Adjurantis. *Ita nihil tibi imperet Æolus, diſpliceat, ut jam moderatiùs auram moveris.*

a *Vana*] Non vana quidem, ſed *in vanum fruſtrà.*

b *Obmurmurat*] *Contrà murmurat.*

c *Quatit*] *Concitat, turbat, commovet.*

d *Coërcet*] *Mulcet, placat.*

Nunc daret [e] audaces utinam mihi [f] Dædalus alas!
[g] Icarium quamvis hîc propè littus adeſt.
Quicquid erit, patiar: lîceat modò corpus in auras
Tollere; quod [h] dubiâ ſæpe pependit aquâ.
Interea, dum [i] cuncta negant ventique fretumque,
Mente [k] agito furti tempora prima mei.
Nox erat incipiens (namque eſt meminiſſe voluptas)
Cùm foribus patriis egrediebar amans.
Nec mora: depoſito pariter cum veſte timore,
Jactabam liquido brachia [l] lenta mari.
Luna ferè [m] tremulum præbebat lumen eunti,
Ut comes in noſtras officioſa vias.
Hanc ego [n] ſuſpiciens, *Faveas, Dea candida,* dixi;
Et [o] *ſubeant animo* [p] *Latmia ſaxa tuo.*
[q] *Non ſinat Endymion te pectoris eſſe ſeveri:*
Flecte, precor, [r] *vultus ad mea furta tuos.*
[s] *Tu, Dea, mortalem cœlo delapſa petebas:*
Vera loqui liceat: quam ſequor, ipſa [t] *Dea eſt.*

INTERPRETATIO.

Utinam Dædalus nunc mihi exhiberet alas temerarias! quanquam littus Icarium hîc propè eſt. Quicquid erit, feram: detur modò efferre in aërem corpus, quod ſæpe fluctuavit aquâ incertâ. Interea dum venti & mare recuſant omnia, animo revolve prima tempora mei furti. Nox erat ingruens (namque voluptati eſt recordari) cùm amans diſcedebam domo paternâ. Nec mora, metu pariter cum amictu, ablato, agebam mobilia brachia per mare fluidum. Luna tanquam comes obſequioſa propemodum lumen mobile exhibebat in noſtrum iter natanti. Ego hanc venerans, Benigna ſis, *dixi,* Dea ſplendida, & rupes Latmiæ obverſentur menti tuæ. Endymion non patiatur te eſſe cordis duri. Converte, quæſo, faciem tuam ad mea furta. Tu, Dea, devecta cœlo quærebas mortalem. Fas ſit vera dicere; quam peto, ipſa eſt Dea.

NOTÆ.

e *Audaces*] Non alæ, ſed homo audax eſt, qui pennis ſibi non datis utitur.

f *Dædalus*] Qui ſibi & Icario filio fabricatis alis, Minoïs iram effugit.

g *Icarium*] Dictum eſt ab Icaro, qui contra patris juſſa cùm altiùs volâſſet, cerâ, quâ pennæ continebantur, liquefactâ, in maris Ægæi partem illam decidit, quæ ab ipſo nomen obtinuit. Quòd verò iſtud Leander meminit, perinde eſt ac ſi dixiſſet, *Quamvis periculoſiſſimum eſſe aëra tentare, me admoneat propinquum littus Icarium.*

h *Dubiâ*] Cuique adeò non ſatìs tutò vitam Leander crediderat.

i *Cuncta*] Voſſianus habet *vota.*

k *Agito*] Id eſt, *Animo omnia, quæ primo noſtro congreſſu acta ſunt, recolo.*

l *Lenta*] *Mollia; natatu flexibilia; quæque remorum modo lentari & flecti poſſent.*

m *Tremulum*] *Propter aquæ motum.*

n *Suſpiciens*] *Hanc Lunam venerans.*

o *Subeant*] *Ut inde quid ſit amor recordans, mihi amanti faveas.*

p *Latmia*] Montis Latmi, in Cariâ, ubi cùm Endymione Luna concubuiſſe dicitur.

q *Non ſinat*] Quaſi dicat, *Quemadmodum votis tuis & amori faventem cupis habere Endymionem: ita tu aliorum, meo preſertim, amori indulgeas.*

r *Vultus*] Diceret ad aliud *Flecte cor*; ſed ad Lunam argutè (verbi *flecte* ſenſu nonnihil diverſo) *vultus,* dixit: quia nimirum ejus lumine opus habebat.

s *Tu Dea*] Rationem addit, cur ſibi favere Luna debeat, argumento à minori deſumpto.

t *Dea*] Cujus pulchritudo, aliaque, cum Dearum pulchritudine comparari poſſint.

Neu

Neu referam mores cœleſti pectore dignos;
Forma niſi in veras non cadit illa Deas.
A Veneris facie non eſt [u] *prior ulla, tuâque:*
Neve meis credas vocibus, ipſa vides.
Quantò, cum fulges radiis argentea puris,
Concedunt [x] *flammis ſidera cuncta tuis;*
Tantò formoſis formoſior omnibus illa eſt:
Si dubitas, [y] *cæcum,* [z] *Cynthia, lumen habes.*
Hæc ego, vel certè non his diverſa, locutus
Per mihi [a] cedentes nocte ferebar aquas.
Unda [b] repercuſſæ radiabat imagine Lunæ,
Et nitor in [c] tacitâ nocte [d] diurnus erat:
Nullaque vox, noſtras nullum veniebat ad aures,
Præter dimotæ corpore murmur aquæ.
[e] Alcyones ſolæ memores Ceÿcis amati
Neſcio quid viſæ ſunt mihi [f] dulce queri.
Jamque fatigatis [g] humero ſub utroque lacertis,
Fortiter in ſummas erigor altus aquas.
Ut procul aſpexi [h] lumen. [i] *Meus ignis* [k] *in illo eſt.*
Illa meum, dixi, *littora* [l] *lumen habent.*

INTERPRETATIO.

Neve commemórem mores dignos pectore cœleſti; illa pulchritudo non datur niſi veris Deabus. Poſt vultus Veneris, & tuos, nulli ſunt ſplendidiores. Neve fidem adhibeas meis verbis, ipſa cernis. Quantò omnes ignes cæleſtes vincuntur tuis ignibus, cùm candida ſplendes radiis nitidis; tantò illa eſt pulchrior omnibus pulchris. Si dubitas, Cynthia, habes aciem obtuſam. *Ego hæc fatus, vel certè non his aliena, vehebar nocte per aquas mihi tranſitum præbentes. Aqua fulgebat ſpecie lunæ repercuſſæ, & ſplendor diurnus erat in nocte ſilenti: & nullus ſonus, nullus ſtrepitus illabebatur in aures noſtras, niſi aquæ impulſæ. Solæ Alcyones non oblitæ Ceycis dilecti ſunt mihi viſæ queri neſcio quid ſuave. Et jam brachiis defeſſis ſub utroque humero, ſublimis ſtrenuè efferor in ſupremas aquas. Ut longè vidi lumen.* Meus ignis eſt in illo, *dixi,* illa littora tenent lumen meum.

NOTÆ.

u *Prior*] Pulchritudine, *ſcil.*

x *Flammis*] *Lumini.*

y *Cæcum lumen habes*] *Cæcutis, cæca es.*

z *Cynthia*] Diana; à Cynthio Deli monte.

a *Cedentes*] Aqua, nimirum ſolidis corporibus non negat tranſitum.

b *Repercuſſæ*] Gall. *Reflechie.* Angl. *Reflected.* Lumen dicitur repercuti, cùm ab aliquâ corporis ſoliditate remittitur.

c *Tacitâ*] Cujus nec ſilentium, nec per Lunam irradiatio, ventis, aut ſtrepitu aquarum turbabatur. Sed vide mihi, quæſo, quàm artificiosé animo expatietur noſter auctor: quàmque bene jucundiſſimis rebus narrationem ſuam ornet.

d *Diurnus*] *Nox ut dies clara erat.*

e *Alcyones*] Aves ſunt ab, Alcyone, Ceÿcis uxore, in eam avem mutatâ, ſic dictæ; quas cùm nidificant, tranquillum æquor dicunt habere. Sed de totâ hâc fabulâ videbimus poſtea in Metamorphoſi.

f *Dulce*] Id eſt, *Voce, utut lugubri, dulci tamen & ſuavi.*

g *Humero*] Ibi verò & in humerorum brachiorumque commiſſurâ, ex natationis labore, dolor primùm ſentitur.

h *Lumen*] Ex face, quæ in turri accenſa erat.

i *Meus ignis*] Amor.

k *In illo*] Propter amicam, *ſcil.*

l *Lumen*] Amicam intelligit.

Et ſubitò laſſis vires rediêre lacertis:
  Viſaque, quàm fuerat, [m] mollior unda mihi.
Frigora ne poſſim gelidi ſentire [n] profundi,
  Qui calet in cupido pectore, præſtat amor.
Quò magis accedo, proprioraque littora fiunt;
  Quóque [o] minùs reſtat, plùs libet ire mihi.
Cùm verò poſſum cerni quoque; protinus addis
  Spectatrix animos, ut valeamque facis.
Tunc etiam nando dominæ placuiſſe laboro,
  Atque oculis [p] jacto brachia noſtra tuis.
Te tua vix prohibet nutrix deſcendere in [q] altum;
  Hoc quoque enim vidi: nec mihi verba dabas.
Nec tamen effecit, quamvis retinebat [r] euntem,
  Ne fieret primâ pes tuus udus aquâ.
Excipis amplexu, feliciaque oſcula jungis:
  Oſcula (Dî magni!) trans mare digna peti.
Eque tuis demptos humeris mihi tradis amictus:
  Et madidam ſiccas æquoris [s] imbre comam.
Cætera nox, & nos, & turris conſcia novit,
  Quodque mihi [t] lumen per vada monſtrat iter.
Nec magis illius numerari gaudia noctis,
  Helleſpontiaci quàm maris [u] alga poteſt.
Quò brevius ſpatium nobis ad furta dabatur,
  Hôc magis eſt cautum, ne foret illud iners.

INTERPRETATIO.

Et ſtatim vires recurrerunt in brachia defeſſa; & aqua mibi viſa facilior, quàm fuerat. Amor qui viget in pectore avido efficit ne poſſim tangi frigoribus maris frigidi. Quò magis appropinquo & littora fiunt viciniora, & quò minus ſupereſt, plùs mibi libet natare. Cùm verò poſſim quoque videri, ſtatim ſpectatrix auges animos, & cauſa es ut valeam. Tunc etiam conor gratum eſſe Dominæ natando, & moveo lacertos noſtros tuis oculis. Nutrix tua vix te arcet in mare currere. Vidi enim boc quoque; nec mibi imponebas. Nec tamen conſecuta eſt, quamvis reprimebat currentem, ac pes tuus fieret bumidus primâ aquâ. Accipis complexu, & connectis beata ſuavia: ſuavia (Dîi magni!) digna peti trans mare. Et porrigis mibi veſtes detractas bumeris tuis: & comprimis capillos bumidos rore maris. Nox & nos, & turris teſtis, & lumen, quod mibi oſtendit viam per maria, ſcit reliqua. Nec magìs deliciæ illius noctis poſſunt numerari, quam alga æquoris Helleſpontiaci. Quò tempus brevius nobis concedebatur ad furta, eò magìs eſt proviſum, ne illud eſſet inutile.

NOTÆ.

m *Mollior*] *Quæ faciliùs cederet.*

n *Profundi*] Maris.

o *Minùs*] Spatii, *ſcil.* ad ripam uſque

p *Jacto*] *Cum arte per oſtentationem moveo.*

q *Altum*] *Mare.*

r *Euntem*] *Te.*

s *Imbre*] *Aqua*; quomodo & Virgilius locutus eſt.

t *Lumen*] Fax, de quâ jam ſæpe.

u *Alga*] Herba eſt quædam nullius ferè uſûs, maris ejectamentum.

Jamque,

Jamque, [x] ſugaturâ [y] Tithoni conjuge noctem,
  Prævius Auroræ [z] Lucifer ortus erat.
Oſcula congerimus properata ſine ordine raptim,
  Et querimur [a] parvas noctibus eſſe moras.
Atque ita, [b] cunctatus monitum nutricis amaræ,
  Frigida deſertâ littora turre peto.
Digredimur flentes: repetoque ego [c] virginis æquor,
  Reſpiciens dominam, dum licet, uſque meam.
Si qua fides vero eſt; veniens huc eſſe natator;
  Cùm redeo, videor naufragus eſſe mihi.
Hoc quoque [d] ſi credas; ad te via [e] prona videtur:
  A te cùm redeo, clivus [f] inertis aquæ.
Invitus repeto patriam: quis credere poſſit?
  Invitus certè [g] nunc moror urbe meâ.
Hei mihi; cur animo juncti ſecernimur undis?
  Unaque mens, tellus non habet una duos?
Vel tua me Seſtos, vel te mea ſumat Abydos:
  Tam tua terra mihi, quàm tibi noſtra placet.
Cur ego [h] confundor, quoties confunditur æquor?
  Cur mihi cauſa [i] levis ventus [k] obeſſe poteſt?

INTERPRETATIO.

Jamque, uxore Tithoni profligaturâ noctem, Lucifer præcurſor Auroræ lucebat. Cumulamus raptim ſuavia accelerata ſine ordine, & querimur exigua ſpatia dari noctibus. Atque ita moratus admonitus nutricis ſeveræ, vado ad littora gelida, turre derelictâ. Disjungimur lugentes, & ego ineo mare virginis reſpiciens indeſinenter meam Dominam, dum datur. Si qua eſt fides vero, mihi videor huc accedens eſſe natator, cùm revertor, videor *eſſe naufragus. Hoc quoque ſi credas, iter videtur declive ad te: cùm revertor à te,* videtur *collis aquæ immobilis. Nolens revertor in patriam: quis poſſit credere? Nunc certè nolens maneo in urbe meâ. Hei mihi! quamobrem connexi mente, ſejungimur aquis? Animus quoque unus habet duos, terra non* habet? *Vel Seſtos tua me capiat, vel mea Abydos te: tua tellus tam mihi arridet, quàm tibi noſtra. Quamobrem ego perturbor, quoties mare perturbatur? Quamobrem ventus, levis cauſa, poteſt mihi nocere?*

NOTÆ.

x *Fugaturâ*] Id eſt, *Cum Aurorâ noctis umbras diſcutere deberet.* Matutinum tempus circumſcribit.

y *Tithoni conjuge*] *Aurorâ.*

z *Lucifer*] Stella eſt errans, quam Venerem quoque appellamus, quæ ortum Solis quia præcedit, *Phoſphorus* & *Lucifer*; quia ejuſdem occaſum ſequitur, *Heſperus* nominatur.

a *Parvas*] *Noctes breves eſſe.*

b *Cunctatus*] Quid hoc in loco ſignificet vox iſta, res ipſa declarat. De diſceſſu Leandrum admonebat nutrix; illa interim manebat. Gellius dixit *tolerare & cunctari dolores.*

c *Virginis æquor*] *Helleſpontum*, ab Helle puellâ in illud mare delapſâ ita dictum.

d *Si credas*] Fortè *vix credas.* Heinſius.

e *Prona*] *Declivis, facilis, miniméque adeò laborioſa.*

f *Inertis*] *Concretæ, craſſæ, obſtantis, inviæ, & natatu difficilis.*

g *Nunc*] *Cùm ad te præſertim nare non poſſum.*

h *Confundor*] *Turbor; quòd ad amicam difficile iter fore cognoſcam.*

i *Levis*] In vocis ambiguitate ludit.

k *Obeſſe*] Cùm cœlum & maria turbat.

Jam noſtros [l] curvi nôrunt delphines amores:
  Ignotum nec me [m] piſcibus eſſe reor.
Jam [n] patet attritus ſolitarum limes aquarum;
  Non aliter, multâ quàm via preſſa rotâ.
Quòd mihi non eſſet, niſi [o] ſic iter, antè querebar:
  At nunc per ventos [p] hoc quoque deeſſe queror.
Fluctibus immodicis [q] Athamantidos æquora [r] canent,
  Vixque manet portu tuta carina ſuo.
Hoc mare, cùm primum de [s] virgine nomina mersâ,
  Quæ tenet, eſt nactum, tale fuiſſe puto.
Et ſatis amiſsâ locus hic infamis ab Helle eſt:
  [t] Utque mihi parcat, [u] crimine nomen habet.
[x] Invideo Phryxo; quem per freta triſtia tutum
  Aurea lanigero vellere vexit ovis.
Nec tamen officium pecoris [y] naviſve requiro:
  Dummodo, quas [z] findam corpore, dentur aquæ.
[a] Arte egeo nullâ: fiat modò copia nandi,
  Idem navigium, navita, [b] vector, ero.

INTERPRETATIO.

Delphines pandi jam cognoſcunt meos amores: & arbitror me nec incognitum eſſe piſcibus. Jam callis aquarum conſuetarum conſpicitur notatus, non aliter quàm iter tritum frequenti rotâ. Dolebam antea, quòd via mihi non daretur niſi ſic: at nunc doleo hanc quoque denegari per ventos. Maria Athamantidos albicant vaſtis undis, & navis vix ſtat ſecura in portu ſuo. Arbitror hoc mare tale fuiſſe, cùm primùm invenit nomina quæ habet de puellâ obrutâ. Et hic locus eſt ſatis infamatus ab Helle perditâ; & quamvis mihi ignoſcat, habet nomen culpâ. Æmulor Phryxo; quem ſecurum aries aureus vellere lanifero portavit per maria luctuoſa. Nec tamen expeto ſervitium pecoris ſeu navis, dummodo aquæ præbeantur, quas ſulcem corpore. Nullâ arte opus habeo, modo præbeatur locus natandi, idem ero navis, nauta, vector.

NOTÆ.

l *Curvi*] Repando quoque dorſo illi pinguntur.

m *Piſcibus*] Aliis, *ſcil.* qui homines, ut delphini, non amant.

n *Patet*] Hyperbole.

o *Sic*] *Per natatum.* Alii habent *ſic iterare.*

p *Hoc*] *Cùm per ventorum furorem maria ſulcare nequeam.*

q *Athamantidos æquora*] *Helleſpontus:* fuit enim Athamas Helles pater, ipſaque adeò Athamatis.

r *Canent*] *Albeſcunt* ex ſpumâ.

s *Virgine*] Helle; quæ, accepto à patre ariete aureo, cum Phryxo fratre novercales inſidias fugiens, in mare quod trajiciendum fuit, periculi magnitudine perterrita, decidit; quod & ab eâ nomen accepit *Helleſpontus.*

t *Utque*] *Quamvis.*

u *Crimen nomen*] Alii *nomine crimen;* quod nec invenuſtum.

x *Invideo*] Quia ille, quantumvis triſtia fuerint, maria tamen potuit tranſnatare.

y *Naviſque*] Tacitè explicat quid fuerit decantatus ille aries, navis, *ſcil.* cujus ille inſigne fuit.

z *Findam*] *Findere poſſim.*

a *Arte*] Nauticâ, *ſcil.* Multùm hîc variant codices: at quam cum vulgatis retinuimus, lectionem, potior eſt.

b *Vector*] Patet ex textu, per vectorem eum intelligi oportere qui vehitur: quanquam & pro eo qui vehit idem noſter auctor uſurpavit in Faſtis.

Nec

Nec [c] ſequar aut [d] Helicen, aut, quâ [e] Tyros utitur, [f] Arcton:
[g] Publica non curat ſidera noſter amor.
[h] Andromedan alius ſpectet, claramve [i] Coronam,
Quæque micat gelido [k] Parrhaſis [l] Urſa polo.
At mihi, quas [m] Perſeus & cum [n] Jove [o] Liber amârunt,
Indicium dubiæ [p] non placet eſſe viæ.
Eſt aliud lumen multò mihi certius iſtis;
Non erit in tenebris quo duce noſter amor.
[q] Hoc ego dum ſpectem, Colchos, & in ultima Ponti,
Quáque viam fecit [r] Theſſala pinus, eam:
Et juvenem poſſim ſuperare [s] Palæmona nando,
Miraque quem ſubitò reddidit herba [t] Deum.

INTERPRETATIO.

Nec aſpiciam aut Helicen, aut Arcton, quâ Tyrus utitur: noſter amor non curat ſidera quæ ſunt omnium. Alius intueatur Andromedan, ſeu lucidam Coronam, & urſam quæ Parrhaſis fulget axe gelido. At mihi non placet, quas Perſeus, & Liber cum Jove dilexerunt, eſſe duces itineris incerti. Eſt mihi aliud lumen multò certiùs iſtis; quo duce noſter amor non verſabitur in caligine. Modò illud aſpiciam, proficiſcar Colchos, & in remotiſſima Ponti, & quà navis Theſſalia aperuit iter: & poſſim vincere juvenem Palæmona natando, & quem herba admirabilis protinus effecit Deum.

NOTÆ.

c *Sequar*] *Illius intuitu & obſervatione iter meum dirigam.*

d *Helicen*] Quod nullâ arte egere ſe dixit, explicat. Notum eſt verò ſideribus iter ſuum nautas dirigere. Helicen quod attinet, Urſa eſt major, ſignum ſeu ſidus Septentrionale, quod & Septentrio dicitur; in quod ſidus Calliſto Lycaonis filia à Jove mutata eſt, poſtquam Junonis, aut Dianæ irâ, Urſæ formam induiſſet.

e *Tyros*] Pro nautis Tyriis & Phœnicibus, Syriæ, ad Mediterraneum, incolis.

f *Arcton*] Urſa eſt minor, ſidus etiam Septentrionale, alio nomine *Cynoſura* dictum; quo potiſſimùm utebantur Tyrii & Phœnices propter Thaletem natione Phœnicem, qui huic *Arctos* nomen primus & ab illo alii impoſuerunt.

g *Publica non curat*] *Sed amicæ lumine tanquam Cynoſura ducitur.*

h *Andromedan*] Hanç Cephei filiam Perſeique conjugem, Minervæ beneficio. & Perſei gratiâ inter ſidera collocatam fuiſſe poëtæ finxerunt: quam obſervâſſe dicuntur nautæ Egyptii.

i *Coronam*] Sidus ex Ariadnæ coronâ in cœlum à Libero patre tranſlata: quam ſecutos eſſe Cretenſes quidam volunt.

k *Parrhaſis*] *Arcadica*, nam Arcadiæ pars eſt Parrhaſia; ubi & urbs fuit eo nomine, mons quoque *Parrhaſus*.

l *Urſa*] Major *ſcil.* quæ Calliſto eſt Arcadica, Lyconis, Arcadiæ regis, filia.

m *Perſeus*] Andromedan, quam à ceto liberavit, amavit.

n *Jove*] Calliſtonem vitiavit.

o *Liber*] Ariadnen Bacchus uxorem habuit, de cujus coronâ mentionem fecit Ovidius.

p *Non placet*] A ſe ſolo amatam amicam ſuam itineris vult habere directricem. Atque hæc ſunt & elegantiſſima, & ex intimo naturæ ſinu deprompta.

q *Hoc ego*] Argonautarum tangit expeditionem; cui parem, duce amicâ, poſſe ſuſcipere ſe profitetur.

r *Theſſala*] Jaſonis & Argonautarum navis.

s *Palæmona*] Hic, *Melicertes* etiam dictus, Athamantis fuit filius, in Deum marinum mutatus: cujus fabulam poſtea in Metam. videbimus.

t *Deum*] Glaucus eſt, piſcator, qui deguſtatâ quâdam herbâ, ad cujus contactum piſces in ripâ poſitos, ſubitò collectis viribus, in aquam exilire viderat, ipſe in mare ſeſe præcipitavit, Deuſque factus eſt.

Sæpe per aſſiduos languent mihi brachia motus,
Vixque per immenſas feſſa trahuntur aquas.
His ego cùm dixi, *Pretium non vile laboris,*
Jam dominæ vobis colla tenenda dabo.
Protinus illa valent, atque ad ſua præmia tendunt;
Ut celer [u] Eleo carcere miſſus equus.
Ipſe meos igitur [x] ſervo, [y] quibus uror, amores:
Teque, magìs cœlo digna puella, ſequor.
Digna quidem cœlo, ſed adhuc tellure morare:
Aut dic ad ſuperos & mihi quà ſit iter.
[z] Hîc es, [a] & exiguum miſero contingis amanti:
[b] Cumque meâ fiunt turbida mente freta.
Quid mihi, quòd lato non ſeparor æquore, prodeſt;
Num minùs hoc nobis tam brevis obſtat aqua?
An malim [c] dubito, toto procul orbe remotus
[d] Cum dominâ longè ſpem quoque habere meâ.
Quò propiùs nunc es, [e] flammâ propiore caleſco:
Et res non ſemper, [f] ſpes mihi ſemper adeſt.

INTERPRETATIO.

Sæpe lacerti mihi ſunt debiles per agitationes continuas, & vix laſſi moventur per vaſta æquora. Cùm ego illis dixi, Jam exhibebo vobis præmium non leve laboris, colla amplectanda Dominæ; *illi ſtatim ſiunt validi, atque adnituntur ad ſuam mercedem; ut equus emiſſus carceribus Eleis. Ergo ego intueor amores meos, quibus ardeo; & te aſpicio, puella magìs digna cœlo. Digna* es *quidem cœlo, ſed mane adhuc in terrâ; aut doce quâ viâ ſit mihi etiam ad Divos. Hîc es; & minimum conjungeris infelici amanti: & maria commoventur cum mente meâ. Quid me juvat, quòd non disjungor vaſto mari? Num minùs eò tam arcta aqua nobis officit? Neſcio an malim, longè diſſitus toto orbe habere quoque ſpem procul cum dominâ meâ. Quò propiùs nunc es, ardeo igne propiore: & res non ſemper mihi præſens eſt, ſpes eſt ſemper.*

NOTÆ.

u *Eleo*] In Elide juxta Piſam, in Peloponneſo, celebrati ſolitos fuiſſe ludos Olympicos nemo neſcit. Carceres verò erant in Circo, locus unde equi ad curſum emitterentur: adeóque quid ſit *carcer Eleus.* clarum eſt.

x *Servo*] Tanquam ſidera *obſervo*; *quibus curſus meos dirigam.*

y *Quibus uror*] Quique adeò ignes ſunt, & ſidera.

z *Hic*] In terris, non in cœlo.

a *Et exiguum*] *Et, quamvis remota non ſis, modicè tamen & rarò es cum amante.* Dolens & querens iſtud dicit.

b *Cumque*] Dixiſſet ſi per carminis leges licuiſſet, *Cum fretis turbatur mens mea.*

b *Dubito*] Quia tantâ impatientiâ non teneretur, ſi remotior amica eſſet; ubi quidem poſtmodum indicat.

d *Cum dominâ longè*] Nimirum, ſi domina, ſpes quoque longè eſſet.

e *Flammâ propiore*] *Ardentiore, & impatientiore amore:* quæ cauſa eſt, ut dixi, cur, num ab amicâ remotior eſſe mallet, dubitaret: nam quò majus deſiderium, eò gravior privatio. Hîc verò aliquantulùm immoratum eſſe non pigebit, credo, virum philoſophum, poſtquam cognoverit motus etiam animi violentiſſimos privatione quoque poſſe ſedari, ſalutemque in deſperatione inveniri: uſque adeò verum eſt, quod alicubi legiſſe videor, in orbem omnia in orbe recurrere, ubi extrema quæque ſeſe contingant: ut maximus etiam dolor, maximæ etiam Epicureorum voluptati, indolentiæ dico, ſit proximus. Quanquam prolixiori diſquiſitione hæc omnia opus habent.

f *Spes*] Quæ eſt deſiderii aculeus, ſine quo ſtatim elangueſcit. Quis enim, niſi ſtultus & excors eſt adoleſcentulus aut fœmina, in eo hæreat, quod planè eſſe non poteſt?

Penè.

Penè manu, quod amo (tanta eſt vicinia,) tango;
Sæpe ſed (heu!) lacrymas [g] hoc mihi *penè* movet.
[h] Velle [i] quid eſt aliud [k] fugientia prêndere poma,
[l] Spemque ſuo refugi fluminis ore ſequi?
Ergo ego te nunquam, niſi [m] cùm volet [n] unda, tenebo?
Et me felicem [o] nulla videbit [p] hyems?
Cúmque minùs firmum nîl ſit, quàm ventus & unda,
In ventis & aquâ ſpes mea ſemper erit?
Æſtus adhuc tamen eſt: [r] quid cùm mihi [s] læſerit æquor
[t] Plias & [u] Arctophylâx [x] Oleniumque pecus?

INTERPRETATIO.

Tango propemodum manu (tanta eſt propinquitas) quod amo: ſed heu! hoc propemodum *ſæpe mihi ciet lacrymas. Quid eſt aliud captare poma elabentia, & petere ore ſuo ſpem fluvii dilabentis? Ergo ego nunquam te amplectar, niſi cùm fluctibus libebit, & nulla tempeſtas me aſpiciet beatum? Et cùm nihil ſit minùs conſtans quàm ventus & aqua, ſpes mea ſemper erit in ventis & aquâ? Attamen æſtus eſt adhuc: quod* erit *cum Plias & Arctophylax & pecus Olenium turbaverit mihi mare?*

NOTÆ.

g *Hoc penè*] *Quod penè tango.* Gall. *Ce preſque eſt ce qui me fache.* Angl. *That which is near me, puts me in pains.* Illud eſt quod dixi, quò major eſt ſpes, majus eſt deſiderium; nec ſæpe tantus eſt ex objecti privatione dolor, ſi ejus tantum valorem conſideres, quàm ex eo, quòd maximè illud ſperans & expectans perdideris: quia, ſcilicet, tum maximè ſpiritus ſunt in maximo motu. Atque hinc eſt, quòd plerumquè, quietis ſenſibus, quid nos turbare potuerit, attoniti miramur; quanquam cauti & philoſophorum præceptis imbuti, eundem toties non errant errorem.

h *Velle*] Tantali pœnæ hoc ſuum deſiderium comparat, cùm & ipſe mediis aquis, ut videtur, id eſt, prope in amicæ ſinu, eâ non poſſit potiri.

i *Quid eſt aliud*] Perinde ac ſi dicat, *Idem eſt.*

k *Fugientia*] De Tantalo alicubi noſter Ovidius,

Quærit aquas in aquis, & poma fugacia captat.

Et Seneca in Hercule Furente,

In amne medio faucibus ſiccis ſenex
Sectatur undas. abluit mentum ſenex;
Fidemque cùm jam ſæpe decepto dedit,
Perit unda in ore: poma deſtituunt famem.

Alia plurima poëtæ; ſive ut avaros inſectentur; ſive ut alia ingenii humani mala arguant.

l *Spemque*] Id eſt, ex ſpe ſuâ, fugientia flumina captare, ut loquitur Horatius.

m *cùm volet unda*] Alluſio ad Tantali fugientia flumina.

n *Unda*] *Mare,* cùm tranquillum erit.

o *Nulla videbit*] Id eſt, *Per eam mihi non licebit.*

p *Hyems*] *Tempeſtas, aut maris æſtus, & turbatio.*

q *Æſtus*] *Æſtatis tempus,* quo placidius eſt mare.

r *Quid cùm*] *Multò minùs ad amicam ire licebit.*

s *Læſerit*] *Turbaverit.*

t *Plias*] Pleïades, Atlantis ex Pleïone nymphâ filiæ, in cœlum tranſlatæ ſidus faciunt, quòd ortu & occaſu pluvias & tempeſtates ciere vulgò dicitur.

u *Arctophylax*] Stella eſt, quæ & Bootes dicitur, Urſæ majori quaſi comes & cuſtos addita.

x *Olenium*] Capram intellige, cum hœdis, ſi voles, quas cum matre in cœlum, ob lactis ab ipſâ præbiti beneficium, Jupiter in cœlum tranſtulit, fidusque, ſi credere fas eſt, fecit pluviale & procelloſum. Dicta verò eſt capta Olenia ab Oleno Bœticæ civitate, ubi nutrita fuit; vel ab Oleno quodam Vulcani filio, Ægæ & Ælices nympharum patre, quæ Jovis nutricis fuerunt. Sed Hyginum vide; unde fabularum iſtarum confuſionem cognoſcere licebit, niſi mavis ſapienter contemnere.

Aut ego [y] non novi, quàm ſit temerarius; aut me
In freta non cautus [z] tunc quoque mittet Amor.
Neve putes id me, [a] quod abeſt, promittere [b] tempus,
[c] Pignora polliciti non tibi tarda dabo.
Sit tumidum paucis etiam nunc noctibus æquor:
Ire per invitas experiemur aquas.
Aut mihi continget felix audacia ſalvo:
Aut mors ſolliciti finis amoris erit.
[d] Optabo tamen, ut partes expellar in [e] illas;
Et [f] teneant portus naufraga [g] membra tuos.
Flebis enim, tactuque meum dignabere corpus:
Et, *Mortis*, dices, *huic ego*, [h] *cauſa fui.*
Scilicet interitûs offenderis [i] omine noſtri:
Literaque inviſa eſt hâc mea parte tibi.
Deſino; parce [k] queri. Sed & ut mare finiat iram,
Accedant, quæſo fac tua vota meis.
[l] Pace [m] brevi nobis opus eſt: dum transferor iſtò:
Cùm tua contigero littora, perſtet hyems.

INTERPRETATIO.

Aut ego neſcio quantùm amor ſit inconſultus, aut ille *imprudens me quoque tum in mare propellet. Et ne credas me polliceri illud tempus, quia remotum eſt; exbibebo tibi pignora non remota promiſſi. Mare ſit nunc inflatum aliquot adhuc noctibus, tentabimus tranſire per aquas reluctantes. Aut erit læta audacia mihi incolumi; aut interitus erit finis amoris anxii. Cupiam tamen ut ejiciar in illa littora; & artus naufragium paſſi ſubeant portus tuos. Nam lugebis, & cohoneſtabis meos artus tactu, & dices,* Ego fui huic cauſa obitûs. *Nimirum læderis præſagio noſtræ mortis: & epiſtola mea eſt tibi odioſa hoc loco. Omitto; noli conqueri. Sed etiam, fac, oro, tuæ preces jungantur meis, ut æquor deponat furorem. Opus eſt nobis exiguâ tranquillitate, donec illùc tranſvehor: tempeſtas duret poſtquam pervenero ad tua littora.*

NOTÆ.

y *Non novi*] Diceremus Gallicè. *Ou il faudra que j'oublie bien juſques ou va la temerité de l'amour, ou, &c.* Angl. *Either I muſt have forgot how far the raſhneſs of love will carry a man, or, &c.* Quod loquendi genus poteſt quandoque aliquam parere obſcuritatem. Senſus eſt hoc in loco, velle Leandrum, niſi temerarium eſſe amorem oblitus fuerit, utque adeò temerarius eſſe ipſe deſiêrit, procelloſo mari ſeſe per hyemem committere.

z *Tunc*] Sideribus concito mari.

a *Quod abeſt*] Plurimi nimirum remoto periculo ſtrenui videntur.

b *Tempus*] *Vel me potiùs illo tempore.*

c *Pignora*] Innuit ſe, quanquam turbato mari, ad amicam brevi venturum.

d *Optabo tamen*] Unus Patavinus habet, *Et tamen optabo ut*; quod, rejectâ tamen particula *ut*, probat Heinſius. Dicit Leander, ſi moriendum fuerit, ſe optaturum, ut fluctibus ad amicæ ripam deferatur.

e *Illas*] *Amicæ.*

f *Teneant*] *Ad eos perveniant.*

g *Membra*] *Mea*, ſcil.

h *Cauſa*] *Quia propter mei amorem tam turbidum mare eſt auſus ingredi.*

i *Omine*] Ille verò tempeſtate jactatus in aquis periiſſe dicitur.

k *Queri*] *Quòd mihi malè videar ominari.*

l *Pace*] Maris tranquillitate.

m *Brevi*] *Quia longa non eſt via, & bene nota.*

Illîc

Illîc eſt aptum noſtræ [n] navale [o] carinæ:
Et meliùs nullâ ſtat mea puppis [p] aquâ.
Illîc me [q] claudat Boreas, ubi dulce morari.
[r] Tunc piger ad nandum, tunc ego [s] cautus ero.
[t] Nec faciam [u] ſurdis [x] convitia fluctibus ulla:
[y] Triſte nataturo nec querar eſſe fretum.
Me pariter venti teneant, pariterque [z] lacerti:
Per cauſas iſtîc impediarque duas.
Cùm patietur hyems, [a] remis ego corporis [b] utar:
Lumen [c] in aſpectu tu modò ſemper habe.
Interea pro me pernoctet epiſtola tecum;
Quam precor ut minimâ proſequar ipſe morâ.

INTERPRETATIO.

Illîc eſt idoneum navale noſtræ navi: & mea puppis nullâ aquâ manet tranquilliùs. Aquilo me illîc cobibeat, ubi eſt jucundum manere. Tunc ego ero ſegnis ad natandum; ego *tunc* ero *prudens. Nec probra ulla objiciam ſurdis undis: nec dolebo mare eſſe aſperum nataturo. Venti me pariter morentur, & pariter brachia tua; & iſtîc detinear per duas cauſas. Cùm tempeſtàs ſinet, ego utar remis corporis. Tu modò pone ſemper lumen in proſpectu. Interea literæ pernoctent tecum pro me, quas opto, ut ipſæ ſubſequar minimo ſpatio.*

NOTÆ.

n *Navale*] Locus eſt ubi ſtare poſſunt naves, adverſus tempeſtatem.

o *Carinæ*] Seipſum navi comparat.

p *Aquâ*] Amicæ ſinum intelligit.

p *Claudat*] Id eſt, *Flatibus ſuis ita totum commoveat mare, ut redire nequeam, ſed cum amicâ manere cogar.*

r *Tunc*] Cum per venti violentiam apud amicam manere coactus fuero.

s *Cautus*] *Qui me furentibus undis concredere noluero.*

u *Nec faciam*] Imò votis ullis nequidem iratum mare placare ſtuduerit, qui per ejus iram ad amicam detineatur.

u *Surdis*] *Quaſi meas preces non audiant,* intellige.

x *Convitia*] Innuit Leander iratis fluctibus ſe, quoniam ad amicam iter præcluderent, convitia feciſſe plurima.

y *Triſte*] *Adverſum.*

z *Lacerti*] *Mei,* ſcil. Se cupit, ut voluntate propriâ, ita & maris irâ, ſeu ventis, ad amicam retineri.

a *Remis*] Brachiis, *ſcil.* & pedibus. *Ad te nabo.*

b *Utar*] *Ut ad te eam,* ſcilicet.

c *In aſpectu*] *In turris,* ſcil. *ut eo lumine natatum poſſim dirigere,*

EPIS-

EPISTOLA XIX.

ARGUMENTUM.

Hero, acceptâ Leandri epiſtolâ, reſpondet: id agens, ut ſe ardenter redamare ſignificet, & ad mutuos amplexus amatorem vocat. Deſidiam verò interdum accuſat: ut oſtendat, quàm ſincero & continuo amore ſemper eum amet. Aliquando mari iraſcitur. Nonnunquam timet, ne Leander aliò ſuum animum tranſtulerit. Verùm, ſtatim amoris ſuſpicionem in amantium conſuetudinem, qui omnia timent, rejicit & conjecturam minuit. Demum ſuadet, ut non niſi tranquillo freto ſe committat.

HERO LEANDRO.

QUAM mihi miſiſti verbis, Leandre, ſalutem,
Ut poſſim miſſam [a] rebus habere; veni.
Longa mora eſt nobis [b] omnis; quæ gaudia differt:
Da veniam [c] faſſæ; non patienter amo.
Urimur igne pari: ſed ſum tibi [d] viribus impar:
Fortius ingenium ſuſpicor eſſe viris.
Ut corpus teneris ita mens infirma puellis:
Deficiam; parvi temporis adde moram.
Vos, modò venando, modò rus [e] geniale colendo,
[f] Ponitis in variâ tempora longa morâ.
Aut fora vos retinent, aut [g] unctæ dona palæſtræ:
Flectitis aut fræno colla [h] ſequacis equi.
Nunc volucrem laqueo, nunc piſcem ducitis hamo.
Diluitur [i] poſito ſerior [k] hora mero.

INTERPRETATIO.

Ut mihi liceat per res ſalute frui, quâ me impertitur ex verbis, Leandre, adeſto. Omne ſpatium quod remoratur voluptatem, eſt nobis prolixum. Ignoſce confitenti: amo ſolicitè. Ardemus flammâ æquali, ſed ſum te minor fortitudine. Arbitror animum eſſe validiorem viris. Ut corpus eſt imbecille mollibus puellis, ita eſt animus. Differ exiguo tempore, linquar animo. Vos interdum venando, interdum colendo agrum amœnum collocatis tempora prolixa in diverſa morâ. Vel fora vos morantur, vel munera nitidæ paleſtræ, vel ſubigitis fræno cervices equi docilis. Interdum carpitis avem reti, interdum piſcem hamo: hora veſpertina delinitur vino admoto.

NOTÆ.

a *Rebus*] *Effectu.*

b *Omnis*] Etiam breviſſima.

c *Faſſæ*] *Mihi amoris impatientiam confitenti.*

d *Viribus*] *Animi robore, ad reſiſtendum amori.*

e *Geniale*] *Amœnum & lætum*, naturæ, enim & voluptatis Deus eſt Genius.

f *Ponitis*] Pergit in reddendis rationibus, quamobrem minùs ſint viri impatientes.

g *Unctæ*] Oleo ſeſe perfundere ſolitos eſſe athletas tritum eſt. Inde unctæ dicuntur palæſtræ.

h *Sequacis*] *Fræno parentis.*

i *Poſito*] Prompto & appoſito.

k *Hora*] Id eſt, viri etiam ſub noctem vino ſeſe oblectant.

His

[l] His mihi [m] ſubmotæ, vel ſi minùs ácriter [n] urar,
Quod faciam, ſupereſt, præter amare, nihil.
Quod ſupereſt facio: teque ô mea ſola voluptas,
Plùs quoque, [o] quàm reddi quod mihi poſſit, amo.
Aut ego cum carâ de te nutrice ſuſurro;
Quæque tuum miror cauſa moretur iter:
Aut mare proſpiciens, odioſo concita vento,
Corripio verbis æquora penè [p] tuis:
Aut ubi ſævitiæ paulùm gravis unda remiſit;
Poſſe quidem, ſed te nolle venire, queror.
Dumque queror; lacrymæ per amantia lumina manant:
Pollice quas tremulo conſcia ſiccat anus.
Sæpe tui ſpecto ſi ſint in littore paſſus:
Impoſitas [q] tanquam ſervet arena [r] notas.
Utque rogem de te, & ſcribam tibi, ſi quis Abydo
Venerit, aut quæro, ſi quis Abydon eat.
Quid referam, quoties dem veſtibus oſcula, quas tu
Helleſpontiacâ ponis iturus aquâ?
Sic ubi lux acta eſt, & [s] noctis amicior hora
Exhibuit pullo [t] ſidera clara die;
Protinus in ſummo [u] vigilantia lumina tecto
Ponimus, aſſuetæ ſigna notamque viæ.

INTERPRETATIO.

Nihil reſtat quod agam, mihi probibitæ iſtis rebus, quamvis etiam minùs vehementer arderem, præter amare. Ago quod concedi tur, & te amo, ô meum unicum ſuavium, plùs etiam quàm quod mibi queat retribui. Aut ego ſubmiſſè de te loquor cum dilectâ nutrice, & ſtupeo quæ cauſa diſtineat tuum diſceſſum. Aut proſpectans æquor arguo propemodum tuis vocibus maria turbata vento invidioſo: aut, ubi fluctus odioſi parum de aſperitate depoſuerunt, conqueror te poſſe quidem ſed nolle accedere. Et dum queror, lacrymæ fluunt oculis amore correptis, quas anus conſcia abſtergit pollice tremente. Sæpe exquiro num conſpiciantur tua veſtigia in littore: quaſi ſabulum retineat ſigna impreſſa: & ut interrogem de te, *exquiro num aliquis acceſſerit Abydo, ut ſcribam tibi, aut num aliquis eat Abydon. Quid memorem quoties deoſculer amictus. quos tu deponis natatnrus mari Helleſpontiaco? Sic ubi dies præteriit, & hora gratior noctis prodidit fulgentia ſidera, die exacto, ſtatim admovemus faciem pervigilem in faſtigio tecti, indicium & notam itineris ſoliti.*

NOTÆ.

l *His*] Venatione, agriculturâ, aucupio, piſcatu, *&c.*

m *Submotæ*] Id eſt, *Quæ illis negotiis & ſtudiis non poſſum detineri.* Alii habent *ſubmotis.*

n *Urar*] Amore, *ſcil.*

o *Quam reddi*] Venuſtè: plùs amare ſe dicit, quàm poſſit amari.

p *Tuis*] *Quibus verbis maris æſtum accuſâſti, iiſdem propè de eo queror.*

q *Tanquam ſervet*] Quod tamen non facit. Sed ab amantibus, cupientibus, timentibus, ſperantibus, omni denique perturbatis affectu, quælibet finguntur, & creduntur.

r *Notas*] Hîc veſtigia intelliguntur.

s *Noctis amicior hora*] *Nox.*

t *Sidera*] Lunam, *&c.*

u *Vigilantia*] *Accenſa.*

x Tortaque

[x] Tortaque verſato ducentes ſtamina fuſo
   [y] Fœmineâ tardas [z] fallimus arte moras.
Quid loquar interea tam longo tempore, quæris?
   Nîl, niſi Leandri nomen, in ore meo eſt.
[a] *Jamne putes exîſſe domo* [b] *mea gaudia, nutrix?*
   An vigilant [c] *omnes?* & [d] *timet ille ſuos?*
Jamne ſuis humeris illum deponere veſtes;
   [e] *Pallade jam pingui tingere membra putes?*
Annuit [f] illa [g] ferè: non noſtra quòd oſcula curet,
   Sed [h] movet obrepens ſomnus [i] anile caput.
Poſtque moræ minimum, *Jam certè* [k] *navigat*, inquam;
   Lentaque [l] *dimotis brachia jactat aquis.*
Paucaque cùm [m] tactâ [n] perfeci ſtamina terrâ.
   An poſſis medio [o] quærimus eſſe freto.
Et modò proſpicimus; timidâ modò voce precamur,
   Ut tibi det faciles utilis aura vias.
Auribus [p] interdum voces captamus, & omnem
   Adventûs ſtrepitum credimus eſſe tui.

INTERPRETATIO.

Et trahentes fila interta fuſo verſato, decipimus ſtudio muliebri longa tempora. Petis quid dicam interea tam prolixo ſpatio? Nihil niſi nomen Leandri eſt in ore meo. Jamne credas voluptatem meam domo prodiîſſe, nutrix An omnes ſunt experrecti? & ille metuit ſuos? Jamne credas illum exuère amictus ſuos humeris; & jam ungere artus pingui olivo? *Illa ut plurimùm annuit; non quòd moveatur noſtris ſuaviis; ſed ſomnus ſubiens agitat caput anile. Et poſt exiguum ſpatium,* Jam certè natat, *dico*; & movet lacertos flexiles aquis depulſis. *Et poſtquam pauca fila traxi terrâ percuſſâ, petimus an poſſis eſſe medio æquore. Et modò proſpectamus, modò oramus voce pavidâ, ut ventus propitius tibi præbeat iter expeditum. Nonnunquam aucupamur ſonos auribus, & arbitramur omnem ſuſurrum eſſe tui acceſſûs.*

NOTÆ.

x *Tortaque*] *Nentes* uno verbo.

y *Fœmineâ*] Nere enim proprium eſt fœminarum.

z *Fallimus moras*] *Tædium ex tuâ morâ minuimus.*

a *Jamne putes*] Verba Herûs ad nutricem.

b *Mea gaudia*] Leandrum, *ſcil.*

c *Omnes*] *Sui* ſcil. *aut Abydeni, qui Leandri diſceſſum impediant.*

d *Timet*] Ne ſint diſceſsûs oculati teſtes.

e *Pallade*] *Oleo*; cujus uſum prima Pallas, ſeu Minerva homines docuiſſe dicitur. Eo autem ungebantur natatores, ne aquarum frigiditate nervi rigeſcerent, atque eorum potiùs facilior motus eſſet.

f *Illa*] Nutrix.

g *Ferè*] Pro *ferè ſemper*: ut alibi.

h *Movet*] Dormitantis verò caput annuenti modo ſimili movetur.

i *Anile*] Nutricis.

k *Navigat*] *Leander meus*, ſcil. Verba ſunt quæ ad anum dixiſſe ſe prædicat Hero.

l *Dimotis*] Scilicet inter natandum aqua hinc inde quodammodo dimovetur.

m *Tactâ*] Clar. Heinſius *tractâ* reponendum cenſet, deinde ex uno aut altero codice pro *terrâ* reponit *tela*, quod illi maximè, eò præſertim, utì quidem videtur, arriſit, quòd ſatìs, ut ille ait, quid *tactâ terrâ* ſibi velit, non ſit aſſecutus. Quanquam verò argutè vir clariſſimus, locum tamen non neceſſe habeam ſolicitare. Quippe notum eſt fila trahentibus fœminis propemodum neceſſarium eſſe, ut filo producto, terram tangant priùs fuſo, quàm illud evolvant.

n *Perfeci ſtamina*] *Nevi fila.*

o *Quærimus*] Ex nutrice, *ſcil.*

p *Interdum*] Puteanus *incertas.*

Sic

Sic ubi [q] deceptæ pars eſt mihi maxima noctis
 Acta; ſubit furtim lumina feſſa ſopor.
Forſitan invitus, mecum tamen, [r] improbe, dormis:
 Et quanquam non vis ipſe venire, venis.
Nam modò te videor propè jam ſpectare natantem,
 Brachia nunc humeris humida ferre meis:
Nunc dare, quæ ſoleo, madidis velamina membris;
 Pectora nunc juncto [s] noſtra fovere ſinu.
Multaque præterea, linguæ reticenda modeſtæ;
 Quæ feciſſe juvat, facta referre pudet.
[t] Me miſeram! brevis eſt hæc & non vera voluptas;
 Nam tu cum ſomno ſemper abire ſoles.
Firmiùs ô cupidi tandem coëamus amantes:
 Nec careant verâ gaudia noſtra fide.
Cur ego tot viduas exegi frigida noctes?
 Cur toties à me, lente natator, abes?
Eſt mare (confiteor) nondum tractabile nanti:
 Nocte ſed heſternâ lenior aura fuit.
Cur ea præterita eſt? cur non [u] ventura timebas?
 Tam bona cur periit, nec tibi rapta via eſt?
[x] Protinus ut ſimilis detur tibi copia curſûs;
 Hôc melior certè, quò prior, [y] illa fuit.

INTERPRETATIO.

Sic poſtquam pars maxima noctis deceptæ eſt mihi præterita, ſomnus ſenſim in oculos laſſos irrepit. Forſitan coactus, cubas tamen mecum, protervo: & quamvis ipſe non cupias accedere, accedis. Nam modò videor aſpicere te jam propè nantem; modò admovere udos lacertos meis humeris. Modò porrigere amictus, quos ſum aſſueta porrigere *artubus humidis: modò calefacere pectora noſtra gremio admoto. Et multa inſuper prætermittenda linguâ honeſtâ; quæ prodeſt feciſſe; cùm acta ſunt, pudet narrare. Hei mihi! hæc gaudia ſunt brevia & minùs ſincera. Nam tu ſoles ſemper recedere cum ſopore. O conjungamur denique certiùs avidi amantes: nec voluptas noſtra ſit ſine certâ fide. Quamobrem ego gelida tranſegi tot noctes deſertas? Quamobrem toties ſejungeris à me, tarde natator? Æquor nondum eſt moderabile natanti: ſed ventus fuit placidior nocte heſternâ. Quamobrem ea effluxit? Quamobrem non reformidabas futura? Quamobrem iter tam facilè tibi ſubtractum nec correptum eſt? Quamvis continuò par tibi concedatur facultas natandi, illa fuit profectò eò commodior, quò prior.*

NOTÆ.

q *Deceptæ*] *Decipere noctem* eſt, aliquid agendo, tædium ejus levare. Vide tamen annon ſatiùs ſit vocem iſtam ad puellam ipſam referre, quæ decepta ſit, & fruſtrà amantem expectaverit.

r *Improbe*] Contumelia amatoria.

s *Noſtra*] Quidam habent *veſtra*, quod placuit clar. Heinſio.

s *Me miſeram*] Diſtichon hoc ſuſpectum habet idem Heinſius.

u *Ventura*] Ventum, *ſcil.* & tempeſtatem.

x *Protinus ut*] *Quamvis ſtatim. & ſine morâ tibi detur, ut ad me venire poſſis.*

y *Illa*] Prior copia. Priorem ad ſe veniendi opportunitatem eo meliorem fuiſſe dicit, quòd prior fuerit.

[z] At citò mutata eſt jactati forma profundi:
  [a] Tempore, cùm properas, ſæpe minore venis.
Hìc puto, [b] deprênſus [c] nîl, quòd querereris, haberes;
  Meque tibi amplexo nulla noceret hyems.
Certè ego [d] tum ventos audirem [e] lenta ſonantes,
  Et nunquam placidas eſſe precarer aquas.
Quid tamen evenit, cur ſis metuentior undæ?
  [f] Contemptumque priùs, nunc vereare, fretum?
Nam [g] memini, cùm te ſævum veniente minaxque
  Non minùs, aut multò non minùs æquor erat:
Cùm tibi clamabam, *Sic tu* [h] *temerarius eſto,*
  Ne miſeræ virtus ſit tua flenda mihi.
Unde novus timor [i] hic? quòque illa audacia fugit?
  Magnus ubi eſt ſpretis [k] ille natator aquis?
Sis tamen [l] hoc potiùs, quàm [m] quod priùs eſſe ſolebas:
  Et facias placidum per mare tutus iter.
Dum modò ſis idem: dum ſic, ut ſcribis, amemur:
  [n] Flammaque [o] non fiat frigidus illa cinis.

INTERPRETATIO.

At brevi converſa eſt facies maris turbati: ſæpe, cùm feſtinas, accedis tempore breviore. Hîc correptus, nihil credo contingeret, quamobrem doleres, & nulla tempeſtas obeſſet tibi me complexo. Certè ego tum auſcultarem ſecura ventos obſtrepentes, & nunquam orarem æquora eſſe tranquilla. Quid tamen accidit, quamobrem ſis timidior fluctuum? Et nunc expaveſcas mare ſpretum antea! Nam recordor cùm te accedente fretum non minùs erat, aut non multò minùs aſperum & periculoſum: cùm tibi inculcabam, Sic tu eſto audax, ne virtus tua ſit lugenda mihi infelici. *Unde hic metus ſubitus? Et quò illa confidentia receſſit? Ubi eſt ille peritus natator contemptis undis? Sis tamen potiùs hoc, quàm quod conſueveras eſſe antea: & ſecurus viam ingrediaris per æquor tranquillum. Dummodo ſis idem, dummodo ita diligamur, ut ſcribis, & ille ignis non fiat cinis gelidus.*

NOTÆ.

z *At citò*] Objectio eſt & excuſatio ex parte Leandri: quaſi dicat Hero, *Tu moræ cauſam facis non bene ſedatum mare, veritus ne intra breve tempus intumeſceret.*

a *Tempore*] Reſponſio eſt Herus: quaſi dicat, *Utcunque maris tumorem reformidares, cùm tamen paulu ùm de irâ ſuâ remitteret, poteras venire; nam ſæpe tempore minore fretum tranas.*

b *Deprênſus*] Propriè & optimè deprehendi dicúntur nautæ tempeſtate oppreſſi.

c *Nil*] Nihil equidem, cùm Leander ipſe ventis ad amicam retineri in epiſtola ſuâ optaverit.

d *Tum*] *Cùm me amplectereris.*

e *Lenta*] *Minimè ſolicita, & quieta.* Alia habent *læta.*

f *Contemptumque*] Vide quantus eâ de re ipſe Leander in epiſtolâ ſuâ fuerit.

g *Memini cùm te veniente*] *Memini ejus temporis, quo, cùm ad me venires,*

h *Temerarius*] *Qui ad me, obſtantibus ventis, magno cum periculo venis.*

i *Hic*] *Cùm jam non audeas venire.*

k *Ille*] *Leander, qui ad me adverſantibus undis venire ſolitus erat.*

l *Hoc*] Timidus.

m *Quod priùs*] Audax.

n *Flamma*] Amor.

o *Non fiat*] *Non prorsùs extinguatur.*

Non

Non ego tam ventos timeo mea vota morantes,
Quàm [p] ſimilis vento ne tuus [q] erret amor:
[r] Ne non ſim tanti, [s] ſuperentque pericula cauſam:
Et videar merces eſſe labore minor.
Interdum metuo, [t] patriâ ne lædar; & impar
[u] Ducar Abydeno [x] Threſſa puella [y] toro.
Ferre tamen poſſum patientiùs omnia; quàm ſi
[z] Otia neſcio quâ pellice captus agas.
In tua ſi veniant alieni colla lacerti;
Sitque novus noſtri finis amoris amor:
Ah potiùs peream, quàm [a] crimine vulnerer iſto!
[b] Fataque ſint culpâ noſtra priora tuâ!
Nec quia [c] venturi dederis mihi ſigna doloris,
Hæc loquor, aut [d] famâ ſollicitata novâ.
Omnia ſed vereor (quis enim ſecurus amavit?
Cogit & abſentes plura timere [e] locus.
Felices illas, ſua quas [f] præſentia nôſſe
Crimina vera [g] jubet, falſa timere vetat!

INTERPRETATIO.

Ego non tam metuo auras obſtantes meis deſideriis, quàm ne amor tuus par auræ vagetur: ne non tanti ducar, & diſcrimina vincant cauſam, & videar eſſe præmium leviùs operâ. Nonnunquam timeo ne mihi noceat patria, & puella Thracia credar indigna lecto Abydeno. Poſſum tamen pati tolerantiùs quælibet, quàm ſi moreris correptus neſcio quâ pellice. Si aliena brachia amplectantur tuum collum, & novus amor ſit finis noſtri amoris: Ah priùs inteream quàm lædar iſto flagitio; & mors noſtra prævertat tuum crimen! Neque hæc dico, quòd mihi præbueris indicia futuri doloris, vel inducta rumore novo. Sed omnia paveo (quis enim quietus amavit?) Et locus ſubigit abſentes plura metuere. Beatas illas, quas ſua præſentia cogit cognoſcere veras culpas, prohibet metuere vanas!

NOTÆ.

p *Similis vento*] Levis & inconſtans, *ſcil.*

q *Erret*] *Ad alium transferatur.*

r *Ne non ſim tanti*] Suppl. *metuo*, aut *timeo*. Gall *Je crains que vous ne penſiez que je ne'n vaux pas la peine.* Angl. *I am afraid leſt you ſhould think I am not worth your pains.*

s *Superentque*] Id eſt, *Tanta tibi videantur pericula, ut mei cauſâ ea nolis adire.*

t *Patriâ ne lædar*] *Mihi damno ſit patria tuâ ignobilior.*

u *Ducar*] Alii *dicar*.

x *Threſſa*] Hæc eſt Puteanei, lectio, quam optimam cenſuit clar. Heinſius qui inſuper Thracias mulieres deſpectas fuiſſe, exemplo Themiſtoclis. Timothei, aliorum, quibus Threſſæ matres objectæ ſunt, multis denique probat. Alii codices habent *Seſta*; quæ fortè vera eſt lectio.

y *Toro*] Alii habent *viro*.

z *Otia agas*] *Ceſſes*; *moreris.*

a *Crimine*] *Si aliquam aliam amaveris.*

b *Fataque*] *Mors.*

c *Venturi dederis*] Id eſt, *Mihi ullo modo quicquam patefeceris, ex quo manere me dolorem hunc conjecerim.*

d *Famâ ſollicitata*] Id eſt, *Quòd fama aut nuncio ullo, ſiniſtra de amore tuo audiverim.*

e *Locus*] Remotus, *ſcil.* aut loci diſtantia.

f *Præſentia*] Siqua ſint tamen.

g *Jubet*] Nî jubeat, cogit certè præſentia cognoſcere quæ coràm fiunt.

Nos tam [h] vana movet, quàm [i] facta injuria fallit:
Incitat & [k] morſus error [l] uterque pares.
O utinam venias! aut ut ventuſve paterve,
Cauſaque ſit [m] certæ fœmina nulla moræ!
Quòd ſi [n] quam ſciêro; moriar (mihi crede) dolendo;
[o] Jamdudum [p] peccas, ſi mea [q] fata petis.
Sed neque peccabis, fruſtrâque ego terreor [r] iſtis:
Quòque minùs venias, invida [s] pugnat hyems.
Me miſeram! quanto planguntur littora fluctu!
Et latet [t] obſcurâ condita nube dies!
Forſitan ad pontum [u] mater pia venerit Helles,
[x] Merſaque [y] roratis [z] nata fleatur aquis:
An [a] mare ab inviſo [b] privignæ nomine dictum
Vexat in æquoream verſa [c] noverca Deam?
Non favet, [d] ut nunc eſt, teneris [e] locus iſte puellis.
Hâc Helle periît; hâc ego lædor aquâ.
At tibi [f] flammarum memori, Neptune, tuarum,
Nullus erat ventis impediendus amor:

INTERPRETATIO.

Offenſa falſa tam nos cruciat, quàm oblata latet: & utraque ignorantia ciet æquales cruciatus. O utinam accedas! aut vel aura, vel pater, niſi puella ſit cauſa longæ cunctationis! Quòd ſi aliquam cognovero; obibo (mihi crede) dolore. Jam diu delinquis, ſi quæris meam mortem. Sed neque delinques, & ego fallo moveor iſtis: & tempeſtas æmula obſtat quò minùs accedas. Me infelicem! quantis undis littora pulſantur! dies quoque obſconditur tectus nube atrâ! forſitan mater pia Helles deſcenderit ad mare, & filia ſubmerſa lugeatur aquis effuſis; an noverca mutata in Deam marinam percellit æquor cognominatum ab odioſo nomine privignæ? Iſte locus qualis nunc eſt, non eſt propitius mollibus puellis. Helle hâc aquâ interiît, ego hâc ſolicitor. At, Neptune, nullus amor erat tibi probibendus recordanti ignes tuos.

NOTÆ.

h *Vana*] Id eſt, quæ non facta ſed ficta eſt.

i *Facta*] *Siqua facta ſit tamen*, ſupple.

k *Morſus*] *Animi curas doloreſque.*

l *Uterque*] Cùm tibi crimina falſa affingo, deinde quæ vera ſunt, cùm neſcire me cogito.

m *Certæ*] Alii habent *tantæ* quod propè idem eſt, quoad ſenſum, niſi quòd illud majorem ſignificat impatientiam.

n *Quam*] *Fœminam*, ſcil. *quæ te à me avellat.*

o *Jamdudum*] *Valde* vel *jamdiu* exponunt. Hæc eſt vis vocis, ut rei certam & exploratam veritatem notet.

p *Peccas*] *Me occidis.*

q *Fata petis*] *Mortem quæris.*

r *Iſtis*] Suſpicionibus.

s *Pugnat hyems*] *Obſtat tempeſtas.*

t *Obſcurâ*] *Quàm obſcurâ*

u *Mater pia*] Nephele eſt, quam fortè tempeſtatem ciere dicit Hero.

x *Merſaque*] De ſubmerſâ Helle nota fabula, quam etiam antè vidimus.

y *Roratis*] *Inſtar roris effuſis*: alluſio eſt ad nubem quæ Græcè Nephele dicitur; ex quâ ros aut pluvia decidit.

z *Nata*] Helle.

a *Mare*] Helleſpontum.

b *Privignæ*] Helles.

c *Noverca*] Ino eſt, Athamantis altera uxor, adeòque Helles noverca; quæ in Leucothean ſeu Matutam, Deam marinam, transmutata eſt.

d *Ut nunc eſt*] Ita tumidus.

e *Locus iſte*] Helleſpontus.

f *Flammarum*] *Amorum.*

[g] Si neque [h] Amymone, nec laudatiſſima formâ
Criminis eſt [i] Tyro fabula vana tui,
[k] Lucidaque, [l] Alcyone, [m] Circeque, & Alymone nata,
Et [n] nondum nexis angue Meduſa comis,
Flavaque [o] Laodice, cœloque recepta * Celæno,
Et quarum memini [p] nomina lecta mihi.
Has certè plureſque canunt, Neptune, poëtæ
Molle latus lateri compoſuiſſe tuo.
Cur igitur toties vires expertus amoris,
Aſſuetum nobis [q] turbine claudis iter.

INTERPRETATIO.

Si neque Amymone, nec Tyro celeberrima pulchritudine eſt fabula inanis tui vitii, & ſplendida Alcyone, & Circe, & Alymonis filia, & Meduſa capillis nondum implicitis ſerpentibus, & flava Laodice, & Celæno repoſita cœlo, & quarum recordor nomina lecta à me. Certè poëtæ prædicant has & plures conſeruiſſe tenerum latus lateri tuo Quamobrem ergo toties vim paſſus amoris, obſtruis nobis viam ſolitam tempeſtate?

NOTÆ.

g *Si neque*] Id eſt, *Siquidem verum eſt te amâſſe hanc, illam*, &c.

h *Amymone*] Una fuit ex Danai filiabus à Neptuno compreſſa; ex quâ Nauplium ſuſcepit, patrem Palamedis.

i *Tyro*] Fuit hæc Salmonei filia, quæ ex Neptuno, Enipei fluvii formam, induto, Pelian Neleúmque uno partu edidit.

k *Lucida*] Quippe in cœlum tranſlata; quâ re ab aliis ejuſdem nominis diſtinguitur.

l *Alcyone*] Fuit una ex Pleiadibus, Atlantis filia; ex quâ etiam Neptunus filios duos, & filiam unam ſuſcepit.

m *Circeque & Alymone*] Non expediunt ſe ex hôc loco interpretes, qui haud dubiè mendoſiſſimus eſt. Monſtra lectionum in vetuſtis codicibus apparent. Pro *Circe* plerique *Ceyce, Ceiceque, Ceyceque*. Pro Alymone ſcripti *Avenone, Aveone, Arreone, Ancone, Anonone, Ameone, Amemone, Amione, Augone, Amimone, Al.i.ne, Avetione, Annione, Amintone, Alienone, Avione. Anthone, Amione, Antheone, Acteone, Anthonoe*, & quid non? ſed ita ut plerique *Aveone*, aut *Aneone* agnoſcant. Puteanus *Ceuceque & Aveone nata.* Scribi *Calyceque Ecatheone nata.* Hyginus fabula 107. ubi Neptuni filios recenſet, *Cygnus ex Calyce Hecatonis filiâ* ubi Hecateonis videtur reſcribendum. Scholiaſtes Theocrit. Idyll. 16. Κύκνον λέγει τὸν Ποσειδῶνος καὶ Κήυκος; vel, ut aliæ editiones habent Καύκος. Lego Καλύκης. Addit autem *Hecatæone nata*, ut ab alterâ Calyce, Endymionis matre, filiâ Æoli diſtinguat. Certè Cygni matrem, quocumque tandem appellatam nomine hîc intelligi ab Ovido non eſt dubium. Si quis meliora protulerit, is Muſas ſingulari beneficio demerebitur. *Heinſius.*

n *Nondum nexis*] Meduſæ crines, quorum pulchritudine præſertim ipſa Neptuno placuerat, Pallas indignata, quòd in templo ſibi dicato ille fugientem aſſecutus eſſet & compreſſiſſet, in ſerpentes convertit.

o *Laodice*] Plures eo nomine memorantur, interque eas Priami una, alia Agamemnonis, tertia Cygni filia. Fuit & eo nomine nympha, Apis & Niobes mater, itemque aliæ. Quem verò Neptunus amaverit non liquet, niſi fortè Laodicen Priami.

* *Celæno*] Hæc eſt è Pleïadibus una, Alcyones ſoror, quam etiam amâſſe Neptunum teſtatur Apollodorus. Antea verò vidimus Pleïadas cœlo receptas ſidus efficere; quod Latini *Vergilias* appellant.

p *Nomina*] Nomina ſunt profectò, & ea quidem fabuloſa; ut nimia in his diſcutiendis videatur criticorum diligentia.

q *Turbine*] Turbo ventus eſt validiſſimus & vorticoſus. Adeóque non tam hîc ventus, cui propriè non imperat Neptunus, quàm ejus affectum, maris *ſcil.* commotio eſt intelligenda. Duo ſcripti habent *turbide.*

 Parce,

Parce, ferox, latoque mari [r] tua prælia miſce:
Seducit terras hæc [s] brevis unda [t] duas.
Te decet aut magnas magnum jactare carinas;
Aut etiam totis claſſibus eſſe trucem.
Turpe Deo pelagi, juvenem terrere nanantem:
Gloriaque eſt [u] ſtagno quolibet iſta minor.
Nobilis [x] ille quidem eſt, & clarus origine: ſed [y] non
A tibi [z] ſuſpecto ducit Ulyſſe genus.
Da veniam, ſervaque duos: natat [a] ille; ſed îſdem
Corpus Leandri, ſpes mea, pendet aquis.
[b] Sternuit & lumen: poſito nam ſcribimus illo:
Sternuit: & nobis proſpera ſigna dedit.
Ecce merum nutrix [c] fauſtos inſtillat in ignes:
Craſque erimus plures, inquit, & ipſa bibit.
Effice nos plures [d] evicta per æquora [e] lapſus,
O penitùs toto corde recepte mihi.
[f] In tua caſtra redi, ſocii deſertor amoris.
Ponuntur [g] medio cur mea membra toro?
Quòd timeas, non eſt: [h] auſo Venus ipſa favebit:
[i] Sternet & æquoreas [k] æquore nata vias.

INTERPRETATIO.

Ignoſce, ſævе, & exerce tua certamina in vaſto æquore. Hæc aqua quæ ſeparat duas terras eſt exigua. Tibi ingenti pulchrum eſt aut agitare ingentes naves; aut etiam eſſe terribilem totis claſſibus. Indecorum eſt *Deo maris pavorem incutere adoleſcenti nanti, & laus iſti eſt inferior quovis ſtagno. Ille equidem eſt generoſus, & ſtirpe generoſâ, ſed non repetit originem ab Ulyſſe tibi inviſo. Ignoſce, & duos ſalvos præſtato: ille natat; ſed corpus Leandri, & ſpes mea natat in iiſdem aquis. Lucerna etiam ſtrepuit, nam ſcribimus illâ admotâ. Strepuit, & nobis facit læta omina. Ecce nutrix immittit vinum in flammas felices; & ait,* Cras erimus plures, *& ipſa potat. Fac nos plures* eſſe *progreſſus per maria ſuperata, ô prorsùs infixe mihi toto animo. Revertere in tua caſtra, deſertor ſocii amoris. Quamobrem mei artus collocantur in medio lecto? Non eſt quòd reformides: ipſa Venus juvabit audentem; & orta mari muniet iter marinum.*

NOTÆ.

r *Tua prælia*] *Undas tuas, alias aliis impinge.*

s *Brevis*] Quæ adeò ea non eſt, ubi ſua prælia Neptunus bene miſcere poſſit.

t *Duas*] Europam & Aſiam.

u *Stagno*] Id eſt, *Gloria quam in quolibet turbando ſtagno, aut parvâ aquâ poſſet habere.*

x *Ille*] Leander.

y *Non ducit*] *Adeòque illi infenſus eſſe non debes.*

z *Suſpecto*] Alii Neptuno ſuſpectum voluntt fuiſſe Ulyſſem propter Palamedem nepotem, qui ejus inſidiis periît; alii propter Polyphemum filium, ab eodom Ulyſſe, etiam cum patris contemptu, excæcatum, Ob utramque cauſam fuerit.

a *Ille*] Quaſi dicat, *Solus quidem.*

b *Sternuit*] *Strepitum ad ſternutantis modum edidit.*

c *Fauſtos*] *Fauſta ſignificantes.*

d *Evicta*] *Tuis lacertis ſuperate.*

e *Lapſus*] Id eſt, *Progreſſus.*

f *In tua caſtra*] *Ad me,* ſcil. Metaphora à militibus.

g *Medio*] *Quod non fieret, ſi tu adeſſes,*

h *Auſo*] *Tibi,* ſcil.

i *Sternet*] *Componet; placabit.*

k *Æquore nata*] Ex Maris ſpumâ orta dicitur.

Ire libet medias ipſi mihi ſæpe per undas :
  Sed ſolet hoc maribus tutius eſſe fretum.
[l] Nam cur, hoc vectis [m] Phryxo Phryxique [n] ſorore,
  Sola [o] dedit vaſtis fœmina nomen aquis?
Forſitan ad reditum metuas ne tempora deſint,
  Aut [p] gemini nequeas ferre laboris onus.
At nos [q] diverſi medium coëamus in æquor :
  Obviaque in ſummis oſcula demus aquis :
Atque ita quiſque ſuas iterum redeamus ad urbes.
  Exiguum, ſed plùs quàm nihil, [r] illud erit.
Vel pudor hic utinam, qui nos clam cogit amare,
  Vel timidus famæ, [s] cedere vellet amor !
Nunc [t] malè res junctæ [u] color & reverentia [x] pugnant :
  Quid ſequar [y] in dubio eſt : hæc decet ; ille juvat.
[z] Ut ſemel intravit Colchos [a] Pagaſæus Iaſon,
  Impoſitam celeri [b] Phaſida puppe tulit.
Ut ſemel [c] Idæus Lacedæmona venit adulter ;
  Cum [d] prædâ rediit protinus ille ſuâ.

INTERPRETATIO.

Sæpe mihi ipſi fert animus vadere per aquas medias; ſed hoc mare conſuevit eſſe tutius maſculis. Nam quamobrem Phryxo & germana Phryxi actis hoc freto, *ſola puella impoſuit nomen profundis aquis? Fortè, timeas tempus ut detur ad regreſſum, aut non valeas tolerare moleſtiam duplicis laboris. At nos diſſiti conveniamus in medium mare, & ſuavia præbeamus concurrentia in extremis aquis. Atque ita unuſquiſque revertamur iterum ad ſuas ſedes. Illud erit minimum, ſed ampliùs quàm nihil. Utinam vel hic pudor qui nos ſubigit furtim amare, vel amor pavidus vellet concedere famæ! Nunc amor & pudor res malè collatæ certant. In incerto eſt quid agam: hic eſt decorus, ille utilis. Poſtquam Jaſon Pagalæus iniit Colchos, avexit Phaſida injectam in navem velocem. Poſtquam adulter Idæus ſemel acceſſit Lacedæmona, ille ſtatim reverſus eſt cum rapinâ ſuâ.*

NOTÆ.

l *Nam cur*] Exemplo probat mare de quo loquebatur puellis minùs favere.

m *Phryxo*] Athamantis & Nepheles fuit filius, qui conſcenſo aurei velleris ariete, Pontum, cùm ſorore, transfretare aggreſſus eſt.

n *Sorore*] Helle.

o *Dedit*] Ab ipſâ verò Helleſpontus dictus eſt.

p *Gemini*] Veniendi, & abeundi, *ſcil.*

q *Diverſi*] *Qui in diverſis mundi partibus commoramur.*

r *Illud*] In medium æquor coiiſſe, ibique oſcula dediſſe.

s *Cedere*] *Ita ut pudor amori; amor omnia famæ permitteret. Amori per pudorem, famæ per amorem omnia licerent: amor, à pudore conceſſa, famæ traderet; pudor, quæ amor faceret, non curaret. Amor, quæ fama vulgaret, contemneret: noſque adeò ſecuri noſtro palam gauderemus amore.*

t *Malè*] *Voluptatis noſtræ diſpendio.*

u *Calor*] Amor.

x *Pugnant*] Quia diſſuadet pudor, quod amor imperat.

y *In dubio eſt*] *Dum pudor & amor pugnant, utri obſequar dubito.*

z *Ut*] *Poſtquam.* Innuit Hero, ſe à Leandro, ut à Jaſone Medea, abduci velle.

a *Pagaſæus*] *Theſſalicus,* ab urbe Theſſaliæ Pagaſis.

b *Phaſida*] Medeam, à Phaſide Colchorum fluvio.

c *Idæus*] Paris, de quo ſuprà.

d *Prædâ*] Helena.

Tu, quàm ſæpe petis quod amas, tam ſæpe relinquis:
Et quoties [e] grave ſit puppibus ire, natas.
[f] Sic tamen, ô juvenis tumidarum victor aquarum,
Sic facito ſpernas, ut vereare, fretum.
Arte laboratæ merguntur ab æquore puppes:
Tu tua plùs remis brachia poſſe putes?
Quod cupis, hoc nautæ [g] metuunt, Leandre, natare.
[h] Exitus hic fractis puppibus eſſe ſolet.
Me miſeram! [i] cupio non perſuadere, quod hortor:
Siſque, precor, monitis fortior ipſe meis.
Dummodo [k] pervenias, excuſſaque ſæpe per undas,
Injicias humeris brachia laſſa meis.
Sed mihi, cœruleas quoties obvertor ad undas,
Neſcio quæ pavidum [l] frigora pectus habent.
Nec minùs heſternæ [m] confundor imagine noctis,
Quamvis eſt ſacris [n] illa piata meis.
[o] Namque ſub auroram, jam [p] dormitante lucernâ,
(Somnia quo cerni tempore [q] vera ſolent)
Stamina de digitis cecidêre ſopore remiſſis:
Collaque pulvino noſtra ferenda dedi.
Hîc ego ventoſas nantem delphina per undas
Cernere non dubiâ ſum mihi viſa fide.

INTERPRETATIO.

Tu tam ſæpe deſeris quod amas, quàm ſæpe inviſis: & quoties durum eſt navibus progredi, natas. Vide tamen ô juvenis domitor aquarum turbatarum, ita contemnas mare, ut timeas. Naves artificioſè conſtructæ obruuntur mari: credaſne tuos lacertos ampliùs valere quàm ramos? Quod optas natare, Leandre, nautæ hoc timent. Hæc ſors conſuevit eſſe navibus eliſis. Me infelicem! opto, non efficere quod moneo: & oro ipſe ſis animoſior meis præceptis. Dummodo perſtringas, & immittas humeris meis lacertos defeſſos ſæpe agitatos per aquas. Sed quoties converto oculos ad aquas glaucas neſcio quæ frigora meum occupant cor trepidum. Nec minùs turbor ſimulacris noctis heſternæ, quanquam illa ſunt piata meis ſacris. Namque ſub auroram, lampade jam extinctâ (quo tempore ſomnia certa ſolent videri) fila exciderunt digitis laxatis ſomno: & præbui noſtras cervices ſuſtinendas pulvino. Hîc ego ſum mihi viſa fide haud incertâ aſpicere delphinum natandem per aquas ventis agitatas.

NOTÆ.

e *Grave*] Id eſt, Navibus periculoſum.

f *Sic*] Repetitione movet affectum.

g *Metuunt*] Quia tantùm poſt naufragium natatu maria conantur trajicere.

h *Exitus hic*] Enimvero navibus fractis, perturbatum mare natare nautæ coguntur.

i *Cupio*] Quia, per amoris impatientiam, Leandrum, etiam turbato mari, vellet venire.

k *Pervenias*] *ad me*, ſcil.

l *Frigora*] Ex metu,

m *Confundor*] *Somnio turbor.*

Illa] Imago, *ſcil.* noctis, aut ſomnium; non nox, ut exiſtimavit Hubertinus. Solebant verò, ut ſomniis prænunciata mala averterent, Dîs ſacra facere.

o *Namque*] Somnium enarrare inſtituit.

p *Dormitante*] Id eſt propemodum deficiente; quemadmodum, conſumpto oleo, evenire ſolet.

q *Vera*] *Vera ſignificantia:* quæ tamen quatenus vera non ineptè videri poſſint, longum eſſet definire.

Quem,

Quem, poſtquam bibulis illiſit fluctus arenis,
  Unda ſimul [r] miſerum vitaque deſeruit.
Quicquid id eſt, timeo: nec tu mea ſomnia ride:
  Nec, niſi tranquillo brachia crede mari.
Si tibi non parcis, dilectæ parce puellæ:
  Quæ nunquam, niſi te ſoſpite, ſoſpes erit.
Spes tamen eſt fractis vicinæ pacis [s] in undis.
  Tum placidas tuto pectore ſinde vias.
Interea, nanti quoniam freta pervia non ſunt,
  Leniat inviſas litera miſſa moras.

INTERPRETATIO.

Quem, poſtquam unda affligit bibulo ſabulo, aqua & vita ſimul deſtituit infelicem. Quidquid id eſt, metuo: nec tu contemne mea ſomnia: nec committe lacertos niſi mari quieto. Si tibi non indulges, indulge amatæ puellæ, quæ nunquam erit incolumis niſi te incolumi. Spes tamen datur quietis mox futuræ in fluctibus aliquatenus ſedatis. Tum ſcinde iter quietum ſecuro pectore. Interea, quandoquidem maria non ſunt aperta natanti, epiſtola tranſmiſſa mulceat moras odioſas.

NOTÆ.

r *Miſerum*] Delphinum, *ſcil.* quo Leander repræſentatur.

s *In undis fractis*] Id eſt, quæ jam non ita intumeſcunt. Niſi *in* per *ex* malueris exponere, deinde per *fractis* violentur agitatas undas intellexeris; ut tantam perturbationem neceſſariò conſequi debeat tranquilitas.

EPISTOLA XVII.

ARGUMENTUM.

Profectus ad ſacra Dianæ Acontius, quæ in Delo, inſulâ maris Ægæi, omnium Cycladum clariſſimâ, frequenti virginum conventu celebrabantur, in amorem Cydippes, puellæ nobilis, adoleſcens exarſit. Sed cùm illam ob generis imparitatem non auderet ſolicitare, novam commentus fraudem, in pulcherrimo pomo ſcripſit duos hoſce verſus: Juro tibi ſanè per myſtica ſacra Dianæ, Me tibi venturam comitem, ſponſamque futuram, *atque illud ad pedes puellæ projecit: quæ fraudis inſcia cùm imprudens legeret, paciſcitur cum Acontio. Nam, quæ ante Deos in templo Deliæ Dianæ dicerentur, rata eſſe, lex erat. Cùm autem paulò pòſt pater, hujuſce rei inſcius, illam alii deſponderet, ſubitâ febri correpta eſt. Quare hâc epiſtolâ Acontius conatur eidem perſuadere, hunc morbum à Dianâ immiſſum eſſe: propterea quòd non impleret, quæ Deâ præſente promiſiſſet.*

[a] ACONTIUS CYDIPPÆ.

[b] PONE metum: [c] nihil hîc iterum jurabis amanti,
  Promiſſam ſatìs eſt te ſemel eſſe mihi.

INTERPRETATIO.

Mitte timorem: nihil hîc denuo jurabis amanti. Sufficit te mihi eſſe ſponſam ſemel.

NOTÆ.

a *Acontius*] Juvenis fuit ex inſulâ Ceâ, in mari Ægæo.

b *Pone metum*] *Ne verearis hanc meam epiſtolam legere, quaſi aliquam juramenti formulam contineret.*

c *Nihil hic jurabis*] *Ut antea feciſti in templo Dianæ, ubi contra animi tui propoſitum fidem mihi tuam obſtrinxiſti.*

Perlege:

Perlege: diſcedat [d] ſit corpore [e] languor ab [f] iſto,
Qui meus eſt, [g] ullâ parte dolente, dolor.
Quid pudor [h] ora ſubit? nam, ſicut in æde Dianæ,
Suſpicor ingenuas erubuiſſe genas.
Conjugium pactamque fidem, non crimina, poſco:
[i] Debitus ut conjux, non ut adulter, amo.
Verba [k] licèt repetas, quæ [l] demptus ab arbore fœtus
Pertulit ad caſtas, me jaciente, manus;
Invenies illîc [m] id te ſpondere, quod opto,
[n] Te potiùs, virgo, * quâm meminiſſe Deam.
Nunc quoque [o] idem timeo: ſed [p] idem tamen actiùs illud
Aſſumpſit vires; auctaque [q] flamma [r] morâ eſt.
Quique fuit nunquam parvus, nunc tempore longo,
Et [s] ſpe, quam dederas tu mihi, crevit amor.
Spem mihi tu dederas: meus hic tibi credidit ardor;
Non potes [t] hoc factum teſte negare Deâ.
Adfuit, & præſens, ut [u] erat, tua verba notavit:
Et viſa eſt motâ dicta probâſſe comâ.

INTERPRETATIO.

Perlege: ſi morbus tuus, *qui eſt meus dolor, aliquo membro* tuo *afflicto, abeat ab iſto* tuo *corpore. Quamobrem rubor irrepit in vultum? Nam conjicio genas verecundas rubore ſuffuſas fuiſſe, ſicut in templo Dianæ. Peto connubium & fidem promiſſam, non flagitia: amo ut conjux legitimus, non ut adulter. Quamvis denuo proferas voces, quas fructus raptus ab arbore pertulit ad* tuas *manus pudicas, me mittente, ibi comperies te illud polliceri, quod cupio te, virgo, potiùs recordari quâm Deam. Nunc etiam metuo idem ſed tamen illud idem vehementiùs collegit vires, & ignis crevit tempore. Et amor qui nunquam fuit levis, nunc auctus eſt prolixâ morâ, & ſpe quam tu mihi feceras. Tu mihi ſpem feceras; hic meus amor tibi fidem adhibuit. Non tibi licet inficiari hoc actum* eſſe *Deâ conſciâ. Interfuit, & ut aderat, obſervavit tuas voces: & viſa eſt prolata approbâſſe capillis agitatis.*

NOTÆ.

d *Sic*] *Ut tu legeris,* ſcil. De iſto genere jam ſæpe vidimus.

e *Languor*] Febris.

f *Iſto*] *Tuo.*

g *Ullâ parte dolente*] Id eſt, *Si aliquâ tui parte ægrotaveris* Dicit ſe, ægrotante dominâ, pariter ægrotare.

h *Ora*] Alii habent *ante.*

i *Debitus*] *Ex pacto legitimus, modoque debito, & honeſto; ut ſponſus.*

k *Licèt*] *Licitum eſt.*

l *Demptus ab arbore fœtus*] *Pomum* in quâ verſus, de quibus in argumento, Acontius ſcripſerat.

m *Id te ſpondere*] Matrimonium, *ſcil.*

n *Te potiùs*] *Ut,* ſcil. *promiſſa ſerves, mihique nubas.*

* *Quàm meminiſſe Deam*] Quia ab eâ immiſſam febrem auctum iri metueret.

o *Idem*] *Ne,* ſcil. *amori meo nolis reſpondere.*

p *Idem tamen*] Iſtud non videntur omnino expoſuiſſe quidam, quos vidi, interpretes. Referendum iſtud *idem* ad opto. Votum & deſiderium ſuum, ut ejus quod pollicita erat matrimonii recordaretur Cydippe, adeóque amorem ſuum ſumpſiſſe vires, atque creviſſe teſtatur Acontius.

q *Flamma*] Amor.

r *Morâ*] *Tempore.*

s *Spe*] Ea vero fovet amorem, qui deſperatione ſæpius extinguitur.

t *Hoc factum*] Matrimonii ſponſionem intellige.

u *Erat*] *Erant* in Puteano & Patavino legitur: quod optimo ſenſu ad *verba* refertur, quæ inſcia pronunciavit Cydippe, qualia erant intellexit Diana.

Deceptam

Deceptam dicas noſtrâ te fraude licebit:
Dum fraudis noſtræ cauſa feratur amor.
Fraus mea quid petiît, niſi utì tibi jungerer uni?
Id me, quòd quereris, conciliare poteſt.
[y] Non ego [z] naturâ, nec ſum tam callidus uſu:
Solertem tu me, (crede) puella, [a] facis.
Te mihi compoſitis ([b] ſi quid tamen egimus) à me
Adſtrinxit verbis ingenioſus Amor.
Dictatis ab eo feci [c] ſponſalia verbis:
[d] Conſultoque fui juris amore vafer.
Sic fraus huic nomen facto; dicarque doloſus,
([e] Si tamen eſt, quod ames velle tenere, dolus.)
[f] En iterum ſcribo, mittoque rogantia verba.
Altera fraus hæc eſt: quódque queraris, habes.
Si noceo quòd amo; fateor, ſine fine nocebo;
Teque petam: caveas tu licèt ipſa peti.
Per gladios alii placitas rapuêre puellas:
Scripta mihi cautè litera crimen erit?

INTERPRETATIO.

Tibi dabitur dicere te deluſam fuiſſe noſtro dolo, modò amor dicatur cauſa doli noſtri. Quid quæſivit meus dolus, niſi ut tibi ſolo connecterer? Illud quod arguis poteſt me tibi adjungere. Ego non ſum tam verſutus naturâ, nec experientiâ: tu, (crede) puella, me facies ingenioſum. Amor ſolus colligavit te mihi verbis à me conſtructis (ſi quid tamen præſtitimus) Scripſi ſponſalia vocibus ab eo ſuggeſtis, & fui juris peritus amore interrogato. Dolus ſit nomen huic facinori, & dicar fraudulentus (ſi tamen fraus eſt velle poſſidere quod ames.) Ecce denuo ſcribo, & mitto verba precantia. Hic eſt alter dolus, & habes quod expoſtules. Si officio quia amo; confiteor, ſemper officiam, & te requiram, quamvis tu ipſa fugias requiri. Alii abſtulerunt amatas puellas per enſes; epiſtola à me callidè exarata erit flagitium?

NOTÆ.

x *Id me*] Diſtichon hoc valde mendoſum, aut Ovidianæ venæ non eſſe cenſuit clar. Heinſius: quod tamen ita commodiſſimè exponi poſſe arbitror. *Id* nempe, *tibi jungi quod tibi querimoniæ cauſam præbuiſſe putas, id ipſum eſt quod poteſt nos conciliare.* More ſuo in ambiguo ludit Ovidius. Enimvero per matrimonium conjunguntur corpore & conciliantur, qui fortè animo ſunt valde alieni

y *Non ego*] Amorem, non ſe, fraudis auctorem facit.

z *Naturâ*] *Verſutus* dicitur, cujus per naturam mens celeriter verſatur; *callidus* vero, cujus, tanquam manus opere, ſic animus uſu concaluit.

a *Facies*] Quaſi dicat, *non ſum.*

b *Si quid*] Verſuum, quibus Cydippen deceperat, auctorem vult videri Amorem.

c *Sponſalia*] Verſus illos intelligit, quibus futurarum nuptiarum repromiſſio, quam fecerit Cydippe, continebatur. Gall. *Les fiancailles.* Angl. *A contract of marriage.*

d *Conſultoque*] *Juriſperito Amore interrogato, qui me nuptiarum ſolemnia verba docuit, vafer fui.*

e *Si tamen*] Acutus eſt ubique Ovidius. Hîc Acontii fraudem falſâ definitione diluere nititur.

f *En iterum*] Vide quàm ingenioſè priorem in ſcribendo ſuper pomo Acontii fraudem cum poſteriori epiſtolæ ſcriptione confundat; atque utrobique idem crimen quaſi ex Cydippes perſonâ ſupponat; ut ex eo quòd in poſteriori nullum videatur, tacitè in priori nullum eſſe concludatur.

Dî

Dî faciant [g] poſſim plures imponere [h] nodos!
Ut tua ſit nullâ libera parte fides.
Mille doli reſtant: clivo [i] ſudamus in imo:
Ardor inexpertum [k] nîl ſinet eſſe meus.
Sit dubium, poſſiſne capi; [l] captabere certè:
[m] Exitus in Dîs eſt: [n] ſed capiêre tamen.
[o] Ut partem effugias, non omnia [p] retia falles:
Quæ tibi, quàm credis, plura tetendit Amor.
Si non proficiant artes, veniemus ad arma;
Inque [q] tui cupido rapta ferêre ſinu.
Non ſum, qui ſoleam Paridis reprehendere factum;
Nec quenquam, qui, [r] vir poſſit ut eſſe, [s] fuit.
[t] Nos quoque: ſed taceo. Mors hujus pœna rapinæ
[u] Ut ſit, erit, quàm te non habuiſſe, [x] minor.
[y] Aut eſſes formoſa minùs, peterere modeſtè;
Audaces [z] facie cogimur eſſe tuâ.
Tu facis [a] hoc, oculique tui; quibus ignea cedunt
Sydera; qui flammæ cauſa fuêre meæ.

INTERPRETATIO.

Utinam per Deos mihi liceat te *pluribus nodis implicare! ut tua fides nullo modo ſit ſoluta. Mille fraudes ſuperſunt; hæremus in collis aditu. Amor meus nihil patietur intentatum. Incertum ſit an poſſis capi; certè captaberis. Eventus eſt penes Deos: ſed tamen capieris. Quamvis evites partem, non tamen eludes omnes caſſes, quos amor tibi poſuit plures, quàm reris. Si doli non proſint, recurremus ad arma, & correpta abduceris in gremio tui avido. Non ſum qui conſueverim carpere admiſſum Paridis; nec ullum, qui fuit, vir ut poſſit eſſe Nos quoque* te rapiemus: *ſed ſilentio premo. Quamvis interitus ſit merces hujus raptûs, minùs erit gravis, quàm te caruiſſe. Vel eſſes minùs pulchra, poſcereris modeſtè: cogimur eſſe temerarii formâ tuâ. Tu hoc præſtas, & tui oculi, quibus aſtra radiantia ſunt inferiora, qui fuerunt cauſa mei ardoris.*

NOTÆ.

g *Poſſim plures*] *Plures poſſim tibi ponere nodos.* Moreti codex venuſtè. *Heinſius.*

h *Nodos*] *Ad fidem tuam aſtringendam.* Unum poſuerat, cùm dolo Cydippen ad jurandum induxerat.

i *Sudamus*] Quaſi diceret, *in primo limine ineptè ſubſtiti; jam progrediar, aliaque tentabo.*

k *Nîl ſinet*] *Donec votis meis, teque potiar.*

l *Captabere*] Captare eſt conari accipere. Gall. *Tâcher de prendre & d'avoir.* Angl. *To try to get and enjoy.*

m *Exitus in Dîs eſt*] *Penes Deos eſt, qui qualem daturi ſint finem, ignoro.*

n *Sed capiêre*] Eſt quaſi ejus, quod dixit, correctio, exitum in Dîs eſſe. ut ipſi Amoris impetu minores eſſe videantur.

o *Ut*] *Quamvis.*

p *Retia*] Metaphora à venatoribus ſumpta in manus ſuas venturam tandem Cydippen dicit Acontius.

q *Tui cupido*] Alii *meo cupido*; multo *mei cupido*; Heinſius legit *meo cupidi.*

r *Vir poſſit ut eſſe*] Quis verò damnaverit eum, qui vir eſſe cupiat? At verò alius ſenſus eſt: atque is damnari debet, qui vir & fortis & audax eſt, ut per vim maritus cujuſquam fiat puellæ.

s *Fuit*] Vir *ſcil.* fortis, &c.

t *Nos quoque*] Deeſt verbum; ſed intelligitur Acontium quoque virum ſeſe præbere velle, Cydippenque rapturum.

u *Ut*] *Quanquam.*

x *Minor*] Pœna *ſcil.*

y *Aut*] Quantus eſt in hâc oratione impetus! Vel ex iſtâ voculâ intelligitur.

z *Facie*] *Pulchritudine.*

a *Hoc*] *Ut ſimus audaces,* &c.

Hoc

Hoc flavi faciunt crines, & eburnea cervix;
[b] Quæque precor veniant in mea colla manus:
Et decor, & vultus [c] ſine ruſticitate pudentes:
Et, [d] Thetidi quales vix rear eſſe pedes.
Cætera ſi poſſem laudare, beatior eſſem;
Nec dubito, totum quin ſibi par ſit opus.
Hâc ego compulſus, non eſt mirabile, formâ,
Si [e] pignus volui vocis habere tuæ.
Denique, [f] dum captam tu te cogare fateri,
Inſidiis eſto [g] capta puella meis.
Invidiam patiar: paſſo [h] ſua præmia dentur.
Cur ſuus à tanto crimine fructus abeſt?
[i] Heſionen [k] Telamon, Briſeïda cepit Achilles:
Utraque victorem victa ſecuta ſuum.
[l] Quamlibet accuſes, & ſis irata licebit;
Iratâ liceat dum mihi poſſe frui:
Iidem, qui facimus, factam [m] tenuabimus iram:
Copia [n] placandi ſit modo parva tui.
Ante tuos flentem liceat conſiſtere vultus:
Et liceat lacrymis addere verba ſuis.

INTERPRETATIO.

Capilli flavi hoc præſtant, & collum candidum; & manus quæ oro implicent mea colla; & gratia, & facies pudica ſine aſperitate; & pedes, quales ægrè credam habere Thetidem. Si liceret celebrare reliqua, eſſem felicior: nec ſum incertus, quin totum opus ſit ſibi ſimile. Non eſt novum, ſi ego permotus hâc tuâ pulchritudine expetivi habere pignus tuæ vocis. Denique dummodo tu inducaris agnoſcere te correptam, eſt puella correpta dolis meis. Feram odium: merces ſua concedatur ferenti. Quamobrem tantum ſcelus ſuâ caret utilitate? Telamon rapuit Heſionen, Achilles Briſeïda, utraque ſuperata comitata eſt ſuum victorem. Licebit quantumvis arguas, & ſis infenſa, modò mihi liceat gaudere infenſâ. Nos iidem qui movemus iram, minuemus motam, modò concedatur exiguæ facultas tui mulcendæ. Concedatur lacrymantem ſtare coram tuis oculis, & detur adhibere voces ſuis lacrymis.

NOTÆ.

b *Quæque*] Plurimi *quaſque.*

c *Sine ruſticitate*] Ineptus eſt etiam & ruſticus quidam pudor.

d *Thetidi*] Cujus tamen candidiſſimi fuerunt pedes; nam ab Homero ἀργυρόπεζα dicitur. Fuit autem Thetis Nerei filia, Achillis mater.

e *Pignus*] Matrimonii ſponſionem in pomo ſcriptam.

f *Dum*] *Modò ut.* Gall. *Pourveû que.* Angl. *Provided that.*

g *Capta*] Vide quàm ingenioſè in vocum ambiguitate ludat: facilè captam, ſeu deceptam, ſe fateretur Cydippe, non ita captam ſeu obligatam, ut Acontio nubere teneretur.

h *Sua præmia dentur*] *Mihi nubas.*

i *Heſionen*] Laomedontis fuit filia, Telamoni in Trojæ expugnatione ideo data, quòd Pergama primus conſcendiſſet.

k *Telamon*] Æaci fuit filius, Herculis in expugnatione Trojæ ſocius, unus etiam ex Argonautis.

l *Quamlibet*] *Quantumvis, quantumlibet.* Gall. *Plaignez vos de moi tant qu'il vous plaira.* Angl. *Complain of me as much as you pleaſe.*

m *Tenuabimus*] *Minuemus.* Gall. *Nous vous appaiſerons.* Angl. *We will pacify you.*

n *Placandi*] Meliores cum Puteaneo *placandi.* Rectè. Alterum *placandæ* Latinè vix dicitur. *Heinſius.* Optimè.

Utque

Utque ſolent famuli, cùm verbera ſæva verentur,
Tendere ſubmiſſas ad tua crura manus.
[o] Ignoras tua jura; [p] voca: cur arguor abſens?
Jamdudum dominæ more venire jube.
Ipſe meos ſcindas licèt imperioſa capillos,
Oraque ſint digitis livida facta tuis;
Omnia perpetiar: tantùm fortaſſe timebo,
Corpore lædatur ne manus iſta meo.
Sed neque [q] compedibus, nec me compeſce catenis:
Servabor firmo vinctus amore tui.
Cùm bene ſe, quantùmque volet, ſatiaverit ira;
Ipſa tibi dices, *Quàm patienter amat!*
Ipſa tibi dices, ut videris omnia [r] ferre;
Tam bene qui ſervit, ſerviat iſte mihi.
Nunc reus infelix abſens agor: & mea, cùm ſit
Optima, non ullo cauſa tuente, perit.
[s] Hoc quoque, [t] quod jus eſt, [u] ſit ſcriptum injuria noſtrum,
[x] Quod de me ſolo [y] nempe quereris, habes.
[z] Non meruit [a] falli mecum quoque [b] Delia; ſi non
Vis mihi promiſſum reddere redde Deæ.

INTERPRETATIO.

Et ut ſolent ſervi, cùm timent flagra rigida, porrigere manus victas ad tuos pedes. Ne ſcis tua jura: arceſſe quamobrem abſens accuſor? Impera accedere more jamdiu dominæ. Quamvis tu aſpera lanies meos crines, & facies ſit facta fuſca tuis digitis perferam omnia, ſolummodo metuam, ne fortè manus tua violetur meo corpore. Sed nec me coërceas compedibus, neque vinculis; cuſtodiar conſtrictus valido amore tui. Poſtquam ira ſe bene expleverit, & quantùm libuerit, ipſa tibi dices, Quàm toleranter amat! *Poſtquam adverteris* me *omnia pati, ipſa tibi dices,* Iſte qui tam bene ſervit, mihi ſerviat. *Nunc miſer abſens arguor, & quamvis cauſa mea ſit juſtiſſima, Profligatur nemine eam defendente. Hoc quoque ſcriptum noſtrum quod eſt ejus, ſit injuſtitia. nimirum habes quod quereris de me ſolo. Delia non digna eſt decipi quoque mecum: ſi nolis mihi præſtare pollicitum, præſtato Deæ.*

NOTÆ.

o *Ignoras*] Se ſervum eſſe ſignificat.

p *Voca*] *Quia non debes damnare niſi, citata parte,* explicat bonus alioqui commentator. Non bene, meo quidem judicio, ut ſequentia ſatìs demonſtrant. Sed ſenſus eſt, *Non jure tuo in ſervum uteris, quæ abſentem accuſes, cùm ipſum vocare, præſentemque malè multare liceat.*

q *Compedibus*] Quibus retinentur fugitivi ſervi.

r *Ferre*] *Me,* ſcil.

s *Hoc quoque*] Variant equidem hoc in loco codices: plerique tamen cùm in ſenſum bonum conſpirent, quamobrem totùm hoc diſtichon adulterinum crediderit clar. Heinſius, planè non video.

t *Quod jus eſt*] Nempe ille etiam eſt in culpâ, qui, alterius juſſu, malè aliquid facit.

u *Sit ſcriptum*] *Illud ſcriptum noſtrum in pomo ſit injuria te.*

x *Quod de me ſolo*] Iſtud non intellexit Antonius, nec expoſuit Hubertinus: Ironicè pronunciandum eſſe arbitror, ut intelligat Acontius, non de ſe, ſed de Amore eſſe querendum.

y *Nempe*] Ironiæ vox maximè apta.

z *Non meruit*] Jam ſeriò ad rem venit.

a *Falli*] Falluntur, aut falli dicuntur Diî, cum ea quæ, iis teſtibus, promittimus, poſtea non præſtamus.

b *Delia*] Diana; à Delo inſulâ, ubi nata, & culta dicitur.

Adfuit;

Adfuit: & vidit, cùm tu [c] decepta [d] rubebas:
Et [e] vocem memori condidit aure tuam.
Omina [f] re [g] careant; nihil eſt violentius [h] illâ,
Cùm ſua, [i] quod nolim, numina læſa videt.
[[k] Teſtis erit [l] Calydonis aper: [m] nam ſcimus, ut illo
Sit magis in [n] natum ſæva reperta parens.]
Teſtis & [o] Actæon, quondam fera creditus [p] illis,
Ipſe dedit leto cum quibus antè feras.
Quæque ſuperba [p] parens, ſaxo per corpus oborto,
Nunc quoque [r] Mygdoniâ flebilis adſtat humo.
Hei mihi, Cydippe! timeo tibi dicere verum;
Ne videar [s] cauſâ falſa monere meâ:
Dicendum tamen eſt: [t] hoc eſt (mihi crede) quòd ægra
Ipſo nubendi tempore ſæpe jaces.
Conſulit ipſa tibi; neu ſis perjura laborat:
Et ſalvam [u] ſalvâ te cupit eſſe fide.

INTERPRETATIO.

Adfuit, & aſpexit, cùm tu deluſa erubeſcebas, & ſervavit aure memori verba tua. Præſagia ſint ſine effectu; nihil eſt impetuoſius illâ, quando, quod nolim, cernit ſua numina ſpreta. Aper Calydonius erit teſtis: nam novimus quomodo mater ſit inventa crudelior in filium, quàm ille. Teſtis etiam Actæon, olim fera habitus illis canibus, *cum quibus ipſe priùs feras morti tradidit.* Teſtis *quoque mater arrogans, quæ petrâ per corpus ſubortâ, nunc etiam miſerabilis manet terrâ Mygdoniâ. Hei mihi Cydippe! vereor tibi virum proferre, ne videar vana commemorâſſe commodo meo. Attamen proferendum eſt: hoc eſt (mihi crede) quòd ſæpe ægrota decumbis ipſo nubendi tempore. Illa tibi cavet, & operam dat, ne ſis perjura & cupit te eſſe incolumem fide intemeratâ,*

NOTÆ.

c *Decepta*] *Verbis in pomo ſcriptis capta.*

d *Rubebas*] Quod conſciæ mentis, quocumque tandem modo, ſignum eſt.

e *Vocem*] *Cùm te futuram uxorem meam juráſti.*

f *Re*] *Effectu.*

g *Careant*] Quaſi dicat, *Nihil tibi à Dianâ malè eveniat.*

h *Illâ Dianâ.*

i *Quod nolim*] Sibi nempe Cydippen ſponſam cupiebat.

k *Teſtis erit*] Barbarum & inſulſum hoc diſtichon, judicio ſuo, ex ſcholio quopiam conflatum eſſe putat Heinſius.

l *Calidonis aper*] Hunc, irâ Dianæ ab Oeneo in ſacrificiis neglectæ regionis vaſtandæ cauſâ immiſſum, antè vidimus.

m *Nam ſcimus*] Quidam codices habent, *ſic ſævus*: quod, miror cur non aſſumpſerit Heinſius, cùm verſûs inſulſitatem, quam dixerit maximam, tollat.

n *Natum*] Meleagrum; de quo in Deianirâ.

o *Actæon*] De eo in cervum itâ Dianæ mutatum, & à canibus ſuis laceratum poſtea in Metam. videbimus.

p *Illis*] Canibus vel ſociis: quod ex ſequenti verſu intelligitur.

q *Parens*] Niobe eſt, Tantali filia, quæ, cùm ex Amphione plurimos genuiſſet liberos, ſeſe fœcunditate Latonæ præponere non dubitavit: quamobrem, interfectis omnibus liberis, ipſa, Deæ irâ, in ſaxum transformata eſt. Quâ de re fuſiùs in Metamorph.

r *Mygdoniâ*] Regio eſt minoris Aſiæ, ubi mons Sipylus, quem frequentâſſe Nioben videbimus poſtea in Metamorph.

s *Cauſâ meâ*] *In meum commodum.*

t *Hoc eſt*] Id eſt, Dianæ perjurio violatæ numine evenit.

u *Salvâ*] *Perjurio non violata.*

Inde

Inde ſit, ut, quoties exiſtere perfida tentas,
Peccatum toties corrigat illa tuum.
Parce [x] movere feros animoſæ virginis arcus,
Mitis adhuc fieri, ſi patiare, poteſt.
Parce, precor, [y] teneros corrumpere febribus artus;
Servetur facies iſta fruenda mihi.
Serventur vultus ad noſtra [z] incendia nati:
Quique ſubeſt niveo lævis in ore [a] rubor.
Hoſtibus è ſi quis, ne fias noſtra, repugnat.
[b] Sic ſit, ut [c] invalida te ſolet eſſe mihi.
Torqueor ex æquo, vel te [d] nubente vel ægrâ;
Dicere nec poſſim, quid [e] magis ipſe velim.
[f] Maceror interdum, quod ſim tibi cauſa dolendi:
Teque mea lædi calliditate puto.
In caput ut noſtrum dominæ perjuria quæſo
Eveniant; pœna tuta ſit illa mea.
Ne tamen ignorem, quid agas, ad limina crebrò
[illegible]

[illegible]

Ille manus iſtas & fingit, & aſſidet ægræ,
[l] Inviſus Superis, cum Superiſque mihi.
Dumque ſuo tentat ſalientem pollice venam;
Candida [m] per cauſam brachia ſæpe tenet:
Contrectatque ſinus; & forſitan oſcula jungit:
Officio merces plenior iſta ſuo eſt.
[n] Quis tibi permiſit noſtras [o] præcidere meſſes?
[p] Ad ſepem alterius quis tibi [q] fecit iter?
Iſte ſinus meus eſt: mea turpiter oſcula ſumis:
A mihi promiſſo corpore tolle manus.
Improbe, tolle manus; quam tangis, noſtra-futura eſt.
Poſtmodo ſi facias iſtud, adulter eris.
Elige de [r] vacuis, quam non ſibi vindicet alter.
Si neſcis, dominum res habet [s] iſta ſuum.
Nec mihi credideris: recitetur [t] formula pacti:
Neu falſam dicas eſſe; face [u] ipſa legat.
Alterius thalamo, tibi nos, tibi dicimus, exi;
Quid facis hîc? exi, non vacat [x] iſte torus.
Nam quod habes & tu [y] humani verba altera [z] pacti,
Non erit idcirco par tua cauſa meæ.

INTERPRETATIO.

Ille odioſus Divis & mihi cum Divis demulcet manus iſtas, & aſſidet ægrotanti. Et dum ſcrutatur pollice ſuo venam micantem; ſæpe tractat lacertos niveos per cauſam; & tangit pectus; & fortè figit ſuavia. Iſtud præmium eſt majus officio ſuo. Quis tibi conceſſit decerpere noſtras meſſes? Quis tibi viam ſtruxit ad ſepem alterius? Iſtud pectus meum eſt; impudicè, carpis mea ſuavia. Remove manus à corpore mihi ſponſo. Remove manus, proterve; quam tangis ventura eſt noſtra. Si poſtmodo iſtud agas, eris adulter. Elige de liberis, quam alter non ſuam aſſerat. Si ignoras, res iſta habet dominum ſuum. Nec mihi fidem adhibueris, pronuncietur formula conventi. Et ne dicas fuiſſe deceptam, fac ipſa legat. Nos tibi, tibi dicimus, egredere, cubiculo alterius. Quid hîc agis? Egredere, iſte lectus non eſt vacuus. Nam quòd tu etiam habes verba alia conventi, tua cauſa non erit ideo æqualis meæ.

NOTÆ.

l *Inviſus Superis*] *Dianæ præſertim, quòd ille contra fidem à te datam, matrimonio tibi jungi poſtulat.*

m *Per cauſam*] Id eſt, *Specie tentandi venam.* Gall. *Sous le pretexte de vous tâter le pouls.* Angl. *Under pretence of feeling your pulſe.*

n *Quis tibi*] Rivalem alloquitur.

o *Præcidere*] Quidam *præcerpere*, vulgati *decerpere*, alii aliter.

p *Ad ſepem*] Alii *ad ſpem*, minùs bene.

q *Fecit iter*] *Ut ejus ædes messem demetere.* Negant & increpant ejuſmodi interrogationes.

r *Vacuis*] *De iis puellis, quas ſponſus nullus ſibi devinxerit: nullus occupaverit.*

s *Iſta*] Cydippe.

t *Formulâ*] Verſus, *ſcil.* de quibus in argumento.

u *Ipſa*] Ut, *ſcilicet*, Acontio fidem ſuam de novo obſtringat.

x *Iſte*] *Dominæ meæ Cydippes, qui meus eſt.*

y *Humani*] Quòd non teſtibus, aut approbantibus Diis, imò averſâ Dianâ præſertim, interceſſit.

x *Pacti*] A patre inſcio deſponſatam Cydippen in argumento vidimus.

[a] Hæc mihi ſe pepigit: pater hanc tibi, [b] primus ab illâ:
Sed propior certè, quàm pater, ipſa ſibi eſt.
Promiſit pater hanc: hæc [c] adjuravit amanti:
Ille homines, hæc eſt [d] teſtificata Deam.
[e] Hic metuit mendax, timet [f] hæc perjura vocari:
Num dubites, hic ſit major, an ille metus?
Denique, ut amborum conferre pericula poſſis,
Reſpice ad eventus: hæc [g] cubat; ille valet.
Nos quoque diſſimili [h] certamina mente ſubimus:
Nec ſpes par nobis, nec timor [i] æquus adeſt.
Tu [k] petis ex tuto: gravior mihi morte [l] repulſa eſt;
Idque ego jam, quod tu [m] forſan amabis, amo.
Si tibi juſtitiæ, ſi recti cura fuiſſet;
Cedere debueras [n] ignibus ipſe meis.
Nunc quoniam ferus hic pro causâ pugnat iniquâ:
[o] Ad quid, Cydippe, litera noſtra redit?
Hic facit ut jaceas, & ſis ſuſpecta Dianæ:
Hunc tu, ſi ſapias, limen adire vetes.
[p] Hoc faciente ſubis tam ſæva pericula vitæ:
Atque utinam pro te, qui movet illa, cadat!

INTERPRETATIO.

Hæc ſe devinxit mihi: pater alter ab illâ tibi hanc promiſit. *Sed profectò ipſa ſibi eſt propinquior, quàm pater. Pater pepigit hanc; hæc juravit amanti. Ille teſtes adhibuit homines, hæc Deam. Hic timet dici fallax, hæc metuit* appellari *perjura. Anne ſis incertus, hic an ille timor ſit major? Denique ut poſſis comparare diſcrimina amborum, converte animum ad exitus: hæc jacet; ille firmâ utitur valetudine. Nos quoque pugnam inimus diſpari animo; nec ſpes nobis eſt æqualis, nec metus ſimilis. Tu ambis securè, repudiatio eſt mihi moleſtior interitu. Et ego jam diligo, quod tu fortè diliges. Si te æqui, ſi juſti amor tenuiſſet, tu ipſe debueras cedere meis amoribus. Nunc quandoquidem hic inhumanus certat pro causâ injuſtâ, quò ſpectat, Cydippe, noſtra epiſtola? Hic cauſa eſt, ut ægrotes, & ſis inviſa Dianæ. Si ſapias, tu prohibeas hunc accedere ad fores. Dum facis, inis tam crudelia diſcrimina vitæ. Atque utinam ille pro te occumbat, qui illorum cauſa eſt.*

NOTÆ.

a *Hæc*] Cydippe.

b *Primus*] Non dicit *primus omnino*, ſed *primus ab illâ*.

c *Adjuravit*] Pro *valde* aut *omnino juravit*: quod multò ampliùs eſt quàm promittere.

d *Teſtificata*] *In teſtimonium vocavit.* Quo ſenſu etiam ſimplici utimur *teſtari*.

e *Hic*] Cydippes pater.

f *Hæc*] Cydippe.

g *Cubat*] Febri lecto affixa.

h *Certamina*] Ad obtinendam Cydippen.

i *Equus*] *Par; equalis.*

k *Petis ex tuto*] Quod hoc ſibi velit ex oppoſito intelligitur: quaſi dicat, *Nihil mali tibi ex repulſâ imminet.*

l *Repulſa*] Matrimonialis *ſcil.*

m *Forſan amabis*] *Adeóque forſan non amabis.*

n *Ignibus*] Amoribus.

o *Ad quid*] Quaſi dicat, *Vides quo ſpectet mea epiſtola; vides me tibi bene conſulere, qui te ex injuſtis manibus eripiam.*

p *Hoc faciente*] *Ille meo rivali ad te veniente, & conjugium tuum petente.*

Quem

Quem ſi reppuleris, nec quem Dea damnat, [q] amâris,
 Et tu continuò, certè ego ſalvus ero.
Siſte metum, virgo: [r] ſtabili potiere ſalute;
 Fac modò polliciti conſcia templa [s] colas.
Nec bove mactato cœleſtia numina gaudent;
 Sed, quæ præſtanda eſt [t] & ſine teſte, fide.
Ut valeant aliæ, ferrum patiantur & ignes:
 Fert aliis triſtem ſuccus amarus opem.
Nil opus eſt iſtis; tantùm perjuria vita:
 Teque ſimul ſerva, meque, datamque fidem.
Præteritæ veniam dabit ignorantia culpæ:
 [u] Exciderint animo fœdera lecta tuo.
[x] Admonita es modò voce meâ, modò [*] caſſibus iſtis;
 Quos quoties tentas [y] fallere, [z] ferre ſoles.
His quoque vitatis, [a] in partu nempe rogabis,
 Ut tibi luciferas offerat illa manus.

INTERPRETATIO.

Quem ſi rejeceris, nec amaveris quem Dea improbat; & tu ſtatim, ego certè ſoſpes ero. Depone timorem, puella; frueris firmâ valetudine. Fac tantùm frequentes ædes conſcias promiſſi. Nec numina cœleſtia lætantur bove immolato; ſed fide, quæ etiam eſt exſolvenda ſine arbitris. Aliæ ſubeant ferrum & ignes, ut valetudini reſtituantur: ſuccus amarulentus ſubminiſtrat aliis ingratum auxilium. Nihil opus eſt iſtis; tantùm fuge perjuria; & te ſimul libera, & me, & fidem obligatam. Inſcitia excuſabit peccatum præteritum: fœdera lecta elapſa fuerint memoriâ tuâ. Admonita es modò verbis meis, modò iſtis retibus: quæ quoties conaris effugere, ſoles geſtare. His etiam deluſis, nimirum in partu orabis, ut illa tibi præbeat manus luciferas.

NOTÆ.

q *Amaris*] *Amaveris.*

r *Stabili*] *Firmâ.*

s *Colas*] Ad templa Cydippen ſuam remittit, ut locus etiam ipſam moveat, & ad fidem exſolvendam hortetur.

t *Et ſine teſte*] *Quanquam nulli teſtes adfuiſſent.*

u *Exciderint*] Ferè quaſi dicat, *Ponatur (ut ignorantiâ excuſeris) animo excidiſſe fœdera.* Sciebat Acontius ea non excidiſſe, ſed, ut Cydippæ faciliorem ad pœnitentiam, deinde ad veniam, viam ſterneret, ultro excidiſſe ea fœdera concedit; vel potiùs eam excuſationem ſuggerit.

x *Admonita es*] Adeóque ignorantiâ excuſari non poteris.

* *Caſſibus*] Alii habent *caſibus*. *Caſſibus* verò alibi noſter, atque Tibullus, in rebus amatoriis uſi ſunt. Hîc per caſſes morbus intelligitur, quo à violandâ fide Cydippen Diana abſterrebat.

y *Fallere*] *Effugere.* Quomodo verò febrim effugerit, aut effugere conaretur Cydippe, quæ de eâ ne quidem cogitabat, multùm diuque fruſtrà cogitavi: tandem tamen animum ſubiît, metonymicè per *tentare fallere*, fallere ſimpliciter, per *fallere* negligere, aut non cogitare, eſſe intelligendum.

z *Ferre*] Nimirum in febrem incidebat Cydippe, quoties incogitans alii quàm Acontio nubere ſtudebat.

a *In partu*] Quia parturientibus Diana, Lucina, ſeu Lucifera (ut in duobus nummis argenteis, cum emblemate Dianæ tædam gerentis, habere te teſtatur clar. Heinſius) adeſſe, fœtumque in lucem educere, dicitur.

 [b] Audiet

[b] Audiet; &, repetens quæ ſint audita, requiret
Ipſa, tibi de quo conjuge partus eat.
[c] Promittes votum; [d] ſcit te promittere falsò,
Jurabis: ſcit te fallere [e] poſſe Deos.
Non agitur de me: curâ [f] majore laboro;
Anxia ſunt vitæ pectora noſtra tuæ.
Cur modò te [g] dubiam pavidi flevêre parentes,
Ignoras [h] culpæ quos facis eſſe tuæ?
Et cur ignorent? matri licet omnia narres;
Nîl tua, Cydippe, facta [i] ruboris habent.
Ordine fac referas, ut ſis mihi cognita primùm,
Sacra [k] pharetratæ dum facis [l] ipſa Deæ.
Ut, te conſpectâ, ſubitò ([m] ſi fortè notâſti)
Reſtiterim fixis in tua membra [n] genis:
Ut, te dum nimiùm miror (nota certa [o] furoris)
Deciderint humero pallia lapſa meo.
[p] Poſtmodo [q] neſcio quâ veniſſe [r] volubile malum,
Verba ferens [s] doctis inſidioſa [t] notis.

INTERPRETATIO.

Auſcultabit; & revocans in memoriam quæ fuerint audita, ipſa interrogabit de quo marito hic tibi ſit partus. Paciſceris votum, novit te paciſci inaniter: jurabis; novit te poſſe decipere Deos. Non agitur de me; angor ſollicitudine majore: noſter animus eſt ſolicitus de vitâ tuâ. Quamobrem parentes timidi quos reddis neſcios tui criminis, modò te luxerunt ſalutis incertam? Et quamobrem neſciant? Licet omnia referas matri. Admiſſa tua, Cydippe, nihil habent pudendum. Fac commemores ordine, quomodo primùm deveneris in meam notitiam, dum ipſa das operam ſacris Deæ pharetratæ: quomodo te viſâ protinus (ſi fortè advertiſti) hæſerim vultu defixo in tuos artus: quomodo, dum te nimiùm ſuſpicio (certum indicium amoris) pallia delapſa humero meo defluxerint. Poſtmodo neſcio quà pomum rotundum ad te *devolutum eſſe, verba continens doloſa callidis ſignis.*

NOTÆ.

b *Audiet*] *Cùm ejus opem imploraveris,* ſcil. *dixeriſque, ut illa altera Terentii,* Juno Lucina, fer opem; ſerva me, obſecro.

c *Promittes votum*] Meos eorum antiquiſſimus, qui à Diis aliquid impetrare ſtudent. Cæterùm cum aliquo contemptu legenda ſunt hæc verba, ut etiam vocis ſono fruſtrà vota promiſſuram eſſe Cydippen, intelligatur.

d *Scit*] *Quia antè teſte eâ te mihi nupturam juraveras, quod tamen non præſtitiſti.*

e *Poſſe*] Gall.. *Que vous êtes capable de vouloir tromper les Dieux.* Angl. *That you are capable of attempting to deceive the Gods.*

f *Majore*] *Quia, propter Dianæ iram, de te ſum maximè ſolicitus.*

g *Dubiam*] *In mortis diſcrimine, ex febri, poſitam.*

h *Culpæ*] De perjurio, eoque violatâ Dianâ intelligit.

i *Ruboris*] *Pudoris,* ut habent alii. Id eſt, *nihil habent facta tua, quamobrem pudendum ſit.*

k *Pharetratæ*] Arcu & ſagittis, adeóque pharetrâ inſtructam fuiſſe venatricem Deam, notum eſt.

l *Ipſa*] Otioſè hoc in loco poſitam hanc vocem animadvertit clar. Heinſius, proque ex *æde,* quam, literarum cognatione, omiſſam credit, reſtituit.

m *Si fortè notâſti*] Niſi hæc eſſet parenthefis, judicio ſuo poëta non conſuluiſſet.

n *Genis*] *Oculis.* De quâ voce antea.

o *Furoris*] *Amoris.*

p *Poſtmodo*] *Fac referas,* ſupple.

q *Neſcio quà*] Parte templi, *ſcil.*

r *Volubile*] Nimirum volubile eſt rotundum pomum ſeu malum.

s *Doctis*] *Callidè ſcriptis:* Sed contra omnium membranarum fidem *ductis* legendum eſſe contendit clar. Heinſius.

t *Notis*] Verſus intelligit, de quibus jam ſæpe.

[u] Quod quia ſit lectum ſanctâ præſente Dianâ,
 Eſſe tuam vinctam numine teſte fidem.
Ne tamen ignoret, quæ ſit ſententia ſcripto;
 Lecta tibi quondam nunc quoque verba [x] refer.
Nube, precor, [y] dicet, cui te bona numina jungunt:
 Quem fore jurâſti, ſit gener ille mihi.
Quiſquis is eſt, placeat; quoniam placet antè Dianæ.
 [z] Talis erit mater; [*] ſi modò mater erit.
Sed tamen inquirat, qui ſim qualiſque, jubeto:
 Inveniet vobis conſuluiſſe Deam.
Inſula [a] Corycis quondam celeberrima Nymphis
 Cingitur Ægæo nomine [b] Cea mari.
Illa mihi patria eſt: nec [c] ſi generoſa probaris
 Nomina, deſpectis arguor ortus avis.
Sunt & opes nobis: ſunt & ſine crimine mores:
 [d] Ampliùs utque nihil, me tibi jungit amor.
[e] Appeteres talem vel non jurata maritum:
 [f] Juratæ vel non talis habendus erat.
[g] Hæc tibi me in ſomnis jaculatrix ſcribere [h] Phœbe;
 Hæc tibi me vigilans ſcribere juſſit Amor.
Et quibus [i] alterius mihi jam nocuêre ſagittæ:
 [k] Alterius noceant ne tibi tela, cave.

INTERPRETATIO.

Quod quia ſit lectum ſacrâ Dianâ adſtante, tuam fidem eſſe obligatam Deâ teſte. Ne tamen neſciat quæ ſit ſignificatio ſcripto; repete nunc quoque verba olim à te lecta. Nube, quæſo, inquiet, cui boni Dii te addicunt; ille ſit mihi gener, quem jurâſti futurum. Quiſquis ille eſt, gratus ſit, quandoquidem fuit antè Dianæ. Talis erit mater, ſi ſaltem erit mater. Sed tamen moneto exquirat qui ſim & qualis; comperiet Deam vobis faviſſe. Inſula nomine Cea, olim nobiliſſima Nymphis Coryciis clauditur mari Ægæo. Illa eſt mihi patria; nec, ſi laudaveris nomina nobilia, dicor ſatus avis contemptis. Sunt etiam nobis divitiæ: ſunt etiam mores ſine probro: & quamvis nihil eſſet *ampliùs, amor me tibi connectit. Non jurata etiam cuperes talem maritum, talis erat poſſidendus etiam à non juratâ. Phœbe venatrix mihi imperavit per ſomnia hæc tibi ſcribere: Amor experrectus mihi* imperavit *tibi hæc ſcribere: è quibus tela alterius jam mihi obfuerunt; vide ne jacula alterius tibi officiant.*

NOTÆ.

u *Quod*] Pomum, *ſcil.*

x *Refer*] Ut eo iterum aſtringeretur ejus fides, verba jubet referre.

y *Dicet*] *Mater tua*, ſcil.

z *Talis*] Id eſt, quæ talia dicet.

* *Si modò mater erit*] *Si verò & materno erga te affectu fuerit.*

a *Corycis*] Muſæ intelliguntur à Coryco Parnaſſi (itemque Ciliciæ) antro, ſic dictæ.

b *Cea*] Cea, ſeu Ceos, inſula eſt maris Ægæi, juxta Eubœam.

c *Si generoſa*] Id eſt, *Si à generoſis parentibus ortum ducere, in honore ponas.*

d *Ampliùs utque nihil*] Id eſt, *Ut nihil magis me tibi jungat vel jungere poſſit.*

e *Appeteres*] *Appetere deberes.*

f *Juratæ vel non*] *Vel non juratæ.*

g *Hæc*] *Quæ in epiſtolâ meâ leguntur.*

h *Phœbe*] Diana, Phœbi ſoror, venatrix, adeóque jaculatrix Dea.

i *Alterius*] Amoris, *ſcil.*

k *Alterius*] Dianæ, ſi eam perjurio violaveris.

[l] Juncta ſalus noſtra eſt: miſerere meique tuique.
Quid dubitas unam ferre duobus opem?
Quod ſi contigerit, cùm jam data [m] ſigna ſonabunt,
[n] Tinctaque votivo ſanguine [o] Delos erit:
Aurea ponetur [p] mali felicis imago,
[q] Cauſaque verſiculis ſcripta [r] duobus erit;
Effigie pomi teſtatur Acontius hujus,
[s] *Quæ fuerint in eo ſcripta, fuiſſe rata.*
Longior [t] infirmum ne laſſet epiſtola corpus,
[u] Clauſaque conſueto ſit [x] ſibi fine, vale.

INTERPRETATIO.

Salus noſtra eſt connexa; miſerere & mei, & tui. Quamobrem cunctaris unum præbere auxilium duobus? Quod ſi evenerit, cùm jam data ſigna audientur, & Delos erit imbuta ſanguine votivo, effigies aurea appenuetur pomi ſalutaris, & cauſa erit exarata duobus verſiculis: Acontius profitetur imagine hujus pomi, confirmata fuiſſe quæ fuerint exarata in eo. *Ne literæ prolixiores fatigent corpus debile, & ſint tibi abſolutæ fine ſolito, vale.*

NOTÆ.

l *Juncta*] Quàm ingenioſè.

m *Signa*] Tibiis, aliiſque inſtrumentis muſicis in ſacrificiis utebantur.

n *Tinctaque*] Id eſt, Quando in Delo Dianæ feſta ſacrificiis celebrabuntur.

o *Delos*] Ægæi maris inſula, ubi nata & colta Diana.

p *Mali*] *Pomi*. Ludit verò in vocibus poëta.

q *Cauſa*] Cur, *ſcil*, Deæ appendatur pomi imago.

r *Duobus*] Qui ſequuntur: quoſque adeò diverſo charactere excudendos curavi.

s *Quæ fuerit*] Sponſionem *ſcil.* matrimonialem.

t *Infirmum*] *Tuum* ſcil.

u *Clauſaque*] Epiſtolas hâc voce *vale* claudere conſueverant.

x *Sibi*] Alii habent *tibi*: atque illa altera lectio eſt à clar. Heinſio.

EPISTOLA XXI.

ARGUMENTUM.

Cùm intellexit Cydippe, hanc ſibi febrem Dianæ indignatione contigiſſe, in Acontii vota contra paternam voluntatem concedere maluit, quàm diutiùs torqueri. In primis reſpondet, ſe non auſam fuiſſe mentem ſuam clarè exprimere: ne ut in pomo, iterum juraret. Deinde narrando quomodo inſidioſum illud pomum acceperit, in ipſum Acontium invehitur.

CYDIPPE ACONTIO.

PERTIMUI, ſcriptumque tuum [a] ſine murmure legi;
Juraret ne quos inſcia lingua Deos.
Et puto [b] captâſſes iterum: niſi, ut ipſe fateris,
Promiſſam ſcires me ſatìs eſſe ſemel.

INTERPRETATIO.

Expavi, & tacitè legi tuam epiſtolam; ne lingua imprudens juraret aliquos Deos. Et, credo, inſidiatus eſſes, niſi, ut ipſe agnoſcis, ſcires ſatìs eſſe ſemel ſponſam.

NOTÆ.

a *Sine murmure*] Ne iterum inſcia voto aliquo ſeſe obſtringeret.

b *Captâſſes*] *Me iterum decipere tentâſſes.*

Nec

Nec lectura fui: ſed, ſi tibi [c] dura fuiſſem,
 Aucta foret ſævæ forſitan ira Deæ.
[d] Omnia cùm faciam, cùm dem pia thura Dianæ;
 Illa tamen juſtâ plùs tibi parte favet.
[e] Utque cupis credi, memori te vindicat irâ.
 Talis in [f] Hippolyto vix fuit illa ſuo.
At [g] meliùs virgo favîſſet virginis annis;
 [h] Quos vereor paucos ne velit eſſe mihi.
[*] Languor enim cauſis non apparentibus hæret:
 Adjuvor & nullâ [i] feſſa medentis ope.
Quàm tibi nunc gracilem vix hæc reſcribere, quámque
 Pallida vix cubito membra [k] levare putas?
Huc timor accedit, ne quis niſi conſcia nutrix
 [l] Colloquii nobis ſentiat eſſe vices.
Ante fores ſedet hæc: quid agamque rogantibus [m] intus;
 Ut poſſim tutò ſcribere, *Dormit*, ait.
Mox ubi ſecreti longi cauſa optima ſomnus
 Credibilis tardâ deſinit eſſe morâ,

INTERPRETATIO.

Nec volui legere: ſed ſi tibi ſæva fuiſſem, fortè ira crudelis Deæ creviſſet. Quamvis omnia præſtem, quamvis thura pia exhibeam Dianæ, illa tamen plùs æquo tibi indulget. Et, ſi uti optas tibi fidem haberi, te vindicat irâ memori. Illa vix talis fuit erga ſuum Hippolytum. At virgo juſtiùs indulſiſſet ætati virginis, quam timeo ne cupiat mihi eſſe brevem. Morbus enim permanet cauſis incognitis. Et exhauſta nullo medici auxilio reſicior. Quantùm macilentam arbitraris me nunc tibi hæc reſcribere, quantúmque ægrè ſuſtinere artus pallentes cubito? His adde metum, ne quis niſi nutrix conſcia cognoſcat nobis eſſe vices colloquii: Hæc ſtat ante januam; &, ut poſſim securè ſcribere, dicit petentibus quid faciam intus, ſtertit. *Mox ubi ſomnus cauſa optima proxi ſecreti ceſſat eſſe veriſimilis longo ſpatio,*

NOTÆ.

c *Dura*] *Quæ epiſtolam tuam legere dedignata eſſem.*

d *Omnia*] Sacra, *ſcil.* in honorem Dianæ.

e *Utque cupis credi*] Ita verò ille prædicaverat, & in epiſtolâ ſuâ ſcripſerat.

f *Hippolyto*] Fuit ille Theſei & Hippolytes Amazonis filius, ob eximiam caſtitatem Dianæ carus: cujus hiſtoriam paſſim, poſtea etiam apud Ovidium reperies.

g *Meliùs*] *Juſtiùs; cùm ipſa virgo ſit, ſicut & ego virgo ſum.*

h *Quos vereor*] Codices omnes, præter unum aut alterum, quia poſt hunc verſum deficiunt, ideo plurimi, ſequentes verſus Ovidii eſſe negant: quæ ratio quanquam ſatìs firma non videtur, attamen cùm Ovidianæ elegantiæ non ſatìs reſpondeat tota epiſtola, ſuo non caret pondere.

* *Languor*] Febris.

i *Feſſa*] *Defecta viribus, & vi morbi exhauſta.*

k *Levare*] Solent nimirum, qui morbo aut languore aliquo, caput præſertim, aut corpus non valent erigere, illud cubito ſuſtentare.

l *Colloquii nobis*] *Me tibi viciſſim reſcribere.*

m *Intus*] Ex reſtitutione Heinſianâ eſt vox iſta, cujus loco alii *inter* exhibebant: *rogabant inter*, pro *interrogabant*; unde hos verſus ſolicitare, atque Ovidio abrogare, aggreſſi ſunt nonnulli: cùm eâ figurâ quam Tmeſin vocant, hâc in voce præſertim, & in fine verſûs uſum eſſe poëtam, qui oratione planâ & æquabili gaudet, non ſit veriſimile.

Jamque venire videt quos non admittere durum eſt;
Excreat: & fictâ dat mihi ſigna notâ:
Sicut eram, properans verba imperfecta relinquo;
Et tegitur trepido litera [n] cauta ſinu.
Inde meos digitos iterum repetita fatigat;
Quantus ſit nobis, aſpicis ipſe, labor.
[o] Quâ peream, [p] ſi dignus eras, ut vera loquamur;
Sed melior juſto, quámque mereris, [q] ego.
Ergo te propter toties incerta ſalutis
[r] Commentis pœnas doque dedique tuis?
Hæc nobis formæ te laudatore ſuperbæ
Contingit merces? & placuiſſe nocet?
Si tibi deformis, quod mallem, viſa fuiſſem;
Culpatum nullâ corpus egeret ope.
Nunc laudata gemo: nunc me certamine [s] veſtro
Proditis; & proprio vulneror ipſa [t] bono.
Dum neque tu cedis, nec ſe putat ille ſecundum;
Tu votis obſtas illius, ille tuis.
Ipſa, velut navis, jactor; quam [u] certus in altum
Propellit Boreas, [x] æſtus & unda refert.
Cúmque [y] dies caris optata parentibus inſtat,
Immodicus pariter corporis ardor ineſt:

INTERPRETATIO.

Et jam cernit accedere, quos difficile eſt non intermittere; expuit; & mihi facit inania ſigno ſimulato; feſtinans, ſicut eram, deſero verba nondum abſoluta; & epiſtola tecta abſconditur gremio timido. Inde repetita iterum laſſat meos digitos. Ipſe cernis quantus ſit nobis labor. Quâ epiſtolâ *interam, ſi, ut verum dicamus, dignus eras; ſed ego ſum indulgentior æquo, & quàm dignus es. Ergo toties dubia ſalutis propter te exſolvo, & exſolvi pœnas tuis figmentis? Hæc nobis obvenit præmium pulchritudinis ex[illegible], te approbante; & efficit gratam fuiſſe? Si, quod mallem, viſa tibi fuiſſem turpis; corpus vituperatum nullo opus haberet auxilio. Nunc celebrata affligor; nunc me perditis veſtrâ pugna; & ipſa lædor proprio bono. Dum nec tu cedis, nec ille ſe credit inferiorem, tu efficis deſideriis illius, ille tuis: ego agitor, tanquam navis, quam alter Boreas rapit in apertum mare, æſtus & unda revellit. Et cùm dies expetita dilectis parentibus adeſt, calor ſæviens corporis ineſt pariter:*

NOTÆ.

n *Caute*] *Quæ cautè & ſecreto ſcripta eſt.*

o *Quâ*] Epiſtolâ. *ſcil.* Scripti habent *Quæ.*

p *Si dignus eras*] *Si merereris.*

q *Ego*] Hanc vocem ex Naugerio repoſui rectiùs. Alii habent *eros* quod certè non diſplicet.

r *Commentis*] *Dolis.* De ſcripturâ in pomo intelligit, cujus ſenſum ſaltem in ſuperioris epiſtolæ argumento vidimus.

s *Veſtro*] De Acontio & ejus rivali loquitur; quanquam ille tantùm erat in culpâ.

t *Bono*] Forma *ſcil.*

u *Certus*] *Vehemens.*

x *Æſtus & unda*] Id eſt, unda æſtuoſa, unda quæ eſt æſtus. Gall. *Le flux de la mer.* Angl. *The tide.* Hâc etiam figurâ quæ per duo unum ſignificat, uſus eſt Virgilius, cùm dixit, *molemque & montes inſuper altos.*

y *Dies*] Quâ fieri debeat nuptiæ.

Et

Et mihi conjugii tempus crudelis ad ipſum
  [z] Perſephone noſtras pulſat acerba fores.
Jam pudet: & timeo, quamvis mihi conſcia non ſim,
  [a] Offenſos videar ne meruiſſe Deos.
Accidere [b] hoc aliquis caſu contendit: & alter
  Acceptum Superis hunc negat eſſe virum.
Neve nihil credas in te quoque dicere famam,
  Facta veneficiis pars putat iſta tuis.
Cauſa latet: mala noſtra patent: [c] vos pace movetis
  Aſpera ſubmotâ prælia: plector ego.
[d] Dicam nunc, ſolitoque tibi me [e] decipe more;
  Quid facies odio, ſic ubi amore noces?
Si lædis, quod amas, hoſtem [f] ſapienter amabis.
  Me, precor, ut ſerves, perdere [g] velle velis.
Aut tibi jam [h] nulla eſt ſperatæ cura puellæ,
  Quam ferus indignâ tabe perire ſinis:
Aut Dea ſi fruſtrà pro me tibi ſæva rogatur,
  Quid mihi te jactas? gratia nulla tua eſt.

INTERPRETATIO.

Et ſub ipſum tempus ſævi connubii aſpera Proſerpina mihi concutit noſtram januam. Jam erubeſco, & quamvis mihi non ſim conſcia, metuo ne videar meruiſſe Deos infenſos. Aliquis affirmat hoc evenire fortuitò; & alius negat hunc virum eſſe gratum Diis. Et ne arbitreris famam nihil quoque jacere in te, quidam arbitrantur iſta parata veneficiis tuis. Cauſa occultatur: damna noſtra apparent: vos pace profligatâ miſcetis dura certamina; ego punior. Jam dicam, & me falle more tibi conſueto: quid agas odio, cùm ita afficias amore? Si malo afficis quod amas, amabis hoſtem utiliter. Oro ut me velis perimere, ut incolumem præſtes. Aut nulla eſt jam tibi cura puellæ ſperatæ, quam pateris, crudelis, interire tabe immeritâ; aut ſi Dea crudelis fruſtrà à te colitur pro me, quid te mihi prædicas? Gratia tua eſt nulla.

NOTÆ.

z *Perſephone*] Proſerpina eſt, Plutonis conjux, inferorum domina ac regina, Jovis & Cereris filia; de quâ Tibullus,

At mihi Perſephone nigram denunciat horam;

unde hic noſter Ovidii locus intelligitur.

a *Offenſos videar*] Senſus patet; ſed eſt phraſis inſolens.

b *Hoc*] *Quòd ita in ipſo nuptiarum puncto ægrotem.*

c *Vos pace*] Iſthoc propemodum ſenſu dixit Horat. *Quidquid delirant reges, plectuntur Achivi.*

d *Dicam nunc*] Heinſius legit *I jam nunc:* quo revera ſenſus melior, minúſque intricatus efficitur. Quid ſi legas? *Dic jam nunc.*

e *Decipe*] *Ita ut ex iis, quæ in te ſunt contraria conſequantur effecta; ex amore quæ ſunt odii, ex odio quæ ſunt amoris.*

f *Sapienter*] Quid hæc vox hoc in loco ſignificet, ex oppoſito intelligitur.

g *Velle velis*] Locum manifeſtè corruptum arbitratur cl. Heinſius; vultque τὸ *velle* perperem, ex *velis* proximè ſequenti, inculcatum, cùm ultimas duas ſyllabas in *perdere* librarius geminare neglexiſſet: legit verò ille *perdere, dure, velis.*

h *Nulla*] Erat tamen Acontii in eo gratia, quòd, quomodo Deam placaret Cydippe, indicaverat. Sed ex materiâ ſubjectâ tantùm intelligenda eſt iſta negatio.

Elige quid [i] fingas: [k] non vis placare Dianam;
  Immemor es noſtri: non potes; illa tui eſt.
Vel nunquam mallem, vel non mihi tempore [l] in illo
  Eſſet in Ægæis cognita Delos aquis.
Tunc mea [m] difficili deducta eſt æquore navis;
  Et fuit ad cœptas hora [n] ſiniſtra vias.
Quo pede proceſſi! quo me pede [o] limine movi!
  [p] Picta citæ tetigi quo pede texta ratis!
Bis tamen adverſo rediêrunt [q] carbaſa vento.
  Mentior ah demens! ille [r] ſecundus erat.
Ille ſecundus erat, qui me referebat euntem;
  Quique parum felix impediebat iter.
Atque utinam conſtans contra mea vela fuiſſet!
  Sed ſtultum eſt venti de levitate queri.
Mota [s] loci famâ properabam viſere Delon;
  Et facere [t] ignavâ puppe videbar iter.
Quàm ſæpe, ut tardis, feci convitia remis;
  Queſtaque ſum vento lintea parca dari!
Et jam tranſiêram [u] Myconon, jam Tenon, & Andron:
  Inque meis oculis [x] candida Delos erat.

INTERPRETATIO.

Diſpice quid ponas; non vis delinire Dianam; noſtri oblitus es; nequis, illa eſt tui oblita. *Vel mallem nunquam mihi Delos eſſet cognita in mari Ægæo, vel non eſſet* cognita *illo tempore. Tunc mea navis ſoluta eſt mari infauſto; & hora fuit inauſpicata ad iter propoſitum. Quo pede ſum progreſſa! quo pede limine diſceſſi! Quo pede preſſi fabricam pictam navis volucris! Vela tamen bis retroacta vento reſtante. Ah mentior inſana! Ille erat propitius. Ille erat propitius, qui revehebat me proficiſcentem: & qui probibebat iter infauſtum. Atque utinam firmus fuiſſet adverſus mea vela!* Sed *ineptum eſt conqueri de inconſtantiâ venti. Illecta celebritate loci feſtinabam inviſere Delon; & videbar iter facere lentâ navi. Quàm ſæpe increpui remos tanquam lentos; & ſum queſta vela exigua tradi vento! Et jam prætericram Myconon, jam Tenon, & Andron; & Delos ſplendida erat in conſpectu.*

NOTÆ.

i *Fingas*] Non tantùm argumento, quod Dilemma vocant, Acontium urget Cydippe, quo argumenti genere, utrumvis eligat adverſarius, utrobique premitur; ſed inſuper ex duobus argumenti membris, quòd cauſæ ſuæ faveat, non poſſe aſſumere eum dicit.

k *Non vis placere*] Hæc eſt Cydippes argumentatio, *Aut non vis, aut non potes placare Dianam; prius ſi dicas; ergo immemor es noſtrî, nec nos curas; poſterius ſi fingas; ergo Diana eſt tui immemor, nec te curat.*

l *In illo*] *Quo tibi, verbis in pomo ſcriptis, fidem meam obſtrinxi.*

m *Difficili*] *Infauſto.*

n *Siniſtra*] *Inauſpicata & infelix.*

o *Limine*] *Domo.* Habent verò hæc, cum admiratione conjunctæ interrogationes, & dolorem, & deteſtationem.

p *Picta texta ratis*] Pro *navem pictam.*

q *Carbaſa*] *Vela*, totaque adeò navis.

r *Secundus*] Quia malum, quod in inſulâ Delo Cydippæ evenire debuit, avertebat.

s *Loci fama*] Apollinis & Dianæ natalibus, & oracula præſertim fuit celebris Delos inſula; quæ, cùm antè erratica fuiſſet, & ſub aquis latuiſſet, repentè Latonæ locum ad pariendum quærenti ſeſe oſtendit.

t *Ignavâ*] *Lentè procedente.*

u *Myconon*] Myconos una eſt Cycladum, in mari Ægæo: Tenos eſt alia, itemque Andros.

x *Candida*] Δῆλος manifeſtum & clarum ſignificat.

Quàm

Quam procul ut vidi, *Quìd me fugis, inſula*, dixi?
Laberis in magno numquid, ut antè, mari?
Inſtiteram terræ, cùm jam propè luce peractâ
[y] Demere purpureis Sol juga vellet equis:
[z] Quos idem ſolitòs poſtquam revocavit ad ortus,
Comuntur noſtræ matre jubente comæ.
Ipſa dedit gemmas digitis, & crinibus aurum:
Et veſtes humeris induit ipſa meis.
Protinus egreſſæ Superis, quibus inſula ſacra eſt,
Flava ſalutatis thura merumque damus.
Dumque parens aras votivo ſanguine tingit,
Feſtaque fumoſis ingerit [a] exta focis;
Sedula me nutrix alias quoque ducit in [b] ædes,
Erramuſque vago per loca ſacra pede.
Et modò porticibus ſpatior, modò [c] munera regum
Miror: & in cunctis ſtantia [d] ſigna locis.
Miror & innumeris ſtructam [e] de cornibus aram,
[f] Et de quâ pariens arbore nixa Dea eſt.
Et quæ præterea (neque enim meminive libetve,
Quidquid ibi vidi, dicere) Delos habet.
Forſitan hæc ſpectans, â te ſpectabar, Aconti;
Viſaque ſimplicitas eſt mea poſſe capi.

INTERPRETATIO.

Quam ut procul aſpexi. Quamobrem inquam, me vitas, insula? *Nunquid fluctuas vaſto mari, ut antea? Impoſita eram terræ, cùm, jam propè die finito, Sol vellet detrahere juga equis purpureis: quos poſtquam* ſol *idem reduxit ad ortus conſuetos, capilli noſtri ornantur matre imperante. Ipſa appoſuit gemmas digitis, & aurum capillis, & ipſa admovit veſtimenta humeris meis. Continuò profectæ exhibemus flava thura & vinum Diis ſalutatis, quibus inſula eſt dicata. Et dum mater imbuit altaria ſanguine votivo, & immittit viſcera feſta aris famoſis nutrix diligens me ducit quoque in alia templa, & vagamur pede erroneo, per ſacra loca. Et modò deambulo porticibus, modò ſuſpiciò dona regum, & ſtatuas poſitas in omnibus locis. Stupeo etiam altare poſitum de cornibus innumeris, & de arbore quâ Dea partum emittens fulta eſt. Et quæ inſuper (neque enim aut recordor, aut placet referre quidquid ibi ſum intuita) Delos habet. Fortè hæc inſpiciens à te aſpiciebar, Aconti; & mea ſimplicitas viſa eſt poſſe falli.*

NOTÆ.

y *Demere*] Periphraſis eſt veſpertini temporis.

z *Quos idem*] Id eſt, *Poſtero die.*

a *Exta*] Eo nomine, pluralis numeri tantùm appellantur viſcera maximè extantia aut apparentia. Gall. *Les entrailles.* Angl. *The entrails.*

b *Ædes*] Sacras, *ſcil.* ut patet.

c *Munera*] Quæ in honorem nominum appoſita erant.

d *Signa*] *Statuas.*

e *De cornibus*] De hâc apud Callimachum in hymno Apollinis, quam Apollo ipſe conſtruxiſſe dicitur, cornua ex venatione Dianâ ſuppeditante.

f *Et de quâ*] Olea ad palmæ innixam parentem Latonam. 6 Metam. docet noſter poëta.

In

In templum redeo [g] gradibus ſublime Dianæ:
[h] Tutior hoc ecquis debuit eſſe locus?
Mittitur ante pedes malum cum carmine [i] tali:
Hei mihi juravi nunc quoque pæne tibi.
Suſtulit hoc nutrix, mirataque, Perlege, dixit;
[k] Inſidias legi, magne poëta, tuas.
Nomine conjugii dicto, confuſa pudore
Senſi me totis erubuiſſe genis:
[m] Luminaque in gremio veluti defixa tenebam;
Lumina propoſiti facta [n] miniſtra tui.
Improbe, quid gaudes? aut quæ tibi gloria parta eſt?
Quidve vir eluſâ virgine laudis habes?
Non ego conſtiteram ſumptâ [o] peltata ſecuri,
Qualis in Iliaco [p] Pentheſilea ſolo.
[q] Nullus Amazonio cælatus balteus auro,
Sicut ab Hippolyte præda relata tibi eſt.
[r] Verba, quid exultas, tua ſi mihi verba dederunt;
Sumque parum prudens capta puella dolis?

INTERPRETATIO.

Revertor in templum Dianæ gradibus excelſum: quiſnam locus debuit eſſe hoc tutior? Pomum jacitur ante pedes cum tali carmine. Hei mihi! nunc quoque propemodum tibi juravi. Nutrix hoc ſuſtulit, & ſtupens, perlege, inquit. Fraudes tuas legi, poëta egregie. Nomine connubii prolato, pudore turbata, adverti me erubuiſſe totis genis: & tenebam oculos quaſi immotos in ſinu; oculos factos famulos tui incepti. Proterve, quid lætaris? Aut quænam laus tibi eſt comparata? Quidve vir reportas gloriæ puellâ deceptâ? Ego non acceſſeram peltâ inſtructa, ſecuri correptâ, qualis Pentheſilea in terrâ Iliacâ. Nullum balteum pictum auro Amazonio reportatum eſt tibi ſpolium tanquam ab Hippolyte. Quid triumphas, ſi verba tua me fefellerunt; & puella parum cauta ſum decepta tuis fraudibus?

NOTÆ.

g *Gradibus*] Diîs enim ſuperis in locis excelſis templa ponebantur.

h *Tutior*] Acontium arguit, qui ſibi in templo inſidiatus fuerit.

i *Tali*] Græcum carmen quale fuerit nemo hactenus tradidit.

k *Inſidias*] Heinſio ſuſpectus eſt hic verſus: quamobrem non dixit: ſed apparet ſatis.

l *Nomine conjugii*] Hinc vides Acontii non fuiſſe duos illos verſus, quod in ſuperioris epiſtolæ argumento vidimus.

m *Lumina*] *Oculos.*

n *Miniſtra*] Operam ſuam in legendis Acontii verſibus præbuerant.

o *Peltata*] *Peltâ armata.* Fuit verò pelta ſcutum quo peculiariter Amazones utebantur.

p *Pentheſilea*] Regina fuit Amazonum, ſecuris inventrix: quam in bello Trojano Achilles occidit.

q *Nullus*] Senſus eſt, Acontio prædam nullam à Cydippe expectandam, qualem ab Hippolite Amazone Hercules reportavit. Deſumptum eſt iſtud ex hujus Heroïs hiſtoriâ, cui Euryſtheus, ut ſibi Amazonis illius balteum afferret, imperavit.

r *Verba*] Dare verba alicui ſignificat etiam fallere. Diſſimulatâ ferè eâ ambiguitate ludit poëta.

Cydippen

Cydippen pomum, pomum [s] Schœneïda cepit:
Tu nunc [t] Hippomenes ſcilicet alter eris.
At fuerat meliùs (ſi te [u] puer iſte tenebat,
Quem tu neſcio quas dicis habere faces)
More bonis ſolito ſpem [x] non corrumpere fraude:
Exoranda tibi, non [y] capienda fui.
Cur, cùm me peteres, [z] ea non profitenda putabas,
Propter quæ nobis ipſe petendus eras?
Cogere cur potiùs, quàm perſuadere volebas,
Si poteram auditâ conditione capi?
Quid tibi nunc prodeſt [a] jurandi formula juris,
Linguaque præſentem teſtificata Deam?
Quæ jurat mens eſt: nîl conjuravimus illâ;
Illa fidem dictis addere ſola poteſt.
Conſilium prudenſque animi ſententia jurat,
[b] Et niſi judicii vincula nulla valent.
Si tibi conjugium volui promittere noſtrum;
Exige polliciti debita jura tori:
Sed ſi nîl dedimus, præter ſine pectore vocem;
Verba ſuis fruſtrà viribus orba tenes.
Non ego juravi: legi jurantia verba;
Vir mihi non iſto more [c] legendus eras.

INTERPRETATIO.

Pomum feſellit Cydippen, pomum feſellit Schœnëida. Nimirum tu jam eris alter Hippomenes. At fuerat meliùs (ſi iſte puer, quem tu ais gerere neſcio quas tædas, te urgebat) ritu bonis familiari, non temerare ſpem dolis. Fui tibi precibus conſequenda, non fallenda. Quamobrem cùm me ambires non credebas ea confitenda, propter quæ ipſe eras nobis ambiendus? Quamobrem malebas vim facere quàm perſuadere, ſi poteram pellici cognitâ conditione? Cujus nunc eſt tibi utilitatis formula ſacramenti, & lingua teſtata Deam præſentem? Animus eſt qui jurat; nihil juravimus cum illo. Ille ſolus poteſt facere fidem prolatis. Conſilium & conſcia ſententia mentis jurat, & nulla vincula niſi voluntatis ſunt firma. Si volui tibi pollicerî noſtrum connubium; repete jura debita lecti promiſſi: ſed ſi nihil exbibuimus, niſi ſonum ſine voluntate, fruſtà habes voces deſtitutas ſuo valore. Ego non juravi; legi verba jurantia. Non eras mihi vir legendus iſto modo.

NOTÆ.

s *Schœneïde*] *Atalantam Schœnei filiam*; de quâ in Metamorph.

t *Hippomenes*] Hic fuit, cujus dolo, aureis pomis curreati projectis, Atalanta tandem victa eſt.

u *Puer*] Cupido; quam ignorare ſe virgo fingit.

x *Non corrumpere*] Sed potiùs apertè ambire, & ſibi ſponſam petere.

y *Capienda*] *Fraude circumvenienda.*

z *Ea non profitenda*] Genus, puta, divitias, aliaque ejuſmodi, quæ ambientes proci ſolent prætendere.

a *Jurandi*] *Formula juris jurandi.* Gall. *Le ſerment conçu dans les propres termes du droit.* Angl. *An oath conceived in proper terms of law.*

b *Et niſi judicii*] Id eſt, & nullus, niſi qui attendit, & judicio ſuo utitur, ſacramento alligatur.

c *Legendus*] *Eligendus*, *Ludus* verborum.

Decipe

[d] Decipe ſic alias: ſuccedat epiſtola pomo.
Si valet hoc; [e] magnas divitis aufer opes.
Fac jurent reges ſua ſe tibi regna daturos;
Sitque tuum, toto quicquid in orbe placet.
Major es hàc ipsâ multò (mihi crede) Dianâ,
Si tua tam [f] præſens litera numen habet.
Cùm tamen [g] hæc dixi, cùm me tibi [h] firma negavi,
Cùm bene promiſſi cauſa [i] peracta mei eſt;
Confiteor, timeo ſævæ [k] Latoïdos iram:
Et corpus lædi ſuſpicor [l] inde meum.
Nam quare, quoties [m] ſocialia ſacra parantur,
Nupturæ toties languida membra cadunt?
Ter mihi jam veniens poſitas Hymenæus ad aras
Fugit; & è thalami limine [n] terga dedit.
Vixque manu [o] pigrâ toties [p] infuſa [q] reſurgunt
[r] Lumina: [s] vix moto corripit igne faces.
Sæpe coronatis ſtillant unguenta capillis,
Et [t] trahitur multo ſplendida [u] palla [x] croco.

INTERPRETATIO.

Sic falle alias; epiſtola ſequatur pomum. Si hoc eſt firmum, tolle magnas divitias locupletis. Fac reges jurent ſe tibi tradituros ſua regna, & tuum fiat quicquid arridet in toto mundo. Multò major es (mihi crede) hâc ipſâ Dianâ, ſi tuum ſcriptum habet numen tam certum. Poſtquam tamen hæc dixi, poſtquam conſtanter me tibi recuſavi, poſtquam cauſa promiſſi mei eſt bene perorata; fateor, metuo iram crudelis Latoïdos, & ſuſpicor meum corpus inde affligi. Nam quamobrem quoties ſacra conjugialia adornantur, toties artus tabidi languent nupturæ? Jam ter Hymenæus accedens ad altaria mihi admota receſſit, & vertit terga è limine cubiculi. Et lumina toties inſtillata manu ſegni ægrè accenduntur, vix tædas capit igne concuſſo. Sæpe odores fluunt comâ redimitâ, & palla fulgens multo croco trahitur.

NOTÆ.

d *Decipe*] Ab abſurdo, Acontii dolum arguit.

e *Magnas*] *Eodem dolo divitias extorque.* Ineptam, ut videtur, Acontii rationem irridet. At verò in ſuperioris epiſtolæ argumento legem vidimus, quæ Cydippes ratiocinatio tollitur.

f *Præſens*] *Certum & propitium.*

g *Hæc*] Ea omnia intellige, quæ, ut Acontii dolum eluderet, dixit Cydippe.

h *Firma*] Pro *firmiter.*

i *Peracta*] Gall. *Achevée de plaidir.* Angl. *Fully pleaded.*

k *Latoïdos*] Dianæ, Latonæ filiæ. Patronymicum eſt Græcum, à Λητὼ Latona, a in o more mutato.

l *Inde*] A Dianæ irâ.

m *Socialia*] Nuptiarum.

n *Terga dedit*] *Abivit.* Nuptiæ interruptæ ſunt.

o *Pigrâ*] *Laſſâ*, accendendo.

p *Infuſa*] Oleum nempe infunditur lampadibus.

q *Reſurgunt*] *Accenduntur.*

r *Lumina*] *Faces nuptiales.*

s *Vix moto*] Hypallage, *pro vix motis & adhibitis facibus, corripit ignem.*

t *Trahitur*] *Et longâ cyclade verrit humum.* Propert.

u *Palla*] Veſtis eſt propriè mulicbris exterior, quâ palam utebantur.

x *Croco*] Lutei coloris eſſe crocum, atque eo colore, non modò nubentium flammeum, ſeu capitis tegumentum, ſed alia quoque nuptiis dicata veſtimenta fuiſſe alii obſervaverunt.

Cùm tetigit limen, lacrymas mortiſque timorem
Cernit; & à cultu multa [y] remota ſuo.
Projicit ipſe ſuas [z] deductâ fronte coronas,
Spiſſaque de [a] nitidis tergit [b] amoma comis.
Et pudet in triſti lætum conſurgere turbâ;
Quique erat in pallâ, tranſit in ora [c] rubor.
At mihi (væ miſeræ) torrentur febribus artus:
Et [d] gravius juſto pallia pondus habent.
Noſtraque plorantes video ſuper ora parentes:
Et, face pro thalami, fax mihi mortis adeſt.
Parce laboranti, pictâ [e] Dea [f] læta pharetrâ;
Daque ſalutiferam jam mihi [g] fratris opem.
Turpe tibi eſt, [h] illum cauſas depellere leti;
Te contrà [i] titulum morbis habere meæ.
Numquid, in umbroſo cùm velles fonte lavari,
Imprudens [k] vultus ad tua labra tuli?
[l] Præteriîne tuas de tot cœleſtibus aras?
Atque tua eſt noſtrâ* ſpreta parente parens?
Nîl ego peccavi, niſi quòd [m] perjuria legi;
Inque parum fauſto carmine docta fui.

INTERPRETATIO.

Cùm Hymenæus pervenit ad limen, videt lacrymas & metum leti, & multa aliena ab ornatu ſuo. Ipſe deripit fronte contractâ ſua ſerta. & abſtergit denſa amoma de unctis capillis. Et feſtivum pudet exultare in mæſtâ turbâ: & ruber qui erat in pallâ tranſmittitur in vultum. At (væ miſeræ!) membra mihi æſtuant febribus: & pallia ſunt æquo graviora. Et video parentes flentes ſuper noſtram faciem; & tæda leti mihi adeſt pro tædâ nuptiarum. Ignoſce ægrotanti, Dea gaudens pharetrâ decorâ; & mihi jam præbe auxilium ſalutiferum fratris. Indecorum eſt tibi, illum removere cauſas mortis; te contrà eſſe cauſam mei obitûs. Anne cùm velles ablui in fonte opaco, inſcia converti oculos ad tua balnea? Omiſine altaria tua de tot cœleſtibus? Anne & *mater tua contempta eſt à noſtrâ matre? Ego nihil admiſi, niſi quod legi perjuria, & fui perita in carmine infelici.*

NOTÆ.

y *Remota*] Enimvero cum lacrymis aut timore Hymenæus à nubentibus puellis non ſolet excipi.

z *Deductâ*] *Contractâ*; unde triſtitia ſeu mœſtitia cognoſcitur.

a *Nitidis*] *Unguento delibutis.*

b *Amoma*] Pro quovis unguento. Eſt verò amomum exoticus frutex, antiquis in odoribus pretioſus, ex cujus floribus Hymenæi corollæ.

c *Rubor*] Aliquid ex rubeo habet croceus color.

d *Gravius*] Propter debilitatem ex febri.

e *Dea*] Diana.

f *Læta Pharetrâ*] *Pharetrata*

g *Fratris*] Apollinis, qui medicæ præeſt.

h *Illum*] *Apollinem, fratrem tuum.*

i *Titulum mortis habere*] *Cauſam eſſe mortis meæ.*

k *Vultus*] Immeritam ſe à Dianâ plecti queritur Cydippe; quæ nec ipſam nudam, ſicut Actæon viderit, nec alio modo in ipſam peccaverit.

l *Præteriîne*] Iſtud fecit Oeneus Calydoniæ rex, in cujus rei vindictam Diana

——Oeneos ultorem ſpreta per agros
Miſit aprum;——

ut ipſe loquitur Ovidius.

* *Spreta*] Alludit ad fabulam Niobes, cujus omnis proles, quòd ea ſeſe Latonæ præferre non dubitâſſet, Apollinis & Dianæ ſagittis, confecta eſt.

m *Perjuria*] Verſus, qui perjurio locum præbuerunt.

[n] Tu quoque pro nobis, ſi non [o] mentiris amorem,
Thura [p] feras: proſint, quæ nocuère, manus.
Cur, quæ ſuccenſet, quòd adhuc tibi pacta puella
Non tua ſit, [q] fieri ne tua poſſit, agit?
Omnia de vivâ tibi ſunt ſperanda; [r] quid aufert
Sæva mihi vitam, ſpem tibi Diva mei?
Nec tu crediderîs illum, cui deſtinor uxor,
Ægra ſuperpoſitâ membra fovere manu.
Aſſidet ille quidem, quantùm permittitur ipſi:
Sed [s] meminit noſtrum virginis eſſe torum.
Jam quoque neſcio quid de me ſenſiſſe videtur;
Nam lacrymæ causâ ſæpe latente cadunt.
Et minùs audacter blanditur, & oſcula * rara
Accipit, & timido me vocat ore ſuam.
Nec miror ſenſiſſe, notis cum prodar apertis:
In [t] dextrum verſor, cùm venit ille, latus.
Nec loquar, & tecto ſimulatur [u] lumine ſomnus;
[x] Captantem tactus rejicioque manum.
Ingemit, & tacito ſuſpirat pectore: [y] meque
[z] Offenſam, quamvis non mereatur, habet.
Hei mihi, quòd gaudes, & te juvat iſta [a] voluptas!
Hei mihi, quod ſenſus ſum tibi faſſa meos!

INTERPRETATIO.

Tu quoque, ſi non ſimulas amorem, adole thura pro nobis: manus quæ obfuerunt juvent. Quamobrem illa quæ iraſcitur, quòd puella tibi promiſſa non ſit tua, efficit ne tua queat fieri? Omnia ſunt tibi expectanda de vivente; quamobrem Dea crudelis tollit mihi vitam, tibi ſpem mei? Nec tu arbitratus fueris illum, cui conjux addicor, calefacere artus morbidos manu admotâ. Ille quidem aſſidet, quantùm ipſi conceditur: ſed recordatur noſtrum lectum eſſe virginis. Videtur jam quoque neſcio quid olfeciſſe de me; nam lacrymæ ſæpe illi *deſluunt causâ occultâ. Et minùs liberè* me *delinit, & ſumit rara ſuavia & me dicit ſuam ore pavido. Nec miror eum olfeciſſe, cùm indicer ſignis manifeſtis. Quando ille accedit, me averto in dextrum latus. Nec loquor, & ſomnus fingitur clauſis oculis; & rejello manum quærentem me tangere. Gemit, & ſuſpirat pectore ſecreto, & me invenit infenſam, quamvis immeritus. Me miſeram, quòd lætaris, & iſtud gaudium tibi prodeſt! Me miſeram, quòd tibi aperui mea cogitata!*

NOTÆ.

n *Tu quoque*] Jam ad Acontium ſeſe convertit Cydippe.

o *Mentiris*] *Simulas quem non ſentis amorem.*

p *Feras*] *Ad Dianæ altaria,* ſcil. *quæ mibi ſit propitia.*

q *Fieri ne*] Videlicet Acontio non potuiſſet nubere mortuâ Cydippe.

r *Quid*] *Propter quid? Cur?*

s *Meminit*] Illibatam omnino virginitatem eſſe teſtatur.

* *Rara accipit*] Accipiebat tamen: quo durum Acontio.

t *Dextrum*] Alii habent *lævum,* ſenſu eodem, nam utrumlibet aſſumas, pari modo Cydippen à ſponſo ſeſe avertiſſe intelligitur.

u *Lumine*] *Oculis.*

x *Captantem tactus*] *Volentem me tangere.*

y *Meque*] Imò *me quod.* Heinſius.

z *Offenſam*] Imò *infenſam*; quod ex illo intelligitur.

a *Voluptas*] Heinſius corrigit *ſimultas.*

Si

[b] Si mihi lingua foret; tu noſtrâ juſtiùs orâ
  Qui mihi tendebas retia, dignus eras.
Scribis, ut invalidum liceat tibi viſere corpus;
  Es procul à nobis: [c] & tamen inde noces.
Mirabar, quare tibi nomen Acontius eſſet.
  Quod faciat longè vulnus [d] acumen habes.
Certè ego convalui nondum de vulnere tali;
  Ut jaculo, ſcriptis eminus icta tuis.
Quid tamen huc venias? anne ut miſerabile corpus,
  Ingenii videas [e] bina [f] tropæa tui?
Concidimus macie; color eſt ſine ſanguine, qualem
  In pomo [g] refero mente fuiſſe tuo.
Candida nec miſto [h] ſublucent ora rubore,
  Forma [i] novi talis marmoris eſſe ſolet.
Argenti color eſt inter convivia talis,
  Quod tactum gelidæ frigore pallet aquæ.
Si me nunc videas, viſam priùs eſſe negabis:
  [k] Arte nec eſt, dices, iſta pretenda meâ:
[l] Promiſſique fidem, ne ſim tibi juncta, remittes;
  Et cupies illud non meminiſſe Deam.
Forſitan & facies, jurem ut contraria rurſus:
  Quæque legam, mittes altera verba mihi.
Sed tamen aſpiceres vellem, prout ipſe rogabas,
  Et diſcas ſponſæ languida membra tuæ.

INTERPRETATIO.

Si liceret mihi dicere; tu qui mihi ponebas laqueos, potiùs merebaris noſtram iram. Scribis, ut tibi concedatur inviſere corpus infirmum. Longè es à nobis, & tamen inde officis. Stupebam quamobrem nomen tibi eſſet Acontius: habes aciem quæ plagam impingat è longinquo. Certè ego nondum valetudini ſum reſtituta ex tali plagâ, vulnerata ex longinquo tuis litteris tanquam jaculo. Quam brem tamen huc accedas? Anne ut aſpicias corpus flebile bina tropæa tui ingenii? Penitùs langueſcimus macie, color eſt exſanguis, & pallidus, qualem recordor fuiſſe in pomo tuo. Nec facies nivea ſplendet ſuffuſo rubore. Species nuper politi marmoris conſuevit eſſe talis. Color argenti inter epulas, quod pallet madefactum frigore aquæ gelidæ, eſt talis. Si me nunc aſpicias, negabis antea fuiſſe aſpectam; nec, dices, iſta eſt ambienda meis dolis: & remittes fidem polliciti, ne ſim tibi connexa: & optabis Deam non recordari illius. Forſitan etiam officias ut rurſus jurem oppoſita, & mihi mittas alia verba quæ legam. Sed tamen optarem videres, ſicuti ipſe orabas, & cognoſceres artus infirmos tuæ ſponſæ.

NOTÆ.

b *Si mihi lingua foret*] Locus corruptus. *Si me digna forem* argutè elegantiſſimus Gronovius. *Heinſius.* Annon tamen ſic poſſemus exponere, *Si mihi lingua foret*, id eſt, *Si mihi decere liceret.*

c *Et tamen inde*] Quaſi dicat: *Cur patiar ut propiùs accedas?*

d *Acumen*] *Cuſpidem*; Quaſi dicat *Tu revera es jaculum.* Alludit ad nominis ſignificationem, ἀκόντιον enim jaculum eſt latinè.

e *Bina*] Priùs cùm ipſam verſibus in pomo ſcriptis fefellit: poſteriùs cùm in eandem Dianæ iram excitavit.

f *Tropæa*] Signa ſunt victoriæ. & hoſtis profligati. ab hoſtium converſatione & fugà græcè ſic dicta.

g *Refero mente*] *Animo reputo, in memoriam revoco.*

h *Sublucent*] Optimè expreſſit.

i *Novi*] *Non à longo tempore ſecti, aut politi.* Album verò marmor intelligitur.

k *Arte*] *Dolis.*

l *Promiſſi*] Matrimonialem ſponſionem.

[m] Durius & ferro cùm ſit tibi pectus, Aconti;
Tu veniam [n] noſtris vocibus ipſe petas.
Ne tamen ignores, ope quâ revaleſcere poſſim:
Quæritur à [o] Delphis fata canente Deo.
[p] Is [q] quoque [r] neſcio quam nunc, [s] ut vaga fama ſuſurrat,
[t] Neglectam queritur [u] teſtis habere fidem.
[x] Hoc Deus & [y] vates, hoc & mea [z] carmina dicunt,
[a] At deſunt voto [b] carmina nulla tuo.
Unde tibi favor hic? niſi quòd nova fortè reperta eſt,
Quæ [c] capiat magnos littera lecta Deos.
[d] Teque tenente Deos, numen ſequor ipſa Deorum:
Doque libens victas in tua vota manus.
Faſſaque ſum matri deceptæ fœdera linguæ,
Lumina fixa tenens plena pudoris humo.
Cætera cura tua eſt; [e] plùs hoc quoque virgine factum,
Non timuit tecum quòd mea charta loqui.
Jam ſatis invalidos calamo laſſavimus artus;
Et manus officium longiùs ægra negat.
Quid, niſi quòd cupio me jam conjungere tecum,
Reſtat, ut aſcribat littera noſtra? *Vale.*

INTERPRETATIO.

Quamvis cor geras immitius etiam ferro, Aconti, tu ipſe peteres veniam noſtro nomine. Ne tamen neſcias, quo auxilio poſſim valetudini reſtitui, exquiritur à Deo prædicente fata Delphis. Ille quoque nunc, ut incerta fama murmurat, queritur neſcio quam negligere fidem teſtis. Deus & vates, & mea carmina hæc præ dicent. Ah! nulla carmina deſtituunt tua vota. Unde tibi hæc gratia? niſi quòd forſitan novum ſcriptum inventum, quod lectum implicet magnos Deos. Te habente etiam Deos, ipſa conſequor numen Deorum, & ſponte trado manus ſuperatas in tua deſideria. Et aperui matri fœdera linguæ ludificatæ, defigens in terram oculos pudore ſuffuſos. Reliqua cura eſt tua: hoc quoque factum ultra quàm deceat virginem, quòd mea charta non metuit tecum ſermonem habere. Jam ſatis fatigavimus ſtylo membra infirma, & manus morbida recuſat prolixius ſervitium. Quid ſupereſt ut noſtra epiſtola adjiciat Vale, *niſi quòd opto me jam tecum copulare?*

NOTÆ.

m *Durius & ferro cùm*] Putat ab auctore ſcriptum fuiſſe clar. Heinſius *Durius ut ferro jam*. Quidam pro *cùm*, *ſi*, exhibent; quod idem Heinſius non adnotavit.

n *Noſtris vocibus*] Adeóque & nomine.

o *Delphis*] Delphi, urbs Phocidis ad Parnaſſum montem, Apollinis oraculo celebris.

p *Is*] Apollo. Verſum verò hunc cum tribus ſequentibus, quos ut inexplicabiles aliis diſcutiendos remiſit Micyllus, alii relinquerunt, ita explicare conabor, ut aliorum etiam judicio meam quoque explicationem lubentiſſimè ſubjiciam.

q *Quoque*] *Sicut & Diana.*

r *Neſcio quam*] Puellam *ſcil.*

s *Ut vaga fama*] Dixerat *neſcio quam*, quæ tamen eam ſe eſſe ſciebat; adeóque ne mendacii argueretur, ſi ex ſe loqui videretur, *ut vaga fama ſuſurrat*, addidit.

t *Neglectam habere*] *Negligere.* Terent in Eunucho, *quæ nos, noſtramque adoleſcentiam habent deſpicatam.*

u *Teſtis*] Apollo; perjurii Cydippes, unà cum ſorore Dianâ conſcius. Senſus itaque totius Diſtichi hic eſt, *Is quoque Apollo teſtis queritur neſcio quam puellam (ut quidem fama loquitur) habere fidem neglectam.*

x *Hoc*] Neglectam eſſe fidem.

y *Vates*] Acontius *ſcilicet.*

z *Carmina*] Latenter indicat verſus ſuos incertâ manu aut etiam ſtylo ſcriptos neglectam Dianam arguere, quæ morbum immiſerit.

a *At*] Lego *Ah!*

b *Carmina nulla*] Ludit in vocis homonymia, quæ incantationem, vaticinium, & verſus ſignificat; atq; his omnibus uſus eſt Acontius.

c *Capiat*] *Sicuti capta ſum.*

d *Teque tenente*] *Quandoquidem Deos ipſos etiam tenes, propitios, & iis uteris.*

e *Plùs hoc*] *Ultra quàm virginem deceat.*

INDEX

INDEX

VOCABULORUM omnium, quæ in NASONIS EPISTOLIS leguntur.

Numerus primus *paginam*; ſecundus, tertius, *aliique*, *ubi occurrerint*, *verſum indicant*.

A

A, 21. 1 | 23. 8. | 31. 3. 34. 5. 36. 4. 43. 5 | 50. 9 | 54. 15 | 60. 8, 9, 10. 63. 14 | 69. 14, 16 | 80. 4 | 97. 9 104. 2 | 108. 10. 118. 14 | 121 2. 127. 1 | 130. 8 131. 6 | 138. 17. 145. 10, 17 | 158. 3 | 168. 6 | 169. 20 | 172. 7. | 175. 9, 16 | 181. 10. 191. 6. | 192. 4. 193. 9 | 197. 3. 199. 12 | 209. 16 219. 7, 8 | 221. 12 | 225. 10 | 235. 21 | 239. 2 | 241. 4 | 242. 4
ab 2. 12 | 4. 3 | 5. 5 | 16. 12 | 23. 5 26. 3 | 29. 4 | 30. 2 | 31. 10 | 37. 7. 39. 3 | 43. 17. 51. 16. | 54. 11. 58. 16. | 63. 9. 66. 2 | 67. 2 | 82. 4 | 84. 10 | 88. 2 92. 7, 10 | 93. 18 99. 4. | 103. 10 106. 16 | 108. 8 111. 5 | 117 10 125. 4 | 130. 14 135. 8 | 125. 13 164. 17 | 168. 11. 170. 18 | 177. 12 200. 11 | 212. 13 216. 5 | 218. 1, 7 | 219. 9. | 226. 1 | 236. 16
abdere 59. 4
abdicat 38. 8
abducta 83. 6 | 176. 13
abductis 175. 13
abeo 57. 8
aberat 83. 1
aberitque 37. 3
abes 6. 6, 15 | 12. 5 | 138. 14 | 209. 16.
abeſſe 7. 13 | 10. 10 | 169. 20
abeſt 5. 12. | 37. 2 87. 17 | 88. 9. | 147. 16 | 173. 10 | 186. 16 | 187. 9. | 188. 5 | 204. 3 | 221. 12
Abeſto 131. 13
abeunt 148. 1
abeuntem 114. 15
abeuntia 45. 7
abeuntis 17. 1
abi 120. 15
abibit 174. 6 | 189. 12
abjectos 64. 5
abies 34 7
abiît 28. 11 | 125. 15 | 153. 7
abire 165. 12 | 209. 12
abires 13. 13
abis 82. 11 | 114. 15
abîſti 17. 9
abit 6. 9 | 136. 3
abreptaque 125. 6
abſciſsâ 121. 1
abſens 8. 11 | 187. 9 | 222. 3
abſentes 59. 9 | 211. 16
abſentis 173. 15
abſis 150. 9
abſtinuiſſe 183. 14
abſtraherere 165. 10
abſtrahor 57. 7 | 138. 17
abſtruſa 73. 17
abſtulerant 113. 12
abſtulit 50. 8 | 63. 8 | 148. 4 | 155. 3 167. 17 | 179. 14
abſum 22. 5
abundat 58. 10 | 176. 10
abydeno 211. 5
abydenus 193. 1
abydo 207. 15
abydon 207. 16
abydos 194. 2 | 199. 17
Acaſtus 125. 17
accedant 144. 8 204. 16
accedere 85. 7
accidet 73. 5
accedis 147. 9
accedit 231. 13
accedo 198. 5
accedunt 19. 11
accenſis 143 6
accenſo 120. 2.
acceperat 99. 7
accepta 31. 1
acceptas 30. 2
acceptiſſima 182. 3
acceptos 99. 8.
acceptum 233. 6
acceſſus 9. 9
accidere 233. 5
accipe 74. 2 | 139. 6

INDEX

accipere 23. 6 | 156. 16
accipias 141. 6
accipit 44 8 | 113. 5 | 132. 16 | 135. 4 | 163. 8 | 240. 14
accumulat 147. 8
accuſat 221. 15
acer 24 10
acerba 63. 18 | 84. 7 | 146 14 | 233. 2
Achaia 78 5 | 167. 3 | 169. 17
Achaidas 24. 17
Acheloïa 171. 9
Acheloüs 94. 17
Achille 22. 9 | 23. 7 | 28. 7
Achillem 80. 1
Achilles 221. 13.
Achilli 83. 5
Achillides 77. 3
Achivis 3. 6
acies 195. 2
Acontí 235. 22 | 242. 1
Acontius 236. 7 | 242. 5
Acriſius 155. 23
ac iter 207, 1
acrius 218 11
acta 16. 11 | 60. 3. | 79. 18 | 111. 7 | 114. 12 | 207. 19 | 209. 2
Actæ 32. 11
Actæas 11. 2
Actæis 195. 12
Actæon 223. 7
acti 79. 7
Actiacas 154. 3
Actiacum 152. 14
Actis 79. 17
acto 18. 3
actor 8 13
actus 62. 17 | 160. 9
actutum 123. 17
acumen 241. 6
acer 59. 10
acutâ 51. 3
acutæ 27. 7
acutis 40. 11
Acutum 136
Ad 3. 11 | 6. 8 | 11. 11 | 12. 2 | 18 9 22. 2, 11 | 36. 4 42. 14 | 49. 2 51 12. 13 | 62. 4 64. 16 | 65. 9 | 71. 4 | 72 3 | 87. 13 93 18 | 105. 20 107. 13 | 108. 1 110. 13 | 113. 10 119. 5, 6 | 120. 1, 14 | 129. 3 | 131. 7 | 137 6 | 139. 10 | 143. 4 | 148. 18 | 150. 3 | 155. 2 | 161. 15 | 162. 1, 4 | 167. 8 | 170. 6 | 172. 6 | 174. 7 | 176. 4 | 184. 7 | 186. 3 | 191. 1 196 16 | 197. 13 168. 23 | 199 11 202. 5. 10 | 205. 4 | 212 11 | 215. 5. 9 | 216. 13 218. 8 | 220. 9 222. 2 | 224 7, 17 | 225. 1 | 226. 8, 16 | 233. 1 | 234. 6 | 235. 5 | 238. 13 | 239. 16
adamenta 102. 3
adamantaque 20. 1
adamante 148. 6
addam 157. 5
adde 58. 7 | 61. 1 71. 16 | 123. 4 132. 18 | 141. 14 189. 7 | 206. 8
addere 221. 20 | 237. 14
addidit 38. 5
addimus 41. 11 | 163. 7
addis 26. 10 | 89. 1 | 198. 7
addi 162. 4
addita 22. 17 | 66. 6
adducit 93. 19
adductas 10. 18
adductis 97 15
adductos 19. 23
adduxerat 105. 15
adduxit 225. 23
ademtæ 78. 9
ademte 99. 10
ademti 149. 17
ademtum 129. 11
ademtus 9 4 | 84. 2
adeò 24 16
aderant 134. 8
aderunt 122. 9
ades 128. 13
adeſſe 175. 4
adeſſet 104. 7
adeſt 63. 10 | 76. 2 81. 2 | 88. 10 | 121. 18 | 157. 14 | 175. 1 | 184. 2 | 186. 7 195. 2 | 202. 18 224 24 | 226. 10 239. 10
adeſus 98. 6
adeunda 193. 8
adfuit 19. 1 | 56. 4 | 218 17 | 223. 1
adfuſa 130. 12
adhærerent 181. 12
adhuc 95. 9 | 120. 5 | 148. 11 | 159. 7 179. 3 | 192. 15 202. 9 | 203. 9 224. 4 | 240. 3
adjiciuntque 237. 14
adire 73. 9 | 115. 10 | 171. 2 | 226. 18
aditum 170. 12
aditus 195. 14
adjunctos 120. 16
adjuravi: 226. 3
adjutus 5. 5
adjuvet 157. 8
admiror 179. 5
admiſit 109. 15
admiſitque 51. 12
admiſſi 71. 10 | 109. 14
admiſſo 109. 18 108. 13
admiſſos 4. 9
admittar 205. 3
admittere 232. 1
admonita 227. 13.
admonitu 94. 13 134. 15
admonitura 98, 22
admonuiſſe 28. 2
admonuit 149. 6
admotam 105. 5
admotis 106. 15 194. 7
admotumque 221. 9.
admovi 136. 13, 14
adolebunt 175. 5
adoleſſe 53. 11
adoro 103. 13 | 130. 9
adſcribi 60. 1
adſit 30. 11 | 41. 5 42. 11
adſpicias 76. 1
adſtat 223. 10
adſtitit 239. 5
adſtringam 174. 14
adſtrinxit 219. 8
advehit 47. 10
advena 93. 10 | 178. 3 | 190. 5
adventus 208. 18
adverſâ 41. 8
adverſi 67. 6 | 195. 6
adverſo 53. 7 | 65. 2 | 234. 9
adverſos 128. 9
adulter 2. 3 | 31. 12 | 179. 4 | 180. 14 | 215. 7 | 218. 6 | 225. 12
adultera 50. 5 | 62. 9 | 89. 7 | 131. 11. 190. 7
adulterio 31. 12
adunca 112. 8. | 163, 8
adunco 32. 3
adurimur 31. 11
aduſta 122. 8
Æcidæ 25. 15
Æacidæ 79. 7
Æacide 77. 7
Æacides 4. 8 | 80. 11
æde 71. 5 | 116. 12 | 135. 4 | 218. 3 | 235. 13
Æëta 113. 5
Æëtæ 56. 10

Æëtes

Æetes 159. 11 | 191. 1
Æetine 60. 5
Ægæis 163. 12
Ægæo 229. 12
Ægeus 103. 2
Ægidæ 174. 19
Ægidas 15. 3
Ægides 33. 11.
Æginæque 25. 1.
ægra 224. 13 | 240. 8 | 241. 18
ægrâ 224. 11
ægraque 106. 10
ægræ 225. 1
ægrè 185. 9
Ægyſtus 80. 9
Aëllo 101. 1.
Ænea 65. 7
Æneam 66. 8, 11
Æneas 66. 7 | 76. 13.
Æneïdos 74. 5
Æoli 106. 6
Æoliâ 154. 18.
Æolus 107. 15 | 108. 4
æqua 14. 14 | 25. 6
æqualiter 67. 15
æquaque 91. 6
æquis 152. 11
æquo 112. 3 | 161. 15 | 224. 11.
æquor 7. 6 | 19. 10 82. 4 | 140 9 | 152. 13 | 195. 5 | 199. 7, 19 | 203. 9 | 204. 5 | 210. 10 | 215. 5
æquora 13. 5 | 16. 13 | 19. 4, 7 | 24. 11 | 36. 13 | 40. 9 | 46. 14 | 68. 3, 7 | 86. 13 | 98. 9 | 99. 21 | 178. 5 | 195 9 | 200. 7 207. 8. | 214. 15
æquore 202. 13 214 20 | 216. 4 239 5
æquoreæ 154. 17
æquoream 212. 14
æquoreas 68. 12 214 20
æquoreis 45. 14 163. 2
æquoris 198. 18
æquoris 3. 8 | 216. 10
aënum 200. 9
aëra 64. 1
æra 114. 3
ærane 117. 1
ære 22. 15
aëre 114. 3
aërios 195. 14
æripedes 117. 1
Æëta 239. 16
Æſonia 119. 12 190. 20
Æſonide 61. 1
Æſonides 54. 13 60. 5 | 112. 8
æſtas 57. 4
æſtum 158. 7
æſtus 203. 9 | 232. 10
ætas 9. 12 | 48. 2 148. 11
ætatis 55. 8
æternâ 177. 12
æterna 101. 6
Æthalion 127. 7.
ætheriâ 160. 20
Æthra 186. 12
Æthræ 103. 3
Æthramque 171. 1 192. 19
Ætnæ 143. 7
Ætnæo 143. 8
Ætolide 94. 9
ævi 148. 12
ævo 85. 5
affixa 92. 3, 8
afflatus 114. 4
Atrium 75. 3
agam 27. 18 | 126. 12
agamque 231. 15
Agamemnonis 23. 4
agar 141. 8 | 174. 18
agas 35. 8 | 173. 14 | 211. 8 | 224. 17
agat 19. 6
age 62. 17 | 68. 15 137. 7 | 138. 7
agebas 46. 15
ager 143. 6
agili 147. 3
agilis 41. 5.
agis 16. 4
agit 54. 13 | 79. 16 | 124. 2 | 240. 4
agitari 67. 5.
agitaris 73. 11
agitatur 13. 1
agito 196. 6
agitur 147. 10 | 194. 15 | 228. 5
agmen 5. 8. | 92. 14
agmina 121. 3
agmine 167. 1
agnoſcor 167. 2
agnovi 151. 13
ago 155. 7
agor 72. 5 | 122. 15
agreſte 155. 7
agricolæ 114. 8
agrios. 95. 13
agros 62. 5
Ah 29. 1 | 45. 1 50. 3 | 91. 7 | 106. 15 | 109. 18 | 124. 6. 170. 3, 5 | 172. 15 | 182. 13 | 194. 11 | 211. 11 | 239. 10
ahenipedes 55. 4
ait 55. 1 | 106. 21 150. 4 | 160. 16. 161. 12 | 187. 4 231. 16
alas 196. 1
alat 100. 19
alba 11. 8 | 71. 6 90. 4
albæ 145. 9
albere 133. 3
albentis 107. 17
albus 64. 6
Alcæus 145. 1
Alcathoën 154. 4
Alcidæ 94. 1
Alcide 91. 3
Alcides 171. 9
Alcimede 60. 7
Alcyone 213. 3
Alcyones 197. 15
alecto 19. 1
ales 152. 2, 3 | 160. 19
alga 75. 6 | 198. 22
aliæ 34. 13 | 144. 3 | 180. 9 | 227. 7
alias 235. 23 | 238. 1
alieni 211. 9
alii 45. 11 | 119. 9 128. 20 | 219. 18
aliis 5. 13 | 227. 8
alios 8. 11 | 116. 4 128. 3
aliqua 112. 13 | 194. 19
aliquâ 114. 10
aliquam 137. 9
aliquem 170. 5
aliquid 28. 1 | 29. 10 | 31. 7 | 104. 11 | 165. 13
aliquis 4. 4 | 16. 9 59. 5 | 60. 3 | 233. 5
alis 8. 12 | 160. 9
aliter 149. 17 | 200. 4
aliud 164. 8 | 171. 3 | 201. 7 | 203. 3
alius 201. 3
alloquor 65. 2 | 77. 1
alma 13. 7
alta 8. 5 | 16. 6 41. 6 | 97. 20 | 98. 8 | 114. 12
altaque 40. 2
altæ 198. 15
altam 153. 5
altaria 3. 10
altas 108. 19
alter 16. 20 | 21. 11 | 65. 15 | 77. 2 95. 16 | 184. 8 224. 14 | 225. 13 233. 5 | 237. 2
altera 13. 6 | 17. 13 | 65. 12, 15, 16 104. 3 | 115. 7 135. 14 | 164. 18 143. 11 | 184. 17 185. 1 | 192. 8 219. 14 | 225. 19 241. 22
alterius 21. 11 | 225. 1, 17 | 229. 21, 22

alterna

INDEX.

alterna 143. 1
alternâ 35. 13
alternant 55. 10
altior 130. 1
altis 67. 3 | 166. 13
alto 42. 15 | 63. 9 | 95. 13 | 118. 9 | 191. 5
altum 198. 11 | 232. 19
altus 66. 2 | 84. 5 | 87. 12 | 197. 18
alvo 57. 9
Alymone 213. 3
Ama 192. 6
amabis 226. 12 233. 13
amandum 36. 3
amans 15. 1, 10|40. 6 | 106. 4 | 110. 16| 124. 3|156.8
amante 11. 6
amantem 20. 11 95. 5 | 174. 7
amantes 11.3 | 145. 15 | 209 13
amanti 17. 11 | 125. 3 | 180. 3 | 202. 11 | 217. 11 | 226. 3
amantia 207. 11
amantis 3. 7 | 17. 3 22. 10 | 110. 16 149. 6 | 60. 3
amaræ 121. 17|199. 5
amare 60. 15 | 148. 4, 14 | 184. 12 185. 17 | 207. 2 215. 11
amârunt 201. 5
amarus 227. 8
amas 106. 6 | 182. 5 | 216. 1 | 233. 13
amâſſe 74. 16
amâſti 14. 15 | 105. 11
amat 31. 4 | 34. 16 222. 12
amata 79. 14
amatæ 155. 1
amati 197. 15
amator 170. 8
amatur 145. 10
amavi 12. 9 | 144. 3
amavit 12. 9 | 144. 3
Amazonio 29. 8 236. 15
ambage 79. 1
ambiguas 90. 18
ambit 86. 12
ambitioſe 144. 10
ambo 39. 5 | 59. 13
ambobus 61. 11
amborum 146. 3 226. 7
ambos 99. 7
ambroſias 132. 12
amem 197. 18|185 16
amemur 210. 17
amens 261. 13
amens 41. 4 | 148. 14|161. 13|219. 12
amet 64. 4 | 128. 20
amica 27. 2 | 29. 2 46. 6 | 93 8|102. 16 | 192 16
amicas 128. 15
amicior 207. 19
amictu 92. 16
amictus 198. 17
amicum 5. 7
amiſit 147. 4
amiſſâ 200. 11
amiſſis 23.17 | 121. 9
amnes 140.4
amo 50. 10 | 66. 11 84. 16 | 183. 4 203. 1 | 206. 4 209. 4 | 218. 6 219. 5 | 226. 12
amoma 239. 4
amor 2. 9 | 12. 3 17. 14 | 21. 12 23 8 | 28. 9 | 30. 6, 7, 15 | 32. 4 34. 10 | 39. 14 40. 4 | 44. 10|47. 9 | 51. 15 | 54. 9 58. 10|59. 12|65. 15 | 66. 4 | 68. 9 75. 13 | 87. 10 115. 3 | 125. 22 143. 3 | 150. 5 153, 3, 13 | 156. 6 | 161. 6 | 163. 20 | 169. 22 | 186. 4 | 188. 17 | 189. 12 | 191. 16 | 194. 4 | 195. 10 | 198. 4 | 201. 2, 8 | 204. 2 | 211. 2, 10 | 212. 18 | 215. 12 | 218. 14 | 219. 2, 8, 220. 8 | 229. 16. 20
amorque 162. 8
amore 12. 6 | 40. 13|48. 8, 11|119. 14 | 128. 19|147. 1 | 153. 1, 10. 183. 12 | 189. 7 | 193. 3 | 219. 10|222. 10|233. 12
amorem 33. 5 | 79. 13 | 113. 13|115. 3 | 149 9 | 170. 5 172 9 | 210 1
amores 31 1 | 89. 1 152. 3 | 170. 19 200. 1 | 202. 7
amori 3. 8 | 30. 5 79. 11 | 188. 15
amoris 36. 8 | 43. 18 | 68. 9 | 76. 8 96. 6|110. 3|145. 18|157. 12 | 204. 8 | 211. 10 | 213. 9 | 214. 7
amorem 168. 1
Amphitryon 88. 10
amplectere 66. 13
amplecti 17. 3
amplectique 171.14
amplectitur 122. 1
amplexa 130. 13
amplexo 210. 4
amplexos 99. 5
amplexu 125. 4 168. 14 | 198. 15.
amplexus 48. 6 132. 16 | 138. 3 161. 14 | 171. 10 183. 10
amplius 229. 16
Amyclæo 82. 2
Amyntore 22. 16
an 14. 3 | 23. 9 25. 11|42. 1 | 54. 16 | 78. 7 | 95. 7 100. 20 | 115. 13 116. 15 | 142. 5 146. 13 | 154. 7 155. 8 | 156. 5 161. 10 | 172. 13 178. 10 | 179. 7 183. 16 | 187. 1, 10 | 189. 13 | 191. 17|202. 15 | 208. 6, 14 | 212. 13 226 6
Anactorie 144. 1
Anchiſæ 74 14
Achiſes 168. 1
Anchora 10. 12
Anchillam 224. 19
Anchillis 19. 12
Androgeos 101. 13
Andromache 49 1
Andromachem 78. 3
Andromedam 201. 3
Andromede 145. 8
Andron 234 19
angue 92. 8 | 213. 4
angues 59. 16 | 87. 5
anguis 115. 2
anhelatos 112. 7
anile 208. 10
anili 106. 5
Animæ 28. 12
animam 90. 1
animi 24. 6 | 108. 17 | 133. 2 | 157. 6 | 159. 15 | 176. 11. | 237. 15
animis 122. 12
animo 31 2 | 66. 8 67. 10 | 100 15. 106. 5 | 108. 18 159. 1 | 162. 11 196. 14 | 199. 15 227. 12
animeque 57. 3
animos 25. 13 | 26. 13 | 30. 12 | 38. 10 | 41. 1 | 93. 3 198. 8
animoſæ 229. 3
animoſus 77. 3| 129. 7
animum 116. 13
animumque 65. 3
animus 55. 3 | 75. 15 | 98. 7 | 121. 3

175. 21
animuſque 129. 1
Anna 76. 9
Anne 241. 9
Anni 140. 12 | 144. 5 | 148. 4
Annis 10. 3 | 52. 7 79. 5 | 83. 11 168. 3 | 231. 7 237. 5
Anno 194. 15
annos 12. 15 | 28. 5 | 74. 13 | 81. 7 | 180. 3
annua 106 1
annuit 208. 9
anna 170. 16
Anthæus 90. 11
ante 5. 6, 10 | 11. 4 14. 11 | 15. 4 24. 9 | 25. 12, 15 34. 9 | 50. 8 | 69. 1 | 72. 2 | 78. 12 80. 10 | 91. 10 93. 19 | 98. 24 107. 5 | 115. 12 116. 9 | 122. 14 128. 10 | 144. 2 146. 10 | 150. 2 152. 10 | 159. 1 160. 9 | 165. 9, 13 | 169. 10 | 190. 10 | 191. 8 | 221 19 | 223. 8 | 229. 7 | 231. 15 | 235. 2 | 236. 3
antè 155. 3 | 194. 3 200. 5
anteferendus 168. 4 176. 12
antennas 167. 7
Antenor 48. 1
Antilochum 2. 12
Antilochus 3. 1
Antomique 8. 10
antra 151. 3, 7
antraque 151. 3
antrum 70. 9
anus 19. 8 | 106. 22 | 107. 18 | 207. 12
anuſque 44. 5
anxia 228. 6
anxius 132. 11 | 190. 4 | 124. 18
aper 36. 12 | 41. 8 92. 1 | 223. 5
aperta 39. 10 | 46. 13 | 150. 6
apertis 240. 15
aperto 80. 9
Apollo 144. 7
apparent 98. 5
apparentibus 231. 9
apparet 169. 22
appelles 50. 11
appeteres 292. 17
applicor 72. 7 | 164. 2
appoſitâ 182. 7
appoſitæ 71. 6
appoſui 154. 2
appoſuiſſe 89. 14
appulit 158. 11
apros 43. 1
aproſque 88. 3
apta 18. 8 | 24. 16 31. 2 | 47. 8 | 81. 8 | 93. 14 | 122. 4 | 413. 2 | 150. 16 | 192. 5 | 194. 14
aptaque 106. 2 | 150. 16
aptè 87. 16 | 130. 19
apti 144. 5 | 186. 13
aptior 90. 4
aptius 173. 12
aptiùs 282. 3
aptum 205. 1
aptus 125. 3
aqua 43. 14 | 45. 6 | 103. 8 | 188. 16 | 202. 14
aquâ 11. 12 | 16. 16 94. 18 | 125. 18 193. 6 | 196. 4 198. 14 | 203. 8 205. 2 | 207. 18 212. 16
aquæ 58. 2 | 68. 4 101. 8. | 119. 4 153. 14 | 156. 2 192. 14 | 199. 12 200. 16 | 241. 16
aquam 112. 2.
aquarum 200. 3
aquas 18. 10 | 19. 10 | 59. 5 | 67. 9 68. 12 | 89. 10 92. 5 | 117. 12 129. 14 | 131. 14 153. 2 | 163. 18 167. 16 | 168. 8 182. 6 | 194. 12 195. 18 | 127. 10 18 | 202. 2 | 204. 6 | 210. 6
aquatica 152. 7
aquiloni 105. 1
aquilonibus 103. 11
aquilonis 175. 15
aquis 2. 3 | 45. 14 68. 10 | 70, 10 98. 6 | 131. 4 139. 6 | 163. 2, 12 | 168. 10 | 194. 16 | 131. 6 | 208. 12 | 210. 14 | 212 12 | 214. 10 | 215. 4, 8 | 234. 4
aquoſæ 23. 19
ara 10. 2 | 130. 10
arabo 147. 14
aram 235. 17
arandus 123. 10
aras 72. 3 | 235. 11 238. 13 | 239. 17
arâſſe 55. 4
arat 6. 1
aratra 87. 13
aratras 6. 4
aratro 186. 1
arbiter 88. 11 | 160. 17
arbitrio 184. 20
arbitrium 44. 2 | 79. 6 | 105. 15 | 164. 12 | 191. 12
arbor 111. 8 | 163. 2 | 181. 13
arbore 42. 13 | 160. 6 | 218. 7 | 235. 18
arcanaque 116. 3
arcanum 192. 17
arce 66. 2 | 102. 20
arcta 110. 14
arctiùs 169. 11
arcton 201. 1
arctophylax 203. 10
arcu 31. 3 | 159. 3
arcus 13. 6 | 19. 13 35. 15. | 83. 3 224. 3
ardebam 162. 14
ardent 161. 7
ardet 48. 11 | 113. 10 | 143. 6
ardor 174. 3 | 218. 15 | 232. 22
ardores 122. 8
ardua 101. 16 | 163. 3
area 7. 5
arena 45. 8 | 97. 20 | 195. 3 | 207. 14
arenæ 49. 9
arenas 112. 5
arenis 217. 1
arentem 41. 10
argentea 197. 5
argenti 241. 15
Argo 57. 13 | 112. 1
Argolicâ 58. 14
Argolicas 82. 5
Argolici 3. 10
Argolico 128. 7
Argolidas 58. 15
Argos 135. 14
arguor 222. 3 | 229. 14
arida 49. 4
aries 56. 9 | 123. 11
aris 227. 5
ariſtâ 49. 5
ariſtæ 136. 5
arma 25. 15, 20 28. 6 | 35. 15 | 48. 4 | 52. 6 | 55. 6 62. 16 | 72. 12 74. 8 | 78. 8 | 80. 5 | 82. 5 | 83. 9 93. 16 | 117. 6 126. 10 | 127. 2 132. 2, 3, 6, 13 139. 14 | 175. 13 176. 4 | 191. 15 220. 9
armatas 135. 4
armenta 78. 7 | 176. 13
armentaque 46. 15
armenti 92. 5

INDEX.

armiſeram 16. 10
armis 3. 2 | 2. 10 | 26. 3 | 44. 1 | 47. 11 | 93. 1 | 128. 21 | 129. 7 | 175. 1 | 176. 12
ars 31. 3 | 111. 2
arſi 113. 9
arſit 36. 7 | 147. 1 | 165. 3
arſuram 159. 13 | 191. 10
arſuros 56. 2
arte 22. 16 | 48. 9 | 51. 16 | 114. 10 | 177. 2 | 186. 4 | 200. 17 | 208. 2 | 216. 5 | 241. 18
artes 10. 4 | 14. 4 | 32. 1 | 51. 11 | 220. 9
arteſque 121. 15 | 148. 1
artibus 106. 16 | 154 13
articulo 103. 12
articulos 147. 12
artis 51. 16
artus 94. 13 | 102. 16 | 105. 15 | 122. 1 | 152. 9 | 224. 5 | 239. 7 | 242. 17
arva 6. 12 | 65. 14 | 114. 6 | 117. 3 | 143. 7
arundine 96. 5
Aſcanius 69. 6
Aſcaniuſque 74. 13
aſcendo 98. 7
aſcenſurus 194. 1
aſcribat 242. 20
Aſiæ 166. 9 | 176. 9 | 189. 18
aſpectu 205. 10
aſpectus 80. 12
aſpera 51. 8 | 78. 16 | 93. 10 | 132. 10
aſpexi 197. 19
aſpice 67. 8 | 103. 7, 9 | 148. 16
aſpiciam 100. 2
aſpicienda 94. 2
aſpicies 21. 3 | 166. 13
aſpicis 138. 10 | 232. 6
aſpicit 45. 13 | 152. 13
aſpiciuntur 58. 2
aſpiceres 241. 23
aſſidet 225. 1 | 240. 9
aſſiduis 49. 6
aſſiduos 202. 1
aſſuetæ 207. 21
aſſuetas 194. 12
aſſueti 22. 18
aſſueto 58. 6
aſſuetum 213. 10
aſſumpſit 218. 12
aſto 19. 11
aſtra 160. 10
aſtrictum 149. 14
at 4. 11 | 5. 6 | 13. 11 | 16. 7, 13 | 21. 15 | 22. 16 | 26. 6 | 27. 1 | 31. 11 | 38. 1 | 46. 15 | 50. 2, 13 | 56. 5 | 70. 1 | 78. 5 | 79. 7 | 86. 7 | 87. 11 | 102. 6 | 106. 4 | 111. 1 | 118. 2 | 120. 4 | 125. 13 | 139. 3 | 141. 11 | 144. 11 | 145. 5, 13 | 146. 7 | 151. 1, 11 | 154. 9 | 162. 9 | 169. 1, 15 | 180. 9 | 181. 14 | 184. 15 | 186. 13 | 190. 11 | 195. 7 | 200. 6 | 201. 5 | 210. 1 | 212. 17 | 215. 7 | 231. 7 | 237. 3 | 242. 8
atque 4. 4 | 8. 11 | 16. 9 | 24. 6 | 58. 10 | 60. 3 | 63. 14 | 65. 6 | 94. 11 | 98. 7 | 144. 3 | 148. 4, 12 | 150. 5 | 166. 11 | 170. 2, 12 | 198. 10 | 199. 5 | 202. 5 | 215. 9 | 226. 20
Atalanta 36. 7
Athamantides 200. 7
Athenas 16. 9
Atlantis 160. 10
Atlas 87. 2
atri 93. 13 | 138. 12
Atracis 191. 18
atræ 190. 11
Atreus 79. 1
atria 167. 2
Atrida 23. 5
Atridâ 223. 16
Atridæ 28. 18
Atridem 177. 2
Atrides 48. 7 | 176. 11
atrum 115. 9
attamen 1. 2
atthis 144. 2
attigit 46. 3
attinet 123. 18
attoniti 44. 3
attonitus 164. 10
attonuêre 33. 2
attrahe 127. 1
attritus 200. 3
attuleratque 112. 6
attulimus 158. 9
attulit 106. 12 | 179. 7
aucta 131. 2
auctor 61. 12 | 71. 11 | 73. 6 | 79. 5 | 140. 12 | 147. 16 | 184. 4 | 190. 9
auctore 180. 17.
auctores 103. 4
auctoris 142. 5
auctoriſque 104. 8
aucupo 88. 7 | 130. 5
audaces 112. 6 | 156. 1 | 220. 16, *bis*
audaci 106. 12
audacia 101. 1 | 204. 7 | 210. 13
audacior 192. 9
audacter 240. 14
audax 193 9
audes 184 1
audet 118. 5
audi 122. 12
audiebam 136. 2
audiêram 71. 1 | 93. 17
audiet 228. 1
audire 105. 13 | 130. 17 | 136. 1
audirem 210. 5
audires 98. 19
audit 36. 14
audita 228. 1
auditâ 237. 10
auditæ 131 9.
auditis 185. 14
audito 70. 6
avem 181. 6
averſaque 115. 5
averſata 29. 4
avertere 112. 15
averti 94. 1
aves 97. 8 | 151. 18
aufer 238. 2
auferet 73. 8
aufert 240. 5
Augen 89. 3
augurio 191. 4
auguror 19. 8
avi 116. 2
avia 20. 5 | 40. 9 | 55. 2 | 224. 15
avibus 18. 11
avibuſque 108. 13
avida 74. 5
avidæ 110. 8
avidas 8. 10
avido 30. 11 | 100. 18
avidos 76. 14
aviduſque 88. 3
avidum 96. 5
avis 18. 14 | 229. 14
aula 8. 7 | 78. 11
aulâ 107. 15
Aulide 124. 3
avorum 105. 5 | 173. 3
avos 166. 8
aura 17. 6 | 23. 10 | 45. 5 | 75. 5 | 131. 14 | 106. 6 | 153. 11 | 155. 14 | 175. 2 | 208. 16 | 209. 18
aurâ 46. 3 | 61. 1 | 118. 5
auras 7. 12 | 102. 15 | 116. 9 | 158. 5 | 196. 3
auratâ 126. 2
auratæ 53. 2.

aure

aure 93. 18 | 223. 2
aurea 60. 6 | 115. 12 | 119. 6 | 158. 17 | 160. 12 | 166. 11 | 173. 1 | 200. 14 | 230. 5
aurem 22. 7
aureo 56. 9 | 123. 11
aures 24. 5 | 108. 1 | 120. 1 | 197. 13
aureus 120. 16 | 123. 11
auri 22. 17 | 190. 14
auribus 122. 4 | 208. 17
auro 89. 13 | 94. 5 127. 9 | 135. 5 | 236. 15
auroque 208. 23
aurora 148. 4 | 183. 7
auroræ 36. 3 | 167. 17 | 192. 2
auroram 216. 17
aurum 143. 13 | 235. 7
aurumve 51. 9
auſa 118. 5 | 134. 4
auſis 136. 15
auſo 214. 19
auſpicii 129. 2 | 182. 8
auſpiciis 28. 6
auſurus 127. 7
auſus 5. 3 | 17. 3 90. 3 | 119. 11, 12 | 171. 1 | 178. 3
aut 6, 7, 15 | 20. 10 24. 10 | 28. 9 | 32. 7, 8 | 33. 1 | 47. 4 66. 15 | 67. 5 | 85. 5, 6 | 98. 11 | 99. 3, 5 | 100. 17 | 112. 5 | 119. 1 | 126. 15, 16 | 134. 9 | 136. 7 | 147. 15 | 166. 1 | 172. 3, 4. 17 174. 5 | 176. 12 177. 7, 8 | 180. 6 182. 1, 2 | 187. 1 192. 11 | 195. 2 201. 1 | 202. 10 204. 1. 7, 8 | 206. 11, 12 | 207. 5, 7, 9, 16 | 210. 10 212. 3 | 214. 3, 4 215. 6 | 220. 15 233. 15, 17 | 236. 11
autem 28. 15
avum 13. 4 | 108. 16 | 109. 16
avus 40. 11 | 61. 7 79. 1, 6, 8 | 82. 8
auxêre 18. 15
auxerunt 22. 14
auxiliis 9. 13
auxilium 52. 4
auxiliumque 123. 4
ave 82. 12

B

Baccha 99. 4
Bacchi 61. 7
Bacchiadæ 185. 1
Bacchus 61. 7 | 144. 8, 9
baltheus 236. 15
barbara 3. 11 | 54. 7 | 58. 15 | 78. 2 117. 13 | 181. 14
barbaraque 132. 2
barbarica 21. 2 | 115 12
barbitos 143. 4
beata 112. 16 | 167. 6
beatior 166. 9 | 221. 5
beato 190. 11
Belide 138. 7
bella 7. 2 | 27. 11 47. 10 | 72. 11 | 78. 16 | 126. 8 | 127. 11, 16 | 128. 20 140. 13 | 175. 11 191. 17 | 192. 6
Bellando 27. 10
belli 74. 5 | 126. 12 | 177. 7 | 184. 17
bellica 137. 15
bellis 72. 11
bello 15. 7 | 131. 11 175. 16
bellua 101. 20
bellum 26. 3 | 127. 3 | 176. 7
bene 8. 5, 6 | 11. 3. | 21. 2 | 26. 14 31. 11 | 49. 1 | 50. 10 | 54. 12 | 70. 6 72. 20 | 76. 5 | 84. 1 | 87. 11 | 102. 21 109. 16 | 111. 5 113. 13 | 130. 15 134. 9 | 147. 5 180. 6 | 188. 11 192. 3 | 222. 11, 14 | 238. 8
bibat 68. 12
bibere 146. 16
bibis 139. 14 | 182. 12
bibiſtis 112. 2
bibit 214. 14
bibulis 217. 1
bibulum 186. 1
bicornes 33. 1
bicorniger 126. 3
bimarem 113. 3
bimembres 15. 7
bimembri 92. 13
bina 34. 6 | 36. 13 61. 14 | 79. 4 | 191. 12 | 241. 10
bis 22. 17, 18 | 94. 16 | 179. 8 | 234. 9
biſque 57. 4
Biſtoniâ 16. 16
Biſtonis 175. 16
blanda 45. 12
blandæ 22. 14 | 146. 9
blandaque 131. 14
blandior 150. 13
blandis 14. 1 | 171. 2
blandiſſima 144. 11
blanditias 83. 11 132. 15
blanditiis 183. 7
blandiatur 240. 13
blandus 188. 8
bona 107. 11 | 131. 1 | 165. 8 | 174. 1 191. 4 | 209. 20 229. 5
bonis 93. 8 | 183. 14 | 185. 14 | 237. 5
bona 232. 16
Boöte 53. 16
boreâ 195. 9
Boreas 125. 7 | 205. 3 | 232. 20
bos 139. 2
bove 60. 1 | 139. 2 227. 5
bovem 101. 16
boves 53. 10 | 55. 4
bovi 140. 10
bovis 160. 4
boum 9. 18 | 99. 16 112. 8 | 113. 16
braccis 106. 13 | 179. 13
brachia 40. 6 | 44. 4 | 68. 9 | 72. 16 97. 12 | 138. 3 165. 2 | 196. 10 198. 10 | 202. 1 208. 12 | 209. 6 216. 6, 12 | 217. 4 | 225. 4
bractea 48. 4
breve 69. 4 | 142 6
brevi 76. 6 | 141. 16 | 204. 17
brevibus 19. 1 | 83. 13
brevis 145. 5 | 202. 14 | 209. 11 | 214. 2
brevius 198. 23
Briſeïda 28. 7 | 221. 13
Briſeïde 21. 1
bubus 49. 10
Buſiris 90. 9
buſta 135. 11
Byzantia 39. 5

C

Cadam 136. 10 141. 10
cedant 216. 2
cadat 41. 8 | 88. 2 128. 8 | 184. 12.

193. 2 | 226. 20
cadent 69. 4
cadendi 153. 13
cadentibus 57. 11
cadere 128 7
caderet 112. 10
cadit 88. 8 | 131. 2 | 147. 2
cado 19 2
caduca 155. 8
caducam 166. 3
cadunt 26. 6 | 49. 4 | 138. 2 | 238. 12 | 240. 14
cæca 15. 8
cæcis 104. 1
cæcum 30. 16 | 197. 8
cæde 62. 11 | 61. 2 | 92. 4 | 104. 2 134. 17 18 | 138. 11 | 163. 7
cædem 137 9
cædis 29 2 | 134. 6
cæduntur 163. 1
cælatus 236. 15
cæleſte 172. 7
cæleſtia 184. 19
cæleſtibus 239. 17
cælibe 130. 5
cælo 105. 5 | 161. 16
cælum 193. 7
cælumque 7. 13 45 1
cærula 44. 8 | 58. 1 | 147. 3
cærulea 162 16
cæruleas 216. 13
cæruleis 67. 16
cæruleus 70. 10
cærulus 86. 12
cæſa 44. 7
cæſaque 119. 8 175. 6
cæſis 176. 13
cæſos 5. 1 | 137. 8
cætera 25. 13 | 57. 12 | 61. 16, 77. 6 133. 10 | 143. 12 152. 4 | 157. 7 197. 19 | 204 10 163. 19 | 221. 5 242 1
calamo 242. 17
calamum 104. 3
calathis 91. 4
calathum 91. 1
caleo 19. 3
caleſco 202. 17
calet 198. 4
caliditate 173. 12 224. 14
calidus 219. 5
calor 136. 3 | 143. 8 | 215. 13
Calydonis 223. 5
campo 123. 9
cana 11. 12
candida 74 11 | 144. 1 | 145. 7 | 196. 13 | 225. 4 | 234. 30 | 241. 13
candidaque 98. 21
candidior 174. 12
candidiora 150. 8 170. 14
candor 31. 10
canebat 49. 7
canent 200. 7
canente 242. 4
canes 32. 6 | 43. 4 88. 4 | 129. 7
caneſcunt 24. 11
canet 45. 6
canibus 119. 1
canibuſque 108. 13
canis 133. 3
canit 159. 13
canitur 144. 12
canore 166. 14
cantabam 145. 15 170. 19
cantanti 145. 16
cantat 152. 3
cantata 59. 2
cantatus 120. 1
cantus 121. 15
canunt 34. 1 | 213. 7
cape 25. 15
capellæ 160. 7
caperentur 164. 8
caperetne 22 3
caperes 27. 11 | 38. 2
capi 14. 6 | 23. 23 183. 8 | 220. 5 235. 22 | 237. 10
capiat 242. 10
capient 167. 2
capiêre 220. 6
capies 31. 5 | 130. 18
capuli 34. 11 | 35. 1 | 112 3 | 147. 1
capillis 59 7 | 94. 3 99. 3 | 133. 3 | 138. 17 | 163. 15 | 238. 17
capillos 21. 15 | 25. 7 | 51. 7 | 82. 10 90. 3 | 103. 9. 19 121. 5 | 126. 1 137 1 | 222. 5
capillus 147. 14
capit 34. 4 | 74. 8 188. 6
capiti 122. 12 | 144. 8
capta 15. 10 | 23. 2 | 34. 4 | 50. 6 116. 6 | 221. 10 236. 18
capta 78. 1
captabere 220. 5
captam 221. 9
captamus 203. 7
captantem 240. 18
captantur 168. 9
captarum 94. 3
captâſſes 230. 13
captavi 83. 13
captes 192. 14
captiva 24. 13 | 26. 9 | 94. 1 | 101. 3
captivo 6. 1
capto 63. 2
captus 7. 9 | 20. 18 211. 8.
caput 26. 15 | 51. 3 126. 9 | 133. 4 165. 9 | 208. 10 224. 15
caputque 26. 2
cara 109. 4 | 118. 2 | 128. 1 | 207. 5
carbaſa 75. 5 | 98. 10 | 234. 9.
carcer 138. 18
carcere 202. 6
careant 209. 14 223. 3
careas 67. 14
careat 16. 11
carendus 5. 12
carent 61. 2
careo 130. 6
carere 3. 5 | 12. 8 66. 10 | 172. 16 180. 8 | 183. 13
cares 80. 5
caret 35. 13 | 130. 10
carina 13. 12 | 147. 10 | 163. 6 | 200. 8
carinæ 45. 15 | 58. 1 | 205. 1
carinam 129. 17
carinas 73. 17 | 131. 3 | 214. 3
caris 232. 21
cariſſima 107. 9
caritura 29. 7
carmen 18. 14 | 43. 12 | 76. 12 | 143. 3
carmina 120. 3 | 143. 2, 9, 10 | 144. 11 154. 15 | 242. 7, 8
carmine 20. 10 | 59. 1 | 236. 3 | 239. 20
carpere 31. 7 | 195. 4
carpitur 160. 4
carpſi 110. 7
Carthaginis 66. 1
Carthago 65. 9
caſa 42. 16
Caſſandra 163. 15
caſſibus 227. 13
caſta 50. 13 | 125. 22
caſtaque 18. 12 136. 16 | 172. 14
caſtas 58. 7 | 213. 8
caſto 3. 8
caſtori 82. 2
caſtra 5. 4 | 56. 12 177. 8 | 214. 17
caſtris 3. 6
caſus 131. 13
catena 101. 3
catenæ 142. 1

catenis

catenis 222. 9
catulos 43. 3
cavas 193. 8
cave 229 22
caves 219. 16
caveto 128. 1
cauſa 3. 1 | 6. 6
20. 9 | 25. 18 | 38.
4 | 48. 4 | 68. 14
78. 10 | 80. 8 | 94.
16 | 95. 8 | 103.
15, 16 | 106. 19
128. 13 | 134. 2
140. 5 | 147. 9, 18
150. 3 | 158. 10
179. 6 | 181. 18
182. 5 | 186. 18
190. 6 | 199. 20
204. 12 | 207. 6
219. 2 | 220. 18
222. 16 | 224. 14
225 20 | 226. 15
231. 17 | 233. 9
238. 8 | 240. 12
cauſâ 128. 11 | 223.
12
cauſam 20. 12 | 76.
13 | 106. 3 | 138.
11 | 161. 4 | 174. 4
176. 14 | 191. 14
211. 3 | 225. 4
cauſaque 212. 4
230. 6
cauſas 7. 7 | 12. 4
71. 15 | 205. 8
239. 13
cauſis 122. 52 | 231.
9
cauta 232. 4
cautas 184. 10
cautè 132. 8 | 219.
18
cautum 198. 24
cautus 5. 6 | 204.
2 | 205 4
cecidêre 216. 19
cecidiſſe 3. 2 | 23.
14
cecidit 134. 10
cecinit 18. 14
Cecropi 101. 14
Cecropidum 227.
15
Cecropios 102. 19
cede 93. 8 | 119. 12
cedent 177. 8.
cedentes 197. 10
cedere 215. 12 | 226.
14
cedis 232. 17
cedunt 87. 8 | 220.
17
Celæno 213. 5
celare 39. 3 | 169.
21 | 194. 3
celat 107. 18 | 113.
13
celatur 57 9
celaverit 157. 3
celavimus 106. 13
celeberrima 42. 3
229. 11
celebrare 126. 4
170. 17 | 224. 7
celebras 146. 11
celebrat 143. 7
celer 45. 9 | 202. 6
celerem 129. 18
celeres 32. 6 | 51.
1 | 155. 2
celeri 184. 3 | 215.
16
celſa 4. 7
celſus 102. 20
Centauris 191. 17
centeſima 141. 9
centum 100. 1 | 144.
3
ceperunt 175. 15
Cephalo 141. 5
Cephalus 36. 1.
Cepheïa 145. 7
cepit 221. 13 | 231.
1
cera 132 14
ceræ 132. 18
ceratæ 66. 5
ceratas 44. 8
Cerberus 92. 8
cerea 59. 9
Cerealis 37. 7
cernam 97. 17
cernere 98. 19 | 164.
7 | 216. 22
cerni 198. 7 | 216.
18
cernis 184. 1
cernit 239. 2
certa 40. 4 | 56. 11
195. 8 | 228.
15
certæ 212. 4
certamen 164. 13
177. 10
certamina 160. 17
226. 9
certamine 176. 15
232. 15
certaminis 171. 5
certaque 52. 8.
certi 40. 4
certior 53. 4
certis 75. 4
certius 75. 7 | 201.
7
certo 49. 1 |
certus 65. 5 | 149.
1 | 188. 17 | 232.
19
cervice 150. 11 | 165.
9 | 169. 17
cervis 32. 5
cervix 221. 1
ceſpite 152. 8
ceſpitibuſque 139.
12
ceſpitis 157. 13
ceſſas 22. 6
ceſſaſſe 54. 5
ceſſes 35. 16.
ceſſi 119. 13
ceſſit 84. 1 | 103. 13
135. 8
Ceÿcis 197. 15
Chalciopeque 191.
2
Chara 115. 4
Charaxus 150. 1.
charta 6. 11 | 104.
4 | 242. 16
chartâ 194. 10
chartas 50. 5
chelyn 153. 15.
cibo 135. 13
cibos 105. 16
cibus 169. 12 | 180.
10
cibuſque 101. 10
cinerem 3. 9
cineres 76. 10
cinereſque 72. 5
cingit 99. 17
cingitur 229. 12
cinis 210. 18
Cinnama 175. 5
Cinyraque 36. 5
Circeque 213. 3
circum 136. 1.
223. 7
circumdare 165. 11
circumſpicit 58. 3
cita 46. 3
citæ 234. 8
citari 71. 7
citas 163. 6
citharæ 27. 4
citharas 155. 2
citius 10. 2
citò 23. 8 | 48. 6
116. 6.
cito 21. 7
citos 43. 1
clam 215. 11
clamabam 82. 11
210. 11
clamabis 48. 9
clamat 120. 7 | 126.
5
clamantem 77. 9.
clamanti 98. 1
clamantis 106. 22
clamarem 121. 6
clamat 48. 8
clamata 66. 15 *bis*
clamore 108. 9 | 135.
9
clara 168. 5 | 179.
3 | 181. 2 | 207. 20.
claramve 201. 3
clarus 36. 1 | 214.
7
claſſe 2. 2 | 44. 7
127 11
claſſem 29. 5
claſſi 24. 14 | 158.
12 | 163. 12
claſſibus 214. 4
claſſis 17. 2 | 75. 9
175. 1
clava 37. 9 | 93. 15
100. 11
claudat 205. 3
claudere 195. 13
claudetur 133. 7
claudis 213 10
clauſa 73. 4 | 134.
1
clauſaque 230. 10
clivo 220. 3
clivus 199. 12
Clymenem 171. 2
192. 19
clypeos 127. 7
clypeus 132. 9

I N D E X.

coacta 68. 18 | 105. [illegible] | 119. [illegible] | 126. 10
coactus [illegible]
coeamus 209. 1[illegible] | 2[illegible]
[illegible]
coegit [illegible] 101. [illegible]
coelestes [illegible] 20 | 85. [illegible]
coelesti 10[illegible]
coelestia [illegible]
coelo [illegible] 196. 1[illegible] | [illegible]
coelorum [illegible]
coelum 3[illegible] | 39. 12 | 101. 9 | 148. 9
coepi [illegible] | 56. 1[illegible] | [illegible]
coepit [illegible]
coepto [illegible] 13
coeptas [illegible]. 2 | 234. 4
coepta [illegible] 14 | 159. [illegible] | 183. 1[illegible]
[illegible] 195. 13
[illegible] 132. 1
[illegible]
coge 23. 1[illegible]
cogent[illegible] 136. [illegible]
cogere 133. 11 | 237. 9
coges 23. 11
cogimur [illegible] 4 | 220. 15
cogis 23. 1[illegible]
cogit [illegible] 15 | 107. [illegible] | 133. 11 | 211. 1[illegible] | 215. 11
cogi[illegible] 65. 11
cogitur 168. 12
cognitaque 140. 3
cognitae 138. 15
cognito 39. 4
cognitos 105. 6
cognita 26. 15 | 56. 5 | 100. 2 | 142. 4 | 228. 11 | 234. 4
[illegible] 61. 15
[illegible] 95. 11
[illegible] 150. 15
[illegible] 45. 15
[illegible] 61. 9
[illegible] 07. 4
[illegible] 70. 1[illegible]
coire [illegible]
[illegible] 58. [illegible]
[illegible] 10. 11
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Colcha 176. 2
Colchi [illegible]
[illegible] 12. [illegible]
[illegible]
[illegible] | [illegible] 1 | 213. 13
calendo 206. 3
[illegible] 81. 9
coli 74. 16
colit 72. 20
colla 20. [illegible] | 37. 3 | 83. 13 | 86. 10 | 113. 16 | 170. 4 | 202. 4 | 206. 12 | 211. 9 | 221. 2
collaque 215. 3
collatis 163. 3
collige 112. 12
colligere 108. 13
colligit 59. 8
colle 44. 12 | 89. 11 | 90. 11 | 147. 11 | 151. 6 | 165. 21 | 169. 6
colloque 17. 3
colloqui 231. 14
col[illegible]quamque 152. 14
collucent 135. 5
collum 23. 1
color 105. 1 | 241. 11, 15
colorque 23. 11
colus 25. 4
colubris 13. 1
colum 93 14
columbae 145. 9
colunt 101. 11
coluſque 137 16
comá 97. 16 | 151. 10
comaque 107. 7.
coma 27. 8 | 218. 18
come 50. 2 | 90. 4 | 235. 6
[illegible] 108. 18
comas [illegible] | [illegible] 120. [illegible] | [illegible] 100. [illegible]
[illegible]
[illegible]
comes 22. [illegible] | 22. [illegible] | [illegible] 3 | 200. 12
com[illegible] 12. 18
cominus [illegible]
comis [illegible] | 19. 2 [illegible] | 12 [illegible] | 121. 4 | [illegible] 13 | 213. 4 | 239. 1
comitata 22. 13 | 97. [illegible] | 113. 13 | 163. 9
comitem 12[illegible]
comites 4[illegible]. 2 | 74. [illegible] | 192. 2[illegible]
comitesque 10. 13
comitis [illegible] 3
comitum 135. 9 | 1[illegible]
com[illegible] 232. 12
comminuenda 150. 20
comminuere 23. 4 | 92. 3
commi[illegible]t 205. 9
commi[illegible]que 12. 13
commiſſo 137. 14
commod[illegible]e 174. 4 | 183. 2
communes 122. 14
communia 153. 14 | 174. 11
communiter 210. 15
compedibus 222. 9
compenſavimus 23. 17
compererim 50. 10
compeſce 222. 9
compeſcere 169. 15 | 137. 5
complexo 70. 14
compoſitas 131. 14
compoſitas 121. 4 | 219. 7
commoniuiſſe 213. 3
commov[illegible] 92. 12
[illegible] 9. 7
commouit 70. 12
commu[illegible] 222. 7
compor 92. 13
conantur 225. 6
conatur 87. 13
conata 92. 3
conatoque 123. 7
concava 57. 14 | 18. 2
[illegible] 87. 13
concedite 49. 3
conc[illegible]unt 137. 6
conc[illegible] 58. 12
conc[illegible] 56. 2
concidimus 241. 11
concidit 76. 14
conciliandus 59. 12
conciliare 219. 4
conciliat 64. 6 | 152. 2
conci[illegible] 36. 8
concita 13. 4 | 99. 4 | 207. 7
conciter 67. 8 | 175. 12
concubitus 70. 8
concubuiſſe 163. 2
concurrere 128. 17
concurrit 25. 10
condam 129. 6
condas 10. 5 | 66. 1
condat 102. 14
conditur 31. 3
condidit 84. 8 | 223. 2
condita 212. 10
conditione 237. 20
coner 186. 2
confer 123. 14
conferre 126. 7
confidit 187. 7
confiſum 92. 13
confiteor 183. 9 | 203. 17 | 238. 9
confundere 17. 5
confunditur 199. 19
confundor 199. 19 | 216. 15

con-

confuſa 146. 31 | 236. 7
congerimus 193. 3
congeſtoque 190. 14
conjuge 23. 3 | 26. 7 | 46. 11 | 78. 8 | 83. 6 | 87. 14, 17 | 121. 10 | 132. 19 | 172. 3 | 177. 10 | 188. 5 | 199. 1 | 228. 2
conjugii 12. 16 | 75 12 | 95. 10 | 162. 10 | 163. 10
conjugiique 133. 2
conjugio 64. 3.
conjugis 25. 20 | 60. 2 | 69. 1 | 77. 2 | 93. 16
conjugium 166. 5 | 218. 5 | 237. 7
conjunctas 32. 12
conjungere 242. 19
conjuravimus 237. 13
conjux 4. 3 | 7. 10 | 8. 2 | 27. 13 | 23. 3 | 24. 18 | 26. 5 | 42. 1 | 61. 4, 7 | 63. 13 | 71. 9 | 72. 3 | 83. 1 | 84. 1 | 95. 7 | 117. 11 | 135. 8 | 161. 9 | 167. 17 | 184. 8, 9, 10 | 218. 6
connexos 77. 8
connubia 16. 7 | 109. 7.
connubialia 56. 1
conſanguineæ 144. 9
conſcendis 57. 13
conſcia 76. 9 | 106. 22 | 116. 11 | 151. 4 | 192. 17 | 198. 19 | 207. 12 | 227. 4 | 231. 13 | 233. 3
conſcius 33. 4 | 196. 15
conſedit 181. 6
conſeruêre 117. 8
conſeruiſſe 14. 10
conſilio 164. 4
conſilium 237. 15
conſiliumque 192. 20
conſiſtere 221. 19
conſita 43. 9
conſors 127. 13 | 145. 1
conſortes 23. 13
conſpecta 228. 13
conſpiceris 169. 1
conſpiciare 39. 12
conſpiciat 148. 7
conſpicient 131. 16
conſpicit 148. 7
conſpicuumque 164. 6
conſpicuus 51. 5
conſtans 189. 7 | 234. 16
conſtanter 165. 8
conſtantia 67. 13 | 165. 17
conſtantius 187. 11
conſtiteram 236. 13
conſtitit 44. 6 | 120. 14 | 152. 10, 11 | 160. 9
conſtitui 72. 9
conſuetas 150. 16
conſueto 230. 10
conſule 48. 2 | 60. 7 | 146. 12
conſulit 223. 15
conſultoque 219. 10
conſului 16. 15 | 44. 5
conſuluit 3. 8
conſupſerit 64. 1
conſumpta 76. 11
conſurgere 176. 7 | 219. 5
conſurgit 159. 11
conſurgitis 119. 11
contactas 33. 2
contegar 172. 4
contemnere 30. 7 | 167. 5 | 172. 9
contemno 189. 15
contempta 25. 9 | 165. 22
contemptumque 210. 8
contenderit 177. 11
contendit 233. 5
contenta 42. 9 | 70. 7 | 179. 15 | 185. 5
conterrita 97. 13
contigerit 230. 2
contigero 204. 18
contigit 24. 5 | 108. 22
continet 75. 6 | 108. 10
continget 73. 18 | 204. 7.
contingit 202. 11 | 232. 12
continuare 148. 8
continuêre 153. 8
continui 121. 5
continuo 107. 3 | 227. 8
contra 77. 4 | 123. 5 | 234. 13 | 239. 14
contraria 241. 21
contrectatque 225. 5
convalui 241. 7
convaluit 161. 1
convellere 159. 5 | 184. 1
conveniant 47. 9 | 131. 15
conveniente 157. 8
convenit 104. 12 | 154. 2
conveniunt 46. 13 | 76. 5 | 126. 5
convicia 205. 5 | 235. 17
convivia 205. 2 | 241. 1, 5
copia 14. 1 | 176. 9 | 200. 17 | 209. 21 | 221. 18
coquit 143. 8.
cor 58. 10 | 134. 15 | 147. 17
coram 25. 7 | 81. 1 | 108. 19 | 169. 9 | 172. 11
corda 42. 8
corde 46. 4 | 105. 14 | 214. 16
cordis 184. 2
cornea 35. 7
cornibus 235. 17
cornigerumque 51. 3
cornu 102. 7
cornua 20. 11 | 19. 14 | 94. 17 | 114. 1 | 148. 8 | 171. 9
cornuaque 139. 6
coronâ 61. 7
coronam 201. 3
coronas 239. 3
coronatis 238. 17
corpora 2. 28 | 28. 15 | 62. 6 | 84. 13 | 94. 12 | 113. 6 | 114. 7 | 126. 2 | 141. 14 | 153. 12 | 184. 19 | 192. 5
corpore 73. 4 | 107. 10 | 108. 8 | 117. 1 | 127. 10 | 128. 16 | 146. 4 | 153. 2 | 194. 20 | 197. 14 | 200. 16 | 218. 1 | 232. 8 | 235. 10
corporibus 135. 12
corporis 185. 3 | 205. 9 | 232. 22
corpus 19. 15 | 32. 8 | 51. 10 | 103. 11 | 110. 16 | 149. 18 | 196. 3 | 204. 11 | 206. 7 | 214. 10 | 223. 9 | 230. 9 | 232. 14 | 238. 10 | 241. 3, 9
corpuſque 28. 11. 65. 3 | 133. 1 | 136. 3
corrigat 224. 2
corriget 173. 7
corripio 207. 8
corripit 208. 16
corruit 171. 7
corrumpere 41. 1 | 224. 5 | 237. 5
cortex 62. 17 | 63. 3
cortice 43. 12
Corryciis 229. 11
coſtas 93. 9
coſtis 163. 6
craſque 214. 3
craſſaque 91. 5
craſtina 24. 5
cratere 185. 18
creandis 52. 3
creatum 36. 5

crebra-

INDEX

[illegible]

cum. [illegible]

cunctus [illegible]

cupere [illegible]

cupiat 22. 1 | 225. 15

cupidus [illegible] 193. 4 | 232. 10

cupiens 164. [illegible]

cupies 45. 8 | 241. 20

cupio 47. 5 | 152. 5 | 216. 9 | 242. 19.

[illegible] 129. 3. 1 | 131. 1 | 141. 2 | 146. 15 | 147. 11 | 151. 1 | 154. 3 | 157. 16 | 163. 15 | 167. 11, 15 | 172. 11 | 179. 10

cupis

cupis 73. 16 | 216. 7 | 231. 5
cupit 185. 8 | 223. 16
cupreſſifero 92. 1
cur 28. 15 | 38. 2 53. 9 | 95. 9 | 99 13 | 103. 16 | 105. 11 | 106. 3 | 111. 7 112. 1, 3 | 130. 7, 8 | 137. 18 | 154. 3 | 155 18 | 186. 14 | 193. 5 | 199. 15, 19, 20 | 210. 7 | 213. 9 | 214. 18 215. 3 | 221. 12 222. 3. | 228. 7, 9 237. 7, 9 | 240. 3
cura 3. 5 | 9. 9 | 78. 5 | 83. 15 | 121. 20 | 126. 1 | 133. 8 | 141. 11 | 150. 7 161. 7 | 173. 16 189. 6 | 226. 13 233. 15 | 242. 15
curaque 162. 8
cura 228. 5
curæ 66. 16 | 187. 4
curam 173. 14
curas 7. 5 | 147. 8
curat 201. 2
cure 208. 9
curis 164. 10
currere 193. 6
curret 67. 16
curris 140. 3
curro 97. 19
curru 59. 3 | 148. 9
currus 32. 9
curſibus 189. 11
curſu 50. 1 | 146. 14
curſuque 55. 11
curſum 155. 14
curſus 11. 10 | 171. 7 | 209. 21
curva 33. 12
curvavit 183. 16
curvi 200. 1
curvis 6. 4
curvo 186. 1
curvum 151. 14
cuſpide 41. 8
cuſpidis 27. 7
cuſtode 22. 1
cuſtodiat 187. 9
cuſtodis 114. 9
cuſtos 39. 8
cuſtoſque 9. 8
cycno 181. 5
Cydippe 223. 11 225. 10 | 226. 16
Cydippen 237. 1
Cydno 149. 1
Cygni 81. 9
Cytherea 158. 2 164. 12 | 191. 11

D

DA 40. 8 | 69. 5 | 71. 11 165. 17 | 167. 13 193. 15 | 206. 4 214. 9
daque 239 12
dabam 106. 2 | 170. 20
dabat 98. 7
dabatur 198. 23
dabimus 161. 13 168. 5
dabis 39. 10 | 76. 10 | 130. 18 | 177. 3
dabit 30. 13 | 65. 14 | 75. 5 | 132. 2, 3, 5 | 155. 14, 16 | 184. 6 | 227. 11
dabo 192. 12 | 202. 4 | 204. 4
dabunt 175. 8
dabuntur 190. 13
Dædalus 196. 1
damna 9. 1 | 95. 10 145. 4 | 147. 2
damnaret 83. 4
damnat 227. 1
damnent 70. 3
damni 74. 12
damnis 58. 12 | 92. 10
damno 126 13 | 180. 7 | 187. 13
damus 115. 8 | 130. 11 | 170. 1 | 235. 10
Danaas 25. 14
Danaïs 1. 3 | 47. 13 52. 6 | 127. 14
Danaüm 134. 13
Danaüm 129. 10
Danaüs 78. 9 | 138. 13
danda 22. 5 | 65. 16 137. 12
dant 140. 4, 12
dante 156. 4 | 165. 22
dantque 75. 4
dantur 24. 2 | 135. 6
dape 90. 8 | 168. 6
Daphnen 144. 9
Dardana 74. 10
Dardaniæ 160. 5
Dardanias 175. 3
Dardanidæ 128. 15
Dardanidas 167. 12
Dardanidiſque 190. 2
Dardanius 79. 16
dare 23. 6 | 24. 4 57. 5 | 150. 16 163. 16 | 177. 1 194. 13 | 209. 7
daret 184. 17 | 196. 1
daretis 169. 9
dari 99. 19 | 108. 13 154. 10 | 182. 14 234 18
dat 62. 16 | 94. 7 107. 20 | 140. 4 155. 6 | 163. 4 181 5 | 232. 2
data 21. 10 | 22. 5 25. 3 | 80. 8 | 102. 10 | 147. 20 | 185. 2 | 186. 16 | 188. 1 | 230. 3
datamque 227. 10
dati 141. 4
datis 131. 6
datum 172. 9
datura 18. 6
daturos 238. 3
datus 155. 2
daulias 152. 2
de 6. 9 | 13. 9 | 16. 1 | 21. 5, 6 | 30. 18 | 34. 6 | 42. 4 10 | 47. 2 | 50. 7 59. 8 | 60. 3 | 62. 11 | 74. 11 | 89. 2, 6 | 103. 5 | 107. 12 | 112. 14 | 200. 9 | 207. 5, 15 | 216. 19 | 222. 18 | 225. 13 | 228. 2, 5 | 234. 14 | 235. 17, 18 239. 4, 17 | 240. 5. 11 | 241. 7
deque 138 2
Dea 28. 17 | 32. 3 41. 5 | 115. 12 116. 12 | 121. 16 139. 2 | 163. 10 167. 18 | 185. 4 196. 13, 17, 18 218. 16 | 227. 1 233. 17 | 235. 18 239. 11
Deæ 13. 8 | 88. 12 184. 16 | 222. 20 228. 12 | 231. 2
Deam 175. 4 | 212. 14 | 218. 10 | 226. 4 | 229. 10 | 237 12 | 241. 20
Dearum 160. 17
Deas 149. 10 | 181. 16 | 197. 2
debebimus 75. 11
debent 85. 3 | 86. 13
debeſe 67. 9 | 162. 15
debet 105. 12
debita 71. 9 | 105. 14 | 132. 15 | 237. 18
debitus 218. 6
debueram 53. 4
debuerant 111. 4 124. 7
debueras 23. 6 | 226. 14
debuit 14. 8 | 119. 2 | 236. 2
deceat 40. 6 | 128. 17
decebat 155. 10
decentior 44. 1
decepit 71. 11
decepta 15. 1 | 181. 5 | 223. 1

decepta 69. 1 | 209.
[illegible] 242. 17
deceptam 216. 1
decepte 10?. 6
decepto [illegible] | 73. 9
decere [illegible] 145.
12 | 166. 12
decet 53. 2 | 167.
10 | 211. 7 | 215.
14
decertent 228. 16
decipe 233. 11 | 238.
1
decipere 114. 10
decipiant 156. 9
decipiendus 39. 3
declive 70. 9
decolor 36. 2
decor 112. 3 | 221.
7
decus 158. 12 | 172.
1 | 181. 4
dede 121. 13
dedecuiſſe 90. 6
dederam 117. 5
136. 8
dederas 29. 2 | 100.
12 | 170. 17 | 218.
14, 15
dedêre 71. 2, 14 | 98.
70 | 141. 4
dederis 29. 7 | 177. 3
211. 13
dederit 1?9. 6
dederunt 2?6. 17
dedi 13. 13 | 18. 4,
6 | 51. 14, 15 | 61.
14 | 62. 1 | 70. 6
10?. 6 | 117. 16
140. 7 | 169. 13
216. 10
dedique 232. 10
dedignare 116. 7
167. 17
dedignor 30. 1 | 66.
15
dedimus 217. 19
dediſſe 187. 14
dediſſem 101. 17
[illegible] | 140. 7
[illegible] | 62.
[illegible] | 108.
[illegible] | 147.
[illegible] | 187. 9,
[illegible] | 215.
[illegible] | 233. 8
238. 14
deducere 9. 5
deducis 61. 5
deducit 74. 7
deducta 187. 3 | 214.
5 | 219. 3
deerant 149. 13
deerat 98. 17
deeſſe 200. 6
defendere 127. 7
defenſa 42. 16
deferar 158. 8
deficiam 206. 8
deficior 31. 16
deficit 118. 4
deformis 222. 13
defunctaque 141.
13
degener 166. 5
Dei 15. 8 | 79. 12
160. 12
Deianira 95. 6, 12
96. 2, 8 | 171.
10
Deianira 94. 9
dejecit 106. 7
Deïphobo 47. 14
Deïphobuſque 175.
16
delapſa 196. 17
Delia 32. 4 | 222.
19
deliciis 151. 4
deliciaſque 167.
10
delicti 190. 9
deligere 31. 8
delinita 179. 9
delituiſſe 81. 10
Delon 234. 15
Delos 230. 4 | 234.
4, 20 | 235. 20
delphina 216. 21
delphines 200. 1
Delphis 242. 4
delubra 115. 11
dem 207. 17 | 231.
3
demens 7. 4 | 62.
7 | 214. 10
demere 121. 4 | 235.
4
demeruiſſe 12. 10
demiſſus 103. 9
demitte 109. 11
Demphoön 10. 9
12. 7 | 18. 3 | 20.
11
Demophoönta 17.
3
demota 112. 12
demoto 6. 12
demotis 108. 17
demotus 213. 7
demum 125. 21
demus 215. 8
denaſque 120. 18
denique 7. 6 | 12.
7 | 17. 3 | 47. 3
48. 21 | 117. 3
140. 4 | 100. 1
221. 9 | 220. 7
denſo 107. 1
dent 41. 9 | 57. 7
dente 0. 12 | 100.
18 | 104. 3
dentes 50. 5
dentibus 117. 3
dentur 157. 1 | 200.
16 | 121. 11
Deo 55. 2 | 65. 2
73. 11 | 88. 0 | 89. 5
214. 5 | 242. 4
Deorum 13. 0 | 101.
9 | 242. 11
Deos 3. 11 | 11. 13
19. 3 | 30. 8 | 50.
6 | 60. 10 | 72. 19
73. 2 | 74. 10 | 113.
10 | 116. 4. 8 | 119.
6 | 163. 8 | 166. 12
233. 4 | 242. 10,
11
depellere 239. 13
deperit 48. 10
depone 35. 9
deponere 208. 7
depoſita 195. 3
depoſito 94. 10 | 192.
11 | 196. 9
deprecor 25. 5 | 96.
3
deprêndi 68. 16
deprênſus 210. 3
depuduit 40. 7
depulit 141. 18
deſcendere 198. 11
deſcendit 172. 6
deſerere 13. 12
deſerit 114. 12
deſeror 121. 9
deſertaque 46. 11
deſerta 109. 6
deſertæ 24. 8
deſerto 2. 4
deſertor 214. 17
deſertos 152. 3
deſertum 95. 14
deſeruêre 171. 4
deſeruiſſe 26. 18 | 43.
9
deſeruiſtis 172. 10
deſeruit 50. 6 | 62.
12 | 217. 2
deſiêrant 60. 2
deſignat 129. 9
deſiluiſſe 153. 6
deſinat 25. 17
deſine 184. 11
deſinis 87. 7
deſinit 231. 18
deſinite 155. 2
deſino 204. 15
deſint 147. 7 | 215.
5
deſiſtas 186. 14
deſiſtere 186. 13
deſit 74. 7 | 180. 5
deſpecta 101. 1
deſpecti 10. 7
deſpectis 229. 14
deſpice 47. 8
deſtinor 240. 7
deſtitit 30. 4
deſtituamque 46.
14
deſtituique 108. 14
deſtituiſſe 151. 2
189. 4
deſtituor 63. 13 | 101.
10
deſunt 119. 11 | 242.
8
det 107. 11 | 127.
2 | 208. 16
detegit 55. 11
detinet 37. 4
detinuêre 125. 12
detinuiſſet 34. 8
detrahat 90. 11 | 195.
7
detrahit 71. 12
Deucalion 153. 1, 4
devenerata 11. 14
devia 18. 4
devicto 55. 9
devius 160. 9
devorer 24. 9

devota

devota 95. 13
devotâ 114. 6
devoto 64. 4
devovet 59. 9
devovi 11. 9
devovit 26. 2
Deum 33. 8 | 105. 14 | 201. 12
Deûm 164. 4
Deus 3. 8 | 12. 14 | 42. 5 | 52. 4 | 73. 9 | 124. 1 | 242. 7
dextera 12. 13 | 72. 20 | 104. 3 | 118. 5 | 136. 16 | 194. 10
dextra 53. 12
dextræ 12. 14 | 116. 24 | 134. 16 | 142. 3
dextrum 240. 16
Dî 9. 6 | 15. 2 | 27. 13 | 49. 13 | 69. 9 | 103. 5 | 118. 9 | 127. 1 | 129. 12 | 158. 14 | 171. 5 | 179. 16 | 186. 4 | 193. 3 | 198. 16 | 220. 1
Diana 229. 1 | 238. 5
Dianæ 55. 11, 15 | 115. 11 | 116. 3 | 218. 3 | 226. 17 | 229. 7 | 231. 3 | 236. 1
Dianam 234 1.
dic 12. 9 | 92. 17 | 202. 10
dicam 26. 19 | 123. 12 | 172. 15 | 233. 11
dicant 134. 11
dicar 8. 1 | 16. 14 | 39. 6 | 47. 2 | 54. 9 | 75. 1 | 126. 12 | 180. 18
dicarque 219. 11
dicas 25. 8 | 69. 3 | 128. 5 | 166. 12 | 219. 1 | 225. 16
dicat 156. 1
dicebas 23. 20 | 100. 7
dicendum 223. 13
dicere 17. 7 | 30. 6 | 45. 4 | 92. 16 | 112. 9, 12 | 124. 10 | 125. 6 | 187. 6 | 223. 11 | 224. 12 | 233. 7 | 235. 20
diceris 41. 10 | 53. 2 | 62. 8 | 91. 2 | 189. 4
dices 20. 2 | 167. 3 | 190. 7 | 204. 12 | 222. 12, 13 | 241. 18
dicet 132. 6 | 229. 5
dicimus 132. 16
dicis 74. 16 | 184. 12 | 237. 4
dicit 146. 10
dicitque 107. 19
dicitur 113. 15 | 175. 9
dicor 125. 16 | 185. 2
dicta 110. 10 | 138. 6 | 154. 18 | 159. 6 | 218. 18
dictant 149. 11
dictas 83. 12
dictatis 219. 9
dictis 123. 4 | 194. 9 | 237. 14
dicto 236. 7
dictos 163. 19
dictu 236. 3
dictum 212. 13
dictus 5. 8
Dictys 120. 21
dicunt 242. 7
dicuntur 101. 1 | 180. 8
didici 101. 12 | 183. 6
Dido 65. 5, 15 | 68. 18 | 73. 3 | 75. 2 | 76. 15
die 19. 5 | 150. 8 | 174. 12 | 207. 20
diem 10. 6 | 11 4. 40. 12 | 146. 16 | 162. 4 | 191. 8
dies 2. 5 | 43. 17 | 70. 9 | 110. 4 | 121. 17 | 212. 10 | 232. 21
dieſque 66. 8
differri 21. 13
differt 206. 3
difficilem 186. 8
difficili 234. 5
difficilis 145. 3
diffidimus 101. 11
diffundimus 81. 3
diffuſa 49. 8 | 99. 3
digeſta 100. 1
digeſtus 92. 7
digitis 6. 11 | 27. 6 | 51. 8 | 91. 7 | 102. 14 | 121. 2 | 137. 16 | 160. 12 | 170. 16 | 182. 13 | 216. 19 | 222. 6 | 235. 7
digitus 232. 5
digna 14. 16 | 25. 1 | 35. 10 | 37. 12 | 53. 8 | 102. 8 | 135. 12 | 140. 1 | 145. 11 | 155. 18 | 160. 18 | 165. 4 | 166. 4 | 167. 7 | 172. 2 | 179. 8 | 192. 8 | 198. 16 | 202. 8, 9
dignæque 47. 5
dignæ 52. 5 | 161. 3
dignabere 204. 11
dignam 51. 11
dignior 56. 2
digno 31. 11
dignos 197. 1
dignum 164. 6
dignus 63. 4, 6 | 87. 6 | 141. 2
digredimur 199. 7
dilaceranda 118. 6
dilacerate 110. 2
dilaniantur 8. 8
dilectæ 217. 5
dilectam 189. 3
dilexit 33. 8
diluitur 206. 14
dimiſſæ 45 3
dimittere 11 9 | 134. 3 | 165. 11
dimotæ 197. 14
dimovis 208. 12
dinumerat 138. 14
Diomedes 90. 7
dira 45. 14 | 122. 16
diraque 59. 2
diriguêre 50. 2
diripiunt 110. 8
dirum 8. 9
diruta 5. 13 | 25. 11 | 84. 4
Dîs 14. 5 | 167. 16 | 177. 13 | 220. 6
Dîſque 218. 7
diſcas 241. 24
diſce 183. 13
diſcedat 218. 1
diſcedens 17. 7 | 44. 9
diſcedente 10. 7
diſcedere 7. 14
diſcedimus 99. 13
diſcedit 149. 9
diſcincta 59. 7
disjecta 5. 9
disjectamque 115. 5
diſpar 128. 13
diſpenſant 111. 3
diſplicuiſſe 126. 16
diſpoſitis 143. 9
diſſilit 67. 2 | 192. 4
diſſimiles 87. 8
diſſimili 226. 9
diſſimula 186. 13
diſſimulanda 47. 4
diſſimulante 35. 8
diſſimulanter 224. 18
diſſimulare 93. 20 | 182. 8 | 186 14
diſſimulo 157. 3
diſtincta 43. 3
diſtinet 81. 11 | 117. 12
diſtricta 172. 5
diu 37. 3 | 40. 3 | 63. 15 | 75. 10 | 98 13 | 110. 10 | 115 11 | 125. 12 | 149. 12
diva 36. 4 | 71. 13 | 146. 12 | 240. 6
divæ 160. 13
diverſa 197. 9 | 145. 7
diversâ 178. 7
diverſi 120. 9 | 215. 7
diverſo 132. 13
dives 18. 5 | 53. 2 | 92. 5, 10 | 109. 8 | 113. 2 | 140. 2 | 176. 10 | 181. 15

divino 157. 13.
divite 167. 7
divitiis 181. 13
divitiora 158. 16
divitis 238. 2
diurna 55. 8
diurnus 197. 12
dixerat 50. 1 | 114. 11 | 146. 10
dixêre 147. 19
dixi 12. 2 | 26. 10 54. 13 | 77. 7 | 129. 5 137. 2 | 138. 11 155. 4 | 183. 1 187. 2 | 194. 5 | 196. 13 | 197. 20 | 202. 3 235. 1 | 238. 7
diximus 225. 17
dixiſſes 149. 2
dixit 22. 8 | 30. 9 43. 17 | 71. 8 | 96. 6 106. 6 | 114. 16 127. 15 | 149. 11 152. 11 | 161. 15 173. 13 | 184. 11 236. 5
dixti 107. 9
docentur 14. 3
docta 239. 20
doctam 198. 16
doctas 16. 9
doctis 121. 13 | 228. 18
doleat 46. 11
dolenda 42. 8
dolendi 224. 13
dolendo 212. 5
dolent 80. 14
dolente 218. 2
dolet 48. 8 | 58. 10 150. 4
doli 220. 3
dolis 236. 18
dolitura 149. 4
dolo 5. 2, 4 | 15. 10
Dolonique 5. 1
dolor 62. 16 | 98. 18 107. 1 | 110. 1 130. 2 | 149. 15 154. 13 | 169. 19, 20 | 218. 2
dolore 98. 24 | 106. 2 154. 16
dolores 106. 19 | 125. 21
dolori 119. 11
doloris 150. 3 | 211. 13
dolos 3. 3
doloſas 219. 12
dolus 219. 12
doma 40. 8
domina 202. 16
dominæ 91. 2, 10 104. 2 | 128. 14 132. 7 | 137. 10 198. 9 | 202. 4 222. 4 | 224. 15
dominam 26. 9 | 199. 8
domini 26. 8 | 29. 6
domino 21. 6 | 77. 8
dominoque 21. 5
dominos 30. 8
dominum 27. 15 | 151. 11 | 225. 14
dominus 23. 18
domitæ 15. 7
domitrice 93. 15
domo 23. 6 | 34. 6 88. 1 | 119. 12, 13 134. 1 | 190. 20 208. 5
domoque 121. 9 | 140. 13
domos 6. 5 | 131. 8
domui 74. 75 | 168. 12
domum 86. 14 | 132. 8
domumque 49. 11
domus 34. 3 | 39. 9 95. 13 | 162. 3 | 167. 4 | 181. 2 | 188. 8
domuſque 187. 3
dona 3. 12 | 22. 14 51. 12 | 54. 11 | 76. 10 | 109. 6 | 175. 7 | 182. 2 | 185. 4 206. 11
donaque 190. 12
donas 109 7
donavi 72. 8
donec 117. 7
donis 161. 8, 15
doque 232. 10 | 242. 12
Dorica 177. 8
dormis 188. 5 | 209. 3
domit 231. 16
dormitantur 216. 17
dos 61. 9 | 123. 9, 12, 13 | 151. 12
dotale 119. 13
dotalis 40. 15
dotata 24. 1 | 62. 14
dote 47. 12 | 109. 8
dotem 74. 1
dotes 173. 17
dotis 117. 11
draco 117. 9
draconem 54. 1 | 121. 19
Dryades 33. 1
duabus 34. 3
duæ 191. 14 | 192. 20
duas 54. 5 | 160. 18 | 205. 8 | 214. 2
dubia 70. 3 | 88 8 | 196. 4 | 216. 22
dubiæ 201. 6
dubiam 228. 7
dubias 102. 22 | 158. 3
dubii 135. 9
dubiis 188. 4
dubio 215. 14
dubitanti 30. 9
dubitaret 187. 1
dubitas 72. 15 | 95. 6, 12 | 96. 2, 8 197. 8 | 230. 2
dubites 226. 6
dubito 161. 10 | 169. 19 | 178. 11 | 180. 5 191. 15 | 215. 15 221. 6
dubium 164. 14 | 220. 9
ducar 211. 6
duce 73. 11 | 100. 6 158. 3 | 201. 8
ducentes 208. 1
ducentia 33. 11
duces 3. 10
ducet 120. 16
duci 140 8
ducimur 135. 3
ducit 214. 8 | 235. 13
ducitis 206. 13
ducum 80. 2
ducumque 162. 7
dulce 61. 12 | 132 4 | 161. 11 | 197 16 | 205. 3
dulcè 151. 18
dulci 130. 20
dulcis 27. 10
Dulichii 8. 5
dum 5. 7 | 7. 8 | 9. 5 11. 11 | 14. 12 25. 9 | 27. 11 | 46. 1 49. 13 | 55. 11 67. 12, 14 | 75. 2, 13 | 91. 7 | 100. 8 122. 3, 9 | 125. 9 130. 6, 17 | 131. 12 132. 13 | 138. 3, 11 157. 1 | 165. 5 | 170. 15 | 171. 10 | 178. 13 | 189. 9 | 194. 8 196. 5 | 199. 8 | 201. 9 | 204. 17 | 210. 17 | 219. 2 | 221. 9, 16 | 228. 12, 15 232. 17
dumque 132. 3 | 137. 7 | 138. 1 | 165. 21 | 178. 14 | 207. 11 | 225. 3 | 235. 11
dummodo 200. 16 216. 11
duo 81. 11 | 83. 10 99. 12
duobus 83. 10 | 119. 13 | 132. 4 | 230. 2, 6
duorum 63. 13
duos 36. 6 | 39. 9 73. 8 | 99. 12 | 107. 10 | 110. 14 | 123. 2 | 199. 16 | 214. 9
dura 44. 4 | 101. 3 113. 15 | 126. 10 169. 9 | 172. 17 231. 1
duraque 40. 8
durabile 35. 13
durante 5. 11
duras 72. 6
durat 72. 1
duri 39. 7
duris 9. 17 | 179. 2
duritia 20. 1

duritiâ

duritiâ 68. 2
duritiem 35. 9
duries 242. 1
duro 90. 11 | 69. 16 104. 6 | 157. 7
durum 232. 1
durumque 66. 13
dux 80. 2 | 126. 13 140. 8

E

E 33. 6 | 52. 2 57. 9, 13 | 93. 2 | 97. 16 | 120. 13 128. 12 | 150. 1 170. 16 | 178. 7 179. 21 | 193. 10 224. 9 | 229. 21 238. 44
ea 33. 7 | 153. 16 170. 2 | 173. 7 182. 3 | 209. 19 237. 7
eadem 140. 7 | 187. 13
eam 65. 13 | 201. 10
eant 149. 4
eas 178. 2
eat 16. 9 | 28. 6 74. 6 | 128. 16 129. 8 | 207. 16 228. 2
eatque 24. 18
ebrietas 169. 16 170. 10
eburnea 221. 1
eburno 148. 9
ecce 83. 2 | 117. 9 135. 9 | 140. 12 147. 11 | 160. 7 214. 13
ecquæ 175. 15
ecquid 142. 3 | 155. 7
edenda 108. 20
edendi 8. 13
edendos 119. 1
edere 107. 1
edidit 90. 2 | 109. 2 | 139. 7
ediſco 75. 14
edita 42. 10 | 68. 10
editus 109. 15
effecit 198. 13
efferus 90. 8
effice 116. 6 | 137. 4 214. 15
efficiam 174. 16
efficiet 134. 12
efficite 155. 3
effigie 230. 1
effingoque 224. 22
effuge 138. 11
effugere 121. 14 140. 6
effugias 220. 7
effundere 75. 15
effundit 120. 3
effuſis 69. 2 | 163. 15
egens 8. 13
egenti 18. 5
egerat 79. 15
egeret 232. 14
egi 43. 4
egimus 219. 7
egit 93. 5 | 126. 4
ego 2. 4, 8 | 7. 8 10. 7 | 21. 7 | 22. 1 23. 12 | 24. 14 | 25. 18 | 27. 17 | 30. 13 34. 1 | 38. 4 | 40. 1 45. 15 | 47. 1 | 51. 1 52. 6 | 54. 3 | 56. 3 194. 17 | 196. 13 197. 9 | 199. 7, 19 200. 17 | 201. 3 202. 3 | 233. 10 236. 13 | 237. 21 239. 19 | 241. 7
egrediebar 196. 8
egredior 164. 1
egregio 35. 2
egreſſa 177. 13
egreſſæ 235. 9
eguiſſe 53. 12
ejectam 75. 6
ejectos 140. 14
ejectum 70. 5
ejuſdem 57. 10
elapſa 72. 7
elapſaque 107. 3
elapſis 73. 1
elapſos 73. 2
electu 20. 8
elegeïa 143. 3
Eleleïdes 32. 11
Eleo 202. 6
Eleuſin 34. 7
elige 225. 13 | 234. 1
eligi 311. 10
eliſis 91. 13
eliſiſſent 118. 11
Eliſſa 71. 8 | 76. 11
eloquar 156. 5
eloquor 150. 14
eluſa 236. 12
emaduiſſe 170. 8
emeruitque 62. 14
eminet 113. 14
eminus 159. 4 | 241. 8
emiſſus 140. 9
emo 72. 8
emunt 51. 10
en 34. 1 | 50. 4 | 61. 6 | 93. 18 | 141. 7 | 219. 13
Endymion 196. 15
enim 44. 5 | 46. 5 66. 15 | 69. 13 113. 13 | 118. 7 149. 7 | 157. 3 | 169. 7 | 180. 3, 5 | 198. 12 | 204. 11 | 211. 15 | 231. 9 | 235. 19
enixa 32. 10
enſe 37. 13 | 109. 5 134. 9 | 136. 12
enſem 76. 3, 13 109. 3 | 136. 1
enſes 26. 16
enſis 28. 18 | 76. 2 81. 2
enumerabor 174. 22
eo 34. 2 | 71. 4 115. 11 | 126. 4 219. 9 | 224. 18 230. 8
eos 24. 3
Epyren 113. 3
Epimethida 24. 10
epiſtola 29. 9 | 53. 7 133. 7 | 156. 1 157. 9 | 178. 1 | 181. 15 | 205. 11 | 230. 9 238. 1
equæ 92. 4
equas 90. 8
equeſtre 92. 14
equi 22. 18 | 32. 10. 35. 3 | 106. 12
equidem 58. 13 | 82. 6 | 101. 19 | 123. 17 | 184. 19
equinus 95. 2
equis 5. 8 | 67. 16 84. 5 | 87. 12 | 176. 10 | 235. 4 | 236. 2
equos 4. 9 | 59. 4 106. 18 | 120. 16 168. 6
equus 30. 18 | 202. 6
eram 2. 11 | 20. 2 61. 4 | 78. 15 | 83. 10 | 97. 2 | 106. 4 150. 6 | 160. 6 170. 8 | 194. 1 232. 3
erant 73. 13 | 82. 7 106. 8 | 114. 1, 14 136. 18 | 151. 8 139. 16 | 161. 3 162. 14
eras 5. 6 | 13. 2 | 23. 18 | 42. 2, 9 | 46. 15 | 63. 4 | 73. 1 79. 2 | 83. 19 | 149. 1 | 178. 10 | 181. 18 232. 7 | 237. 8, 22 241. 2
erat 3. 1 | 6. 7 | 9. 13 10. 14 | 12. 14, 16 22. 2 | 23. 14, 15 26. 5 | 27. 10 | 28. 18 | 31. 10 | 34. 11, 14 | 180. 14 | 194. 2 | 196. 7 | 197. 12 199. 2 | 210. 10 212. 18 | 218. 17 229. 18 | 234. 10 11. 29 | 239. 6
Erechthida 175. 15
ereptos 69. 10
ereptus 98. 23
erexerat 160. 15
ergo 45. 11 | 102. 3 165. 3 | 185. 15 203. 5 | 232. 9
Erichtho 151. 3
erigor 136. 10 | 197. 18
Erimantho 92. 1
erimus 174. 5 | 214. 14
Erinnyes 109. 11
Erinnys 56. 5
eripit 108. 3
eripuiſſe 35. 12

eris 13. 10 | 20. 10 | 22. 8 | 32. 11 | 41. 2 | 68. 2 | 73. 16 | 133. 6 | 144. 8 | 154. 6 | 166. 6 | 184. 18 | 225. 12. | 237. 2
erit 16. 10 | 19. 16 | 24. 8 | 25 6 | 35. 16 | 39. 8 | 61. 9 | 66. 1. 4 | 68. 16 | 71. 16 | 76. 4, 12 | 84. 2 | 94. 10 | 95. 10 | 102. 14 | 201. 8 | 203. 8 | 204. 8 | 215. 10 | 217. 6 | 219. 18 | 220. 14 | 223. 5 | 225. 20 | 229. 8 | 230. 4, 6
ero 8. 2 | 57. 8 | 85. 6 | 99. 22 | 115. 18 | 189. 14 | 190. 14 | 200. 18
errabunt 104. 1
erramuſque 235. 14
errandum 71. 15
errat 59. 7 | 81. 7 | 89. 9 | 188. 17
erravi 99. 3
erret 64. 2 | 211. 2
erronem 146. 7
error 71. 15 | 158. 11 | 180. 14, 16 | 212. 2
errorem 84. 16
erroribus 18. 3
erubui 106. 7
erubuique 182. 16
erubuiſſe 218. 4 | 236. 8
erudiendus 10. 40
erunt 89. 5 | 153. 16
eruta 45. 6
Erycina 146. 11
es 5. 3, 8 | 65. 5, 7 | 79. 14 | 90. 3 | 93. 5, 12 | 107. 11, 12 | 238. 5 | 241. 4
eſſe 7. 7, 9, 11 | 19. 8 | 25. 2 | 29. 10 | 38. 13 | 44. 6 | 47. 3 | 52. 8 | 53. 4 | 73. 2 | 75. 2, 16 | 89. 2 | 105. 12 | 214. 4 | 215. 2 | 216. 8 | 217. 12 | 220. 4, 12, 16 | 221. 4 | 223. 16 | 224. 10 | 225. 16 | 228. 8
eſſem 192. 9 | 221. 5
eſſes 68. 1 | 79. 2 | 94. 4 | 113. 7 | 171. 5 | 220. 15
eſſet 2. 3 | 21. 12 | 100. 12 | 106. 4 | 165. 15 | 178. 9 | 195. 10 | 200. 5 | 234. 4 | 241. 5
eſt 2. 9 | 3. 5, 9 | 4. 6 | 6 2, 13 | 7. 8 | 9. 4 | 10. 3 | 12. 11 | 13. 3 | 14. 15 | 15. 10 | 19. 13 | 20. 3. 8 | 21. 6, 8 | 22. 6, 9 | 23. 3 | 24. 16 | 25. 17, 20 | 26. 1 | 27. 5 | 28. 1, 6, 9 | 29. 7, 9 | 30. 5, 7 | 31. 7 | 223. 3, 13 | 225. 6, 9, 11 | 226. 2, 4, 11 | 227. 6. 9 | 229. 7, 13 | 234. 1 | 232. 1 | 233. 18 | 234. 2, 5, 14 | 235. 9. 18. 22 | 236. 11, 16 | 237. 13 | 238. 8 | 239. 13, 18 | 241. 11, 15, 18 | 242. 9, 15
eſte 109. 14
eſto 210. 11 | 221. 10
eſuros 88. 4
et 4. 5 | 5. 1. 6, 10 | 6. 14 | 7. 2, 3. 5, 10. 12, 15 | 8. 4, 5 | 10. 2 | 11. 6 | 12. 4, 7, 12, 16 | 13. 1, 3, 8 | 14. 3, 10 | 15. 1, 3, 6, 7, 8 | 17. 7, 11, 14 | 18, 2, 10, 14 | 19. 7, 12, 16 | 97. 5, 8, 19 | 98. 3, 14 | 99 9 | 100 3, 9, 19 | 101. 1, 2 | 102. 10, 21 | 227. 2, 16 | 7 | 228. 1, 9 | 229. 15 | 237. 16 | 238. 10, 14, 8 | 239. 2. 5, 8, 10 | 240. 13, 14, 17, 19, 21 | 241. 4, 20, 21, 24 | 242. 1, 7, 18
etiam 6. 16 | 13 11 | 24. 3 | 61. 11 | 68. 5 | 71. 17 | 82. 10 | 98. 11 | 116. 15 | 130. 3 | 198. 9 | 204. 5 | 214. 4
evehor 157. 14
eveniant 66. 3 | 169. 3 | 224. 16
evenit 210. 7
Eveno 95. 1
eventu 16. 12
eventus 134. 14 | 226. 8
everſa 23. 2
everſas 67. 8
evicta 214. 15
Eumenides 71. 2
eunt 14. 4 | 81. 4 | 127. 4
euntem 198. 13 | 234. 11
eunti 155. 13 | 196. 11
euntibus 9. 6
euntis 61. 4
evolviſſe 111. 4
Eure 105. 2
Euris 104. 2 | 143. 5
Europen 33. 7
Eurus 67. 8
Eurybates 21. 9
Eurybati 21. 10
Eurymachique 8. 13
Euryſtheus 86. 5 | 88. 11
Eurytidoſque 94. 11.
ex 14. 14 | 22. 15 | 23. 4 | 38. 3 | 42. 7 | 97. 3 | 108. 18 | 109. 4, 12 | 128. 16 | 138. 13 | 139. 1, 2 | 161. 5. 15 | 165. 14 | 224. 11 | 226. 11
exacta 188. 3
exacto 31. 4
exagitet 25. 5
exanguis 125. 15
excelſaque 160. 5
excelſo 152. 13
excepit 178. 6
excepto 179. 12
exciderint 115. 13
excidimus 18. 1
excidit 170. 16
excipe 172. 12
excipienda 16. 12
excipietque 132. 10
excipis 164. 3 | 198. 15
excitor 98. 13, 14
exclamant 163. 17
exclamo 54. 15 | 98. 15 | 99. 12
excreat 232. 2
excuſat 16. 3
excuſſaque 216. 11
excuſſère 97. 13 | 136. 9
excuſſo 32. 7
excuteretur 106. 14
excutienda 188. 12
excutior 130. 9
exegi 209. 15
exegit 98. 1
exemplis 174. 22 | 190. 4
exemplo 78. 9 | 79. 14 | 174. 20 | 180. 12 | 183. 13
exemplum 49. 2
exercentibus 143. 5
exercere 35. 11
exerces 67. 13
exhibitis 189. 2
exhibiturus 99. 8
exhibuêre 184. 16
exhibuit 207. 20
exi 129. 15 | 225. 17, 18
exiêrat 108. 21
exige 71. 3 | 177. 14 | 238. 18
exigeretur 104. 8
exigit 18. 10 | 68. 8
exiguas 75. 10
exiguiſſima 141. 3

exiguo 4. 5 | 35. 4 137. 2 | 183. 1 194. 9
exiguam 215. 10
exiguum 202. 11
exilio 117. 18
exilui 54. 15
eximii 91. 11
exire 129. 3 | 131. 3
exiſſe 208. 5
exiſſem 63. 1
exigere 224. 1
exit 84. 16 | 125. 10
exitus 16. 11|216. 8 220. 6
exoranda 237. 6
expandit 152. 7.
expectas 157. 5
expectata 58. 16
expectem 17. 9. 10
expectes 17. 8
expecto 17. 11|
expediunt 189. 8.
expellar 204. 4
expellere 101. 1
experiar 135. 1|182. 8
experiemur 204. 6
experior 169. 4
expertæ 68. 4
expertus 213. 9
exprobrare 112. 13
expulerunt 138. 6
exſpectas 25. 11
exſpes 64. 2
exta 235. 12
extat 130. 1 | 156. 6
externis 137. 12
externo 48. 8|174. 2 183. 12
externos 101. 12
externum 16. 8
extimui 118. 7|182. 15
extimuit 134. 3
extinguar 85. 5
extremis 34. 10
extremum 10. 6|72. 1 167. 18
extructos 149. 18
exuet 132. 9
exuit 140. 10
exul 72. 5 | 99. 22 141. 17 | 172. 4
exulat 95. 15
exulet 63. 16
exultas 236 17
exululare 149. 16
exurgis 138. 9
exuta 93. 9

F

FAbula 213. 2
fac 129. 8|187. 2 | 204. 16 | 227. 4|228. 11|238. 3
face 17. 8 | 19. 2 132. 6 | 225. 16 239 10
facem 159. 10
facere 118. 5 | 234. 16
facerem 106. 3
facerent 99. 1 | 103. 5 | 171. 5
faceres 80. 6| 148. 6 195. 10
faceret 106. 19
faces 13. 6 | 56. 6 109. 9, 11|133. 2 134. 8|237. 4|238. 16
faciam 93. 15|107. 1 169. 19 | 192. 11 205. 5 | 207. 2 231. 3
faciant 15. 2|129. 12 220. 1
facias 210. 16 | 225. 12
faciat 241. 9
facie 50. 5 | 59. 1 145. 11 | 164. 16 169. 20 | 187. 17 197. 3 | 220. 16
faciem 122. 5 | 126. 15 | 167. 9 | 172. 16, 17
facienda 65. 11
facient 175. 2
faciente 226. 19
facientia 13. 5
facies *verb.* 162. 13 | 233. 12|241. 21
faciet, *nom.* 83. 18 144. 5, 6 | 189. 6 183. 9 | 192. 14 224. 6
facilem 167. 13
facilemque 195. 15
faciles 106. 1|116. 8 158. 5 | 172. 10 193. 3. 5|208. 16
facimus 221. 17
facinus 62. 15|97. 6 117. 7 | 168. 13
faci 207. 3
facis 28. 11 | 49. 9 77. 7|182. 7|198. 8 | 219. 6 | 220. 17 | 225. 18 | 228. 8. 12
facit 38. 14 | 107. 19|143. 4|148. 2 157. 10 | 164. 15 167. 8
facito 128. 5|216. 4
faciunt 9. 8 | 62. 4 167. 9 | 221. 2
facta 10. 8 | 13. 14 16. 12|26. 20|27. 9|42. 2|49. 4|51. 8 55. 3, 10 | 65. 11 83. 4 | 87. 4
factaque 91. 12
factæ 163. 11
factam 221. 17
facti 95. 9 | 123. 19 | 138. 16|179. 18
factis 38. 8 | 60. 1 86. 2
factiſque 16. 1
facto 100. 4|103. 14 109. 16 | 179. 11. 219. 11
factos 139. 10
factum 164. 3 | 174. 19|218. 16|220. 11 242. 15
factus 147. 3
facunda 154. 13
facundus 27. 17
fagi 43. 5
faginea 47. 7
falcatus 19. 13
falce 6. 2 | 43. 6 59. 2
fallaci 18. 12
fallar 7. 12
fallas 65. 16
fallax 174. 15 | 190. 19
fallentem 26. 18
falenti 50. 13
fallere 2. 6 | 14. 15, 16, 19 | 61. 16 69. 13 | 172. 14 227. 14 | 228. 4
falleris 93. 11 | 174. 1
falles 220. 7
falli 50. 14 | 222. 19
fallimus 208. 2
fallit 212. 1
fallitur 191. 4
fallor 50. 7 | 67. 1
fallunt 177. 5
falſa 57. 11 | 130. 6 136. 11 | 180. 13 183. 2 | 212. 18 223. 12
falſæ 68. 17
falſam 181. 6 | 225. 16
falſis 3. 2 | 54. 10
falſo 12. 14 | 67. 1
falſò 186. 11
fama 6. 13 | 24. 3 30. 14|53. 9|70. 8 86. 1|25. 4|124. 5 127. 9 | 159. 2 179. 3 | 187. 11 242. 5
famâ 211. 14 | 234. 15
famaque 164. 30
famæ 31. 5 | 88. 7 93. 17 | 187. 14 189. 15 | 215. 12
famam 65. 3|182. 1 233. 7
famem 139. 12
famoſus 94. 12
famulæ 50. 1
famulæque 25. 3
famuli 222. 1
famuloſque 138. 5
famulumve 224. 19
farra 282. 12
fas 21. 6 | 38. 14 128. 7 | 160. 11 167. 5
faſſa 94. 4 | 240. 22
faſſaque 242. 13
faſſæ 40. 8|190. 25 206. 4

faſſo

faſſo 157. 7
faſtidia 162. 9
faſtus 40. 2
fata 4. 1 | 54. 16 | 55. 8 | 56. 11 | 57. 7 | 64. 5 | 113. 11 | 156. 2 | 212. 6 | 242. 4
fataque 211. 12
fatale 34. 3
fatali 95. 16
fatebor 83. 17
fatentes 106. 8
fateor 129. 1 | 219. 15
fateri 136. 13 | 221. 9
fateris 230. 13
fati 10. 6 | 72. 2
fatiget 232. 5
fatigatas 129. 14
fatigatis 197. 17
fatigant 147. 7
fatis 9. 6 | 71. 2 | 73. 5 | 96. 4 | 159. 5 | 162. 1 | 172. 9
fato 33. 5 | 76. 5 | 81. 7 | 129. 9
fatum 43. 17
fatos 22. 13
fauce 92. 12
faucibus 91. 13
faveant 41. 7
faveas 196. 13
favebit 214. 19
favente 25. 16 | 61. 14
faventes 12. 1
faventia 58. 5
faveo 185. 7
favet 60. 2 | 191. 11 | 212. 15 | 231. 4
faviſſet 231. 7
favit 17. 14
Faunique 33. 1
Faunus 51. 4
favor 242. 9
favore 14. 16
fauſti 110. 3
fauſto 239. 20
fauſtos 214. 13
fax 159. 14 | 191. 7 | 239. 10
faxque 56. 2
febribus 224. 5 | 239. 7
fecerat 61. 12
fecêre 21. 3 | 125. 19
feci 12. 9 | 95. 5 | 158. 3 | 170. 7 | 219. 9 | 234. 17
fecimus 137. 13
feciſſe 209. 10
feciſtis 155. 1
fecit 83. 7 | 183. 4 | 201. 10 | 224. 8
felicem 203. 6.
felices 109. 13 | 186. 7 | 212. 17
felici 99. 21
feliciaque 193. 15
felicior 26. 5
felicis 230. 5
feliciter 74. 13
felicius 74. 3
felix 49. 11 | 61. 13 | 180. 18 | 183. 11 | 188. 14 | 194. 5 | 204. 7 | 234. 12
fer 141. 13
fera 4. 4 | 27. 11 | 43. 2 | 127. 11 | 175. 11 | 223. 7
feræ 36. 2, 8 | 67. 4 | 87. 9 | 110. 8
feram 27. 16 | 58. 12 | 112. 14 | 190. 12
ferar 16. 8 | 99. 15
ferare 68. 14
ferarum 93. 15 | 97. 1 | 110. 1
feras 32. 2 | 41. 6 | 78. 8 | 87. 18 | 223. 8 | 240. 2
ferat 46. 12 | 126. 10 | 189. 10
feratu 219. 2
ferè 196. 11 | 208. 9
ferebar 197. 10
ferebat 83. 9 | 129. 1
ferenda 216. 20
ferendos 62. 1
ferendum 42. 7
ferens 132. 7 | 228. 18
ferent 65. 6
ferentem 87. 15
ferentibus 164. 1
ferêre 220. 10
feres 103. 22 | 175. 5, 10 | 177. 12
feret 75. 2 | 123. 19
feri 93. 12
feriant 139. 14
feris 37. 10 | 101. 10
feriuntur 6. 4 | 77. 7
fero 52. 6 | 145. 6
ferocior 28. 3 | 154. 7
ferocis 35. 3
feror 32. 11 | 54. 4 | 61. 6 | 72. 6 | 87. 11 | 151. 6 | 194. 20
ferorum 113. 15
feros 41. 1 | 59. 15 | 121. 13 | 224. 3
ferox 26. 3 | 35. 6 | 141. 1 | 214. 1
ferre 52. 4 | 59. 15 | 89. 1 | 93. 14 | 193. 1
ferrea 102. 1 | 122. 11 | 127. 16 | 185. 16, 17
ferret 108. 20 | 111. 2 | 127. 10 | 194. 12
ferreus 6. 7 | 28. 8 | 30. 10
ferro 5. 1 | 28. 15 | 35. 7 | 128. 17 | 137. 15 | 242. 1
ferrum 20. 1 | 96. 7 | 104. 3 | 105. 7 | 122. 9 | 134. 3 | 177. 9 | 227. 7
fers 69. 11
fert 138. 15 | 227. 8
ferte 109. 11
fertilis 92. 10 | 143. 6
fertis 109. 11
fertur 52. 2 | 68. 10
fervet 194. 16
ferunt 3. 12 | 87. 5 | 155. 8. 9 | 182. 20 | 191. 10
feruntur 30. 1 | 135. 11
ferus 74. 12 | 81. 2 | 104. 9 | 163. 20 | 171. 9 | 226. 25 | 233. 16
feſſa 202. 2 | 209. 2 | 231. 10
feſſaque 16. 16 | 35. 14
feſtaque 235. 12
feſtos 162. 4
fias 224. 9
fiat 141. 8 | 183. 11 | 200. 17 | 210. 18
fibræ 88. 5
ficta 112. 4 | 185. 1
ficta 232. 2
fictaque 107. 19
ficto 170. 7 | 179. 1
fictus 13. 3
fida 39. 6
fidam 48. 5
fide 12. 8 | 51. 5 | 159. 6 | 177. 14 | 180. 8 | 209. 14 | 216. 22 | 223. 16 | 227. 6
fidelem 186. 3 | 190. 3
fidelibus 141. 15
fidelis 9. 9
fideliter 147. 5
fidem 55. 10 | 68. 7 | 71. 16 | 123. 4 | 144. 7 | 160. 8 | 178. 4 | 218. 5 | 227. 10 | 229. 2 | 237. 14 | 241. 19 | 242. 6
fidemque 65. 6
fides 12. 23 | 17. 12 | 56. 1 | 65. 16 | 100. 12 | 102. 10 | 185. 10 | 199. 9 | 220. 2
fideſque 102. 11
fiducia 174. 15 | 179. 5 | 180. 5 | 185. 3
fidus 12. 3
fieret 198. 14
fieri 23. 7 | 47. 5 | 132. 12 | 166. 3 | 174. 3 | 184. 9 | 185. 14 | 225. 4
fierine 240. 4

fies 144. 7 | 190. 9
fiet 31. 6
figar 172. 8
figat 30. 12
figi 102. 1
figit 59. 9
figitur 176. 18
figura 103. 6
figuræ 100. 15
figuram 193. 13
fila 33. 11 | 91. 5 100. 6
filia 63. 18 | 101. 5 109. 8 | 147. 8
filius 103. 4
findam 200. 16
finde 217. 8
findere 158. 14
findis 117. 2
fine 5. 12 | 21. 15. 34. 16 | 79. 17
fines 181. 17
fingas 122. 5 | 234. 1
finge 41. 12 | 68. 15 99. 16 | 137. 13 176. 7
fingebam 2. 10
fingit 225. 1
finiat 240. 15
finibus 166. 18
finiet 165. 10
finis 204. 8 | 211. 10
finit 167. 18
finitimis 72. 10
finxit 12. 4
firma 13. 12 | 39. 1 166. 2 | 238. 7
firmataque 166. 13
firmius 188. 18
firmiùs 209. 13
firmo 222. 10
firmum 203. 7
fit 31. 3 | 46. 3 108. 5
fiunt 150. 17 | 198. 5 202. 12
fixa 236. 9 | 242. 14
fixi 72. 9
fixis 228. 14
fixus 54. 14
flagrat 163. 20
flaminaque 102. 8
flamma 113. 14 130. 12
flammâ 202. 17
flammaque 210. 18
flammæ 123. 1 156. 5
flammæque 122. 9
flammam 169. 15 152. 8
flammarum 212. 17
flammas 121. 14 158. 9 | 165. 18
flammea 117. 15
flammiferam 159. 10
flammis 197. 6
flava 34. 12 | 235. 10
flavaque 213. 5
flaventes 50. 2
flavi 112. 2 | 221. 1
flestur 212. 12
flebam 3. 3
flebant 120. 9
flebat 82. 8
flebile 143. 3
flebiliora 120. 4
flebilis 126. 17 | 223. 20
flebis 204. 11
flebit 122. 8
flecte 42. 1 | 98. 16 103. 21 | 196. 16
flecterer 183. 8
flecti 180. 12
flectitis 206. 12
flectuntur 163. 5
flenda 210. 12
flendo 81. 3
flendus 143. 3
flens 94. 17
flentem 221. 19
flentes 199. 7
flentis 44. 11
fleo 142. 4
flere 81. 3 | 83. 6 149. 12
flerent 99. 1
fles 22. 8
flêſti 33. 9, 11
fletus 170. 4
flevêre 228. 7
flevi 98. 23
flexit 26. 5
flexos 35. 4
flore 34. 11 | 135. 19
fluctibus 36. 13 | 67. 6
fluctu 212. 9
fluctus 19. 17 | 45. 16 119. 3
flumina 59. 5 | 140. 3
flumine 42. 20
fluminei 81. 9
fluminis 81. 4 | 203. 4
fluviali 43. 9
focis 11. 14 | 66. 6 235. 12
focos 135. 6
fœcunda 52. 3
fœcundo 92. 9
fœdera 30. 13 | 39. 13 48. 7
fœdere 65. 7
fœmina 15. 1 | 28. 14 | 34. 15 | 72. 11 | 93. 13 | 100. 10
fœmineâ 56. 12 105. 8 | 208. 2
fœminæ 77. 6
fœmineas 46. 6
fœmineo 18. 8
fœnoque 42. 15
fœtu 63. 1
fœtus 218. 7
foliis 42. 14 | 49. 3
fons 152. 6
fonte 81. 6 | 139. 16 239. 6
fontem 43. 14
fora 206. 11
fore 172. 7 | 129. 1
forem 22. 3 | 54. 4 63. 9
forent 38. 6 | 73. 14 | 112. 12
fores 158. 18 | 165. 13 172. 2
foret 7. 3 | 13. 12 17. 6
foribus 129. 3 | 196. 8
foris 120. 14
forma 15. 6 | 23. 1 34. 4 | 185. 5 213. 1
formâ 59. 12 | 139. 8 160. 18 | 221. 7
formaque 92. 13
formaque 161. 15
formæ 145. 4 | 157. 8 160. 17 | 232. 11
formam 145. 5 | 164. 7 | 167. 8 | 184. 20
formidare 177. 3
formoſa 145. 13 | 171. 13 | 220. 15
formoſæ 91. 16
formoſam 139. 4 194. 6
formoſas 164. 18
formoſè 126. 13 148. 13
formoſi 69. 15
formoſior 197. 7
formoſis 183. 13 197. 5
formoſo 150. 8
formoſus 113. 11
formula 223. 15 237. 11
forſan 192. 16 | 226. 12
forſitan 7. 10 | 11. 10 17. 14 | 33. 5 73. 3 | 143. 1 209. 3 | 225. 5
fortaſſe 123. 19 192. 11 | 222. 7
fortè 22. 3 | 34. 1 116. 4, 7 | 122. 11 170. 15 | 228. 13 242. 9
fortes 26. 13 | 89. 13
forti 54. 2 | 57. 2 132. 1
fortia 93. 3 | 138. 10 192. 3
fortior 9. 12 | 216. 10
fortis 34. 4 | 80. 7
fortiſſime 26. 19
fortiter 75. 14 | 85. 5 109. 5
fortius 206. 6
fortiùs 128. 19
fortuna 115. 15 | 23. 6 | 146. 13 | 184. 13
fortunam 94. 4
foſſa 28. 16
foſſus 41. 8
fovêre 209. 8 | 240. 8

fovet

[illegible]
[illegible]
fractus [illegible]
[illegible]
fragmaque [illegible]
[illegible]
framne [illegible]
fragiles [illegible]
fragor [illegible]
[illegible]
[illegible]
frater [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
fraternum [illegible]
[illegible]
fraternaque [illegible]
[illegible]
fratres [illegible]
[illegible]
fratremque [illegible]
[illegible]
fratri [illegible] 104.
[illegible]
fratribus 26. [illegible]
[illegible] 7
fratrique [illegible] 7
fratris [illegible] 49. 2
62. [illegible] 121. 8
230. 12
fratrum 24. 13
fratrumque 174. 19
fraudata 64. 3
fraude 62. 18 | 100.
10 | 219. 1 | 237.
5
fraudis 16. 4 | 219.
2
fraus 219. 3, 11, 14
fraxina 108. 6
fregerit 86. 4
fregit 171. 9
frequens 160. 2
frequentant 120. 7.
[illegible] 135. 9
[illegible] 6, 9 | 67. 12
[illegible] 13 | 81. 11
[illegible] 101. 1 | 103.
[illegible] 7 | 140. 5
[illegible] 3 | 158. 4
[illegible] 7
[illegible] 194. 18
[illegible]
[illegible]
fretum [illegible]
[illegible]
[illegible]
fretumque [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
frigore [illegible]
[illegible]
frigus [illegible]
frigusque [illegible]
frondes [illegible]
[illegible]
frondes [illegible]
frondibus [illegible]
[illegible]
fronte [illegible]
frontem [illegible]
fruar [illegible]
11
fructum [illegible]
fructur [illegible]
12
fruenda [illegible] 6
fruetur [illegible]
frugibus [illegible]
frui [illegible] 4
221. 15
fruitur 86. 5
fruorque [illegible]
frusta 2. 4
frustra 233. 17 | 237.
20
frustraque 212. 7
frutices 98. 5
fruticosaque 19. 3
fueram 10. 7 | 23.
12
fuerantque 115. 11
fuerat 46. 5 | 146. 8
198. 2 | 237. 3
fuere 73. 14 | 98.
18 | 121. 2 | 220.
18
fuère 151. 4 | 158.
10
fuerim 47. 4
fuerint 230. 8
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
fugam [illegible]
fugantem [illegible]
fugatura [illegible]
fugae [illegible]
fugerat [illegible]
fugeres [illegible]
fugiat [illegible]
fugiens [illegible]
fugientia [illegible]
fugio [illegible]
fugis [illegible]
[illegible]
[illegible]
1
fugitive [illegible]
fugisse [illegible]
fugit [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
fugitiva [illegible]
fugiturus [illegible]
fugiunt [illegible]
11
fui 11. [illegible] 12. 4 | 13. 6
22. [illegible]
fuisse 14. 3 | 23. 20
108. 17
fuissem 23. 5 | 70. 7
109. 9
fuisses 63. 5 | 80. 7
132. 5
fuisset 14. 11 | 21. 13
28. 17
fuisti [illegible] 3 | 151.
15
fuit 2. 1 | 5. 10 | 6. 2
11. 5
fulges 197. 5
fulmine 40. 10 | 69.
4
fulminis 24. 10
fulserit 24. 3
fulsit 46. 1 | 87. 2
fulva 54. 2
fulvos 22. 15 | 100.
19
fumant 3. 10
fumo 130. 10
[illegible]
12
funeatum [illegible]
funere [illegible]
[illegible]
funera [illegible]
funere [illegible]
12
funeribus [illegible]
funeris [illegible] 6
funesta [illegible] 4
fungi [illegible]
fungitur [illegible] 6
fungimur [illegible] 9
furentem [illegible] 1
furentes [illegible]
furialis [illegible] 5
furiis [illegible]
furiosa [illegible]
5
furis [illegible] 9
furor [illegible] 3 | [illegible] 5
[illegible] 4
furorem [illegible] 2
furoris [illegible]
furta [illegible]
[illegible]
furti [illegible]
furtim [illegible] 3 | [illegible]
[illegible]
[illegible]
furtis [illegible]
12
furtivae [illegible]
furtivis 141. [illegible]
furtivum 106. 10
furtum 186. 3
fusca 145. 8
fusque 15. 7
fusis 208. 1
fusos 91. 8 | 111. 4
fusum 22. 15
futura 20. 8 | 69. 6
70. 2 | 107. 11
145. 12 | 164. 14
177. 6
futuri 175. 2
futuro 38. 11
futurus 73. 1 | 181.
18

G

GÆtulo 27. 15
galea 126. 9
galeam 27. 18 | 132. 2
galeamque 132. 9
Gargara 163. 3
gaude 121. 7
gaudent 227. 5
gaudes 236. 11 | 240. 21
gaudet 150. 1 | 168. 2 | 173. 1
gaudete 121. 7
gaudia 26. 20 | 112. 14 | 130. 6 | 141. 11 | 150. 10 | 174. 11 | 184. 7 | 189. 12 | 195. 13 | 198. 21 | 206. 3 | 208. 5 | 209. 14
gelida 125. 18
gelidi 198. 3
gelido 60. 8 | 108. 12 | 149. 14 | 201. 4
gelidus 195. 11
geliduſque 44. 3 | 60. 15
gemellam 61. 13
gemelli 82. 8
gemellis 127. 13
gemello 63. 1
geminæ 120. 14
geminas 174. 21
gemini 117. 12 | 215. 6
geminorum 172. 1
geminos 87. 5 | 92. 2
gemit 63. 11
gemitu 169. 14
gemitum 106. 2
gemitus 107. 1, 3 | 136. 1 | 169. 13
gemma 47. 12
gemmas 51. 9 | 89. 14 | 235. 7
gemo 232. 15
genæ 81. 6 | 98. 24 | 153. 8
genas 46. 4, 8 | 76. 3 | 108. 22 | 218. 4
gener 229. 6
generi 14. 12
generis 33. 5 | 39. 2 | 81. 7 | 137. 12
generiſque 23. 15 | 85. 1
genero 79. 13
generos 138. 13
generoſa 229. 13
generoſaque 61. 5
generoſæ 166. 5
geniale 206. 9
genibuſque 40. 5
genis 104. 10 | 228. 14 | 236. 8
genitor 40. 9 | 109. 7 | 117. 17
genitrice 175. 7
genitrix 163. 13
genitura 114. 5
genitus 167. 16
gens 116. 4
gente 33. 6 | 74. 11 | 166 7 | 167. 11 | 178. 7
gentes 189. 18
gentis 33. 7 | 34. 2 | 165. 5 | 181. 7
genu 125. 16
genus 85. 1 | 97. 1 | 116. 2 | 132. 4 | 181. 1 | 214. 8
geram 26. 7
gerant 128. 20 | 192. 6
gerat 126. 8
geres 132. 13
geris 139. 14 | 195. 8
germana 49. 7 | 63. 17 | 86. 5
germanaque 96. 9
germane 118. 3
germanis 137. 4
germanus 95. 15
gerunt 140. 13
geruntur 127. 11
Geryones 92. 6
geſſi 26. 7 | 31. 9
geſtu 93. 3
glacialis 18. 9
glacie 3. 7 | 98. 12
gladio 20. 4
gladios 101. 2 | 117. 4 | 191. 16 | 219. 17
gloria 14. 10 | 27. 10 | 115. 18 | 148. 13 | 164. 19 | 165. 2 | 172. 1 | 178. 2 | 181. 9 | 187. 13 | 191. 13 | 236. 11
gloriaque 214. 6
gnati 149. 17
Gnoſia 34. 8
Gorge 96. 9
gracilem 230. 11
gradibus 236. 1
gradu 22. 12
gradum 129. 18
Græca 21. 2
Græcia 25. 12 | 175. 12
Graïa 49. 11, 12 | 112. 2 | 113. 6 | 123. 13
Graïas 78. 2 | 158. 15
gramen 151. 14
graminea 32. 8
graminibus 52. 3 | 160. 14
grandævus 125. 7
grande 54. 6 | 69. 6
grandia 22. 14 | 101. 4
grandius 145. 2
grata 3. 12 | 21. 13 | 83. 14 | 121. 17 | 130. 3 | 144. 2 | 151. 16 | 154. 1
gratare 61. 11
gratia 67. 7 | 103. 14 | 112. 4 | 233. 18
gratior 37. 2
gratulor 53. 3 | 85. 7
gratum 157. 9
gratus 66. 9
gravatur 57. 9
grave 107. 6 | 195. 4 | 216. 2
gravem 93. 14
graves 103. 10 | 135. 13
gravibuſque 134. 1
gravidæ 61. 12 | 153. 8
gravidam 73. 3
gravidus 159. 8
gravior 226. 11
graviora 2. 8
gravis 48. 1 | 79. 5 | 146. 13 | 207. 9
gravius 239. 1
graviùs 30. 15 | 78. 1
grege 30. 18
greges 42. 13
gremio 46. 6 | 76. 2 | 83. 14 | 94. 14 | 104. 4 | 181. 6 | 236. 9
gremioque 106. 7
greſſus 175. 5
gubernabit 155. 15

H

HAbe 22. 10 | 128. 2 | 184. 14 | 205. 10
habeas 172. 10
habeat 110. 14
habebat 79. 6 | 164. 11
habebit 115. 7 | 167. 4 | 176. 11
habenda 49. 2
habendam 65. 13 | 74. 15
habendus 65. 15 | 229. 18
habenis 91. 9
habent 14. 4 | 21. 4 | 30. 16 | 61. 16 | 97. 18 | 153. 12 | 197. 29 | 216. 14 | 228. 10 | 239. 8
habente 128. 8
habeo 81. 5 | 95. 9 | 158. 14
habere 61. 10 | 69. 8 | 84. 14 | 134. 6 | 152. 6 | 154. 8 | 167. 12 | 171. 6 | 202. 16 | 206. 2 | 221. 8 | 237. 4 | 239. 14 | 247. 6
haberes 210. 3
haberet 40. 4
habes 43. 12 | 79. 18 | 80. 3 | 102. 4 | 123. 15 | 141. 12 | 144. 4 | 149. 6 | 157. 6 | 113. 16 | 197. 8 | 219. 14 | 222. 18 | 225. 19 | 236. 12 | 241. 6

INDEX

habet 7. 6 | 12. 12 | 30. 8 | 55. 6 | 36. 8 | 51. 6 | 60. 4 | 62. 12 | 68. 6 | 71. 15 | 72. 4 | 76. 8 | 77. 2
habetque 191. 11
habitantque 101. 11
habitantia 15. 7
habitas 6. 15
habitura 157. 2 | 160. 8
habuiſſe 53. 6 | 220. 14
habuit 173. 11 | 178. 8
hâc 4. 6 | 29. 10 | 41. 12 | 100. 17 | 109. 8 | 112. 14 | 158. 3 | 204. 14 | 212. 16 | 228. 7 | 238. 5
hactenus 87. 11 | 152. 4 | 192. 17
hæ 14. 3, 4 | 158. 13
hæc 6. 8 | 7. 8 | 25. 8 | 31. 2 | 35. 14 | 37. 7 | 60. 5 | 64. 3 | 70. 1 | 77. 8 | 88. 1 | 46. 10 | 89. 1
Hæmonias 119. 5
Hæmoniis 54. 11
Hæmonio 129. 4
Hæmonios 191. 18
Hæmonis 124. 4
Hæmum 18. 9
hærebat 46. 6
hæredem 16. 4
hærentem 103. 8
hæres 93. 8
hæret 231. 9
hæſiſſet 11. 12
hæſit 30. 3 | 34. 10
hamo 206. 13
hanc 1. 1 | 59. 13 | 62. 7 | 80. 9 | 132. 19 | 153. 5 | 156. 3 | 161. 6
haræ 9. 9
has 46. 10 | 81. 5 | 103. 17 | 163. 18 | 171. 11 | 213. 7
haſta 27. 14
haſtâ 129. 3
haſtam 3. 5 | 27. 7
haſtile 35. 5
Hebri 11. 11
Hebrus 18. 10
Hecates 121. 16
Hector 4. 9 | 25. 14
Hectora 47. 13 | 127. 15 | 128. 1 | 177. 3 | 192. 7
Hectoras 128. 4
Hectore 2. 12 | 73. 14
Hectoreo 2. 11
Hecubæ 47. 2
hei 18. 2 | 21. 14 | 45. 12 | 95. 5 | 110. 2 | 111. 7 | 126. 17 | 175. 9 | 183. 6 | 191. 16 | 199. 15 | 223. 11 | 236. 4 | 240. 21, 22
Helenæ 185. 15
Helene 46. 11 | 172. 9. 15
Helenem 83. 14
Helicen 201. 1
Helle 200. 11 | 212. 16
Helles 212. 11
Helleſpontiaca 207. 18
Helleſpontiaci 198. 22
heræ 91. 6
herbâ 6. 5 | 36. 6 | 42. 14 | 15. 13 | 151. 16
herbâ 192. 15
herbæque 121. 15
herbam 36. 1
herbas 106. 11 | 151. 13
herbis 51. 15 | 59. 21 | 64. 5
Hercule 17. 2 | 54. 7
Herculeæ 90. 4
Herculeo 89. 11
Herculis 87. 11 | 95. 9
Hermione 77. 1. 81. 1
Hermiones 170. 18
heros 37. 3 | 179. 7
heſterna 209. 18
heſternæ 218. 15
heu 7. 1 | 13. 14 | 40. 2 | 49. 14 | 56. 1 | 105. 3 | 133. 6 | 168. 13 | 203. 2
hiatu 24. 9
hic 5. 2 | 15. 10 | 25. 10 | 37. 1 | 56. 9 | 57. 4 | 74. 8 | 80. 2 | 87. 8 | 96. 6 | 113. 1, 3 | 120. 15 | 124. 6 | 129. 8 | 134. 14
hîc 4. 6 | 7. 9 | 22. 8 | 112. 9 | 158. 9 | 165. 1 | 196. 2 | 202. 11 | 210. 3
hiemis 67. 7
hiems 57. 4 | 67. 7 | 70. 4 | 158. 11 | 203. 6 | 204. 18 | 205. 9 | 210. 4 | 212. 8
hinc 19. 15 | 45. 15 | 57. 8 | 61. 3 | 17. 7 | 115. 3 | 125. 1 | 149. 1 | 153. 1 | 160. 5 | 177. 13 | 187. 9
Hippodamia 82. 1, 8 | 191. 18
Hippolyte 136. 16
Hippolyto 40. 16 | 231. 6
Hippolytum 31. 14
Hippomenes 171. 7 | 237. 2
Hippotades 195. 16
hirſuti 93. 6
hirſutos 93. 3
his 23. 3 | 30. 1 | 41. 11 | 70. 7 | 90. 1 | 109. 7 | 127. 13 | 130. 19 | 164. 11 | 173. 1 | 176. 5
hiſcere 63. 2
hoc 7. 12 | 9. 6, 8 | 12. 12 | 14. 8 | 15. 9 | 20. 10 | 21. 8 | 28. 12 | 34. 3 | 43. 12 | 44. 9 | 49. 7 | 50. 10 | 53. 3 | 73. 11 | 76. 12 | 81. 7. 84. 4 | 120. 8
hodierna 96. 11
homine 139. 2
hominem 172. 17
homines 226. 2
hominum 85. 5 | 98. 4 | 99. 16
honeſta 14. 12
honeſtas 17. 15
honor 87. 15
honores 185. 13
hora 105. 15 | 173. 7 | 206. 12 | 207. 19 | 234. 6
horis 109. 15
horrens 117. 9
horret 103. 11
horror 160. 15
hortari 32. 6
hortor 218. 9
hos 74. 1 | 103. 19
hoſpes abs 11 | 54. 11 | 73. 16 | 87. 17 | 126. 14 | 127. 8 | 178. 10 | 187. 4
hoſpita 10. 9 | 15. 10 | 56. 12 | 75. 1
hoſpite 50. 6 | 82. 4
hoſpitibus 188. 17
hoſpitii 169. 5 | 178. 3
hoſpitio 113. 5 | 164. 3
hoſpitis 173. 10, 14, 16
hoſpitium 14. 9
hoſpitiumque 18. 5
hoſtis 29. 4 | 30. 2 | 58. 16 | 72. 6 | 84. 10 | 88. 2 | 106. 16
hoſtem 74. 7 | 233. 13
hoſtes 112. 9 | 128. 9
hoſti 29. 2
hoſtia 58. 12
hoſtibus 9. 11 | 128. 12, 15 | 169. 3 | 176. 14 | 224. 9
hoſtis 22. 2 | 30. 2 | 68. 12 | 87. 9 | 122. 10 | 126. 14 | 131. 16 | 178. 10

huc

huc 58. 4 | 158. 11 199. 9 | 224. 18 231. 13 | 241. 9
huc & illuc 97. 19 99. 13 | 126. 4 148. 13
huic 6. 11 | 86. 4 168. 12 | 204. 12 219. 11
hujus 174. 18 | 220. 13 | 230. 7
humana 90. 8
humani 225. 19
humeht 81. 6
humeris 198. 17 208. 7 | 209. 6 216. 12 | 235. 8
humero 197. 17 228. 16
humeros 69. 12
humerus 90. 2
humet 45. 8
humi 37. 10
humida 209. 6
humiles 25. 3
humili 42. 16 | 86. 10
humiliſque 40. 1
humo 32. 8 | 54. 14 | 140. 2 | 172. 4 | 223. 10 | 242. 14.
humor 168. 10
humum 55. 7 | 86. 12 | 92. 2 | 101. 20 117. 2, 10 | 129. 10 | 175. 6.
humus 6. 3 | 19. 5 34. 8 | 73. 10
hunc 33. 5 | 36. 4 109. 3 | 128. 3 148, 5, 7, 9 | 152. 6 | 162. 4 | 183. 2 226. 18 | 233. 6
hunccine 173. 17
Hydros 91. 13
hyemi 43. 18
Hylle 96. 12
Hyllus 96. 12
Hymen 56. 4, 5 94. 12 | 123. 1, 7 135. 7
Hymenæe 109. 9 120. 7 | 135. 7
Hymenæus 12. 15 238. 13
Hypermneſtra 33. 9 137. 3 | 141. 17
Hypſipyle 57. 7 63. 11 | 189. 1
Hypſipyles 62. 8.

I

I 23. 10 | 38. 7 93. 3 | 123. 14 181. 7 | 194. 5
jaceas 226. 17
jaceat 121. 7
jacebam 47. 7
jacebant 135. 13
jacebas 136. 7
jacent 26. 14 | 40. 2 | 85. 4 | 147. 11 162. 12
jacente 151. 6
jacentem 115. 5
jacentes 130. 13
jacentibus 42. 15
jaceo 174. 10
jacere 24. 14
jaces 174. 9 | 223. 14
jacet 1. 3 | 25. 12 27. 12 | 40. 3 | 48. 12 | 94. 14 | 104. 4 | 113. 4 | 133. 10 | 137. 7
jaciente 218. 8
jactabam 106. 10
jactantem 23. 16
jactantes 21. 11
jactantur 191. 5
jactare 122. 3 | 214. 3
jactas 69. 11 | 138. 3 | 181. 1 | 192. 3 | 233. 18
jactat 70. 4 | 161. 9 | 208. 12
jactatæ 98. 20
jactati 210. 1
jactatur 67. 2
jactis 53. 11
jacto 198. 10
jactor 88. 4 | 232. 19
jactos 55. 5
jacturam 138. 15
jacui 136. 4
jacuiſſe 27. 5
jacuiſſem 2. 4
jaculatrix 289. 12
jaculo 241. 8
jaculum 32. 7
jam 6. 2 | 10 5 | 14. 5 | 16. 14 | 17. 13 24. 13 | 32. 3 | 36. 9 | 37. 2 | 07. 15 76. 4, 10 | 87. 6 106. 17 | 108. 1 192. 18
jamdudum 157. 9 212. 6 | 222. 4
jamjam 100. 17
jamne 208. 5, 7
jamque 96. 9 | 98. 23 | 106. 9 | 108. 13 | 118. 8 | 125. 8 | 129. 14
janua 39. 8
Iarbas 72. 15
Jardanis 93. 1
Jaſon 55. 9 | 61. 11 62. 15 | 120. 15 176. 1 | 190. 19 215. 15
Jaſona 58. 11
ibat 4. 6 | 36. 4
Iberi 92. 5
Ibi 235. 20.
ibimus 153. 9
ibis 24. 7 | 75. 7 102. 19 | 175. 3
ibit 24. 18 | 102. 15 | 161. 13 | 191. 14, 16
Icarium 196. 2.
Icarius 7. 14
Ichnobateſque 100. 3
icta 58. 2 | 241. 8
ictus 159. 4
id 46. 5 | 51. 7 | 69. 3 | 204. 3 | 217. 3 218 9 | 219. 4.
idque 226. 12
Ida 51. 4 | 163. 4
Idæ 160. 1 | 184. 15
Idæi 173. 13
Idæis 168. 2
Idæo 32. 12 | 82. 4
Icæus 215. 17
idcirco 178. 5 | 225. 20
Ide 127. 5
idem 79. 1 | 150 5 | 190. 9 | 210. 17 | 218. 11 | 235. 3
Iden 46. 9
ideo 187. 8
idonea 180. 11
idoneus 71. 11
jeciſſet 112. 9
jecur 59. 10
iêrant 146 19
iêras 13. 2 | 61. 3
iêre 70. 15
iêrit 240. 10
igitur 121. 11 | 177. 7 | 185. 11 | 202. 7 | 213. 9
ignarâ 84. 12
ignoras 228. 8
ignarum 226. 20
ignarus 38. 5 | 54. 11 | 89. 5 | 194. 12 | 210. 16
ignava 234. 16
ignavus 78. 11
igne 24. 10 | 30. 11 52. 2 | 73. 1 | 95. 16 | 109. 12 | 120. 2 | 134. 7
ignea 220. 17
ignem 143. 5 | 157. 3
ignes 112. 7 | 121. 13 | 163. 19 | 214. 13 | 227. 7
igue 31. 11 | 73. 1 159. 13
ignibus 69. 10 | 73. 11 | 86. 14 | 113. 9 152. 11 | 195. 12 226. 14
ignis 78. 4 | 114. 2 162. 14 | 169. 16 197. 19
ignorantia 227. 11
ignoras 177. 6 | 222. 3
ignorat 174. 1
ignorem 224. 17
ignorent 228. 9
ignores 242. 3
ignoret 229. 3
ignoro 7. 4
ignoſcet 79. 11
ignotas 32. 1
ignotis 72. 7 | 95. 15
ignotum 200. 2

iidem 65. 5 | 221. 17
Iliacis 126. 8 | 190. 11.
Iliaco 236. 14
Iliacos 190. 5
Iliadeſque 175. 8
Ilicibus 36. 5
Ilicibuſque 160. 2
Ilicis 115. 9
Ilion 5. 10 | 74. 3 127. 5 | 159. 13 166. 13 | 191. 10
Ilioneus 176. 16
illa 9. 13 | 16. 5 17. 1 | 19. 8 | 23. 6 | 26. 5 | 36. 8 37. 2 | 39. 1, 31 | 43. 17 | 45. 14 | 48. 10 | 49. 14 | 50. 4 57. 14 | 56. 3. 5, 6 | 60. 9 | 62. 6, 9, 11 | 63. 8 | 70. 9 | 80. 6 | 86. 9 93. 4, 12 | 98. 16 113. 8 | 114. 8 115. 8
illac 100. 17
illæ 46. 7, 21
illæſo 153. 2
illam 14. 11 | 50. 7
illas 158. 9 | 191. 13 | 204. 9
ille 4. 11 | 5. 2 | 6. 9. 11 | 7. 10 | 8. 3 9. 4 | 10. 12 | 13. 3 | 20. 12 | 22 12 26. 3 | 28. 17 | 30. 8, 9, 10
illi 4. 1 | 93. 7 | 113. 2 | 120. 16 | 132. 15 | 174. 21 | 177. 1 | 180. 1 | 187. 6
illic 4. 8 | 102. 3, 4 | 113. 1 | 128. 4 | 150. 1 | 205. 1, 3 | 218. 9
illinc 46. 10
illique 34. 7
illis 18. 13 | 22. 17 61. 15 | 101. 11 116. 15 | 161. 5 168. 11 | 181. 12 223. 7
illiſit 217. 1
illita 96. 7
illius 107. 12 | 198. 21 | 232. 18
illo 16. 3 | 36. 2 | 37. 7 | 89. 12 | 97. 3 | 98. 13
illuc 115. 10 | 224. 18
illuc poſt hunc 97. 19 115. 13 | 126. 4 151. 5
illud 106. 4 | 124. 8 | 125. 6 | 164. 13 | 165. 15 | 198. 24 | 215. 10 | 218. 11 | 241. 20
illum 15. 9 | 37. 4 167. 17 | 185. 18 187. 17 | 208. 7 239. 13 | 240. 7
imagine 77. 3 | 122. 17 | 159. 9 | 180. 13 | 197. 11 | 216. 15
imago 15. 9 | 67. 1 69. 1 | 76. 1 | 90. 7 104. 5 | 130. 7 132. 17 | 230. 5
imbelles 9. 2
imber 70. 10
imbre 103. 10 | 198. 18
imitanda 35. 15
imitare 137. 7
imitata 126. 11
immanſuetiſſime 195 7
immemor 112. 8 149. 8 | 234. 2
immenſa 86. 3
immenſas 7. 15 | 202. 2
immenſis 57. 4 | 166. 10
immenſum 45. 13
immiſtaque 58. 7
immittis 28. 3
immittere 19. 15
immodicis 200. 7
immodicus 232. 22
immundæ 9. 9
immunes 134. 6
imo 220. 3
impar 206. 5 | 211. 5
impavidus 59. 14
impediarque 205. 8
impediebat 234. 12
impediendus 212. 18
impediente 135. 10
impellere 29. 5
impensâ 76. 6
imperat 105. 2 | 160. 19
imperet 165. 16
imperfecta 125. 5 132 3
imperioſa 222. 5
impetus 32. 2 | 45. 16
impia 72. 13 | 95. 6 | 96. 2, 8 | 101. 14 | 135. 6
impiger 25. 15
impleat 28. 5 | 74. 13 | 145. 5 | 189. 16
imples 117. 3
implêſſe 55. 8
implêſſem 63. 7
implêſti 57. 6 | 80. 9 | 86. 14
implevique 46. 9
implicitis 92. 8
implicuiſſe 20. 6
imploro 123. 5
impone 110. 13
imponere 220. 1
imponet 132. 2
impoſita 163. 11
impoſitas 207. 14
impoſito 108. 8
impoſuêre 160. 14
impoſui 98. 21
impoſuiſſe 86. 4 | 91. 4
impoſuit 39. 2 | 169. 6
impreſſis 261. 3
improbè 100. 11 123. 14 | 144. 4 182. 7 | 195. 11 209. 3 | 225. 11 236. 11
impudens 239. 16
impulit 151. 6
impulſæ 103. 11
impulſaque 128. 8
imputat 60. 4
in 2. 10, 11 | 3. 9 6. 7 | 7. 5, 12 | 8. 6 9. 1, 11 | 10. 4 | 12. 11, 14, 15 | 13. 10 15. 3 | 16. 2, 3 18. 13 | 12. 9, 13, 15 | 20. 8 | 21. 11 22. 7
Inachi 140. 7
Inachiæ 131. 12
Inachides 135. 3
inadusto 117. 1
inæquales 87. 13
inane 24. 6 | 102. 10 | 149. 18
inania 88. 5
incalui 105. 13
incaluiſſe 195. 12
incendia 163. 1 244. 7
inceptis 23. 10 | 195. 5
incerta 6. 13 | 232. 9
incertæ 88. 7 | 132. 11
incertam 133. 9
incertior 61. 2
incerto 83. 12
incertum 97. 2
incinctæ 35. 11
incingi. 60. 6
incipens 196. 7
incipit 69. 14
inciſæ 43. 5
incitat 212. 2
incitet 174. 3
incluſam 77. 4
incluſis 80. 14
incœptum 146. 13
incognita 27. 1
incola 6. 1
incolumi 53. 3
increpat 7. 15 | 80. 11
increpet 8. 1
increpuiſſe 27. 6
incubet 92. 2
incubuis 151. 15
incubuit 125. 7
incubuitque 62. 2
incultæ 81. 6
incultis 94. 3
incumbo 90. 11
inde 14. 6 | 61. 3 70. 2 | 98. 9 | 353. 15 | 176. 14

inde

indebita 158. 1
indice 156. 5
indicio 108. 2 | 113. 14
indicium 59. 16 201. 6
indiciumque 170. 7
indigna 200. 12
indignâ 233. 16
indignæ 42. 8
indigner 177. 9
indignor 16. 7 | 225. 20
indignos 109. 2
indignus 168. 13
indomitis 143. 5
induƈto 66. 5
indue 126. 6
induit 80. 6 | 235. 8
iners 126. 14 | 165. 14 | 174. 6 | 198. 24
inertem 102. 5
inertia 138. 9
inertis 199. 12
ineſſe 180. 10 | 185. 10 | 190. 8
ineſt 180. 14 | 232. 22
inexpertam 112. 15
inexpertum 220. 4
infamem 155. 1
infamis 200. 11
infans 73. 5 | 106. 15
infantem 91. 14 107. 17 | 108. 3
infantes 110. 9
infauſtas 56. 6
infecit 95. 2
infelix 17. 13 | 21. 16 | 45. 7 | 84. 6 85. 1 | 88. 7 | 91. 9 | 102. 15 | 103. 18 | 107. 1
inferias 121. 8
infeſtis 47. 11
infeſto 88. 2
infeſtum 105. 7
inficianda 86. 2
inficior 183. 7
infide 185. 3
infidis 20. 5
infidi 115. 14 | 123. 20
infidum 66. 12
infirma 206. 7
infirmas 262. 10
infirmum 230. 9
infuſa 238. 15
infuſus 17. 3
ingemit 240. 19
ingenii 241. 10
ingenio 16. 2 | 55. 11 | 67. 2 | 104. 12 145. 4 | 155. 6
ingenioſa 61. 6 | 154. 12
ingenioſus 219. 8
ingenium 148. 2 206. 6
ingeniumque 154. 14
ingens 175. 3 | 176. 7
ingentem 159. 9
ingentes 123. 18
ingentibus 161. 7
ingenuas 218. 4
ingenuos 12. 4
ingenuum 51. 10
ingerit 235. 12
ingratis 119. 2
ingrato 112. 13
ingratus 123. 16
ingreditur 94. 5
inhæret 17. 1 | 66. 1
inhibent 163. 13
inhumata 102. 17
injice 78. 6
injiceremque 121. 6
injicies 216. 12
inimicos 10. 1
inimicus 108. 19
iniqua 114. 8 | 226. 15
iniquæ 88. 11
iniquè 67. 11
iniquis 62. 17 | 75. 11
iniquo 129. 9
iniquos 83. 7
iniquum 141. 17
initia 34. 7
injuria 37. 7 | 83. 7 | 112. 1 | 149. 5 178. 9 | 183. 13 222. 17
injuſtis 122. 4
innataque 67. 3
innumeras 166. 11
innumeraſque 163. 4
innumeri 177. 4
innumeris 235. 17
Ino 105. 20 | 149. 5 | 150. 5
inopi 141. 2
inops 64. 2 | 141. 2 147. 1, 3 | 151. 5
inornatis 77. 10
inquam 208. 11
inque 8. 7 | 16. 6 53. 12 | 74. 4 | 92. 7 | 108. 22 | 115. 16 | 128. 14 | 129. 18 | 136. 4 | 148. 13
inquirat 229. 9
inquire 30. 20
inquit 16. 9 | 120. 15 | 214. 14
inſana 68. 3 | 123. 3
inſanæ 140. 10
inſani 94. 11 | 194. 18
inſanis 2. 3
inſano 153. 10
inſcia 230. 12
inſcius 79. 7
inſcribar 76. 11
inſcribêre 20. 9
inſideoque 224. 22
inſidias 9. 4 | 236. 6
inſidiata 96. 4
inſidiate 97. 6
inſidiis 221. 10
inſidioſa 144. 6 | 228. 18
inſignis 50. 5
inſignitus 92. 15
inſimulâſſe 54. 10
inſolita 31. 10
inſolito 113. 16
inſpeƈta 142. 3
inſpicit 30. 2
inſtant 79. 4
inſtantes 182. 10
inſtar 12. 12 | 66. 1 | 81. 4 | 151. 8 177. 4
inſtat 84. 5 | 232. 21
inſtillat 214. 13
inſtiteram 235. 3
inſtruƈta 175. 1
inſtruere 177. 2
inſtruis 76. 6
inſtruxitque 93. 15
inſulo 40. 15 | 99. 15 | 100. 20
inſuper 141. 14
intaƈtam 179. 17
intepuêre 99. 10
inter 15. 3 | 24. 17 37. 11 | 51. 16 | 42. 13 | 61. 10 | 88. 3 91. 1 | 92. 11 | 105. 6 | 117. 8 | 129. 13 | 164. 18 | 241. 15
interdum 11. 11 150. 13 | 188. 13 208. 17 | 211. 5 224. 13
interea 98. 1 | 109. 1 | 113. 15 | 162. 1 | 196. 5 | 205. 11 208. 3 | 217. 9
intertius 204. 13
internas 72. 3
intima 164. 9
intrabas 178. 10
intrâſſes 62. 18
intrâſti 112. 16
intraverit 190. 5
intravi 83. 16
intravit 215. 15
intulit 46. 12
intumulata 19. 18
intus 33. 15 | 231. 15
invalida 244. 10
invalidos 242 3, 17
invalidum 241.
inveni 97. 1
invenias 65. 13
invenies 155. 18 166. 8 | 191. 4 218. 9
inveniet 229. 10
invenimus 158. 9 163. 19
invenio 150. 9 | 151. 9, 11
invenit 115. 6 | 149. 15
invidis 212. 8
invideo 16. 5 | 131. 15 | 169. 7 | 200. 13

invidiam 71. 12 | 221. 11
invidioſa 20. 9 | 72. 10 | 80. 5 | 185. 6
inviſa 1. 3 | 204. 14
inviſas 217. 10
inviſo 212. 13
inviſus 225. 2
invita 77. 5
invitâ 11. 9
invitam 184. 10
invitant 88. 9
invitas 204. 6
invitis 9. 5 | 94. 2 | 131. 4 | 193. 4
invitio 169. 12
invitos 135. 6
invitus 199. 13, 14 | 209. 3
inultus 122. 10
involviſſe 91. 14
inutile 125. 19
inutilis 9. 10 | 30. 3
Io 140. 25
Io 49. 12
Ioque 128. 19
joco 146. 2
Iolen 86. 4
Ioles 94. 11
Ionicas 91. 1
Jove 80. 4 | 87. 6 | 140. 1 | 170. 14 | 172. 2 | 180. 18 | 210. 5
Jovem 81. 10 | 82. 9 | 105. 6 | 173. 2 | 181. 5
Jovemque 166. 7
Jovi 31. 14 | 100. 2 | 127. 2 | 132. 6 | 139. 4
Jovis 25. 1 | 40. 15 | 135. 8 | 136. 11 | 160. 19
Iphiolus 125. 17
ipſa 7. 1 | 12. 2 | 20. 12 | 29. 7 | 32. 4 | 36. 11 | 39. 2 | 46. 12 | 50. 12 | 53. 3 | 63. 7, 12 | 75. 8
ipſâ 238. 5
ipſæ 137. 13
ipſas 181. 16
ipſe 1. 2 | 8. 4, 12 | 22. 7 | 23. 20 | 41. 2 | 42. 4 | 50. 14
Ipſea 191. 2
ipſi 121. 15 | 188. 17 | 215. 1 | 240. 9
ipſis 188. 13
ipſius 174. 4
ipſo 62. 13 | 127. 6 | 176. 5 | 223. 14
ipſum 115. 3 | 123. 16 | 174. 5 | 233. 1
ipſumque 80. 1
ira 25. 17 | 123. 18, 19 | 139. 1 | 192. 1 | 193. 2 | 222. 11 | 231. 2
irâ 58. 10 | 231. 5 | 241. 1
iræ 25. 11 | 88. 11 | 105. 3
iram 81. 3 | 204. 15 | 221. 17 | 238. 9
iramque 25. 13
iraque 22. 6 | 88. 12
iraſcor 7. 1 | 180. 3
irata 221. 15
iratâ 221. 16
iratis 62. 16
iratus 190. 7
ire 2. 5 | 9. 5 | 24. 12 | 32. 2, 5 | 45. 16 | 56. 2 | 65. 5 | 67. 7 | 73. 9 | 101. 2 | 108. 22 | 121. 3 | 124. 3
iret 187. 1
irruat 128. 11
irruit 108. 9
irus 8. 3
is 84. 2 | 128. 1 | 177. 4 | 181. 10 | 190. 6 | 229. 7 | 242. 5
iſdem 89. 9 | 214. 9
Iſmariis 5. 8
Iſmarium 152. 2
iſſe 5. 8 | 53. 10
iſſes 149. 2
iſſet 112. 7 | 171. 11
iſta 15. 2 | 36. 9 | 38. 11 | 42. 2 | 54. 3 | 65. 2 | 67. 1 | 93. 11 | 100. 19 | 116. 4 | 124. 2
iſtam 162. 15
iſtas 225. 1
iſte 35. 1 | 44. 10 | 109. 4 | 137. 4 | 167. 8 | 169. 6 | 212. 15 | 222. 14 | 225. 9, 18 | 237. 3
Iſthmon 36. 13
Iſthmos 81. 11 | 117. 12
iſtic 205. 8
iſtis 185. 7 | 201. 7 | 212. 7 | 227. 9, 13
iſto 90. 9 | 109. 12 | 211. 11 | 218. 1 | 237. 22
iſtò 204. 17
iſtud 225. 12
ita 59. 15 | 98. 7 | 147. 19 | 186. 17 | 189. 15 | 199. 5 | 200. 7 | 215. 9
Italo 65. 8
iter 131. 7 | 157. 11 | 163. 14 | 167. 18 | 193. 10 | 195. 4 | 198. 20 | 200. 5 | 202. 10 | 207. 6 | 210. 16 | 213. 10 | 225. 8 | 234. 12, 16
iterum 21. 15 | 55. 9 | 65. 16 | 216. 9 | 217. 11 | 219. 13 | 230. 13 | 232. 5
iterumque 97. 11
itura 17. 2 | 22. 4 | 99. 18
ituros 2. 10
iturus 13. 7 | 28. 19 | 173. 13 | 207. 18
Ityn 152. 2, 3
jube 29. 6 | 222. 4
jubeant 9. 6
jubeas 28. 15
jubente 235. 6
jubentur 14. 4
juberis 114. 5
jubet 73. 9 | 109. 4 | 211. 18
jubeto 192. 7 | 229. 9
judexque 161. 3
judice 34. 14 | 168. 4 | 191. 14
judicii 185. 2 | 237. 16
judiciique 60. 6
judiciis 26. 12
judicio 178. 12 | 184. 6
judicium 30. 4 | 161. 8
juga 30. 17 | 32. 6 | 43. 4 | 53. 10 | 59. 15 | 235. 4
jugali 14. 9 | 38. 1
jugalis 173. 7
jugis 51. 14 | 92. 14 | 168. 2
jugoſis 35. 9
jugulo 134. 3 | 136. 13, 14
juguloque 80. 9
jugum 86. 4
ivit 173. 13
Juli 33. 7 | 69. 15
Iulo 69. 7
Iulus 74. 5
juncta 7. 3 | 116. 14 | 230. 1 | 241. 19
junctæ 215. 12
juncti 199. 15
juncto 209. 8
junctura 39. 1
junctus 130. 15
jungam 143. 9
jungant 174. 11
jungar 79. 10
junge 39. 13
jungere 17. 4
jungerer 219. 3
junget 94. 12
jungi 154. 9
jungis 17. 1 | 198. 15
jungit 225. 5 | 229. 16
jungunt 229. 5
junguntur 145. 9
Juno 31. 13 | 44. 1 | 56. 3, 5 | 86. 3, 9 | 17. 10 | 116. 11 | 106. 7
Junone 70. 10 | 104. 10 | 106. 1
Junonemque 13. 7
Junonia 139. 12
Junonis 88. 11 | 185. 13
junximus 26. 15

Jupiter 33. 7 | 38. 3 | 63. 20 | 168. 12 | 175. 1 | 181. 3
jura 12. 13 | 26. 19 56. 1 | 78. 6 | 96. 3 | 176. 14 | 174. 14 | 222. 5 | 237. 18
jurabat 145. 15
juraſſis 217. 12
jurandi 237. 11
jurantia 237. 21
jurare 55. 1
juraret 230. 12
jurârunt 102. 11
jurâſti 13. 3 | 219. 6
jurat 237. 13, 14
jurata 12. 5 | 229. 17
juratæ 229. 18
juratus 23. 19
juravi 136. 4 | 237. 21
jure 29. 6 | 93. 4
jurem 241. 21
jurent 238. 3
juris 219 10 | 237. 11
juro 26. 18 | 85 1 100. 7 | 133. 1 149. 10
jus 30. 8 | 115. 15 138. 6 | 222. 17
juſque 77. 4
juſſe 28. 14 | 119. 13 | 136. 9 | 137. 3 | 214. 21
juſſerat 108. 14
juſſis 30. 6, 7 | 128. 6 | 229. 20
juſſo 117. 2 | 176. 18
juſſus 122. 15 | 120. 13 | 148. 8
juſta 48. 4 | 178. 11 192. 1
juſta 231. 4
juſtam 235 13
juſtaque 186. 18
juſtior 67. 10
juſtique 4. 2
juſtis 110. 5
juſtitiæ 226. 13
juſtius 187. 12
juſtiùs 241. 1
juſto 100. 3 | 119. 11 | 159. 8 | 232. 8 | 239. 8
juſtus 63. 10
Juvabat 120. 11 | 125. 9 | 146. 1
juvabit 130. 17
juvant 27. 4 | 130. 6 | 143. 12
juvaret 38. 13
juvat 20. 4 | 32. 9 35. 8, 11 | 105. 5 150. 18 | 155. 17 187. 13 | 209. 10 215. 14 | 240. 2
juvenca 49. 11, 12 50. 4
juvenci 89. 13
juvencos 30. 17
juvene 50. 9
juvenem 179. 18 201. 21 | 214. 5
Juvenes 34. 15 | 113. 5 | 176. 15 | 183. 15
juventi 115. 8
juvenilibus 111. 7 195. 5
juvenis 148. 11 216. 3
juventæ 177. 1
juventus 123. 13
juvet 29. 10 | 115. 17
juvi 14. 7

L

LAbant 188. 4
labar 99. 21
labat 103. 12
labe 31. 10 | 86. 6 178. 14 | 182. 1
labellis 194. 7
laberis 235. 2
labor 39. 3 | 114. 10 | 232. 6
laboranti 239. 11
laboras 126. 1
laborat 223. 15
laboratæ 216. 5
labore 73. 13 | 166. 4 | 211. 4
laborem 147. 15
labores 126. 11
laboris 121. 2 | 171. 12 | 182. 5 | 202. 3 | 215. 6
laboro 198. 9 | 228. 5
laborum 86. 3 | 91. 3
labra 239. 19
labuntur 76. 3
Lacænam 48. 5
Lacedæmona 2. 2 215. 17
Lacedæmone 71. 1 164. 5
lacer 4. 9
lacerabitur 95. 7
laceras 13. 11 | 155. 12
lacerat 25. 14
lacero 150. 6
lacerti 205. 7 | 211. 9
lacertis 5. 9 | 28. 1 83. 13 | 204. 5
lacerto 27. 13 | 32. 7 | 35. 5
lacertos 89. 1 | 150. 1 | 169. 5
lacertum 92. 11
lacertus 35. 6 | 130. 4
lacrymæ 21. 3, 4 76. 3 | 81. 4 | 127. 4 | 138. 1 | 149. 13 | 207. 11 | 240. 12
lacrymamque 130. 11
lacrymas 17. 5 | 22. 15 | 41. 11, 12 | 44. 12 | 46. 10 | 58. 5 | 102. 8, 13
lacrymaſque 10. 13 120. 3
lacrymis 19. 3 | 17. 5 | 28. 4 | 45. 8 57. 6, 11 | 58. 4 76. 4
lacrymiſque 99. 11
lacrymoſa 131. 15
lacte 170. 13
lædant 169. 2
lædar 190. 17 | 211. 5
lædaris 184. 17
lædat 92. 2
læditur 222. 8
lædi 224. 14 | 238. 10
lædis 233. 15
lædor 212. 16
lædunt 11. 5 | 30. 11
Laëertâque 22. 13
Laërten 10. 5
Laërteſque 9. 3
læſa 42. 4 | 48. 10 101. 12 | 106. 2 176. 2 | 223. 4
læſæ 71. 3 | 121. 7
læſerit 203. 9
læſi 37. 8
læſis 13. 9
læſit 109. 19
læſura 87. 15
læſus 48. 8 | 68. 9 79. 10
læta 122. 6
lætaque 86. 6
læti 35. 11
lætiferæ 95. 1
lætitia 130. 14
lætitiæ 157. 2
lætum 239. 5
lætus 170. 18 | 224. 8
læva 113. 4
lævumque 92. 11
lævus 90. 2
Lamo 89. 8
lampades 122. 2 135. 5
lana 93. 14 | 119. 6 137. 16
lanas 7. 12 | 24. 16
languent 20. 2
languere 98. 13
languida 94. 14 | 97 9 | 130. 24 | 238 12 | 241. 24
languor 146. 4 | 218. 1 | 231. 9
laniata 62. 5 | 221. 5 | 137. 1
laniataque 95. 9
lanient 100. 18
lanigero 201. 14
lanuginis 148. 3
lapis 67. 3 | 99. 6
lapſa 17. 22 | 228. 16
lapſus 214. 15
laqueis 20. 6
laqueo 206. 13

largis

largis 167. 9
laſciva 169. 13
laſcivæ 90. 5
laſcivia 146. 1
laſſa 132. 10 | 142. 1 216. 12.
laſſaret 2. 7
laſſas 103. 7
laſſavimus 242. 17
laſſet 230. 9
laſſis 198. 1
laſſo 146. 4 | 192. 18
laſſos 152. 6
lata 7. 5 | 19. 4 114. 6
latam 86. 12
latè 94. 5 | 98. 7, 20 | 181. 7
latéque 72. 9
lateas 6. 7
lateat 73. 4 | 157. 1
latebam 51. 1
latente 240. 12
lateri 14. 10 | 213. 8
latet 73. 17 | 130. 1 | 212. 10 | 233. 9
latiſſima 18. 7
Latmia 196 14
lato 35. 7 | 94. 5 203. 13
latoque 214. 1
Latoïdos 238. 9
latuiſſet 194. 4
latuit 11. 1
laturo 123. 10
laturum 87. 1
latus 14. 20 | 27. 14 | 37. 13 | 58. 3 68. 6 | 92. 11 | 93. 10 | 99. 17 | 101. 2 | 213. 8 | 240. 16
lavabis 16. 16
lavari 239. 15
laudabas 145. 17
laudabimur 39. 5
laudamur 187. 12
laudarer 119. 9 | 154. 11 | 221. 5
laudaret 134. 4
laudas 194. 7
laudataque 189. 13
laudatam 104. 7
laudatiſſima 213. 11
laudatore 232. 1
laudatrix 185. 6
laudem 179. 4 | 184. 17
laudemque 39. 11 80. 11
laudibus 185. 7
laudis 15. 2 | 93. 8 141. 8 | 145. 2 236. 12
laudo 165. 7
laus 27. 12
laxa 170. 11
laxatur 9. 5
Leandre 206. 1 | 216. 7
Leandri 208. 4 | 214. 10
lebetas 22. 15
lecta 29. 9 | 80. 8 146. 15 | 213 6 227. 12 | 229. 4 242. 20
lecti 48. 7 | 61. 13 96. 3
lecto 2. 4 | 7. 24 14. 9 | 39. 12 | 130. 5, 15 | 158. 17 172. 12
lectule 99. 14
lectum 38. 7 | 114. 17 | 229. 1
lectura 231. 1
lectus 15. 5 | 108. 8
Leda 82. 9 | 181. 5
Ledæ 173. 4
Ledæa 127. 13 | 156. 3
legat 225. 16
legata 27. 15
legatos 62. 1
lege 147. 11
legem 147. 10 | 153. 5
legendus 237. 22
legeres 145, 13
leges 34. 2 | 63. 12 74. 8 | 171. 11 193. 4
legeique 155. 16
legi 183. 3
legibus 50. 14
legis 21. 1 | 97. 3
legiſſe 166. 1
legiſſes 152. 5
legit 94. 17
legitimam 178. 4
legitima 172. 14
legitimos 46. 14
legitimus 125. 22
legor 43. 6
Lemniadeſque 57. 2
Lemniadum 62. 15
Lemnos 55. 10 | 61. 9 | 62. 12
lene 191. 6
leni 136. 5
leniat 217. 12
leniet 44. 19
lenior 209. 18
leniter 42. 7
lenta 11. 5 | 22. 6 28. 8 | 184. 8 196. 10 | 210. 5
lentaque 208. 12
lentè 155. 10 | 209. 16
lenti 54. 5
lentiſſima 153. 3
lento 1. 1
lentum 35. 5 | 192. 1
lentus 6. 15 | 12. 5 | 78. 8 | 169. 12
leones 88. 3 | 100. 19.
leonis 93. 9, 11
Lernæis 93. 13
Leſbi 149. 2
Leſbiadum 143. 12
Leſbide 23. 2 | 154. 17, 18 | 155. 1
Leſbo 146. 6
leti 68. 14 | 139. 13
leto 3. 5 | 20. 11 105. 10 | 141. 4
letum 102. 21
levamen 24. 8 | 116. 1
levare 231. 12
levas 139. 12
levatus 153. 4
Leucada 153. 10
Leucadia 154. 5
Leucadiæ 153. 14 156. 2
Leucadiumque 152. 14
Leucippides 174. 21
leve 95. 4 | 157. 14
leves 32. 9
levet 41. 10
levibus 107. 18
levior 49. 3
levis 7. 1 | 23. 8 35. 2 | 45. 5 | 49. 6 | 75. 6 | 178. 2 199. 20
levitate 234. 14
leviter 25. 8 | 172. 5
lex 113. 15
libamina 31. 5
libata 18. 21 | 165. 15
libello 186. 5
libellus 104. 2
libens 242. 12
liber 7. 13 | 201. 5
libera 220. 2
liberiore 84. 61
libertas 147. 6 | 186. 16
libet 20. 6 | 32. 5 126. 2
libetve 235. 19
libido 7. 8
liceat 196. 3, 18 211. 16, 19, 20 241. 3
licebit 219. 1 | 221. 15
licere 187. 8
licet 6. 7 | 8. 1 | 25. 9 | 28. 3 | 30. 5 89. 3, 12 | 45. 8 49. 15 | 50. 11 | 79. 17 | 81. 3 | 84. 10 93. 20
licuiſſe 125. 20
licuit 93. 17 | 110. 5
limen 54. 12 | 108. 1 | 226. 18
limes 200. 3
limina 120. 14 | 224. 17
limine 129. 4 | 234. 7
limoſa 94. 18
linea 24. 4
lingua 30. 4 | 45. 4 | 69. 13 | 92. 6 108. 12 | 114. 16 129. 2 | 130. 20 147. 6 | 149. 13 230. 12 | 241. 1
linguaque 125. 5 237. 12

linguæ

68. 17 | 112.
146. 9 | 150.
09. 9 | 242. 3
19. 12
19. 7 | 45. 5
18
139. 5
196. 10
18
11
1 | 42. 2
10 | 53. 9 | 118.
12. 3 | 175. 10
4 | 186. 6
ue 103. 12
14
6. 8 | 19. 3,
49. 10 | 53. 1
7 | 101. 7 | 194.
197. 20
97. 3 | 98. 1
18 | 158. 3
13
us 10. 12
72. 8 | 75. 3
18 | 186. 1
2
148. 16
21. 3
104. 1
222. 6
15. 13 | 235.
51. 12 | 234.
84. 11
2. 10 | 108.
235. 16
9. 6 | 74. 4
4 | 148. 16
18
14. 7
151. 15
58. 8 | 74. 8
8 | 98. 3, 4
194. 10
171. 3
197. 9
43. 4 | 48. 2
12 | 73. 12 | 88.
103. 18 | 140.
50. 10 | 158.
62. 3 | 163. 4
18 | 206. 3
174. 9
7. 7 | 98. 21

158. 10 | 188. 7
longævaque 9. 8
longævoſque 44. 6
longas 17. 4 | 182. 6 | 187. 10
longè 24. 17 | 81. 11. | 114. 13 | 125. 8 | 149. 9 | 155. 17 | 202. 16 | 241. 6
longi 231. 17
longior 230. 9
longis 18. 3
longius 58. 6 | 162. 15 | 194. 15 | 242. 18
longo 183. 1 | 208. 3 | 218. 3
longos 82. 10
loquamur 171. 11 | 192. 13, 19 | 232. 1
loquar 136. 11 | 160. 8 | 208. 3
loquendi 55. 11
loqueris 189. 9
loqui 30. 3 | 57. 12 | 115. 14 | 122. 4 | 145. 14 | 149. 12 | 183. 6 | 189. 18 | 196. 18 | 242. 16
loquor 211. 14 | 240. 17
lotos 152. 7
lubebat 163. 12
luce 130. 2, 3 | 235. 3
luceat 109. 12
lucemque 138. 5
lucent 19. 5
lucerna 216. 17
lucida 147. 12
lucidaque 213. 3
Lucifer 199. 2
luciferas 227. 16
luciferos 106. 18
Lucina 61. 14 | 107. 5
lucis 135. 2
luctando 51. 7
luctanti 179 13
luctantia 35. 3
luctor 169. 21 | 187. 5
luctus 82. 6
lude 186. 15
ludis 165. 5
lugebit 129. 4
lugentis 103. 9
lugubria 103. 17
luiſſes 101. 13
lumen 196. 11 | 197. 8, 19, 20 | 198. 20 | 201. 7 | 205. 10 | 214. 11
lumina 10. 5 | 19. 2 | 21. 11 | 35. 8 | 54. 14 | 58. 6 | 99. 1 | 102. 14
luminaque 236. 9
lumine 157. 4 | 159. 1 | 240. 17
luna 11. 1 | 97. 17 | 106. 18 | 196. 11
lunæ 10. 11 | 197. 11
lunam 59. 3
lupis 108. 20
lupos 100. 18
luſæ 180. 13
luſi 179. 3
luſibus 144. 5
luſimus 186. 4
luſtrantem 242. 13
lux 96. 11 | 125. 15 | 207. 19
luxuriare 161. 16 | 167. 10
luxuriat 6. 3
luxurioſa 8. 6
Lycurgi 18. 7
Lydo 89. 8
lymphæ 43. 15
Lynceu 141. 11
lyrâ 154. 16, 18
lyræ 166. 14
lyræque 145. 1
lyram 27. 6 | 154. 1
Lyricis 143. 2
Lyricos 144. 10
Lyrneſia 23. 11

M

MAcareu 105. 9
maceror 224. 13
macie 241. 11
macies 105. 15
mactare 5. 5
mactâſſes 100. 11
maſtâſſet 101. 15
mactato 227. 5
mactatus 72. 3
maculas 87. 4
maculis 43. 3
madent 58. 4 | 122. 11
madentis 127. 4
madidæ 176. 13
madidam 198. 12
madidas 46. 8 | 135. 10
madidis 209. 7
Mæandri 64. 6
Mæandros 89. 9
Mænalia 15. 5
Mæonia 90. 5
Mæonios 146. 19
magìs 19. 11 | 44. 10 | 47. 1 | 101. 6 | 130. 3 | 136. 7 | 143. 2 | 152. 5 | 161. 5 | 179. 5 | 184. 2 | 192. 5 | 198. 5, 21, 24 | 202. 8 | 223. 6
magiſtra 48. 2
magiſtræ 148. 1
magna 23. 12 | 24. 14 | 148. 12 | 158. 1 | 164. 15 | 172. 18 | 174. 1 | 175. 12 | 177. 12 | 181. 9 | 186. 11
magnas 101. 1 | 214. 3 | 238. 2
magne 236. 6
Magnetida 112. 1
magni 114. 14 | 135. 3 | 139. 11 | 160. 10 | 171. 5 | 189. 14 | 198. 16
magnificum 28. 14
magnificus 15. 4
magnis 37. 8 | 185. 10
magniſque 74. 17
magno 42. 10 | 67. 13 | 17. 14 | 235. 2
magnos 113. 10 | 242. 10
magnum 153. 12 | 214. 3
magnus 210. 14
major 99. 14 | 115. 18 | 160. 29 | 176. 5 | 186. 15 | 226. 6 | 238. 5
majore 228. 15

INDEX

majus 193. 6 | 124. 2
mala 56. 11 | 112. 12 | 116. 1 | 186. 11 | 233. 9
malè 17. 14 | 26. 11 | 31. 1 | 36. 3 59. 11 | 63. 15 65. 4 | 66. 9, 11 68. 4 | 76. 9 | 84. 13 | 87. 13
mali 120. 10 | 189. 2 | 230. 5
maligna 164. 20
malis 84. 11 | 154. 14
malum 157. 1 | 202. 15
malle 147. 17
mallem 14. 11 | 194. 11 | 232. 13 | 234. 3
mallet 193. 1
malo 45. 5 | 84. 6 186. 9
malos 163. 7
maluerim 67. 9
malum 106 5 | 228. 17 | 236. 3
malus 126. 14
manant 207 11
manante 99. 11
manda 7. 7
mandas 49. 9
mandata 110. 17 132. 1, 5 | 149. 7 173. 5
mandataque 124. 9
mandatis 27. 16 110. 18 | 125. 5
mandato 133. 7
mandatum 136. 16
mando 173. 13 | 186. 5
mane 115. 4 | 138. 13
manebam 5. 11
manente 41. 10
maneo 54. 6
manere 75. 8 | 189. 7
manes 29. 11
manet 50. 13 | 146. 14 | 200. 8
manibus 27. 7 | 132. 1 | 174. 7
manifeſta 37. 5
manifeſtus 144. 7
manſuri 71. 14
manu 18. 12 | 21. 2 | 40. 10 | 42. 2 54. 2 | 56. 12 | 76. 14 | 84. 12
manum 20. 12 | 91. 4. 14 | 93. 15 94. 6 | 240. 18.
manus 2. 7 | 8. 10 24. 16 | 30. 10 | 47. 6 | 51. 12 | 62. 4 72. 17 | 77. 6 | 78. 6 | 82. 15 | 84. 14 91 8 | 94. 14 | 97. 10. 11 | 98. 20 101. 18
Marcia 210. 8
mare 13. 1 | 36. 14 64. 1 | 67. 5, 16 70 4 | 69. 5, 17 101. 7 | 108. 5
margine 43. 11
mari 155. 13 | 158. 6 | 196. 10
maribus 215 2
marinæ 102. 17
maris 117. 12 | 193. 2 | 198 22
marita 38. 14
maritâ 134. 17
maritæ 122. 3 | 126. 15 | 154. 9
maritam 172. 13
maritas 109. 9
mariti 39. 7 | 54. 5 173. 15
maritis 3. 12 | 13. 7 116 11
marito 16. 5 | 42. 9 | 49. 1 | 50. 13 78. 15 | 83. 15 132 1
maritum 24. 15 | 167. 13 | 229. 17
maritus 173 9
marmore 76. 12
marmoreâ 71. 5 116. 12
marmoris 151. 8 242. 64
Mars 74. 12
Marte 23. 11 | 25. 16 | 55. 7 | 74. 6
Marti 53. 10 | 148, 10 | 177. 8 | 192. 5
Martis 55. 4 | 114. 1
mater 23. 14 | 33. 9 | 37. 14 | 41. 2 60. 7 | 68. 9 | 69. 15 | 78. 12
materque 63. 13
materia 35. 10
materiâ 87. 7 | 163. 2
materiam 29. 4 | 66. 16
matre 83. 9, 16 | 118. 2 | 235. 6
matrem 60. 7 | 74. 6 | 110. 13 | 170. 14
matres 23. 17 | 81. 8 | 129. 5 | 146. 8 167. 1
matri 79. 15 | 228. 9 | 242. 13
matris 23. 19 | 67. 2 | 73. 5 | 107. 13 110. 1 | 159. 7 180. 13
matriſque 28. 3
matrona 47. 5
matronaque 180. 9
matura 20. 7
mavis 186. 13
maxima 165. 19 185. 4 | 186. 15 189 6 | 209. 1
maximè 93. 5
me 7. 14 | 8. 6 | 12. 11 | 13. 13 | 14. 13 17. 9, 17 | 21. 9 22. 2 | 24. 7, 11 25. 5, 15, 17 | 26. 7, 9, 20
meque 175. 11, 13 194. 12 | 210. 4 227. 10 | 240. 19
mea 3. 5 | 7. 3 | 16. 7, 15 | 18. 11 | 26. 6. 13 | 27. 12 | 30. 12 | 37. 2 | 43. 5 45. 10 | 46. 10 | 51. 14, 16
meâ 8. 3 | 70. 2 83. 6 | 102. 14 | 177. 2 | 199. 14 | 202. 12 | 223. 12 | 224. 16 | 241. 18
meæ 18. 5 | 23. 12 33. 12 | 51. 6 | 61. 16 | 69 8 | 71. 12 76. 9
meam 100. 8 | 199. 8 | 157. 14
meas 7. 5 | 41. 12 51. 12 | 101. 2
mecum 24. 2 | 26. 17 | 39. 11 | 41. 1 115. 13 | 130. 15 149. 5
Medea 58. 9 | 62. 3 | 63. 9 | 81. 5 113. 1 | 191. 3
Medeæ 62. 4 | 63. 9 | 126. 10 | 198. 19
Medeam 62. 3
medendi 51. 13
medentis 231. 10
media 15. 3 | 95. 7
mediâ 107. 15 152. 4
mediæ 121. 3 | 160. 1
mediam 94. 1
medias 171 4 | 215. 1
medicabilis 51. 15
medicabilibus 121. 13
medicamina 106. 11 117. 5
medicas 51. 11
medicato 117. 15
medicorum 224. 11
mediis 9. 11 | 128. 12 | 168. 10 | 189. 11
medio 38. 6 | 174. 12 | 208. 24 | 214. 18
medios 166. 8
meditor 7. 8
medium 215. 7
Medontaque 8. 9
medullas 30. 11
Meduſa 213. 4
mei 5. 6 | 14. 8 27. 9 | 68. 14 | 71. 10 | 78. 5 | 83. 15 98. 22 | 167. 14
meique 230. 1
meis 6. 11 | 7. 1 13. 14 | 16. 8, 14 17. 1 | 19. 4

Meiq-

Melanthius 8. 13
Meleagre 95. 11
melior 181. 18 | 209. 22 | 232 8
meliore 16. 5 | 80. 7 109. 13
melius 14. 13 | 27. 13 | 59. 11 | 68. 13 | 179. 16 | 237. 3
membra 16. 16 35. 14 | 84. 12 106. 10 | 108. 7 110. 12 | 119. 8
membraque 97. 14
membris 99. 10 209. 7
memento 128. 3
meminerunt 145. 15
memini 26. 9 | 43. 9 | 57. 12 | 82. 6 101. 6 | 111. 1 145. 15 | 170. 11 210. 9 | 213. 6
meminive 235. 19
meminiſſe 196. 7 218, 10 | 241. 20
meminit 240. 10
memor 5. 6 | 43. 10 110. 15
memores 109. 14 197, 15
memori 128. 2 | 212. 17 | 223. 2
mendaces 130. 5
mendacia 81. 9 | 146. 9
mendax 11. 7 | 226. 5
Menelaë 126. 17
Menelaon 48. 11 192. 1
Menelaüs 79. 11 128. 9 | 168. 3 176. 11 | 184. 10 186. 16
Menœtiaden 3. 2
Menœtiades 22. 7
mens 19. 16 | 70. 3 | 74. 5 | 94. 13 120. 12 | 124. 2 161. 1 | 166. 2 199. 16 | 206. 7 231. 13
menſa 182. 7
menſa 4. 4 | 169. 1
menſaque 114. 12
menſâ 183. 3
menſura 93. 7
menſuram 145. 6
mente 26. 4 | 80. 13 | 103. 7 | 194. 20 | 195. 8 | 196. 6 | 202. 1 | 226. 9 241. 12
mentemque 136. 3
menti 58. 5.
mentior 234. 10
mentiris 69. 13 | 240. 1
mentis 68. 16 | 113. 8 | 143. 10 | 151. 5 | 192. 17
mentitaque 108. 3
meo 12. 10 | 17. 10 20. 9 | 31. 2 | 39. 6, 12 | 40. 16 | 42. 4 | 44. 14 | 73. 4 98. 8 | 100. 4 | 103. 14.
meorum 116. 5
meos 9. 7 | 17. 2 18. 9 | 25. 7 | 93. 8 | 50. 4 | 62. 18 63. 7 | 76. 10 | 80. 12 | 63. 19 | 111. 4 | 115. 2 | 122. 5, 8, 16 | 125. 12
meoſque 116. 8
merces 158. 13 178, 9 | 211. 4 | 225. 6 | 232. 12
merearis 67. 11
mereatur 240. 20
merebere 39. 11
mereniem 70. 1.
mereris 232. 8
meretricis 147. 1
mergite 49. 13
merguntur 216. 5
merita 65. 3
meritas 118. 9
meriti 12. 12 | 14. 8 | 38. 7
meritis 75. 11 | 86. 14 | 11. 6 | 154. 6
meritiſve 59. 1
merito 14. 14 | 42. 7 | 109. 4
meritò 165. 3
meritum 103. 14 112. 13 | 123. 2
mero 4. 5 | 130. 12 135. 9 | 169. 4, 15 183. 4
merſa 11. 12 | 40. 8
merſâ 200. 9
merſaque 212. 12
merſit 94. 12 | 195. 6
meruêre 69. 9
meruere 137. 11
merui 23. 7 | 52. 5 69. 3 | 123. 7
meruiſſe 14. 13 109. 17 | 137. 13 233. 4
meruit 138. 18 | 222. 19
merum 214. 13
merumque 235. 10
meſſes 225. 7
meſſibus 141. 6
meſſis 57. 5 | 114. 8 | 192. 15
Methymniadeſve 143. 11
metior 98. 8
metit 59. 2
metu 5. 7 | 108. 12 | 188. 10
metuas 215. 5
metuenda 139. 11
metuendaque 159. 11
metuentior 210. 7
metuis 172. 13 174. 17
metuit 187. 17 | 226. 5
metum 136. 9 | 160. 16 | 217. 11 | 227. 3
metuo 211. 5
metus 25. 10 | 97. 13 | 147. 2 | 175. 14 | 186. 9 | 226. 6
metuunt 16. 7
meum 74. 16 | 101. 2 | 123. 16 | 144. 12 | 147. 17 | 161. 8
meumque 151. 11
meus 47. 9 | 54. 13 61. 3 | 74. 18 | 97. 5 | 106. 11 | 116. 9 | 121. 9
micant 120. 2
micat 201. 4
micuêre 5. 7 | 44. 3
mihi 1. 2 | 2. 6 | 4. 11 | 5. 9, 12, 13 6. 6, 9 | 7. 10 | 9. 4 | 10. 1 | 11. 7
miles 106. 10 | 117. 4 | 132. 13
milite 57. 2 | 128. 7
militet 66. 14
militia 192. 8
militiæ 78. 10 | 80. 4 | 130. 16
militis 78. 14 | 177. 4
mille 72. 13 | 78. 13 | 87. 9 | 91. 3 100. 15 | 129. 13 184. 4, 5
milleſimâ 129. 13
minante 92. 8
minantur 161. 8
minas 91. 2, 10 | 123. 18
minaxque 210. 9
Minerva 44. 2
minima 205. 12
minimè 224. 24
minimos 105. 16
minimùm 208. 11
miniſtra 194. 14 236. 10
miniſtram 46. 23
miniſtro 224. 21
Minoïa 34. 1 | 189. 1
Minoïda 176. 3
Minôo 61. 6
minor 48. 7 | 70. 2 87. 14 | 93. 5 | 120. 13 | 143. 8 | 164. 19
minora 61. 8 | 105. 4 | 122. 12 | 181. 12
minore 210. 2
Minos 40. 9 | 101. 5 | 176. 4
minuent 25. 4
minuitque 179. 17
minùs 49. 5 | 75. 15 | 105. 7 | 207. 1 | 210. 10 | 212. 8 | 224. 12 | 240. 13

minùs 100. 16 | 190. 20 | 198. 6 | 202. 14 | 203. 7 | 216. 15 | 220. 15
minùs & minùs 19. 11
Minyis 56. 7 | 115. 7
miſa 173. 12
miraque 201. 12
mirabar 241. 5
mirabile 221. 7
mirantur 4. 2
mirare 187. 15
miraris 16. 3 | 139. 9
mirataque 236. 5
miror 35. 4 | 47. 1 | 62. 15 | 101. 19 | 165. 7 | 207. 6 | 228. 15 | 235. 16 | 240. 15
mirum 148. 3 | 159. 3
miſce 214. 1
miſcendus 30. 5
miſcet 167. 16
miſcuimus 44. 12
miſer 108. 15 | 109. 18
miſerabile 110. 3 | 117. 7 | 127. 3 | 241. 9
miſerabilis 73. 5
miſeræ 24. 5 | 25. 10 | 43. 17 | 50. 3 | 83. 8 | 98. 4 | 110. 11 | 125. 20
miſeram 24. 7 | 28. 8 | 51. 15 | 71. 4 | 154. 3 | 155. 4 | 188. 8
miſeramque 65. 3
miſerere 40. 13 | 52. 1 | 116. 3 | 230. 1
miſero 87. 3 | 108. 10 | 121. 18 | 209. 11
miſeras 23. 9
miſerrimus 34. 14
miſerum 59. 10 | 217. 2 | 224. 21, 23
miſi 96. 7
miſimus 6. 13, 14
miſiſſet 119. 1
miſiſti 206. 1
miſit 153. 2
miſſa 69. 4 | 217. 10
miſſâ 53. 8
miſſam 206. 2
miſſi 24. 10
miſſilibus 159. 4
miſſo 4. 10
miſſus 202. 6
miſta 27. 16 | 98. 18 | 165. 6
miſtaque 15. 6 | 42. 14 | 147. 2
miſto 241. 13
miſtos 157. 2
miſtus 58. 10
mite 24. 8
miteſcunt 75. 13
mitis 63. 6 | 137. 5 | 224. 4
mitius 97. 1
mitia 90. 3
mitte 71. 9
mittes 241. 22
mittet 204. 2
mittis 154. 3
mittit 1. 1 | 29. 8 | 109. 3 | 124. 3 | 133. 9 | 193. 1
mittite 27. 15
mittitur 124. 3 | 236. 3
mitto 97. 3 | 156. 3
mittoque 219. 13
mobile 19. 10
mobilibus 49. 4
mobilis 61. 1
mobilitas 146. 2
moderatius 195. 15
modeſtæ 209. 9
modeſtè 220. 15
modeſtia 179. 17
modeſtius 149. 1
modicè 19. 13
modice 44. 5
modico 34. 16
modis 143. 2
modo 6. 10 | 25. 6 | 100. 9 | 138. 7 | 149. 2 | 157. 10 | 190. 16 | 195. 14 | 196. 3 | 227. 13 | 228. 7
modo 9. 12 | 17. 11 | 29. 5 | 35. 9 | 57. 7 | 74. 9 | 133. 9 | 135. 1 | 139. 4 | 140. 1 | 159. 4, 14 | 165. 17
modos 144. 10
modus 74. 12
moduſque 25. 18
Mœnalon 66. 18
mœnia 6. 16 | 23. 11 | 65. 10 | 72. 10 | 166. 14
mœnibus 126. 8
mœreat 63. 12
mœrente 109. 1
mœrere 27. 1
mœrore 150. 1
mœſta 19. 3 | 25. 12 | 103. 6, 19 | 125. 18
mœſti 114. 11
mœſtiſſima 152. 1
mœſto 84. 4
mœſtum 18. 14
mœſtus 44. 12
mole 19. 14
moles 45. 13
molle 93. 10 | 148. 2 | 184. 11 | 213. 8
molles 98. 24 | 137. 6
molli 90. 12 | 163. 20
molliat 24. 16
mollibus 10. 3
mollior 23. 10 | 198. 2
mollis 27. 2 | 35. 16 | 93. 18 | 153. 13
molliter 74. 14
momordit 125. 22
monere 223. 12
monilia 89. 11
monitis 216. 10
monitu 157. 13
monitum 199. 5
monitus 191. 9
mons 45. 14 | 98. 5
monſtraque 87. 18
monſtrabat 43. 1
monſtrarent 101. 17
monſtrat 4. 4 | 198. 20
monſtataque 135. 9
montanaque 41. 7
montanis 108. 20
montes 67. 3 | 146. 11
monui 147. 5
monuit 153. 7
Mopſopiâ 82. 3
mora 20. 8 | 21. 13 | 28. 8 | 71. 9
morâ 155. 12 | 206. 10 | 208. 12
morabar 46. 5
moræ 7. 7 | 69. 6 | 208. 11 | 212. 4
moram 206. 8
morandi 6. 6
morantes 211. 1
morantur 163. 14
morare 202. 9
morari 124. 5 | 205. 3
moras 7. 15 | 17. 4 | 39. 13 | 75. 10 | 199. 4 | 208. 2
more 90. 5 | 94. 3 | 127. 4 | 165. 5 | 222. 4 | 233. 11 | 237. 5, 22
morentur 66. 3
morerer 107. 6
morerere 100. 5
mores 184. 1 | 197. 1 | 229. 15
moreſque 122. 5
moretur 207. 6
mori 14. 12 | 28. 10, 14 | 67. 14 | 68. 18 | 95. 6 | 96. 2, 8
moriar 154. 8 | 212. 5
moribus 59. 12 | 187. 16
morientia 134. 11
morientum 136. 1
morietur 73. 7
moritura 38. 11 | 102. 13
moror 46. 1 | 238. 12 | 222. 14 | 199. 13
mors 95. 10 | 107. 5, 6 | 204. 8 | 220. 13
moreſque 100. 16 | 115. 16
morſus 212. 2
mortale 290. 1

mor-

mortalem 196. 17
mortalia 111. 3
morte 20. 4 | 100. 12 | 137. 10
mortem 141. 8
mortis 69. 8 | 76. 13 | 100. 13
mortiſque 239. 1
mortua 107. 13|153. 14
mota 19. 3 | 35. 17 234. 15
motâ 218. 18
moto 238. 26
motus 12. 6 | 202. 1
move 129. 17 | 195. 15
movebat 106. 18
movebunt 36. 11
movent 32. 13 | 88. 6 | 103. 20 | 177. 10
moventur 27. 1
moveor 14. 7
movere 70. 1 | 116. 13|127. 16|224. 3
moveri 65. 1
movet 203. 2 | 212. 1 | 226. 20
movetis 233. 9
movetur 142. 6
movi 97. 9
moviſſet 103. 6
movit 193. 10
mox 231. 17
mugîſſe 139. 3
mugitus 139. 7
mulcentem 184. 17
mulcet 13. 4
multa 6. 8 | 68. 6 101. 8 | 112. 12 130. 18 | 147. 5 148. 16.
multaque 36. 1
multarum 144. 4 162. 6
multis 7. 3
multo 127. 9 | 201. 7 | 238. 5, 18
multoque 247. 1
multos 128. 4 | 183. 15
munera 29. 1 | 51. 10 | 66. 4 | 76. 5 105. 7 | 117. 18 141. 12
munere 167. 9
müneribus 109. 7
munitor 51. 7
munus 21. 4 | 84. 4
murmur 197. 14
murmure 194. 9 230. 11
muſarum 172. 1
mutabilis 68. 1
mutandis 210. 1
Myconon 234. 19
Mygdonia 223. 10
Mygdonii 157. 8
Mygdoniuſque 57. 8

N

NActum 200. 10
Naïas 152. 10
nam 21. 9 | 49. 7 53. 5 | 83. 1 | 98. 9 | 100. 3
namque 4. 10 | 33. 3 | 154. 13 | 196. 7 | 216. 17
nandi 200. 17
nando 198. 9 | 201. 11
nandum 205. 4
nantem 216. 21
nanti 209. 17 | 217. 8
naribus 114. 3
narrabas 91. 12
narrabat 2. 12
narrantia 230. 19
narrantis 4. 3
narraras 70. 1
narrare 150. 17
narraris 102. 21
narrâſti 44. 4
narrat 55. 4, 11
narrato 103. 1
narratur 54. 7 | 162. 11
narravi 170. 5
narrem 166. 15|169. 7
narres 7. 10 | 228. 9
naſcenti 147. 19
naſcitur 51. 14|117. 4
nata 83. 10 | 61. 7 114. 14 | 167. 7, 14 | 172. 2
natæ 162. 7 | 170. 17
natales 146. 15
natali 110. 2
natantem 209. 5 214. 5
natantis 195. 6
natare 216. 7
nataret 194. 11
natas 119. 7 | 216. 2
natat 214. 9
natator 199. 9|209. 19 | 210. 15
nataturo 205. 6
nate 110. 1
nati 22. 11 | 26. 2 37. 12 | 71. 13 83. 4
nati 63. 14, 18|115. 7
nativi 45. 13
nato 4. 11 | 73. 6 162. 3
natos 54. 6 | 63. 3 122. 15 | 123. 2
natum 223. 6
natura 145. 3
naturâ 219. 6
natus 10. 3 | 191. 16
navale 205. 1
nave 126. 15
naves 65. 7 | 163. 5
naufraga 11. 12|204. 10
naufragus 68. 12 199. 10.
navibus 191. 6
navigat 201. 11
navigium 200. 18
navis 232. 19 | 234. 5
naviſve 200. 15
navita 56. 8 | 99. 17 | 193. 10
nautæ 125. 2 | 216. 7
nautis 125. 3
ne 11. 11 | 22. 9 25. 5, 9|34. 1|38. 2 | 41. 6 | 53. 5 58. 14|68. 11|74. 7 | 77. 5 | 83. 1 88. 2 | 90. 12
nec 2. 5, 6 | 6. 6 10. 1 | 11. 2, 10 12. 5, 6 | 14. 7 16. 5, 15|22. 6, 9 23. 10 | 25. 19 26. 7 | 28. 8, 14
necavit 102. 9
nece 20. 7 | 63. 4 134. 10
necem 53. 12 | 109. 17 | 137. 11
neceſſe 119. 9 | 172. 17
neci 20. 12 | 141. 13
necis 20. 8 | 103. 16 | 104. 7
neciſque 23. 13
nectare 167. 16
nectenda 20. 5
nefanda 109. 10|134. 14
nefandæ 115. 1
nefas 44. 6 | 84. 13
negabat 107. 5
negabis 241. 17
negamus 37. 5
negant 196. 5
negantque 75. 4
negare 44. 9 | 218. 16
negas 53. 6 | 189. 5 | 195. 12
negat 99. 20 | 233. 61 | 242. 18
negata 17. 10
negâvi 183. 5 | 238. 4
negavit 26. 4 | 145. 3
neges 26. 20 | 213. 12
neget 185. 8|186. 2
neglectam 242. 6
negligis 173. 15
Neleïa 6. 12
Nemeæa 90. 1
nemoroſis 160. 1
nempe 63. 2 | 73. 11, 16 | 93. 1, 10 173. 2 | 190. 13 222. 18 | 227. 15
nemus 32. 5 | 115. 9
nemuſque 151. 3
Neopto-

Neoptolemi 84. 15
Neoptolemo 83. 2
nepos 160. 10
nepote 25. 1
nepotem 108. 13
nepotis 79. 6
Neptune 212. 17 213. 7
Neptunia 29. 3
Neptunius 37. 3 179. 7
Neptunus 131. 7
neque 9. 10 | 16. 15 44. 5 | 52. 8 | 66. 15 | 69. 11 | 149. 7 | 158. 11 | 212. 7 | 213. 1 | 222. 9 232. 11
nequeas 215. 6
nequitiâ 30. 13 | 179. 15
Nereïdas 45. 9
Nereus 25. 2 | 86. 12
nervis 143. 9
neſcia 6. 14 | 106. 19 | 114. 9
neſciat 29. 3
neſciêrim 59. 11
neſciêris 68. 3
neſciet 65. 19
neſcio 25. 6 | 50. 8 72. 14 | 105. 14 115. 13 | 124. 2 127. 15
neſcire 120. 11
neſcires 142. 6
neſcis 65. 8 | 93. 11 | 163. 18
neſcîſſe 180. 15
Neſſeo 96. 7
Neſſus 95. 22 | 96. 5
Neſtor 4. 11
Neſtoris 6. 12
neu 68. 12 | 146. 9 197. 7
neve 7. 13 | 25. 7 101. 4 | 110. 16 160. 19 | 173. 10
nexa 44. 14
nexis 213. 4
nî 84. 2 | 138. 8 172. 2 | 195. 10
niger 145. 10
nigra 114. 4
nigri 15. 8
nihil 108. 11 | 179. 12 | 185. 7 | 188. 18 | 191. 3 | 195. 16 | 207. 2
nîl 1. 2 | 97. 18 121. 16 | 125. 14 149. 5 | 164. 8 171. 13 | 179. 14
Nilus 140. 9
nimiam 139. 12
nimirum 158. 6
nimium 50. 3 | 57. 1 172. 15 | 228. 15
nimiumque 102. 7
nimiùm 3. 5 | 106. 15 | 110. 17 | 122. 17 | 126. 17 | 185. 9
nimiúmque 5. 3 13. 5
niſi 12. 9 | 13. 3 29. 7 | 37. 5 | 38. 25 | 46. 16 | 50. 7 68. 2 | 87. 3 | 97. 17. 18
Naïades 146. 8
Naïadeſque 146. 8
niſu 38. 6
nitida 165. 5
nitidis 239. 4
nitidus 152. 5
nititur 59. 4
nitor 197. 12
niveo 194. 8 | 224. 8
nivibus 170. 13
nivis 127. 4
nivoſa 113. 3
nixa 235. 18
nixus 160. 6
nobile 185. 15
nobilis 214. 7
nobilitas 40. 13 | 61. 6
nobilitate 181. 2
nobilitatis 159. 16
nobis 14. 5 | 17. 14 23. 8 | 34. 15 | 37. 7 | 46. 12 | 57. 9 58. 2 | 69. 14 | 75. 15 | 79. 1 | 83. 18 84. 4
noce 184. 12
noceamve 68. 11
noceant 229. 22
nocebat 79. 9
nocebit 29. 9
nocebo 219. 15
nocens 31. 6 | 117. 14
nocent 11. 6 | 176. 8
nocentes 119. 7
nocenti 68. 11
noceo 219. 15
nocere 119. 2 | 127. 14
noceret 216. 4
noces 233. 12 | 241. 4
nocet 27. 4 | 232. 12
nocitura 38. 5
nocte 59. 14 | 88. 6 102. 6 | 130. 2, 3 152. 4 | 162. 11 172. 12
noctem 2. 6 | 199. 1
noctes 121. 17 | 188. 7 | 209. 15
noctibus 22. 5 | 168. 13 | 194. 18
noctis 130. 9 | 134. 15 | 135. 2
nocturno 5. 4
nocuêre 240. 2
nocuit 58. 15 | 70. 9. 86. 9
nodoſo 101. 15
nolim 223. 4
nolle 179. 10 | 207. 10
nolles 149. 8
nollet 11. 9
nomen 22. 10 | 77. 2, 9 | 84. 15 | 98. 2 | 102. 10 | 128. 2 | 144. 12
nomina 38. 10 | 43. 3, 7 | 61. 5 | 79. 4 100. 4 | 105. 5 | 127. 6 | 142. 5
nomine 2. 11 | 18. 8 | 39. 4 | 50. 7, 11 | 70. 6 | 84. 15 94. 10 | 170. 7
nominer 87. 11
nominibuſque 14. 2
nominis 26. 10 | 145. 6 | 176. 14
non 2. 4, 8 | 7. 11 11, 4 | 12. 9 | 13. 10 | 14. 15 | 20. 2 21. 7 | 23. 3 | 24. 14, 15 | 25. 6 | 30. 7, 13 | 31. 2
nondum 42. 9 | 73. 6 | 162. 13 | 209. 17 | 213. 3 | 241. 7
nôram 106. 4
nôrat 144. 10
nôrunt 57. 1 | 61. 16 | 200. 1
nos 6. 12 | 25. 3 36. 9 | 70. 9 | 99. 7 | 105. 9 | 110. 14 | 119. 1, 4
noſces 165. 17
nôſſe 173. 18 | 211. 17
noſter 21. 12 | 147. 14 | 183. 12 | 191. 16 | 207. 2, 8
nôſti 18. 1
noſtra 8. 8 | 11. 5 16. 13 | 25. 4, 8 30. 14 | 34. 6 | 35. 8 | 58. 6 | 65. 1
noſtrâ 219. 1 | 239. 18 | 241. 1
noſtrae 72. 1 | 104. 7 | 115. 15 | 163. 16 | 195. 11 | 205. 1 | 219. 2
noſtraque 118. 12 239. 9
noſtram 29. 1 | 166. 3
noſtras 17. 5 | 30. 14 | 112. 5 | 120. 1 | 106. 12 | 197. 13 | 225. 7 | 233. 2
noſtri 3. 1 | 28. 9 43. 10 | 63. 11 99. 14 | 110. 15 122. 2 | 174. 15 184. 14 | 204. 13
noſtris 10. 12 | 25. 19 | 42. 5 | 96. 11 106. 13 | 147. 9 169. 3 | 186. 10 242. 2
noſtro 12. 6 | 52. 2 | 72. 8 | 76. 5 79. 11 | 150. 1 151. 14 | 158. 17
noſtros 44. 11 | 81. 7
148.

148. 13 | 178. 1 | 200. 1
noſtrum 108. 9 | 146. 7 | 179. 9 | 222. 17 | 224. 15 | 237. 17 | 240. 10
noſtrum 31. 9 | 100. 8
noſtrumque 26. 15
nota 26. 1 | 75. 3 | 85. 18 | 93. 2 | 158. 18 | 170. 2 | 180. 6 | 228. 15
notâ 87. 4 | 193. 6 | 232. 2
notæ 156. 5
notamque 207. 21
notanda 16 12
notandus 31. 10
notare 161. 2
notas 30. 2 | 201. 14
notâſti 228. 13
notat 6. 11 | 21. 2 | 43. 6
notavi 169. 13 | 182. 13
notavit 218. 17
nothus 38. 2
noti 151. 13
notior 87. 17
notis 24. 4 | 30. 1 | 65. 14 | 113. 9 | 182. 16 | 228. 18 | 240. 15
notitia 87. 3
noto 71. 7 | 98. 10 | 105. 1 | 108. 6 | 182. 8
notos 11. 8
notus 20. 10 | 195. 10
nova 31. 5 | 42. 1 | 65. 9 | 106. 20 | 112. 5
novâ 211. 14
novam 175. 4
novas 126. 10
novat 35. 14
novata 3. 5
novem 149. 10
noverat 165. 3
noverca 38. 9 | 39. 6 | 62. 2 | 86. 6 | 89. 8 | 122. 16 | 212. 4
novercâ 62. 3
novi 204. 1 | 241. 14
novies 106. 17
novis 164. 10 | 167. 10
noviſſima 72. 1 | 98. 11
noviſſimus 129. 15
novit 198. 19
novitatis 189. 11
novo 135. 10 | 136. 4 | 186. 6
novos 83. 16
novus 188. 15 | 210. 13
nox 14. 12 | 84. 7 | 86. 7 | 106. 1 | 114. 18 | 130. 3 | 138. 11, 12
noxque 27. 4 | 66. 8
noxæ 71. 12
nube 87. 16 | 212. 10 | 229. 5
nubebam 79. 9
nubendi 223. 14
nubente 224. 11
nubere 42. 12 | 87. 16
nubiferis 24. 4
nubite 109. 13
nuda 44. 2 | 68. 10 | 95. 14 | 165. 5
nudâ 140. 2
nudas 184. 16
nudis 165. 6
nudo 128. 17
nudus 195. 4
nulla 21. 14 | 26. 17, 20 | 46. 16 | 47. 9 | 71. 9 | 89. 6 | 99. 18 | 103. 14
nullâ 48. 9 | 71. 16 | 195. 18 | 260. 17
nullaque 154. 16 | 186. 3 | 197. 13
nullæ 151. 18
nullam 18. 1
nulli 79. 6 | 249. 13
nullis 8. 7
nullo 26. 6 | 106. 2 | 166. 9
nullum 68. 15 | 147. 13 | 167. 13
nullos 97. 11, 12
122. 10 | 179. 4 | 212. 18 | 136. 15
num 195. 7 | 177. 1, 2 | 190. 20 | 202. 14 | 226. 6
numen 116. 2 | 118. 9 | 152. 6 | 157. 14
numeramus 11. 3
numerari 198. 21
numeras 139. 10
numeravimus 123. 9
numeremur 36. 9
numeres 11. 3 | 80. 4
numero 9. 2 | 61. 13
numeroque 166. 15 | 181. 13
numeros 35. 12 | 78. 14
numerum 98. 18
Numideſque 144. 17
numina 12. 6 | 13. 9 | 23. 19 | 26. 13 | 41. 7 | 42. 5 | 70. 3 | 133. 1 | 149. 10 | 174. 13 | 223. 4 | 227. 5 | 229. 5
numine 33. 2 | 229. 2
numinibuſque 164. 4
numinis 131. 10
nunc 6. 16 | 9. 13 | 11. 6 | 12. 13, 15 | 16. 9 | 22. 10 | 26 19 | 28. 5
nuncia 35. 9 | 95. 3 | 157. 6 | 159. 2
nuncius 120. 10 | 160. 16
nunquam 17. 9 | 35. 16 | 41. 4 | 86. 3 | 149. 9 | 203. 5 | 210. 6 | 217. 6 | 218. 13 | 234. 3
nunquid 177. 3 | 235. 2 | 239. 15
nuper 9. 4 | 54. 11 | 77. 1 | 171. 2
nupta 24. 15 | 38. 1 | 49. 1 | 75. 1 | 78. 12 | 87. 11, 14
107. 11
nuptaque 64. 4 | 154. 17
nuptam 129. 19
nuptarum 135. 10
nupturaque 134. 17
nupturæ 238. 12
nurui 66. 13
nurum 22. 4 | 58. 14
nurus 25. 1 | 47. 2 | 60. 8 | 78. 2 | 135. 4 | 146. 8 | 167. 2, 12 | 190. 2
nuſquam 99. 17
nutrice 207. 5
nutricis 199. 5
nutrix 9. 8 | 106. 5, 6, 11 | 107. 2 | 198. 11 | 228. 5 | 214. 12
nutus 170. 20
Nympha 42. 10, 12 | 84. 4 | 93. 1 | 164. 2
Nymphæ 3. 12 | 41. 9 | 47. 3 | 153. 9
Nymphas 71. 1
Nymphis 162. 3 | 229. 11

O

O 2. 2 | 5. 3 | 24. 7 | 38. 5 | 54. 3 | 62. 7 | 96. 12 | 105. 9 | 107. 9 | 110. 11 | 116. 5 | 119. 11
obeſſe 83. 8 | 199. 20
obeſt 41. 9 | 60. 2
obeunda 106. 10
obliquè 59. 5
oblique 36. 12
oblita 84. 11 | 178. 13
oblite 5. 3
oblitos 98. 22
oblitus 104. 2 | 190. 8
obmurmurat 155. 17

obortis

INDEX

obortis 84. 9 | 125. 15 | 148. 15
oborto 223. 9
obrepens 208. 10
obruat 190. 10
obruet 69. 10
obrutus 2. 3
obſcœnam 49. 13
obſcura 212. 10
obſcuras 76. 6
obſequium 54. 6
obſervem 75. 5
obſes 12. 6
obſiſtere 124. 7
obſtas 232. 18
obſtat 12. 3 | 67. 7 | 154. 13 | 202. 14
obſtet 173. 10
obſtitit 136. 15 | 195. 5
obſtupui 160. 15 | 164. 9
obverior 216. 13
obvia 83. 12
obviaque 63. 1 | 215. 8
obumbret 180. 16
occidere 103. 22
occidit 69. 16 | 72. 3
occubuit 95. 1
occulit 6. 5
occultè 186. 15
occultis 182. 16
occurramque 19. 18.
occurrent 68. 17
occurrerent 167. 1
occurrit 130. 7
occurrunt 100. 15
ocellos 44. 11 | 106. 7
oculi 84. 9 | 97. 18 | 113. 12
oculique 220. 17
oculis 17. 1 | 19. 4, 18 | 45. 7 | 66. 7 | 94. 2 | 96. 11 | 98. 23 | 103. 7
oculo 183. 5
oculos 9. 7 | 28. 2 | 69. 1 | 93. 19 | 107. 5 | 115. 1, 2 | 125. 10
odi 66 11
odia 67. 13
odio 233. 12
odioſo 207. 7
odiſſe 41. 9
odit 147. 5
Oechaliam 85. 7 | 94. 8
Oenea 95. 14
Oenides 25, 20 | 36. 7
Oenone 42. 3 | 43. 6, 13 | 46. 16 | 49. 9 | 50. 13
Oenone 43. 16 | 189. 4
Oeta 95. 7
offenderis 204. 13
offenſam 240. 20
offenſo 129. 4
offenſos 233. 4
offerat 227. 16
officii 234. 4 | 178. 9
officiis 70. 7 | 102. 18
officio 79. 4 | 186. 6 | 225. 6
officioſa 102. 8 | 196. 12
officium 54. 5 | 125. 19 | 200. 15 | 242. 18
Ogygio 99. 4
Oleniumque 203. 10
olet 147. 14
olim 79. 15
olivæ 107. 17
olet 64. 6
omen 34. 16 | 127. 11 | 131. 13
omina 223. 3
ominaque 88. 6
omine 68. 15 | 187. 3 | 104. 13
omne 38. 14 | 58. 3 | 62. 4 | 97. 1 | 99. 17 | 113. 4 | 116. 6 | 150. 5
omnem 208. 17
omnes 8. 11 | 28. 5 | 38. 3 | 80. 1 | 114. 11 | 145. 5 | 161. 3, 4 | 175. 8
omni 152. 5
omnique 145. 17
omnia 4. 10 | 7. 4 | 33. 4 | 66. 3 | 69. 13 | 82. 6, 7
omnibus 9. 5 | 137. 8 | 191. 5 | 197. 7
omnis 129. 8 | 138. 9 | 194. 2 | 206. 3
onerare 150. 1
oneri 187. 11
onus 26. 10 | 61. 12 | 87. 15 | 92. 12 | 106. 10 | 215. 6
onuſque 33. 10 | 107. 14
opaca 151. 10
opacæ 159. 11
ope 33. 12 | 59. 16 | 123. 6 | 231. 10 | 232. 14 | 242. 3
opem 26. 4 | 51. 13 | 98. 4 | 107. 5 | 111. 2
operata 88. 1
operi 80. 8
operis 192. 8
operoſa 14. 15
operoſo 22. 14
opes 8. 8 | 18. 5 | 24. 2 | 25. 14 | 47. 1 | 74. 2 | 78. 4
opibus 190. 11
opis 52. 1
oporteat 159 3
oportet 8. 1
oportuit 62. 17
oppida 158. 16
oppoſita 54. 14
oppoſitas 178. 8
oppoſiti 264. 11
oppoſitus 128. 18
oppoſuit 42. 5
oppugnant 36. 13
optabo 204. 9
optare 183. 15
optarem 184. 9
optas 183. 15
optat 124. 3
optata 232. 2
optavi 158. 18.
optima 118. 2 | 222. 16 | 231. 17
opto 16. 11 | 157. 11 | 166. 5
opus 23. 3 | 104. 8 | 136. 16 | 142. 6 | 143. 10 | 145. 18 | 155. 10
ope 32. 10 | 34. 12 | 35. 6 | 37. 4 | 57. 11
oraque 51. 8 | 106. 22 | 112. 8 | 222. 6 | 288. 17
orabat 82. 9
orantis 171. 4
oras 154. 3
orat 115. 7
orba 26. 1 | 63. 14 | 83. 10 | 110. 10 | 237. 20
orbe 6. 7 | 10. 11 | 11. 1 | 35. 4 | 51. 14 | 63. 16 | 132. 13 | 144. 12
orbem 65. 11 | 86. 11
orbis 140. 14 | 177. 11
ordine 9. 6 | 79. 8 | 97. 19 | 199. 3 | 228. 11
ore 4. 3 | 12. 14 | 30. 4 | 35. 2 | 71. 7 | 83. 12 | 103. 9 | 105. 15 | 108. 10
Oreſtæ 77. 9 | 84. 15
Oreſte 78. 5
Oreſtes 84. 1
Oreſti 81. 1
origine 214. 7
origo 33. 7
oris 54. 11 | 95. 15 | 184. 2 | 190. 17
oriunda 74. 17
Ormeni 89. 4
ornavit 93. 1
oro 41. 3 | 45. 9 | 64. 3 | 103. 20
orſus 115. 14
orta 106. 17 | 155. 13 | 158. 6
ortu 164. 17
ortus 168. 11 | 199. 2 | 229. 14 | 235. 5
oſque 58. 4
oſcula 17. 4 | 21. 14 | 27. 16 | 39. 10 | 45. 3 | 110. 7 | 124. 9
oſſa 6. 5 | 25. 10 | 26. 11, 12 | 37. 9 | 44. 4 | 59. 8 | 74. 14 | 85. 3 | 102. 17

oſſibus

oſſibus 34. 10 | 118. 12
oſtendi 164. 6
oſtendit 151. 1 | 164. 5
oſtendo 103. 19
oſtro 122. 7
otia 211. 8
ovem 111. 8
ovis 53. 2 | 60. 6 | 169. 3 | 200. 14

P

PAbula 59. 2
pacata 69. 21
pacatum 86. 11
pace 204. 17 | 233. 9
paci 74. 8 | 217. 7
pacta 10. 13 | 53. 5 | 56. 1 | 83. 15 | 101. 6 | 177. 14 | 184. 15 | 240. 3
pactamque 218. 5
pacti 225. 15, 19
pæne 9. 4 | 62. 1 | 127. 6 | 174. 7 | 176. 13, 15 | 182. 14 | 203. 1, 2 | 207. 8 | 236. 4
Pagaſæus 176. 1 | 215. 5
Palæmona 201. 11
paleſtrâ 165. 5
paleſtræ 206. 11
palato 149. 13
palla 238. 18 | 239. 6
Pallade 160. 13 | 165. 22
Palladios 185. 13
pallens 130. 7
pallentia 108. 7
pallet 241. 16
pallia 228. 16 | 239. 8
pallida 2. 11 | 117. 5 | 231. 12
palma 194. 14
palmis 97. 15
paludibus 60. 9
panda 53. 10 | 163. 6
panes 41. 7
par 164. 17 | 221. 6 | 225. 20 | 226. 10
parabis 128. 5
parante 83. 16
parantur 49. 9 | 115. 11 | 238. 11
pararis 78. 13
paras 29. 5 | 67. 6
parat 9. 5
parata 14. 7 | 83. 2
parati 102. 7
paratibus 165. 9
paratis 131. 4
paratur 189. 9
paravit 128. 23
parca 167. 7 | 234. 18
parcâ 109. 13
parcas 41. 3
parcat 39. 14 | 200. 12
parcatur 69. 7
parcè 40. 14 | 44. 9 | 66. 13 | 74. 15 | 172. 9 | 195. 19 | 204. 15 | 214. 1 | 217. 5 | 224. 3, 5 | 239. 11
parcere 40. 14 | 128. 6
parceret 62. 6
parcis 217. 5
parcite 128. 15
parciùs 78. 3
parens 26. 2 | 37. 12 | 57. 10 | 71. 13 | 123. 8 | 166. 9 | 191. 2, 8
parente 34. 4 | 73. 7 | 84. 3 | 94. 8 | 123. 8 | 239. 18
parentem 80. 3 | 85. 1 | 181. 5
parentes 194. 3 | 228. 7
parenti 63. 17 | 100. 3 | 134. 5
parentibus 232. 21
parentis 16. 1 | 38. 7 | 79. 18 | 136. 9 | 137. 3 | 139. 5 | 146. 15 | 190. 18
parentur 191. 15
pares 22. 16 | 133. 2 | 212. 2
Pari 126. 13 | 161. 11 | 162. 6
pari 87. 16 | 206. 5
Paridi 78. 12 | 128. 10 | 165. 17
Paridis 159. 13 | 220. 11
pariens 235. 18
Paris 43. 13, 16 | 127. 15 | 128. 10 | 176. 12 | 180. 1 | 183. 16
pariter 23. 13 | 31. 6 | 86. 13 | 123. 8 | 125. 21 | 164. 13 | 196. 9 | 205. 7 | 232. 22
pariterque 105. 7
paro 72. 12
Parrhaſis 201. 4
pars 23. 12 | 80. 2 14, 1 | 96. 14 | 116. 13, 15 | 127. 12 | 135. 2 | 141. 3 | 175. 9 | 185. 1 | 209. 1
parſque 73. 4
parta 63. 15 | 191. 12 | 236. 11
partaque 27. 10
parte 14. 6 | 54. 8 | 71. 16 | 101. 16 | 145. 17 | 151. 15 | 182. 12
partem 220. 7
partes 79. 16 | 204. 9
Partheniis 89. 3
partibus 60. 3
partis 8. 12
partu 159. 5 | 227. 15
parturit 123. 18
partus 74. 6 | 89. 4, 10 | 122. 16 | 228. 2
partus 191. 8
parva 20. 8 | 75. 14 | 83. 9 | 89. 12 | 147. 8 | 188. 16 | 221. 18
parvas 199. 4
parui 206. 8
parum 22. 9 | 34. 1 | 89. 11 | 110. 3 | 138. 16 | 234. 12 | 233. 18 | 239. 20
parva 22. 8 | 133. 7 | 163. 9
parvum 108. 13
parvus 218. 13
Paſiphaë 33. 9
paſſa 28. 17 | 179. 12
paſſis 59. 7 | 188. 13
paſſo 221. 11
paſſus 222. 2
paſſura 100. 13
paſſus 100. 6 | 207. 13
paſtor 46. 16
patens 58. 3
patent 19. 4 | 233. 9
patentia 72. 9
pater 7. 14 | 15. 4 | 28. 5 | 58. 4 | 60. 8 | 71. 13 | 79. 7, 15 | 80. 6, 10 | 83. 4, 9 | 88. 10 | 96. 9
paterque 69. 2 | 74. 18
paterer 163. 12
paterere 195. 14
paterna 38. 2 | 99. 23 | 109. 6
paternis 129. 2
pâterve 212. 3
patet 7. 5 | 18. 9 | 152. 13 | 179. 18
pati 75. 14 | 100. 14
patiuntur 193. 6 | 227. 7
patiar 196. 3 | 212. 11
patiare 25. 7, 9 | 42. 7 | 166. 3 | 171. 14 | 224. 4
patienter 206. 4 | 222. 12
patientiùs 211. 7
patior 13. 14 | 93. 20
patitur 30. 18 | 98. 13
patrem 62. 11 | 138. 5 | 173. 2
patri 104. 6
patria 26. 24 | 27. 12 | 37. 2 | 96. 10

patriâ 50. 7 | 56. 8 60. 10 | 211. 5
patriaque 26. 14 102. 19 | 171. 9
patriæ 16. 4 | 23. 12 | 26. 4 | 48. 3 96. 10 | 102. 16 145. 8
patriæque 145. 1
patriam 131. 5 | 189. 10 | 199. 13
patriamque 49. 11 72. 5
patrias 10. 4
patriique 24. 13
patriis 79. 11 | 138. 17 | 139. 6 | 196. 8
patrios 3. 11 | 119. 6
patris 9. 13 | 16. 16 77. 3 | 85. 3 | 107 16
patrium 73. 15
patrius 109. 1
patruelia 137. 11
patrui 85. 3
patruuſque 140. 13
patulo 160. 4
pauca 21. 5, 6 | 179. 13
paucaque 208. 13
paucis 109. 15 | 204. 5
paucos 231. 8
pavet 134. 15
Pavidas 24. 5
pavidi 228. 7
pavidum 216. 14
paviſſe 52. 1
pavit 90. 8
pauloque 192. 9
paulum 207. 9
pauper 46. 15 | 117. 14 | 167. 3
pauperi 46. 16
pax 86. 13
peccabis 212. 7
peccant 180. 9
peccas 212. 6
peccatum 224. 2
peccaturâ 183. 7
peccavi 239. 19
peccem 180. 15
peccemus 173. 7
pecces 157. 13
pecoris 200. 15
pecoriſque 8. 13
pectar 126. 9
pectendos 126. 1
pectora 23. 19 | 30. 16 | 46. 7 | 76. 7 97. 15 | 103. 17 107. 8
pectoraque 80. 14
pectore 28. 16 | 54. 15 | 102. 2 | 117. 16 | 120. 6 | 121. 18
pectoribus 109. 6
pectoris 158. 7 | 159. 14 | 196. 15
pectus 3. 7 | 24. 6 28. 18 | 31. 1 | 96. 5 | 149. 14 | 150. 6 184. 11
pectuſne 155. 7
pecudum 88. 5
pecus 203. 10
pede 51. 2 | 86. 10 109. 10 || 234. 7, 8 235. 14
pedem 154. 4 | 161. 16
pedes 25. 12 | 35. 4 91. 10 | 97. 20 114. 3 | 122. 4 139. 10
pedibus 92. 13 | 138. 17
pedum 160. 7
Pegaſides 144. 11
Pegaſis 42. 3
pejus 31. 4, 12 | 66. 12 97. 2 | 120. 18
pejuſque 63. 15
pelagi 158. 7 | 214. 5
pelagique 69. 5
pelago 17. 10 | 68. 5 118. 8
pelagoque 12. 1 | 30. 1
Pelaſgi 135. 3
Pelaſgiadas 86. 1
Pelaſgida 155. 17
Pelaſgo 191. 9
Pelaſgos 113. 5
Pelaſgum 116. 7
Peleus 28. 6
Peliæ 60. 3 | 116. 7
Pelias 27. 14 | 111. 8
Pelides 8. 3
pellere 10. 1 | 56. 12
pelleret 58. 15 | 93. 19 122. 1
pellice 45. 12 | 211. 8
pellicis 63. 7 | 94. 10 140. 10
pellimur 140. 14
Pelopeïa 83. 1
Pelopeïus 79. 1
Pelopen 80. 3
Pelopis 181. 4
Pelopiſque 80. 3
peltata 236 13
penates 24. 13
Penates 69. 9
Penatibus 92. 3
pendentem 52. 3
pendentia 45. 5 151. 7
pendet 4. 3 | 98. 6 214 8
pendula 2. 7
Penelope 1. 1 | 8. 2
penitùs 106. 13 214. 16
pennas 153. 13
pennis 105. 21
penſa 25. 5 | 91 16 101. 4
penſare 20. 7
Pentheſilea 236. 14
pependit 92. 12 | 196. 4
peperis 61. 11
peperiſſe 191. 7
peperit 37. 12
pepegit 158. 27 226. 1
pepulit 121. 13
per 5. 8 | 9. 4 | 13. 1, 2, 5, 8 | 17. 4 22. 2, 13 | 23. 19 26. 11 | 22. 2. 6 36. 1 | 39. 7 | 41. 3 43. 4 | 44. 4 | 45. 16 | 46. 13 | 58. 5 59. 7
perque 13. 3 | 26. 13, 15, 16 | 74. 10 76. 3 | 81. 4 | 97. 12 133. 2, 3
peracta 238. 8
peractâ 235. 3
peracto 112. 13
peragit 146. 19 147. 3
perambulat 94. 13
percuſſus 96. 5
percutiente 36. 2
perdam 68. 11, 13
perdat 49. 12
perde 107. 10
perdendas 41. 6
perdere 29. 3 | 65. 3 | 115. 17 | 233. 14
perdiderim 65. 4
perdita 69. 11
perdo 58. 11
perdomuiſſe 121. 18
peream 188. 9
pereant 188. 1
pereas 67. 12
peregit 37. 13
peregrinæ 72. 12
peregrinam 6. 8
peregrinas 102. 15
peregrini 118. 1
peregrinis 82. 1
peregrino 7. 9
peregrinos 98. 2
peremptos 55. 7
perenne 81. 6
perennis 138. 8
pererras 140. 5
pereundi 100. 15
perfeci 208. 13
perfer 110. 18
perfida 224. 1
perfide 16. 4 | 69. 11 72 8 | 99. 14
perfidiæ 63. 4 | 68. 8
perfidus 33. 11
perfracta 37. 9
perfruar 10. 18
perfruiturque 168. 14
perfruor 84. 6
perfundere 110. 5
perfuſa 141. 15
Pergama 4. 5 | 5. 13 39. 4 | 73. 13 | 189. 13 | 223. 15
Pergis 19. 16
periclo 176. 5
pericula 2. 8 | 7. 6 100. 7
periêre 141. 9
periî 113. 9

periit

periît 209. 20 | 212. 16
perire 20. 4 | 35. 10 | 95. 4 | 233. 6
periſſet 112. 11
perit 222. 16
perjura 223. 15 | 226. 5
perjuri 100. 10
perjuria 68. 17 | 224. 15 | 227. 9
perlege 42. 1 | 99. 9 157. 8
perlegis 41. 12 | 42. 1
perlucidus 152. 5
permaneam 42. 16
permanet 139. 1 166. 2
permiſit 79. 13 225. 7
permittat 79. 13
permittitur 240. 9
pernoctet 205. 11
perpetiar 222. 7
perpetuò 182. 1
Perſeo 145. 7
perſequiturque 87. 18
Perſeus 201. 5
perſolvam 58. 9
perſolvenda 58. 8
perſtet 158. 7 | 204. 18
perſuadere 216. 9 237. 9
perſuades 188. 11
pertimui 46. 2 | 120. 5 230. 11
pertimuiſſe 91. 1, 10 176. 6
pertulit 218. 8
pervenias 73. 16 216. 11
pervenit 86. 1
pervia 217. 9
pervigil 115. 2 117. 9
pervigilem 54. 1
pes 129. 4 | 198. 14
peſſima 43. 18
peſtis 90. 1
petam 190. 18 | 219. 16
petantur 156. 12
petas 174. 16 | 242. 2
petat 28. 17 | 33. 6
petatur 163. 18
pete 28. 15 | 29. 4 39. 3 | 153. 5
petebas 196. 17
petebat 2. 2
petemus 153. 9
petenda 128. 12 152. 12 | 241. 18
petendus 237. 8
peterem 162. 16
peterent 114. 7
peterere 220. 15
peteres 111. 2 | 237. 7
peti 169. 4 | 198. 16 219. 19
petĕre 162. 7
petiît 111. 8 | 219. 3
petis 65. 11 | 73. 15 138. 3 | 184. 8 192. 13
petit 115. 7 | 171. 10
petita 73. 18 | 88. 6 158. 12 | 184. 4
petitum 179. 11
petitur 131. 11
peto 75. 12 | 123. 7 | 151. 3 | 195. 17
petulantius 170. 9
Phædra 34. 14
Phædræ 37. 6
Phaon 143. 5 | 148. 8 150. 7
pharetra 239. 11
pharetram 144. 7
pharetratæ 228. 1, 2
Phaſiacam 112. 2
Phaſias 10. 5
Phaſida 176. 1 | 215. 19
Phaſidos 60. 19
Pheræas 52. 1
Phereclêâ 158. 4
Phocas 101. 1
Phœbe 148. 7 | 152. 1 229. 19
Phœbeque 82. 8
Phœbi 6. 16 | 101. 5 106. 17
Phœbo 153. 15
Phœbus 130. 1 | 144. 9 152. 13 | 154. 6
Phœnix 27. 17
Phryges 189. 8
Phrygia 94. 6
Phrygiâ 63. 18 | 163. 1
Phrygiæ 181. 7
Phrygias 78. 4 | 127. 10 | 167. 2
Phrygii 49. 14
Phrygiî 42. 3 | 190. 17
Phrygio 6. 3
Phrygios 171. 8
Phryx 167. 15, 17
Phryxeæ 60. 6
Phryxeam 111. 8
Phryxique 215. 3
Phthias 75. 17
Phthiis 24 11
Phylleïdes 126. 5
Philli 17. 8 | 20. 5
Phyllida 18. 1 | 20. 11
Phyllis 10. 9 | 14. 12 18. 2
pia 69. 6 | 71. 13 78. 5, 10 | 147. 6
piâ 193. 14
piæ 137. 14 | 141. 11
piam 62. 13 | 134. 2, 12
piata 216. 6
pice 193. 7
piceis 115. 9 | 160. 2
picta 163. 10 | 234. 8
pictâ 239. 11
pictos 113. 6 | 163. 8
piè 152. 1
pietas 38. 11 | 136. 15 138. 18
pietate 83. 3 | 119. 7
pietatis 141. 17
pigeat 90. 12 | 94. 16
pigebit 123. 19
pigendus 71. 16
piger 205. 4
pigêt 123. 20 | 134. 6, 12
pignora 14. 5, 6, 14 | 123. 2 | 204. 4
pignore 37. 14
pignoribus 62. 6
pignus 36. 8 | 95. 10 110. 3
pigrâ 238. 15
pinea 113. 10
pineta 163. 1
pingit 4. 5
pingues 92. 4
pingui 208. 8
pinguis 6. 3
pinu 51. 3 | 56. 7
pinus 201. 10
pios 178. 14
Pirithoï 37. 4
Pirithoüm 37. 6
Pirithoümque 37. 8
Piſandrum 8. 9
piſcem 206. 13
piſcibus 200. 2
Pittheïa 37. 1
Pittheïdos 103. 3
pium 38. 13 | 125. 19
piumque 77. 4
placandi 221. 18
placare 234. 1
placeat 229. 7
placebam 145. 17
placebant 27. 9
placebas 34. 9 | 162. 3
placebat 155. 3 161. 5
placent 24. 13
placere 104. 6 | 139. 4 | 148. 10
placet 59. 1 | 199. 18 201. 6 | 229. 7 238. 4
placidæ 60. 3
placidas 210. 6 217. 9
placidi 155. 18
placido 162. 12 194. 13
placidum 210. 16
placitas 219. 17
placitis 183. 14
placuêre 112. 3
placui 72. 13
placuiſſe 88. 9

I N D E X

134. 5 | 147. 15
Placuiſſet 83. 5
Placuit 34. 3 | 83. 5 | 145. 7
plaga 113. 4
plangendo 103. 17
planget 175. 6
plangi 128. 21 | 149. 15
plangore 98. 17
plangitur 212. 9
planxi 46. 7 | 121. 8
plebe 129. 15
plectitur 129. 18
plector 69. 14 | 233. 10
plectra 27. 1 | 154. 10
Pleiones 160. 10
plena 2. 9 | 71. 4 | 82. 7 | 115. 6
plenæ 177. 14
plenas 25. 4
plenior 225. 6
plenis 31. 7
pleno 10. 11 | 159. 10
Pliſsa 166. 7
Plias 203. 10
plorantes 239. 9
plores 46. 11
plorati 130. 14
ploratis 81. 10
plura 124. 9, 10 | 142. 1
plures 214. 14, 15 | 220. 1
plureſque 213. 7
plurima 41. 3
plurimus 12. 14 | 146. 4
plus 27. 17, 18 | 62. 3 | 79. 8 | 86. 9 | 105. 11
pluvia 169. 10 | 170. 15
pœna 42. 8 | 70. 2 | 103. 15
pœnæ 224. 16
pœnaſque 73. 8
pœnæ 12. 13 | 100. 16 | 13. 3
pœnam 123. 17
pœnas 13. 1 | 68. 8 | 71. 3 | 118. 10 | 230. 10
pœnæ 138. 2 | 155. 4 | 164. 10
pœnitent 134. 13
pœnitet 14. 10 | 25. 11 | 73. 2
pœnituiſſe 179. 18
pœnituit 180. 1
poëtâ 236. 6
poëtæ 213. 7
poëtria 154. 1
pollice 51. 5 | 192. 18 | 207. 12 | 225. 3
pollicita 158. 2 | 165. 20
polliciti 61. 2 | 204. 4 | 227. 4 | 237. 18
Polluci 82. 2
pollutas 84. 14
polo 201. 4
Polybumque 8. 9
Polydamanta 47. 14
poma 168. 10 | 203. 3
pomaria 31. 7
pomi 230. 7
pomis 238. 1 | 241. 12
pompam 120. 16
pompis 91. 11
pomum 237. 1
ponam 153. 15
pondera 21. 5 | 106. 9
pondere 22. 15 | 26. 6 | 49. 3 | 61. 2 | 92. 2 | 142. 1 | 151. 14 | 159. 8 | 190. 14
pondus 12. 12 | 49. 5 | 68. 15 | 153. 12 | 239. 8
pone 73. 19 | 160. 16 | 217. 11
ponent 67. 15
ponere 32. 8
ponetur 230. 5
ponimus 207. 21
ponis 207. 18
ponite 34. 6
ponito 206. 10
ponitur 3. 11 | 119. 6
ponti 113. 4 | 201. 9
ponto 49. 13 | 149. 13
pontum 212. 11
pontus 63. 6 | 125. 14
ponuntur 214. 18
popoſci 51. 9
popule 43. 11
populeas 136. 6
populi 104. 12 | 152. 14
populo 89. 6 | 94. 7 | 141. 3
populos 55. 7 | 66. 2 | 74. 1
populum 60. 4 | 166. 16
populus 43. 9 | 90. 4 | 107. 20
porrectus 81. 11
porriget 154. 6
porrigit 19. 10
portante 158. 13
portas 72. 12
portent 19. 7
portet 149. 18
porticibus 235. 15
portu 178. 6 | 191. 6 | 193. 10 | 200. 8
portuque 14. 7
portubus 164. 1
portus 10. 2 | 17. 2 | 13. 4 | 62. 18 | 102. 19 | 140. 9 | 158. 8 | 172. 3
poſcenti 21. 7 | 102. 10
poſco 158. 1 | 218. 5
poſcunt 75. 9
poſita 4. 4 | 169. 1
poſitas 238. 13
poſitique 35. 1
poſitis 26. 3 | 151. 17
poſito 269. 4 | 206. 14
poſitos 36. 6 | 102. 16
poſitum 107. 14 | 114. 17
poſſe 3. 3 | 65. 1 | 75. 14 | 104. 6 | 105. 6 | 115. 17 | 127. 14 | 128. 14 | 139. 4 | 148. 10 | 157. 10
poſſem 54. 3 | 165. 21 | 170. 9 | 221. 5
poſſes 98. 19
poſſeſſa 184. 7
poſſet 79. 8 | 127. 6 | 137. 9
poſſidet 40. 9 | 90. 4 | 105. 4
poſſim 180. 15 | 189. 3 | 201. 11 | 206. 2 | 220. 1 | 231. 16 | 242. 3
poſſint 47. 6 | 68. 3 | 181. 16
poſſis 29. 3 | 96. 12 | 133. 4 | 140. 1 | 154. 4 | 188. 11 | 208. 14
poſſiſne 220. 5
poſſit 41. 4 | 72. 17 | 132. 20 | 199. 13 | 207. 4
poſſum 99. 9 | 121. 19 | 126. 11 | 196. 21
poſſunt 132. 12
poſt 15. 9 | 118. 7 | 242. 15
poſtque 208. 11
poſteritate 177. 12
poſtmodo 225. 12 | 228. 17
poſtquam 99. 2 | 125. 13 | 149. 14 | 162. 9 | 163. 11 | 217. 21
poſtulat 75. 10
poſui 154. 1 | 169. 10.
poſuiſſem 152. 9
potandas 167. 16
potens 51. 13 | 127. 11 | 161. 10
potentem 123. 15
potenti 88. 9
potentia 181. 11
potentius 47. 5 | 121. 16
poteram 106. 3 | 125. 11 | 194. 3 | 237. 10
poterant 102. 1 | 154. 10 | 183. 8
poteras 50. 14
poterat 128. 16 | 165. 16
poteris 140. 6 | 190. 3

poteriſt

poterit 39. 4 | 43. 13 | 145. 21 | 189. 17
potes 7. 9 | 52. 4 | 53. 6 | 59. 13 | 61. 10 | 75. 16 | 92. 16 | 103. 7
poteſt 29. 10 | 89. 2 | 100. 15 | 128. 15 | 148. 4 | 156. 4 | 198. 22
poteſtque 183. 9
poteſtas 115. 17
potiêre 227. 3
potitur 141. 1
potiùs 29. 1 | 68. 14 | 74. 1 | 99. 1 | 120. 11 | 182. 2
potui 12. 10 | 14. 6 | 21. 13 | 77. 5
potuiſſe 57. 12 | 134. 17 | 149. 12
potuit 41. 1 | 62. 5 | 87. 10 | 109. 17
potus 170. 5
præbeat 41. 6 | 66. 16
præbebat 36. 3 | 196. 11
præbebimus 74. 7
præbebis 75. 5
præbent 29. 3
præbere 126. 1
præbet 131. 7
præbuerim 72. 16
præbuerunt 20. 6
præbuit 20. 12 | 42. 14 | 50. 12 | 76. 13
præceps 125. 1
præceptaque 184. 7
præcidere 225. 7
præcinctæ 135. 7
præcincti 34. 11
præcinctus 51. 3
præcipis 188. 1
præcipitanda 154. 10
præcipitata 97. 14
præcipiti 98. 10
præcipuè 34. 9 | 86. 9 | 145. 18
præconia 91. 11 | 164. 4 | 189. 5
præcordia 96. 20 | 102. 1 | 222. 11
præcordiaque 164. 9
præda 3. 11 | 37. 19 | 83. 2 | 101. 10
prædicere 123. 17
præfecta 116. 11
præfers 180. 9
præfertur 89. 7
prægrave 92. 12
prælia 4. 4 | 125. 8 | 214. 1 | 233. 10
præmedicatus 112. 7
præmia 72. 4 | 138. 18 | 158. 1
præmoneo 129. 15
præmonuiſſe 191. 10
præmoriar 85. 5
præpediente 15. 18
præpedit 134. 16
præpetis 79. 12
præponere 48. 3
præpoſitura 31. 14
præpoſui 165. 11
præpoſuiſſe 16. 8 | 62. 8 | 72. 14 | 185. 14
præpoſuit 37. 5
præradiat 61. 8
præruptâ 19. 14
præſens 162. 13 | 172. 1 | 174. 16 | 218. 28 | 238. 6
præſenſit 236. 5
præſente 229. 1
præſentem 237. 14
præſentes 192. 13
præſentia 211. 17
præſentiſque 28. 2
præſidet 13. 7
præſignis 32. 3
præſtante 23. 1
præſtat 134. 5 | 198. 4
præſtet 155. 13
prætentaque 114. 3
præter 53. 5 | 74. 16 | 108. 11
præterea 114. 5 | 209. 9 | 235. 19
præteriîne 239. 17
præterita 209. 19
præteritæ 227. 18
præterito 44. 10
prætulit 56. 6
prævalidæ 91. 8
prævius 199. 2
precamur 208. 15
precantia 107. 19
precarer 210. 6
precari 40. 1 | 171. 13
prece 11. 14 | 25. 20 | 65. 1
preces 22. 14 | 58. 7 | 122. 11
precibus 25. 19 | 91. 11 | 155. 7
precibuſque 8. 3 | 195. 17
precor 9. 6 | 10. 3 | 17. 13 | 24. 9 | 27. 15 | 40. 5 | 43. 11 | 52. 8 | 68. 13 | 74. 15 | 78. 3 | 110. 12
prematur 126. 9
preme 25. 16
premenda 102. 6
premendo 86. 9
premeres 113. 16
premeret 17. 2
premit 95. 14 | 147. 12
premitis 113. 6
premitur 87. 14
premunt 135. 12
prêndere 203. 3
prênderet 22. 2
prênſuras 97. 16
preſſa 17. 4 | 73. 10 | 103. 12 | 107. 8 | 200. 4
preſſâ 27. 8
preſſas 151. 13
preſſêrunt 69. 12
preſſimus 99. 12
preſſiſque 32. 5
preſſiſſe 87. 5
preſſit 106. 22 | 133. 2
pretio 23. 5 | 63. 4
pretioſa 67. 13 | 102. 4
pretioſaque 190. 13
pretium 51. 9 | 69. 6 | 141. 17
Priami 4. 7 | 22. 4 | 47. 2 | 190. 1
Priamide 126. 13
Priamides 42. 11 | 156. 3
Priamo 159. 12 | 168. 7
Priamum 181. 8
Priamus 2. 1 | 47. 3 | 48. 1 | 190. 1
prima 30. 17 | 32. 3 | 33. 7 | 37. 11 | 45. 15 | 106. 5, 6 | 110. 4
primaque 69. 14 | 135. 2
primæ 141. 3 | 177. 1
primam 1. 8
primas 19. 10 | 171. 1
primis 83. 11 | 87. 7
primo 30. 4, 9
prime 56. 11 | 76. 7
primoque 85. 5
primordia 181. 7
primos 31. 1
primum 36. 9 | 97. 7 | 200. 9 | 228. 11
primus 129. 10 | 181. 10 | 184. 5 | 226. 1
prior 31. 9 | 46. 12 | 53. 9 | 79. 8 | 87. 1 | 115. 14 | 197. 3
priora 87. 4 | 211. 12
priorum 4. 13
privignæ 212. 13
privigno 38. 9 | 39. 6
priùs 109. 22 | 151. 19 | 158. 18 | 175. 13 | 210. 8, 15 | 241. 17
pro 3. 12 | 11. 7 | 26. 6, 7, 14 | 27. 9 | 34. 14 | 45. 12 | 55. 5 | 58. 22 | 62. 1
proavi 40. 10
proavo 168. 9
proavos 181. 1
proavum 80. 3
proavus 181. 3
probabas 27. 11
probari 185. 5
probaris 229. 13
probâſſe 218. 18
probat 26. 11 | 60. 7

pro-

probata 261. 15
probitas 189. 18
probris 189. 16
procedit 93. 7
procellis 67. 9
procelloſos 11. 8
proceris 163. 3
proceramque 60. 2
proceſſi 234. 7
proci 8. 6
procis 72. 13|184. 4
Procruſtes 15. 5
procubuique 84. 8
procubuiſſe 122. 14 125. 16
procul 19. 7|34. 15 209. 9|131. 16 153. 10|162. 14 186. 17
procumo 19. 19
prodat 240. 15
proderit 79. 14
prodeſt 5. 9|68. 7 202. 13|237. 11
prodidit 62. 12|97. 5
prodigiumque 92. 5
prodis 106. 21
prodita 100. 4|102. 12
proditis 232. 16
proditur 108. 2 157. 4
proditus 5. 2|117. 17
producetque 232. 5
produxi 212. 6
profanas 72. 19
profecturis 49. 10
profectus 186. 17
proficiant 220. 9
profitenda 237. 7
profudi 208. 11
profuerint 224. 20
profugum 154. 4
profuguſque 40. 7
profundi 198. 13 210. 1
profundo 81. 4
profundum 45. 23
profuſis 99. 11
progenuêre 67. 4
progreſſâ 36. 3
prohibe 49. 12
prohibeat 131. 3
prohibeate 131. 15
prohibentibus 8. 9
prohibet 42. 1|180. 10|198. 11
projectæ 110. 17
projectam 19. 17
projicit 239. 3
prolemque 61. 13
proles 154. 17
promiſerat 79. 7
promiſerit 157. 11 265. 1
promiſit 173. 8|199. 12|226. 3
promiſſam 217. 12 230. 14
promiſſi 58. 8|238. 8
promiſſique 241 19
promiſſis 190. 12
promiſſo 235. 10
promiſſum 20. 10 220. 10
promiſſus 12. 15
promitte 48. 5
promittere 240. 8 228. 3|237. 17
promittes 228. 3
promittit 181. 15
promptior 130. 20
promptum 94. 4
prona 199. 21
pronuba 18. 13|56. 3
pronurus 189. 14
prope 108. 1|196. 2 209. 5|235. 3
propellit 232. 20
propero 43. 15
properabam 234. 15
properas 232. 3
properantibus 12 3
properas 138. 8 240. 7|192. 15 210. 2
properata 199. 3
properataque 39. 13
properes 129. 16
propior 22. 12|46. 3 120. 8|126. 9
propioraque 198. 5
propiore 174. 20 202. 17
propiùs 202. 17
propoſiti 236. 10
propoſitumque 263. 13
proprio 232. 16
propter 25. 17|232. 9 237. 8
propulſæ 58. 1
prora 46. 1
proræ 194. 1
proſcindere 186. 1
proſequar 110. 9 161. 15|205. 15
proſequitur 72. 2
proſequor 45. 7 114. 15
proſint 151. 3|240. 2
proſit 67. 7
proſocer 25. 2
proſpectu 98. 8
proſpera 162. 1 214. 12
proſpiciens 99. 5 160. 6|207. 7
proſpicimus 208. 15
proſpicio 19. 6
proterva 51. 2|85. 4
protervè 105. 2
protervis 182. 9
protervus 179. 13
Proteſilaë 125. 4
Proteſilaüs 125. 8 128. 20|132. 18
protinus 10. 8|29. 8|54. 15|68. 17 97. 15|121. 1 142. 4|153. 5 160. 20
proveniunt 143. 10
prout 241. 3
proxima 182. 1 185. 12
prudens 51. 16|236. 18
prudenſque 237. 25
pruinâ 97. 7
publica 201. 2
pudenda 48. 4 150. 3
pudendus 44. 10
puccnaes 221. 3
pudet 75. 1|190. 17 147. 17|176. 6 183. 2|209. 10 233. 3|239. 5
pudibunda 208. 11
pudica 62. 10|180. 9
pudicis 8. 3|88. 1
pudicitia 48. 10
pudicitiæ 172. 18
pudicum 65. 3
pudor 9. 1|30. 5 40. 7|71. 3|93. 9|106. 7|107. 2 150. 5
pudore 54. 15|71. 10 147. 2|192. 11 236. 7
pudorem 20. 7|108. 6
pudori 87. 9
pudoris 71. 4|178. 13 181. 17|184. 14 242. 14
puduit 30. 6|89. 13 149. 16
puella 10. 7|23. 4 28. 8|77. 8|78. 10|83. 12|102. 12|126. 16|149. 2 167. 14|183. 10 192. 10|193. 2 202. 8
puellæ 4. 2|23. 1 52. 5|90. 5|116. 13|137. 15|143. 12|146. 5|162. 5|217. 5|233. 15
puellam 14. 15|27. 5 139. 3
puellares 97. 20
puellas 37. 11|41. 9 91. 1|219. 17
puellis 1. 3|130. 3 180. 7|206. 7 212. 15
puer 9. 3|69. 9|87. 8 88. 20|96. 11 109. 15|148. 12 162. 2
puerilibus 92. 7
pueris 280. 13

puero

puero 69. 7 | 100. 2
pugna 27. 4 | 128. 13
pugnabit 132. 8
pugnæ 94. 16
pugnant 215. 3
pugnare 27. 3 | 40. 3 128. 5
pugnares 7. 2
pugnas 22. 9
pugnat 128. 19 212. 8 | 226. 15
pugnamus 188. 15
pugnet 84. 8 | 128. 9
pulcherrima 24. 17 83. 19 | 206. 17
pulcherrime 38. 5
pulchræ 161. 13
pulchrior 161. 14
pulſa 190. 20
pulſâ 94. 6
pulſat 103. 8 | 233. 2
pulſata 15. 8
pulſo 207. 20
pulſu 160. 7
pulſum 92. 14
pulvere 32. 9
pulvino 216. 20
pulvis 35. 2
punica 73. 10
puppe 103. 5 | 155. 15 | 158. 4 | 176. 1 | 215. 6 | 234. 16
puppes 13. 11 | 24. 12 216. 5
puppibus 216. 2, 8
puppique 155. 11
puppim 6. 8 | 49. 13 112. 15
puppis 1. 12 | 99. 18 112. 5 | 129. 13 163. 8 | 205. 2
puris 170. 13 | 197. 5
purpura 46. 1 | 120. 13
purpureis 235. 4
purpureo 40. 12 47. 8.
purpureos 114. 12 137. 1
pura 35. 19 | 128. 4
187. 8
putabam 120. 5
putabas 237. 7
putant 27. 1 | 152. 6
putare 132. 12
putarem 98. 11
putares 108. 15
putaret 174. 1
putas 172. 16 | 192. 2 231. 1
putat 16. 12 | 90. 6 195. 2 | 232. 17 233. 8
putavi 11. 7 | 14. 13 11. 1
putem 185. 4
putes 69. 4 | 94. 8 135. 17 | 176. 17 180. 22 | 204. 3 208. 5. 8 | 216. 6
putetur 109. 7
puto 18. 1 | 127. 14 168. 3 | 181. 1, 2 | 200. 10 | 210. 3 | 224. 14 | 230. 13
Pygmalionis. 74. 2
Pylo 6. 13
Pylon 6. 12 | 9. 5
Pyrrhæ 153. 1, 3
Pyrrhe 77. 8
Pyrrhiades 143. 11
Pyrrho 79. 20
Phyrrhus 28. 6 | 77. 3 79. 16 | 84. 3

Q

QUA 13. 12 19. 10 | 89. 7 | 43. 10 44. 1 | 70. 9 | 75. 11 81. 11 | 87. 16 104. 1 | 141. 11 151. 15 | 167. 6 192. 10 | 199. 9 242. 3
quâ 23. 7 | 18. 13 30. 5 | 43. 2 | 63. 4 93. 5 | 100. 11 103. 7
quà 18. 9 | 45. 8 51. 4 | 86. 12 | 99. 9 126. 11
quaque 14. 4 | 19. 4
20. 5 | 59. 16 | 175. 5 | 182. 12
quàque 108. 16 201. 10
quaque 84. 10
quæ 6. 6 | 7. 9, 11 10. 7 | 11. 3, 5 13. 7 | 14. 11 | 18 2, 3, 7 | 23. 6, 14 24. 2, 16 | 25. 6 26. 15 | 30. 6
quæque 32. 12 | 46. 12 | 65. 8 | 69. 4 92. 9 | 119. 3 | 121. 13 | 134. 8
quæcunque 7. 6 | 14. 14 | 22. 7 | 51. 3 100. 14
quæquam 26. 9
quælibet 36. 6 | 62. 16 80. 2
quæras 30. 14 | 37. 13 69 15 | 160. 7
quærat 27. 3 | 60. 10 63. 16
quærebant 21. 12
quærenda 65. 11
quærens 164. 16
quærenti 2. 6 | 128. 11
quærere 4. 10 | 189. 6
quæreret 170. 4
quærimus 55. 10 61. 15 | 122. 4 123. 9 | 208. 3
quærit 74. 5 | 147. 4
quæritur 59. 11 168. 10 | 142. 4
quæro 207. 16
quæſiêrunt 51. 2
quæſita 65. 12 | 87. 3
quæſo 173. 6 | 204. 16 224. 15
quæſtaque 66. 12 237. 18
quævis 174. 13
quale 67. 5
qualem 167. 12 241. 11
qualemque 105. 13
quales 221. 4
qualia 169. 4
qualibet 14. 6
quales 5. 11 | 9. 4 236. 13
qualiſque 229. 9
qualiter 94. 6
quam 21. 1 | 24. 11 28. 10 | 45. 4 | 100. 12 | 123. 12 | 128. 10 | 143. 12, 17
quàm 7. 10 | 27. 7, 17, 18 | 49. 5 | 53. 9 63. 17 | 68. 13 | 76. 5 | 86. 9 | 87. 7, 13 | 93. 6
quamque 6. 10 | 65. 16 | 99. 6 | 161. 2 231. 11 | 232. 8
quamlibet 22. 4 53. 7 | 110. 14 221. 15
quamprimum 187. 2
quamvis 21. 8 | 24. 1 41. 9 | 50. 5 | 66. 11 67. 11 | 92. 6 | 130. 17
quando 2. 8 | 66. 1 130. 13, 15 | 180. 2
quanquam 150. 9 209. 8
quantâ 54. 4 | 73. 14 114. 18
quanto 212. 9
quantò 93. 5 | 154. 9 194. 11
quantum 43. 7 | 49. 14 | 53. 3
quantùm 132. 13 164. 11 | 240. 9
quantumque 222. 11
quantus 23. 15 | 232. 6
quare 27. 3 | 143. 1 185. 8 | 238. 11 241. 5
quartus 174 22
quarum 89. 6 | 130. 4 213. 6
quas 6. 15 | 33. 1 47. 6 | 71. 4 | 79. 15 103. 20 | 106. 12 109. 11
quaſcumque 21. 5
quaſdam 186. 12
quaſque 10. 13 | 132. 8

quaſſus

quaſſus 108. 8.
quaſvis 167. 4
quater 11. 7 | 71. 7
quatit 85. 2 | 136. 6
195. 18
quatitur 108. 6
queam 110. 11
queam 38. 8|72. 14
74. 7|79. 13|86. 13
87. 9|103. 6|105.
14
quemque 34. 13
194. 4
quemquam 220. 12.
queras 21. 6 | 81. 10
85. 8 | 140. 12
205. 6
queraris 219. 14
228. 18
querebat 200. 5
querela 7. 3 | 11.
4 | 130. 8 | 178.
12
querelis 147. 9
querentes 72. 13
querere 45. 1
quereretis 210. 3
219. 4
queri 17. 6 | 21. 5
139. 9 | 197. 16
204. 15 | 234. 14
querimur 199. 4.
queritur 138. 16
242. 6
queriturque 88. 9
queror 12. 10 | 12. 8
42. 4|54. 5|66. 12
85. 8 | 132. 20
138. 1
querulis 46. 9
queruntur 97. 8
151. 18
queſta 189. 2
qui 9. 10|10. 3|12. 16
13. 4 | 16. 10
17. 9, 14 | 22. 2
25. 13 | 26. 14
28. 16, 17|39. 14
40. 9, 12
quî 190. 3
quique 12. 14|92. 11
117. 12 | 127. 10
141. 4 | 146. 3
213. 13
quia 11. 9 | 14. 13
20. 5|21. 5|38. 9
63. 6|65. 11|68. 9
87. 11
quibus 196. 16|186.
7 | 202. 9|220. 17
223. 8 | 229. 21
233. 9
quicquam 81. 1
quicquid 12. 3|35. 8
48. 7 | 69 3
quicunque 190. 5
quid 5. 19 | 7. 4
8. 9|12. 9| 17. 13
22. 8 | 25. 11, 14
27. 9 | 35. 11
40. 4, 6 | 46. 5
148. 1
quidem 38. 1 | 65. 5
66. 9 | 103. 15
157. 1 | 158. 1
164. 5, 15
quidve 224. 20
236. 12
quidquid 30. 7 | 120.
11 | 164. 5 | 195.
3 | 217. 3 | 235.
20
quidlibet 75. 2
quies 136. 18
quieſcat 123. 6
quin 24. 3 | 70. 3
121. 5 | 137. 7
151. 17 | 162. 16
170. 9
quinque 22. 17
quintus 80. 4 | 181.
10
quis 2. 12 | 19. 6
24. 8|27. 3|42. 5
43. 1|48. 2|50. 8
65. 13|78. 7|100.
10
quiſque 13. 9|131. 8
215. 2
quiſquis 3. 6 | 6. 8
16. 12 | 129. 1
229. 7
quo 6. 7 | 13. 13
14. 5|23. 8 | 25. 6
31. 9|34. 7|40. 9
63. 3 | 66. 10
97. 5, 6 | 107. 12
109. 16
quò 19. 11 | 30. 15
67. 6, 7 | 73. 15
95. 5 | 98. 15
99. 15 | 120. 8
123 19 | 126. 4
129. 16
quocunque 133. 5
quod 5. 10 | 12. 11.
13. 1, 2 | 14. 7
16. 3, 8 | 21. 7
24. 5 | 29. 2. 10
31. 11 | 35. 13
40. 9, 10, 11
quòd 58. 11 | 63. 9
83. 12 | 85. 4
116. 7 | 122. 11
139. 3 | 141. 7
157. 9 | 180. 11
181. 1
quodque 17. 6 | 23.
1 | 101. 6 | 136.
2 | 198. 20 | 219.
14
quodcunque 29. 9
38. 13
quodlibet 117. 18
quolibet 214. 6
quondam 49. 7|83. 5
141. 9 | 165. 19
195. 11 | 223. 7
229 4, 11
quoniam 19. 16|103.
13|112. 5|152. 18
217. 9 | 126. 15
229. 7
quoque 6. 14 | 11. 9
21. 8|25. 8|26. 19
28. 5|29. 10|32. 1
34. 3|36. 9|43. 11
48. 9
quorum 14. 1|141. 2
116. 1
quos 8. 5, 11|22. 12
29. 3|38. 2|60. 1
93. 6 | 122. 1
123. 17
quoſcunque 74. 11
quoſque 63. 8
quot 141. 5
quota 116. 13
quotacunque 127.
12
quoties 45. 1, 3|91.
7 | 98. 3 | 122. 18
128. 5 | 167. 3
170. 3. 5
quotieſque 127. 3
quum 128. 19

R.

RAdiabat 197.
11
radiantibus 84. 5
radiis 40. 11|115. 10
197. 9
radixque 51. 13
rami 151. 17
ramis 31. 7
ramiſque 107. 17
ramos 152. 7
rapax 119. 1
rapere 127. 7
raperes 117. 16|148.
5
raperet 78. 2
rapi 21. 16 | 50.
12 | 165. 16|179.
8
rapiat 78. 7 | 128.
10
rapidarum 110. 1
rapidis 87. 12 | 101.
10 | 195. 7
rapido 51. 2 | 68. 15
73. 12
rapina 81. 8 | 148. 6
165. 4
rapinæ 220. 13
rapit 155. 6
rapta 21. 1 | 50. 21
54. 1|82. 4|97. 16
121. 4 | 145. 16
175. 11
raptâ 78. 8 | 126.
17
raptam 48. 3 | 84. 3
raptamque 138. 7
raptim 199. 3
rapturo 195. 13
raptus 125. 9
rapuêre 34. 5 | 50. 1
219. 17
rapuit 165. 7 | 174.
21 | 176. 3
rara 180. 9 | 183. 9
240. 13
rari 98. 5
raris 180. 10
raſilibus 91. 4
rata 157. 11 | 162.
1 | 230. 8
rate 99. 21

ratem

ratem 75. 6 | 97. 4
98. 18 | 103. 21
ratemque 99. 19
rates 11. 2 | 44. 8
47. 10 | 78. 13
129. 13 | 131. 12
163. 16 | 193. 8
ratis 46. 3 | 234. 8
ratus 51. 11
raucis 98. 6 | 194.
16
re 223. 3 | 186. 17
rea 134. 4 | 141. 8
ream 134. 5
rear 181. 11 | 221.
4
rebus 8. 12 | 37. 8
157. 5 | 273. 9
185. 10 | 206. 2
recens 89. 7 | 188.
16
receaſe 93. 3
recenſes 192. 3
recentia 132. 7
recepi 12. 11 | 57.
3 | 70. 3 | 176. 13
recepta 25. 15 | 54.
8 | 101. 18 | 115.
4 | 157. 9 | 162. 3
213. 5
recepte 214. 16
receſſiſſet 165. 9
recidit 136. 12
recincta 18. 12
recipi 157. 10
recluſis 78. 7
recolo 49. 7
recordor 100. 13
recrevit 11. 1
recta 43. 8
recti 226. 13
recumbis 140. 2
recumbo 169. 17
recurreret 43. 14
recurrite 43. 15
recurſus 57. 7
recurvas 35. 3
recurvo 100. 5
recuſarem 160. 19
recuſes 27. 3
recuſet 47. 3
reddamus 33. 5
reddar 22. 9
reddat 6. 10
redde 99. 12 | 123.
3, 18 | 222. 20
reddebant 98. 2
reddenda 47. 13 | 65.
13
reddere 106. 3 | 159.
10 | 222. 20
reddi 207. 4
reddidit 165. 7 | 179.
17 | 201. 10
reddita 50. 9 | 82.
3
redditur 193. 10
redeamus 215. 9
redeas 10. 8 | 17.
11
redeat 155. 5
redemit 180. 17
redeo 199. 10, 12
236. 1
redi 214. 17
redibit 155. 5
rediēre 3. 10
rediēre 125. 21 | 198.
1
rediērunt 234. 9
rediî 179. 12
rediît 55. 3 | 125.
21 | 215. 18
redimicula 90. 12
redimire 90. 3
redimita 61. 7
redire 128. 14
redirem 22. 13
redires 53. 5
rediret 191. 1
redis 12. 6 | 155.
11
rediſti 45. 11 | 61. 3
redit 226. 16
reditque 150. 2
redite 131. 8
reditu 12. 8
reditum 215. 5
rediture 45. 11
rediturus 187. 2
reditus 101. 17
133. 1
redituſque 24. 13
reduce 84. 3
reducem 130. 23
reduci 53. 1 | 83.
17 | 127. 2 | 132.
9
reducis 61. 4
reducunt 12. 5 | 150.
7
redundabat 92. 3 |
refeci 13. 11
refecit 125. 18
refer 110. 13 | 123.
4 | 181. 8 | 229.
4
referam 8. 11 | 81.
9 | 89. 4 | 119. 7
140. 11 | 197. 1
207. 17
referas 79. 18 | 103.
16 | 132. 6 | 228.
11
referat 132. 14
referebat 234. 11
referens 170. 6
referes 130. 17 | 163.
17
refero 95. 3 | 129.
7 | 241. 12
referoque 97. 11
referre 11. 8 | 105.
6 | 130. 20 | 132.
20 | 133. 4 | 154.
4 | 160. 11 | 209.
10
referrent 155. 9
refert 62. 13 | 66.
8 | 159. 12 | 168.
11 | 175. 10 | 232.
10
referunt 33. 9
reflexi 170. 3
reformida 110. 16
refoviſti 107. 8
refrænat 56. 5
refugi 203. 4
refugit 136. 16
regales 126. 6
regalis 40. 5
regat 16. 10
regebat 80. 1
regerent 100. 6
reges 238. 3
regi 18. 18 | 21. 7
regia 4. 7 | 15. 8
16, 15 | 40. 16
47. 1 | 56. 10
108. 4
regibus 187. 10
regina 111. 1 | 175.
1
regionibus 150. 9
regibus 162. 2
regno 8. 17 | 9. 11
37. 1 | 38. 2, 12
35. 5 | 65. 8 | 70.
6 | 85. 2 | 105. 4
regnant 8. 7
regnat 30. 8
regnata 100. 3
regni 127. 12 | 158.
16
regno 121. 9
regnoque 140. 13
regnum 104. 16 | 117.
17 | 184. 17 | 185.
15
regum 235. 15
rejicioque 240. 18
relabere 103. 21
148. 13
relata 159. 6 | 236.
16
relicta 2. 5 | 16. 2
24. 12 | 37. 10
43. 13 | 69. 16
89. 6 | 100. 14
relictam 103. 1 | 187.
15
relicti 121. 7
relictus 59. 13
religer 101. 3
relinquar 25. 9
relinquas 73. 3
relinquat 63. 15
relinquere 65. 5
relinques 24. 7 | 189.
11
relinquis 216. 1
relinquit 40. 7 | 125.
5 | 136. 13
relinquo 72. 5 | 84.
13 | 232. 3
relinquunt 121. 15
reliqui 117. 17 | 118.
3 | 123. 3
relucet 130. 11
reluctantem 59. 3
remige 29. 5
remigiumque 13.
13
reminiſcor 164. 11
remis 24. 11 | 45.
6 | 124. 7 | 205.
9 | 216. 6 | 234.
17
remiſit 33. 3 | 207.
9
remiſsâ 74. 1
remiſſis 216. 19
remittes 241. 19
remittite 145. 7

remo 16. 13 | 147. 3
remoque 129. 17
remorante 159. 7
remorum 122. 22
remota 239. 2
remoto 224. 23
remotus 202. 15
removere 127. 1
remus 175. 2
renuente 183. 5
renui 77. 5
reor 186. 10, 11 200. 2
reparabilis 48. 9
reparat 15. 14
repellas 24. 1
rependis 91. 16
rependo 145. 4
repercuſſæ 197. 11
reperta 223. 6 | 242. 9
repertor 52. 1
repetam 28. 13 | 72. 3
repetas 218. 7
repetenda 73. 13 78. 15
repetens 228. 1
repetere 177. 7
repetiſſe 22. 9
repetita 45. 3 | 175. 13 | 232. 5
repetitur 78. 9
repeto 99. 7 | 172 7 192. 13
repetoque 199. 7
repetor 22. 6
replebam 98. 17
reportas 74. 11
repoſcitur 47. 11
reprehendere 220. 11
reprehenſor 190. 9
reprehendo 107. 3
repugnat 224. 9
repuleris 227. 1
repulſa 226. 11 | 257. 4
requie 35. 13
requiem 75. 9
requievimus 42. 13
requiras 143. 1
requirebas 83. 20
requirens 224. 19
requirere 57. 3
requirer 228. 1
requiro 200. 15
rerum 16. 1 | 38. 5 | 93. 5. 7 | 186. 7
rerumque 84. 11
res 2. 9 | 26. 1 | 54. 5 | 61. 10 | 123. 3 | 175. 14 | 202. 18 | 215. 13
reſque 187. 3
reſcribas 1. 2
reſcribendi 178. 2
reſcribere 231. 11
reſecandaque 6. 2
reſedit 188. 16
reſeramus 39 7
reſervor 141. 7
reſidens 155. 15
reſiſtit 45. 14
reſiſtunt 130. 19
reſolvet 132. 9
reſorbet 119. 3
reſpergi 72. 13
reſpice 10. 5 | 28. 7 89. 11 | 122. 15 226. 8
reſpiciens 199. 8
reſpicietque 132. 8
reſpondent 145. 15
reſtabat 101. 9
reſtant 5. 13 | 220. 3
reſtas 141. 3
reſtat 65. 15 | 198. 6 | 242. 20
reſtiterem 228. 14
reſtitit 106. 15
reſupinus 170. 19
reſurgunt 238. 15
retenta 92. 16 | 108. 12
retento 97. 1
retia 32. 5 | 43. 3 241. 2
reticenda 209 9
reticetur 225. 15
retinacula 68. 5
retinebat 198. 13
retinens 206. 11
retinente 124. 5
retinentibus 29. 9
retorquet 89. 20
retro 43. 15
retulerat 4. 11
retulit 5. 1 | 161. 16 | 186. 12
revaleſcere 242. 3
revelat 108. 3
revellit 60. 6
reverentia 52. 11 215. 13
reverere 38. 7
reverſuri 129. 6
revertendi 7. 13
revertere 98. 15
reverteris 119. 5
reverti 22. 1 | 131. 5 | 132. 15
revixi 107. 13
revocantis 131. 13
revocare 129. 1
revocas 169. 18
revocavit 235. 5
revoca 131. 13
reus 174. 18 | 222. 15
Rheſumque 5. 1
Rhodope 18. 9
Rhodopeïa 10. 9
ride 217. 3
rideat 122. 6, 7
rigent 19. 14
rigente 46. 8
riget 49. 6 | 155. 8
rigida 26. 4
rigido 34. 14 | 45. 5
rigidumque 34. 13
rigor 35. 1
ripa 43. 9 | 139. 5
ripæ 43. 15
ripis 94. 17
riſerunt 45. 2
riſit 161. 11
riſum 169. 14 | 187. 5
ritè 71. 4
robora 67. 4 | 68. 2 | 163. 5 | 177. 5
robuſto 91. 5
roga 47. 14
rogabas 241. 23
rogabat 108. 16
rogabis 227. 15
rogabo 27. 15
roganda 63. 2
rogando 163. 13
rogantia 219. 13
rogantibus 231. 15
rogas 18. 2
rogat 115. 2
rogatur 233. 17
rogatus 6. 9
rogem 207. 15
rogi 165. 18
rogis 59 8 | 76. 13 141. 14
rogo 29. 2 | 110. 17
rogos 56. 2 | 143. 18
rogus 109. 12
rorantur 148. 15
roratis 212. 12
rore 147. 14
roſam 32. 8
rota 200. 4
rotis 82. 1
rubebas 223. 1
rubor 34. 12 | 224. 8 | 239. 6
rubore 141. 13
ruboris 222. 10
rude 31. 1
rudes 7. 11 | 73. 12
rudimentum 48. 3
rudis 106. 10 | 185. 3
rugoſo 43. 12
ruina 113. 8
ruinoſas 6. 5
ruis 163. 17
ruitis 131. 8, 9
rumor 164. 15
rumpam 34. 15
rumpere 194. 8
rumpor 80. 13 | 169. 7
rupe 43. 2 | 194. 19
rupi 51. 7
rupique 21. 15 | 46. 7
rupibus 67. 3
rupta 167. 14
ruptis 54. 15
rure 167. 14
rurſus 224. 23 | 241. 21
rus 306. 9
ruſtica 7. 10 | 36. 10 | 38. 12 | 172. 15 | 178. 12, 13
ruſticitas 188. 12

ruſtici-

ruſticitate 221. 3
ruſticus 169. 6
rutilo 24. 10
ruunt 8. 6 | 120. 7

S

SAcer 18. 10 | 152. 6
ſacerrima 96. 3
ſacra 13. 8 | 69. 12 | 72. 10, 19 | 107. 19 | 108. 3 | 116. 3
ſacram 46. 9 | 57. 13
ſacrata 74. 4
ſacratus 71. 5
ſacris 107. 20 | 116. 11 | 134. 8
ſacros 53. 10
ſæpe 11. 7, 13 | 12. 1 | 15. 2 | 20. 3 | 22. 1 | 32. 9 | 36. 5 | 42. 13, 15
ſæpius 26. 8
ſæva 62. 2 | 222. 1 | 223. 6 | 226. 19 | 233. 17 | 240. 6
ſævaque 128. 18
ſævæ 67. 4 | 231. 2 | 238. 9
ſævas 32. 2 | 100. 20
ſævaſque 134. 13
ſævi 76. 8 | 114. 1
ſæviet 122. 16
ſævior 42. 2
ſævis 104. 11 | 124. 8 | 125. 9
ſævit 39. 14
ſævitiæ 69. 5 | 207. 9
ſævum 210. 9
ſævus 137. 3
ſagitta 176. 18
ſagittâ 172. 5, 7
ſagittæ 229. 21
ſagittas 74. 9
ſalebroſa 36. 11
ſalientem 225. 3
ſaltem 44. 9 | 98. 19 | 156. 1
ſaltibus 41. 5
ſaltus 43. 1 | 50. 4
ſalva 165. 16 | 223. 16
ſalvam 223. 16
ſalubres 35. 1
ſalubrior 154. 7
ſalvis 3. 12
ſalvos 58. 8 | 204. 7
ſalus 230. 1
ſalutatis 235. 10
ſalute 53. 8 | 227. 3
ſalutem 29. 7 | 124. 3 | 156. 3 | 193. 1 | 206. 1
ſalutiferam 239. 12
ſalutis 103. 15 | 115. 15 | 232. 9
ſalvus 227. 2
Samiique 8. 5
ſanciat 63. 2
ſancta 229. 1
ſane 178. 13
ſanguine 3. 4 | 6. 3 | 8. 12 | 23. 7 | 76. 4 | 134. 15 | 167. 15 | 230. 4
ſanguinea 127. 16
ſanguineam 175. 6
ſanguineumque 105. 6
ſanguinis 22. 12 | 24. 6 | 46. 14 | 138. 16
ſanguinolenta 23. 16 | 56. 6 | 69. 2 | 137. 10
ſanguis 28. 16 | 95. 2 | 96. 6 | 128. 16 | 136. 3
ſaperem 192. 9
ſaperes 155. 10
ſapiant 183. 16
ſapias 48. 5 | 226. 18
ſapiens 36. 4
ſapienter 12. 9 | 233. 13
ſapit 192. 10
Sappho 152. 3 | 154. 1 | 155. 17
Sapphus 146. 5
ſarcina 24. 14 | 71. 13 | 83. 14 | 89. 12
ſarcinaque 31. 2
ſat 125. 17
ſatelles 109. 1
ſatiaverit 222. 11
ſatis 13. 10 | 14. 6 | 18. 8 | 46. 5 | 69. 8 | 93. 14 | 106. 8 | 139. 3 | 150. 10
ſaturatas 126. 7
Saturno 38. 12
Satyri 41. 7 | 51. 1
ſaucia 114. 17 | 138. 4
ſaucius 52. 2
ſaxa 26. 12 | 46. 10 | 59. 6 | 98. 2 | 103. 4 | 153. 9 | 160. 3
ſaxi 102. 22
ſaxis 154. 10
ſaxo 99. 5 | 153. 6 | 223. 9
ſcabro 151. 7
ſcelerata 62. 13
ſcelerate 11. 13 | 12. 11 | 63. 3 | 73. 3 | 98. 15
ſceleri 72. 16
ſceleris 72. 4 | 95. 8 | 134. 13
ſcelus 12. 11, 12 | 24. 5 | 62. 4 | 120. 5 | 134. 4
ſceptra 47. 6 | 74. 4 | 166. 9
ſceptro 65. 10
ſceptroque 141. 1
Schœneida 171. 7
ſciêro 212. 5
ſcilicet 24. 1 | 30. 17 | 45. 10 | 59. 15 | 91. 13 | 98. 22 | 104. 11 | 126. 7 | 139. 1 | 178. 5 | 204. 13 | 237. 2
ſcimus 109. 5 | 192. 14 | 223. 5
ſcindas 222. 5
ſcindi 25. 7
ſcire 6. 6 | 109. 4 | 113. 7
ſcirem 7. 2 | 120. 12
ſcires 161. 6 | 171. 12 | 230. 14
ſciſſa 82. 10
ſciſsâ 107. 7
ſciſſis 149. 16
ſcit 100. 20 | 228. 3. 4
ſcopulis 154. 7
ſcopulo 103. 8
ſcopulos 19. 3
ſcopulus 98. 6
ſcribam 207. 15
ſcribe 30. 10
ſcribens 194. 5
ſcribenti 95. 3
ſcribentis 76. 1 | 104. 5
ſcribere 30. 6, 9 | 118. 5 | 134. 18 | 142. 1 | 229. 19, 20
ſcriberet 194. 11
ſcribimus 76. 2 | 148. 15 | 214. 11
ſcribis 210. 17 | 241. 3
ſcribo 219. 13
ſcripſit 54. 4
ſcripta 43. 10 | 104. 1 | 219. 18 | 210. 6, 8
ſcriptàque 141. 8
ſcriptis 241. 8
ſcripto 53. 4 | 229. 3
ſcriptum 222. 17
ſcriptumque 230. 11
ſcutaque 117. 8
ſcuticæ 91. 9
Scylla 119. 1, 2
Scyria 84. 12
Scyron 15. 5
Scythia 113. 3
Scythiæque 60. 9
ſe 20. 5 | 33. 2 | 35. 6 | 36. 3 | 60. 2 | 74. 15 | 82. 5 | 84. 2 | 85. 4 | 86. 13 | 89. 10 | 93. 1 | 117. 8 | 127. 7
ſeceſſit 26. 3
ſecreti 231. 17
ſecretis 41. 5
ſectaque 102. 22
ſectæque 44. 7
ſecui 46. 8

INDEX.

ſecum 114. 7 | 132. 7 | 151. 1
ſecunda 17. 6
ſecundet 131. 14
ſecundi 193. 3
ſecundis 177. 13 | 187. 7
ſecundum 231. 17
ſecundus 45. 2 | 234. 10, 11
ſecura 58. 13
ſecuri 163. 1 | 236. 13
ſecurigeras 37. 11
ſecurum 174. 6 | 187. 17
ſecurumque 135. 14
ſecurus 211. 15
ſecuta 125. 10 | 174. 17
ſecutus 33. 1
ſed 3. 8 | 5. 2 | 9. 10 | 12. 12 | 16. 15 | 21. 4 | 22. 2, 5 | 23. 3 | 25. 17 | 27. 9 | 38. 4 | 52. 7 | 56. 5, 11 | 57. 7 | 59. 1 | 60. 5 | 62. 2 | 63. 6
ſedens 194. 19
ſedeo 79. 2
ſedes 99 6
ſedet 16. 9 | 31. 2 | 95. 13 | 107. 15 | 231. 15
ſedi 83. 14 | 99. 5 | 117. 5
ſedit 16. 2
ſeducit 214. 2
ſedula 107. 18 | 194. 12 | 235. 13
ſeges 6. 2
ſegetes 53. 11 | 103. 11
ſegeteſque 115. 1
ſegeti 233. 6
ſemel 10. 11 | 48. 10 | 102. 6 | 112. 5 | 170. 10 | 179. 8
ſemianimiſque 98. 12
ſemideæ 33. 1
ſemina 49. 9 | 112. 9 | 114. 5
ſemine 55. 5 | 117. 3 | 173. 3
ſeminibus 53. 11
ſemireſecta 75. 10
ſemiſepulta 6. 4
ſemiſupina 79. 10
ſemivir 95. 1
ſemper 2. 11 | 8. 2 | 22. 18 | 26. 12 | 57 8 | 66. 7 | 81. 5 | 87. 17 | 119. 14 | 130. 19 | 146. 14
ſemperque 58. 13 | 81. 5
ſene 36. 4 | 141. 2
ſenecta 95. 14
ſenectus 140. 11
ſenex 9. 3 | 25. 2
ſeni 73. 18 | 159. 12
ſenior 4. 10
ſeniorque 71. 13 | 95. 9
ſenis 4. 7 | 56. 10 | 74. 14
ſenſi 71. 7 | 83. 19 | 84. 13 | 105. 14 | 164. 9 | 186. 11 | 236. 8
ſenſibus 150. 14
ſenſiſſe 108. 15 | 240. 11, 15
ſenſiſſet 112. 9
ſenſiſti 113. 13
ſenſus 93. 18 | 194. 4 | 240. 22
ſententia 229. 3 | 237. 15
ſentiat 231. 14
ſentibus 85. 2
ſentiet 190. 1
ſentire 198. 3
ſentis 170. 1
ſentitur 88. 12
ſeparor 202. 13
ſepeli 141. 15
ſeptem 22. 19 | 140. 9
ſeptima 70. 4 | 194. 15
ſepulchra 79. 6 | 102. 18 | 110. 6 | 141. 16
ſepulchrali 19. 2
ſepulchro 20. 9 | 26. 11 | 110. 13
ſepulta 70. 8 | 100. 10
ſequacis 206. 12
ſequantur 46. 13 | 175. 11
ſequar 24. 15 | 99. 20 | 123. 19 | 174. 19 | 189. 13
ſequendus 20. 2
ſequente 72. 6
ſequentia 163. 7
ſequeriſque 140. 7
ſequi 65. 8 | 134. 14 | 186. 2 | 203. 4 | 289. 8
ſequitur 30. 5 | 119. 14 | 127. 12
ſequor 196. 18 | 202. 8 | 242. 11
ſequuntur 138. 1
ſequuta 221. 14
ſerieſque 86. 3
ſerior 104. 10 | 206. 14
ſerius 30. 15
ſermone 188. 7
ſerpens 92. 9 | 823. 6
ſerpente 55. 9
ſerpentes 88. 3 | 121. 11
ſertaque 121. 4
ſertis 56 4
ſerva 26. 8 | 78. 1 | 227. 10
ſervâ 101. 4
ſervaque 214. 9
ſervant 43. 5
ſervâſſe 54. 3
ſervatæ 31. 5
ſervatus 115. 18
ſervavi 122. 1
ſerventur 224. 7
ſerves 29. 1 | 233. 14
ſervetur 224. 6
ſervi 120. 9
ſerviat 46. 16 | 222. 14
ſervit 222. 14
ſervitio 26. 10
ſervo 42. 12 | 202. 7
ſerus 17. 11 | 184. 7
ſervus 42. 12
ſeſſa 193. 2
ſeſſos 199. 17
ſeu 19. 5 | 35. 5 | 130. 1,
ſevera 147. 20
ſeverè 231. 12
ſeveri 199. 16
ſex 22. 18 | 146. 15
ſi 5. 11 | 6. 10 | 11. 3 | 12. 2 | 13. 9 | 16. 13 | 18. 2 | 21. 5 | 22. 3 | 23. 5 | 24. 13 | 26. 19 | 27. 3 | 28. 9, 13, 17 | 31. 9, 13 | 35. 16 | 36. 10 | 37. 5, 13 | 40. 4, 11, 14 | 42. 4 | 47. 13 | 48. 5 | 54. 3, 6 | 55. 9
ſibilat 117. 10
ſic 20. 2 | 28. 5, 6 | 30. 12 | 31. 1 | 39. 14 | 41. 4, 5, 7, 9 | 44. 13 | 46. 11 | 48. 11 | 49. 8 | 64. 5 | 66. 4 | 68. 13 | 74. 11 | 78. 15 | 104. 6 | 108. 7
ſicca 195. 3
ſiccas 298. 18
ſiccat 207. 12
ſiccis 104. 10
Sicelides 146. 5
Sicelis 146. 6
Sichæi 76. 11
Sichæo 71. 3
Sichæus 71. 5
ſicut 16. 4 | 84. 19 | 103. 10 | 159. 3
ſidera 19. 6 | 87. 2 | 197. 6 | 201. 2 | 207. 20 | 220. 18
Sidonio 92. 15
ſidus 83. 8
Sigæo 158. 3
Sigeïa 4. 6
Sigeos 172. 3
ſigna 40. 7 | 61. 8 | 71. 2 | 90. 20 | 106. 8 | 129. 4. 6 | 162. 2 | 170. 20 | 182. 14 | 207. 21

ſigna-

ſignatum 128. 1
ſignet 168. 8
ſignetur 15. 9 | 53. 7
ſilent 152. 4
ſilente 56. 14 | 172. 12
ſilet 92. 16
ſilices 102. 3, 4
ſilvaque 41. 6
ſilvæque 151. 11
ſilvam 151. 9
ſilvas 59. 6 | 108. 19
ſilvis 35. 9 | 36. 1 42. 3 | 51. 1 | 163. 3
ſim 18. 2 | 22. 5 61. 4 | 66. 10 | 143. 2 | 153. 14 | 173. 6 | 178. 13 | 179. 10 | 185. 16 | 224. 13 | 229. 9
ſimque 25. 18
ſimiles 61. 15 | 122. 17 | 164. 11
ſimili 20. 10
ſimilis 179. 16 | 209. 21 | 211. 2
ſimillima 150. 13
Simoenta 73. 15
Simoïs 4. 6
Simoïſque 127. 5
ſimplex 172. 15
ſimplicitas 14. 6 235. 22
ſimplicitate 174. 8
ſimplicis 116. 14 188. 2
ſimul 5. 5 | 21. 9 132. 3 | 190. 13 217. 2, 10
ſimulacra 101. 9
ſimulacraque 59. 9 88. 5 | 130. 9
ſimulare 14. 3
ſimulat 46. 2, 19
ſimulata 170. 10
ſimulatur 180. 4 240. 7
ſimus 57. 10
ſin 75. 15
ſinam 75. 8
ſinas 148. 14
ſinat 7. 11 | 116. 15
ſine 9. 2 | 21. 15 24. 11 | 26. 20 28. 10 | 31. 9 | 35. 1 | 49. 3 | 67. 9 77. 7 | 79. 17 | 82. 11 | 83. 9
ſinet 220. 4
ſingula 55. 11 | 170. 6
ſinis 15. 6 | 42. 4 53. 3 | 94. 1 | 233. 13
ſiniſtra 234. 6
ſiniſtris 18. 11
ſiniſtrum 127. 1
ſinit 131. 12
ſint 34. 15 | 61. 15 65. 8 | 129. 6 | 141. 16 | 143. 1 | 157. 11 | 170. 2
ſinu 270. 2 | 132. 10, 19 | 159. 6 165. 12 | 209. 8 220. 10 | 232. 4
ſinum 81. 4
ſinuoſaque 78. 13
ſinus 5. 7 | 19. 13 44. 3 | 46. 7 | 126. 6 | 128. 14 | 173. 1 | 148. 13
ſinuſque 58. 4
ſis 28. 3 | 103. 15 126. 14 | 129. 7 172. 17 | 173. 15 177. 6 | 195. 11 210. 7, 15, 17 221. 15
ſiſque 216. 10
ſiſtat 192. 18
ſiſte 129 28 | 163. 17 | 227. 3
ſiſtit 59. 5
Siſyphe 149. 1
Siſyphias 123. 14
ſit 5. 2 | 7. 10 | 9. 10 | 15. 2 | 17. 12 37. 13 | 47. 13 48. 6 | 50. 5 | 63. 14. 18 | 68. 15 69. 15 | 74. 12 75. 2 | 76. 1 | 78. 9 | 86. 6 | 103. 14
ſitque 10. 3 | 87. 12 | 211. 10 | 238. 4
Sithonis 105. 1
Sithonis 11. 2
ſitim 14. 10
ſitis 20. 3
ſive 2. 12 | 3. 2 19. 5 | 29. 5. 6 35. 3, 7 | 101. 11 130. 1 | 133. 9 147. 19 | 148. 1
ſocer 47. 3 | 78. 9, 11 | 87. 12
ſoceri 168. 7 | 181. 3
ſocero 25. 1
ſocerum 168. 5
ſocerumque 123. 15
ſocialia 30. 13 | 120. 3
ſocias 34. 2 | 192. 19
ſociaſſe 26. 17
ſocii 65. 9 | 214. 17
ſociis 57. 13
ſocioque 110. 13
ſocios 12. 15 | 50. 6
ſol 235. 4
ſola 26. 5 | 37. 7 69. 16 | 99. 3, 15 103. 1 | 112. 14 152. 1 | 162. 6
ſolâ 156. 4
ſolæ 197. 15
ſolas 81. 5
ſole 127. 4
ſolem 220. 11
ſolebam 105. 13
ſolebas 154. 11 | 219. 15
ſolent 216. 18 | 222. 1
ſoleo 209. 7
ſolertem 219. 6
ſoles 209. 12 | 227. 14
ſolet 130. 12 | 134. 14 | 176. 4 | 180. 7 | 185. 10 | 215. 2
ſoli 170. 2
ſolibus 49. 6
ſolidam 117. 2
ſolidi 114. 3
ſolidis 89. 14
ſolio 95. 13 | 141. 1
ſolis 59. 4 | 86. 1
ſolis 108. 14 | 115. 14 | 164. 17
ſolitarum 200. 3
ſolitis 28. 1
ſolitu 146. 1 | 237. 5
ſolitoque 233. 11
ſolitos 235. 5
ſollicitam 28. 7
ſollicitare 161. 8 178. 4
ſollicitata 211. 14
ſolliciti 2. 9 | 82. 7 130. 6 | 204. 2
ſollicito 131. 2
ſollicitum 194. 16
ſolo 17. 12 | 228. 18 | 236. 14
ſolvar 130. 14
ſolvas 68. 5
ſolve 155. 13, 14
ſolvere 65. 7
ſolveret 194. 2
ſolum 5. 10 | 16. 3
ſolus 121. 10 | 141. 1 | 173. 6 | 174. 10
ſoluta 100. 12 | 104. 4
ſolutus 121. 14
ſomni 88. 5 | 102. 5 | 106. 1 | 138. 9 | 159. 9 | 224. 20
ſomnia 150. 7, 8 216. 18 | 217. 3
ſomnis 97. 6 | 229. 19
ſomno 5. 2 | 59. 14 | 84. 9 | 27. 9, 16 | 114. 9 | 117. 15 | 130. 9 | 209. 12
ſomnoque 135. 13
ſomnos 130. 5 | 138. 6 | 148. 8 | 151. 2
ſomnum 97. 13 194. 17
ſomnus 102. 12 121. 18 | 150. 10 208. 10 | 231. 17 204. 17
ſomnuſque 97. 5
ſonabant 230 3

ſonantes

ſonantes 210. 5
ſonat 108. 4
ſonet 145. 2
ſonis 171. 2
ſono 17. 8 | 127. 6 | 137. 2
ſonos 109. 2
ſonti 141. 8
ſontibus 70. 7
ſonuerunt 97. 15
ſonum 132. 18
ſonus 30. 4
ſopire 121. 19
ſopitaque 138. 3
ſopor 209. 2
ſopore 162. 12 | 216. 19
ſoporis 136. 8
ſoror 34. 4 | 37. 10 | 38. 14 | 76. 9 | 82. 3, 8 | 105. 12 | 106. 17
ſororque 165. 20
ſorore 215. 3
ſororem 95. 11
ſorores 34. 5 | 89. 5 | 109. 13 | 111. 3 | 134. 13 | 137. 7 | 141. 5
ſorori 79. 3 | 110. 11 | 139. 11
ſororis 33. 12 | 110 17 | 141. 11
ſors 129. 9
ſortem 184. 13
ſoſpes 119. 5 | 123. 13 | 217. 6
ſoſpeſque 63. 5
ſoſpite 3. 9 | 217. 6
ſpargere 62. 5 | 114. 6
ſpargitur 97. 8
ſparſa 72. 18 | 110. 12 | 130. 11 | 188. 16
ſparſi 147. 11
ſparſit 37. 10
Sparte 6. 14 | 167. 7 | 189. 17
Sparten 6. 14 | 167. 5
ſpatior 235. 15
ſpatioſam 2. 6
ſpatium 69. 4 | 194. 15 | 198. 23
ſpe 75. 12 | 177. 13 | 218. 14
ſpeque 88. 8
ſpecies 17. 1 | 87. 15
ſpectabar 125. 21
ſpectabilis 56. 9 | 94. 7 | 123. 11 | 137. 9
ſpectans 235. 21
ſpectante 169. 5
ſpectare 125. 9 | 209. 5
ſpectarem 225. 14
ſpectaret 104. 10
ſpectas 182. 9
ſpectaſque 139. 13
ſpectator 104. 7
ſpectatrix 198. 8
ſpectem 201. 9
ſpectet 201. 3
ſpecto 58. 5 | 97. 17 | 132. 17 | 194. 19 | 208. 13
ſpeculis 194. 3
ſpeculo 93. 16
ſpem 71. 14 | 157. 10 | 162. 15 | 166. 3 | 202. 16 | 218. 15 | 237. 5 | 240. 9
ſpemque 26. 2 | 179. 6 | 186. 2 | 203. 4
ſpe anda 240. 5
ſperare 190. 3
ſperata 189. 9
ſperatæ 233. 15
ſperavi 14. 13
ſperem 65. 1
ſperes 173. 17 | 188. 18
ſpernas 216. 4
ſpernere 41. 4
ſperno 181. 3
ſpes 11. 5 | 14. 14 | 28. 11 | 107. 11 | 131. 2 | 162. 10 | 182. 6 | 184. 8 | 191. 4 | 202. 18 | 203. 8 | 214. 10 | 217. 7 | 216. 10
ſpeſque 55. 10 | 88. 8
ſpirare 43. 15
ſpiritus 102. 15 | 114. 2 | 116. 9
ſpiſſa 184. 14
ſpiſſaque 239 4
ſplendida 130. 16 | 237. 18
ſpolia 93. 11
ſpoliantur 163. 3
ſpolium 36. 8 | 51. 6 | 54. 1 | 184. 14
ſpondere 118. 9
ſponſæ 241. 24
ſponſalia 219. 9
ſponſor 12. 6 | 163. 10
ſpreta 239. 18
ſpretis 210. 14
ſpumeſcant 16. 13
ſquallore 126. 11
ſquammis 117. 9
ſtabila 227. 3
ſtabit 69. 1
ſtabulis 78. 7
ſtagno 214. 6
ſtamina 25. 4 | 91. 7 | 208. 1, 13 | 216. 19
ſtantia 235. 15
ſtare 94. 8
ſtarent 6. 16
ſtat 20. 7 | 101. 19 | 115. 11 | 163. 10 | 205. 2
ſtatione 70. 5
ſtatuaris 15. 3
ſtatuit 38. 12
ſtellis 61. 8
ſternet 214. 20
ſternuit 214. 11, 12
ſtertiſſet 87. 11
ſteterat 4. 7
ſteteris 203. 20
ſteterunt 74. 18
Stheneleïus 87. 9
ſtillant 258. 17
ſtipite 101. 15
ſtramen 42. 15
ſtrataque 67. 15 | 99. 10 | 101. 20 | 135. 12
ſtrenuus 129. 12
ſtrepitum 208. 18
ſtrictas 1[illegible]. 18
ſtricto 28. 15
ſtrictum 76. 3 | 104. 3
ſtringitur 108. 5
ſtructa 166. 14
ſtructam 235. 17
ſtudia 35. 11 | 148. 1
ſtudio 55. 11
ſtudioque 120. 13
ſtudioſæ 142. 3
ſtulta 66. 10
ſtultæ 122. 3
ſtulte 166. 1
ſtultè 7. 8
ſtulti 174. 5
ſtultum 234. 14
ſtupefacta 139. 13
ſtupeo 84. 11 | 170. 15
ſtupri 51. 9
Stygia 168. 9
ſua 10. 5 | 13. 9 | 40. 7 | 42. 5 | 51. 12 | 65. 14 | 73. 7 | 76. 14 | 77. 10 | 85. 2 | 96. 1 | 119. 11 | 127. 2
ſuâ 50. 8 | 64. 2 | 139. 8 | 165. 2 | 215. 18
ſuaque 19. 17 | 104. 21
ſuadeat 48. 1
ſuadebat 121. 3
ſuadente 68. 5
ſuades 189. 13
ſuadet 173. 9
ſuæ 55. 8 | 67. 2 | 137. 10 | 145. 8
ſuam 131. 7 | 161. 4 | 240. 24
ſuas 8. 4 | 44. 12 | 63. 12 | 127. 8 | 175. 12 | 208. 7 | 285. 9 | 239. 3
ſuaſi 157. 12
ſub 3. 3 | 32. 11 | 36. 5 | 40. 13 | 53. 10 | 56. 2 | 70. 9 | 77. 8 | 85. 4 | 86. 10 | 90. 1 | 94. 7 | 126. 8 | 128. 7
ſubdita 33. 9
ſubducitur 58. 1
ſubduxit 117. 15
ſubeamus 118. 9

ſubeant

ſubeant 196. 14
ſubeſt 224. 8
ſubeunt 131. 1|162. 2 | 172. 11
ſubjeci 18. 7
ſubimus 226. 9
ſubit 31. 1 | 127. 3 131. 1 | 209. 2
ſubitæ 186. 18
ſubiti 131. 10
ſubitis [illegible]
ſubitò 24. 9 | 26. 11 | 5[illegible]. 6 | 86. 1 120. 1 | [illegible]. 11 198. 1 | 201. 12
ſubitóq; [illegible] 161. 1
ſubitos 1[illegible]6. 19 | 117. 6
ſubiti 134. 16
ſub'a[illegible] 136. 12
ſublime 94. 7 | 236. 1
ſublimis 122. 7
ſublucent 241. 15
ſubmiſſas [illegible]. 2
ſubmota 233. 10
ſubmotæ 207. 1
ſubnuba 63. 11
ſubſequor 32. 4|224. 19
ſubſtitit 129. 2|154. 14
ſubtrahit 142. 2
ſuccedat 138. 1
ſuccederet 180. 1
ſuccenſe 185. 9
ſuccenſet 180. 3 240. 3
ſuccenſus 153. 1
ſucceſſibus 16. 11
ſucceſſit 31. 11
ſucceſſu 3. 2
ſucci 49. 3
ſucciduo 125. 16
ſuccubuiſſe 85. 8 90. 12
ſuccubuit 79. 12
ſuccumbere 25. 19 114. 9
ſuccurrat 190. 17
ſuccurre 79. 3
ſuccurrit 90. 7
ſuccus 227. 8
ſuccuſque 122. 9
ſudamus 220. 3
ſui 28. 2 | 37. 4 93. 16 | 104. 12 127. 12 | 163. 10 173. 10
ſuis 4. 1 | 15. 4 36. 13 | 38. 8|61. 8 | 63. 8 | 72. 14 92. 10 | 104. 9 105. 4 | 132. 1 13[illegible]. 4 | 163. 6
ſu'fure 66. 5
ſum 8. 1 | 11. 14 15. 1 | 21. 7. 10, 16 | 24. 16 | 35. 10 | 47. 5, 8 | 52. 7 | 56. 3 | 61. 13 69. 11
ſumat 159. 17
ſume 144. 7
ſumebant 105. 6.
ſumere 1[illegible]. 9
ſumeter 51. 14
ſumis 182. 12 | 225. 9
ſumma 14. 8 | 15. 2 | 32. 6 | 46. 1 65. 10 | 91. 11 103. 5
ſummâ 49. 5 | 98. 14 | 171. 5 | 195. 1
ſummæ 138. 14
ſummas 196. 18
ſummave 161. 18
ſummis 215. 8
ſummittere 40. 3
ſummo 207. 21
ſumque 125. 10|236 18
ſumſitque 52. 15
ſumpta 169. 10|236. 13
ſumptiſque 44. 2
ſumus 9. 2 | 37. 8 81. 8 | 116. 12 132. 11
ſunt 5. 13 | 10. 1 22. 17 | 35. 15 44. 14 | 47. 6|51. 8 | 75. 3 | 81. 2 93. 11 | 97. 14 100. 4 | 102. 18 107. 19 | 115. 11 116. 13. | 122. 17 124. 20 | 127. 6 144. 5 | 147. 20
ſuntque 29. 2
ſuo 33. 2, 10 | 74. 6 | 77. 8 | 79. 24 108. 2 | 112. 10 113. 14 | 114. 8 127. 13 | 132. 10 146. 14 | 147. 10 148. 10 | 157. 4 166. 2 | 171. 6 178. 6 | 181. 8 191. 4|200. 8|203. 4 | 208. 6 | 225 3, 6 | 231. 6 | 239. 2
ſuorum 231. 15
ſuos 35. 12 | 39. 2 43. 2|74. 13|114. 4 | 158. 8 | 166. 12
ſuper 42. 15 | 130. 11 | 239. 9
ſuperant 103. 19
ſuperare 201. 11
ſuperba 47. 14|223. 2
ſuperbæ 232. 11
ſuperabit 79. 17
ſuperciliis 179. 2.
ſupercilio 182. 14
ſuperemus 2[illegible]4. 5.
ſuperent 74. 11
ſuperentque 211. 3
ſuperes 20. 2
ſupereſt 52. 8 | 171. 13 | 207. 2. 3
ſuperet 74. 7
ſuperjecta 169. 8
ſuperincubui 110. 7
ſuperincumbens 107. 7
ſuperis 225. 2 | 233. 6 | 235. 9.
ſuperos 82. 9 | 123. 1 | 202. 10
ſuperpoſita 240. 8
ſuperſtabant 102. 17
ſuperſtes 95. 8 | 133. 6
ſupervacuum 23. 1
ſupplex 11. 13 | 40. 1 | 122. 13
ſupplicii 134. 2.
ſuppone 159. 13
ſuppoſitas 19. 15
ſuppoſito 87. 2
ſuppoſitus 130. 4 184. 20
ſuppoſuiſſe 150. 12
ſuppoſuiſſet 119. 4.
ſuppoſuitque 106. 12
ſupra 152. 7
ſuprema 14. 11 | 17. 7
ſupremaque 96. 7
ſurdior 77. 9
ſurdis 205. 5.
ſurdus 66. 9
ſurge 138. 7
ſurgere 130. 1
ſurgite 43. 8
ſurgo 97. 13 | 153. 7
ſurripienda 103. 9 107. 16
ſuſcitat 45. 6
ſuſpecta 226. 17
ſuſpecto 214. 8
ſuſpenſa 89. 11
ſuſpenſi 161. 18
ſuſpiciens 196. 13
ſuſpicio 181. 9
ſuſpicior 7. 7 | 100. 7 | 127. 14 | 186. 8 | 206. 6 | 218. 4 | 238. 10
ſuſpiras 182. 11
ſuſpirat 240. 19
ſuſtinet 10. 6 | 28. 12 | 93. 16 | 80 12 | 166. 16
ſuſtinuiſſe 27 8
ſuſtinuit 36. 6 | 45. 4
ſuſtulet 86. 10 | 135. 11 | 236. 5
ſuſurrat 242. 5
ſuſurro 207. 5
ſuum 11. 4 | 98. 16 | 108. 16 | 166. 16|221. 14 | 225. 14
ſuumque 82. 9
ſuus 221. 12
ſylva 36. 10
Symplegades 118. 11

T

T

TABE 95. 4 | 233. 16
taceam 28 4
taceamus 166. 8
taceatur 181. 3
tacent 154. 16
tacentur 92. 4
taceo 220. 13
tacita 106. 8 | 197. 11
tacitam 33. 4
taciti 21. 12
tacito 186. 5 | 240. 19
tacitoque 129. 5
tacta 84. 13
tactâ 208. 13
tactuque 20. 11
tactum 54. 14 | 241. 16
tactus 240. 18
tæda 62. 10 | 79. 9 | 113. 10
tædaque 38. 1
tædæ 66. 5
tædia 28. 9
tædiferæ 13. 8
Tænaria 172. 4
Tænariæ 126. 15
Tænariis 82. 3, 4 | 158. 12 | 178. 6
tale 191. 3 | 200. 10
talem 167. 8 | 229. 17
talenta 22. 17
tales 61. 20
tali 236. 3 | 241. 7
talia 57. 6 | 137. 2 | 169. 3
talibus 194. 9
talis 229. 8, 18 | 231, 6 | 241. 14,
...loque 21.
...iſque 21.
...7 | 23. 8 | ...6 | 50. 10 | 57.
2 | ... 18 | 68. 4 | 87 ... | 99. 9 | 109. 15 | 113. 2 | 116. 8 | 122. 13
tamen 7. 4 | 8. 3 | 17, 11 | 19. 3 | 21. 4 | 23. 17 | 25. 11 | 26. 7, 11 | 28. 12 | 31 9 | 34. 9 | 36. 3 | 38. 3 | 47. 3 | 51. 7 | 53. 3 | 54. 2 | 57 9 | 62. 7
Tanaï 60. 9
tandem 209 13
tangant 161. 11
tangat 129. 20
tangendo 72 19
tangere 5. 4 | 194. 7
tangi 174. 20
tangis 225. 11
tangit 16. 15 | 47. 1 | 78. 5.
tango 99. 9 | 203. 1
tangor 122. 17
tangunt 61. 5 | 65. 9 | 122. 11
tanquam 120. 12 | 132. 20 | 147. 7 | 151. 3 | 207. 14
tantâ 16. 1 | 177 9 | 181. 15 | 185. 3 | 203. 1
tantaque 161. 7
Tantalidæ 85. 6 | 181. 4
Tantalides 80. 1 | 81. 8
Tantales 85. 6
tanti 2. 1 | 97. 11 | 72. 4 | 86. 8 | 95. 8 | 120. 10 | 178. 9 | 190. 15 | 211. 3
tanto 37. 14 | 73. 13 | 132. 11 | 165. 4 | 166. 4 | 221. 12
tantò 93. 5 | 197. 7
tantùm 25. 5 | 39. 13 | 43 7 | 101. 3 | 120. 5 | 149. 5
tantùm 7. 2, 11 | 27. 11 | 100. 13 | 128. 13 | 182. 7 | 222. 7 | 227 9
tantummodo 179. 13
tantus 42. 9 | 86. 8
tarda 71. 10 | 185. 10 | 224. 4
tardâ 231. 18
tardæ 160. 4
tardas 208. 2
tardat 97. 20
tardè 11. 5
tardis 234. 17
tardior 188. 10
tardos 2. 5
tauri 15. 6 | 114. 1
taurique 102. 21 | 115. 1
tauro 33. 8, 9 | 41 2
tauros 59. 15 | 117. 1
taurosque 121. 11 | 223. 5
taurum 41. 1
Taÿgetenque 120. 1
te 2. 10 | 4. 10 | 6. 9, 10 | 10. 19 | 11. 7. 9 | 12. 5, 10, 11 | 14 7 | 16. 15 | 17. 13 | 21. 5 | 22. 11 | 23. 17 | 24. 4 | 27. 2 | 28. 10 | 29. 10 | 35. 1 | 37. 12 | 41. 4 | 42. 4, 9 | 43. 5
teque 20. 1 | 62. 10 | 171. 6, 12 | 175. 4 | 201. 8 | 207. 3 | 219. 16 | 224. 14 | 227. 10 | 242 11
tecta 26. 11 | 33. 12 | 51. 1 | 77. 10 | 80. 10 | 96. 7 | 102. 22 | 109. 10 | 135. 2 | 160. 5. | 166. 11 | 182. 13
tectæ 97. 8 | 159. 16
tecti 42 13
tectis 10, 1
tecto 100. 5 | 207. 21 | 240. 17
tectoque 57. 3
tectus 106. 10 | 180. 14
tecum 30. 3. | 37. 1 | 47. 7 | 54. 7 | 69 11 | 101. 19 | 112. 11 | 128. 6
tecumque 52. 7
tegebant 120. 9
Tegeæe 92. 1
tegenda 170. 20
tegendo 94. 4
tegeres 102. 2
tegeret 43. 2
tegi 39. 4 | 126. 2 | 194. 4
tegitur 232. 4
tegmina 20. 2
tegor 147. 13
tegunt 71. 6
tela 2. 7 | 13. 5, 6 | 26. 16 | 74. 9 | 94. 13 | 105. 8 | 136. 10. 14 | 137. 6, 15 | 138. 10 | 176. 8 | 229. 22
Telamon 221. 13
Telamone 22. 11
Telemacho 9. 12
Telemachuſque 9. 3
telis 15. 14 | 79. 12 | 114. 7 | 147. 17 | 159. 4
tellure 23. 15 | 103. 1 | 146 7 | 202. 9
telluris 24. 9
tellus 4. 6 | 7. 6 | 36. 14 | 40. 15 | 52 3 | 100. 3, 19 | 166. 16 | 190. 16 | 199. 16
telo 76, 7 | 138. 4
temerare 172. 13
temeraria 54. 9
temerarius 184. 1 | 204. 1 | 210. 11
temeratæ 134. 15
temeratam 89. 3
temerati 48. 7
temeratis 178. 3
temperat 8. 4
temperes 99. 22
templa 166. 12 | 227. 4
templis 58. 11
templum 236. 1

tem-

tempore 11. 3|56. 9|73. 12|75. 12|94. 18|126. 12|157. 1|162. 3|188. 1|196. 6|206. 10|215. 6
tempore 17. 12|22. 8|32. 4|34. 7|37. 3|75. 13|111. 6|192. 12|208. 3|210. 2|216. 18|218. 13|223. 14|234. 3
temporibus 75. 4
tempus 16. 10|97. 7|116. 6|124. 8|169. 2|173. 11|174. 6|204. 3|233. 1
tenaciter 23. 9|87. 5
tendat 128. 9|134. 8
tendebas 241. 2
tendebat 4. 8
tendere 35. 16|222. 2
tendis 11. 11
tendo 40. 5|103. 18
tendunt 202. 5
tene 74. 4|87. 5
teneant 204. 10|205. 7
teneat 63. 15
tenebam 170. 15|236. 9
tenebar 159. 7
tenebat 237. 3
tenebit 39. 9|173. 5
tenebo 182. 1|203. 5
tenebras 39. 7
tenebis 59. 4|125. 15|201. 8
Tenedos 127. 5
tenenda 65. 14|165. 8|202. 14
tenens 242. 14
tenente 38. 12|242. 11
teneo 105. 8
teneor 134. 1
tener 87. 6|121. 18
tenerâ 155. 16
teneraque 90. 17
teneram 139. 3
tenere 9. 11|117. 6|162. 6|219. 12
tenerer 77. 5
teneri 45. 1
teneris 31. 5|206. 7|212. 15
tenero 152. 8|176. 18
teneros 30. 14|160. 14|224. 5
tenerum 20. 7
tenes 35. 7|237. 20
tenet 17. 13|27. 2|57. 14|77. 4|86. 10|104. 3|113. 4|148. 6|153. 5|166. 10|168. 11, 14
Tenos 234. 19
tenor 72. 2|178. 14
tenorem 146. 13
tenta 98. 10
tentantibus 68. 7
tentas 224. 1|227. 14
tentat 225. 3
tentavi 195. 4
tentes 159. 5
tentet 64. 1
tentor 72. 11
tenuabimus 221. 17
tenuêre 191. 15
tenues 7. 12|59. 10|116. 9
tenui 51. 8|71. 8|106. 21|108. 5|114. 16|187. 5
tenuis 36. 14
tenuiſſeſ 27. 5|91. 1|169. 14
tenuiſtis 102. 5
tenuit 11. 10|39. 9|62. 2
tenus 113. 3
tepefecerat 3. 4
tepente 105. 14
tepidis 59. 8
tepido 27. 2|208. 6
tepidum 40. 12
ter 30. 3, 4|136. 11, 12|195. 3, 4|238. 13
terga 60. 6|238. 14
tergit 239. 4
teris 73. 12
terna 88. 4
terra 58. 2|61. 9|63. 2|65. 12|73. 18|97. 7|99. 20|100. 2|101. 14|129. 16|140. 4
terrâ 30. 1|208. 13
terræ 86. 13|99. 17|101. 8|176. 9|235. 3
terram 65. 13
terras 6. 15|64. 1|70. 4|85. 2|101. 7|140. 3|145. 5|164. 2|189. 16|214. 2
terraſque 46. 3
terrebar 44. 5
terreor 212. 7
terrere 214. 5
terret 191. 7
terribiles 87. 18
terribilis 114. 2
terrigenæ 117. 7
terrigenas 55. 7
terris 89. 9|130. 1|135. 1
territa 139. 8|159. 11
territaque 139. 8
territus 139. 8
terror 176. 5
terruerint 38. 10
terruerunt 38. 10
terruit 4. 9
tertia 57. 5|184. 18
tertius 9. 9
teſtæ 106. 17
teſtatur 230. 7
teſte 55. 2|185. 4|218. 16|227. 6|229. 2
teſtes 186. 4
teſtificata 226. 4|237. 12
teſtis 189. 1|223. 5, 7|242. 6
teſtor 173. 12
tetendi 43. 3
tetendit 115. 7|220. 8
tetigi 84. 12|114. 17|234. 8
tetigique 151. 15
tetigiſſe 28. 1|53. 1|126. 3
tetigit 153. 3|239. 1
Teucri 27. 18
Teucris 73. 10
texerunt 93. 10
texit 151. 10
texitur 163. 6
texta 190. 13|234. 8
thalami 238. 14|239. 10
thalamis 18. 13|72. 14|84. 7|165. 10
thalamo 108. 21|114. 17|115. 4|116. 10|158. 2|215. 17
thalamoque 59. 13
thalamos 24. 18|47. 12|83. 16|135. 11
Thalia 148. 2
Thebæ 15. 7
Therapnæo 167. 14
Theſea 11. 9|97. 10|98. 14|102. 4|180. 1
Theſeu 97. 3|98. 1, 15|100. 9|101. 13|103. 21
Theſeus 37. 13|50. 7, 8|165. 3|174. 21|176. 3
Theſeuſque 34. 5
Theſides 34. 5
Theſſalia 176. 2|201. 10
Theſſaliæ 53. 1
Theſſalicis 92. 14
Theſſalis 130. 10
Theſſalus 54. 11
Thetidi 221. 4
Theutranteuſque 57. 4
Theutrantia 89. 5
Thoantia 62. 11

Thoante 61. 6
Thoantias 64. 3
Thracen 16. 10
Thraces 16. 7 | 175. 15
Thraci 5. 4
Threïciam 27. 6
Threïciis 92. 3
Threïcios 18. 4
Threſſa 211. 6
thura 66. 6 | 130. 11 | 135. 6 | 231. 3 | 235. 10 | 240. 2
thuricremis 11. 14
Tiberis 33. 20
tibi 1. 1 | 6. 10 | 8. 9 | 10. 3 | 14. 1 18. 1, 3, 7 | 20. 2 23. 3, 5, 7 | 24. 2, 13 | 25. 19 | 26. 1, 19, 20 | 27. 1, 9 28. 14 | 35. 15 | 37. 6 | 38. 3, 5 | 39. 7, 14 | 41. 5, 9 | 124. 10 | 128. 1 | 129. 7, 16 | 132. 15 133. 5, 8 | 136. 8, 13 | 137. 3 | 138. 8 | 140. 4, 5, 8 141. 11, 12 | 146. 5 | 149. 9 | 152. 11 | 154. 1, 2, 12 156. 3
tibiaque 120. 3
Tibulle 291. 10
tigribus 16. 6
tigridas 100. 20
time 153. 9 | 175. 11
timeam 7. 4
timeas 214. 19
timebam 22. 3 | 138. 5 | 148. 5
timebas 209. 16
timebat 191. 3
timebo 220. 7
timenda 127. 6
timendum 176. 17
timendus 36. 12
timeo 7. 4 | 68. 11 101. 9 | 127. 3, 15 | 133. 6 | 188. 3 | 191. 3, 9 | 211. 1 | 217. 3 | 218. 11
timeoque 20. 11
timere 101. 12 176. 6 | 187. 18 211. 16, 18
timerem 7. 2 | 118. 7
times 139. 14
timet 134. 11 | 187. 12 | 208. 6 | 226. 5
timida 138. 10
timidâ 177. 13 | 208. 15
timidam 22. 2
timidas 78. 6
timidè 54. 3
timidiſſime 175. 15
timido 240. 14
timidumque 55. 1.
timidus 215. 12
timor 88. 8 | 107. 2 115. 3 | 129. 8 132. 12 | 136. 15 142. 20 | 153. 10 210. 13 | 226. 10
timorque 55. 10
timore 88. 8 | 129. 2 131. 2 | 179. 12 196. 9
timorem 239. 1
timori 58. 7
timoris 2. 9 | 3. 1 52. 7 | 161. 12 190. 6
timui 2. 8 | 11. 11 58. 15 | 61. 3 | 149. 4 | 161. 2
timuit 242. 16
tinctaque 230. 4
tinctus 76. 4
tingere 208. 8
tingit 235. 11
tinxerat 34. 12
tinxit 101. 20
Tiphy 56. 8
Tiſiphone 18. 13
Titan 84. 5 | 151. 1
Tithoni 199. 1
titulis 15. 4 | 85. 7 103. 2
titulo 15. 9 | 60. 2 141. 16
titulos 43. 8
titulum 69. 18 | 154 8. 239. 14
Tlepolemi 3. 5
Tlepolemus 3. 4
toſo 151. 7
tollas 36. 10
tolle 39. 13 | 93. 3 109. 9, | 225. 10, 11
tollendi 38. 4
tollere 196. 4
tollit 160. 20
Tonantis 86. 5
tonat 87. 12
tonſas 110 6
tori 54. 8 | 172. 14 179. 6 | 237. 18
toris 13. 7 | 89. 14 189. 2
toro 27. 5 | 47. 8 48. 12 | 62. 4 | 64. 4 | 78. 16 | 84. 8 97. 14 | 99. 11 136. 4 | 171. 6 174. 10 | 211. 6 214. 18 | 224. 22
toros 113. 16 | 114. 12
torpuerant 98. 24
torpuerat 108. 12
torquata 19. 1
torquentem 32. 10
torqueror 88. 2 | 224. 11
torques 35. 5 | 91. 7
torrentur 239. 7
torta 40. 10
tortaque 208 1
tortilis 22. 2
torto 117. 10
torva 179. 2
totum 26. 8 | 42. 14 | 97. 12 | 99. 7 | 123. 3 | 140. 10
torus 225. 18
torvuſque 15. 5
tot 13. 9 | 14. 5 22. 2 | 23. 3, 17 47. 2 | 123. 3 | 128. 15 | 133. 9
totque 5. 5 | 190. 2
tota 4. 5 | 55. 6 40. 16 | 189. 17
totâ 164. 5
totaque 2. 1 | 175. 8
totidem 63. 14 | 92. 7 172. 9
totidemque 119. 3
totis 50. 13 | 68. 4 89. 9 | 98. 3 | 109. 10 | 154. 12 | 209. 18 | 213. 9 | 224. 12. 9 | 238. 11, 15
totis 168. 13 | 224. 4 236. 8
toto 11. 1 | 58. 14 63. 16 | 98. 1 | 120. 6 | 144. 12 | 165. 14 202. 15 | 214. 16 238. 4
totum 13. 1 | 69. 3 221. 6
totus 177. 21
trabe 44. 7 | 163. 4
tractabile 209. 17
tradebar 22. 7
tradere 72. 15
traderet 119. 15
tradet 65. 13
tradidit 51. 11 | 79. 6 109. 3 | 115. 16 134. 9
tradis 198. 17
tradit 74. 15
tradita 21. 7 | 69. 10
traditur 6. 11
traham 101. 4
trahebant 56. 12 113. 11
trahemus 25. 3
trahitque 124. 10
trahitur 238. 18
traho 241. 8
trahunt 54. 16
trahuntur 202. 2
trajectam 20. 4
tranquillo 217. 4
trans 82. 4 | 103. 18 198. 16
tranſeat 27. 14
transferor 204. 17
tranſieram 234. 12
tranſire 181. 17
tranſit 239. 6

traxit 77. 10
tremefactus 91. 9
tremente 46. 4|103. 12 | 136. 10
tremor 44. 4 | 134. 16
tremui 136. 7
tremulo 207. 12
tremulum 52. 7 | 108. 5 | 196. 11
trepidæque 4. 2
trepido 232. 4
trepidos 168. 6
tres 9. 2 | 23. 14 | 184. 16
treſque 160. 13
tribuet 184. 13
tribus 23. 4, 14|92. 6 | 102. 12
tributa 33. 6.
Trinacriæ 119. 4
Trinodi 37. 9
triplex 92. 5
triplicis 116 3
tripodas 22. 16
triſte 125. 6|195. 16 | 205. 6
triſtem 227. 8
triſti 239. 9
triſtia 68. 6 | 76. 14 | 200. 13
triſtis 23. 9 | 56. 5 | 69. 2 | 114. 15 | 120. 12 | 126. 12 | 179. 1 | 194. 19
triſtitiæ 25. 18
Triton 67. 16 | 231. 11
Tritonide 56. 7
triam 26. 13
triumphi 91. 11
triumphus 74. 6
Troadæ 129. 10
Troades 167. 1
Troas 2. 10
Troaſin 131. 15
Troezena 37. 1
Troja 1. 3|2. 1|3. 9 | 4. 1 | 6. 2 | 84. 4 | 131. 1 | 162. 4 | 163. 1 | 173. 5 | 175. 8 | 189. 18
Trojâ 5. 11
Troïa 175. 1 | 184. 9
Trojæ 51. 5|181. 11
Trojam 128. 7|129. 3
Troïcus 76. 2 | 187. 4
trucem 214. 4
trucemque 34. 13
truci 41. 2
truculentior 104. 9
truncaque 94. 18
trunci 43. 7
trunco 92. 7
tu 10. 2 | 11. 13 | 12. 5 | 23. 18, 19 | 26. 19|29. 8 | 31. 5 | 35. 9. | 39. 12 | 48. 9 | 49. 3 | 52. 4 | 57. 5 | 63. 6 | 68. 1, 14 | 73. 1 | 74. 9 | 78. 5, 13 | 79 10, 15, 18|80. 3, 6|92. 15|93. 4 | 94. 6 | 95. 8, 11 | 96. 11 | 97. 5 | 102. 3 | 203. 3, 16, 22
tuque 62. 18 | 93. 12
tua 1. 1|8. 1, 7|9. 1 | 10. 9, 12 | 15. 9 | 17. 12|19. 17|21. 8|22. 6 | 27. 12 | 29. 1|34. 4|35. 10 | 36. 10|42. 6 | 44. 14 | 47. 1 | 48. 4 | 49. 7 | 52. 7, 8 | 54. 6
tuâ 43. 6 | 53. 12 | 115. 16 | 123. 6 | 164. 16 | 169. 20 | 211. 12 | 223. 16
tuaque 197. 3.
tuæ 8. 8 | 15. 2 | 24. 14 | 25. 3, 8 | 35. 15 | 45. 15 | 86. 6|93. 8|96. 10 | 102. 20 | 112. 4 | 130. 16 | 146. 12 | 150. 12 | 155. 11 | 157. 8 | 165. 5 | 173. 18 | 181. 11 | 221. 8. | 228. 6, 8 | 241. 24
tuæque 69. 5
tuam 25. 13 | 97. 4 | 126. 16 | 155. 13 | 189. 4 | 223. 2 | 229. 2
tuamque 170. 13
tuarum 93. 7|171. 1 | 212. 17
tuas 24. 12 | 73. 17 | 164. 2 | 239. 17
tuba 120. 4
tueantur 158. 14
tueare 170. 17 | 193. 18
tuenda 9. 83 | 57. 2
tuente 222. 16
tueri 184. 13
tui 28. 12 | 48. 11 | 73. 4|74. 12|85. 3 | 93. 12 | 103. 4 | 110. 12 | 113. 12 | 119. 14 | 133. 8
tuique 230. 1
tuis 10. 2 | 14. 2 | 15. 1 | 17. 5 | 19. 18 | 28. 6 | 40. 5 | 50. 14 | 57. 6 | 66. 14 | 86. 2 | 93. 1 | 96. 4|99. 10|101. 14|103. 2|105. 2 | 107. 8 | 116. 16 | 118. 12
tuiſque 60. 1
tulêre 97. 4
tuli 42. 12 | 46. 10 | 54. 6 | 58. 16 | 83. 12 | 117. 18 | 170. 18 | 176. 14 | 239. 16
tuliſſe 55. 6 | 78. 16
tuliſſem 78. 1 | 166. 13
tuliſti 80. 5 | 87. 1 | 102. 3 | 149. 3
tulit 8. 5 | 93. 2, 13 | 141. 18 | 147. 2 | 171. 7 | 176. 11 | 215. 16
tum 98. 23 | 124. 7 | 145. 18 | 173. 5 | 210. 5 | 217. 8
tument 72. 11
tumeſcebant 106. 9
tumet 51. 4
tumidæ 105. 3
tumidarum 216. 3
tumidum 195. 3 | 204 5
tumuli 76. 12
tumulo 85. 4
tumulus 59. 7
tumultu 177. 7
tunc 2. 2 | 22. 7 | 34. 9 | 46. 7 | 49. 3 | 108. 17, 21 | 111. 3, 5|113. 7 | 117. 11 | 146. 1 | 161. 5 | 174. 13, 15|184. 3|198. 9 | 204. 2
tunica 170. 11
tunicaque 107. 7
tunicæ 95. 4
tunicas 103. 10
tuo 8. 12|16. 2, 13 | 23. 11|46. 6|53. 4 | 55. 12 | 65. 10 | 67. 19 | 72. 16 | 79. 4|80. 8|83. 14 | 108. 18 | 110. 2 | 125. 4 | 129. 18 | 136. 14 | 165. 21 | 168. 14
tuorum 5. 3|126. 13 | 174. 19
tuos 9. 7 | 11. 10 | 24. 18|25. 12|26. 16|30. 12 | 38. 10 | 47. 12 | 48. 6|66. 2|69. 12|89. 4|94 4 | 103. 6 | 122. 14|125. 10 | 126. 11|132. 14 | 138. 6 | 140. 6 | 150. 11 | 159. 1 | 161. 14
tuoſque 75. 16
turba 8. 6 | 16. 1 | 36. 9 | 51. 2|78. 2 | 89. 5|120. 7|133. 10 | 141. 2, 6. | 143. 12 | 155. 2 | 166. 15
turbâ 239. 5
turbaque 112. 2
turbæ 121. 3 | 141. 9
turbato 109. 10
turbatos 25. 16

turbida 193. 8 | 202. 12
turbine 68. 16 | 213. 10
turpe 24. 19 | 48. 3 | 78. 15 | 184. 14 | 214. 5 | 239. 13
turpi 87. 4 | 147. 2
turpia 94. 12
turpis 31. 12 | 46. 6 131. 11
turpiter 8. 11 | 14. 9 | 51. 10 | 62. 9 | 166. 6 | 225. 9
turre 195. 1 | 199. 6
turribus 166. 13
turris 58. 3 | 198. 19
tutor 145. 10
tuta 37. 16 | 69. 6 86. 13 | 117. 16 121. 6 | 175. 16 200. 8 | 224. 16
tutâ 70. 5
tutior 236. 2
tutis 27. 6
tutius 27. 5 | 210. 16 215. 2
tuto 217. 8 | 226. 11
tutu 231. 16
tutum 30. 7 | 200. 13
tutus 39. 11 | 47. 9 63. 5 | 102. 2 | 106. 16
tuum 13. 3 | 17. 8 26. 15 | 32. 4 | 44. 2 | 98. 2 | 116. 6 133. 1 | 190. 8 191. 12 | 207. 6 224. 2 | 230. 11 238. 4
tuus 28. 9, 17 | 35. 1 | 46. 2 | 57. 8 80. 10 | 95. 7 129. 4 | 164. 3 198. 14 | 211. 2
Tybridis 73. 15
Tydeus 95. 15
Tympana 32. 12
Tyndareïque 181. 4
Tyndareumque 192. 2
Tyndareus 79. 5
Tyndari 162. 10 173. 18
Tyndaridos 184. 18
Tyndaris 47. 11
Typhoïdos 143. 7
Tyriam 74. 3
Tyrio 122. 7
Tyro 213. 2
Tyros 201. 1

V

VAcat 30. 14 99. 15 | 225. 18
vacavi 111. 1
vacca 39. 5
vaccas 52. 1
vacuæ 143. 10
vacuis 225. 13
vada 11. 11 | 94. 6 198. 20
væ 25. 14 | 83. 8 239. 7
vafer 219. 10
vafri 174. 8
vaga 103. 8 | 242. 5
vagamur 141. 2
vagitus 108. 1, 15
vago 235. 14
vale 45. 4 | 96. 9, 12 114. 16 | 125. 6 149. 2 | 230. 10 242. 20
valeam 177. 5
valeamque 198. 8
valeant 227. 7
valent 202. 5 | 237. 16
valeo 121. 14
valeres 11. 13
valet 9. 11 | 12. 2 226. 1 | 238. 2
valido 35. 5
validoque 27. 13
vallatus 40. 11
vallibus 89. 3 | 160. 1 184. 15
valuêre 77. 6
vana 38. 10 | 173. 8 195. 17 | 212. 1 213. 2
vanescat 7. 12 | 116. 9
vanos 175. 14
varia 206. 10
variis 145. 9
vario 176. 15
vastia 215. 4
vasto 92. 2
vates 50. 3 | 155. 5 159. 19 | 163. 19 242. 7
vati 146. 12
vatibus 159. 12
vaticinata 49. 8 172. 8
vatum 191. 9
uberiora 190. 12
ubi 6. 2, 15 | 7. 2 12. 13 | 21. 3 | 37. 13 | 40. 3 | 56. 1 64. 5 | 69. 8 | 66. 15 | 84. 7 | 99. 14 117. 11 | 146. 3 205. 3 | 207. 9, 19 209. 1 | 210. 14 228. 13 | 231. 17 233. 12
udæ 60. 9
udis 64. 5 | 94. 17 114. 15
udus 198. 14
vecta 82. 1
vectis 215. 3
vector 200. 18
vectum 178. 5
vehit 11. 2 | 46. 15
vehor 163. 9
vel 25. 9 | 47. 13, 14 141. 13 | 144. 10 165. 15 | 170. 13 183. 1, 11 | 197. 9 199. 17 | 207. 1 215. 11, 12 | 224. 11 | 229. 17, 18 234. 3
vela 11. 8 | 12. 7, 8 | 17. 10 | 24. 4 45. 7, 15 | 57. 5, 14 | 65. 6 | 78. 13 97. 4 | 99. 2 | 125. 1, 7, 11, 12, 13 231. 6, 12 | 155. 9. 16
velamina 98. 21 209. 7
veles 50. 11
velim 30. 14 | 66. 10 161. 10 | 188. 14 224. 12
velis 7. 13 | 17. 6 26. 18 | 129. 18 223. 14
velit 25. 2 | 86. 5, 7 109. 4 | 131. 5, 8 231. 8
velle 183. 10 | 203. 3 | 219. 12 | 233. 14
vellem 24. 8 | 75. 9 80. 7 | 126. 16 154. 13 | 155. 9 156. 6 | 181. 17 184. 3 | 224. 4 241. 23
vellent 163. 16 195. 21
vellera 54. 2 | 93. 10 117. 16
velleraque 71. 16
vellere 53. 2 | 200. 14
velles 129. 3 | 239. 15
vellet 120. 10 | 195. 13 | 215. 12 | 234. 4
vellus 123. 10
veloque 129. 17
velocibus 160. 9
velut 194. 3 | 235. 19
veluti 158. 15 | 236. 9
venefica 54. 7
veneficiis 63. 8 233. 8
veneni 122. 9
venenis 60. 3 | 62. 7 93. 13
veneno 96. 7
venenorum 20. 3
venerat 54. 12 | 112. 6 | 127. 9
Venerem 13. 6 | 36. 5, 10 | 41. 3 | 172. 13

Veneri

Veneti 35. 12. | 185. 11 | 192. 5
veneris 164. 14 | 168. 3 | 197. 5
venerit 207. 16 | 212. 11
venerunt 92. 11
veni 1. 2 | 71. 8 | 78. 14 | 206. 2
veniam 24. 1 | 36. 11 | 40. 8 | 72. 11 | 184. 6 | 190. 16 | 206. 4 | 227. 11 | 242. 2
veniant 40. 10 | 87. 13 | 221. 9 | 221. 2
venias 10. 2 | 45. 9, 10 | 212. 3, 8 | 241. 9
veniebat 197. 13
veniemus 220. 9
veniens 199. 9 | 238. 13
veniente 210. 9
venientia 19. 7
venientibus 170. 3
venies 129. 17
veniet 9. 12 | 290. 9
venimus 99. 13 | 115. 13
venio 71. 9 | 158. 19
venire 29. 6 | 155. 2 | 207. 10 | 209. 4 | 282. 4 | 232. 1
venires 178. 7
venis 130. 2 | 184. 7 | 209. 4 | 210. 2
veniſſe 54. 7 | 184. 3 | 228. 17
veniſſes 176. 13
veniſſet 105 10
venit 11. 4 | 12 2 | 14. 14 | 21. 1 | 23. 10 | 30. 15 | 31. 4 | 37. 7 | 42 8 | 44. 2 | 47. 12 | 49. 11 | 53. 6 | 60. 8 | 93. 18 | 94. 2, 3 | 95. 3 | 108. 2 | 109. 3
veniunt 145. 5 | 150. 5
venter 159. 8
venti 65. 6 | 67. 15 | 102. 7 | 105. 7 | 131. 3 | 234. 14
ventique 131. 1 | 196. 5
ventis 12. 7 | 13. 1, 4 | 49. 4 | 62. 17 | 67. 5 | 68. 1 | 73. 12 | 75. 5 | 98. 9 | 104. 11 | 105. 3 | 187. 7 | 189. 12 | 193. 7 | 195. 7 | 203. 8 | 212. 18
ventiſque 164. 1
vento 45 1 | 53. 7 | 103. 21 | 124. 5 | 131. 5 | 147. 10 | 207. 7 | 211. 2 | 234. 9, 18
ventos 12. 1 | 53. 6 | 99. 22 | 129. 8 | 131. 9 | 210. 5 | 211. 1.
ventoſa 178. 5
ventoſ 216. 21
ventuſque 99. 19 | 158. 5
ventre 159. 10
ventris 106. 9
ventura 202. 19
venturam 133. 5
venturi 211. 12
venturos 120. 17
ventus 19. 6 | 57. 14 | 67. 10 | 124. 6 | 125. 2, 3 | 189. 10 | 203. 7
ventuſque 102. 11
ventuſve 212. 3
Venus 33. 6 | 39. 2 | 44. 1 | 66. 13 | 86. 9 | 148. 9 | 155. 13 | 158. 17 | 160. 13 | 161. 11 | 165. 14
vera 50. 3 | 83. 17 | 136. 13 | 159. 6 | 160. 8 | 163. 19 | 191. 13 | 196. 18 | 197. 2 | 209. 11 | 211. 18 | 216. 18 | 232. 7
verâ 209. 14
verba 12. 7, 8 | 26. 6 | 40. 2 | 41. 11 | 57. 6 | 61. 2 | 65. 4 | 107. 5, 13, 19 | 119. 11 | 122. 12 | 125. 5 | 130. 19 | 132. 15, 20 | 137. 2 | 138. 1 | 146. 2 | 228. 18 | 229. 4 | 232. 3 | 236. 17 | 237. 20, 21 | 242. 22
verbaque 180. 8
verbera 98. 18 | 194. 13 | 221. 1
verbis 14. 1 | 15. 1 | 98. 18 | 116. 16. | 130. 8 | 160. 19 | 170. 9 | 174. 14 | 184. 11 | 192. 4 | 194. 9 | 206. 1 | 207. 8 | 219. 8, 9
vereare 210. 8 | 216, 4
verebar 58. 15 | 136. 2 | 161. 3
verecundus 34. 12
verenda 26. 12
verentur 222. 1
vereor 191. 13 | 211. 15 | 231. 8
veri 6. 14 | 160. 8.
veris 2. 8 | 230. 6
veriſque 150. 13
vernaque 61. 1
vero 42. 11 | 46. 7 | 132. 19 | 164. 19 | 169. 9 | 198. 7 | 199. 9
verrit 117. 10
verſa 3. 9 | 43. 14 | 48. 6 | 212. 14
verſâ 169. 17
verſæque 43. 15
verſare 32 9
verſat 124. 1
verſato 208. 1
verſet 129 14
verſiculis 230. 6
verſis 162. 1
verſoque 103. 21
verſor 240. 16
verſus 25, 20 | 38. 9 | 151. 3, 26
vertat 168. 6
vertice 98. 4
vertit 6. 8 | 80. 11 | 82. 5
vertite 131. 12
verùm 148. 14 | 185. 1
verus 170. 8
veſte 121. 4 | 126. 2 | 147. 13 | 169. 8 | 196. 9
veſtes 126. 7, 10 | 208. 7 | 235. 8
veſtibus 207. 17
veſtigia 99. 9
veſtis 34. 11 | 195. 3
veſtra 7. 8 | 155. 5 | 180. 8
veſtræ 176. 9
veſtram 167. 3
veſtras 131. 8
veſtris 5. 9 | 85. 7 | 124. 7
veſtro 187. 12 | 232. 15
vetant 107. 2
vetante 131. 6
vetantes 131. 9
vetat 101. 2 | 211. 18
veteres 154. 15 | 170. 19
vetes 226. 18
vetuiſſet 73. 9
vetuit 76. 2
vetus 38. 11
vexant 102. 19
vexat 212. 14
vexavit 78. 3
vexiſſet 148. 9
vexit 176. 1 | 200. 14
vi 188. 12
via 69. 6 | 199. 11 | 200. 4 | 209. 20
viâ 160. 20 | 162. 16
viæ 158. 10 | 186. 18 | 201. 6 | 207. 21 | 235. 16
viam 75. 4, 5 | 107. 20 | 140. 4 | 186. 8 | 210. 10
vias 62. 2 | 72. 6 | 99. 18 | 102. 22 | 158.

turbida 193. 8 | 202. 12
turbine 68. 16 | 213. 10
turpe 24. 19 | 48. 3 | 78. 15 | 184. 14 | 214. 5 | 239. 13
turpi 87. 4 | 147. 2
turpia 94. 12
turpis 31. 12 | 46. 6 131. 11
turpiter 8. 11 | 14. 9 | 51. 10 | 62. 9 | 166. 6 | 225. 9
turre 195. 1 | 199. 6
turribus 166. 13
turris 58. 3 | 198. 19
tutur 145. 10
tuta 37. 16 | 69. 6 86. 13 | 117. 16 121. 6 | 175. 16 200. 8 | 224. 16
tutâ 70. 5
tutior 236. 2
tutis 27. 6
tutius 27. 5 | 110. 16 215. 2
tuto 217. 8 | 226. 11
tutu 231. 16
tutum 30. 7 | 200. 13
tutus 39. 11 | 47. 9 63. 5 | 102. 2 | 106. 16
tuum 13. 3 | 17. 8 26. 15 | 32. 4 | 44. 2 | 98. 2 | 116. 6 133. 1 | 190. 8 191. 12 | 207. 6 224. 2 | 230. 11 238. 4
tuus 28. 9, 17 | 35. 1 | 46. 4 | 57. 8 80. 10 | 95. 7 129. 4 | 164. 3 198. 14 | 211. 2
Tybridis 73. 15
Tydeus 95. 15
Tympana 32. 12
Tyndareïque 181. 4
Tyndareumque 192. 2
Tyndareus 79. 5
Tyndari 162. 10 173. 18
Tyndaridos 184. 18
Tyndaris 47. 11
Typhoïdos 143. 7
Tyriam 74. 3
Tyrio 122. 7
Tyro 213. 2
Tyros 201. 1

V

VAcat 30. 14 99. 15 | 225. 18
vacavi 111. 1
vacca 39. 5
vaccas 52. 1
vacuæ 143. 10
vacuis 225. 13
vada 11. 11 | 94. 6 198. 20
væ 25. 14 | 83. 8 239. 7
vafer 219. 10
vafri 174. 8
vaga 103. 8 | 242. 5
vagamur 141. 2
vagitus 108. 1, 15
vago 235. 14
vale 45. 4 | 96. 9, 12 114. 16 | 125. 6 149. 2 | 230. 10 242. 20
valeam 177. 5
valeamque 198. 8
valeant 227. 7
valent 202. 5 | 237. 16
valeo 121. 14
valeres 11. 13
valet 9. 11 | 12. 2 226. 1 | 238. 2
valido 35. 5
validoque 27. 13
vallatus 40. 11
vallibus 89. 3 | 160. 1 184. 15
valuêre 77. 6
vana 38. 10 | 173. 8 195. 17 | 212. 1 213. 2
vaneſcat 7. 12 | 116. 9
vanos 175. 14
varia 206. 10
variis 145. 9
vario 176. 15
vaſtis 215. 4
vaſto 92. 2
vates 50. 3 | 155. 5 159. 19 | 163. 19 242. 7
vati 146. 12
vatibus 159. 12
vaticinata 49. 8 178. 8
velum 191. 9
uberiora 190. 12
ubi 6. 2, 15 | 7. 2 12. 13 | 21. 3 | 37. 13 | 40. 3 | 56. 1 64. 5 | 69. 8 | 66. 15 | 84. 7 | 99. 14 117. 11 | 146. 3 205. 3 | 207. 9, 19 209. 1 | 210. 14 228. 13 | 231. 17 233. 18
uda 60. 9
udis 64. 5 | 94. 17 114. 15
udus 198. 14
vecta 84. 2
vectis 215. 3
vector 200. 18
vectum 178. 5
vehit 11. 2 | 46. 15
vehor 163. 9
vel 25. 9 | 47. 13, 14 141. 13 | 144. 10 165. 15 | 170. 13 183. 1, 11 | 197. 9 199. 17 | 207. 1 215. 11, 12 | 224. 11 | 229. 17, 18 234. 3
vela 11. 8 | 12. 7, 8 | 17. 10 | 24. 4 45. 7, 15 | 57. 5, 14 | 65. 6 | 78. 13 97. 4 | 99. 2 | 125. 1, 7, 11, 12, 13 131. 6, 12 | 153. 9. 16
velamina 98. 11 209. 4
veles 50. 11
velim 30. 14 | 66. 10 161. 10 | 188. 14 224. 12
velis 7. 13 | 17. 6 26. 18 | 129. 11 223. 14
velit 25. 2 | 86. 5, 7 109. 4 | 131. 5, 8 231. 8
velle 183. 10 | 203. 3 | 219. 12 | 233. 14
vellem 24. 8 | 73. 9 80. 7 | 126. 16 154. 13 | 155. 9 156. 6 | 181. 17 184. 3 | 224. 4 241. 13
vellens 163. 16 195. 11
vellera 54. 2 | 93. 10 117. 16
velleraque 72. 16
vellere 53. 2 | 200. 14
velles 129. 3 | 239. 15
vellet 120. 20 | 195. 13 | 215. 12 | 234. 4
velleque 123. 10
veloque 129. 17
velocibus 160. 9
velut 194. 3 | 235. 19
veluti 158. 15 | 236. 9
venefica 54. 7
veneficiis 63. 8 233. 8
veneni 122. 9
venenis 60. 3 | 62. 7 93. 13
veneno 96. 7
venenorum 20. 5
venenant 54. 12 | 112. 6 | 127. 9
Venerem 13. 6 | 36. 5, 10 | 41. 3 | 172. 13

Venere 34. 12 | 185. 12 | 198. 5
veneris 164. 14 | 168. 3 | 197. 3
veneſcit 207. 16 | 212. 11
venerunt 21. 11
veni 7. 2 | 71. 8 | 78. 14 | 206. 2
veniam 24. 1 | 36. 11 | 40. 8 | 71. 11 | 184. 6 | 190. 16 | 206. 4 | 227. 11 | 242. 2
veniant 40. 10 | 87. 13 | 211. 9 | 221. 8
venias 10. 2 | 45. 9, 10 | 212. 3, 8 | 241. 9
veniebat 197. 13
veniemus 220. 9
veniens 199. 9 | 238. 13
veniente 210. 9
venientia 19. 7
venientibus 170. 3
veniēs 129. 17
veniet 9. 12 | 190. 9
venimus 99. 13 | 115. 13
venis 71. 9 | 158. 15
venire 29. 6 | 155. 2 | 207. 10 | 209. 4 | 222. 4 | 232. 1
venires 178. 7
venis 130. 2 | 184. 7 | 209. 4 | 210. 2
veniſſe 54. 7 | 184. 3 | 228. 17
veniſſes 176. 13
veniſſet 105 10
venit 11. 4 | 12 2 | 14. 14 | 21. 1 | 23. 10 | 30. 15 | 31. 4 | 37. 7 | 42 8 | 44. 2 | 47. 12 | 49. 11 | 53. 6 | 60. 8 | 93. 18 | 94. 2, 3 | 95. 3 | 108. 2 | 109. 8
veniunt 145. 5 | 150. 5
venter 159. 8
venti 65. 6 | 67. 15 | 102. 7 | 105. 7 | 131. 3 | 234. 14
ventique 131. 1 | 196. 5
ventis 12. 7 | 13. 8, 4 | 49. 4 | 62. 17 | 67. 5 | 68. 1 | 73. 11 | 75. 5 | 98. 9 | 104. 11 | 105. 3 | 187. 7 | 189. 12 | 193. 7 | 195. 7 | 203. 8 | 212. 18
ventiſque 164. 1
vento 45 1 | 53. 7 | 103. 21 | 124. 5 | 131. 5 | 147. 10 | 207. 7 | 211. 2. 234. 9, 18
ventos 12. 1 | 53. 6 | 99. 22 | 129. 8 | 131. 9 | 210. 5 | 211. 1
ventoſa 178. 5
ventoſi 216. 21
ventoſque 99. 19 | 158. 5
ventre 159. 10
ventris 106. 9
ventura 202. 19
venturam 133. 5
venturi 211. 12
venturos 120. 17
ventus 19. 6 | 57. 14 | 67. 10 | 124. 6 | 125. 2, 3 | 189. 10 | 203. 7
ventuſque 102. 11
ventuſve 212. 3
Venus 33. 6 | 39. 2 | 44. 1 | 66. 13 | 86. 9 | 148. 9 | 155. 13 | 158. 17 | 160. 13 | 161. 11 | 165. 14
vera 50. 3 | 83. 17 | 136. 13 | 159. 6 | 160. 8 | 163. 19 | 191. 13 | 196. 18 | 197. 2 | 209. 11 | 211. 18 | 216. 18 | 232. 7
verâ 209. 14
verba 12. 7, 8 | 26. 6 | 40. 2 | 41. 11 | 57. 6 | 61. 2 | 65. 4 | 107. 5, 13, 19 | 119. 11 | 122. 12 | 125. 5 | 130. 19 | 132. 15, 20 | 137. 2 | 138. 1 | 146. 2 | 128. 18 | 229. 4 | 232. 3 | 236. 17 | 237. 16, 21 | 241. 12
verbaque 180. 8
verbere 98. 18 | 194. 13 | 222. 1
verbis 14. 1 | 15. 1 | 98. 18 | 116. 16. 130. 8 | 160. 19 | 170. 9 | 174. 14 | 184. 11 | 192. 4 | 194. 9 | 206. 1 | 207. 8 | 219. 8, 9
vereare 210. 8 | 216, 4
verebar 58. 15 | 136. 2 | 161. 3
verecundus 34. 12
verenda 26. 12
verentur 222. 1
vereor 191. 13 | 211. 15 | 231. 8
veri 6. 14 | 160. 8.
veris 2. 8 | 230. 6
veriſque 150. 13
vernaque 61. 1
vero 42. 11 | 46. 7 | 132. 19 | 164. 19 | 169. 9 | 198. 7 | 199. 9
verrit 117. 10
verſa 3. 9 | 43. 14 | 48. 6 | 212. 14
verſâ 169. 17
verſæque 43. 15
verſare 32 9
verſat 124. 1
verſato 208. 1
verſet 129 14
verſiculis 230. 6
verſis 163. 1
verſoque 103. 21
verſor 240. 16
verſus 25. 20 | 98. 9 | 153. 3, 26
vertat 168. 6
vertice 98. 4
vertit 6. 8 | 80. 11 | 82. 5
vertite 131. 12
verùm 148. 14 | 185. 1
verus 170. 8
veſte 121. 1 | 126. 2 | 147. 13 | 169. 8 | 196. 9
veſtes 126. 7, 10 | 208. 7 | 235. 8
veſtibus 207. 17
veſtigia 99. 9
veſtis 34. 11 | 195. 3
veſtra 7. 8 | 155. 5 | 180. 8
veſtræ 176. 9
veſtram 167. 3
veſtras 131. 8
veſtris 5. 9 | 85. 7 | 124. 7
veſtro 187. 12 | 232. 15
vetant 107. 2
vetante 191. 6
vetantes 131. 9
vetat 101. 2 | 211. 18
veteres 154. 15 | 170. 19
vetet 226. 18
vetuiſſet 73. 9
vetuit 76. 2
vetus 58. 11
vexant 102. 19
vexat 212. 14
vexavit 78. 3
vexiſſet 148. 9
vexit 176. 1 | 200. 14
vi 188. 12
via 69. 6 | 199. 11 | 200. 4 | 209. 20
viâ 160. 20 | 162. 16
vim 158. 10 | 186. 18 | 201. 6 | 207. 21 | 235. 16
viam 75. 4, 5 | 107. 20 | 140. 4 | 186. 8 | 210. 10
vias 62. 2 | 72. 6 | 99. 18 | 102. 22 | 158.

158. 5 | 175. 2 196. 12 | 208. 16 214. 20 | 217. 8 234. 6
vibrantur 136. 5
vibrare 32. 7
vibrari 108. 7
vibrata 27. 13
vice 125. 7 | 138. 11
vicem 188. 6
vices 231. 14
vici 176. 15
vicinæ 217. 7
vicinia 203. 1
viciſti 93. 6
vicit 191. 11
victa 4. 1 | 27. 12 40. 5 | 123. 6 131. 2 | 162. 12 165. 2 | 192. 12 221. 14
victæ 85. 8
victam 127. 13
victas 30. 13 | 242. 12
victima 175. 6
victo 90. 10 | 94. 7
victor 5. 7 | 6. 6 29. 2 | 60. 1 | 90. 10 | 93. 12 | 100. 5 | 171. 6 | 216. 3
victorque 119. 5
victore 84. 3
victorem 24. 15 85. 8 | 161. 16 221. 14
victoria 101. 19
victricem 91. 3
victrix 78. 3
victum 2. 12
victus 147. 1 | 153. 10
videam 24. 12 | 133. 3 169. 17
videant 97. 18
videat 38. 9 | 96. 4 211. 4 | 223. 12 233. 4
videare 174. 17
videbo 102. 13
videbor 10. 8 | 166. 1
videndi 120. 13
videns 82. 1
vident 52. 6 | 151. 7
videntis 116. 2
videntur 151. 17
video 99. 16 | 122. 18 230. 9
videor 31. 14 | 104. 6 | 150. 12 | 179. 8 | 199. 10 | 229. 5
videre 41. 12 | 99. 2 125. 11 | 169. 19 195. 2
videres 63. 6 | 103. 5 108. 7
videret 173. 11 | 182. 15
videri 140. 1 | 143. 11
videris 222. 13.
viderit 6. 10 | 39. 5 124. 1
vides 67. 5 | 193. 7 197. 4
videt 40. 6 | 148. 10 195. 2 | 223. 4 232. 1
videtur 199. 11 240. 11
vidi 19. 7 | 23. 11, 13, 15 | 46. 4 | 57. 3 98. 10, 11 | 101. 7 113. 7, 9 | 198. 12 235. 1, 20
vidimus 112. 1
vidiſſe 98. 11 | 160. 11
vidiſſem 148. 5
vidiſſet 90. 9
vidiſti 44. 11
vidit 89. 11 | 139. 6 223. 1
vidua 78. 11 | 88. 1
viduas 2. 7 | 209. 15
viduo 7. 14 | 48. 12 97. 14 | 174. 9, 10
viduum 83. 6
vigilans 99. 7 | 162. 11 | 229. 20
vigilant 150. 14 208. 6
vigilantia 195. 1 207. 21
vigilantis 66. 7
vigilantur 121. 17
viginti 22. 15
vigorque 159. 15
vigore 37. 12
vile 67. 14 | 151. 12 202. 3
vili 147. 13
vilis 23. 7 | 122. 15 144. 1
villo 56. 9 | 123. 11
vim 50. 11 | 179. 7
vina 136. 8
vincat 102. 4 | 128. 11
vince 25. 13
vincendi 161. 7
vincere 22. 18 | 57. 1 87. 10 | 93. 6 | 169. 18 | 161. 3, 4
vincet 122. 8
vincis 25. 13 | 68. 2
vincit 62. 13 | 87. 19 128. 11
vincitur 44. 13 | 181. 14
vinclis 134. 1
vinctam 72. 15 | 229. 2
vinctus 56. 4 | 223. 10
vincula 194. 1 | 237. 16
vindicat 231. 5
vindice 77. 7
vindicet 13. 10 | 225. 13
vindicibus 86. 11
vinoque 135. 15
violabile 147. 17
violarit 178. 1
violâſſe 68. 7
violavimus 134. 7
violente 24. 7
violenti 136. 9
violentius 223. 3
violento 109. 3
violentos 2. 10
vir 23. 18 | 48. 4 57. 8 | 61. 3 | 79. 2, 3 | 87. 8, 17 88. 2 | 93. 4 | 126. 10 | 127. 2 | 134. 10 | 148. 4 | 264. 3 | 182. 15
virque 5. 12 | 64. 4 74. 18 | 96. 12
vires 8. 4 | 30. 1 35. 14 | 81. 2 | 96. 6 | 98. 7 | 127. 8, 11 | 142. 2 | 154. 25 | 155. 6 | 173. 3 | 175. 12 | 176. 8 | 198. 1 | 218. 12
viret 152. 18
virga 108. 6 | 160. 12
virgine 200. 9 | 236. 12 | 242. 15
virginea 129. 8
virginis 199. 17 | 224. 3 | 231. 7 | 240. 10
virginitás 18. 11 118. 1 | 165. 15 184. 3
virginitate 165. 16
virginitatis 51. 6
virgo 50. 9 | 62. 116. 5 | 137. 4 189. 1 | 218. 10 227. 3 | 231. 7
viri 4. 3 | 15. 36 | 26. 15 | 71. 14 | 72. 5, 11 | 100. 18. 101. 18 | 174. 1 | 188. 2
virique 102. 21
viribus 9. 2 | 86. 11 | 206. 5 | 237, 20
virides 45. 9
viridi 145. 10
virilis 34. 16
viris 119. 2 | 165, 6 | 176. 10 | 206. 10
viriſque 114. 11 175. 1
viro 3. 9 | 29. 8 | 36. 4 | 90. 12 | 93. 2 123. 20 | 124. 4, 9 128 12 | 165, 4 172. 2 | 174 2 | 177. 6
viroque 21. 5, 6
virorum 53. 11 | 166. 15 | 167. 11 | 181. 13
viros 5. 4 | 25. 16 46.

48. 14|55. 6|57. 1 101. 12
viroſque 123. 5
virtus 165. 22 | 183. 14|185. 15 | 210. 12
virtute 37. 11 | 80. 5
virtutem 161. 9
virum 23. 16|26. 5 54. 10 | 57. 3|60. 10|62. 9, 14|83. 6 84. 10|95. 4|101. 16|116. 7
virûm 6. 4
virumque 28. 13 31. 13|77. 1|212. 6
vis 40. 14 | 176. 7 209. 4 | 222. 20 234. 2
viſa 21. 16|117. 14 159. 9, 12.|160. 7, 11 | 162. 13
viſaque 154. 12|198. 2 | 235. 22
viſæ 197. 16
viſam 185. 12 | 189. 13 | 241. 17
viſcera 8. 8 | 38. 6 100. 18 | 108. 20 110. 8
viſceribus 106. 14
viſere 234. 13|241. 3
viſis 176. 15
viſurus 17. 9
vita 55. 2|57. 2|79. 3 227. 9
vitâ 141. 13
vitæ 86. 6 | 111. 6 147. 20 | 178. 14 187. 16, 17|226. 10 | 228. 6
vitæque 72. 1
vitam 29. 1 | 75. 15 240. 6
vitare 128. 3
vitaris 128. 3
vitâſſet 83. 3
vitatque 73. 17
vitatis 227. 17
vitiati 106. 9
vitibus 44. 13
vitiis 105. 4 | 123. 6
vitium 242. 7
vitiumque 180. 17
vitreâ 97. 7
vitroque 152. 5
vittis 107. 18
viva 240. 5
vivaque 59. 6
vivant 83. 10
vivat 9. 12 | 55. 9 57. 10
vivax 106. 15
vive 43. 11 | 68. 13. 107. 9, 10
vivere 28. 10|104. 11 128. 13
viveret 101. 13
vivet 100. 8
vivimus 100. 9
vivis 100. 9|123. 15 141. 7
vivit 54. 16 | 55. 1 150. 4
vivite 64. 4
vivo 73. 14 | 94. 8
vivum 58. 11
vivus 95. 16 | 165. 12
vix 2. 1|18. 8|19. 9 21. 2|30. 18|32. 1 45. 4 | 54. 12 55. 2|73. 13|82. 9 93. 14 | 108. 10 109. 16
vixque 31. 1 | 70. 6 72. 12 | 200. 8 202. 2 | 238. 15
ulla 100. 14|116. 10 143. 4 | 149. 8 173. 16 | 175. 9 197. 3 | 205. 5
ullâ 218. 2
ulli 97. 2
ullo 222. 16
ullum 128. 8
ullus 40. 6 | 180. 5
ulmus 44. 13
ulta 85. 4 | 152. 1
ulteriora 150. 17
ulterius 178. 14
ultima 19. 14|34. 8 76. 10|87. 7|129. 14|133. 7
ultimus 9. 1 | 57. 13 | 114. 10|140. 14
ultor 126. 7
ultra 16. 9
ultrices 47. 10
ultro 75. 11|188. 2
ululantem 84. 7
ululantibus 46. 9
ululâſſe 71. 1
ululavit 18. 13
Ulyſſen 44. 11
Ulyſſes 4. 8 | 27. 17
Ulyſſis 8. 2
umbræ 121. 8
umbræque 147. 8
umbras 110. 9
umbroſo 239. 15
umbroſum 18. 9
una 23. 4 | 28. 12 34. 3|39. 9|47. 2 73. 8|84. 1|86. 6 89. 7
unaque 148. 17|199. 16
unà 26. 16
unam 145. 14 | 230. 2
unctæ 206. 11
unda 11. 2 | 41. 10 44. 8|47. 10|58. 1 68. 10
undâ 67. 15 | 154. 5
undaque 154. 7
undæ 210. 7
undas 19. 15 | 58. 3 73. 15 | 215. 7 216. 1, 13
unde 18. 2 | 50. 10 66. 4|74. 6|89. 8 90. 2
undique 135. 5
undis 13. 1 | 19. 9 28. 3 | 199. 15 217. 7
ungue 31. 8 | 46. 8 51. 7
unguenta 238. 17
unguibus 108. 22
uni 5. 13 | 128. 15 133. 9 | 219. 3
unicus 147. 16
unius 107. 10
uno 5. 5 | 59. 13 92. 7 | 118. 4
unquam 105. 11 111. 7 | 112. 1
unum 12. 11|23. 17 96. 3 | 105. 9
unus 13. 10 | 92. 6 138. 7 | 144. 4
vobis 39. 7, 20|146. 10 | 155. 12
voca 222. 3
vocabat 26. 9| 98. 3
vocant 34. 13|64. 5 135. 7 | 152. 14
vocantes 135. 7
vocaret 125. 1
vocari 226. 3
vocaris 133. 6
vocârunt 21. 9
vocat 176. 4 | 240. 14
vocata 26. 8
voce 17. 7 | 98. 14 108. 4, 16
vocem 106. 21|157. 5 | 223. 2
voces 71. 1|186. 12 192. 4
vocetur 178. 11
vocibus 197. 4.|242. 2
vocis 21. 4 | 84. 16 98. 17 | 221. 8
voco 98. 14
volat 57. 14
volebas 237. 9
volebat 98. 4
voler 87. 16
volet 194. 8 | 203. 5 222. 11
volo 146. 6
volubile 228. 17
volucrem 205. 13 240. 16
volucres 102. 17
volucris 189. 15
volucrum 168. 1
volui 22. 1|124. 10 129. 1
volumus 194. 4
voluntas 188. 3
voluptas 112. 13 146. 3 | 165. 11
vomere 113. 16 117. 2
vomi 119. 3
vos 102. 7 | 146. 7, 9|206. 9, 11|233. 9
vota 30. 12|58. 7, 9 66. 3 | 158. 8
votis 3. 1 | 42. 5 55. 11 | 58. 9
votiva 153. 11

voti-

INDEX VOCABULORUM

votivo 230. 4 | 235. 11
voto 166. 2|192. 16 242. 8
votum 162. 6 | 228. 8
vovimus 65. 2
vox 120. 8 | 174. 3 183. 2
urar 207. 1
urat 134. 7
urbe 15. 3|57. 3|58. 14|82. 3 | 135. 8 199. 14
urbem 66. 1 | 72. 9 74. 3|94. 1 | 131. 7
urbes 86. 1 | 100. 1 158. 15
urbis 72. 11|102. 20 119. 5
ure 28. 8
ureret 78. 4
ureris 152. 12
urget 23. 9 | 59. 10 120, 16
urimur 30. 15, 16 206. 5
urit 33. 4
urnaque 110. 14
uror 66. 5 | 143. 5 157. 6 | 202. 7
urſa 201. 4
uſa 76. 14 | 98. 9
uſquam 6. 10 | 164. 17
uſque 5. 7|7. 15|8. 1 60. 10.
uſta 49. 6 | 80. 14
uſu 75. 13|219. 5
uſus 164. 1 | 186. 7
ut 9. 6, 10 | 10. 5, 8, 11, 13 | 13. 12 17. 12|20. 1|24. 15 28. 4 | 30. 11, 17 32. 11.
utque 5. 2 | 18. 1 28. 11.|46. 9 | 63 13
utamur 188. 2
utar 205. 9
utemur 109. 5
uterque 31. 6|37. 8 44. 12
utere 174. 8
uterer 192. 10
uteri 107. 14
utero 33. 10 | 159. 7
utetur 192. 10
uti 167. 9|219. 2
utile 23. 20 | 124. 8
utilior 121. 20
utilis 19. 11 |15. 14 148. 11
utinam 2. 2 | 38. 5 54. 9 | 68. 1
utitur 201. 1
utraque 141. 6|161. 12 | 189. 2
utramque 86. 14
utraque 97. 19|197. 17
utrumque 56. 14
vulgat 109. 9
vulgi 186. 11
vulgus 135. 7 | 150. 6 | 175. 4
vulnera 13. 14 | 55. 11 | 104. 10|170. 1
vulnere 92. 9 | 110. 9, 15|241. 7
vulnerer 211. 11
vulneror 232. 16
vulnus 30. 16 | 58. 16|76 8|128. 8
vultibus 86 10
vultu 63. 3 | 109. 1 157. 7 | 161. 2
vultum 21. 11 | 34. 3 94. 7
vultus 63. 7 | 94. 4. 103. 6 | 116. 3
uxor 9. 2 | 25. 5 46. 16|49. 2|60. 2 66. 4|85. 6|87. 11 94. 10|95. 9|107. 12
uxoris 75. 1 | 97. 3

X

XAnthe 43. 15
Xanthi 43. 14
Xanthus 127. 5

Z

ZAcinthos 8, 4.
Zephyri 155. 8
Zephyro 136. 5
Zephyroque 105. 1
Zona 18. 12
Zonâ 90. 6

FINIS.